

Sbö Tjĩõkwo

Porciones del Antiguo Testamento y
El Nuevo Testamento en

Naso-Teribe

Sbö Tjľökwo

Porciones del Antiguo Testamento y
El Nuevo Testamento en Naso-Teribe de Panamá

[tfr]

Primera Edición

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.Wycliffe.org

Edición para la Web

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Visita para más recursos de la biblia en Naso-Teribe

www.ScriptureEarth.org/tfr

Licencia Creative Commons (Reconocimiento-NoComercial-SinObraDerivada)

Compartir — Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra.

Reconocimiento — Debe reconocer los créditos de la obra.

No comercial — No puede utilizar esta obra para fines comerciales.

Sin obras derivadas — No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Índice

Antiguo Testamento

libro	abreviatura	página
Génesis	(Gn)	3
Rut	(Rt)	74
Jonás	(Jon)	80

Nuevo Testamento

título	libro	abreviatura	página
Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë	Mateo	(Mt)	3
Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcosdë	Marcos	(Mr)	63
Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë	Lucas	(Lc)	102
Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Juandë	Juan.....	(Jn)	166
Liëbo shäryara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë	Hechos.....	(Hch)	211
Kjibokwö ère tara Pablorë Roma sopga kong	Romanos.....	(Rom)	272
Kjibokwö ère tara Pablorë Corinto sopga kong	1 Corintios.....	(1Co).....	296
Kjibokwö ère tara Pablorë Corinto sopga kong	2 Corintios.....	(2Co).....	319
Kjibokwö ère tara Pablorë Galacia sopga kong	Gálatas.....	(Ga)	334
Kjibokwö ère tara Pablorë Éfeso sopga kong	Efesios	(Ef)	343
Kjibokwö ère tara Pablorë Filipos sopga kong	Filipenses.....	(Flp).....	351
Kjibokwö ère tara Pablorë Colosas sopga kong	Colosenses	(Col)	357
Kjibokwö ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong	1 Tesalonicenses.....	(1Te).....	363
Kjibokwö ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong	2 Tesalonicenses.....	(2Te).....	368

<i>título</i>	<i>libro</i>	<i>abreviatura</i>	<i>página</i>
<i>Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong</i>			
	1 Timoteo	(1Ti)	371
<i>Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong</i>			
	2 Timoteo	(2Ti)	379
<i>Kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong</i>			
	Tito	(Tit)	384
<i>Kjibokwo ëre tara Pablorë Filemón kong</i>			
	Filemón	(Flm)	388
<i>Kjibokwo ëre tak hebreoga kong</i>			
	Hebreos	(Heb)	390
<i>Kjibokwo ëre tara Santiagorë</i>			
	Santiago	(Stg)	409
<i>Kjibokwo ëre tara Pedrorë</i>			
	1 Pedro	(1P)	415
<i>Kjibokwo ëre tara Pedrorë</i>			
	2 Pedro	(2P)	423
<i>Kjibokwo ëre tara Juandë</i>			
	1 Juan	(1Jn)	427
<i>Kjibokwo ëre tara Juandë</i>			
	2 Juan	(2Jn)	433
<i>Kjibokwo ëre tara Juandë</i>			
	3 Juan	(3Jn)	435
<i>Kjibokwo ëre tara Judasdë</i>			
	Judas	(Jud)	437
<i>Ílëbo ëre pina Jesucristorë Juan kong, shji yo ñno wĩeni</i>			
	Apocalipsis	(Ap)	440
Glosario			471
Índice de tópicos			473
Leer el Nuevo Testamento			483

Antiguo Testamento

Tjľőkwo tak pjang Sbö kjibokwo go
ľi, e twara beno ba tjľőkwo kragaga
uunkong kong. Tjľőkwo ľi beno bi
kong, bi pinggľo, bi poshdunggľo,
bi ľlgwekkľo, shji jĕk pjľo bek wľo,
Sbö tjľőkwo kragaga opping ara e go
wľo, ľľĕbo pjľú oblĕ oblĕ shĕrye ga
pjľú wľo.

2 Timoteo 3.16-17

Génesis

Kjok weno sorë

1 ¹ Kjok ëre dämär, lïëye lïëm obishko ga Sbö kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe. ² Klung ëre igöy lïëm obi, dlung rong, kjing yet eröe. Eshko ga Sbö Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbö tjëlë ga «Kjok, pja ber shjiye» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni. ⁴⁻⁵ Iya ga kjok shjiy li beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok si li kowara «shkë», ga iara beno tjeng dboy dboy. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, pja opkjos ber dboy» ë. ⁷ Lära sorë ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo, ⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni. ¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga Iya ga beno pjluë.

¹¹ Eshko ga tjëlë ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho llerba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo bakoe» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni. ¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblë oblë dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga Iya ga beno pjluë. ¹³ Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkëng (4)

¹⁴ Wëshko ga tjëlë ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkë, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar lïë, mok lïë, lu lïë, e miydoklo wlo bakoe. ¹⁵ Iök, pjäy ber kälä shjiy klung kong» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni. ¹⁶ Iök shäryara pjök, kjwara kësang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkë wlo. Dbala shäryara uunkong bakoe. ¹⁷ Iök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo. ¹⁸ Iara beno tjeng shjiy dba wlo, shkë wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro si li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga Iya ga beno pjluë. ¹⁹ Eshko ga öötong dbar pkëng (4).

Dbar shkëng (5)

²⁰ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, di, pjäy roshko mā wenzong oblë oblëe. Kjok dogo, pja go sënwa wenzong llerba pogo» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni.

²¹ Äya këskes chila dlung roy so, di roy so, e shäryara uunkong, sënwa, e shäryara uunkong bakoe. Eshko ga iya ga beno pjüe.

²² Eshko ga tjëlë llëbo wena tjeng li kong ga «Pjây wapga shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjây wapga shdärzong kjok kjwang jikong bebi» ë. Llëbo shäryara beno pjü ba kong lok eni. ²³ Eshko ga öötong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wëshko ga tjëlë ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni. ²⁵ Eshko ga iya ga beno pjüe.

²⁶ Eshko ga tjëlë obi ga «No shäryëy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlo ara, dbo ara, llëbo oblë oblë tjeng li kjinmo, mä, sënwa, öng, äya kjloshko so bakoe» ë.

²⁷ Eni ga no, e shäryara Sbörë

so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walë.

²⁸ Eshko ga tjëlëno beno pjü ba kong. Tjëlë ga «Pjây shdärzong ara, tira llëme. Kjok ëre dlimia. Pjây iër ber löng ba ïga. Mä, sënwa, öng, äya kjloshko so, pjây iër ber löng ba ïga bakoe» ë.

²⁹ E irgo ga tjëlë ga «Kjok izia. Kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo, e twër ber bomi kong, uëmi wlo. E bomi dli uunkong.

³⁰ Gueniyo ga öng, sënwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twër ber ba kong, ue wlo» ë. Lära sorë ga shäryono beno eni.

³¹ Eshko ga iya ga uunkong li beno pjü, owa llëme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2 ¹ Kjok uunkong, llëbo tjeng kës, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjishko ga llëbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjüe. E iara beno pjang dboye. ⁴ Kjok shäryara Sbö Jehovärë uunkong eni.

Domer, walë, e löng Edén kjokyo

Eshko ga ⁵ kjor, kjlo sho, e wentë llëm obi. Shunyo ichayde Sbö Jehovärë shrë klung kjing go llëm obi. Eye parkaga klung kjing go llëm bakoe. Llëye wentë llëm obi e kjishko. ⁶ Gueniyo eshko ga di tur tëm klung dirko, e sguin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörë kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng së wlo, ga beno shäng së. ⁸ Ga Sbö kjok poshäryono buk kjrina ko Edén, kjok, e buk dlo wen tëm shwo lëkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko. ⁹ Eshko ga kjor shäryara oblë oblë kjlöböso, wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kjok buk li roworbëshko ga kjor iara beno lok do pjök. Kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Kjlara obi, e llëbo pjü, llëbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlara. E jer pjang shdär kjor li glöroy. Ey ga shdöktong beno pjloglo pkëng (4). ¹¹ Di bäm go li ko Pisón. E jer pjriya

buk Javilá kjokyo worbo tjok. Kjek eshko, e dbur sho shōylōr ara. ¹²Dbur sho shōylōr kjok eshko so li owa llēm, shōylōr anmoyō. Poshtikklo lō pjēblē ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjlwō ara ko *ónice* eshko tjok bakoe. ¹³Di pjāra obi li ko Guijón. E jer buk sjōng Cus kjokyo go. ¹⁴Di pjāra obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lēkong. Di pjāra obi li ko Éufrates.

¹⁵Domer li iara Sbörē beno shāng Edén kjokyo roshko, kjok li ĩga, kjok li daga bakoe. ¹⁶Eni ga tjlē ba kong ga «Kjek ēreshko ga kjor bo twēr ber bop kong uunkong, uēp wlo. ¹⁷Gueniyo ga llēbo pjū, llēbo owa, e miydoklo kjoryo bo, era uēy llēme. Uorop ga pja wolon jlōkoyo» ĩe.

¹⁸Eshko ga tjlē obi ga «Domer ber sōk kjāraso ga pjū llēme. Kong ba yorkaga shāryēr kjāra, ba kjimtē wlo» ĩe. ¹⁹Eni ga ōng, āya kjlōshko so, sēnwa, e shāryak beno klung sho go, ga sōra uunkong, pina domer li kong, koie wlo. ²⁰Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjērko llēye wlēna ber ba kjimtoklo wlo llēme.

²¹E kjīshko ga domer li iara Sbörē beno buk pē rongē. Buk pē wopro ga shgling shira kjwangna, ga sho llira jek irōng obi. ²²Ba shgling li go ga walē shāryara kjāra. E irgo ga sōra, pina ba kong.

²³Iya domer līrē ga tjlē ga

«ĭlzon! Ērera so tja kjoyoe.

Ba sho kjwe botoya dik.

Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiēr ber “walē”,^a

shira domer go dwayo kjīshko» ĩe.

²⁴E kjīshko ga domer ba data, ba mekē rayē, ga orkwosmok walē tjok, ga ber lōng kjāraso wlēni.

²⁵Eshko ga lōng kjwor, gueniyo llēye lōkyokjre lōk llēme.

Adán, Eva, e Sbō kolono llēme

3 ¹Dgur, e oblē jyāpgwē āe, āya kjlōshko so oblē oblē shāryara Sbō Jehovārē li kjinmo. Pjāra ga tjlē walē li kong ga «ĭjlōkoyo ga Sbō tjlēno bomi kong ga “Kjek ēreshko ga kjor bo uēy uunkong llēme” ĩara eni jlōre?»

²«Kjor bo uērwa uunkong ga pjū. ³Gueniyo ga kjor jong kjāra kjok rowor-bēshko, era uērwa ga āe. Sbō tjlēno borwa kong ga “Kjwe uēy llēme. Porwēy llēm bakoe. Llēm ga pjāy wolon” ĩara eni» ĩe dgur kong.

⁴Kuya ga tjlē ba kong ga «E jyō. Pjāy wolon llēme. ⁵Miyde Sbörē pjir ga kjor ēre bo uoromi ga pjāy bokkwo roshwing, ga pjāy ber lōng llēbo pjū, llēbo owa miydē. Eni ga pjāy ber lōng Sbō dik» ĩe.

⁶Kuya ga iya ga kjor bo, e wolēsowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe ĩe. Eni ga kjor bo li kjrara, ga uarae. E irgo ga twara ba ĩanma kong, ga omuono bakoe. ⁷Jekdo eshko ga bokkwo roshwingō, ga opmiydono lōk ga lōng kjwor. Eni ga kjor ko *higuera* li korga sera, pjirra ba dop go, ber lōng kjwor llēm wlo.

⁸Kjek sēng, pjluk ri rishko ga Sbō jēk jek shāng kjor glōroy li kura lōk. Ga tōktong lōk zron ĩ, ga opjneno kjor li pjlor go, iya llēm wlo.

⁹Eshko ga domer li rokara Sbörē. Tjlē ga «ĭPja shāng kjone?»

a 2.23 Hebreo tjlōkwo go ga tjlōkwo walē, e so tjlōkwo domer kjoyoe.

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kjor glöroy ga pja bangkjröror ara, ga tja shäng kjwor kjishko ga tja opnenoe» ë ba kong.

¹¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿“Pja shäng kjwor” ñaga ërë bop kong? ¿Eni ñi kjor bo uëy ñlëme ñoror bop kong ñi uoropde?»

¹² «Kjor bo ñi twaga walë tworop bor kong ñirë bor kong ga uorore» ë ba kong.

¹³ Eni ga kjakrokara walë ñi kong ga «¿Llëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjishko ga kjor bo ñi uorore» ë ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjëlë dgur ñi kong ga «Llëbo owa shäryorop. E kjishko ga pja shdun pja kjälaraso, öng, äya kjlöshko so ñlamo tjeng ñira ñlëme. Pja eröe. Eeri jek ñëkong ga pja iër ber buk dopshik ñ klüng kjing go, ga klüng sho dwëp bakoe.

¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng ëng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kä shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» ë.

¹⁶ Ga tjëlë walë ñi kong ga «Pja chida buk döröshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlinör bäm go sorë ñi kjinmo. Ga pja wo pjang bop ñanma go. Ga e ber bop ichaga» ë.

¹⁷ Ga tjëlë domer ñi kong ga «“Kjor bo kjwe uëy ñlëme” ñoror bop kong, gueniyo tja klorop ñlëm, bop boy wëra klorop. E kjishko ga klüng ëre äyo-shtoror, ioror beno ñlëbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kjang enido. ¹⁸ Klüng, e kjing go kjlo sho wen ara shkë tjok, kjillgwo shkëkyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjlöshko so uako, e uopdë. ¹⁹ Eshko ga pja parkë shorya go ñlëm ga pja ië ñlëme. Pja tek shäryak klüng sho go, klüng sho ñi pja. Ga ñlono ga pja kworkwë jek ber klüng sho iröng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» ë.

²⁰ E irgo ga walë ñi koiara domer ñirë Eva, e nopga uunkong mekë kjishko.

²¹ Shwong pjüya lök wlo ga shwong shäryara Sbörë öng kwota go. ²² Ga tjëlë ga «Era domer ñi öötong ñlëbo pjlü mydë, ñlëbo owa mydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlära, ba bo uoroy ga shji wolön ñlëme. Uara lök ga ber löng së ñyado, e woydër ñlëme» ë. ²³ E kjishko ga domer ñi shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bäm goshko ga domer ñi shäryara klüng sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klüng sho ñi kjing go shara. ²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tëm shwo ñëkong ga Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno löng kjlöbö eshko. Dröng iara pjang kjwangna ñletilet iök wleni, pjriya pjang ñlaw ëre pogo, e beno pjang irbo ñi dë, ëye jek äär kjor kjlära, ba bo uoroy ga shji wolön ñlëm jong ñishko ga ä wlo.

Caín, Abel

4 ¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjälaraso ñlëme. E irgo ga wa buk kjlära domer. Ga Eva tjëlë ga «Tja wa buk kjlära domer, e twaga Jehováre bor kong» ë. E kjishko ga koiara Caín.^b ² E irgo ga wa buk kjlära domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caínda pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caín öör ba dwla dgara ñi bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sengglo. ⁴ Abelda, ba öng wlëp ushko so weno bäm ñi wleniyo ñi zröra pjökde myare. Ga ba sho pjlü ñi söra jek, twara Jehová kong ba sengglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlü Abel tjok, ba öng twara ba sengglo ñi tjok bakoe. ⁵ Gueniyo beno wopjlü Caín tjok ñlëm, ba dwla bo twara ba sengglo ñi tjok ñlëm bakoe. E kjishko ga Caín iirkono träk ñlëm, bokkwo keyeng erä.

b 4.1 Hebreo tjökwö *Caín*, e *kjrara* löklo.

⁶Eni ga Jehovah tjlē ba kong ga «¿Pja iirkē ara ega? ⁷Llēbo pjǎú shāryorop kjwe ga tja ber wopjǎú bop tjok. Gueniyo llēbo owa shāryēp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llēbo owa li shāryē llēm ga äe. Bek wlo ga llēbo pjǎú li shāryēp, llēbo owa li shāryēp ame wlo» le.

⁸Dbar jek ga Abel mana Caíndē jēk ba tjok. Öötong löng pjola ga ba lēng li shakza pjä, ga zrōrae.

⁹E irgo ga Jehovah tjlē ba kong ga «¿Bop lēng Abel kwonilo?»

«Miydēr llēme. ¿Eni li tja iak shäng bor lēng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēye shāryoropdo? Bop lēng zrōrop. Ba srēng tjeng klung kjing li inor. E kjīshko ga pja shdun. Bop lēng srēng kwono klung kjing go kjīshko ga pja parkē ber shäng klung kjing ame. ¹²Pja parkē ara klung kjing ēmdē ga llēye botjyē bop kong ame. Pja to shäng jēk klung kjing kjone pogo ēmdē ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor shdungglo ēre ber kjang anmoyō. ¹⁴Tja kuzong. Tja parkē klung kjing ame kjīshko ga tja to jongya shäng jēk kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shäng tök wleni. Ga tja wlēna ē pogorē ga tja zrōya jekdo» le.

¹⁵Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja zrōga ērē ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyā tara, wlēngga ērē ga zrōya llēm wlo. ¹⁶Ga Caín opshino to ĩano shäng ĩshko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tēm shwo lēkong.

Caín tjēyo tek beno ba irgo

¹⁷Dbar jek ga Caín pono ba boy tjok, ga beno shäng kjālaraso llēme. E irgo ga wa buk kjālara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caín shäng u ywē kjwöböso, kjēryo shāryak ak go pjiribi kjókshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko. ¹⁸Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹Lamec, e boy do pjök, kjālara ko Ada, kjālara ko Zila. ²⁰⁻²¹Ada, e wapga domerga do pjök, kjālara ko Jabal, kjālara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblē oblē, ba u shāryak öng kwota go li, shāryaga shäng bām go li Jabal. Nopga dbonmo tē, nopga kjorkwang shāryak jong kjiyo tjok tēy or go wleniyo li tē, e shāryaga bām go li Jubal. ²²Ga Zilara wa buk kjālara domer ko Tubal Caín. Nopga parkoklo shāryē dröng shosho oblē oblē go li, shāryaga shäng bām go li Tubal Caín. E dor shäng kjālara ko Noamá.

²³Pjālara ga Lamec tjlē ba boyga kong ga

«Llēye lēr bomi kong li kuzi yōtso.

Domer zrōror kjālara, tja zara kjīshko.

Dwlās zrōror kjālara bako, tja shpora kjīshko.

²⁴Caín zrōga ērē ga e shdüya Sbörē, Caín shduna li kjinmo.

Tjara zrōga ērē ga shdüya, Caín zrōga li kjinmo obi» le.

Set

²⁵Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjālara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlē ga «Tja kjimtara Sbörē, tja kong wa twara kjālara obi. E ber shäng Abel, zrōra Caíndē li āska. E kjīshko ga koiēr Set»^c le.

²⁶E irgo ga Set, e wa buk kjłara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syöshtono Jehovah kong kjwiłee.

Adán tjëyo tek beno ba irgo

5 ¹⁻²Nopga shäryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shäryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ēre ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo.

³Adán, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjłara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set. ⁴⁻⁵E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶Set, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho shkëngshko (105) ga wa buk kjłara ko Enós. ⁷⁻⁸E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak kwara kjingsho pjökshko (912) ga wolonoe.

⁹Enós, e öötong lu pjloglo sak shkawshko (90) ga wa buk kjłara ko Cainán. ¹⁰⁻¹¹E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho shkëngshko (905) ga wolonoe.

¹²Cainán, e öötong lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wa buk kjłara ko Malalel. ¹³⁻¹⁴E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak kjarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵Malalel, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjłara ko Jared. ¹⁶⁻¹⁷E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo kwong kjingsho sak shkaw kjingsho shkëngshko (895) ga wolonoe.

¹⁸Jared, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak tjer kjingsho pjökshko (162) ga wa buk kjłara ko Enoc. ¹⁹⁻²⁰E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho pjökshko (962) ga wolonoe.

²¹Enoc, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjłara ko Musalén. ²²⁻²⁴E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbö woydë owa ĩlëm, ga jëk shäng ba tjok ĩyado. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkëngshko (365) ga söra Sbörë to, ĩnaba ame.

²⁵Musalén, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak kwong kjingsho kjäkshko (187) ga wa buk kjłara ko Lamec. ²⁶⁻²⁷E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸Lamec, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak kwong kjingsho pjökshko (182) ga wa buk kjłara domer. ²⁹Ga tjłë ga «Shji parkë ara kjok ĩre kjing go, kjok ĩ ĩyoshtara Jehovahë kjishko. Gueniyo chida ĩrera shji ie ber lõng woshtë» ĩe. E kjishko ga ba wa li kowara Noé. ³⁰⁻³¹E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ĩno öötong sak dbaw pjloglo kjäk kjingsho sak kjäk kjingsho kjäkshko (777) ga wolonoe.

³²Noé, e öötong lu pjloglo sak dbaw pjloglo shkëngshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

Nopga jëk lõng owa eröe

6 ¹⁻²Nopga, e wapga shdöktong träk ĩlëm kjok ĩre kjing goshko. Ga wapga walëga kjong kjong wolësowa. E kjishko ga Sbö wapga orkwosmono

walëga woyde kjone dey li tjok. ³Eni ga Jehovah tjlë ga «Nopga, e iër ber löng sê iyado llëm, e wołon wło kjishko. Eni ga iër ber löng sê lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak pjök (120) eröe» le.

⁴Sbö wapga orkwosmono walëga kjok ëre so tjokshko ga wapga weno sok këskes, oblë kjinmo. Ga nopga tjwlo ara tek dënashko so li epga.

⁵Iya Jehovahë ga nopga löng llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga wotjlik owa erä. ⁶Eni ga wotjlik ga «Nopga shäryoror llëm kjwe dey, bangyo ara bor pjlushko» le. ⁷Ga tjlë ga «Nopga shäryoror tjeng klung kjing ëre kjër jushko dwayo. Shäryër öng, äya kjloshko so, sënwa tjok eni bakoe. Woyotjlin ga shäryoror llëm kjwe dey» le.

⁸Gueniyo ga domer shäng kjlara ko Noé. Jehovah wopjlu ba tjok.

Noé kjoyong shäryono kësrange

⁹Ère llëye shäryara Noërë dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Llëye woyde Sbörë li shärye eni, ga jëk shäng ba tjok iyado. Nopga oblë oblë omshäryono eni llëm, Noé eröe. ¹⁰E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹⁻¹²Ga Iya Sbörë ga klung ëre kjing go llëbo owa ara, nopga ëngkwë ara ëng tjok, llgwega ërë llëme. Nopga löng kës li beno löng llëbo owa shäryë eröe. ¹³E kjishko ga Sbö tjlë Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Löng ëngkwë ara ëng tjok. Löng llëbo owa shäryë erä. E kjishko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ëre kjing go li tjok.

¹⁴»Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjoyong^e shäryos kjlara kësrange. Kjoyong bängyos pjir kjoko, ro lëkong bako, di opzrëk llëm wlo.

¹⁵Shäryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo^e pjloglo sak dbaw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng (50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo pjloglo sak mya (30). ¹⁶Shäryos yongyo kjrëngwo mya, kjëryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber ojong pjiribri, kur orkwo jyäglo kwara. U bäng shäryos ber jong kwara ba poglo go, e opzrëkklo.

¹⁷»Di ichër kësrange, kjok ëre pir wlo. Eshko ga llëye löng sê kjok kwang jikong kjing go ga e kjer drete. ¹⁸Gueniyo ga tjlokwo twër bop kong, ber iyado wlo. Pja jem opzrëk kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjäy wołon llëm wlo.

¹⁹⁻²⁰»Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber löng sê, pjäy dik. ²¹Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²²Llëye lara ba kong li shäryara Noërë uunkong eni.

Kjok ëre piktonge

7 ¹E irgo ga Jehovah tjlë Noé kong ga «No kjlaraso wlenor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjishko ga pja opzrës jem kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ²⁻³Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamo sös

e 6.14 Kjoyong, e beno llëbo bapkwö kësrange kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdok. Roshko beno u wleni. f 6.15 Orkwo jyäglo pjlara, e centtmetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ëre kjing go llëm wlo. ⁴Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko ga llëye shäryoror tek dämärshko löng sê li pjiga tjarë ber drete» lê.

⁵Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶Kjok ëre piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600). ⁷Era eni ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo. ⁸⁻⁹Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öötong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

¹⁰Öötong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ëre pir wlo. ¹¹⁻¹⁸Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjoyong li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbang buk kjok dorong li dlöktong, tukdong kjone pogo. Kjok dogo ëmdë ga di börgak tjeng li böptuktonge. Shunyo shrono pjang kjok ëre kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kjoyong li beno buk di kjing wëng erä. ¹⁹Di poyono ara, öötong dlup llë lok kjok ëre kjing go kjökshko li jnena beno drete. ²⁰E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öötong wop orkwo jyäglo pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15). ²¹Nopga löng kjok ëre kjing go kës li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjing go kës li kjëtong eni bakoe. ²²Llëye löng sê kjok ëre kjing go, tjwlo shrë wleniyo, e kjëtong drete. ²³Gueniyo Noëra beno sök sê, löng kjoyong li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamo pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe. ²⁴Ga kjok ëre piktong beno eni, öötong dbargwo sak dbaw kjingsho sak shkëng (150).

8 ¹Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kjoyong roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi. ²Dlung kësbang buk kjok dorong dlöktong li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe. ³Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ëre piktong beno dbargwo sak dbaw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong. ⁴Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kjoyong li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong. ⁵Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öötong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjökshko li dlup dbo go iya ga wen lok wëlee.

⁶Öötong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra. ⁷Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano li koshe. ⁸E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo. ⁹Gueniyo shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjishko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi. ¹¹Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo li shrono tek pjang iröng, kjor korga^s tjaqlën söra

tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klüng dogrotkë jeke. ¹²Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho kjwarashko (601) ga di beno klüng kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kjoyong li kjing, e kjara ga iya ga klüng kjing li beno buk dogroe. ¹⁴Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klüng dano beno buk kjange.

¹⁵Eni ga Sbö tjle Noé kong ga ¹⁶«Pja opshis kjoyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ¹⁷Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

¹⁸Kuya ga opshino kjoyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. ¹⁹Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko li opshino tjë jikong bakoe.

²⁰E irgo ga Noé akkwo töno dlwü eng kjing go kjókshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehovah poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra uunkong, ga sho sura Jehovah kong.

²¹Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llem Jehovah kong. Ga wotjlik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjlik llebo owa shäryë eröe. Eni emde ga kjok ere äyoshtër nopga li kjishko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²²»Kjok ere pjang obishko ga
dwla dgozlöng dbaryo tjok, dwla bo kjrozlöng dbaryo tjok,
kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok,
shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok,
dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

Sbö tjlokwo twono Noé kong, beno iyado wlo

9 ¹Eshko ga Sbö tjle beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjle ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo. ²Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangkjre ara, dete erä, kjok dirko so, kjok ere so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydë. ³Dënashko ga llebo dguëy klüng kjing botjyë wleniyo, lamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llebo löng së, jek löng i, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe. ⁴Gueniyo llebo löng së li laga ba srëngdë. E kjishko ga sjëngna srëng tjok, e uëy lleme.

⁵⁻⁶»Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjishko ga
ëye no zröno ga
e shdungga tjarë,
zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko sorë emde ga
e shdun eni bakoe.

No zröga ëre ga e zröy.

Lër jlokoyo ga eni.

⁷»Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

⁸Eshko ga tjle ba kong obi ga ⁹«Tja kuzia! Tjlokwo twër bomi kong, ber iyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo li kong bakoe. ¹⁰E twër sënwa,

öng, äya kjlöshko so, e ter söromi bomi tjok kjoyong késbang roy dwayo kés li kong bakoe. ¹¹Eni ga tjlökwö twër bomi kong, ber iyado wlo. Di ichër kjok ère kjing go, nopga, öng, äya kjlöshko so, e pjir uunkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jikong pjir wlo ame bakoe. ¹²⁻¹³Tjlökwö ère twër bomi kong, öng, äya kjlöshko so uunkong kong, kjok kjwang jikong kong bakoe. E twër bomi kong, ber iyado wlo. Bor donku ère iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjlökwö ère jyäglö. ¹⁴Pjäng ichër imi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrekoshko ga ¹⁵woyoshër ga tjlökwö tworor bomi kong, öng, äya kjlöshko so uunkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame. ¹⁶Donku wen pjang pjäng tjrekoshko ga e in, ga tjlökwö tworor nopga uunkong kong, öng, äya kjlöshko so uunkong kong li woyoshër eshko. ¹⁷Donku, e ber pjang tjlökwö ère jyäglö. Ber eni» le.

Noé, ba wappa

¹⁸Noé wappa opshino kjoyong késbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaán.) ¹⁹Shji löng kjok kjwang jikong kés ère beno löng Noé wappa mya li, e tjëyo.

²⁰Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e. ²¹Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko. ²²Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ina buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong. ²³Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lök ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

²⁴Noé nelö jenoshko ga wolieno. Lëye shäryara ba wa iröng wlëniyorë li miydarashko ga ²⁵tjlä ba kong ga

«¡Bop wa Canaán, e äyoshtër!

¡E ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwläk shäng pjir wlëniyo!» le.

²⁶Ga tjlä Jehovah kong ga

«Jehová, pja tjwlä késbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwläk shäng pjir wlëniyo ga pjläe.

²⁷Sbö, kjok twos tira llëm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwläk shäng pjir wlëniyo bakoe» le.

²⁸Kjok piktong irgo ga Noé lu ino pjloglo sak dbaw pjloglo mya kjingsho sak shkëng (350). ²⁹E lu ino öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

Noé tjëyo tek beno ba irgo

10 ¹Sem, Jafet, Cam, e Noé wappa. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kji-bokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jikong li wappa tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

²Jafet, e wappa domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjölkwo baïya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸Cus, e wa buk kjäara domer obi ko Nimrod. E ëngkjwaga dbo ara wëniyo.

⁹Kjimtara Jehovahë kjishko ga e wlo pjüe. E kjishko ga oba tjë ga «Kjwe kjimtara Jehovahë kjishko ga kjwe wlo pjü, Nimrod i dik» ëba eni. ¹⁰Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jikong, e Sinar kjokyo oblë oblë. Kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjibri kjókshko. Kjok eshko sopga ichaga Nimroddë bäm go. ¹¹E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo ëkong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjibri kjókshko. Kjok, e ko Nínive, Rejobot Ir, Cala, ¹²Resén. Resén, e kjokyo kësrange. E ber buk Nínive kjokyo, Cala kjokyo, e tjëko.

¹³Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo, ¹⁴Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵Canaán, ba wa domer bäm iyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjäara domer obi ko Het. ¹⁶Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús sopga, amorreoga, gergeseoga, ¹⁷heveoga, araceoga, sineoga, ¹⁸Arvad sopga, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdöktonge. ¹⁹Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äar jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zeboyín kjokyo, e shwo ëkong äar jong Lasa kjokyo go.

²⁰Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjölkwo baïya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹Jafet shjiy Sem,^h e wapga tjeng bakoe. Éber tjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

²²Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴Arfaxad, e wa buk kjäara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjäara domer ko Éber. ²⁵Éber, e wapga domerga do pjök, kjäara koiara Péleg,ⁱ eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kjishko. Péleg, e leng ko Joctán.

²⁶Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj, ²⁷Hadorán, Uzal, Diclá, ²⁸Obal, Abimael, Sabá, ²⁹Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga. ³⁰Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äar jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dluþ lök dlo wen tëm shwo ëkong tjëko.

³¹Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjölkwo baïya tjok.

h 10.21 Hebreo tjölkwo ère lië löklo miydëy yötso liëme. E *Jafet shji Sem* löklo, liëme ga *Sem shjiy Jafet* löklo. Kjone dey miydëy yötso liëme. **i 10.25** Hebreo tjölkwo *Péleg*, e *shdök* löklo.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjobokwo ère go ba kjoëso tjok, ba kjob baiya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjob kjwang jikong, e Noé wapga tjëyoga.

Babel kjoyo

11 ¹ Dbar eshkoshko ga nopga uunkong tjë tjökwö kjwaraso. ² Opshino jek löng dö wen tëm shwo lëkong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjoyo kjing goshko ga sdam wëna buk kjrina, ga beno löng eshko. ³⁻⁴ Pjlära ga tjë ëng kong ga «Shji klung shosho shäryë, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u shäryë e go wlo, ak äska. Sho smoy ëng go ba smokklo dishäng kjoyo, gueniyo sho si go, ak smokklo sho äska. E go ga kjweri shji u ywë kjwöböso, kjëryo shäryë ak go pjibri kjöshko. Ga u shäryë klung akyo go, e shäryë jem äär jong kjob dogo. E go ga shji shdär llem, gueniyo shji roy shdär ber kjob kjwang jikong. Eni ga shji ber tjwö ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga löng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjibri kjöshko, ga löng u shäryë klung akyo go jem jong kjob dogo lëshko ga Jehovah ter öör eshko ba pak li ik. ⁶ Eshko ga wotjlik ga «Nopga kjwe tjëyo kjrinaso, tjökwö jong kjwaraso bakoe. Eni ga lëye shärye woydë kës li, e slongga èrë lëme. ⁷ Shji to jer ba tjökwö kjlopswë, tjë ber löng oblë oblë wlo, tjë ga lë layde ëng kong li miyde llem wlo. Shäryë eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovahë beno tjeng dboy dboy kjob shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye löng li rayarae. ⁹ Kjob eshko ga tjökwö kjlopswara Jehovahë beno wële llemshko ga nopga shdöktong to beno löng dboy dboy kjob kjwang jikong. E kjishko ga kjob ère kowëba Babel.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjob piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbawshko (100) ga wa buk kjlära domer ko Arfaxad. ¹¹ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kjlära domer ko Selaj. ¹³ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlära domer ko Éber. ¹⁵ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kjlära domer ko Péleg. ¹⁷ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlära domer ko Reú. ¹⁹ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlära domer ko Serug. ²¹ E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²²Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor.
²³E irgo ga lu ino sak dbaw pjloglo pjok (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴Najor, e lu pjloglo sak pjok kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko Taré. ²⁵E irgo ga lu ino sak dbaw kjingsho sak kwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶Taré, e lu pjloglo sak kjakshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot. ²⁸Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno buksko. Wolonoshko ga ba data sök së obi.

²⁹Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok. ³⁰Saray, e wapga llëm, e kjrang kjishko.

³¹Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko. ³²Kjok eshko ga Taré lu ino öötong sak dbaw pjloglo pjok kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

12 ¹Pjlara ga Jehovahä tjlä Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko. ²Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber twlë ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi. ³Èye wotjlik pjlu bop kong ga tja wotjlik pjlu ba kong bebi. Èye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ère kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴Kuya ga toe. Abram lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo. ⁵Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga ⁶jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbang lishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sopga löng eshko obi. ⁷Eshko ga Jehovahä weno shäng Abram kong, ga tjlä ba kong ga «Kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo töna dlwü eng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo. ⁸Pjir ga jék öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u sharyak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjërko. Eshko ga akkwo töna dlwü eng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo obi. Sharyara pjir ga syöshtono Jehovahä kong eshko. ⁹E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjishko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar

kjwöbö wlo. ¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlä ba boy kong ga «Miydër pjü ga pja wolësowa. ¹² Pja iya Egipto sopgarë ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjishko, pja ber ba kong wlo dani. ¹³ E kjishko ga tja zröya lok bop kjishko llem wlo ga pja bor dor lep ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sopga tjlä eng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le. ¹⁵ Egipto so pjüyo parkagaga omïno lok bakoe. Ga tjlä ba pjüyo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjü ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjishko ga Abram wlokrara, dara lok pjü. Sëna öng këskes chila, ga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe. ¹⁷ Gueniyo ga Saray kjishko ga pjü li shduna Jehovärë, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llem ba ushko. ¹⁸ E kjishko ga Abram rokara pjü lirë tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Pja llëbo shäryono bor kong kjweni ega? ¿“Walë ëre bor boy” lorop bor kong llem ega? ¹⁹ “Kjwe bor dor” lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjroror bor boy. Bop boy shäng ëre. ¡Sös bop tjok, ga pjäy nomo!» le. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

Abram, Lot, e opkjono lok dboy dboy

13 ¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok. ² Eshko ga Abram dbur sho shöylör ara, dbur sho pjüblün ara, öng ara bakoe. ³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tona dluw eng kjing go kjókshko, Jehová poshrëklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjërko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik. ⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjishko ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng eshko uunkong ga äe. ⁷ Dli ara llem kjishko ga Abram öng dagaga engkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sopga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjära ga Abram tjlä Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjishko ga shji iirkë eng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga engkjwë eng tjok ga ä bakoe. ⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboy. Kjok ëre izong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlë. Pja jek këlëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga iya Jordán sdamyo kjok kjwang jikong. Ñna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok shäryara Jehovärë Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjiyde Jehovärë llem obi.) ¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjrara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tem shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa shäryara lok ara Jehová bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkjono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehová tjlä Abram kong ga «Kjok is yötso llaw pogo. ¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber bomi kong iyado wlo. ¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok

träk lîëm, shtëy ga äär lîëm, klung pjlungyo wleni. ¹⁷Eni ga pja jëkzong! Kjek is kjwang jikong, e twër ber bop kong kjishko» îe.

¹⁸E irgo ga posharyono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor kësks lok arae. Kjek eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo tona Abramdë dluw ëng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo.

Lot wlikara Abramdë

14 ¹⁻²Eshkoshko ga pjłupga doglo pkëng (4), e ëngkjwono pjłupga doglo shkëng (5) tjok. Pjłupga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjłuyo ko Amrafel, Elasar so pjłuyo ko Arioc, Elam so pjłuyo ko Quedorlaómer, Goyim so pjłuyo ko Tidal. Pjłupga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjłuyo ko Bera, Gomorra so pjłuyo ko Birsá, Admá so pjłuyo ko Sinab, Zeboyín so pjłuyo ko Semeber, Bela so pjłuyo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.) ³⁻⁴Eshko dbaryo ga pjłupga doglo shkëng (5) li ichaga Pjł Quedorlaómer lirë sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjlino ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tona lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidín sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵Öötong lu pjłara obi ga Pjł Quedorlaómer jongya jong eshko, pjłupga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng eshko wopro ga refaftaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo. ⁶Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no lîëmshko li worbo go. ⁷Tek iröng shrono löng Enmispát kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸⁻⁹Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidín sdamyo shara. Eshko ga pjłupga doglo pkëng (4) li ëngkjwono pjłupga doglo shkëng (5) li tjok. ¹⁰Sidín sdamyo lishko ga pjłëbgwo lok träk lîëm, roshko di shäng sho sî tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjłuyo, Gomorra so pjłuyo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjłëbgwo li roshko. Eshko ga pjłupga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli lîë, lîëbo tjeng kës tjwlo tjok li, e söra lok pjłupga ba kjangyoga lirë drete. ¹²Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba lîëbo tjeng kës li tjok bakoe. ¹³Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor kësks lok lishko. Mamré, e amorreo. E lënga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjłara ga domerga doglo mya li tjłökwö lono ëng kong Abram tjok. Tjłëno ëng kong jłökoyo ga «Oba ëngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji ëng wlikë sharae» lara eni.

¹⁴Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söra ba toe. Eshko ga Abram ëngkjwagaga tjeng doglo sak dbaw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kjwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjłupga pkëng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo. ¹⁵E shkëyo ga ba ëngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjłupga li kopjrina lok pjiribrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjłor

kalëkong. ¹⁶Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryo drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjëlkwö lono beno pjílú Abram kong

¹⁷Quedorlaómer, pjłupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyo ga Sodoma so pjłuyo opshino jek ba włokjrë irbo. ¹⁸Domer shäng kjłara ko Melquisedec. E Salem so pjłuyo. E omwłokjröno bakoe. E syöshtaga Sbö Tjwłö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjışhko. Eshko ga pjłung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjılłgwo bo dyo dbo ara tjok. ¹⁹Ga tjılëno beno pjílú ba kong. Tjılë ga

«Pja kjimte Sbö Tjwłö Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong shäryaga.

²⁰Pja kjimtara,

bop moskwoga iara beno tjeng bop włoshko,
ga zanop song erä.

E kjışhko ga e poshrëy kësbang iyado» lë.

Eni ga llëbo wlëna Abramdë kës li shtara äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹E irgo ga Sodoma so pjłuyo tjılë Abram kong ga «Llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjílú, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» lë.

²²Kuya ga tjılë ba kong ga «Tja tjılëno Jehovah kong jłökoyo. E Sbö Tjwłö Kësbangyo. E kjok uunkong shäryaga. ²³Loror ba kong jłökoyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjıkkło pjłara llëm bakoe. Eni ga llono ga tja llëbo ara wlëni ga twaga pjärë bor kong lëp ga äe. ²⁴Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamrë, kjwepga wlë kongda llëbo twos kjrina kjrinae» lë.

Jehová tjëlkwö twono Abram kong, beno iyado włö

15 ¹E irgo ga Jehovah weno shäng Abram kong yoshko wlëni, ga tjılë ba kong ga «Abram, llëye bangkjrëp llëme. Tja bop włıkaga. Llono ga pja iër ber tjwłö ara. E kjışhko ga llëye bangkjrëp llëme» lë.

²⁻³Kuya ga tjılë ba kong ga «Jehová, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjłúe. ¿Tja ber tjwłö ara llëno? Miydëp pjılú ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjışhko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwłëk shäng pjir wlëniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» lë.

⁴Kuya ga tjılë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» lë. ⁵Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjılë ba kong obi ga «Kjok dogo is yötso. Dbala shtozong, shtëp ga pjłúre ip włö. Bop tjëyo tek ber bop irgo li ber träk llëm kjweni bakoe» lë.

⁶Kuya ga tjılkwö kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjışhko ga iara Jehovah beno pjłö bek ba bokso. ⁷Ga tjılë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ëre twër ber bop kong włö, kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong włö bakoe» lë.

⁸Kuya ga tjılë ba kong ga «Tjłapga Jehovah, ¿kjok ëre ber bor kong jłökoyo miydër sorë?»

⁹«Öng tek sös bor kong kop eni: sögla popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so popga kjlara, öng wlep ushko so wlenngla kjlara, mya jikong mikbo lu pjloglo mya döe. Dunggwo tek sös kjwo pjok oblë oblë bako, kjwara kësang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰Kuya ga llëbo rokara li söra uunkong Jehovah kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng eng gomyo. Dunggwo shora llëme. ¹¹Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lä tjwe lok trak llëm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramde shäng eshko. ¹²Kjok ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga iya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bang-kjrara ara.

¹³⁻¹⁵Eshko ga Jehovah tjlë ba kong ga «Pja äär tjäblashko, ga pja wolön döroshko ga pja sök wlep iyado. Gueniyo ga lër bop kong jlökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbaw pjloglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdunga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayoshko ga llëbo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire. ¹⁶Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, llëbo owa shärye lok ara, gueniyo llëbo owa shärye löng li äätë ba dbo go llëm obi. E kjishko ga bop tjëyoga tjwe iröng maling llëme. Lu äär pjloglo sak dbaw pjloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tjwe löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷Kjok ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjur weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjöyikong jëk lok ba öng sho shora tjeng li tjërko. ¹⁸Eshko ga Jehovah tjlë Abram kong ga «Tjlokwo twër bop kong, ber iyado wlo. Kjok ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Éufrates diyo kësang li go. ¹⁹Eeri ga kjok ëre, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo, ²⁰Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaitaga kjokyo, ²¹amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebús so kjokyo bakoe» le.

Agar, ba wa Ismael

16 ¹⁻³Abram sök Canaán kjokyo lu pjloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehovah kjishko ga tja kjröng. E kjishko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjishko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «Jölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo. ⁴Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba pjlu Saray bangkjre ame.

⁵Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Bop kjishko ga tja bangkjre ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko döro kjishko ga wotjlik ga e tjwlo ara, bor kjinmo le. Eye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovärë» le.

⁶Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjishko ga töktong to ey dwayo. ⁷Jëk shäng kjok dogro no lïemshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wïëna Jehová parkaga kjok dogo so lirë^k sök eshko. ⁸Ga tjïë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹Kuya ga tjïë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlu Saray ushko iröng obi. Lïëye le bop kong li kolozong» le. ¹⁰Ga tjïë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lïëm, shtëy ga äär lïëme.

¹¹Pja shäng kjïlaraso lïëme.

Llono ga pja wa buk kjïlara domer,

e koiëp Ismael,¹

pja woydë ara li miyde Jehovärë pjir kjishko.

¹²Bop wa, e ber shäng tjëkso lïëm,

sëgro äya kjïloshko so wïëni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Ëye wotjïik pjlu ba kong lïëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok iyado» le.

¹³Kuya ga wotjïik ga «Tja ina Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjishko ga Jehová, e tjïëno ba tjok li kowara Sbö, Bor İga. ¹⁴E kjishko ga di bäng buk Cades kjokyo, Béred kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bäng.

¹⁵E irgo ga wa buk kjïlara domer, ga koiara ba data Abramdë Ismael.

¹⁶Eshko ga Abram lu pjloglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

Sbö tjïökwo twono Abraham kong, beno iyado wlo

17 ¹Abram lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjïë ba kong ga «Tja ëre Sbö, lïëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë. Tja kolozong. Pja jëk pjlo bek bor bokso bakoe.

²Tjïökwo twër bop kong, ber iyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lïëme» le ba kong.

³Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjïlay klung go. Eshko ga Sbö tjïë ba kong ga ⁴«Tjïökwo twër bop kong, ber iyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data. ⁵Ga eeri jek lëkong ga pja ko ber Abram^m ame. Pja ko ber Abrahamⁿ shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjishko. ⁶Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lïëme. E tjrëko pjilupa wen. Epga ber löng tjëyoga oblë oblë. ⁷Tjïökwo ëre twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbö iyado, tja ber ba Sbö iyado bakoe. ⁸Pja sökshko li ko Canaán. Pja kjok ëre so lïëm, gueniyo kjok buk kës ëre twër ber bop kong iyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbö iyado» le.

⁹Ga tjïë Abraham kong obi ga «Tjïökwo twër bop kong li shäryos eni iyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe. ¹⁰Tjïökwo twër bop kong, ber iyado wlo li ber eni: Domerga löng bomi tjok kjïlobi li ber löng doyo jyä

k 16.7 *Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.* I 16.11 *Hebreo tjïökwo Ismael, e kuya Sbörë löklo.* m 17.5 *Hebreo tjïökwo Abram, e data tjwlo ara löklo.* n 17.5 *Hebreo tjïökwo Abraham, e tjëyoga ara data löklo.*

tak pjire. ¹¹Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zëmi tas, e ber tjëlökwo ëre kjorromi jëlökoyo li jyäglö. ¹²⁻¹³Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrëko kjlöbi li äär dbar kjwongshko (8) ga doyo jyä tëmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwëlëk löng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomi parkagaga tjwëlnomi shto oblë so kong li doyo jyä tëmi pjir bakoe. Pjäy domerga doyo jyä të uunkong. Ba jyäglö ëre ber pjang bomi sho go iyado, tjëlökwo tworor bomi kong li dik. ¹⁴Ëye doyo jyä të llëm ga ber sök bomi tjok ga äe. Eni wleni ga tjëlökwo tworor bomi kong li shäryara llëm kjishko ga ichozi bomi shwoy dwayo» ëe.

¹⁵Eshko ga tjëlë ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara. ¹⁶Llëbo shäryër ber pjüü ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjrëko pjilupga wen» ëe.

¹⁷Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga jar jonge. Wotjlik sök ga «¿Domer luyo sak dbäw (100) ga data sorë? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok sorë?» ëe. ¹⁸Eni ga tjëlë Sbö kong ga «Rokër bop kong ga tjëlökwo tworop bor kong li twos Ismael kong dey» ëe.

¹⁹Kuya ga tjëlë ba kong ga «Llëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjëlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe. ²⁰Pja syöshhtë sök Ismael kjishko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kësbanqe. E tjrëko pjilupga wen doglö sak kwara kjingsho pjök (12). ²¹Gueniyo ga lu pjlara go ga pjäy wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjëlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li, e ber ba kong eröe» ëe.

²²Sbö tjëlëno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo. ²³⁻²⁷E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyä tara Abrahamdë uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwëlëk löng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwëlna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjloglö sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjloglö sak kwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyä tara uunkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

Domerga tjwe löng doglö mya Abraham pjlok

18 ¹Dbar kwara ga Abraham sök Mamré kjor kësksë lök lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehová weno shäng ba kong. ²Iya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglö mya. Sök li kojono maling ba wlokrë, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ³ga tjëlë ba kong ga «Tjlapaga, rokër bomi kong sira ga pjäy brik maling llëme. ⁴Kumi ga pjüü wleni ga tja di rokë bomi kong, pjäy dre shkwë e go wlo. Pjir ga pjäy woshtë wop tjok kjor ëre dorko. ⁵Pjäy löng töshko. Pjäy brikdë llëm obi ga pjäy sën, pjäy jëk ga dbo tjok wlo. Pjäy shrono bor ik kjishko ga tja wopjüë. Bor u ëre bomipjöy bebi» ëe.

Kuya lök ga «Pjüë» ëe lök ba kong.

⁶Eni ga Abraham opzrëno jek ba u roy, ga tjëlë Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡Shäryos malinge!» ëe. ⁷Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba söglä tjeng lishko, shara kjlara pjüü wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo. ⁸Eni ga dli li

poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lõk, ue lõk wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lõk bakoe. Ië lõng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹Iono lõk pjir ga tjilë lõk ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

«Shäng kjweshko, kjër roy» Ië ba kong.

¹⁰⁻¹³ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehovah. Tjilë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» Ië.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjäbä, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo iya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjäbäe. Bor lanma tjäbä bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» Ië.

Jar shäng li kuya Jehovahë ga tjilë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjlabä kjishko ga wa tjok ga äe Iëre? ¹⁴¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehovah kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» Ië.

¹⁵Kuya Sararë ga bangkjrara ara, ga tjilë ga «Tja jatong llëme» Ië.

«Miydër pjir ga pja jatong» Ië Jehovahë ba kong.

Abraham Iano Jehovah tjok Sodoma kjokyo kjishko

¹⁶Iono lõk pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo. ¹⁷⁻¹⁸Eshko ga Jehovah wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësbang, dbo ara data. Tja tjilëno ba kong jlökoyo ga ba kjishko ga tjëyo lõng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. E kjishko ga llëye shäryër li Iër ba kong dey. ¹⁹E kjröror nopga uunkong tjërëko, ba tjëyo tek ber ba irgo li piya bor kolë wlo, jëk lõng bëy wlo. Eni ga llëye Iöror li shäryër uunkong. Kjröror parkë shäng bor tjok e kjishko» Ië.

²⁰Eni ga Jehovah tjilë ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llëbo shärye lõng owa li, e kësbang anmoyö. ²¹E kjishko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlöre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» Ië.

²²Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehovah beno shäng Abraham tjok obi. ²³Wop tjok ga Abraham tjilë ba kong ga «¿Nopga owa li tjërëko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde? ²⁴¿Kjok eshko nopga kjwe lõng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa lõng li tjokde? ²⁵Nopga pjlo bek shdum nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgwep nopga owa li dik ga äe. Rokër bop kong sira ga shäryëp eni llëme. Pja nopga lõng kjok ëre kjing go li llgwega. Miydër ga pja kjok llgwek beke» Ië.

²⁶Kuya ga tjilë ba kong ga «Sodoma sopga wlenor pjlo bek lõng sak shkëng (50) wleni ga epga kjishko ga shdun llëme» Ië ba kong.

²⁷Eshko ga tjilë ba kong obi ga «Tja jnep kësbang, pja bangkjrër llëm wleni. Pja Sbö, tja domer. Tja domer song, tjwlo llëme. ²⁸Kjwe shkëng (5) obi äär sak shkëng (50) wlo. ¿Shkëng (5) kjishko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjilë ba kong ga «Wlenor pjlo bek lõng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» Ië.

²⁹Eshko ga tjilë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjoyoe» Ië.

Kuya ga tjilë ba kong ga «Epga sak pkëng (40) li kjishko ga shdun llëme» Ië.

³⁰ Eshko ga tjîlê ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkê bor kong îlêm, rokër bop kong ara li kjîshko. ¿Wlênop tjeng sak mya (30) erô wlêni ga îlêye shâryêp?»

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Epga sak mya (30) li kjîshko ga shdun îlême» îe.

³¹ Eshko ga tjîlê obi ga «Tjîlapga, pja bangkjrêr îlêm wlêni. ¿Wlênop pjîo bek lõng sak pjök (20) erô wlêni ga îlêye shâryêp?»

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Epga sak pjök (20) li kjîshko ga shdun îlême» îe.

³² Eshko ga tjîlê pjîlara obi ga «Tjîlapga, pja iirkê bor kong îlême. Kjakrokër bop kong pjir êre dõe. Pja barwêr ame. ¿Wlênop tjeng sak kjwara (10) wlêni ga îlêye shâryêp?»

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Epga sak kjwara (10) li kjîshko ga shdun îlême» îe ba kong.

³³ Jehová tjîlêno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehovárê

19 ¹ Kjek ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öötong lõng Sodoma kjokyo. Ga opzrêno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. İya sök ga kojono ba wlokjrê, ga kjök tono, kujono bokdo kjîlay klung go, ² ga tjîlê ba kong ga «Tjîlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjây ber lõng bor ushko shkêr kjwara. Bor u, e bomipjôy bebi. Eshko ga pjây dre shkwê ga pjîlê. Pjây brik bong, kjok shröngto jâ» îe.

Kuya lok ga tjîlê ba kong ga «Lême. Tjawa ber lõng kjoko dey» îe.

³ Gueniyo «Shji to ushko» îe ba kong kjêr kjîshko ga to jek lok ba tjok ushko. Öötong lõng eshko ga sêna dli owa îlêm, pjlung shosho suk pjir shâryak ba uukklo tjok îlêm bako, ga uara lok.

⁴ Lõng poydê îlêm obishko ga domerga Sodoma so öötong lõng eshko uunkong, kêsêkê chila, ga Lot u kopjrîna lok pjîribrie. ⁵ Eshko ga öö îe lok Lot kong, tjîlê ga «¿Domerga tjwe lõng lûna bop ushko yê kwonîlo? ¿Shis borwa kong kjoko! ¿Tjawa pê woydê ba tjok!» îe.

⁶ Kuya Lotdê ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong. ⁷ Eshko ga tjîlê ba kong lok ga «Lêr bomi kong ga îlêbo owa shâryêmi eni îlême. ⁸ Tja wapga walêga tjeng do pjök, domerga miy-doydê îlêm obi. Epga twotê bomi kong dey. Lîêye shâryêmi woydê ba tjok li miydaga ber pjâyê. Gueniyo rokër bomi kong sira ga domerga lêmi li maga tjârê kjîshko ga kong îlêye owa shâryêmi îlême» îe.

⁹ Kuya lok ga tjîlê ba kong ga «¿Pja opkjos êre dwayo! Pja na so îlême. Tjawa ichêp woydê kuzong ga pja kong îlêbo owa shâryêrwa, îlêbo owa shâryêrwa ba kong lok li kjinmo» îe lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjîng go, u bäng li dloya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga lõng ba u roshko lirê, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke. ¹¹ Eshko ga domerga lõng kjoko li iara lok uunkong beno lõng kjok îgö îlême. Eni ga u bäng wlêya lok ga drete.

¹²⁻¹³ Eshko ga domerga do pjök li tjîlê Lot kong ga «Sodoma sopga êre îlêbo shâryê lõng owa anmoyö, ga roy öötong Jehová sök kjok dogo li kong. E kjîshko ga tjawa ichara kjok êre pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblê na tjok ga jek sös bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo oblê tjeng kjok êreshko bako, kjok êre pjirwa kjîshko» îe.

¹⁴Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ĩni rokë, tjĕ ba kong ga «Kjok ëre pjiya Jehovárë. E kjĭshko ga pjây wĕp ĩlëme. Pjây tókzong pjolae» ĩe.

Gueniyo tjĕkwo kjrara ĩok ĩlëme. Wotjĭk ĩok ga «Shäng tjötoro» ĩe.

¹⁵Wëshko kjok shröngto ga Sbö parkagaga kjok dogo so ĩi tjĕ Lot kong ga «Pja kojös maling, bop boy, bop wapga walëga do pjök, e jek sös bop tjok. ĩlëm ga kjok ëre shdunwashko ga pjây woĭon jek kjok ëre sopga tjok» ĩe.

¹⁶Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara ĩok ba orkwo go, songe ĩe Jehovárë kjĭshko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira ĩok kjok eshko dwayo, woĭon ĩlëm wĭo. ¹⁷Shira ĩok pjir ga kjĭlara tjĕ ba kong ga «Pjây zronzong. Iröng ĩmi ĩlëme. Pjây slän kjok ëreshko ĩlëm bakoe. Pjây tókzong dĭup ĩëkong, pjây woĭon woydë ĩlëmda eni» ĩe.

¹⁸Kuya Lotdë ga tjĕ ba kong ga «ĩlëme. Tjĭlapgaga, ¹⁹tja kjimtoromi ara. Pjây pjĭlŭ bor tjok. Tja shiromi kjĭshko ga tja sök së obi. Gueniyo ga tja tök dĭup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja woĭon. ²⁰Ëreshko kjok buk chira kjrĭna soye. Tja jek äär eshko ga pjĭlŭe. Tja ichozĭ jek eshko, tja ber sök së obi wĭo. ĩmi ga chirawa jĭlŭ ĩlëmdo?» ĩe.

²¹Kuya ĩok ga kjĭlara tjĕ ba kong ga «Pja kuror. ĩlëye rokorop bor kong ĩi shäryër eni. Kjok buk ĩëp ĩi pjir ĩlëme. ²²Pja jëkzong maling kjweshko. Pja äätë kjweshko ĩlëm obishko ga ĩlëye shäryër ga äe» ĩe.

Kjok buk eshko chira ĩi, e kowaraba beno Zoar^e e kjĭshko.

²³Lot äär shäng eshko ga kjok shröng tjän. ²⁴Eshko ga akkwo ko *azufre* ĩono ter iök, shrono shunyo wĭeni, ichara Jehovárë ter kjok dogo dwayo ĩon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wĭo. ²⁵Eni ga kjok eshko pjĭtong dret, nopga löng eshko kjĭlobi ĩi woĭono dret, ĩlëbo tjeng së eshko kës ĩi pjĭtong beno dret bakoe. ²⁶Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng ĩya yalerbo ga posgono beno shäng dĭungna akyo.

²⁷Wëshko kjok shröngto ga Abraham jek öötong shäng ĩano Jehová tjok bäm go ĩishko, ²⁸ga ĩya ga sdam kjwang jĭkong pjë jong träk ĩlëm obi äär jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yöbor erä. ²⁹Lot sökshko sdamyö pjira Sbörë eni. Gueniyo Abraham woyoshrra kuzong ga Lot shira kjok pjira ĩishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorë

³⁰E irgo ga Zoar sopga bangkjrara Lotdë ara kjĭshko ga opshino jek shäng dĭup shwo ĩëkong, ba wapga walëga do pjök ĩi tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjwara eshko ĩi roshko. ³¹Pjĭlara ga ba wa këguëyo tjĕ ba ĩëng kong ga «Bi data kjwe tjĭlablæ. Kjok kjwang jĭkong ga oba orkwosmok ĩyado. Gueniyo jüşko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wĭo drete. ³²Kjweri nelötkëy, shji pë ba tjok wĭo, shji wapga shdär jek këgong wĭo» ĩe. ³³E shkëyo ga kjĭlĭgwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelötkono ga Lot wa bäm ĩyo pono ba tjok. Gueniyo nelö kjĭshko ga to miydara ĩlëme.

³⁴Wëshko ga Lot wa këguëyo tjĕ ba ĩëng kong ga «Tja kuzong. ĩluna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelötkëy jek obi, pja pë ba tjok shara wĭo, shji wapga shdär jek këgong wĭo» ĩe. ³⁵E shkëyo ga nelötkara ĩok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara ĩlëm obi.

³⁶Eni ga Lot wapga li beno löng kjälaraso liëm, ba data li i. ³⁷E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjälara domer, ga koiara Moab. E beno Moab tjëyo data. ³⁸Ga ba löng wa buk kjälara domer bebi, ga koiara Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

Abraham, Abimélec

20 ¹E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguev kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjërëko. ²Äär löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjishko ga Guerar so pjüyo Abimélec no ichono Sara wlo-kjrë, pë ba tjok wlo le. ³Eshko ga Sbö tjëlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjishko ga pja wolon» le.

⁴Eshko ga poydë ba tjok liëm obi kjishko ga tjëlë Sbö kong ga «Tjilapga, zëye liëbo owa shäryoydë liëm ga pja wotjlik ba zrokde? ⁵Abraham tjleno bor kong ga «Walë kjwe bor dor» lara. «Kjwe bor sing jlöe» lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjü bop bokso lër eni bor pjilushko, liëye owa shäryotë liëme» le.

⁶Kuya ga tjëlë ba kong ga «Miydër pjü ga pja opshäryë shäng pjü bor bokso lëp eni bop pjilushko jlöe. E kjishko ga pja ichoror ba porwë liëm, liëbo owa lër li shäryëp liëm wlo. ⁷Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tjökwo laga. E kjishko ga syöshtë bor kong bop kjishko, pja wolon liëm wlo. Gueniyo twëp ba kong iröng liëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeyoga uunkong wolon bakoe» le.

⁸Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoïno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara. ⁹E irgo ga Abraham rokara Abimélecde ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «Llëye shäryorop borwa kongdo? Tja jëktong bëy bop tjok. Gueniyo tja ichorop liëbo owa shäryë, bor nopga ichorop liëbo owa shäryë bakoe. E shäryako liëme. ¹⁰«Kjwe bor dor» lëp bor kongshko ga pja wotjlik shäng liëro?»

¹¹«Tja wotjliño ga kjok ëre sopga Sbö bangkjrë liëmdo löror, ga tja zröya lok bor boy kjwe kjishko. ¹²Jlökoyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor mekë wa liëme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjü e kjishko. ¹³«Pja opshis bop data ushko dwayo» lara Sbörë bor kongshko ga tja tjëlë bor boy kong ga «Tja kjimtëp sira. Shji äär kjone pogo ga tja bop sing lëp eni» lër ba kong» le Abrahamdë eni.

¹⁴Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecde ba kong iröng obi. Öng ushko so, sögla, domerga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, walëga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe. ¹⁵Ga tjëlë ba kong ga «Kjok ëre izong. Woydëp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le. ¹⁶Ga tjëlë Sara kong ga «Llëbo tworor bop sing kong kjwe tjwlo dbur sho pjilublün kjwo sak dbaw dbaw (1,000). Tworor ba kong, pja liëbo owa shäryono liëm miydeba e go wlo, pja ber pjü nopga uunkong ëre bokso wlo, pja owa laga ërë liëm wlo» le.

¹⁷⁻¹⁸Sara kjishko ga walëga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehováre, beno löng wapga ame. Gueniyo ga Abraham syöshtono Jehová kong. E kjishko ga Abimélec poptara Sbörë. Ba boy, ba parkaga walëga poptara bako, wapga tjok obi wlo.

Isaac bukshko dbaryo

21 ¹E irgo ga llëbo shäryara Jehovärë pjǎu Sara kong, ǎara sorë li eni. ²Abraham tǎlabǎshko ga Sara beno shäng kjǎlaraso llëme. ǎara Sbörë dbaryo lishko ga wa buk kjǎlara domer, ³⁻⁵ga koiara ba datarë Isaac. Eshko ga Abraham lu pjǎlogǎ sak dbäw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, ǎara Sbörë ba kong sorë li eni.

⁶Eshko ga Sara wotǎlik ga «Tja iara Sbörë jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopǎlu bor tjok bebi. ⁷Tja wa tjeng Abraham tjok kjǎlara ǎaga ëro? Tǎlabǎ ëmdë ga ǎzong! Ba tjok ga tja wa buk kjǎlara domer» ǎe. ⁸E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba datarë kësbang, ba posh-rëkkǎ.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdë to ba ushko dwayo

⁹Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pǎlara ga shäng tjör Isaac tjok. ¹⁰ǎa Sararë ga ¹⁰tǎlë ba ǎanma kong ga «Bi parkaga tǎwǎk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llëbo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Lǎye ber bi parkaga wa kjwe kong llëme» ǎe.

¹¹Kuya ga bangyo ba kong ara, e ba wa bebi kjishko. ¹²Gueniyo ga Sbö tǎlë ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llëm, bop parkaga kjishko llëm bakoe. Lǎye roke Sararë bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jǎokoyo eröe. ¹³Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» ǎe.

¹⁴Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdë ba bapkwö roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» ǎe ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong ǎlaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme. ¹⁵Ba diwa söra li pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko. ¹⁶Ga wotǎlik ga «Bor wa kjwe wolon in woydë llëme» ǎe. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga ǎlar träk llëme.

¹⁷Eshko ga ba wa ǎlar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbö parkaga kjok dogo sorë tǎlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, ǎpja oto? Lǎye bangkjörëp llëme. Bop wa kjǎoshtono li kura Sbörë. ¹⁸To kjrëba jeke. Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbage» ǎe. ¹⁹Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkwö li dli, ga twara ba wa kong, ie wlo.

²⁰⁻²¹Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörë. Öötong këguë ga swǎ dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tǎlëno ëng kong jǎokoyo

²²Eshkoshko ga Guerar so pjǎluyo Abimélec öör ǎan Abraham tjok. Ba ëng-kjwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkë. Öötong löng eshko ga Abimélec tǎlë Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë

ara. ²³Woydër ga eeri dbaryo ga lös bor kong jłökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jüşhkoshko ga tja wotjlıno bëy bop kong. E kjışhko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kuropde?»

²⁴«Jöłö. Lër bop kong jłökoyo ga shäryër bop kong eni» lë ba kong.

²⁵Gueniyo ga tjłë ba kong obi ga «Di băng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkagagarë kjışhko ga diyo shirwa ga äe» lë.

²⁶Kuya ga tjłë ba kong ga «E miydër eeri jã lıro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye łopdë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» lë ba kong. ²⁷Eni ga öng ushko so, sögła, e twara kjłöbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjłëno ëng kong jłökoyo beno eni. ²⁸E irgo ga öng włëp ushko so popga kjara tjeng dboshko dogło kjäk (7).

²⁹Iya Abimélecde ga tjłë ba kong ga «¿Öng kyorop tjeng kjwe llëno wło?»

³⁰«Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wło. Miydëp e go ga di băng shäryak jong ëre botoya» lë ba kong. ³¹Tjłëno ëng kong jłökoyo kjışhko ga kjok eshko kowara beno Berseba.^q

³²Tjłëno eni pjırshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok. ³³Abrahamda syöshtono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök İyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjışhko. ³⁴Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

Abraham tjłına Sbörë, köle jłökoyore miyde wło

22 ¹Öötong lu kop ara ga Abraham tjłıya woydë Sbörë, köle jłökoyore miyde wło. Eni ga rokara, tjłë ba kong ga «¡Abraham!»

«¿Llë?, Tjłapga» lë ba kong.

²Tjłë ga «Isaac, e bop wa kjłaraso. E woydëp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor poshrëkkłö, dłup jong kjone pin bop kong li goshko» lë.

³Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgła kjoyo dre töshko poshäryara, włargłö iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkkłö li sho suya wło. Pjır ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörë ba kong lışhko. ⁴Jëktong łok dbargwo mya ga İya pjola dwayo ga kjok lara li ber buk wëlëe. ⁵Eshko ga tjłë ba parkagaga kong ga «Pjây ber löng na borwa koshë, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ëre tjok. Sbö poshrërorwa pjır ga tjawa tjwe iröng obi» lë.

⁶Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Sögłö, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo băng goshko ga ⁷Isaac tjłë ba kong ga «¡Data!»

«¿Llë?» lë ba kong.

Tjłë ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so lıgwokłë włeniyo suy wło li sök kjone?»

⁸«Twe Sbörë bi kong dani» lë ba kong.

Eshko ga jëktong łok jek këgong. ⁹Öötong łok kjokyo kjone lara Sbörë lışhko ga Abraham akkwo tōno dıuw ëng kjing go kjökshko, ga löng iara ba

q 21.31 Hebreo tjłökwo *Berseba*, e *tjłëno jłökoyoshko di băng łokłö*. E *kjäk (7) di băng łokłö* bakoe.

kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirira, dre pjirira, ga poyona buk löng li kjing go. ¹⁰Eshko ga söglo kjrara ba wa zröya wlo lëshko ga ¹¹Jehová parkaga kjok dogo so lîr tjîlê ter kjok dogo dwayo ga «¡Abraham! ¡Abraham!»

«¿Lîê?, Tjîlapga» îe.

¹²Tjîlê ga «Bop wa kjwe wëyê. Lîêye owa shäryëp ba kong lîême. Miydër ga Sbô bangkjirëp jîökoyo, bop wa kjîlaraso kjwe kiyokorop bor kong lîêm kjîshko» îe ba kong.

¹³Îya iröng ga öng wîëp ushko so wîënggîa lîgwîna sök kjîlara ba sjö go, kjor kowo tjrêko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkkîo, ba wa li äska.

¹⁴E irgo ga kjok eshko kowara beno «Lîêbo uunkong, e twaga Jehovärê.» E kjîshko ga eerishko ga oba tjîlê ga «Jehová dîupyo go ga shji lîêye lîêm ga twe Jehovärê bi kong» îêba eni.

¹⁵Eshko ga Jehová parkaga li tjîlêno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi.

¹⁶Tjîlê ga «Jehová tjîlê ga “Bop wa kjîlaraso kiyokorop bor kong lîêm kjîshko ga lîer bop kong om go jîökoyo ga ¹⁷pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lîêm, dbala lök kjopkwo go wîeni, la sho tjeng dîung kjako wîeni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song iyado.

¹⁸Tja kolorop kjîshko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjîshko” îe Jehovärê bop kong» îe Jehová parkagarê ba kong eni.

¹⁹Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lîshko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjîlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kjwong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm îyo ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yidlaf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

²⁴Najor boy oblê ba parkaga wîeniyo tjok kjîlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Téba, Gaján, Tajás, Macá.

Sara woîonoe

23 ¹⁻²Kjok buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lû îno öötong sak dbaw kjingsho sak pjök kjingsho kjákshko (127) ga woîonoe. E kjîshko ga Abraham slatong, ba boy lî soyopora.

³Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng lan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sogga. ⁴Eshko ga tjîlê ba kong lök ga «Tja na so lîême. Gueniyo rokër bomi kong sira ga tja kong kjok soynezî kjrina, bor boy jner ber buk eshko wîo» îe.

⁵Kuya lök ga tjîlê ba kong ga ⁶«Tjîlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwîo ara, pjîu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjîú, owa lîêm wîeniyoshko. Kjakrokëp ë pogo kong wîeni ga “¡Jöölö!” îe bop kong» îe.

⁷Kuya ga kojono shäng, ga kâ kujono Het tjëyoga kong. ⁸⁻⁹Ga tjîlê ba kong lök ga «Lîemi jîökoyo ga bor boy jner ber buk sak jûshko ga pjîú wîeni ga

tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buk lishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwłõ ie kjöm ga tjwłën ba kong eni. Eni ga kjok tjwłënor li ber buk bor kong kjok ëre kjing go» le.

¹⁰Efrón sök ba pjeyoga tjërko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjłú wło. ¹¹Tjłë ba kong ga «!Llëme, Tjłapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sënggło, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ëre so ber löng ba miydaga. Eni ga tworor bop kong bop sënggło kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹²Kuya ga kã kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong, ¹³ga Efrón dboryara ba bokshto, tjłë ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li aska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴Kuya Efróndë ga tjłë ba kong ga ¹⁵«Tja kuzong, Tjłapga. Kjok tjwłõ dbur sho pjłublün kjwo sak dbaw pjłogło pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ëre llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹Kuya ga tjłë ba kong ga «Jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwłëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjłuk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwłëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko. ²⁰Eni ga guëng jong ööng soyneña Het tjëyogarë Abraham kong li beno ba shinmoga jnezlong shtoyo.

Abraham boy włëno Isaac kong

24 ¹Abraham öötong tjłabla, ga kjimtara Jehovárë llë pogo go iyado. E kjishko ga llëye shäryara kës li beno pjłúe. ²⁻³Pjłara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjłë ba kong ga «Woydër ga tjłökwo los bor kong jłökoyo. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyägło wło. Jehová, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jłökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁴Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy włëp kjłara, bor pjeyoga wapga tjërko» le.

⁵Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Gueniyo kjogło włënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër? ¿Enira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënashko dwayo lishkore?»

⁶«!Llëme! Bor wa, e söp eshko llëme. ⁷Jehová, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjłëno bor kong jłökoyo ga kjok ëre twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjłara, pja kjimte kjogło włëk kjłara, tek söp bor wa kong wło. ⁸Gueniyo kjogło li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja dóktong tjłökwo lëp shäng li go. ¿Gueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme!» le.

⁹Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llëye rokara li lara ba kong jłökoyo. ¹⁰E irgo ga llëbo wolësowa anmoyö wleniyo kjrara ba kägäyo li ushko dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkkło sok kësks dogło sak kjwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi.

¹¹Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak

jong kjwara lishko. Eshko ga kjok sèng, walëga tjwe di shik eshko li dloyo. ¹²Eshko ga syöshtono Jehovah kong. Tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlik pjlu bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llëbo shäryër shäng ère ber pjlu wlo. ¹³Ilzong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjo-gloga jushko so tjwe di shik lishko. ¹⁴Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. «Tja kong di shis sira, iër wlo» lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjle bor kong ga «Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe» lë. Miydër e go ga pja wotjlik pjlu bor kägäyo kong» lë.

¹⁵Syöshtë sök obi wopro ga iya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo. ¹⁶Rebeca, e wolësowa. Shäng kjlaraso, orkwosmoydë llëm obi, domer miydoydë llëm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe lë. ¹⁷Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjle ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» lë.

¹⁸Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjle ba kong ga «Iozong, Tjlapga» lë. Ga sëna, ga iarae. ¹⁹Iara pjir ga tjle ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdë ga kong di shir, twër, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» lë. ²⁰Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjloböso, ina ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ik, kjing erä. Wotjlik sök jlö-koyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtara Jehovahë beno pjlu lëpde?» lë.

²²Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöylör twlö ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwo ioklo kjwo shöylör këskes twlö ara twara ba kong kjwo pjök bako, ²³ga tjle ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pë eshko ga buere?»

²⁴«Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca. ²⁵Borwa ushko ga shto tjok. Pjäy pë eshko ga pjluë. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» lë ba kong eni.

²⁶Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehovah poshrëra. ²⁷Tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja twlö kësange. Pja wotjlik pjlu ba kong, ga kjimtëp ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» lë.

²⁸Eshko ga Rebeca jek zron jong ba mekë ushko, ga llëye shäryono dö li rotara uunkong kong eshko. ²⁹⁻³⁰Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwo ioklo lok li ina, ga domer li tjleno sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wlokjre wlo. Öötong shäng eshko ga iya ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga ³¹tjlë ba kong ga «Pjäy tegö. Pjäy kjimtara Jehovahë. Pjäy ber löng kjoko llëme. U wlënor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlënor bakoe» lë.

³²Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjle ba parkagaga kong ga «Llëbo lok öng kjing go kjwe dözia. Sëzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» lë. Lara sorë ga shäryara eni. ³³Domerga li kong dli twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjle ga «Tja ië llëm, llëye lër woydë li loror pjir guing» lë.

Kuya Labándë ga tjle ba kong ga «Llëye lëp woydë li lözong» lë.

³⁴Kuya ga tjle ba kong ga «Tja Abraham parkaga. ³⁵Bor kägäyo, e kjimte Jehovahë ara. Iara beno sök llëbo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho

shöylór, dbur sho pjlubíún, parkagaga tjwíëk löng pjir wleniyo, öng jëkklo sok kësks, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara. ³⁶ Ga ba boy Sara tjlablasko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llëbo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän. ³⁷ Kjpäbäshko ga bor kägäyo tjle bor kong ga “Woydër ga tjlokwo los bor kong jlokoyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlep kjlara, bor pjeyoga wapga tjreko” le.

³⁹ »Kur ga tja tjle ba kong ga “¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wlëni ga llëye shäryër?”

⁴⁰ »“Tja jëktong shäng Jehová bokshto iyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlu wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wleë kjlara wlo. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogarë llëm wlëni ga pja döktong tjlokwo lep shäng li go” le bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjle ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ëre ber pjlu wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Tja sök di bäng ëre zlong wopro ga ‘Tja kong di shis sira, iër wlo’ lër kjogloga tjwe löng di kjre li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrorop bor kägäyo wa kong li tjle bor kong ga ‘Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe’ le bor kong” löror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syöshtë sök obi wopro ga in ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjle ba kong ga “Tja sës di sira, iër wlo” lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwö löna töshko, ga tjle bor kong ga “Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjle ba kong ga “¿Pja data ë?”

»“Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca” le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo löror pjang ba ne go, ga orkwo ioklo löror lok ba orkwo go. ⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjle ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjlu bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko” lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjäy wotjlik pjlu bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wlëni ga lözi bor kong eni. Llëm ga lözi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjluë» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjle lok ba kong ga «Llëbo ëre laga Jehováre. “Llëme” lërwa ga äe. ⁵¹ Izong. Kjoglo shäng kjwe. Sözong. Pjäy nomo. Orkwosmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlu, lara Jehováre sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, Jehová bokshto. ⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöylór, dbur sho pjlubíún, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwlo ara bakoe. ⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjle ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjle lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek bop tjok ga pjluë» le ba sing, ba mekë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjim-tara Jehovahë, ga llëbo shäryër shäng ère beno pjluë. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» ë.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjoglo rokë, wotjlik sorë kjakrokë ba kong wlo» ë. ⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlë lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ère tjokde?»

«Ëng. Tja jeke» ë.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe. ⁶⁰ Ga tjlëno lok beno pjluë ba kong. Tjlë ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» ë. ⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng jëkklo sok kësksë li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko. ⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga İya ga öng jëkklo sok kësksë tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omıno bakoe. Isaac İya ga oplono ba öng kjing go dwayo, ⁶⁵ ga tjlë parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» ë ba kong. Eni ga bokkwo kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwo kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li İara parkaga İlrë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmono ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjluë.

Abraham wapga Cetura tjok

25 ¹ E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok. ² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj. ³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kringgwo mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo. ⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efá, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjlara ga Abraham tjlë ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» ë. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblë, dlo wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham İu İno sak dbaw kjingsho sak kjäk kjingsho shkëng (175). ⁸ Tjlablëshko ga wolonoe. ⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo. ¹⁰ Kjok, e tjwlëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong. ¹¹ E irgo ga Isaac kjimara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko.

Ismael wapga

¹²⁻¹³ Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm İyo ko Nebayot. E irgo tek eni,

Cedar, Adbel, Mibsán, ¹⁴ Mismá, Dumá, Masá, ¹⁵ Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema. ¹⁶ Ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjłara kjłara beno lõng ba tjëyoga tek beno ba irgo li kägäyo, ga beno lõng ba kjok baiya lishko. Kjok kjrina kjrina li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjëyo kjrina kjrina li kowaraba beno eni bakoe.

¹⁷ Ismael lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak mya kjingsho kjäkshko (137) ga wolonoe. ¹⁸ Ba tjëyo tek beno ba irgo li beno lõng kjok buk Javilá kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äar Asiria kjokyo li sor go. Wotjlıno lõk engkjwë kjışhko ga beno lõng Abraham wapga tjok lilem, beno lõng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

¹⁹ Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorë, e ñanyo. ²⁰ Isaac lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga lõng Padán Aram kjokyo.

²¹ Rebeca, e kjrong kjışhko ga Isaac syöshtono Jehová kong ba kjışhko. Kuya Jehováre ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjılaso lileme. ²² Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo epga engkjwë tjeng ba bö roy. E kjışhko ga tjile Jehová kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

²³ Kuya ga tjile ba kong ga

«Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjëyo tek ber ba irgo li äar ber tjëyoga kjrıng pjök.

Eeri jek lëkong ga engkjwë lõk eng tjok ara.

Tjëyo kjrına dbo ara, oblë li kjinmo.

Ga bäm iyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

²⁴ Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjlö. ²⁵ Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jikong, ga koiara Esaú.^s ²⁶ Buk ba irgo li, ba shjiy li kjuktu shara ba orkwo go kjışhko ga koiara Jacob.^t Eshko ga Isaac lu pjloglo sak tjer (60).

Esaú wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

²⁷ Kjwozirga li kunoe. Öötong kësks ga Esaú, e domer pjö glöroy so, wlo owa lileme. Jacob, era domer wlëp, ushko so. ²⁸ Isaac sjëng kjłoshko so uë äe. Ga äya kjłoshko so zröya Esaúre, söya ba kong ara kjışhko ga Esaú woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlık eni lileme. Jacob woydayde.

²⁹ Pjłara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esaú tje shäng pjö glöroy dwayo pjli ara. ³⁰ Ga tjile ga «Tja pjli ara anmoyö. Bop dli dyor srëzrën kjwe twos bor kong sira» le. (E kjışhko ga kowëba Edom.)^u

³¹ Kuya ga tjile ba kong ga «Pja bi data wa domer bäm iyo. Lileye tje bop kong e kjışhko li, e iëp ber bor kong, dli ère äska, lilem ga twër bop kong lileme» le.

³² Kuya ga tjile ba kong ga «Tja wolonto pjlırë. Lileye tje bi datarë bor kong li tjwlo bor kong eni tjok ga lileno lileme» le.

^s 25.25 Hebreo tjłokwo *Esaú*, e *poglo zok ara* lõklo. ^t 25.26 Hebreo tjłokwo *Jacob*, e *kjuktu shaga* lõklo. ^u 25.30 Hebreo tjłokwo *Edom*, e *srëzrën* lõklo.

³³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Łos bor kong jłókoyo eni tjok» ĩe.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Jöłö» ĩe. Ga beno eni. ³⁴ Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esaú kong, shtagwo ĩik jong dyor ĩi tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga ĩlëye twe ba datarë ba kong ĩi woyotjłina ame.

Isaac to jek Guerar kjokyo

26 ¹ Abraham sök së obishko ga pjłi shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjłi shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjışhko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjłuyo Abimélec sökshko. ² Eshko ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjëlë ga «Pja jek Egipto kjokyo ĩlëme. Pja ber sök kjone ĩër bop kong ĩishko ga pja ber sök ey. ³ Pja ber sök kjok ëreshko dbar kjwöbö. Kjok ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo ĩi kong kuzong ga tja ber shäng bop tjok, pja kjimtër bakoe. Tjłökwö ĩoror bop data Abraham kong jłókoyo ĩi shäryër ber eni. ⁴⁻⁵ Bop tjëyo tek ber bop irgo ĩi ĩër ber shdär träk ĩlëm, dbala ĩok kjopkwo go włeni. Ga kjok ëre twër ber ba kong uunkong. Ba kjışhko ga tjëyo kjrina kjrina kjok kjwang jikong ĩi kjimtër. Tja beno wopjłú Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjłökwö kjrara. Bor kjok ĩlgwekkłö kolara. E kjışhko ga tjłökwö ĩoror ba kong jłókoyo ĩi shäryër pjir eni» ĩe.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo ⁷ ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolë-sowa kjışhko ga Isaac wotjłik ga «Tja zrökoba ba kjışhko» ĩe. Kjakroke ĩok ba kong Rebeca kjışhkosshko ga tjëlë ba kong ga «Kjwe bor dor» ĩe. ⁸ Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.

Pjłara ga ĩya Abimélecde ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrëk. ⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «ĳMiydoror pjłú ga kjwe bop boy! ĳKjwe bop dor ĩorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjışhko ĩoror. ĩoror eni e kjışhko» ĩe ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «ĳKjwe shäryëp borwa kong ega? Bor nopga kjok ëre so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa ĩorop beno uunkong ĩlëbo owashko» ĩe. ¹¹ Eni ga tjëlë ba nopga kong ga «Domer ëre barwaga ërë, ba boy barwaga ërë ga e zrökko» ĩe.

¹² Łu e go ga Isaac dwła dgono kjok eshko, ga bo kjrara tira ĩlëm, kjimtara Jehovärë kësbang kjışhko. ¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, ĩlëbo träk ĩlëm bakoe. ¹⁴ Kong öng ushko so twara kjłaraso ĩlëm, sögłā tira ĩlëm, domerga parkaga kjłaraso ĩlëm bakoe. Eshko ga ba ĩlëbo ĩi kjışhko ga filisteoga wotjłino ba kong owa. ¹⁵ Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë tjeng ĩi, e dłina filisteogarë uunkong kłung sho go.

¹⁶ Eni ga Abimélec tjëlë Isaac kong ga «Pja opshis jüşhko dwayo. Pja tjwłö ara, borwa kjinmo anmoyö» ĩe.

¹⁷ Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyö, ga beno sök eshko. ¹⁸ Ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dłina filisteogarë uunkong. Eni ga di bäng ĩi shäryara Isaacde jek obi, ga uunkong ĩi koiara, koiara ba datarë dënashko sorë ĩi eni. ¹⁹ Pjłara ga Isaac parkagaga lõng kłung kë, di bäng shärye włö. Eshko ga di bokkwo włëna kjrina. ²⁰ Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so lõng kjłöbö. Ga ëngkwono Isaac öng dagaga tjok, tjëlë ba kong ga «Di ëre borwatoy» ĩe. E kjışhko ga di bäng ĩi, e kowara Isaacde «Ĕngkjwozłong» di bäng, ëngkwono ĩok eshko kjışhko. ²¹ E irgo ga Isaac parkagaga di bäng shäryono jek kjwara obi, e goyo

ga jek ëngkjwono lõk obi. E kjishko ga di bång li, e kowara Isaacdë «Shji Iirkë Eng Kong» di bång.

²² Isaac to pjola eshko dwayo ga di bång shäryara kjwara obi. Ëngkjwono ba di bång li kjishko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bång. Ga tjëlë ga «Shji kjimtara Jehovärë, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ëre kjing go pjü wlo» le.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo. ²⁴ E shkëyo ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjëlë ga «Tja bop data Abraham Sbö. Lëye bangkjrep lëme. Tja shäng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjishko ga pja kjimter, bop tjëyo tek ber bop irgo li ier ber shdär träk lëme» le.

²⁵ Eshko ga akkwo tona dluw eng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo. Ga syöshtono Jehovah kong bakoe. Ga ba u shäryak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bång shäryono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjökwö lono eng kong jököyo

²⁶ Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga ëngkjwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öötong löng eshko ga Isaac tjëlë ba kong ga «Tja woydoromi lëme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. ¿Eni ga pjäy tek löng bor ik lëno?»

²⁸ «Inorwa ga Jehovah shäng bop tjok. E kjishko ga woydërwa ga shji tjëlë eng kong jököyo. ²⁹ Lëbo owa shäryororwa bop kong lëme. Tjawa jëktong pjü bop tjok iyado. Pja briksheko ga pja ichororwa jek wopjü. Ga eeri ga pja kjimte Jehovärë shäng. E kjishko ga lëbo owa shäryororwa bop kong lëme kuzong ga los borwa kong jököyo ga tjawa kong lëbo owa shäryep lëme bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lõk tira lëme. ³¹ Wëshko kjok shröngto ga tjëlëno eng kong jököyo irgo ga jek brik löng kjwëshko ga Isaac tjëlë ba kong lõk ga «Pjäy nome» le.

Kuya lõk ga tjëlë ba kong ga «Shji eng ikdo» le ba kong, epenga dö wëni.

Ga «Jölö» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tjëlë ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wënorwae» le ba kong. ³³ Di bång, e kowara Isaacdë beno Seba. E kjishko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esaü lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walë ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjëyoga. ³⁵ Gueniyo Isaac, Rebeca, e beno löng wotjlik ara walëga do pjök li kjishko.

Isaac tjökwö lono beno pjü Jacob kong

27 ¹ Isaac öötong tjäblashko ga beno sök kjok igö ame. Pjlära ga ba wa këguëyo rokara, ga tjëlë ba kong ga «Esaü.»

«¿Lë?, data» le ba kong.

² Tjëlë ga «Miydëp pjü ga tja tjäblä tjan, tja wolon döröe. ³ E kjishko ga bop sböng kjros, bop kõnkowo tjok, ga pja nom wlorë pjö glöroy, äya kjloshko so uako wëniyo zröp kjlära. ⁴ Zrörop ga sho shäryep bor kong yötso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga tja wolontë lëme obishko ga tjökwö lër ber pjü bop kong» le.

⁵Gueniyo Isaac tjîê sôk Esaú kong î kura Rebecarê. E kjîshko ga Esaú to pjô gîoroy wîorkê âya kjîloshko so uako wîeniyo zrôk ba data kong wopro ga ⁶Rebeca tjîê ba wa irông î kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sôk tjîê bop shjiy kong ga ⁷«Âya kjîloshko so uako wîeniyo zrôp kjîlara, ga îp bor kong yôtso, uêr wîo. Eshko ga tja wolontê îlêm obishko ga tjîlôkwo lêr ber pjîlú bop kong Jehovah bokshto» îe. ⁸E kjîshko ga îlêye lêr bop kong î kus yôtso. ⁹Pja nom ông kjêryo roy, ga tja kong shwîng ushko so owa îlêm wîeniyo tek sôp do pjôk. Woyde bop datarê sorê ga shâryêr ba kong eni. ¹⁰E irgo ga sôga pjarê om go, ue wîo. Eni ga wolontê îlêm obishko ga tjîlôkwo îe ber pjîlú bop kong» îe.

¹¹Kuya ga tjîê ba kong ga «Bor shjiy, e pogîo zok ara, tja eni îlême. ¹²Tja porwara bor datarê wîeni ga miyde ga tja îe. Eni ga e ioror beno tjwîlô îlêm wîeni îe. Eshko ga tjîlôkwo îe ber pjîlú bor kong wîo îi, e îe ber owa shara» îe.

¹³Kuya ga tjîê ba kong ga «Tja kuzong! Tjîlôkwo îe ber owa bop kong îi, e ber bor kong dey. Îlêye lêr bop kong î shâryozong. Shwîng ushko so î tek sôzong» îe.

¹⁴Kuya ga ôor ông î kjîrê, ga sôra jek ba mekê kong. E irgo ga îira, shâryara beno uak owa îlêm, woydara Isaacdê sorê î eni. ¹⁵Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go. ¹⁶E irgo ga pogîo zok îlêm kjîshko ga ba orkwo popgara ông î kwota go, ba kjwîngdo bakoe. ¹⁷Ông sho shâryara owa îlêm î twara ba kong, pjîlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸Eni ga Jacob opzrêno jek ba data bukshko, ga tjîê ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

¹⁹«Tja Esaú, bop wa kêguêyo. Îlêye îorop bor kong î shâryoror pjire. Pja kojôs sira, pja sirkes sôk tôshko. Sjêng zrôror, shâryoror êre uozong. Ga tjîlôkwo lêp ber pjîlú bor kong» îe ba kong.

²⁰Kuya ga tjîê ba kong ga «¿Wîênop maling sorê?»

«Bop Sbô Jehovah, tja kjimtara ba wîêk malinge» îe ba kong.

²¹Kuya ga tjîê ba kong ga «Pja tek ngo sit, pja porwêr wîo, pja bor wa Esaúre miydêr wîo» îe.

²²Kuya ga tek shrono shâng ba data zîlong. Eshko ga pogîo kura ba datarê, ga tjîê ba kong ga «Bop tjîê î Jacob î, gueniyo bop orkwo îira Esaú î» îe. ²³Eni ga ba orkwo îi zok ara Esaú î kjoyo kjîshko ga e ê to miydara ba datarê îlême. Gueniyo îlêbo ber pjîlú ba kong îaydeshko ga ²⁴tjîê ba kong jek obi ga «¿Jîlôkoyo ga pja bor wa Esaúre?»

«Êng. Tja Esaú» îe Jacobdê.

²⁵Eni ga ba data tjîê ba kong ga «Dîi shâryorop bor kong îi tek sôs bor kong uêr wîo. Eshko ga tjîlôkwo lêr ber pjîlú bop kong» îe. Kuya ga sêna, ga kjîilgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga ²⁶tjîê ba wa kong ga «Pja tek bor zîlong. Tja îo shizong» îe.

²⁷Kuya ga jek ôôtong shâng ba zîlong ga shwong îo shira ba datarê. Eshko ga Isaac tjîêno beno pjîlú ba kong. Tjîê ga

v 27.26 Eshko dbaryo ga shâryêba eni. Ba pjeyo kjîshko ga îo shira miga îokîo wîeni, tja toe îokîo wîeni bakoe.

«Bor wa, e poglō lō klung kjimtara Jehovārē li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbōrē,

tjong borya ter kjok dogo dwayo,

bop dwla llē dgorop li wen pjłú, owa llēm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara,

ga tjēyoga oblē oblē kjök tok bop bokshto.

Bop pjeyoga pjłollgwega ber pjarē,

ga kjök tok bop bokshto bakoe.

Ėye wotjlik owa bop kong ga Sbō wotjlik owa ba kong bebi.

Ėye wotjlik pjłú bop kong ga Sbō wotjlik pjłú ba kong bebi bakoe» ĩe.

³⁰ Ľara eni pjir ga Jacob opshik jek shāng kjwlē ba data sōkshko ga Esaú tek tjwe shāng pjō ġloroy dwayo, ³¹ ga sjēng kjloshko so zrōno ĩi shāryara uak owa llēm bakoe. E irgo ga sōra ba data kong, ga tjļē ba kong ga «Data, pja kojōs sira. Sjēng kjloshko so zrōror ĩre uozong. Ga tjłōkwo ĩos ber pjłú bor kong» ĩe.

³² Kuya ga tjļē ba kong ga «¿Pja ĩe?»

«Tja Esaú, bop wa kēguēyo» ĩe ba kong.

³³ Kuya ga beno sōk sēya llēme. Tjļē ga pjē llēme. Tjļē ga «¿Eni ga ĩye sjēng kjloshko so sōno shāryak owa llēme? Uoror bām go pja tjwayde llēm obishko yē. Ga tjłōkwo ĩēr ber pjłú bop kong ĩoror ĩi ĩoror ba kong tjān. Ľlēye ĩoror ĩi beno ba kong» ĩe.

³⁴ Kuya ga ślatong jłōkoyo, iir goshko. Tjļē ga «¿Data! ĩTjłōkwo ĩos ber pjłú bor kong bakoe!» ĩe.

³⁵ Kuya ga tjļē ba kong ga «Bop lēng öör shāng, ga tja jyāpgwarae. Tjłōkwo ĩēr ber pjłú bop kong ĩoror ĩi sōrae» ĩe.

³⁶ Kuya ga tjļē ba kong ga «Koiak Jacob» e kjishko. Tja ľlyotkara kjwe tjok ga pjłogłō pjök. Bor shto, tja ba shjiy kēguēyo, e dōra bor shjiroy. Ėre, tjłōkwo ĩe datagarē ber pjłú ba wapga domerga bām ĩ włeniyo kong ĩi, e sōra bakoe. Data, ¿tjłōkwo ľēp pjłú jnenop beno bor kong oblē llēmde?»

³⁷ «Ľlēme. E ĩoror beno sōk bop ichaga tjān. Ba pjeyoga uunkong ĩoror beno ba parkaga. Ba dwla dgara ĩi wen trāk llēme ĩoror ba kong. ¿Era pja kjwēr ĩlong?»

³⁸ «¿Eni ĩi tjłōkwo ľēp ber pjłú bor kong obi ga āre? Tjłōkwo ĩos ber pjłú bor kong bakoe» ĩe. Ga ślatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjļē ga

«Klung pjłú włeniyo, tjong borya ĩonshko ga

pja ber sōk pjolae.

⁴⁰ Bop drōng ĩi go ga pja opwłikē.

Pja ber shāng bop lēng parkaga,

gueniyo pja dbokjronoshko ga

pja dār» ĩe.

Jacob Esaú tōywē

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaú beno iirkē ara ba lēng kong, tjłōkwo ĩara ba datarē ber pjłú ba kong ĩi kjishko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira dōe. Wołono irgo ga bor lēng zrōr kjłuwe» ĩe.

⁴²Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjëlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zröya woydë. Lëlëbo shäryorop, e tjewlë shiya woydë bop kong lë. ⁴³E kjishko ga tja kuzong. Pja poshäryozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko. ⁴⁴Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing, ⁴⁵lëye shäryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjäy ëng zrök lëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» lë.

⁴⁶E irgo ga Rebeca tjëlë ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwëra Esaú boyga Het tjëyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjëyoga jushko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» lë.

28 ¹Eshko ga Jacob rokara Isaacdë ba shwoy, ga tjëlëno beno pjülü ba kong. Tjëlë ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok lëme. ²Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjokë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara. ³Sbö, lëye shärye woydë li shärye ga pjülü. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber bop irgo li ie ber shdär träk lëem, ie ber löng tjëyoga oblë oblë bakoe. ⁴Woydër ga tjölkwo lara Abraham kong jölkoyo li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ëre ber bomi kong wlo» lë.

⁵Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekë.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶Miydara Esaürë ga ba data tjëlëno beno pjülü Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok lëme. ⁷Ba data, ba mekë tjölkwo kölara Jacobdë, ga to jek Padán Aram kjokyo. ⁸Miydara Esaürë ga ba boyga Canaán so woyde ba datarë lëme. ⁹E kjishko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo lë. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.) ¹¹Jek irbo wenzong ga öötong kjok sänge. E kjishko ga shto wleno pë eshko wlo lë. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko. ¹²E irgo ga pë ga yoïno pjlara. Ina ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go. ¹³Ga Jehovah kojono shäng eshko, ga tjëlë ba kong ga «Tja Jehovah, bop kjokë Abraham Sbö, bop data Isaac Sbö bakoe. Kjok pja bukshko ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. ¹⁴Epga shdär lök träk lëem, shtëy ga äär lëem, klung pjlungyo wleni. Epga äär löng kjok sorshko, pjribrie. Bomi kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go kjimter uunkong. ¹⁵Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dër, ga pja sör tjwe iröng, kjok ëreshko obi. Pja rayër lëem, lëye löror bop kong jölkoyo li shäryoror bop kong pjir guing» lë.

¹⁶Jacob wollenoshko ga wotjlik ga «Jölkoyo ga Jehovah shäng kjok ëreshko, gueniyo miydoror lëme» lë. ¹⁷E kjishko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlik ga

«Kjok ëreshko iak beno buk dboy Sbö kong. Ba u jong jüshko. Kjok ëre iak beno buk ba u bäng wïeni» ë.

¹⁸ Wëshko kjok shröngto ga Jacob kojono. Ba ak kä ioklö li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoïno li jyäglö wlo. E kjing go kjoy tyara sira, ber jong dboy Sbö kong wlo, ga iara beno Sbö kong eni. ¹⁹ Dënashko ga kjok eshko li ko Luz,^x gueniyo kjlopswara, iara Jacobdë beno ko Betel.^y

²⁰ Eshko ga Jacob tjlokwo lono Sbö kong jlokoyo, tjle ga «Sbö, woydër ga tja kjimtëp, tja jëk shäryër shäng ëre wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twëp, tja kong shwong twëp pjung wlo, ²¹ tja söp tjwe iröng obi bor data ushko pjluë. Tja kjimtëp eni wïeni ga Jehová, pja bor Sbö jlokoyo. ²² Ak kojonor jong ëre ber jong bop u. Ga lleye twëp bor kong dö li shtër äar ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» ë.

Jacob äar shäng Labán ushko

29 ¹ Jacob to jek shäng jëk i, öötong shäng kjok dlo wen tëm shwo lëkong. ² Eshko ga iya këm jüni ga kjok tjreko di bäng shäryak jong kjwara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjingrgwo mya, di ië eshko ä kjishko. Ak buk kjwara kësang ba kjing go, di bäng li kjingoklö. ³ Öng li ëng töng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiya ba kong wlo. Sëya lök pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

⁴ Eni ga Jacob tjle öng dagaga löng li kong ga «¿Pjäy kjone so?»

«Tjawa Jarán so» ë ba kong.

⁵ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Labán miydëmire? E Najor tjër.»

«Ëng, miydërwa» ë lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Ëng, sök yone. İzong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» ë lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjle ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzazlong dloyo äatë llëm obi. ¿Kong di twëmi, sömi kjlo sho uë obi wlo llëm ega?»

⁸ «Shäryërwa eni ga ä, öng dagaga töno uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sënwa di ga pjluë» ë ba kong.

⁹ Löng lan ëng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjishko. ¹⁰ Iya Jacobdë ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjara, ga ba öng sëna di. ¹¹ E irgo ga Raquel lö shira,^z ga slatong tira llëme. ¹² Ga tjle ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor meké» ë. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy ë ba data kong ushko.

¹³ Jacob roy kuya Labándë ga opshino jek maling ba wlokrë. Öötong shäng ba shwoy ga popjlura, lö shira, ga söra jek ba ushko. Ga lleye shäryono ba tjok dö li lara Jacobdë ba kong pjire. ¹⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «Pja bor pjeyo jlö» ë.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjlarashko ga ¹⁵ Labán tjle ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkë kjër ga pja potjwlën llëm ga äe. Woydëp ga pja potjwlën kjöme ga los bor kong, miydër wlo» ë.

^x 28.19 Hebreo tjlokwo Luz, e argashko löklo. ^y 28.19 Hebreo tjlokwo Betel, e Sbö u löklo.

^z 29.11 Lë shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹⁶ Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walë këguëyo ko Lea, ba lëng ko Raquel. ¹⁷ Lea bokkwo wolësowa^a döe. Gueniyo Raquelda wolësowa anmoyö do jikong. ¹⁸ Raquel woydara Jacobdë arae. E kjishko ga tjlë Labán kong ga «Tja parkë bop kong lu pjloglo kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twëp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» ìe.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlú wlo ga twër bop kong dey, domer oblë kongda llëme. Pja ber sök bor shwoy dey» ìe ba kong.

²⁰ Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyö kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyö. ²¹ E irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» ìe.

²² Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli llë shäryara, ää bakoe. ²³ Ga öötong kjok shkë go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok. ²⁴ Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarë ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

²⁵ Wëshko kjok shröngto ga miydara Jacobdë ga pono Lea tjok. Ga lãywara Labán kong, tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyäpgorop ega?»

²⁶ «Tjawa jushko so sgara löng wapga këguë orkwosmok bäm go, e irgo ga ba lëng. ²⁷ E kjishko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydër ga dbar shrëy sondë kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkë bor kong äär jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» ìe.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö» ìe. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pji-tongshko ga Raquel twara Labándë ba kong, ber ba boy wlo bakoe. ²⁹ Raquel kong parkaga twara ba datarë kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo. ³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkë Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ Iya Jehovárë ga Lea, e woyde Jacobdë llëm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete. ³² Lea beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlë ga «Ína Jehovárë ga tja sök woydë ara. Era ëre go ga tja woyde bor lanmarë arae. E kjishko ga koiër Rubén»^b ìe.

³³ Lea dbar kjwöböso ga shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Kura Jehovárë ga tja woydëba llëme. E kjishko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjishko ga koiër Simeón»^c ìe.

³⁴ E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Era tja woyde bor lanmarë ara anmoyö, ba tjok ga tja wapga tjeng domerga doglo mya kjishko. E kjishko ga koiër Leví»^d ìe.

³⁵ Lea jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Ère go ga Jehová poshrër. E kjishko ga koiër Judá»^e ìe. E irgo ga beno wa ame.

a 29.17 Hebreo tjlökwo ëre llë löklo miydëy pjlú anmoyö llëme. E äressö löklo, llëm ga wolësowa löklo. Kijone dey miydëy yötso llëme. b 29.32 Hebreo tjlökwo Rubén, e wa ëre domer löklo. Gueniyo e so ina ga tja sök woydë ara kjoyo bakoe. c 29.33 Hebreo tjlökwo Simeón, e tja kuya löklo. d 29.34 Hebreo tjlökwo Leví, e so tja woyde kjoyoe. e 29.35 Hebreo tjlökwo Judá, e poshrëk löklo.

30 ¹Iya Raqueldë ga wapga Jacob tjok lîëm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlë ba lanma kong ga «Tja wapga woydë. Shäryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Lîëm ga tja wołon» lë.

²Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjlë ga «¿Eni li pja wotjlîk ga tja Sbô lëpde? Pja wa lîëm kjwe äga erë» lë.

³Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ëre. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» lë.

⁴Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ⁵ga beno shäng kjälaraso lîëme. Wa buk kjälara domer ga ⁶Raquel tjlë ga «Tja syô kura Sbörë. Tja lîgwera, ga beno pjîú bor kong, ga tja kong wa twara kjälara domer. E kjîshko ga koiër Dan»^f lë.

⁷E irgo ga Bilhá beno shäng kjälaraso lîëm obi. Ga wa buk kjälara domer obi, Jacob tjok. ⁸Eshko ga Raquel tjlë ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjîshko ga bor wa ëre koiër Neftalí»^g lë.

⁹Miydara Learë ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ¹⁰ga beno shäng kjälaraso lîëme. Wa buk kjälara domer ga ¹¹Lea tjlë ga «Tja kong lîëbo weno pjîú tjän. E kjîshko ga bor wa ëre koiër Gad»^h lë.

¹²E irgo ga Zilpá beno shäng kjälaraso lîëm obi. Ga wa buk kjälara domer obi, Jacob tjok. ¹³Eshko ga Lea tjlë ga «Tja woowa lîëme. Ga walëga uunkong tjlë ëng kong ga «Kjwe wopjîúe» lë. E kjîshko ga bor wa ëre koiër Aser»ⁱ lë.

¹⁴Dbar kwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjîshko. Eshko ga kjor îok kjwöbô ko *mandrágora*.^j Bo wîëna Rubéndë ga söra, twara ba mekë Lea kong. Iya Raqueldë ga tjlë Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warë kjwe twos bor kong pjökde myare» lë.

¹⁵Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlîk ga lîëbo shäryorop li beno bor kong pjîú lëpde? ¿Era kjor bo söra bor warë ëre ëmdë ga döp woydë bor shjiryo bakore?»

«Eni ga kjor bo kjwe äska, pjesit shkëyo ga pja pë Jacob tjok ga pjîúe» lë ba kong.

¹⁶Kjok sëng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlokrara Learë irbo. Tjlë ba kong ga «Eeri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwîënor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo söra bor warë bor kong li go» lë. Eni ga e shkëyo ga Jacob pono ba tjok, ¹⁷ga ba syô kura Sbörë kjîshko ga beno shäng kjälaraso lîëme. E irgo ga wa buk kjälara domer. E tjok ga wapga tjeng domerga doglô shkëng (5) tjän. ¹⁸Ga Lea tjlë ga «Tja potjwîëna Sbörë, bor parkaga tworor bor lanma kong kjîshko. E kjîshko ga bor wa ëre koiër Isacar»^k lë.

¹⁹E irgo ga Lea beno shäng kjälaraso lîëm obi. Ga wa buk kjälara domer obi, Jacob tjok. ²⁰Ga tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë. Tja sëna lîëbo owa lîëme. Tja wapga tjeng domerga doglô tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjîshko ga bor wa ëre koiër Zabulón»^l lë.

f 30.6 Hebreo tjlôkwo *Dan*, e *lîgwera*, ga *beno pjîú bor kong îoklô*. **g 30.8** Hebreo tjlôkwo *Neftalí*, e *dbonik îoklô*. **h 30.11** Hebreo tjlôkwo *Gad*, e *lîëbo wen pjîú îoklô*. **i 30.13** Hebreo tjlôkwo *Aser*, e *wopjîú îoklô*. **j 30.14** Kjok eshko sogga kjong kjong wotjlîno ga kjor ëre bo, e uara walëga löng kjrong wleniyorë ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok lë. **k 30.18** Hebreo tjlôkwo *Isacar*, e *potjwîëkkîlo îoklô*. **l 30.20** Hebreo tjlôkwo *Zabulón*, e *poshrëkkîlo îoklô*.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjłara obi walë. E koiara Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjlina bakoe. Ba syö kura, ga wa llem li döra.

²³ Ga Raquel wa buk kjłara domer ga tjle ga «Tja lök ara wa llem kjishko li döra Sböre bor kong. ²⁴ Woydër ga tja kong wa twe Jehoväre kjłara domer obi. E kjishko ga koiër José»^m le.

Jacob Labán jyäpgwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjle Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi. ²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjishko tjan. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjluë» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjle ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Mydoror bor llëbo miydoklo go ga tja kjimtara Jehoväre bop kjishko. ²⁸ Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwlën bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjle ba kong ga «Miydëp pjluë ga tja parkono bop kong pjluë, bop öng doror owa llëme. ³⁰ Dämär ga tja tjwayde llem obishko ga pja llëbo ara llëme. Tja shäng bop tjok kjishko ga pja kjimtara Jehoväre, bop llëbo, e shdöktong träk llëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwlën kjöm?»

«Tja potjwlëp llëme. Llëye rokër bop kong li jlö lorop wlëni ga tja jek bop öng dë obi. ³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dboyë. Bop öng wlëp ushko so kjlo sī wlëniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwlëp e go eröe. Öng bayo eni llem wlëniyo ber bop kong. ³³ Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kjroror bor pak äska li iga ga pjluë. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlëp ushko so ber kjlo sī eröe. Eni llem ga miydëp pjluë ga pja luyotkoror» le.

³⁴ Kuya ga «Jölö» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labändë ba wapga kong, de wlo. ³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng li dë. ³⁷ Eshko ga kjor kowo kësöng zara kjringgwo mya. E irgo ga poshtara beno sī, pjlublün, iga welë wlo. ³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lök ba öng tjwe di iozlöng li bokshto. Eni ga wlënggla jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kjor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlöbö. Ga wlënggla llë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok li bokshto, öng wlëp ushko so kjlo sī li bokshto bako, ba wapga wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno träk llëme. Ga iara beno tjeng Labán i tjok llëme.

⁴¹ Wlënggla jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësökës, kjlo dik li kong kjor kowo li ie lök ba bokshto. ⁴² Gueniyo öng kjlo owa li kong kjor kowo li ie ba bokshto llëme. ⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wlëniyo ara bakoe.

Jacob Labán töywono

31 ¹Miydara Jacobdë ga Labán wapga to löng tjëlë ëng kong ga «Bi data llëbo kjrara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» ë. ²Ïya Jacobdë ga e ïya Labándë bokkwo owa, dämär dik llëme. ³Eni ga Jehová tjëlë ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» ë.

⁴Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko, ⁵ga tjëlë ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dämär dik llëme. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok iyado. ⁶Miydëmi pjlu ga tja parkono shäng bomi data kong pjluë. ⁷Gueniyo tja jyäpgwara, bor potjwlekklo kjlopswara enido. Gueniyo tja kjimtara, dara Sbörë. ⁸Pjlara ga bomi data tjëlë bor kong ga “Pja parkë öng bayo tjok li äska” ë. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pjlara obi ga tjëlë bor kong ga “Pja parkë öng kjlo shrit li äska” ë. Le enishko ga wapga weno löng kjlo shrit uunkong. ⁹Eni ga bomi data öng li dora Sbörë ba shjiryo, ga twara bor kong shara.

¹⁰»Dbar kjwara ga öng löng wlënggla woydë dbaryo wlenishko ga yoyoïnor ga wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme. ¹¹Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjëlë ga “Jacob.”

»“¿Llë?, Tjlapga” lër ba kong.

¹²»Tjëlë ga “Llëye shäryara Labándë bop kong dö li ïnor. E kjishko ga ip eshko ga öng wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme. ¹³Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kjyo tjyoropshko, tjlokwo lorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jushko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko” ë bor kong» ë.

¹⁴Kuya Raquel, Learë ga tjëlë ba kong ga «Tjawa kong llëbo twe borwa datarë, e wlenwa ame. ¹⁵Tjawa iara beno löng tjwlo llëm, epenga llëm wleni. Tjawa soynena, ga llëye kjrara borwa kjishko li söra drete. ¹⁶Bek wlo ga llëbo tjeng kës dora Sbörë borwa data shjiryo li, e borwatoy, borwa wapga i bakoe. E kjishko ga llëye shäryëp lara Sbörë bop kong li shäryos eni» ë.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblë. Sök llëm wopro ga ba sböpga jyäglö tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob posharyono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkklo sok kës kës li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llëbo baiya tjeng kës töna tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaan kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰Labán jyäpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llëme.

²¹Opshino, ba llëbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kja-koshko ga zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

²²Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktonge» lëba.

²³⁻²⁵Eni ga töno ba pjeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko.

Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbö tjëno Labán kong yoshko, tjë ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme» le.

²⁶Wëshko ga Labán tjë Jacob kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Tja jyäpgwo-rop. Bor wapga walëga lüyotkorop. ²⁷¿Tja jyäpgwëp eni ega? ¿Pja opjne- lütshko ega? Llëye löpdë bor kong llëm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryo- shko ga pja kong dli shäryër, shji ië ëng tjok, shji të, shji bërkë, shji llung llë të bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge. ²⁸Bor wapga walëga, bor tjër- ga ëmdë ga iorop lö shir" wlo llëm, "Pjäy nome" lër ba kong wlo llëm bakoe. Pja opshäryono kä llëm wleni. ²⁹Pja kong llëbo owa shäryër wlo ga pjllü, pjäy uunkong kong. Gueniyo lüna shkëyo ga bop data Sbö tjëno bor kong ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme» le. ³⁰Miydër pjllü ga pja jek woydë ara bop data ushko iröng obi. ¿Gueniyo bor sböpga jyäglo lüyotkorop ega?» le.

³¹Kuya ga tjë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pja bangkjröror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walëga döb bor shjiryo loror. ³²Gueniyo ëye wlenop jushko, bop sböpga jyäglo tjok ga zröy. Bi pjeyoga löng ëre iër ber löng ba miydaga. Llëbo bopoya lëp li wlës, ga sözong» le. Gueniyo ba sböpga jyäglo lüyotkara Raqueldë to miydara Jacobdë llëme.

³³⁻³⁴Eni ga Labán opzrëno jek Jacob u shäryak öng kwota go li roshko ba sböpga jyäglo wlëk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjök i li roshko, Lea i li roshko bakoe. Gueniyo llëye wlëna llëme. E wopro ga ba data sböpga jyäglo li jnena Raqueldë tjeng ba öng jëkklo sok kësang li sökklo dirko, sökshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrëno jek Raquel i li roy shara. E roshko ga roina pjir, gueniyo llëye wlëna llëme. ³⁵Eshko ga Raquel tjë ba data kong ga «Pja iirkë bor tjok llëme. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shäng bor dbar ik» le. Eni ga ba sböpga jyäglo wlëna däu ga wlëna llëme.

³⁶Eshko ga Jacob iirkono ara, ga tjëno dbo go Labán kong. Tjë ga «¿Tja llëye wlenop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llëye owa shäryoror bop kongdo? ³⁷Pja bor llëbo roino, sguinop drete. ¿Eni ga llëbo wlenop bopoya tjokde? Wlenop ga tek sös jushko, bi pjeyoga ëre bokshto, shji kjone dey ga jëk löng pjlo bek iya lok wlo.

³⁸«Lü pjloglo sak pjök (20) ga tja öör shäng parkë bop kong ga öng ushko so wa shguino do go kjlara llëme. Bop öng ushko so wlënggla uotë kjlara llëm bakoe. ³⁹Bop öng uara äya kjloshko sorëshko ga äska tworor bop kong enido. Dbä ga lüyotkarabashko ga tjwlo shirop bor kong, ga lüyotkaraba shkëshko ga tjwlo shirop bor kong bakoe. ⁴⁰Dbä ga tja wloyo dlörë. Shkë ga tja wloyo smorë, tja pë eshko ga äe.

⁴¹«Ga tja öör sök lü pjloglo sak pjök (20) bop ushko ga lü pjloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tja parkono bop wapga walëga do pjök kjwe äska, ga lü pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor öng ushko so kjwe äska. Bor potjwlëkklo li kjlopsworop enido. ⁴²Sbö shäng bor tjok iyado. E bor data Isaac Sbö, bor kjokë Abraham Sbö bakoe. Sbö shäng bor tjok llëm kjwe ga tja ichorop jek shäng or rorëe. Gueniyo ga tja song li ina Sbörë. Bor pak kës shäryoror li ina bakoe. E kjishko ga lüna shkëyo ga shji llgwera beno pjllü bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjǎkwo ǎono ǝng kong jǎkoyo

⁴³ Kuya ga tjǎ ba kong ga «Bor wapga walǝga kjwe botoya. Bor tjǝrga kjwe botoya bakoe. Ǟng kjwe botoya bebi. Lǎbo ǐp uunkong ǝre, e botoya erǝe. ǎLǎye shǎryǝr eeri dbaryo bor wapga walǝga kong, bor tjǝrga kong ga pjǎú? Lǎye shǎryǝr ba kong ame. ⁴⁴ E kjǎshko ga shji tjǎkwo twǝ ǝng kong, ber iyado wǎo, ga shji jǝk ber lǝng e go» ǎe.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong. ⁴⁶ Eshko ga tjǎ ba parkagaga kong ga «Ak tǝzi, ak jong kjwe zǎng bǎng» ǎe. E irgo ga iono ǎok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjǎ ba kong ga «Ak tjeng dǎuw ǝre ber ba woyoshrokǎo bi kong» ǎe. E kjǎshko ga kjok eshko kowara Labándǝ arameo tjǎkwo go beno Yegar Saduta.^o Jacob omkowono hebreo tjǎkwo go beno Galaad.^p ⁴⁹ Ga Labán tjǎ ba kong obi ga «Shji lǝng pjola, shji ǝng ǐk ame ga shji ǐga, daga ber Jehovǎrǝ» ǎe. E kjǎshko ga kjok eshko kowara beno Mizpa^q bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjǎ ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkǝ wǎni, ǎǎm ga pja orkwosmok walǝ oblǝ tjok wǎni ga miydǝr ǎǎme. Gueniyoyoyoshros ga e miydaga ber Sbǝrǝ. ⁵¹ Ak tjeng dǎuw ǝre ǐzong. Ak kojonor beno jong shji pjǎk tjǝrko jǎ ǐs bakoe. ⁵² Kjring pjǎyǐkong ber lǝng ba miydokǎo. Pja tek na ǎǝ, bor barwǝ wǎo ǎǎme. Tja jek kalǝ, bop barwǝ wǎo ǎǎm bakoe. ⁵³ Bop kjokǝ Abraham Sbǝ, e ber bi ǎǎgwega. Bor kjokǝ Najor sbǝ, e ber bi ǎǎgwega bakoe» ǎe.

Eshko ga Jacob tjǎno jǎkoyo ba data Isaac Sbǝ bokshto. ⁵⁴ E irgo ga ǝng zrǝra kjǎra, sho sura kjrina, pjono dret Sbǝ poshrǝkkǎo, ǎǎmo beno tjeng ǎi ǎira ba pjeyoga kong. Uara ǎok pjir ga pono lǝng dǎupshko.

⁵⁵ Wǝshko kjok shrǝngto ga Labán kojono, ba tjǝrga ǎǝ shira,^r ba wapga walǝga bakoe. Ga tjǎno beno pjǎú ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko irǝng obi.

Jacob oproy dbuno Esaú kong

32 ¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbǝ parkagaga kjok dogo so wen lǝng irbo bǎng. ² ǎya Jacobdǝ ga tjǎ ga «ǎre ǝngkjwagaga Sbǝ ǐ» ǎe. E kjǎshko ga kjok eshko koiara beno Majanayin.^s

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bǎm go, ba shjiy Esaú kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi. ⁴ Roy sǝgaga brikdǝ ǎǎm obishko ga tjǎ ba kong ǎok ga «Pjǎy tjǎ bor shjiy Esaú kong ga «Tjǎpaga, bop lǝng Jacob ǝǝr sǝk Labán ushko dǎwe. ⁵ Era eerishko ga ǝng kǝskǝs chila ara, parkagaga tjwǎk lǝng pjir wǎniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjǎú ba tjok wǎo» ǎǎmi ba kong eni» ǎe.

⁶ Roy sǝgaga ǎi ǝǝr, ga shrono irǝng obi ga tjǎ Jacob kong ga «Tjawa ǝǝr Esaú ǐk. Eni tjok ga tek shǎng om go bop wǎokjrǝ, yorkaga domerga dogǎo sak dbǎw pjǎǎǎo pkǝng (400)» ǎe.

o 31.47-48 Arameo tjǎkwo Yegar Saduta, e ak tjeng dǎuw, ǎǎbo woyoshrokǎo bi kong ǎokǎo. **p** 31.47-48 Hebreo tjǎkwo Galaad, e ak tjeng dǎuw, ǎǎbo woyoshrokǎo bi kong ǎokǎo. **q** 31.49 Hebreo tjǎkwo Mizpa, e shji iyashko ǎokǎo. **r** 31.55 ǎǝ shik ǎanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. **s** 32.2 Hebreo tjǎkwo Majanayin, e ǝngkjwagaga kjring pjǎk ǎokǎo.

⁷Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjëk. E kjishko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjing pjök, ba öng shdöra eni bakoe. ⁸Wotjlik ga «Esaú tjwe ëngkjwë bor nopga kjrina tjok wleni ga e wopro ga kjrina, e tök ga bue» le.

⁹E irgo ga syöshtono Sbö kong. Tjlë ga «Sbö, pja bor kjokë Abraham Sbö. Pja bor data Isaac Sbö bakoe. Jehovah, pja tjläno bor kong ga “Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga löngshko. Pja kjimtër llëbo ber pjlu bop kong wlo” lorop eni. ¹⁰Pja wotjlik pjlu bor kong wleni ga tja kjimtër iyado. ¿Gueniyo ga shäryëp ega? Jlököyo ga tja bop parkaga eröe. Jordán diyo ju zër tek shängshko ga tja wloshko bor kjorkung ëre döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjing pjök, öng kjing pjök bakoe. ¹¹Bangkjrër li bor shjiy Esaú tek shäng bor zrök, bor boyga, bor wapga zrök bakoe. Tja wlikos, llëbo owa shärye bor kong llëm wlo. ¹²Pja tjläno bor kong ga “Pja kjimtër llëbo ber pjlu bop kong wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni” lorop eni» le.

¹³E shkëyo ga Jacob pono buk eshko. Wëshko ga llëbo tjeng ba tjok kës li rowlëna ba shjiy kong, ba sëngglo wleni. ¹⁴Wlëna li ëre: shwling ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), öng wlëp ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), ¹⁵öng jëkklo sok kësks wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sögla popga doglo sak pkëng (40), wlënggla doglo sak kjwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlënggla doglo sak kjwara (10).

¹⁶E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjlä ba kong ga «Pjäy jek löng bor bäm go, ga shto twozi öng kjrina kjrina shdök tjeng wle kong» le. ¹⁷Eshko ga tjlä ba parkaga jek shäng bäm li kong ga «Bor shjiy Esaú dowlëp tek shäng ga tjlä bop kong ga “¿Bop kägäyo ë? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo ë?” le bop kong wleni ga ¹⁸pja tjlä ba kong ga “Tjlapga Esaú, ëre bop sëngglo, ichara bop lëng Jacobdë bop kong. E tek shäng om go borwa irgo” lëp ba kong eni» le.

¹⁹E irgo ga tjlä ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esaú dowlëmi tek shäng kjone wleni ga llëye loror kës li lëmi ba kong eni. ²⁰Pjäy tjlä ba kong obi ga “Tjlapga, bop lëng Jacob tek shäng borwa irgo” lëmi ba kong eni» le. Wotjlik ga «Wlëpyotkër ba sëngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwle jä. Eni ga tja wlokre pjlu kjwe» le. ²¹Eni ga ba sëngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbö parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴E shkëyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalëkong, ba llëbo tjeng kës li tjok. Ba boyga do pjök, ba boyga oblë ba parkagaga wleniyo do pjök, ba wapga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11), e iara beno löng di kjwo kalëkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkë jek shröngë. ²⁵Miydara ga Jacob zäya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktëng erä. ²⁶Eshko ga domer li tjlä ba kong ga «Tja rayozong! Kjok shräntoe» le.

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Tjîlôkwo îos ber pjîú bor kong. Lîlêm ga pja rayër lîlême» îe.

²⁷Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pjae, ¿ko lîlê?»

«Tja ko Jacob» îe.

²⁸Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbô tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjîshko ga pja ko ber Israel' shara» îe.

²⁹Kuya ga tjîlê ba kong ga «¿Pja e, ko lîlê?»

«¿Tja ko miydêp woydê lîlêno?» îe ba kong, ga tjîlêno beno pjîú Jacob kong eshko.

³⁰Eshko ga Jacob tjîlê ga «Tja, Sbô, tjawa êng îno lîng êng bokshto êmdê ga tja iara beno sôk sê» îe. E kjîshko ga kjok eshko kowara beno Peniel.^u

³¹Jacob jek shâng kjwîlê Peniel kjokyo lîshko ga dîo wen tēm pjang lîlêng. Łaga ba kworbo jôktêng lîrê ga beno jêk yôkyôke. ³²Porwara ba kworboshko kjîshko ga ông lîlê kworbo kjyungyo ue Jacob' tjêyo tek beno ba irgo lîrê ame.

Jacob êng wîlêno ba shjiy Esaú tjok

33 ¹⁻²Dôni ga îya Jacobdê pjola dwayo ga Esaú tek shâng domerga dogîo sak dbâw pjlogîo pkêng (400) tjokshko ga ba wapga shdôra beno ba mekê tjok tjoke. Ba boyga oblê parkagaga wîleniyo do pjôk lî iara tjeng bâm go, ba wapga baiya tjok. Lea iara shâng ba irgo, ba wapga baiya tjok. Raquel iara beno irông, ba wa José tjok. ³Ga Jacob opshino jek bâm go. Jek shâng ba shjiy shwoy wopro ga jêk jek sira ga kjôk tono, kujono bokdo kjîlay klûng go. Jêk sira obi ga kjôk tono eni obi. Shâryara eni ôôtong pjlogîo kjâk (7).

⁴Gueniyo ga Esaúra jek zron î âar jong ba lêng shwoy, ga pjâ ba go, pop-jlura, îo shira.^w Eshko ga slatong lîk ara pjôyîkong.

⁵E irgo ga Jacob boyga, wapga îya Esaúré ga tjîlê ba lêng kong ga «¿Ëye tek lîng bop tjok kjwe ê?»

«Tjîlapga, kjwe bor wapga twara Sbörê bor kong» îe.

⁶Ga ba boyga oblê parkagaga wîleniyo do pjôk lî ôôtong lîng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjôk tono, kujono bokdo kjîlay klûng go. ⁷E irgo ga Lea tek shrono shâng ba wapga tjok ga kjôk tono, kujono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshâryono eni bakoe.

⁸Eshko ga Esaú tjîlê ba kong ga «¿Ông wîlênor irbo kjwe lîlê lîkîlo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjîú bor tjok wîo» îe.

⁹Kuya ga tjîlê ba kong ga «Lîlême. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wêyê» îe.

¹⁰Gueniyo kuya ga tjîlê ba kong ga «Lîlême. Rokêr bop kong sira ga tja wîo-kjrorop pjîú lîp lî jîlô wîeni ga lîlêbo twêr bop sênggîo kjwe kjrozong. Pja wotjîlino pjîú bor kong kjîshko ga pja bokkwo înor ga Sbô bokkwo înor wîeni.

¹¹Sbô kjîshko ga tja lîlêbo ara, lîlêye woydêr lî tjeng enido. E kjîshko ga bop sênggîo sôror bop kong kjwe kjrozong» îe.

Eshko ga «Lîlêbo kjrozong» ĺara ba kong ara kuzong ga «Jôlô» îe Esaúré, ga kjrarae. ¹²Eshko ga tjîlê ga «Shji toe. Tja jek shâng bop bâm go» îe.

t 32.28 Hebreo tjîlôkwo *Israel*, e dbonik Sbô tjok lîkîlo. u 32.30 Hebreo tjîlôkwo *Peniel*, e Sbô bokso lîkîlo. v 32.32 Hebreo tjîlôkwo go ga tak beno pjang *Israel*. Jacob kowêba eni bakoe.

w 33.4 Lîlê shik ĺanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹³Kuya ga tjîê ba kong ga «Tjîlapga, miydêp pjîlú ga kjwozirga chilawa jêk mae. Öng wapga chilawa tjok wîeni li söy jêk dbar kjwara jîlôkoyo wîeni ga e kjer drete. ¹⁴Pjîlú wîo ga pja to bâm dey, Tjîlapga. Tja jek ber shâng bop irgo wor, öng kjîshko, kjwozirga kjîshko. Shji êng îk Seir kjokyo, bop kjokshko jâ» lê.

¹⁵Kuya ga tjîê ba kong ga «JöLö. Gueniyo nopga jêk tjeng bor tjok êre iêr ber löng bop tjok kjîlôbö, bop yorkê» lê.

Kuya ga «Jîlêno? Pja woydê eshko îlême. Tja kjimtêp woydê kjîshko ga tja ber wopjîlú» lê.

¹⁶Eni ga e dbaryo ga Esaú wîo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wîo.

¹⁷Ga Jacob wîora opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shâryara ba öng kong. E kjîshko ga kjok eshko kowara beno Sucot.^x

¹⁸E irgo ga Jacob wîo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga dôktong shrono löng pjîlú Canaán kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo. ¹⁹Kjok eshko li twjîlêna Jamor wapga kong, twjîlô dbur sho pjîlublún kjwo sak dbäw (100). Jamor, e Siquén data. ²⁰Era Jacob akkwo tóno dluw êng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkkîlo, ga akkwo tóna dluw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

Dina kjrara Siquéndê dbo go

34 ¹Jacob wa kjîlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so îk. ²Eshko ga domer shâng kjîlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina iya Siquéndê ga shara, pono ba tjok dbo go. ³E irgo ga Dina worryara ara, ga tjîlêno ba kong yôtso ba wîêp-yotkokîlo. ⁴E irgo ga tjîlê ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydêr ara. Tja orkwosmok woydê ba tjok. Wîês bor kong» lê.

⁵E wopro ga miydara Jacobdê ga ba wa Dina kjrara Siquéndê dbo go. Gueniyo eshkoshko ga ba wapga domerga löng öng dê kjîlôshko. Ga îlêye îlara Jacobdê ê kong îlêem, ba wapga shrono guing. ⁶E wopro ga Siquén data Jamor to jek shâng Jacob shwoy, îan ba tjok wîo. Epga löng îanshko ga ⁷Jacob wapga domerga to löng kjîlôshko li shrono. Ga îlêbo shâryono li miydara ga beno bangyo ara, iirkê ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e îlêbo owa Israel tjêyoga kong. E shâryako îlême. Epga iirkono ara e kjîshko.

⁸Eshko ga Jamor tjîê ba kong îok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokêr bomi kong sira ga ichêmi orkwosmok ba tjok. ⁹Eni ga shji ber löng epenga dô wîeni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe. ¹⁰Pjây ber löng borwa tjok kjok êre kjing go ga pjîlú, ga pjây mâr ber löng e go. Pjây jêk kjone pogo ga pjîlú» lê.

¹¹Ga Siquén tjîê ba kong îok ga «Rokêr bomi kong sira ga kumi ga pjîlú. Îlêye rokêmi bor kong li twêr bomi kong. ¹²Tja kong îlêye rokêmi bayo kjöm ga twêr bomi kong, bomi sênggîlo. Gueniyo kjoglo li ichêmi orkwosmok bor tjok guing» lê.

¹³Eni êmdê ga Dina bangkjrara Siquéndê îlêem, kjrara dbo go kjîshko ga Jacob wapga tjîlêno ba kong, ba data Jamor kong jîlô wîeni. ¹⁴Tjîê ga «Borwa

x 33.17 Hebreo tjîlôkwo Sucot, e ukwang îokîlo.

dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyā tak llem tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara. ¹⁵Tjlokwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölo” lërwa. Lë kuziä. Pjäy domerga doyo jyā tēmi uunkong, pjäy ber tjawa dik wlo. ¹⁶Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso. ¹⁷Gueniyo pjäy doyo jyā tē llem ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

¹⁸Kuya lok ga beno pjlu ba kong. ¹⁹Dina woyde Siquëndë ara kuzong ga ba doyo jyā tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlo ara ba data ushko kuzong ga ²⁰jek öotong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok. ²¹Eshko ga tjle löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jek kjone pogo ga pjlu bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

²²»Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyā tē uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo. ²³Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishiya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “Jölo” lëy ba kong eröe» le.

²⁴Kuya lok ga «Jölo» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyā tono uunkong. ²⁵Dbargwo mya ga doyo bang ara, poptoydë llem obishko ga Dina simga Simeón, Leví, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ërë llem kjishko. ²⁶Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo. ²⁷E irgo ga Jacob wapga llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo luyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjishko. ²⁸Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llë, sögla, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjiloshko bakoe. ²⁹Ba wapga, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

³⁰Eshko ga Jacob tjle Simeón, Leví kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko sopga tjok. Canaán sopga, ferezeoga, tja iywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjlobö dö anmoyö kjishko ga kjrëng pjök li tön ber tjeng kjrinaso ga shji zröya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

³¹Gueniyo kuya ga tjle ba data kong ga «Borwa dor kong llëbo owa shäryara, iara beno tjwlo walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. lërwa ber eni ga äe» le.

Sbö tjlokwo lono beno pjlu Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

35 ¹E irgo ga Sbö tjle Jacob kong ga «Pja shäng Esaü töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dluw ëng kjing go kjókshko, bor poshrëkklo» le.

²Eshko ga Jacob tjle nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizi, dbuzi drete. Pjäy nom wë, pja shwong kjlopswë oblë. Shäryëmi eni, pjäy Sbö poshrëk ga pjlu wlo. ³Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo töng dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtara. Tja jek kjone pogo ga e shäng bor tjok iyado» le.

⁴Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo ioklo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjor jong kjlara kësbang, Siquén

kjokyo zlong, ga lilebo twara ba kong kës li pjłona Jacobdë uunkong klung roshko, kyor li dorko.

⁵Opshino jek llongshko ga kjok eshko sopga iara Sbörë beno llong kjok bang-kjre arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok lileme. ⁶Eshko ga ootong llong Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaan kjokyo obi. ⁷Eshko ga Jacob akkwo tōno dluw eng kjing go kjokshko, Sbō poshrëkklo. Ba shjiy töyweshko ga Sbō weno shang ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.^y ⁸Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jnena lok klung roshko, kyor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdë beno Alón Bacut.^z

⁹Kjok eshko ga Sbō weno shang ba kong obi, ga tjleño beno pjlu ba kong. ¹⁰Tjle ga «Pja ko Jacob, gueniyi pja ko eni ame. Eeri jek lekong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga ¹¹tjle ba kong obi ga «Tja ere Sbō, lileye sharyer woydë li sharyer ga pjlu. Pjāy wapga wenzong ara, bop tjeyo tek ber bop irgo li shdar ber trak lilem wlo. Epga ber llong tjeyoga oblē oblē, ga tjē jikong ber llong tjeyo kjrinaso. E tjreko pjłupga wen. ¹²Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twer bop kong, bop tjeyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le. ¹³Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbō tjleño ba kong lishko. E irgo ga ak li kjing go kyo tyara, kjillgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbō kong wlo. ¹⁵Ga kjok eshko kowara beno Betel.^a

Raquel wolonoe

¹⁶E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyi wloshko tjeng ga ä, beno buk owa. ¹⁷Swlo arashko, chida buk doroshko ga ba kjimtaga tjle ba kong ga «Lileye bangkjrep lileme. Buk domer obi» le.

¹⁸Raquel beno buk ba lilemdo, ga tjle ga «Koiër Benoni»^b le. Gueniyi koiara ba datarë Benjamín^c shara. ¹⁹Eni ga Raquel wolono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong aar Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe. ²⁰Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyaglo. Eerishko ga jong eshko welë obi.

²¹E irgo ga Jacob^d wlo irbo shano to ootong llong Migdal Edar^e kjokyo pjlor kalëkong. ²²Llong kjok eshko wopro ga Rubén oor pono ba data boy oblē ba parkaga wleniyi ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira lileme.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²³Lea tjok, e Jacob wa domer bam iyo Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón. ²⁴Raquel tjok, e José, Benjamín. ²⁵Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí.

y 35.7 Hebreo tjlokwo *El Betel*, e *Betel Sbō* loklo. z 35.8 Hebreo tjlokwo *Alón Bacut*, e *slaržlong kjoryo* loklo. a 35.15 Hebreo tjlokwo *Betel*, e *Sbō u* loklo. b 35.18 Hebreo tjlokwo *Benoni*, e *tja song li wayo* loklo. c 35.18 Hebreo tjlokwo *Benjamín*, e *bor wa orkwo kelë so* loklo. Hebreo tjlokwo *bor wa orkwo kelë so*, e *bor wa woydër ara, oblē kjinmo* loklo. d 35.21 Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe. e 35.21 Hebreo tjlokwo *Migdal Edar*, e *ong ikklo kjomo* loklo.

²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ëre Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wołonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac ik, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko li kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe. ²⁸ Isaac lu ino öötong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wołonoe. ²⁹ Tjlablashko ga wolono, ga töno ba pjeyo shinmoga tek dënashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakshko.

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

36 ¹ Ëre Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe. ²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyoshko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko li öng ara anmoyö, ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba löng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba lilebo uunkong wlëna Canaán kjokyo li, e söra jek uunkong ba tjok, ⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo lëkong, ga beno löng eshko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo lëkong. Ëre ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wlëniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ëre: Temán, Omar, Zefo, Cenaz, ¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ëre: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ëre: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkoshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ëre: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ²¹ Disón, Ezer, Disán.

²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjłara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng włëna kjrina kjok dogro no lłëmshko.

²⁵ Aná, e wa domer kjłara ko Disón, wa walë kjłara ko Aholibama.

²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga llong Seir kjokyo.

³¹ Israel tjëyoga pjłupga lłëm obishko ga Edom so pjłupga, e ëre:

³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.

³³ Bela wołonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

³⁴ Jobab wołonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

³⁵ Jusán wołonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.

³⁶ Hadad wołonoshko ga beno Samla, e Masreca so.

³⁷ Samla wołonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.

³⁸ Saúl wołonoshko ga beno Baal Janán, e Acbor wa.

³⁹ Baal Janán wołonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e mekë ko Matred. Matred, e mekë ko Mezab.

⁴⁰⁻⁴³ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno llong kjok kjrina kjrina baıya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

José, ba shjiyga

37 ¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko. ² Ëre Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lłanyo.

José lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga mekë ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga włëniyo. Lłëbo shärye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José bukshko ga Jacob/ tjılabla kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wołësowae. ⁴ İya ba shjiygarë ga woyde ba datarë ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjłë lok ba kong llëme.

⁵⁻⁷ Pjłara ga José yoıno, ga tjłë ba shjiyga kong ga «Tja yoıno llë lër bomi kong. [Tja kuzıa! Tja yoık ga shji uunkong öötong llong bi pakshko ga dwla bo doyo diy llong kjłara i kjrina kjrınæ. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjöy tek lok botoya zılong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyö, ga tjłë ba kong ga «¿Pja wot- jłık ga pja ber borwa pjłuyo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok lłëm jek këgong ara anmoyö, yoıno li kjışhko, lara ba kong li kjışhko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoıno jek pjłara obi, ga tjłë ba shjiyga kong ga «Tja yoık ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Ľara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjëlë ba kong dbo go ga «¿Pja yoïno, e ñlë lõkloro? ¿Tja, bop mekë, bop shjiyga, tjawa tjwe lõng bop zlong, kujong bop kong wlo lõpde?» ñe.

¹¹ Ga ñywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyoyoïno ñi woyotjliya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng ñi söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjllo sho tjok ñishko. ¹³ Eshko ga Jacob tjëlë José kong ga «Bop shjiyga lõng öng dë Siquén kjokyo. E kjishko ga pja nom ba ñk eshko» ñe.

Kuya ga «Jölö. Tja to ñk» ñe.

¹⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga lõng sorë, bor öng lõng sorë ñp yötso, ga roy söp bor kong iröng obi» ñe ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyö lõkong dwayo.

Öötong shäng Siquén kjokyoshko ga ¹⁵ jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjëlë ba kong ga «¿Llëye wlpdë shängdo?»

¹⁶ «Tja to shäng bor shjiyga wlek. ¿Lõng öng dë kjone lõp bor kong ga buere?» ñe ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyokuror ga «Shji to Dotán kjokyo» ñara lõk èng kong yë» ñe.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wleya lõng Dotán kjokyo. ¹⁸ ñya ba shjiygarë pjola dwayo ga ¹⁹ tjëlë èng kong ga «¿Izïa! Yoïga döröe. ²⁰ Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara äya kjloshko sorë lëy eni. Eshko ga llëye wen ba yo ñi tjok ñy» ñe lõk èng kong eni.

²¹ Kuya ba shjiy Rubéndë ga ba lëng wlike ñara. Ga tjëlë ba lënga kong ga «Zröy llëme. ²² Shji srëng kwong llëme. Shji or ië ba go llëm bakoe. Dbuzi jer di bapkwö pjlebgwöyö kjwe roy dey» ñe. Wotjliño ga dönï ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äär ba data shwöy iröng obi ñara. ñara ba lënga kong eni e kjishko.

²³ E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga lõngshko ga ba shwong pjang ba do go wolësowa ñi skwara lõk ba shjiroy, ²⁴ ga ba lëng ñi shara lõk, dbura jer di bapkwö pjlebgwöyö jong eshko ñi roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno lõng ië. Eshko ga ñya lõk ga nopga tek lõng träk llëme. Epga Ismael tjëyoga tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lõ pjleblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgoklo kësksë kjing go, dli mokyo söra bakoe. ²⁶ Eni ga Judá tjëlë ba pjeyoga kong ga «Shji wotjlik bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. ¿Llëye shjiy e go? ²⁷ Bi kjlara obi kjiy ga zröy llëme. Soyney Ismael tjëyoga tek lõng wle kong dey» ñe.

Kuya lõk ga «Pjlú» ñe lõk èng kong.

²⁸ Llëbo soynega ñi öötong lõng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjlebgwöyö ñi roy dwayo, ga soynena Ismael tjëyoga ñi kong, dbur sho pjlub-lún kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lõk to Egipto kjokyo.

²⁹ Rubén tjwe iröng di bapkwö pjlebgwöyö jong ñishko ga José wleya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlekza tjä tjä erä, woydë ara kjishko. ³⁰ Jek äär ba lënga tjeng ñishko ga tjëlë ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shäryër?» ñe.

³¹Eni ga öng zröra lõk kjłara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go. ³²Pjir ga söra lõk jek ba data kong, ga tjłë ba kong ga «Shwong ëre wlë-norwa. ¿Bop wa ire? jłzong!» le.

³³İya ga tjłë ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jłõe. Zröra äya kjłoshko sorë, ga uarae» le.

³⁴Eni ga Jacob ba shwong dwłëkza tjā tjā, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga sloywara dbar kop ara. ³⁵Data slar ëë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar ëë ba wa kjışhko, ga tjłë ga «Tja wojer llëme. Woyoshrrër iyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjłara ko Potifar. E Egipto so pjłuyo u daga kägäyo. Ga José soynena lõk ba kong.

Judá, Tamar

38 ¹Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjłara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko. ²Domer shäng kjłara eshko obi ko Súaj, e Canaán so. Judá orkwosmono ba wa tjok. ³E irgo ga ba boy beno shäng kjłaraso llëme. Wa buk kjłara domer, ga koiara Er. ⁴E irgo ga beno jek shäng kjłaraso llëm obi. Wa buk kjłara domer obi, ga koiara Onán. ⁵E irgo ga beno shäng kjłaraso llëm jek obi. Wa buk kjłara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjłara ko Tamar. Judá wa domer bām iyo Er li orkwosmona Judaré ba tjok. ⁷Er, e jëk shäng owa Jehová bokso. E kjışhko ga zrōrae. ⁸Eshko ga Judá tjłë Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjłara bop shjiy i wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjłuwe» le.

⁹Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baiya llëm kuzong ga pë ba tjok pjłobi go ga opdë Tamar ber shäng kjłaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo. ¹⁰Jehová bokshto ga Onán llëbo owa shäryono. E kjışhko ga zrōra bakoe.

¹¹Eshko ga Judá tjłë ba pjłaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bop tjok ga pjłúe» le. (Woyotjłiya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe İe.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹²Łu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjłara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjłaydorë pjire. ¹⁴Judá wa Selá öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llëm obi. E kjışhko ga ba syā shwongyo skwara, doyono oblë, kã kjingono pjir, ë miydëba llëm wlo. Pjir ga jek llet sirkeno sök Enayin kjokyo soyožlong, e ber buk irbo jek jong äar Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵Judá jek shäng irbo bäng ga İya ga walë sök eshko kjłara. Wotjłino ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wlëniyo İara, kã kjingono pjir kjıy. ¹⁶Walë, e ba pjłaydo miydara llëm kjışhko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjłë ba kong ga «¿Tja pë bop tjok ga buere?»

«¿Pja pë bor tjok wleni ga äska llëye twëp bor kong?» ë.

¹⁷Kuya ga tjlë ba kong ga «Shwling ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» ë.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» ë.

¹⁸Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Bop ko jyäglo pjang bop bëngshko ba kjiyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe twos bor kong bakoe» ë. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. ¹⁹E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kä kjin-goklö li kjara, ba syä shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llëbo iara beno tjeng walë tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walë li wlëna shäng eshko llëme. ²¹Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walë Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ëre sor go. ¿E kwonilo?»

«Walë eniyo jushko drete» ë lök ba kong.

²²Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjlë ba kong ga «Walë li wlënor llëme. Domerga eshko so tjlëno bor kong ga “Walë eniyo jushko drete” lara» ë.

²³Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ber tjeng wëyë ba tjok, shji joywëba llëm wlo. Miydëp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlënop llëme» ë.

²⁴Öötong moglo mya dik ga oba tjlë Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyneno domerga oblë oblë kong, ga beno shäng kjlaraso llëme» ë.

Roy kuya ga tjlë ga «¿Shizi ey dwayo, ga suzia!» ë.

²⁵Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjlë ga «Pja tjlë bor kegue kong ga “Llëbo tjeng bor tjok ëre sogo ë ga tja shäng kjlaraso llëm ëre baiya. Ko jyäglo ëre ba kjiyo go is yötso, sogo ë miydëp wlo. Kjorkung ëre is bakoe” lëp ba kong eni» ë.

²⁶Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llëbo li iya ga tjlë ga «Tamar llëbo shäryono bëye. Llëbo owa li shäryaga tjarë, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llëm kji» ë. Eshko jek lëkong ga pono ba tjok ame.

²⁷Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapga tjeng domerga do pjök jekdo. ²⁸Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjirino ba orkwo go, ga tjlë ga «Ère buk bäm go» ë. ²⁹Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjlarawa orkwo pjrik llëm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorë?» ë. E kjishko ga koiara Fares.^h ³⁰E irgo ga orkwo pjirira trer srëzrën go li bukshko ga koiara Zera,ⁱ ba trer srëzrën li kjishko.

José parkono Potifar kong

39 ¹Eshkoshko ga José söra öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjüyo u daga kägäyo. José tjwilega Ismael tjëyoga kong li e. ²⁻³José sök ba ushkoshko ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Llëbo beno ba kong pjü erä, ga miyde Potifardë pjire. ⁴E kjishko ga wotjlino pjü ba kjishko, ga kong pak wlëna ba kjimtaga,

iara beno shäng ba llëbo tjeng kës ba ushko li daga. ⁵Dbar eshko jek lëkong ga José kjishko ga Potifar kjimtara Jehovärë ara. Eni ga llëbo uunkong beno pjllü ba ushko, ba kjokshko bakoe. ⁶Eni ga Potifar, ba llëbo tjeng kës li iara beno tjeng José wloshko. E kjishko ga llëbo oblë woyotjlüya llëm, ba dli eröe.

José, e domer wolësoe. ⁷Iya Potifar boydë ga worye kjër, ga tjëlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le.

⁸Kuya ga tjëlë ba kong ga «!Llëme! !Tja kuzong! Llëbo tjeng kës iara bor pjllurë beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydë llë kjishko llëme. ⁹Ëye tjwlo ëreshko bor kjinmo drete. Bor pjlu, tja kong llëye wlikayde llëm, pja erö, pja ba boy kjishko. E kjishko ga llëbo owa shäryër wleni Sbö bokso ga äe» le. ¹⁰Roke walë lirë ba kong dbar kjwobi go ëmdë ga jlo lara llëm, to jek öötong ba zlong bäng llëm bakoe.

¹¹Dbar kjwara ga José opzrëno jek u roshko, ba pak shäryë wlo. E dbaryo ga ëye ushko drete. ¹²E wopro ga shakza walë lirë pjä ba shwong go, ga tjëlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le ba kong. Gueniyo José opdös wles, opshino jek zron i, ga ba shwong beno tjeng walë li wloshko.

¹³Iya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga ¹⁴ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjëlë ba kong dbo go ga «Hebreo söra bor lanmarë li, shji ie woydë ber tjwlo llëm oba bokso. Opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyo öö löror jloko. ¹⁵Kuya ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶E irgo ga José shwong li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing. ¹⁷Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjëlë ga «Bop parkaga hebreo sörop jushko li opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwlo llëm oba bokso wlo. ¹⁸Gueniyo öö löror jloko kjishko ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹Kuya ga iirkono ara. ²⁰Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdüzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, nopga shduna pjllurë tjeng lishko.

José sök eshkosshko ga ²¹Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Jehová kjishko ga no shdüzlong uyo daga wotjlüno pjllü José tjok. ²²Ga iara beno shäng no shdung löng li daga. Llëye shäryëba eshko dö ga ichaga shäng erë. ²³Jehová shäng José tjok, ga kjimtara ara. E kjishko ga llëbo shärye kës li beno pjllü. E kjishko ga José parkë shäng sorë woyotjlüya no shdüzlong uyo daga lirë llëme.

Domerga yoïno li pjllölgwera Josérë

40 ¹⁻³Eshko ga Egipto so pjlluyo li parkagaga löng do pjök. Kjlära, e di ioklo söga ba kong, kjlära, e ba pjllung shosho suga. Pjlära ga epga diktong kjishko ga pjllü iirkono ba kong, ichara jek löng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdung shäng lishko. ⁴José iara Egipto so pjlluyo u daga kägäyo lirë beno shäng domerga li dë. Shduna beno löng dbar kop ara eshko.

⁵Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoïno lok oblë oblë, e loklo dö llëme. ⁶Wëshko ga iya Josérë tjwe kjok shröngto ga wleya bë löng woydë arae. ⁷Eni ga tjëlë ba kong ga «?Pjäl woydë ara ega?»

⁸«Tjawa yoïno, ga pjllölgwega ërë borwa kong llëme. Tjawa woydë ara e kjishko» le lok ba kong.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pjây yoîno li llë lözi bor kong. Shji yoik li llë löklo miyde Sbörë pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» ë.

⁹Eni ga tjlappa di ioklo söga li tjëlë ba kong ga «Tja yoik ga kjillgwo jong sok kjwara, ¹⁰lliywono lok mya. Wårbo wen mite, long tyë, e irgo ga ba longgwo opkjlopswë ber bo kwi tjan. ¹¹Eshko ga pjlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjillgwo bo li kjrër ga llrur shäng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twër pjlu li wloshko» ë.

¹²Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja yoîno li llë löklo lër bop kong. Kjillgwo sogwo lliywono mya li, e dbargwo mya löklo. ¹³Dbargwo mya go ga pja shiya pjürë na dwayo, pja ie ber shäng parkë bop shtoy iröng obi, ba di ioklo sörop ba kong dämär sorë ga söp ba kong ber shäng eni obi. ¹⁴Shäryë enishko ga tja woyoshreba. Pja tjëlë pjlu kong bor kjishko, tja shiya na dwayo wlo. ¹⁵Tja ëre luyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shäng ëreshko llëm gueniyo. Llëye owa shäryoror llëm, tja shäng jushko wlo» ë.

¹⁶Kuya tjlappa pjlung shosho suga lirë ga ba kjlara yoîno li pjölligwera beno pjlu ba kong ga tjëlë José kong ga «Tjara yoik ga shing kjwo mya, roshko pjlung shosho suk pjir, iak tjeng ëng kjing ëng kjing bor dlu kjing go. ¹⁷Shing tjeng kjwara ba kjing go li, roshko pjëblë sho tjeng oblë oblë pjlu kong, gueniyo ue sënwarë tje jonge» ë.

¹⁸Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja yoîno li llë löklo lër bop kong. Shing kjwo mya li, e dbargwo mya löklo. ¹⁹Dbargwo mya go ga pja shiya pjürë na dwayo. Ba parkagaga iche bop kä zë tas, ga bop doyora ie lok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue lärer» ë.

²⁰Öotong dbargwo mya ga pjlu sök ië ba pjloyoga tjok, ba dbar shrëkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo söga li shik, ba pjlung shosho suga li shik bakoe. ²¹Di ioklo söga li iara beno shäng parkë ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dämär sorë ga söya ba kong eni obi. ²²⁻²³Gueniyo pjlung shosho suga lira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Joséré ba kong sorë li shäryono uunkong eni ëmdë ga José woyoshrra pjlu di ioklo söga lirë llëme.

Egipto so pjlu yoîno li pjölligwera Joséré

41 ¹Lu pjloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjlu yoik ga shäng Nilo diyo kjako. ²Iya ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge. ³E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tëm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng, ⁴ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

Eshko ga pjlu li wolleno buk ga ⁵pono jek obi. Ga yoîno jek obi. Iya ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ⁶E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ⁷Ga bo pjlu li uara bo owa lirë drete. Eshko ga pjlu wollenoshko ga «Tja buk yoikdo» ë.

⁸Wëshko kjok shröngto ga woyotjliya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi löng kjlobi kjok eshko li rokë, nopga kjok miydë ara li rokë bakoe. Shrono lok ga yoîno llë lara ba kong, gueniyo pjölligwega ërë ba kong llëme. ⁹Eni ga ba di ioklo söga li tjëlë ba kong ga «Woyoshrrë kjlay ga tja opshäryono

owa. ¹⁰Kjupäbäshko ga pja iirkono pjlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdü-zlong uyo roshko wlo. ¹¹Shkër kjwara ga tjawa yoïno oblë oblë, e löklo dö llëme. ¹²Tjawa löngshko ga domer shäng kjlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoïno li lororwa ba kong ga pjölölgwera borwa kong pjire. ¹³Lara borwa kong sorë ga shäryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjlarara zröra loke» le.

¹⁴Kuya ga no ichara José rokë, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kä shtono, shwong kjlopswono, doyono pjir ga jek pjlu shwoy.

¹⁵Eshko ga pjlu tjlä ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjölölgwega ërë bor kong llëme. Roy kuror ga pja yo pjölölgwek pjläe» le.

¹⁶Kuya ga tjlä ba kong ga «E lak tjarë llëme. Gueniyo pjölölgweya Sbörë ber pjlu bop kong» le.

¹⁷Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako. ¹⁸Ïnor ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jöng. ¹⁹E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla întë Egipto kjokyo kjlo owa eni llëme. ²⁰Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete. ²¹Uara pjir ëmdë ga bë löng sloslo sorë ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolëno buk ga ²²tja pono jek obi. Ga tja yoïno jek obi. Ïnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lök tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ²³E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lök pjloglo kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ²⁴Ga bo pjlu li uara bo owa lirë drete. Loror ybipga kong, gueniyo llëye miyde lök llëme» le.

²⁵Kuya ga tjlä pjlu kong ga «Pja yoïno pjloglo pjök, e llëbo kjrinaso löklo döe. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁶Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo pjloglo kjäk (7) wolëso li, e lu pjloglo kjäk (7) löklo pjöyikong. Pja yoïno pjloglo pjök li, e llëbo kjrinaso löklo döe. ²⁷Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjloglo kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktëng li, e lu pjloglo kjäk (7) pjli tjwe ara löklo pjöyikong. ²⁸Lër shäng bop kong sorë ga shäryë eni. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁹Lu pjloglo kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo träk llëme. ³⁰E irgo ga lu pjloglo kjäk (7) obi ga pjli tjwe träk llëme. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjishko. ³¹Pjli tjwe träk llëm kjishko ga dli ara dbaryo li woyoshreba llëme. ³²Llëye shärye Sbörë bong kjönma le li, e shärye jlokoyo, e dörö bakoe. Pja yoïno pjloglo pjök e kjishko. Pja yoïno pjloglo pjök li, e wen dörö löklo.

³³»E kjishko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok llgwek pjlu wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sopga uunkong ichaga. ³⁴⁻³⁵Era nopga ichos kjlëbö, dli töng wlo. Lu pjloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjringgwo shkëng (5) li ship kjrina, kjringgwo sak kjwara (10) li ship kjring pjök, kjringgwo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li ship kjringgwo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ëre jnep ber tjeng dboyë. ³⁶Lu pjloglo kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjürë beno Egipto sopga uunkong kägäyo

³⁷Kuya pjürë ga beno pjlu ba kong, ba pjloyoga kong bakoe. ³⁸Eni ga pjlu tjlä ba kong lök ga «Domer ëre go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlu kjweni drete» le.

³⁹Ga tjlë José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llëme. Ëye kjok llëgwek pjlu bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörë bop kong. ⁴⁰Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sopga uunkong kägäyo bakoe. Llëye lëp ba kong li kolë lok. Tja pjlu kjishko ga tja twlë ber bop kjinmo, gueniyo ëye oblë llëme. ⁴¹Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto sopga uunkong kägäyo» le.

⁴²Eshko ga pjlu, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglö li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko pjublün, pjlu twlë ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go iara ba bëngshko. ⁴³E irgo ga ichara opyë pjlu jëkklo roy. Jek jëk löng ga ba parkagaga ichara öö lë, tjlë ga «Ëre José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo eni.

⁴⁴E irgo ga pjlu tjlë José kong ga «Tja pjlu ëmdë ga llëye shäryëba wlo ga kjakroke bop kong guing» le. ⁴⁵Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpgä kong. Eshko ga José koiara pjürë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kjwang jikong.

⁴⁶José lu pjloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so pjluoy shwoy. Eshko ga «Tja toe» le pjlu kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. ⁴⁷Egipto kjokyo ga dli weno ara lu pjloglo kjäk (7). ⁴⁸Eshkoshko ga José dli tönö ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. Kjrara löngshko soshko ga dli tönä lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryö shäryak ak go pjibri kjókshko. ⁴⁹Dli tönä bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjishko.

⁵⁰Pjli tjwe le li bäm go ga José wapga domerga do pjök, ba boy Asenat tjok. ⁵¹Ba wa domer bäm iyo bukshko ga José tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë, llëbo weno bor kong owa kjöme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjishko ga koiër Manasés» le. ⁵²E irgo ga ba löng bukshko ga José tjlë ga «Bor kong llëbo weno owa ara kjok ëreshko. Jushko ga bor kong wapga twara Sbörë» le. Koiara Efraín^k e kjishko.

⁵³Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge. ⁵⁴E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Josërë sorë ga shäryono eni. Kjok shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok. ⁵⁵Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlë ba kong ga «Pjäy to José ik, ga llëye le bomi kong dö li shäryëmi eni» le.

⁵⁶Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjishko. ⁵⁷Kjok shto oblë oblë dli llëm kjishko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli twlëk José kong.

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

42 ¹Egipto kjokyo dli tjok li miydara Jacobdë, ga tjlë ba wapga kong ga «Pjäy ëng ik löng drëng kar kar egaro? ²“Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli twlëk, shji wolon pjilirë llëm wlo» le.

³Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli twjlek. ⁴Gueniyo ga José leng Benjamín lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llème. Ba data wotjlik ga llèbo wen owa ba tjok kjwe le. ⁵Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjishko ga Jacob¹ wapga to dli twjlek nopga oblë tjok eni.

⁶José, e Egipto sopga uunkong kägäyo, shäng dli li soynega bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öotong löng ba zlong ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. ⁷⁻⁸E José miydara ba shjiygarë llème. Era ommiydono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlë ba kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli twjlëga» le lok ba kong.

⁹Eshko ga yoïno dënashko ba shjiyga tjok sorë ga woyo tjwe kjlay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjây tek löng borwa kjok ëre buk sorë ïga llëmdo?»

¹⁰«Llème, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ëre. Tjawa tek löng dli twjlëga.

¹¹Tjawa uunkong ëre data kjlaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llèbo owa shäryaga bomi kong llème» le lok ba kong.

¹²Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Jyöl Pjây tek löng kjok ëre buk sorë ïga erä» le.

¹³Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa leng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame» le.

¹⁴Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjây tek löng borwa kjok ëre ik erä. Loror bomi kong eni tjän. ¹⁵Pjây tjlin ëre go. Lër bomi kong jlökoyo pjlu ko go ga pjây opshik na dwayo llëm, bomi leng tek söromi shrono na guing. ¹⁶Pjây kjlara jek bomi leng wlokrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlökoyo ga pjây tek löng kjok ëre ik jlë» le.

¹⁷Eshko ga epga bängzara Josërë uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya. ¹⁸E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Shö bangkrë kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjây wolon llème. ¹⁹Pjây wotjlik bëy jlökoyo wleni ga pjây ëng wles kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ²⁰Bomi leng tek sömi bor kong, pjây tjläno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjây wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Jölö» le. ²¹E irgo ga tjlä lok ëng kong ga «Shji opshäryono owa bi leng tjok. Inoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llème. Llèbo wen bi kong owa anmoyö ëre e kjishko» le.

²²Ga Rubén tjlä ba kong ga «Llëye owa shäryëy bi leng kong llème» loror bomi kong. Gueniyo jlö loromi llème. Wolono kjishko ga potjwlëy löng kjwlë» le.

²³José tjlökwö pjölölgwega tjok kuzong ga lan löng ëng kongshko ga tjlökwö kura Josërë pjir li miydara ba shjiygarë llème. ²⁴Eshko ga José opkono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjläno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjrik, ba pjeyoga bokshto.

²⁵E irgo ga José tjlä ba parkagaga kong ga «Domerga ëre dli sho pjangglo, e dlizi dli sho go. Ba dburwa dli sho twjlëngglo li iozi ber tjeng ba dli sho

pjangglo roshko, kjlara i ie. Dli twozi ba kong, soya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara sorë ga sharyara lok eni. ²⁶Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

²⁷Kjër äär slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba öng sēyashko ga iya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go. ²⁸Ga tjlē ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng. jīzia! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjrara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlē eng kong ga «¿Llē sharyayde Sbörë bi kong jūni?» le.

²⁹Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llēye sharyono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlē ba kong ga ³⁰«Domer Egipto so kägäyo tjlēno borwa kong kjang kjange. “¿Pjāy tek löng kjok ëre buk sorë iğa llēmdo? Pjāy nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni. ³¹Tjawa tjlēno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llēbo owa sharyaga bomi kong llēme. ³²Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjing-sho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lēng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni. ³³Eshko ga tjlēno borwa kong ga “Pjāy wotjlik bëy jlo wleni ga pjāy eng wlēs kjlara, ber shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ³⁴Ga bomi lēng tek sömi bor kong. Eni ga pjāy tjlēno bëy jlore miyder e go. Eni ga bomi kjlara li döer, ga pjāy to löng llēbo tjlēk kjok ëreshko ga pjluē” lara borwa kong eni» le.

³⁵Ba dli sho shiya lokshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara i ie. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe. ³⁶Eshko ga Jacob tjlē ba kong ga «¿Tja iëmi ber shäng wapga dret wlöre? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamín sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

³⁷Eshko ga Rubén tjlē ba data kong ga «Benjamín ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop kong iröng obi. Sör tjwe llēm ga bor wapga do pjök zröp ga pjluē» le.

³⁸Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llēme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llēbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ëre wolono woydorbo ga wloyo pjäydë» le.

Benjamín söra lok jek Egipto kjokyo

43 ¹Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö. ²Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlē ba wapga kong ga «Pjāy to dli tjlēk bi kong Egipto kjokyo obi» le.

³⁻⁵Eshko ga Judá tjlē ba kong ga «Domer shäng kēm tjlēno borwa kong wēlēe. “Bomi lēng tek sömi tjwe na llēm ga pjāy tjwe bor ik na llēme” lara borwa kong eni. E kjishko ga Benjamín ichöp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjlēk. Llēm ga tjawa jek llēme» le.

⁶Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēbo sharyëmi bor kong owa ara ega? ¿Pjāy lēng shäng kjlara lēmi domer e kong llēno?»

⁷«Llēbo kjakrokara ara borwa kjishko, borwa pjeyoga kjishko bakoe. Tjlēno borwa kong ga “¿Pjāy data tjokde? ¿Pjāy lēmga oblē tjokde?” lara eni. Llēbo oblē lororwa ba kong llēme. Dboryororwa eni erä. “Bomi lēng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llēme» le lok ba data kong.

⁸Eshko ga Judá tjîê ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarê. Shji wolon lîem wlo ga tjawa to dli tjwîêk. ⁹Ios ber tjeng bor wlo-shko, îga ber tjarê, lîêye shâryono ba tjok wleni ga kjakrokêp bor kong. Sôr tjwe irông lîem ga tja ber pogo tjwîô bop kong îyado. ¹⁰Shji lông wor lîem kjwe ga tjawa ôör pjloglo pjök tjân» lê.

¹¹Kuya ga tjîê ba kong ga «Lîêye shâryako oblê wlo lîeme. E kjîshko ga dwlo poshtikklo lö pjîêblê oblê oblê, or dyo, kjor bo oblê uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sêngglo. ¹²Dbur sôzî bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twêmi ba kong irông obi, dir î kjwe. ¹³Bomi lêng kjwe sôzî jek bomi tjok. Pjây nom jekdo, domer li îk. ¹⁴Sbö, lîêye shârye woydê li shârye ga pjîue. Woydêr ga pjây songe lê, pjây kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamín döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» lê.

¹⁵Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamín tjok. Domer sêngglo li sôra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarê li sôra jek bakoe. Eni ga jek öötong lông José shwoy Egipto kjokyo. ¹⁶Îya Josêrê ga Benjamín tek shäng ba shjiyga tjok ga tjîê ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe sôs jek bor ushko. Söglä zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dluw ga iê lok bor tjok» lê ba kong.

¹⁷Lara ba kong sorê ga shâryara eni. Epga sôra jek ba ushko.

¹⁸Gueniyo bangkjrara lok ara, söya jek José ushko kjîshko. Wotjîik lok ga «Shji söya lok jek lông eshko jlo wleni, dbur twara lok tek bi kong irông li kjîshko. Shji shakoba, shji iêba ber lông ba parkagaga tjwîêk lông pjir wleniyo, bi öng wle tjok» lê.

¹⁹Öötong lông José ushko ga epga tjîê ba u daga kägäyo kong ga ²⁰«Tjlapga, kjupäbâshko ga tjawa öör lông na dli tjwîêk. ²¹Gueniyo tjawa äär slân lông-shko ga borwa dli sho bapkwô kjak dörorwa, ga dbur bê tjeng ba roy, kjlara î î, uunkonge. Dbur iak tjeng sorê ga sörorwa tek tjeng eni, twêrwa bomi kong irông wlo. ²²Tjawa dbur söno dli sho tjwîêkklo obi. Gueniyo dbur iaga êrê tjeng eshko miydêrwa lîeme» lê.

²³Kuya ga tjîê ba kong ga «Pjây woydê lîeme. Lîêye bangkjrêmi lîeme. Dli tjwîênomi, e dburyo kjroror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwô roy li iak bomi Sbörê, e bomi data Sbô bakoe» lê. Eshko ga Simeón shira, sôra jek öötong ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴E irgo ga sôra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwê e go wlo. Ba öng sêna pjir bakoe. ²⁵Kura lok ga José tjwe iê ba tjok kuzong ga koshe lông. E wopro ga ba sêngglo sôra li poshâryara tjeng ba kong.

²⁶Josê jek äär ushko ga ba sêngglo sôra li twara lok ba kong, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. ²⁷Eshko ga José tjîê ba kong ga «¿Pjây yonde? Pjây tjîê bor kong ga bomi data tjîablâe. ¿Sök yonde?»

²⁸«Tjlapga, borwa data sök yone» lê lok ba kong, ga kâ dono jek obi.

²⁹Ba shjiyga kjing îya Josêrê. Benjamín, ba lêng data, mekê kjlaraso li îya ga tjîê ga «¿Bomi lêng lîemi kjupä kjwere?» lê. Ga tjîê Benjamín kong ga «Pja miydaga ber Sbörê» lê ba kong.

³⁰Ba lêng iya ga wopjîu anmoyô, slarwô erä. Eni ga opzrêno jek maling ba kjêr roshko, ga slatong ba lêng kjîshko. ³¹Woroyono pjir ga bokkwô shkwono, opshino, ga tjîê ba parkagaga kong ga «Dli shizîa» lê.

³²Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto sopga kong dboy bakoe. Egipto sopga kong ga hebreoga tjwîô lîeme. E kjîshko

ga ië lõk ba tjok llème. ³³Ba shjiyga ichara Joséré sirkeno tjeng ba gomyo ba këguëyo äär jong ba lëng mite go. E kjishko ga epga opshgawono, ga èng ik lõng drëng erä. ³⁴Sëna Joséré ba dli baiya. Ga Benjaminda sëna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno lõng woowa llème.

José di ioklõ

44 ¹E irgo ga José tjlë ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dliis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlëngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara i ie. ²Bor di ioklõ shäryak dbur sho pjublún go li ios ber buk ba lëng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjwlëngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lära ba kong sorë ga shäryara eni.

³Wëshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok. ⁴Jek lõng pjola llëm obi ga José tjlë ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek lõng yë irpjang. Dosharop ga pja tjlë ba kong ga «¿Pjây kjimtak pjlu ga tjwlëmi owa ega? ¿Di ioklõ shäryak dbur sho pjublún go, e lüyotkoromi ega? ⁵E bor kägäyo di ioklõ. E ba llëbo miydoklõ. Pjây llëbo owa shäryono» lëp ba kong eni» le.

⁶Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llëye lära Joséré ba kong li lära ba kong pjire. ⁷Kuya lõk ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjlë borwa kong eni ega? E shäryororwa llème. Borwa kong ga e shäryako llème. ⁸Tjawa tek lõng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wlënorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkërwa sorë? ⁹Di ioklõ wen tjeng ë tjok ga e wolon wlo, tjawa ber lõng bomi parkagaga tjwlëk lõng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlúe. Shäryër eni. Gueniyo wen tjeng ë tjok ga ber shäng bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pjlu» le.

¹¹Ba dli sho pjangglo lona lõk töshko, ga kjak döra lõk jekdo. ¹²Roína José u daga kägäyorë ba shjiy këguë i äär jong ba lëng mite i go, ga di ioklõ li wlëna buk Benjamín dli sho pjangglo roy. ¹³E kjishko ga ba shwong dwlëkza lõk tjä tjä erä, woydë lõk ara kjishko. Eshko ga ba llëbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

¹⁴Judá, ba pjeyoga öötong lõng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tono lõk, kujono bokdo kjlay klung go. ¹⁵Eshko ga José tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryoromiro? ¿Tja ère llëbo miydoklõ tjok miydëmi llëmdo?» le.

¹⁶Kuya Judaré ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lërwa? ¿Tjawa llëbo owa shäryono llëm ga pinwa bop kong sorë? Llëbo shäryororwa owa li iara Sbörë beno ikoba wëlee. Tjawa lõng na. Tjawa bop parkagaga tjwlëk lõng pjir wleniyo, borwa lëng bop di ioklõ söga kjwe tjok bakoe» le.

¹⁷Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Eni llème. Di ioklõ tjeng ë tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo. Pjâyda to jek iröng ushko ga pjlu. Pjây barwaga èrë llème» le.

Judá tjlëno José kong Benjamín kjishko

¹⁸Era eni ga Judá jek José zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿tja tjlë bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkë bor kong llème. Pja tjwlõ ara bor kong, Egipto so pjluoy dik. ¹⁹Pja tjlëno borwa kong ga «¿Pjây data tjokde?

¿Pjāy lēmga oblē tjokde?» İorop borwa kong. ²⁰Eshko ga tjawa tjlē bop kong ga “Borwa data, e tjlāblāe. Ga tjawa lēng shāng kjlāra mite obi. E bukshko ga borwa data tjlāblāe. Ba meyo lī tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kjlāra shinmotkonoe. E kjīshko ga ba wa beno shāng lī woyde borwa datarē ara” lērwa bop kong eni.

²¹»Eshko ga pja tjlē borwa kong ga “Bomi lēng tek sömi bor kong in wlo” lēp. ²²Ga tjawa tjlē bop kong ga “Kjwozirwa ba data rayē ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon” lērwa. ²³Gueniyo pja tjlē borwa kong ga “Bomi lēng tek sömi na llēm ga pjāy tjwe bor ik na llēme” lēp. ²⁴Tjawa jek äär iröng borwa data shwoy ga llēye İorop borwa kong lī İororwa ba kong pjire.

²⁵»Eshko ga borwa data tjlē borwa kong ga “Pjāy nom iröng dli sho tjlwēk sira” İe. ²⁶Gueniyo tjawa tjlē ba kong ga “Tjawa yorke borwa lēngdē llēm ga tjlapga sök, e inwa ga äe” lērwa ba kong.

²⁷»Kuya ga tjlē borwa kong ga “Miydēmi pjlu ga bor boy, e wapga do pjök bor tjok. ²⁸Kjlāra to bor shjiryö dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydēr ga uara äya kjlōshko sorē. ²⁹Era ba lēng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llēbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjāydē” İe.

³⁰⁻³¹»E kjīshko ga bor lēng woyde bor datarē ara ba pjlugwo baiya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok iröng llēm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjararē. ³²Tja tjlēno bor data kong ga “İos ber tjeng bor wloshko, İga ber tjarē. Llēye shāryono ba tjok wleni ga kjakrokēp bor kong. Sör tjwe iröng llēm ga tja ber pogo tjlwō bop kong İyado” İoror.

³³»E kjīshko rokēr bop kong sira ga tja ios ber shāng bop parkaga tjlwēk shāng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira. ³⁴Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llēm ga äe. Bor data sök woydē, song, e in woydē llēme» İe.

José oppino ba pjeyoga kong

45 ¹⁻³Eshko ga José slarwō, ga tjlē ba parkagaga löng lī kong ga «¿Pjāy opshis uunkong na dwayo!» İe, ga beno shāng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jlōkoyo. Kuya Egipto sopga löng kjoko İirē ga roy shdōra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluo ushko bakoe.

Eshko ga José tjlē ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sere?» İe. Kuya İok ga beno löng sēya llēme. Dborye İok ga äe. Tjlōkwo drete.

⁴Eshko ga José tjlē ba kong ga «Pjāy tek bor zlong sira» İe. Ga tjlē ba kong obi ga «Bomi lēng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José. ⁵Gueniyo ga pjāy woydē llēme. Tja wloyo pjāydē llēme. Tja ichara Sbörē na bomi bām go, nopga kjimtē, wolon llēm wlo.

⁶»Pjli ara kjok ēre kjing go İu pjloglō pjök tjan. Kjwe İu pjloglō shkēng (5) obi ga dli llē wen llēm, llēye dguēy ga wen llēm bakoe. ⁷Gueniyo tja ichara Sbörē bomi bām go, bomi kjimtē, pjāy wolon llēm wlo, bomi tjēyo tek ber bomi irgo lī wen wlo. Shāryara Sbörē oblē, ba dbo kēsbang go. ⁸Tja ichaga Sbörē na, pjāydē llēme. Tja iara beno shāng Egipto so pjluo dboryaga, ba u daga kägāyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

⁹»Pjāy nom maling bor data shwoy, ga pjāy tjlē ba kong ga “Bop wa José tjlē ga ‘Tja ichara Sbörē beno shāng Egipto so kägāyo. Pja tek bor ik wop

äe. ¹⁰Pja ber sök Gosén kjokyo, bop wapga, bop tjërga, bop öng, bop llëbo tjeng kës li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko. ¹¹Ëreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjäy pjli kuk llëm wlo, dli llëm kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi kjishko' le Joséré" lëmi ba kong eni.

¹²»Miyde bor lëng Benjamíndë, pjäy ommydë bebi ga tja José jlökoyo. Tja tjläno li kuromi uunkong. ¹³Tja sök na, tja tjlapga dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye inomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjäy nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴Eshko ga José, Benjamín, e ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok. ¹⁵Eshko ga ba pjeyoga uunkong lö shira,^m slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjläno ba tjok.

¹⁶José pjeyoga shrono löng li roy kuya pjläurë ga beno wopjlú, ba pjloyoga uunkong tjok. ¹⁷Eni ga pjlu tjlä José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo, ¹⁸ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjok pjlüyo twër ber ba kong, Egipto dli pjlüyo twër ba kong, ue wlo bakoe. ¹⁹Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wapga sökklo, bop data sökklo bakoe. ²⁰Wotjlik lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjlüyo tjeng Egipto kjokyo ëre twër ber ba kong kjishko» le.

²¹Shäryara Jacobⁿ wapgarë eni. Ba jëkklo lara pjläurë li twara Joséré ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe. ²²Shwong twara tjaqlën ba shjiya kong. Gueniyo Benjamínda kong dbur sho pjläubün twara kjwo sak dbäw pjloglo mya (300), shwong twara kjinggwo shkëng (5) bakoe. ²³Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kwara (10) llëbo pjlüyo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo. ²⁴«Tjawa toe» le lokshko ga José tjlä ba pjeyoga kong ga «Jölö. Pjäy nome. Pjäy ëngkjwë ëng tjok irbo llëme» le ba kong.

²⁵Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko. ²⁶Iya lok ga tjlä ba kong ga «¡José sök sè! ¡E tjlapga tjwlo kësbang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjlokwo kjrara llëm, yëy le erä. ²⁷Gueniyo llëye lara Joséré kjöme li kura. Ga ina ga jëkklo ichara Joséré jong ba wlojroklo. Eni ga beno wopjlú, ²⁸ga tjlä ga «¡Jlölë! Era miydër ga José sök sè. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba ik» le.

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

46 ¹E irgo ga Jacob^o opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkklo. ²E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlä ba kong ga «¡Jacob!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

³Tjlä ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjrep llëme. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kësrange. ⁴Tja jek shäng bop tjok eshko. Llono ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bang» le.

m 45.15 *Lö shik*, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. **n 45.21** Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe. **o 46.1** Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

⁵⁻⁷E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjüyorë ba kong li roshko, ba pjäydogä, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wläna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lök eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lök eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

Rubén, e ba wa domer bäm iyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga

Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e meké Canaán so.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wołono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yael tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

¹⁶⁻¹⁸Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lök eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Erí, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Bería tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Bería, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

¹⁹⁻²²Raquel wapga Jacob tjok ko lök eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kwara kjingsho pkëng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamín, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guará, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³⁻²⁵Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lök eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guní, Jéser, Silén tjok.

²⁶Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjäydogä tjok bakoe. ²⁷José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

²⁸Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ik, wlokre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Joséré ga ²⁹ba parkagaga ichara ba jëkklo poshäryë. E irgo ga José jek ba data wlokre. Öötong shäng ba data sökshko ga ëng popjüno lök, ga slatong wop ara ëng tjok. ³⁰Eshko ga Jacob tjlë ba kong ga «Pja ñnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng së jlöe. Era tja wołon ga pjüe» le.

³¹⁻³² Kuya ga tjîê ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tjîê pjîu kong ga «Bor data, bor pjeyoga lõng Canaán kjokyo li shrono lõng na, ber lõng bor tjok wlo. Epga õng daga kjîshko ga ba õng, ba lîêbo uunkong sora tek ba tjok» lîêr ba kong. ³³ Pjây roke pjîurêshko ga «¿Pjây pak lîê?» lîe bomi kongshko ga ³⁴ pjây tjîê ba kong ga «Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e õng daga, borwa tjeyoga dëna i dik» lîemi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga lõng õng dagaga tjok woydê lîem kjishko ga pjây ie ber lõng Gosén kjokyo» lîe.

47 ¹⁻² Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga sora jek õõtong lõng Egipto so pjîuyo shwoy, ga tjîê ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono lõng Gosén kjokyo ba õng tjok, ba lîêbo tjeng kës li tjok bakoe» lîe. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjîu kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjîu tjîê ba kong ga «¿Pjây pak lîê?»

«Tjîlapga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e õng daga, borwa tjeyoga dëna i dik. ⁴ Canaán kjokyo pjîi ara, borwa õng dli drete. E kjishko ga tjawa to tek ber lõng na wlo lîerwa. Rokërwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» lîe lõk ba kong.

⁵ Kuya ga tjîê José kong ga «Bop data, bop pjeyoga tek shrono ber lõng bop tjok wlo lîe. ⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pjîuyo kuzong ga twos ba kong, ber lõng eshko wlo. Ip ga domerga kjone kjone parkê pjîu ga ios ber lõng bor õng dë bakoe» lîe.

⁷ E irgo ga ba data sora, pina pjîu kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjîêno beno pjîu ba kong. ⁸ Ga pjîu tjîê ba kong ga «¿Pja lu pjîobi?»

⁹ «Tja lu pjîoglo sak dbaw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor lîem, tja jêkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokê, e jêk to lõng shtor lîem bako, gueniyo lu îno bor kjinmo» lîe ba kong. ¹⁰ E irgo ga Jacob tjîêno beno pjîu ba kong obi, ga toe. ¹¹ Eshko ga lara pjîurê sorê ga shâryara Josérê eni. Egipto kjok pjîuyo twara ba data, ba pjeyoga kong, ber lõng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo. ¹² Ba pjeyoga uunkong sëna dli bakoe.

José pak shâryono sorê pjîi ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pjîi tjwe ara anmoyô. Nopga woîonto pjîlirê. ¹⁴ Eni ga dli soynena Josérê Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng pjîu dbur jnezlongshko. ¹⁵ Dbur pjitongshko ga Egipto sopga tjwe tjîê José kong ga «Tjawa dbur pjitonge. Tjawa sëm dli. Lîem ga tjawa woîon pjîlirê» lîe.

¹⁶ Kuya ga tjîê ba kong ga «Pjây dbur pjitong ga bomi õng sömi bor kong, ga kjîlopswêr dli sho go» lîe. ¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba õng oblê oblê,^p e sora José kong, kjîlopswe dli sho go wlo. Shâryara eni lu pjîlara.

¹⁸ E irgo ga tjwe tjîê José kong obi ga «Lîêye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pjitong, ga borwa õng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä. ¹⁹ Tjawa iêp woîon lîême. Borwa kjok iêp ber tjoksa lîême. Tjawa tjwîês, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber lõng parkê borwa kjok li kjing go pjîu kong. Dwla twos borwa kong, tjawa woîon lîem wlo, kjok ère kjing go nopga tjok obi wlo» lîe.

p 47.17 Õng oblê oblê sora lõk li, e kwomgla, õng wîêp ushko so, shwîng ushko so, sögla, õng so kwomgla kjoyo dre tõshko bakoe.

²⁰ Pjli tjeve ara anmoyō kjishko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwłēna Josérē uunkong pjlu kong. ²¹ Nopga uunkong beno lōng ba parkagaga tjwłēk lōng pjir włēniyo. ²² Gueniyo syōshtagaga Egipto so sbōpga kong, epgara kong dli twe pjłurē iyado. E kjishko ga ba kjok soynena llēme.

²³ E irgo ga José tjłē nopga kong ga «Pjāy tjwłēnor uunkong bomi kjok tjok pjlu kong. Dwłā tjeng ěre to dguēmia. ²⁴ Gueniyo ba bo kjrozłōng dbaryo ga dli tōmi li kringgwo shkēng (5) li shimi kjrina pjlu kong, kringgwo sak kjwara (10) li shimi kring pjōk ba kong, kringgwo sak kjwara kjingsho shkēng (15) li shimi kringgwo mya ba kong. Shāryēmi uun eni» ě.

²⁵ Kuya łok ga tjłē ba kong ga «Pja opshāryono pjłú borwa tjok. Tjawa iorop wołon pjłishko llēme. E kjishko ga tjawa to ber lōng pjlu parkagaga tjwłēk lōng pjir włēniyo» ě. ²⁶ Eni ga José kjok llgwekkłō shāryono kjrina Egipto so kjłobi kong, dwłā bo kjrozłōng dbaryo ga dli tōya li twe łok pjlu kong, łara sorē li eni. Kjok llgwekkłō li eeri ga buk eni. Gueniyo syōshtagaga Egipto so sbōpga kong łira llēye twe llēm, ba kjok beno pjlu kong llēm kjishko.

Jacob wołon dōrōe

²⁷ Israel tjēyoga beno lōng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjok shano bayo ara, dbur ara, wapga trāk llēm bakoe. ²⁸ Jacob beno sōk eshko łū pjłogłō sak kjwara kjingsho kjāk (17). Łū ĩno sak dbāw kjingsho sak pkēng kjingsho kjāk (147).

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob^a sōk sē obishko ga wołon dbaryo woyotjłiya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjłē ba kong ga «Tja woydēp jłōkoyo włēni ga łos bor kong jłōkoyo ga pja wotjłik pjłú bor kong, ga tja kjimtēp iyado. Pja kă dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyāgłō włō. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llēme. ³⁰ Tja wołonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ěre dwayo, tja sōp āar ber buk bor pjeyoga iak tjengshko» ě.

Kuya ga tjłē ba kong ga «Shāryēr eni» ě.

³¹ Eshko ga tjłē ba wa kong obi ga «Łos bor kong jłōkoyo» ě.

Kuya ga tjłē ba kong ga «Łēr bop kong jłōkoyo ga shāryēr eni» ě. Eshko ga Jacob kă dono, syōshtono Sbō kong buk ba bukkłō kjing go.

Jacob tjłōkwo łono beno pjłú José wapga kong

48 ¹ E irgo ga oba tjłē José kong ga «Bop data swłō ara» ěba ba kong. Eni ga José jek ba ĩk, ba wapga Manasēs, Efraín tjok. ² Ōōtong lōng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shāng bop ĩk» ěba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sōk ba bukkłō kjing go, ³ ga tjłē José kong ga «Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjłúe. Sbō weno shāng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjłēno beno pjłú bor kong. ⁴ Tjłē ga «Pja iēr ber shdār trāk llēme. Bop tjēyo tek ber bop irgo li iēr ber lōng tjēyoga oblē oblē, ga tjē jikong ber lōng tjēyo kjrinaso. Kjok ěre twēr ber ba kong iyado włō» ě. ⁵ Bop wapga Efraín, Manasēs, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde tōntē bop tjok llēm obishko. Epga ber bor wapga onmo włēni, Rubén, Simeón

q 47.29 Hebreo tjłōkwo go ga tak beno pjāng Israel . Jacob kowēba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

dik. ⁶Pja wapga tjok obi wleni ga epgara bopoya. Kjok twe datagarë ba wapga kong li twe Efraín, Manasésdë ba kong, epga ba lëmgä kjishko. ⁷Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop mekë Raquel wołono bor shjiryo eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo sor go» İe. (Eeri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰Eshko ga Jacob tjläbłä, kjok igö pjłú ame. E kjishko ga José wapga miydara llëme. Eni ga tjlë José kong ga «¿Kjwepga kjwe ë?»

«Kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong na Egipto kjokyo» İe ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlökwo lër ber pjłú ba kong wlo» İe. Eni ga ba wapga söra jek ba kjokë zlong. Eshko ga popjłura Jacobdë, ga lō shira.^r ¹¹Ga tjlë José kong obi ga «Pja İn ame İloror. Gueniyo tja kjimlara Sbörë sök së obi, pja İnor, bop wapga İnor bakoe» İe.

¹²Eshko ga ba wapga kjara Josërë ba kjokë zlong dwayo, ga kjök tonu, kujono bokdo kjłay klung go. ¹³E irgo ga ba wa Efraín shara ba or këlë go, Manasés ba or mılë go. Eni ga Efraín beno ba kjokë or mılëkong, Manasés ba or këlëkong. ¹⁴Gueniyo Jacob orkwo İe ba tjërga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bäm İyo ëmdë ga ba orkwo këlë li İara beno Efraín kâ kjing go, orkwo mılë li İara Manasés kâ kjing go. ¹⁵Eni ga tjlëno beno pjłú José kong. Tjlë ga «Sbö, e kolara bor data Isaac, bor kjokë Abrahamdë. E bor daga, tja bukshko tek lëkong. ¹⁶Llëbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so,^s e bor kjimtaga. Kjwozirga ëre kjimte eni bakoe. Kjwepga kjishko ga tja woyoshreba, bor data Isaac, bor kjokë Abraham, e woyoshreba bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li shdär träk llëme» İe.

¹⁷İya Josërë ga ba data orkwo këlë li İara Efraín kâ kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraín kâ kjing dwayo, İe Manasés kâ kjing go wlo İara. ¹⁸Ga tjlë ba data kong ga «Data, kjweni llëme. Ba shjiy shäng ëre. Bop orkwo këlë kjwe İos ba kâ kjing go» İe.

¹⁹Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër tjan. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyo kësbang, tjwłō ara bakoe. Gueniyo ba lëngda äär tjwłō ara ba kjinmo. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyoga oblë oblëe» İe.

²⁰Eshko ga Jacob tjlëno beno pjłú ba tjërga kong. Tjlë ga «Lłono ga Israel tjëyoga tjlë ga «Pja kjimte Sbörë ber Efraín, Manasés İ dik» İe ber pjłú nopga kong wlo» İe. Efraín İara beno Manasés bäm go eni. ²¹E irgo ga tjlë José kong ga «Tja wołon e, gueniyo ga Sböra ber shäng bomi tjok, pjây kjimte äär İröng obi bomi tjëyoga kjokyo. ²²Tja ëngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjok ko Siquén li döror. Kjok, e pjłú, owa llëme. E twër ber bop kong erö, bop pjeyoga kong llëme» İe.

Jacob tjlökwo İono beno pjłú ba wapga kong

49 ¹E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Llëye wen bomi kong İlono li lër bomi kong, miydëmi wlo. ²Pjây tek lōng bor zlong bäng. Tja kuzıa. Pjây bor wapga, pjây uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³»Rubén, pja bor wa domer bäm İyo.

r 48.8-10 *Lō shik* İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. **s 48.16** *Ba parkaga kjok dogo so* İe li, e *Sbö om go* İayde.

Pja bukshko ga tja dwłas lë jā.

Pja tjewlō ara, dbo ara, bop lēmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjękso lēm, kã lēm wleniyo.

Pja pono bor boy oblë tјokshko ga
tja iorop beno sök lōkshko.

E kјishko ga pja tjewlō bop lēmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjāy epenga dōe.

Pjāy wotјlīk no barwë erä.

⁶ Pjāy ęg tōng lānshko ga
tja tōn woydë bomi tјok lēme.

Pjāy iirkonoshko ga
no zrōmi äe.

Öng dre kјyungyo zēmi
lë kјishko lēme.

⁷ Pjāy iir ara.

Pjāy iir äya kјlōshko so wleni.

E kјishko ga pjāy äyoshtër.

Eni ga bomi tјëyo tek ber bomi irgo lī
ber löng kјok drete.

Epga shdär ber löng Israel tјëyoga tјrëko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.

E kјishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.

Epga kјōk tok, kјujong bokdo kјlay klung go bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga
bojong irōng woshtë ba shtoshko.

Dbo ara kјishko ga
barwaga erë lēme.

Judá, pja dbong wleni.

¹⁰ Pja dbo kјaga erë lēm,
bop kјë dōga erë lēm,
ba sogo shrono om go guing.
Era kolë tјëyoga uunkongdë.

¹¹ Pja ber sök dli ara, opzang ī,
bop kјor bo pjłúyo twëp bop öng kong.^t

Pja ää ara anmoyō,
shwong kwoshkwëp e go ga
pjir lēm, ber obie.

¹² Pja bok ro srëzrën,
pja ää ara kјishko.
Pja kowo pjłubłún,
pja öng nä dyo ara kјishko.

¹³ »Zabulónda ber sök dļung kјako,

^t 49.11 E kјörkō sho twëy köchi kong wleni.

kjyong kěskēs tjwe tjiyěshko.
Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.

- ¹⁴ »Isacarda öng lilebo shgaga dbo ara
woshtë sök ba lilebo tjok wleni.
¹⁵ İya ga woshtozlong pjlú kjishko ga
kojono dbo go jek ba lilebo shguë.
Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjiwlëk löng pjir wleniyo.
- ¹⁶ »Danda ba tjiëyo lligwek om go,
Israel tjiëyoga oblë dik.
¹⁷ Dgur buk irbo sor go.
Kwomgla jek ba zlongshko ga
ba dre uakza ga
no sök ba kjing go li lon.
Dan, pja bangkjreba dgur wleni» İe.
- ¹⁸ Eshko ga Jacob tjië ga «İJehová, tja dözong!» İe.
- ¹⁹ Ga tjië ba wapga kong obi ga
«Gadda, moskwoga tjiwe ba zrök İeshko ga
epga zāya, irpjāya erë shara.
- ²⁰ »Aserda dli ara, uak pjlú,
pjlupga dli dik.
- ²¹ »Neftalíra shwling kjloshko so jek zron oojong,
wapga wolëso wleni.
- ²² »Joséra, e kjilgwo jong diksor go,
bo ara,
liiywë shdär äär di dlupyo wleni.
²³ İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
kōnkowo dbuya lok ara ba kjing go,
twe lok tjtötö iyado.
- ²⁴ Gueniyö ba sböng shaya jliökoyo, wir lileme.
Orkwo ber golong,
Jacob Sbö dbo ara kjishko,
e Israel tjiëyoga daga, guëng wleni.
- ²⁵ Pja kjimte bop data Sbörë.
Lleye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjlúe.
Lilebo twe bop kong pjlúe.
Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,
diwa iche tur klung roy dwayo,
pja wapga shdär trāk lilem,
bop öng wapga shdär eni bakoe.
- ²⁶ Lilebo weno pjlú bor kong trāk lilem,

äär jong kjókshko, dlup ilë kësks kjinmo.
 Lëbo pjlu li ber bop kong,
 pja bop pjeyo kägäyo kjishko.

²⁷ »Benjamínda, e shjiti kjloshko so iir ara wleni.

Kjok shröngto ga ba säng ue,
 kjok säng ga llamo pjlorgue» le.

²⁸ Ère Israel tjëyoga kjinggwo sak kwara kjingsho pjök (12). Tjökwo lara ba datarë beno pjlu tjëyo kjrina kjrina kong eni.

Jacob wolönoe

²⁹ E irgo ga Jacob tjle ba kong ga «Tja wolöntoe. Tja wolönoshko ga tja sömi aär ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guäng jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjokshko li roshko. ³⁰ E ber buk Macpela kjokyo, Mamré kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi. Guäng li tjwleäna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. ³¹ Abraham, ba boy Sara, Isaac, ba boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea iak buk eshko bakoe. ³² Kjok buk eshko, guäng jong ööng tjwleäna Het tjëyoga kong» le.

³³ Tjleäno eni pjir ga opbuno buk töshko, ga wolönoe.

50 ¹ Eshko ga doyo popjlura Joséré, lö shira," ga slar ëëe. ²⁻³ E irgo ga no dwlömnega ichara ba data doyo poshtik, an llëm wlo. Shinmo doyo poshtiya lok eshko sorë ga Jacob doyo poshtira lok dbargwo sak pkäng (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo sak kjäk (70). ⁴ Sopono lok pjir irgo ga José tjle pjlu pjloyoga kong ga «Rokër bomi kong sira ga pjäy tjle pjlu kong bor kjishko. ⁵ Pjäy tjle ba kong ga bor data wolön dööröshko ga tja ichara tjle ba kong jlokoyoga «Pja wolönoshko ga pja sör aär ber buk Canaán kjokyo, sak shäryorop om go li roshko» loror. Eni ga rokëmi ba kong ga tja iche bor data jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe iröng obi lëmi ba kong eni» le.

⁶ Kuya pjürë ga tjle José kong ga «Pja jek ga pjluë. Rokara bop kong sorë li shäryos eni» le.

⁷⁻⁹ Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga tjok. Yorkara tjlapgaga parkë löng pjlu kong kjlobi lirë, pjlu engkwagaga jek kwomgla go, jëkklo roy tjok. Nopga öör träk llëme. Ba öng, ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeyogarë beno tjeng Gosén kjokyo erä.

¹⁰ Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalëkong pjir ga öötong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok ara, slatong, kjloshtono ara, Jacob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok. ¹¹ Iya Canaán sopga löng eshko lirë ga tjle ga «Egipto sopga woydë ara» le. E kjishko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin,^v e ber buk Jordán diyo dlo wen tëm shwo lëkong.

¹²⁻¹³ E irgo ga Jacob söra ba wapgarë Canaán kjokyo, iara beno buk guäng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guäng li tjwleäna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. Llëye lara Jacobdë ba kong li shäryara ba wapgarë eni.

u **50.1** *Lö shik* l'anyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. v **50.11** Hebreo tjökwo Abel Misrayin, e Egipto sopga woydë ara loklo.

¹⁴Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeyoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjläno ba pjeyoga kong, woydë lök llëm wlo

¹⁵Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjlik ga «José wotjlik bi kong owa dikjoyoe. Lläbo shäryoroy ba kong owa kuzong ga lläbo shärye bi kong owa kjwe» le. ¹⁶E kjishko ga no ichara tjlä ba kong ga «Bop data wolontë llëm obishko ga tjlä bop shjiyga kong ga ¹⁷“Pjäy tjlä bop lëng kong ga ‘Bop data tjläno beno bop kong ga “Bop shjiyga lläbo shäryono bop kong owa li rokër bop kong sira ga epga shdum e kjishko lläme. Epga jnep kësbanqe” lara bop datarë bop kong eni’ lëmi ba kong” lara. Eni ga roke lök bop kong sira ga epga jnep kësbanqe, epga bop data Sbö parkagaga» le.

Kuya Josére ga slar jonge.

¹⁸Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlä ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo» le.

¹⁹Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Lläye bangkjrëmi lläme. Tja Sbö llëm, pjäy shdun wlo. ²⁰Pjäy wotjlino lläbo shäryë bor kong owa. Gueniyo bomi wotjlik owa li kjlopswara Sböre beno pjlu, nopga ara kjimtoklo, wolon llëm wlo. ²¹E kjishko ga lläye bangkjrëmi lläme. Pjäy kong dli twër, bomi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjläno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjlu, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵José beno sök Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efraín tjërga, e wapga ina, Manasés wa Maquir, e wapga ina bako, wlo-kjrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjlä ba pjeyoga kong ga «Tja wolon döröe. Pjäy kjimtaga ber Sböre. Pjäy shiya na dwayo. Pjäy söya äär löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjäy tjläs bor kong jlökoyo ga pjäy shiya Sböre na dwayoshko ga bor doyo sömi jek bomi tjok lözi bor kong jlökoyo eni» le. ²⁶José lu ino öötong sak dbaw kjingsho sak kjwarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llëm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkwö roshko.

Rut

Elimélec pjeyoga

1 ¹⁻² Domer shäng kjłara ko Elimélec, boy ko Noemí,^a wapga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjëyoga kjokyo obi. Israel tjëyoga pjłuyo lîëm obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pjeyoga li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemí beno sök eshko, ba wapga do pjök tjok. ⁴ E irgo ga ba wapga orkwosmono walëga Moab so tjok, kjłara ko Orfa, kjłara ko Rut. Gueniyo öötong luyo sak kwara (10) ga ⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lök. Eni ga Noemí beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemí

⁶⁻⁷ Eshkoshko ga Israel tjëyoga kjimtara Jehovärë, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemirë eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjlik to iröng Judá tjëyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kjwlëshko ga ⁸ tjlë ba kong lök ga «Pjây nom jek iröng bomi mekëga shwoy. Tja, bor wapga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokër Jehová kong ga pjây woyde, pjây kjimte eni bakoe. ⁹ Pjây kong lanma wlëya jek obi, pjây ber löng wopjlıu bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira,^b tja toe löklo.

Kuya lök ga slar tira lîëm, ¹⁰ ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa jek bop tjok, bop pjeyoga löng lishko» le.

¹¹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong lök ga «Toguëga, pjây to iröng obi. ¿Pjây jek bor tjok lëmi kjër llëno? Tja wapga orkwosmok bomi tjok wlo ame. ¹² Pjây to iröng bomi ushko. Tja këguë anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri jâ, ga wapga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga ¹³ pjây orkwosmok lîëm, äär jong epga äär këkboga dbaryo guing llëme. Pjây jek bor tjok llëme. Llëye weno bomi kong li, e kjang. Gueniyo llëye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehová opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lök ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba ëm lö shira, ga brikotong toe. Gueniyo Rutda jek pjä ba ëm li go, to rayara llëme. ¹⁵ Eshko ga Noemí tjlë ba kong ga «Bop kjłara kjwe izong. To jek iröng ba pjeyoga löng lishko. To ba sböpga baıya poshrëk iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga

«Pja yorkër woydë jlökoyo.

a 1.1-2 Hebreo tjłökwö Noemí, e wolësowa löklo. b 1.9 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

- Tja ichëp bop rayë llëme.
Pja jek kjone ga
tja jek bop tjok eshko.
Pja äär sök kjone ga
tja äär sök bop tjok eshko.
Bop pjeyoga lëp li,
e ber bor pjeyoga bakoe.
Bop Sbö lëp li,
e ber bor Sbö bakoe.
- ¹⁷ Pja shinmotkë äär kjone ga
tja shinmotkë ber eshko bakoe.
Pja jnekoba kjone ga
tja jnekoba eshko bakoe.
Tja tjllë bop kong jllökoyo ga
shji löng së obishko ga
pja äär kjone pogo ga pja rayër llëme.
Rokër Jehová kong ga
shäryoror eni llëm wleni ga
tja shdüya» le.
- ¹⁸ Iya Noemirë ga raye woydë Rutdë llëm kuzong ga llëye äara ba kong ame.
- ¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.
Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjllë ara. Waļëga eshko so tjllë lok ëng kong ga «¿Kjwe Noemí llëmdo?» le lok eni.
- ²⁰ Kuya Noemirë ga tjllë ba kong lok ga «Tja kowëmi Noemí ame. Jehová, llëye shärye woydë li shärye ga pjllë. Ga tja iara beno sök woydë ara. E kjishko ga tja kowëmi Mara» shara. ²¹ Tja opshino na dwayoshko ga llë pogo woydër li tjok. Gueniyo tja söra Jehovärë tek iröng or rorëe. Opyono shäng bor wloyo. ¿Eni ga tja kowëmi Noemí sorëro?» le.
- ²² Eni ga Noemí opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjllaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyoshko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyëba löng kjwllëe.

Rut ëng wllëno Booz tjok

- 2** ¹ Domer shäng kjlära ko Booz, e Elimélec, Noemí lanma dëna li pjeyo. E dbur ara bakoe.
- ² Dbar kjwara ga Rut tjllë Noemí kong ga «Rokër bop kong ga tja ichos jek oba parkë dwla skok löng lishko. Eni ga ëbo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.
- Kuya ga tjllë ba kong ga «Jöllö, toguë» le. ³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pjeyo.
- ⁴ Eshko ga Booz tek tjwe shäng Belén kjokyo dwayo ga tjllë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjây kjimtaga ber Jehovärë» le.
- Kuya lok ga tjllë ba kong ga «Kjobe. Pja kjimtaga ber Jehovärë bakoe» le.

⁵Eshko ga tjëlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjejo?»

⁶«Kjwe Moab so. Walë to tek Noemí tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe. ⁷Kjok shröngto ga tjëlë bor kong ga “Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li töng sira” le. Ga “Jölö” lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jä ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo töng shto oblë llëme. Pja ber shäng jushko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok. ⁹Domerga to löng dwla bo skok tjeng li töngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lök tjötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjän. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bapkwo dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

¹⁰Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjëlë ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjüle lëp ega?»

¹¹«Pja roy kuror unkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop ëm, e kjimtëp shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydep llëm löng li tjok. ¹²Jehová, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwëya, llëye shäryorop li kjishko» le ba kong.

¹³Kuya ga tjëlë ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjüle lëp iyado. Bop tjökwö, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwölö llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni ëmdë ga pja tjëlë shäng bor kong yötso, wlepe» le.

¹⁴Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjëlë ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjillgwo bo dyo shpoä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjrëko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, uara beno shäng bö tjung, wopjülü, ga beno obie.

¹⁵E irgo ga jek dwla skok tjeng li töng obi, ga Booz tjëlë ba parkagaga löng li kong ga «Iëmi dwla töng kjone pogoshko, töya töng tjeng dluw wleshko ëmdë ga wëyë. ¹⁶Dwla skomi, tömishko ga lömi pjlobö pjlobö, töya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷Eni ga Rut dwla bo töno shäng kjok eshko äär jong kjok senge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10).^d ¹⁸E irgo ga söra jek u lök lishko, ga pina ba ëm kong. Dli twara ba kong llämo li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹Iya ga tjëlë ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo töng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimlara kjok sogo lirë ara kjishko ga rokër Jehová kong ga e kjimte ara bakoe» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni ga rokër Jehová kong ga e kjimte. Jehová, shji nopga löng së obi li kjimte jlököyo. Nopga wolono tjän li kjimte bakoe. Shji kjimte bi pje yoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pje yoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹Eshko ga tjëlë ba ëm kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äär dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

^d 2.17 Göc kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjluë. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» ë.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba ëm shwoy.

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

3 ¹ Dbar kjwara ga Noemí tjlë Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlën kjlara, pja ber sök shtoyo pjlu wlo. ² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjeyo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk. ³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjleblë go, ga pja doynos shwong pjlu wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wëlë ba kong llëm, äär iono, di iono pjir guing. ⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga ip yötso. E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li ë bop kong» ë.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lëp bor kong li shäryër eni» ë. ⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba ëmdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjluë. E irgo ga jek opbuno, pë buk dwla töng tjeng dluw li zlong bäng. Wop tjok ga Rut jek shäng wora wora, öötong shäng ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjara, ga opbuno buk eshko. ⁸ Kjek rong dik ga Booz buk li polläk, ga wolëno. Ga workwë jek kalëkongshko ga kuya ga walë buk ba dre zlong bäng kjlara, ⁹ ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimte bor pjeyoga soshko kjlara jüni lirë kjluwe. Ga kjlara jüni, e pja. Woydër ga pja orkwosmok bor tjok» ë ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Chiya, rokër Jehová kong ga pja kjimte. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlënop kjlara jüni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shäryorop eni llëme. Tja bop lanma shinmotkono li pjeyo kjishko ga pja opshäryono beno ba kong pjlu, llëye shäryorop pjlu ba kong dënashko li kjinmo. ¹¹ Chiya, llëye bangkjrep llëme. Llëye lëp bor kong li shäryër. Bor pjeyoga kjok ëre so löng kës li ommydë ga pja walë wotjlik pjlu wleniyo.

¹² »Jlökoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shäng kjlara obi, bop pjeyo soshko anmoyö bor kjinmo. ¹³ Eeri shkëyo ga pja ber buk na. Bong kjok shröngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydë llëmdë, e miydër wlo. Pja de woydë ga pja de. Gueniyo woyde llëm ga lër bop kong jlökoyo Jehová ko go ga pja dër. Pja pos buk bop shtoshko kjwey äär jong bong kjok shröng guing. ¹⁴ Gueniyo pja öör buk na, woydër ga miydëba llëme» ë.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bäng. Gueniyo wëshko kjok shröng, kjok sï obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo. ¹⁵ Eshko ga Booz tjlë ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yötso, roshko dwla iër wlo» ë. Shäryara eni, ga dwla iara Boozdë kjinggwo tjer (6) söya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut öötong shäng ba ëm shwoy ga Noemí tjlë ba kong ga «Toguë, ¿pja öör sorë?» ë.

Kuya ga llëye lara Boozdë ba kong li lara ba kong pjire. ¹⁷ Ga tjlë ba kong ga «Dwla ëre twara bor kong, ga tjlë bor kong ga «Pja jek shäng iröng bop ëm shwoy or rorë llëme» ë bor kong eni» ë.

¹⁸Kuya ga tjëlë ba kong ga «Toguë, koshos, llëye wen ip wlo. Eeri ga domer li woshtë llëm, llëbo li llgweya pjir guing» ë.

Booz orkwosmono Rut tjok

4 ¹E wopro ga Booz jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, ga wloktëng sök eshko. Ga iya wop tjok ga Rut pjeyo soshko lara li jek shäng eshko ga tjëlë ba kong ga «Kjlara, pja tegö. Pja sirkes sök jüşhko» ë. Kuya ga jek sirkeno sök ba tjok. ²Eshko ga tjlapgaga rokara Boozdë doglo sak kjwara (10), tjëlë ba kong lok ga «Pjây tegö. Pjây sirkek löng jüşhko» ë. Kuya lok ga jek löng sirkerögö tjeng ba tjok bakoe. ³Eshko ga tjëlë domer li kong ga «Noemí tek shrono sök iröng Moab kjokyo dwayo, ga wotjlik sök kjok soynek. Kjok, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li i. ⁴Ba pjeyo soshko anmoyö li pja. E kjishko ga woydoror ga pja ommydë, tjwëlëp wlo. E tjwëlëp jlökoyo los tjlapgaga tjeng jüşhko, tjlapgaga kjok llgweya wleniyo bokshto. Tjwëlëp woydë ga tjwëlëzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja bäm go, irgo tja. E kjishko ga tjwëlëp woydë llëm ga los bor kong, miydër wlo» ë.

Kuya ga tjëlë ga «Enira tjwëlën» ë.

⁵Kuya ga tjëlë ba kong ga «Kjok, e Noemí, Elimélec syäyo li i. Ba wa shinmotkono li syäyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, ga tjwëlënopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjluwe» ë.

⁶Kuya ga tjëlë ba kong ga «Enira kjok li tjwëlën llëm dey. Tjwëlënor ga kjok botoya jer bor shjiryo kjwe. Tjwëlën ga äe. E kjishko ga tjwëlës pjarë dey» ë.

⁷Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga sdëkwo tjok obi. Kjok llë soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwëlëga kong. Kjok soyneya, tjwëlëya eni.

⁸Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjëlë ga «Kjok li tjwëlës pjarë» ë.

⁹Eshko ga Booz tjëlë tjlapgaga löng li kong, nopga löng kës li kong ga «Eeri ga pjây uunkong ber löng ba miydaga. Elimélec, Quiliön, Majlön, e kjok kës li tjwëlënor Noemí kong. ¹⁰Ga Majlön syäyo ko Rut, Moab so li kjroror beno sök bor boy, kjok li ber Majlön tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, Majlön roy jer llëm wlo bakoe. Pjây uunkong ber ba miydaga» ë.

¹¹Tjlapgaga löng li, nopga löng kës li, Booz tjölkwö kuya lok ga tjëlë ga «Jölö. Tjawa ber löng ba miydaga jlökoyo. Ga rokërwa Jehová kong ga walë li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorë ga eni. Rokërwa ba kong obi ga efrateoga tjërko ga pja ie ber domer tjwölö ara wleniyo, ga Belën sogpa tjërko ga pja ie ber roy kësrange. ¹²Judá, Tamar, ba wa Fares kjishko ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëme. Eni ga rokërwa Jehová kong ga wapga twe bomi kong li kjishko ga pjây ie ber löng eni bakoe» ë.

¹³Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga beno shäng kjilaraso llëm, kjimtara Jehovärë kjishko. E irgo ga wa buk kjlara domer. ¹⁴Eshko ga walëga eshko so tjëlë lok Noemí kong ga «Jehová poshrëy jlökoyo! Eeri ga kjimtaga twara Jehovärë bop kong kjlara. Rokërwa Jehová kong ga chida li roy ie shdär Israel tjëyoga uunkong kong. ¹⁵Pja woyde bop pjâydorë ara. Bop kong ga tjwölö ara, wapga domerga doglo kjäk (7) kjinmo. Ga chida li weno ba kong. E kjishko ga pja ie ber mite wleni, ga pja këguëshko ga pja de» ë.

¹⁶Eshko ga chida li kjrara Noemírë ba wloshko, ga kuna shäng ba tjok. ¹⁷E koiara walëga eshko so lirë Obed, ga tjlë lok ga «Noemí wa buk kjlara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isaí. Isaí, e wa David.

David dataga, kjokëga

¹⁸Fares tjëyo tek beno ba irgo li beno eni: Fares, e wa Jezrón; ¹⁹Jezrón, e wa Ram; Ram, e wa Aminadab; ²⁰Aminadab, e wa Naasón; Naasón, e wa Salmón; ²¹Salmón, e wa Booz; Booz, e wa Obed; ²²Obed, e wa Isaí; Isaí, e wa David.

Jonás

Jonás Jehová töywono

1 ¹ Domer shäng kjłara ko Jonás, e Amitay wa. Pjłara ga Jehová tjłē ba kong ga ² «Kjok buk kjrina kėsbang, kjėryo shāryak ak go pjribri kjók-shko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sós ba kong ga llēbo owa shārye lōng kēs li roy kuror, ga epga shdun e kjışhko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdē llēm, jek Jope kjokyo shara. Öötonğ shäng eshko ga kyyong wlēna buk kjłara ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehová töywe wlo le. Eni ga oppotjwlēno, opyono ba roshko, jek äär eshko wlo.

⁴⁻⁵ Gueniyo ga pjłuk ichara Jehovārē dlung kjing kėsbang, dbo ara. Eni ga kyyong sōgaga li bē lōng dete erā. Wotjłik lok ga kyyong dlar le, bangkjre lok trāk llēm, ga kjłara kjłara kjarga lōng syōshtē, kjłoshtē ba sbōpga kong. Eshko ga ba kyyong jer pir llēm wlo ga kyyong roshko llēbo tjeng kēs li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pē dew, kyyong roshko. ⁶ Eni ga kyyong sōga kägāyo jer Jonás bukshko ga tjłē ba kong ga «¿Pja pē kjēr ega? ¿Pja kojōs maling kjwey dwayo! ¿Pja syōshtos bop sbō kong, shji songe le kjwe, shji wolon llēm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kyyong sōgaga li tjłē lok ěng kong ga «Kjweri, shji llēbo jyāglo dbuk, llēbo owa jū łaga ěrē ĩy wēłē wlo» le. Shāryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdē.

⁸ Eni ga tjłē lok ba kong ga «Łos borwa kong ga ¿llēbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pak llē? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjēyo kjone dey?»

⁹⁻¹⁰ «Tja hebreo. Jehová, e bangkjrotē. E Sbō, kjok uunkong shāryaga, dlung ěre shāryaga bakoe. Tja ěre to shäng ba töywē» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrra ara, tjłē ba kong ga «¿Shāryēp eni ega?» le. ¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrē jek kēgong kēgong, ga tjłē lok ba kong ga «¿Llēye shāryērwa bop tjok, dlung ěre slan ber buk tjėkso wlo?»

¹² «Tja dbuzi jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjėkso dani. Miydēr pjłú ga pjłuk to tek lōng kēs bi kjing go ěre wloyo tjarē» le.

¹³ Eshko ga kjra łara lok dbo go, kyyong tjye lok pjōshko łara, gueniyo dlung iirkono ara anmoyō kjışhko ga tjye ga äe. ¹⁴ Eni ga rokara Jehová kong ga tjłē lok ga «Jehová, tjawa iēp wolon, domer ěre zrōrwa kjışhko llēme. Llēbo owa shāryara llēm wleni ga owa ěre iēp ber pjang borwa go llēme. Jehová, llēbo uunkong ěre shāryaga li pja» le. ¹⁵ Łara lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjėkso. ¹⁶ İya lok ga Jehová bangkjrra lok, ga llēbo sōra, twara ba kong, ga tjłōkwo łara ba kong jłōkoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mā dlung roy so ichara Jehovārē kėsbang kjłara, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sōk mā li bō roy dbargwo mya, shkēr dbae.

Jonás syōyo

- 2** ¹Eni ga Jonás sök mā Ìi bō roshkoshko ga syōshtono ba Sbō Jehová kong. Tjĭe ga
- ²«Jehová, tja woydëshko ga
pja rokoror,
ga tja kar dboryorop.
Tēm dlung dorong dwayo, tja wolon döröshko ga
pja rokoror,
ga tja kurop.
- ³Tja ichorop jer dlung dorong,
ga tja popnena dlung mäs ĩrē.
Ba pĭlublún kēsķēs ĩi
to jek bor kjing go.
- ⁴Kur ga tja iorop beno sök tjoksa.
Bop u ĩn ame ĩloror.
- ⁵Tja jnena dlung dyorē uunkong,
tja kjingara dlung rong ĩrē,
dlung kĭĭo sho oplĭgwing jong bor dĭu go.
- ⁶Tja oplono jer öötong shäng dlung dĭlupyō jer äärshko.
Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko ĩyado.
Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop.
Pja bor Sbō Jehová.
- ⁷Kur ga tja wolon döröshko ga
Jehová, pja woyoshroror,
ga bor syō öötong bop shwoy,
öötong bop u jong ĩshko.
- ⁸Ėye mār sbōpga jyāĭĭo go ga
kĭjimtēp ame.
- ⁹Gueniyo bor tjĭōkwo pĭĭú go ga
ĭlēbo sör, twēr ber bop kong.
ĭlēye ĩloror bop kong jĭōkoyo ĩi shāryēr eni.
¡Jehová, bor döga ĩi pja erōe!» ĩe.
- ¹⁰Eni ga mā ĩi ichara Jehováře Jonás tjwē dlung kĭjako.

Nínive sopga, ĭlēbo owa shārye löng ĩi rayara

- 3** ¹E irgo ga Jehová tjĭēno Jonás kong jek obi. Tjĭe ga ²«Kĭok buk kĭrina kēsbang, kĭjeryo shāryak ak go pĭribri kĭjōkshko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga ĭlēye ĩer bop kong ĩi ĩēp ba kong eni» ĩe.
- ³Eni ga Sbō tjĭōkwo ĩi kolara, ga to jek Nínive kĭjokyo. Kĭok, e kēsbang, shĭi jek u ĩk ba roshko wĭlo ga woydara dbargwo mya. ⁴Jonás jĕktong shäng ba roshko dbar kĭjwara ga tjĭē nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkēng (40) ga Nínive kĭjokyo ĩre pĭjiya Sbörē» ĩe.
- ⁵Kuya ĭōk ga tjĭōkwo kĭjraae. Ga tjĭē ĭōk ēng kong ga «Shĭi ĩē ĭlēm Sbō kong» ĩe. Eshko ga nopga uunkong shwong pĭjuno shtēgro sē ä wĭeniyo, ba woowa ĩi ĩya Sbörē wĭlo ĩe.

⁶Roy öötong Nínive so pjlúyo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlú li skwara, shwong shtëgro sê ä wleniyo pjuna, ga wloktong sök töshko bakoe. ⁷E irgo ga pjlú, ba pjloyoga, e kjibokwo tono kjwara, miyde kjok eshko sopga uunkongdê wlo. Kjibokwo li tjê ga

«Shji iê lîeme. Öng lîe sêy lîem, kong di twêy lîem bakoe. ⁸Shwong shtëgro sê ä wleniyo, e pjüzi, bi woowa li iya Sbörê wlo.

Ga pjây kjîoshtos jîokoyo Sbô kong. Lîeye owa shâryemi löng iyado li rayozia. Pjây opshâryê owa, oba zrök, oba shpok, e rayozî bakoe. ⁹Eni wleni ga Sbô wotjlik li kjîopswê, ba iir li löya, slöya, ga shji pjiya lîem kjwe.»

¹⁰Iya Sbörê ga lîebo owa shârye löng li rayara kjîshko ga epga songe lâra, ga lîeye shârye ba tjok lâra li shâryara eshko lîeme.

Jonás iirkono ara

4 ¹E kjîshko ga Jonás iirkono ara, ²ga syöshtono Jehová kong, tjê ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga êre shâryê jûni, ga lîoror bop kong pjire. E kjîshko ga tja töktong jek Tarsis kjokyo. Miydêr ga pja Sbô, pja wopjlú anmoyô, nopga songe lèp iyado, pja iirkê wlo ga kjange. Nopga shdum lèpshko ga lîebo wîep woydê oblê oblê enido, shdum lîem wlo.

³»Eni ga rokêr bop kong ga tja ios wolon jekdo. Tja ber sök sê ame dey» lîe.

⁴Kuya ga tjê ba kong ga «¿Pja iirkê kjweni ga pjlûre?» lîe.

⁵Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tèm shwo lèkong. Eshko ga ukwang shâryara kjwara, ga beno sök ba dirko, lîeye shâryê kjok buk li tjok iya wlo.

⁶Eshko ga kji sho iara Sbô Jehováre wen jong kjlâra Jonás kopshko, ber sök wopjlú wlo. Kji sho li kjîshko ga Jonás woowa lîeme. ⁷Gueniyo wêshko kjok shröngto ga shtätä ichara Sbörê, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete.

⁸Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörê weno jong dlo wen tèm shwo lèkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kâ kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, wolon woydê erâ. Ga tjê ga «Tja sök sê woydê ame» lîe.

⁹Kuya Sbörê ga tjê ba kong ga «¿Pja iirkê kji sho dano li kjîshko ga pjlûre?» «Ëng. Bor kong ga pjlûe. Tja sök êreshko wolon iirdê» lîe.

¹⁰Kuya ga tjê ba kong ga «Kji sho kjwe dgaga pjarê lîem, kungga pjarê lîem bakoe. Shkêr kjwara ga weno, wêshko ga kjêtonge. Gueniyo ga songe lèp. ¹¹Nínive kjokyora nopga ara, sak dbâw dbâw pjloglo sak dbâw kjingsho sak dbâw dbâw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Lîeye pjlûre, de oware, e miyde lok lîeme. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lèr lîem sorê?» lîe.

Nuevo Testamento

Gueniyo ëre toror, miydëmi
e go wlo ga no pjlyo ichara
Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa
bakoe, ga pjäy mär ba go
wleni ga pjäy ber löng së
iyado Sbö tjok.

Juan 20.31

Evangelio según Mateo

Jesucristo roy pjlú ëre, e jyã tara Mateorë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlára ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tōngga Roma so kong. Pjlára ga sōk ba pak lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li kjláro bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjlúyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ëre tara Mateorë. Llëbo ina, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ëre go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ëre go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjäpgaga tek dënashko dwayo

1 ¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ëre ba data, ba kjokë, ba tjäpgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmgga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acaz data.

Acaz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjoglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llem obishko ga María beno shäng kjlaraso llem, Sbö Sëya i.

¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llem. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlïya shärye eni lëshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llem. Shäng kjlaraso llem, Sbö Sëya i. ²¹ Lïono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.^a Koiëp eni, ba tjëyoga döya llem owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënashko li ber jlokoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglo domer miydoydë llem obi li,
e ber shäng kjlaraso llem.

Wa buk kjłara domer, ga koiëba Emanuel.»^b
(Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» löklo.)

²⁴⁻²⁵ José wolienoshko ga llëye İara Tjłapga parkaga kjok dogo sorë İi shär-yara eni, ga María wlokrara. Gueniyi José pono ba tjok llëm, äär jong chida İi buk guing. Eni ga wa buk kjłara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

**Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo,
e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo**

2 ¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjłuyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjłë oba kong ga «¿Judío pjłuyo weno buk kjone? Ba dbala inorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» İe.

³ Kuya Pjłu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë İi go, e rokara pjłurë uunkong, ga tjłë ba kong lok ga «¿No pjłuyo iche İe Sbörë İi wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjłökwö İaga tek dënashko sorë İi eni.

⁶ »«Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjëyo pjłuyo wen kjłara bop kjok kjing go.

E kjışhko ga pja tjwłö tira llëm kjok ëre kjing goshko.»^c

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo İi rokara pjłurë tjoksa lütshko. Ga epga kjışhko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko.

⁸ E irgo ga tjłë ba kong ga «Pjây nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa włëmi yötso. Włënomi ga pjây tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» İe.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala İna weno pjang İi jek pjang ba bäm go, ga slän äär pjang kjwozirwa sök İi kopshko. ¹⁰ Dbala İi İya lok ga beno löng wopjłue.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u İi roshko, ga kjwozirwa İna sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök toni, ga kjwozirwa İi poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo İö pjłëblë tjwłö ara wleniyo, dwłö poshtikklo İö pjłëblë, e shira, twara ba kong ba sengglo. ¹² E irgo ga Sbö tjłë ba kong yoshko ga «Pjây jek pjłu shwo lëkong llëme» İe. E kjışhko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga İi briktong irgo ga Tjłapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjłara yoshko, ga tjłë ba kong ga «Kjwozirwa İi włëya Pjłu Herodesdë, zröya wlo İe. E kjışhko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e söi na dwayo. Pjây nom tök Egipto kjokyo. Pjây ber löng eshko, äär jong llono İër bop kong guing» İe.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjłu Herodes wolono guing. Shäryono

eni, tjëlkwō lāra Tjlapgarē ba tjëlkwō lāga kong dēnashko li ber jëlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»^d

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdē ga jyāpgwara domerga tjwe dlo wen tēm shwo lēkong dwayo lirē ga iirkono ara anmoyō. Dbala weno pjang llonoshko lāra domerga lirē ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lēkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷Eni ga tjëlkwō lāra Sbō tjëlkwō lāga tek dēnashko so Jere-míasdē li beno jëlōkoyo. Tjlēno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybō pjluk ara,
słar ara, kjłoshtë ara.
E Raquel,
ba wapga wolono,
ga słar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llēme.»^e

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlāra José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlē ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydē kjupā li wolono. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekē, e sös jek na dwayo. Pjāy nom jek Israel kjokyo iröng obi» lē.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekē, e sōra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyō kuya ga Arquelao parkē sök Judea so pjluoy, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbō tjlē ba kong yoshko ga «Pjāy jek Judea kjokyo llēme» lē. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjëlkwō lāra Tjlapgarē ba tjëlkwō lāgaga kong dēnashko li ber jëlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni: «No pjluoy iche Sbörē tjwe li kowēba Nazaret so.»

Juan No Waga shäng kjok dogro no llēmshko

3 ¹⁻² Lū to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlāra ko Juan No Waga. E jēk to shäng Judea kjok dogro no llēmshko, tjlē oba kong ga «Sbō ber no pjluoy wlo li, e dbaryō äätōe. E kjishko ga llēbo owa shäryēmi löng li, e owa jlōe lozī, ga rayozīa» lē.

³ Kjibokwo tara Sbō tjëlkwō lāga tek dēnashko so Isaiásdē. Tjlēno beno eni:

«Kjok dogro no llēmshko ga ēbo tjlē shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozī Tjlapga tjwe li kong.
Shäryozī ber beke.”»^f

Ēbo tjlē shäng dbo go lāra li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyē shwong sek öng jēkklo sok kēsbang zok go, dop pjriklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjlōshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo sopga, e shrono löng trāk llēm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llēbo owa shäryara li lē oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandē jer Jordán diyo roshko.

⁷Eshko ga nopga tjeng kjing pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlä ba kong ga «Pjäy so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlöng dbaryo döro lishko ga pjäy där laga ërë bomi kongdo? ⁸Pjäy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰“Zër e” le Sbörë shäng. Kfor botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹»Eye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.⁸ Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹²Tjwe kjwlä tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlä ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵Kuya ga tjlä ba kong ga «İos ber eni güng. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «Jölö» le. ¹⁶Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno ojong erä. Ga İya Jesüsdë ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

Jesús tjläna Ärë, llëbo shärye owa wlo le

4 ¹E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjliya Ärë wlo. ²Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge. ³Eni ga Ä jek äär shäng Jesús tjlik, llëbo shärye owa wlo le. Tjlä ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴Kuya ga tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni:

»“No mār dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwö le Sbörë li go bakoe”»^h le.

⁵E irgo ga söra Ärë jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ga tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwö go,

pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”ⁱ

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opts jer na dwayo» le.

g 3.11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwläk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlo äär ber Jesús parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» löklo. h 4.4 Deuteronomio 8.3. i 4.6 Salmo 91.11-12.

⁷Kuya ga tjǎe ba kong ga «Sbǝ tǝlǝkwǝ tak pjang eni bakoe:

»«Tǝlapga, bop Sbǝ li tǝlǝy ilǝme»^j ǝ.

⁸E irgo ga sǝra Ärǝ jem öǝtong shǎng dǝlp jong kjǝkshko dbo go, ga kjok kjwang jǝkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolǝsowa ǝya wǝ.

⁹Eshko ga tjǎe ba kong ga «Pja kjǝk tok, tja poshrǝp wleni ga kjok uunkong ǝre twǝr ber bop kong» ǝ.

¹⁰Kuya ga tjǎe ba kong ga «Sbǝ tǝlǝkwǝ tak pjang eni:

»«Tǝlapga, bop Sbǝ li poshrǝmirǝ dǝe. E kolomirǝ dǝe.»^k

E kjǝshko ga Ä, pja opkjǝs na dwayǝ» ǝ. ¹¹Eni ga Ä opkjono ey dwayǝ ga toe. Eshko ga Sbǝ parkagaga kjok dogo so shrono lǝk Jesús kjimtǝ.

Jesús ba pak soyono

¹²Juan bǎngzaraba shǎng no shdǝzǝlong uyo roshko li roy kuya Jesúsdǝ ga to jek Galilea kjokyo irǝng obi. ¹³Gueniyo beno sǝk Nazaret kjokyo ilǝme. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sǝk eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bǎng buk kǝsbang, shkung, so dǝlung kjoyo li sor go, Zabulón tjǝyoga, Neftalí tjǝyoga dǝna lǝngshko. ¹⁴Shǎryono eni, tǝlǝkwǝ ǝara ba tǝlǝkwǝ ǝaga tek dǝnashko so Isafasdǝ li ber jǝlkoyo wǝ. Tǝlǝno beno eni:

¹⁵«Zabulón tjǝyoga, Neftalí tjǝyoga,

e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalǝkong,

di bǎng buk kǝsbang, shkung, so dǝlung kjoyo ko Galilea li kjako,

nopga judío lǝm wleniyo lǝngshko.

¹⁶Kjok eshko sopga jǝk lǝng kjok ro sǝ roshko wopro ga

iǝk shǝjy ǝna lǝk kǝsbang kjwara.

«Nopga li wolono tjeng pjire» ǝraba,

gueniyo iǝk shǝjy weno ba kong kjwara,

dǝo wen tǝm pjang kjok shrǝngto wleni.»^l

¹⁷Eshko jek lǝkong ga Jesús beno shǎng tjǎe oba kong ga «Sbǝ ber no pjǝluyo wǝ li, e dbaryo dǝrǝe. E kjǝshko ga lǝbo owa shǎryǝmi lǝng li, e owa jǝlǝe lǝzi, ga rayozǝ» ǝ.

Nopga mǎ shaga kjrara Jesúsdǝ dogǝ pkǝng (4)

¹⁸Domer shǎng kjǝlara ko Simón, e kowǝba Pedro bakoe. Domer shǎng kjǝlara obi ko Andrés, e Simón lǝng. Epga mǎ shaga. Pjǝlara ga lǝng ba kjǝ mǎ shakkǝ dbuk Galilea di bǎng buk kǝsbang shkung, so dǝlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shǎng diksor go, ga ǝya ga domerga li bǝ lǝng. ¹⁹Eshko ga tjǎe ba kong ga «Pjǝy tek bor tjok, pjǝy pin wǝ. Pjǝy to lǝng mǎ shak ame. Pjǝy ǝer to ber lǝng no tǝng bor kong shara» ǝ. ²⁰Kuya lǝk ga ba kjǝ rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹Jek kǝgo sit ga domerga lǝng do pjǝk ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga lǝng ba kjǝ mǎ shakkǝ bǎngyǝ kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shǎng eshko ga domerga do pjǝk li ǝna, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wǝ. ²²Kuya lǝk ga ba data rayara jekdo, beno sǝk ba kjyong roshko, ga to jek lǝk Jesús tjok.

Jesús oba pino, swłopga poptono träk lïeme

²³Eshko ga Jesús jëk to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jïkong. Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judïoga syö uyo lok kjwobi lï roshko. Sbö ber no pjłuyo sorë lï roy pjłú le oba kong, ga oba swłö lïë ara, llayo boyo bang ara, e popte. ²⁴Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jïkong, ga swłopga sökoba tjwe ba kong, no swłö lïërba pogo tjok, no poglo lïë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga lïëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong lï sopga, e to jek lok ba tjok ara.

Jesús tjïëno oba kong dľup go

5 ¹Iya Jesúsdë ga nopga ara ga poyono sök dľup go. Eshko ga ba opping-gaga tek shrono löng ba zľong ga ²pina. Tjïë ba kong ga

Lïëye shäryëy, shji ber wopjłú włö

³«Ëye songe le, lïëye pjłú twe Sbö kong włö drete le ga
era ber wopjłú,
Sbö ber ba pjłuyo kjïshko.

⁴Ëye slar ëë ga
era ber wopjłú,
wojeya Sbörë kjïshko.

⁵Ëye wotöy ga
era ber wopjłú,
lłono ga kjok uunkong twe Sbörë ba kong, ber baïya włö kjïshko.

⁶Ëye, lïëye woyde Sbörë lï shärye woydë ara, no pjłi ara lï dli uë woydë
wleni, no wodogro lï di ië woydë wleni bako ga
era ber wopjłú,
kjimte Sbörë ba shäryë kjïshko.

⁷Ëye, oblë songe le iyado ga
era ber wopjłú,
songe le Sbörë bako kjïshko.

⁸Ëye Sbö woydë jłökoyo ba pjłúshko, le kjamo go dö lïëm ga
era ber wopjłú,
lłono ga Sbö iya kjïshko.

⁹Ëye oba włëpyotkë, ber löng wopjłú ëng tjok włö ga
era ber wopjłú,
kowe Sbörë ba wa kjïshko.

¹⁰Ëye shdungoba, lïëye woyde Sbörë lï shärye kjïshko ga
era ber wopjłú,
Sbö ber ba pjłuyo kjïshko.

¹¹»Pjây włongoba, pjây shdungoba, pjây jyöyotkëba bor kjïshkoshko ga pjây ber wopjłúe. ¹²Eshkoshko ga pjây woydë lïëme. Pjây ber wopjłú dey. Pjây äar kjok dogoshko ga pjây potjwłën ara. Dënashko ga Sbö tjłökwo łagaga shdu-naba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

¹³»Pjāy so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

¹⁴»Pjāy so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo go jney ga äe. ¹⁵Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey, kälä të shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. ¹⁶Pjāy ber löng iök shjiy wleni. Pjāy jëk löng bëy oba bokshto, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok lligwekklo tara Moisésdë

¹⁷»Tja shrono shäng kjok lligwekklo tara Moisésdë li kjaga lëmi llëme. Tja shrono shäng llëye lara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm bakoe. E eni llëme. Tja shrono shäng llëye lak jlokoyo li, e llë loklo lë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁸Lër bomi kong jlokoyo ga kjopkwo, kjok ëre pjitë llëm obishko ga tjlokwo tak lok kjok lligwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong guing, tjlokwo chirawayo ëmdë eni bakoe.

¹⁹»Eni ga ëye kjok lligwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë, ga oblë pïya eni bako ga Sbö sök no pjluo iyado lishko ga tjwlo sira li e lëba eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pïya ba kolë bako ga Sbö sök no pjluo iyado lishko ga tjwlo ara li e lëba eshko. ²⁰!Tja kuzia! Woyde ga llëye woyde Sbörë li shäryëmi pjlu, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok lligwekklo tara Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjāy äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme.

Iir

²¹»«Shji no zrök llëme. Ëye no zröno ga e shdungko» lara ba tjlapgaga tek dënashko so kong eni. Tjlokwo ëre kuromi tjan. ²²Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong^m ga e shdungko. Ëye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjok Llgwegaga Këskësyö kong, shdüya wlo. Ëye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äär jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³»E kjishko ga pjāy jek äär öng sho sukklo Sbö sengglo tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga ²⁴Sbö sengglo li rayëmi ber sök eshko, pjāy nom ba lligwek bomi kjlara tjok, pjāy ber wopjlu ëng tjok wlo. Pjir ga pjāy jek iröng Sbö sengglo söromi li twë ga pjluë.

²⁵»Pjāy sökoba no lligwega shwoy lëbashko ga pjāy lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjāy ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjāy twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjāy shdüya wlo, ga pjāy ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ²⁶Lër bomi kong jlokoyo ga pjāy opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing.

m 5.22 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjishko llëm ga e shdungko.»

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

²⁷»“Shji pë oma boy oblë tjok llëme” Ìaraba kuromi eni tjan. ²⁸Gueniyo Ìër bomi kong ga ëye walë oblë Ìk, wotjlik ba pjłushko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹»Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjłúyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer ununkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰Bomi orkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjłúyo ëmdë. Bomi doyo, e jer ununkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹»“Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey” Ìaraba kuromi eni bakoe. ³²Gueniyo Ìër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjÿy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba Ìanma kjłara obi li go bakoe.

Shji tjłë ëng tjok jłokoyo

³³»“Tjłokwo Ìoromi jłokoyo Tjłapga ko go li shäryozÿ eni ÿyado” Ìaraba bi tjłapgaga tek dënashko so kong eni bakoe. ³⁴Gueniyo Ìër bomi kong ga pjäy tjłë jłokoyo Tjłapga ko go llëme. Pjäy tjłë jłokoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjłü sökkło wleni kjishko. ³⁵Pjäy tjłë jłokoyo kjok ëre so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjishko. Pjäy tjłë jłokoyo Jerusalén kjokyo kjishko llëm bako, e no pjłuyo kësbang Ìi* kjokyo kjishko. ³⁶Pjäy tjłë jłokoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sÿ, llëm ga pjłub-lún pjłara llëm kjishko. ³⁷Pjäy Ìan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjäy Ìan ber ëng tjok eni döe. Tjłokwo lëmi oblë obi ga e Ìaga Ärë.

Shji tjwłö shik ëng kong

³⁸»“Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” Ìaraba kuromi eni. ³⁹Gueniyo Ìër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryë ba kong llëme. Pjäy kwomso këlë shpora oblërë ga mlëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰Pjäy rote oblërë tjłapgaga kjok llëwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo Ìe ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹Ëngkjwaga, pjäy iche ba llëbo sök dbo go äär wop kjöme Ìe bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjłara obi. ⁴²Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³»“Bi kjłara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” Ìaraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴Gueniyo Ìër bomi kong ga bomi moskwoga woydozÿ ara. Pjäy

n 5.35 No pjłuyo kësbang Ìe Ìi, e Sbö Ìokłö.

syöshtos Sbö kong, bomi shdunggaga kjishko. ⁴⁵ Enira pjäy jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dïo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrë nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjäy potjwëkklo llë lëmiro? ¿Pjäy tjëlë ga nopga dbur tōngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshäryë e kjoyo llëmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llë shäryomirëro? Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjäy ber löng pjlo bek, dir llëm, baiya dik bakoe.

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

6 ¹»Pjäy llëbo pjlu shäryëshko ga shäryëmi ikoba wlo llëme. Llëm ga pjäy potjwëya bomi Data sök kjok dogo lirë llëme.

²»E kjishko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdömi ë kong llëme. Nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlík owa ba pjlushko li omshäryë eni judíoga syö uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrek e go wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwëkklo tjok tjän.

³⁻⁴»Gueniyo pjäyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjäy potjwëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

⁵»Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlík owa ba pjlushko li dik llëme. Epga syöshtë löng koyong nopga arashko, judíoga syö uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwëkklo tjok tjän.

⁶»Gueniyo pjäyda syöshtëshko ga pjäy opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjäy syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjäy potjwëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷»Pjäy syöshtëshko ga tjlokwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlokwo le ara kjishko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjäy opshäryë baiya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹»Pjäy syöshtë Sbö kong eni.

»“Data, pja sök kjok dogo,
bop ko, e ber kësbang, dboyë.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ërë kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlo llëm sorë ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjilzlong lishko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.”^o

o 6.13 Tek dënashko ga kjibokwo ërë jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

¹⁴»Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjewlë llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. ¹⁵Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjewlë llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryë sorë

¹⁶»Pjây ië llëm Sbö kongshko ga pjây ber löng nopga Sbö tjlokwo söga jlökoye, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoye ga potjwëkklo tjok tjan.

¹⁷»Gueniyo pjâyda ië llëm Sbö kongshko ga pjây bokkwo shkwë, pjây posharyë yotso, ¹⁸pjây löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjây potjwëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹»Pjây parkë bomi kong om go, llëbo tjewlë ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jushko li ue ba sëyarë dret, srer dret, luyotkëba bomi shjiryo dret bakoe. ²⁰Pjây parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjewlë ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, luyotkëba llëm bakoe. ²¹Bomi llëbo tjewlë ara li töng tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²²»Iök shjiy igömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro si wleni. Eni ga pjây kjok igö llëm ga pjây löng kjok ro yet erä.

Sbö, dbur

²⁴»Ëye parkë pjlu do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjây wo pjang dbur go iyado wleni ga pjây parkë Sbö kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjy llëme

²⁵»Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, di kjy llëm, shwong kjy llëm bakoe. Pjây löng së, e tjewlë ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjewlë ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶Sënwa dbuk to löng sorë izia. Dwla dgye llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya bomi Data sök kjok dogo lirë. iGa pjâyda tjewlë ara, sënwa kjinmo!

²⁷»¿Pjây woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸¿Pjây woydë bomi shwong kjishko ega? Nana kjloshko so izia. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. ²⁹Eni ëmdë ga löng wolësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so i dik llëme. ³⁰Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyö llëmdo? ¿Pjây mär Sbö go jlökoye llëm ega?

³¹»E kjishko ga pjây woydë llëme. «¿Llëye uëy? ¿Llëye iëy? ¿Shji doye llë go?», e lëmi llëme. ³²Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga nopga Sbö miydë

llem wleniyo woydë arae. Gueniyo pjäyda Data sök kjlara kjok dogo. Lëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjan. ³³Sbö ber bomi pjlujo sorë li woyotjlimi ara, lëbo oblë oblë kjinmo. Tjlokwo lara li shäryozï eni. Shäryëmi löng eni ga lëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³⁴»Pjäy woydë lëye wen bong li kjishko lëme. E woyotjlimi bong jä ga pjluë. Dbar kjwara kjwara ga lëbo wen bomi kong owa ara.

«No oblë lëbo owa shäryono» lëy ë kong lëme

7 ¹»«No oblë lëbo owa shäryono» lëy ë kong llem, pjäy lëbo owa shäryono lë Sbörë llem wlo. ²Oblë woyotjlimi sorë ga pjäy woyotjliya Sbörë eni bakoe. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe.

³»Bomi kjlara bok bäng kjor pjlojo imi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi lëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴¿Pjäy bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga «Kjor pjlojo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong» lëmi bomi kjlara kong sorëro? ⁵¿Pjäy Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjluushko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizï bäm go. Enira kjor pjlojo buk bomi kjlara bok bäng li igömi wëlë, shimi ba kong wlo.

⁶»Lëbo Sbö i li twëmi ba wloyoga kong llem, e so shjiti kjloshko so sëmire wleni. Eni ga tek workwë bomi kjing go iröng obi, ga pjäy ue. Bomi obrikkwo tjwlo ara wleniyo dbumi köchi kong lëme. Eni ga sho shglëya bomi shjiryo drete.

Lëbo rokëy, lëbo wëy, «U bäng bäng dözi bor kong» lëy

⁷»Lëbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Lëbo wëzi, ga wëmi. «U bäng bäng dözi bor kong» lözi, ga där bomi kong. ⁸Ëye lëbo rokë ga e kjre. Ëye lëbo wëk ga e wëya. Ëye «U bäng bäng dözi bor kong» lë ga e där ba kong.

⁹»¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warëshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰¿Ga kong mā rokesko ga kong dgur twaydero? ¹¹Eni ga pjäy nopga owa ëmdë ga pjäy wotjlik lëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong lëbo rokënishko ga pjäy kong lëbo twe pjlu anmoyö.

¹²»Eni ga pjäy lëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni. Pjäy omshäryë enira kjok lligwekklo tara Moisésdë li, tjlokwo lara Sbö tjlokwo lagaga tek dënnashko sorë li, e shäryëmi löng uunkong.

Kjër bäng bam chira

¹³»Pjäy opzrëk jek kjër bäng bam chira li go. Irbo jek jong äär nopga shdüya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llem, kjëryo u bäng bam ee bakoe. Nopga jëk ara e go. ¹⁴Gueniyo irbo jek jong äär shji ber löng së iyado Sbö tjok shtoyoshko li, e kjang, kjëryo u bäng bam chira bakoe. Nopga jëk e go kjlobö döe.

No miydëy ba bo go

¹⁵»No kjone kjone to löng tjle ga «Tja Sbö tjlokwo laga» lë, gueniyo ichaga Sbörë lëme. Tek löng bomi shwoy öng wlep ushko so wleni, miga pjäy shaywa, ue wlo lë, shjiti kjloshko so dik. ¹⁶Kjilgwö bo kjrëy shkë sho doyo go

lîeme. KJOR bo kjrëy shklik doyo go lîem bakoe. Eni ga lîeye shärye nopga lîrë goshko ga epga sorë miydëmi wëlee. ¹⁷KJOR doyo pjîú ga ba bo, e pjîúe. KJOR doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸KJOR bo owa wley kjor doyo pjîú goshko lîeme. KJOR bo pjîú wley kjor doyo owa go lîem bakoe. ¹⁹KJOR lok bo owa kjîobi li köy, suy wlo. ²⁰Eni ga Sbô tjîokwo lagaga kjok ëre so li miydëmi ba bo go.

²¹»Oba ara tjîe bor kong ga «Pja bor Tjîapga jîokoyo» îe. Gueniyo epga kjone kjone äär ber löng Sbô sök no pjîuyo iyado lîshko lîeme. Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga äär ber ba nopga eröe. ²²No lîgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjîe bor kong ga «Pja borwa Tjîapga jîokoyo. Bop tjîokwo lîororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga lîebo iydeba lîem wleniyo shäryororwa ara» îe. ²³Gueniyo eshko ga tja tjîe ba kong ga «Pjây bor nopga lîeme. Pjây nopga owa erä. Pjây opkjos bor shwoy ëre dwayo» lîer ba kong eni.

U shäryëy sorë

²⁴⁻²⁵»Eye, tja tjîokwo kuya, ga lîeye lîoror li shärye ga e so domer u ywaga kjîara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjîona rong, ga ak iara ba so bäng pîribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjîluk shrono träk lîem, pjono u li goshko ga to wito lîem, ba shwleyo pjîlong lok rong, ak roshko kjîshko.

²⁶⁻²⁷»Gueniyo eye, tja tjîokwo kuya, ga lîeye lîoror li shärye lîem ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjîona uriso, rong lîeme. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjîluk shrono träk lîem, pjono u li goshko ga skwara pjir, sora dirë drete» îe.

²⁸Tjîeno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy îe erä, pina sorë li kjîshko. ²⁹Tjîokwo lîara jîokoyo, dbo ara go, îe no pinggaga kjok lîgwekklo tara Moisésdë go lîrë dik lîeme.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjîara

8 ¹E irgo ga Jesús opîono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ²Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonon ba bokshto, tjîe ba kong ga «Tjîapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjîúe» îe.

³Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjîe ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjîú shara» îe. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjîúe. ⁴Eshko ga Jesús tjîe ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong lîeme. Pja nom opping syöshtaga Sbô kong nopga kjîshko li kong, pja iya wlo eröe. Sbô sêngglo lîara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» îe.

Ëngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsde kjîara

⁵E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. Domer Roma so shäng kjîara eshko, e ëngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjîe ba kong ga ⁶«Tjîapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga lîem, doyo bang ara» îe.

⁷Kuya ga tjîe ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» îe.

⁸Kuya ga tjîe ba kong ga «Tjîapga, tja lîeno lîem, tjwîö lîem, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁹Tja kägäyo tjok.

Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja engkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lök eni iyado bakoe. “Pja nomo” lër kjlära kong ga toe. “Pja tegö” lër kjlära kong ga teke. Bor parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjëlë nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ëre mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judío llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluvo iyado lishko. ¹² Judíogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro si roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjëlë engkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjli-nop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro em poptara Jesúsde

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba em wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjëlëno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lök ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga tek dënashko so Isaías kong li ber jlökoyo wlo. Tjëlëno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»^p

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga Iya Jesúsde ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbaŋg li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok ilgwekklo tara Moisésde go li tek shäng ba zlong bäng kjlära ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shjiti kjlöshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlära tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng eng jnek wëyë» le.

Pjluk, di bäng buk kësbaŋg, e ichara Jesúsde

²³ E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbaŋg li kjing go. Di iöya ara, ga kjoyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba

oppinggaga jek löng ba wölleng, ga tjîle ba kong ga «Tjläpğa, tjawa kjimto-zong, tjawa shten lîem wlo!» İe.

²⁶Kuya ga tjîle ba kong ga «Bangkjreimi ega? Pjây löng mär bor go jîokoyo lîeme» İe. E irgo ga kojono, ga pjîluk, di iöya, e wîona, ga beno tjeng tjêkso.

²⁷Eni ga epga beno löng yëy İe erä. Ga tjîle lok ëng kong ga «Domer kjwe ëro? İzia. Tjîeno pjîluk, di iöya İi kong ga kole pjîlue» İe.

Domerga do pjök goshko Ä sëyaga

²⁸Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang İi kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sëyaga löng do pjök. Epga iir äya kjîoshko so wîeni. E kjîshko ga ëye jek irbo e go lîeme. Eshko ga domerga İi opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga ²⁹tjîle ba kong dbo go ga «Sbö Wa, çpja tek shäng borwa barwë ega? Çpja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlöng dbaryo İi äätë lîem obi» İe. ³⁰Epga löng lîshko soshko ga köchi tjeng träk lîem, İe. ³¹Eni ga Ä sëyaga İi tjîle ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wîeni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» İe.

³²Kuya ga tjîle ba kong ga «Pjây nomo» İe. Ga Ä sëyaga İi opkjono to lok domerga İi go dwayo, jek lok köchi İi go shara. Wop eni lîem ga köchi tjeng İi zrono jer ri ri dlup pogîo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang İi roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³Eni ga köchi dagaga tjeng İi töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye İna domerga goshko Ä sëyaga tjok İi roy lara nopga kong pjire. ³⁴Eni ga nopga löng eshko İi opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lîshko ga tjîle ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» İe.

Domer dre kuga lîem wîeniyo poptara Jesúsdë kjîlara

9 ¹E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ²Eshko ga domer buk töshko kjîlara, dre kuga lîem wîeniyo, ga söra nopga oblërë lok pogîo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsdë ga swîo sögaga İi mär ba go ga tjîle swîo buk töshko İi kong ga «Pja wosong lîeme. Owa pjang bop go İi lönor beno drete» İe.

³No pinggaga kjok İlgwekkîo tara Moisésdë İi go löng eshko kjîlëbö. Kuya lok ga wotjîlik ga «Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwîlë lîem wlo İe!» İe.

⁴Wotjîlik löng lîe İi miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjîle ba kong ga «ÇPjây wotjîlik owa eni ega? ⁵«Owa pjang bop go İi lönor beno drete» İloror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor lîem, e igömi lîeme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» İloror ba kong ga poptororde, de poptoror lîem, era igömi wëlle.

⁶Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go İi lön ber dret wlo ga pjîlue. Miydëmi wlo ga lîebo shäryër e» İe. Eni ga tjîle swîo buk töshko İi kong ga «Pja kojözong. Bop bukkîo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» İe. ⁷Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸İya löng eshko lîre ga beno löng yëy İe erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjîshko.

Mateo rokara Jesúsdë

⁹E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jek shängshko ga domer sök kjîlara eshko ko Mateo, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lîshko. İya

Jesúsdë ga tjǎ ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wǎ» ǎ. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰E irgo ga Jesús jek öötong sök ǎ Mateo tjok ba ushko,^q ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tǝngga Roma so kong öötong löng ǎ ba tjok eshko, nopga owa wǎniyo oblǎ öötong löng ǎ ba tjok eshko bakoe. ¹¹Iya fariseogarǎ ga tjǎ Jesús oppinggaga löng ǎ kong ga «¿Bomi pingga kjwe ǎ nopga owa wǎniyo tjok kjweni ega?» ǎ.

¹²Kuya Jesúsdë ga tjǎ ba kong ǎok ga «Nopga löng pjǎ, swǎ llǎm ga e dwǎmnega woydǎ llǎme. Swǎopgara dwǎmnega woydǎ. ¹³Pjǎy to opping Sbǎ tjǎokwo go. Tjǎǎno beno eni: “Woydǎ ga oblǎ songe llǎmi. E tjǎwǎ ara, öng zrǎmi, sho sumi, pjǎ dret bor poshrǎkkǎo ǎ kjinmo.”^r Eni ga tja shrono shǎng kjok ǎreshko, nopga pjǎo bek rokaga llǎm, nopga owa rokaga erǎe» ǎ.

Jesús ǎano shji ǎ llǎm Sbǎ kong dbaryo kjǎshko

¹⁴Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjǎ ba kong ga «Tjawa ǎ llǎm Sbǎ kong dbar kop ara. Fariseoga omshǎryǎ eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshǎryǎ eni llǎm ega?»

¹⁵«Orkwosmozǎng dbaryoshko ga domer orkwosmok wǎo ǎi^s shǎng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko ǎi^t woydǎ llǎme. Gueniyo domer ǎi sǎraba ba shjiryoshko ga epga ǎ llǎm eshko jǎ.

¹⁶»Shwong kǎguǎ^u bǎngyǎy shwong ǎikyo tjǎglǎn^v go llǎme. Shǎryoroy eni kjwe ga shwong ǎikyo tjǎglǎn ǎi, shwong kǎguǎ ǎi, e sreya, dwǎer jek kǎgong.

¹⁷»Kjǎllgwo bo dyo dbo ara tjǎglǎn^w tyǎy ba bapkwǎ kǎguǎ shǎryak öng kwota go^x roshko llǎme. Shǎryoroy eni kjwe ga bapkwǎ ǎi bǎptur. Eni ga kjǎllgwo bo dyo ǎi ber llǎno ame, ba bapkwǎ ǎi ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjǎllgwo bo dyo dbo ara tjǎglǎn tyǎy wǎo ga woyde bapkwǎ tjǎglǎn, pjǎyǎkong ber tjeng pjǎu wǎo» ǎ ba kong.

Kjǎgǎo kjǎlara wǎono buk, wǎǎ kjǎlara swǎo ara

¹⁸Jesús shǎng tjǎ wopro ga judío ichaga tjwe shǎng kjǎlara ba zǎng bǎng, ga kjǎok tǎno, tjǎ ba kong ga «Bor wa wǎǎ wǎono buk eeri jǎ. Gueniyo pja jek orkwǎo ǎ ba kjǎng go ga woshrǎ irǎng obi» ǎ.

¹⁹Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

²⁰Lǎng ǎi tjǎrǎo wǎǎ shǎng kjǎlara swǎo ara ǎu pjǎogǎo sak kjwara kjǎngsho pjǎok (12) tjǎn. Ba dbar iya iyado, pǎptǎ llǎme. Eshko ga tek shrono shǎng Jesús zǎng bǎng ba kokso shwo lǎkong, ga ba shwong worbo porwara.

²¹Wotjǎlik ga «Ba shwong worbo porwǎer dǎ ga tja pǎptǎ» ǎ.

q 9.10 Grecia so tjǎokwo ǎre llǎ lökǎo miydǎy yǎtso llǎme. E Jesús jek öötong sök ǎ Mateo tjok Jesús ushko lökǎo, llǎm ga Jesús jek öötong sök ǎ Mateo tjok Mateo ushko lökǎo. ǎ ushko miydǎy yǎtso llǎme. **r 9.13** Oseas 6.6. **s 9.15** Domer orkwosmok wǎo ǎi, e Jesús lökǎo. **t 9.15** Nopga mak löng eshko ǎi, e Jesús oppinggaga lökǎo. **u 9.16** Shwong kǎguǎ ǎi, e tjǎokwo twara Sbǎrǎ Israel tjǎyoga kong jǎokoyo dǎnashko ǎi lökǎo. **v 9.16** Shwong ǎikyo tjǎglǎn ǎi, e tjǎokwo twara Sbǎrǎ jǎokoyo tjǎglǎn Jesús kjǎshko ǎi lökǎo. **w 9.17** Kjǎllgwo bo dyo dbo ara tjǎglǎn ǎi, e tjǎokwo twara Sbǎrǎ jǎokoyo tjǎglǎn Jesús kjǎshko ǎi lökǎo. **x 9.17** Kjǎllgwo bo dyo dbo ara bapkwǎ kǎguǎ shǎryak öng kwota go ǎi, e tjǎokwo twara Sbǎrǎ Israel tjǎyoga kong jǎokoyo dǎnashko ǎi lökǎo.

²² Īya Jesúsdē irōng ga walē bē shāng. Eshko ga tjlē ba kong ga «Pja wosong llēme. Pja mār bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walē li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shāng judío ichaga li ushko ga ĩya ga nopga dbonmo bakwaga posharyē löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wop-jluk jong trāk llēme. ²⁴ Eshko ga tjlē löng li kong ga «Pjāy opshis na dwayo. Kjonglo, e wolono llēme. Buk pē erā» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erā. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrēno jek öötong shāng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llēbo shāryono eshko li roy shdōktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok igō llēm wleniyo poptara Jesúsdē do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shāng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok igō llēm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tjlē ba kong ga «David tjēyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shāng ushko ga nopga kjok igō llēm wleniyo li jek aār löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «¿Woyotjlīmi ga pjāy bokkwo poptēr ga pjluē lēmire?»

«Ēng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsdē, ga tjlē ba kong ga «Pjāy mār bor go kuzong ga shāryē bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy poptoror lēmi ē kong llēme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llēye shāryara Jesúsdē ba kong li roy shdōra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlē llēm poptara Jesúsdē kjlāra

³² Domerga li opshino pjir ga domer sōraba tjwe shāng kjlāra, tjlē llēm, goshko Ā sēya kjlāra. ³³ Eshko ga sēya li ichara Jesúsdē toe. E irgo ga domer li beno shāng tjlē. Īya löng lirē ga beno löng yēy le erā. Ga tjlē ēng kong ga «Llēye ikdoy Israel kjokyo kjweni llēme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlē ga «Ā sēyaga iche to, dbo twara Ā sēya kägāyorē ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shāng oba ping kjok kjrina kjrina, judfoga syō uyo roshko. Sbō ber no pjluyo sorē li roy pjlu le oba kong. Oba swlo llē ara, llāyo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ Īya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjishko ga songe le. Wot-jlik ga epga öng wlep ushko so daga llēm wleni le. ³⁷ Eni ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrēy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlōbö döe. ³⁸ Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlēya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

10 ¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ā sēyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblē oblē, llāyo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkē löng Sbō tjlokwo roy lagaga ba āska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bām ïyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjārayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur tōngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita;^y

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdë

⁵E irgo ga ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbō tjłokwo lë. Bām goshko ga tjłëno ba kong ga «Pjāy jek judíoga shwoy eröe. Pjāy jek nopga judío llëm wleniyo shwoy llëme. Pjāy jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe. ⁶Pjāy to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wļëp ushko jeno löng wleni kjishko. ⁷Pjāy nom Sbō ber no pjłuyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök. ⁸Swłopga poptëmia. Shinmoga woshrëmia. Nopga poglō go swłō ara, sho an do jikong wleniyo poptëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjāy kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹Dbur sho sömi bomi tjok llëme. ¹⁰Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwō llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mār ba potjwłëkkłō ba pak āska li go kjishko.

¹¹»Pjāy äär kjone pogo ga no wļëmi kjłara, miydëmi ga wotjłik bëy wleniyo, ga pjāy ber löng ba ushko, äär jong pjāy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹²Pjāy äär ushko ga «Pjāy kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni. ¹³E irgo ga e beno bomi kong pjłū wleni ga kjimte Sbörë jłokoyo. Eni llëm wleni ga tjłokwo łoromi pjłū li ber ba kong llëme. ¹⁴Pjāy öötong löng kjone ga pjāy włokjre llëm, pjāy kuya llëm wleni ga pjāy opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjłungyo łözi ber tjeng eshko. ¹⁵Lër bomi kong jłokoyo ga no ligwezłong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶»Tja kuzia. Pjāy ichër jek löng öng wļëp ushko so jëk löng shjiti kjłoshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjāy jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjāy ber löng wļëp bakoe. ¹⁷Pjāy sjëke. Pjāy iëba ber tjeng tjłapgaga włoshko, pjāy sökoba äär judíoga syō uyo roshko, pjāy shpokoba no shpokkłō go eshko wlo. ¹⁸Bor kjışhko ga pjāy sökoba äär tjeng no ichagaga bokshto, pjłupga këskës bokshto bakoe. Eshko ga llëbo ĩnōmi, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁹Gueniyo ga pjāy shakobashko ga pjāy woydë llëm, «¿Llëye lër?» lëmi llëm, «¿Lër sorë?» lëmi llëm bakoe. Pjāy

^y 10.4 *Cananitag* lë li, ba tjëyoga baiya woyde łok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara łok ara ber löng opichë om go wlo.

tjëshko ga tjëlkwō twe Sbörē bomi kong, lēmi wlo. Pjāy woydē llēm e kjishko.
²⁰Eshko ga pjāy li tjëlkwō llēm. Bomi Data Sēya li tjëlkwō bomi kjishko.

²¹»Nopga epenga dō ēng twē tjāpgaga kong, zrōya lōk wlo. Dataga, e ba wapga twē eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekē kong ga twe tjāpgaga kong, zrōya wlo. ²²Pjāy iŷwa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjishko. Gueniyo ga ēye mār Sbō go āār jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjūū iyado. ²³Pjāy lōngshko ga pjāy shdungoba wleni ga pjāy tōk kjok shto oblē. Gueniyo lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy āātē Israel kjokyo uunkong llēm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ēre shrono tjan.

²⁴»Oppinggaga tjwlo ara, ba pingga kjinmo llēm. Parkagaga tjwlek lōng pjir wleniyo tjwlo ara, ba sogo kjinmo llēm bakoe. ²⁵Woyde oppingga lirē ga āār ber ba pingga dik erō dey. Woyde parkaga lirē ga āār ber ba sogo i dik erō dey bakoe. Tja bomi kägāyo. ¿Tja ga kowēba Beelzebú? ga era pjāye?

Nopga bangkjrēy llēm

²⁶»Llēbo shāryak lūtshko kēs li wen wēlēshko. Llēbo jnek tjeng kēs li wlēkoba pjire. E kjishko ga nopga bangkjrēy llēm. ²⁷Tjëlkwō lēr bomi kong shkēshko li, e lēmi oba kong kjok shjiyshko. Tjëlkwō lēr bomi kong lūtshko li, e lēmi oba uunkong kong kjone pogo. ²⁸Nopga bangkjrēmi llēm. Bomi doyo zrōya lōk ga pjūū, gueniyo bomi sēyara zrōya lōk ga āe. Bomi sēya, bomi doyo, e zrōga, dbuga iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko ga pjūū li, e bangkjromirē dey.

²⁹»¿Sēnwa kjwo pjōk, e soynek dburwa kwara āska llēmdo? Eni ēmdē ga sēnwa li iche bomi Datarē lōn tōshko, enira lōn. Gueniyo iche llēm ga lōn kwara llēm. ³⁰⁻³¹Pjāyda tjwlo ara, sēnwa ara kjinmo. Bomi kākzong pjlobi li shtara Sbörē pjir tjan. E kjishko ga llēye bangkjrēmi llēm.

Shji lān oba tjok Jesús kjishko

³²»Pjāy tjlēno oba kong ga pjāy lōng bor tjok lōromi wleni ga bomi kjishko ga tja tjlē bor Data sōk kjok dogo li kong ga pjāy lōng bor tjok lēr eni bakoe. ³³Gueniyo pjāy tjlēno oba kong ga pjāy lōng bor tjok llēm lōromi wleni ga tja tjlē bor Data li kong ga pjāy lōng bor tjok llēm lēr eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴»Tja shrono shāng nopga ichē ber lōng wlēp ēng tjok wlo lēmi llēm. Tja shrono shāng nopga ichē ēngkwē wlo, ber lōng wlēp ēng tjok wlo llēm. ³⁵Tja shrono shāng wapga domerga ichē ēngkwē ba dataga tjok, wapga walēga ichē ēngkwē ba mekēga tjok, pjāydogaga ichē ēngkwē ba ēmga tjok. ³⁶Eni ga bomi pjeyoga lōng bomi ushko li ber lōng bomi moskwoga.

³⁷»Ēye, ba data, ba mekē, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga āe. ³⁸Woyde ga llēye shāryēba ba kong bor kjishko llē pogo-shko li, e zrōkoba pjang kjlōs go ēmdē ga e ba kong ga llēye llēm lē. Eni llēm ga e ber bor oppingga ga ā bakoe. ³⁹Ēye beno shāng bor tjok llēm, e zrōkoba llēm lē wleni ga āār kjok dogo llēm. Gueniyo ga ēye jēk bor tjok jlōkoyo, e zrōraba bor kjishko ēmdē ga era ber sōk sē iyado Sbō tjok.

Bi potjwłëkkłö

⁴⁰»Ėye, pjäy włokjrara ga tja włokjrara włeni. Ėye, tja włokjrara ga bor ichaga włokjrara włeni bakoe. ⁴¹Ėye Sbö tjłökwö łaga włokjrara, e Sbö tjłökwö łaga kjışhko ga Sbö tjłökwö łaga li potjwłëkkłö ber ba kong bakoe. Ėye no pjłö bek włeniyo włokjrara, e pjłö bek kjışhko ga no pjłö bek li potjwłëkkłö ber ba kong bakoe. ⁴²Ėye bor oppingga song ěre kjimtara, e bor oppingga kjışhko ga sĕna di zeng erö ěmdĕ ga lĕr bomi kong jlökoyo ga potjwłëkkłö tjok tjän» ě.

Juan No Waga

11 ¹Jesús, ba oppinggaga dogłö sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek łok eshko dwayo, jongya kjok shto oblĕ oblĕ, oba ping włö.

²Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzłlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³łłĕbo kjakrokĕ Jesús kong. Öötong łöng Jesús shängshko ga tjłĕ łok ba kong ga «¿No pjłuyo iche ě Sbörĕ koshĕrwa łöng li pjare, de oblĕ koshorwarĕ?»

⁴«Łłĕye kuromi, ĩnomi li to łĕmi Juan kong. ⁵Nopga kjok ĩgö łłĕm włeniyo kjok ĩnoe. Nopga jĕk łłĕm włeniyo jĕktonge. Nopga pogłö go swłö ara, sho an do jĕkong włeniyo poptonoe. Nopga kjok kugö łłĕm włeniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono ĩröng obi. Nopga song włeniyo kong Sbö tjłökwö roy pjłü łak ba kong. ⁶Ėye măr bor go, ga tja raye łłĕm ga era ber sök wopjłüĕ» ě ba kong.

⁷Epga brikshko ga Jesús tjłĕno oba kong Juan kjışhko. Tjłĕ ga «¿Pjäy jek łöng kjok dogro no łłĕmshko, Juan ĩkshko ga pjäy äätĕ eshko łłĕm obishko ga domer, e kjwe sorĕ łoromi? ¿E sjro bakwara pjłukdĕ włeni łoromire? ⁸¿Eni łłĕm ga e kjwe sorĕ łoromi? ¿E doyono shäng shwong wolĕsowa, tjwłö ara włeniyo go łoromire? Miydĕmi pjłü ga nopga eniyo łöng pjłü ushko. ⁹¿Eni ga e kjwe sorĕ łoromi? ¿E kjwe Sbö tjłökwö łaga łoromire? E jlĕe. Ga e tjwłö ara, Sbö tjłökwö łagaga oblĕ kjinmo. ¹⁰Sbö tjłökwö tak pjang li goshko ga Sbö tjłĕno Juan kjışhko. Tjłĕno beno eni:

»«No ichĕr kjłara bop bām go,
bop roy łaga,
irbo poshăryĕ bop kong włö.”^a

¹¹»Łĕr bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ěre kjing go äätĕ tjwłö ara, Juan No Waga kjinmo łłĕme. Eni gueniyo ga nopga łöng Sbö sök no pjłuyoshko kjłobi li tjwłö ara, Juan kjinmo.

¹²»Juan No Waga dbaryoshko tek łĕkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjłuyo włö. Ga nopga owa ĕngkjwĕ ara, Sbö ber no pjłuyo łłĕm włö.

¹³Juan tjwayde łłĕm obishko ga Sbö tjłökwö łagaga uunkong tjłĕno ga łlono ga Sbö, e ber no pjłuyo ě. Kjok łlgwekkłö tara Moisésdĕ li tjłĕ eni bakoe. ¹⁴Ėye, tja tjłökwö kuya woydĕ li kong ga lĕr ga Sbö tjłökwö łaga Elías tjwe ĩröng łara koshĕmi łöng li, e Juan. ¹⁵Ėye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶»Eerishko dbaryo sopga, ¿pjäy so łłĕ kjoyo lĕr bomi kong? Pjäy so kjwo-zirga öö ě łöng ĕng kong łłĕbo soynezłlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjłĕ łok ga

¹⁷ »“Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tækwo woydoklō ga
pjây slatong llëm bakoe” le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbō kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko A sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur tōngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbō kjok miydë li, e jlōe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

**Kjok shto oblë oblë, ba tjllōkwo kjrëba woydë llëm
kjishko ga kjok eshko sopga wlonä Jesúsdë**

²⁰ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjän, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlōe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wlonä Jesúsdë, tjllë ga ²¹ »¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlō, pjây shdungko! Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlōe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlū kjing go, ba woowa li iya Sbörë wlo tjän. ²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjllik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Sodoma sopgarë kjwe ga eerl ga ba tjëyoga löng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjllë Sbō kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²⁷ Eshko ga tjllë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbō Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbō, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja wllëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozl, pjây oppis bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo. ³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

12 ¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjlli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. ² Iya fariseogarë ga tjllë Jesús kong ga »¡Bop oppinggaga kjwe izong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

³Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwö go li, e lomirë llëmdo?

⁴David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagagarë erö ëmdë ga uara löke. ⁵Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo?

⁶Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlo ara anmoyö, Sbö u kjinmo.

⁷Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”^b Tjlökwö ëre llë löklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» lë.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁹E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judfoga syö uyo jong kjok eshko li roshko. ¹⁰Domer shäng kjlara eshko orkwö kjwara slos-loe. Fariseoga löng eshko kjlobö, llëbo wlëya löng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptëy ga pjläre?»

¹¹«¿Bomi öng, e löno pjläbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo? ¹²No, e tjwlo ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjlu, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjläre» lë ba kong.

¹³Eshko ga Jesús tjlë domer li kong ga «Pja orkwö roshwizong» lë. Kuya ga orkwö roshwino, ga poptono beno pjlu, ba orkwö kar go dik. ¹⁴Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» lë.

Sbö parkaga

¹⁵Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» lë. ¹⁷Shäryono eni, tjlökwö lara ba tjlökwö laga tek dënashko so Isafasdë li ber jlokoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁸«Bor parkaga kjroror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go,

ga kjok llgwer sorë li roy shdöya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm,

öö lë kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,^c

shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,^d

kjok llgwera beno bek pjir guing.

²¹Llono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshë.»^e

b 12.7 Oseas 6.6. **c** 12.20 Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm lë li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëme löklo. **d** 12.20 Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm lë li, e domer li ber wotöy, nopga mär ba go sira dö li tjok löklo. **e** 12.18-21 Isafas 41.1-4.

Jesús, Beelzebú^f

²² Eshko ga domer shäng kjlära kjok ïgö llëm, tjëlë llëm, goshko Ä sëya kjlära kjïshko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok ïgö pjläú, tjëlë pjläú bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjëlë ëng kong ga «¿Ère David tjëyo shrono shäng bi dögaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjëlë lok ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúrë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjëlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? ²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebúrë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga èrë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjïshko ga epga omik wëlë ga pjây diktong löng jlöe. ²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo shrono tjan.

²⁹ »¿Domer sök kjlära dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirra bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjläú.^g

³⁰ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjïshko ga lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlokwo lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjläú. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ère läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjläú. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjläú ga ba bo, e pjläú. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¿Pjây so dgur kjoyoe! ¿Pjây owa kjïshko ga pjây tjëlë pjläú sorëro? Llëbo tjeng bomi pjläúshko lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjläú ga tjëlë pjläú, wotjlik pjläú kjïshko. No owa ga tjëlë owa, wotjlik owa kjïshko. ³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlokwo owa lono kjwobi li kjïshko. ³⁷ Eshko ga pjây ie ber löng pjläú, llëm ga pjây ie ber löng shdungko, tjlokwo loromi li kjïshko» le.

Jonás jyäglö

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglö shäryos kjrina borwa kong, llëbo ïydëba llëm wleniyo ïnwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi

^f 12.22 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. ^g 12.29 Domer dbo ara le li, e Ä löklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús löklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing löklo.

ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwö läga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ⁴⁰Dënashko ga e beno sök mä dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre äär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lära, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlära tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lök, ga tjlä ga “Kjwepga shdungko” le. ⁴²Sabä so pjlyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlö. Ga ëreshko no shäng kjlära tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlä ga “Kjwepga shdungko” le.

⁴³»Ä säya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlek kjok dogro no llëmshko, woshët wlö, gueniyo wlëya llëme. ⁴⁴Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ⁴⁵Eni ga säya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa, ga pjäy ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

⁴⁶Jesús sök tjlä oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlö. ⁴⁷Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlä ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ⁴⁹Eni ga ba oppinggaga löng li piya ba sakkwo go, ga tjlä ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ⁵⁰Ëye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

Dwla sguingga

13 ¹E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go. ²Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³Eshko ga tjläno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlä ga «Domer shäng kjlära dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴Sguïyashko ga kjone kjone löno tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lök drete. ⁵Kjone kjone löno tjeng ak ara tjreko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶Gueniyo slenggwö dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. ⁷Dwla kjrina obi, e löno tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwinae. ⁸Dwla kjrina obi, e löno tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjluë. Kjoneshko ga sok kwara botjyono kjwo sak dbaw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹Ëye kwomgwö tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjläno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «¿Pja tjlä oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹² Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li dëya ba shjiryo drete.^h ¹³ Kuya löng ga llë löklo miyde lök llëme. İya löng ga llë İyde miyde lök llëm bakoe. Tja tjlä ba kong llëbo jyäglo go e kjışhko. ¹⁴ Llëye İara Sbö tjłokwo İaga tek dënashko so İsafasdë li beno epga li kjışhko. Tjłeno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë löklo miyde lök llëm,
İya löng kjër ga llë İyde miyde lök llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ëre, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo băng băngzara lök tuke.

Bokkwo İlino lök tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lök ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lök ba kwamgwo go llëm wlo,

opping lök sira llëm wlo,

optwë ber bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe.”

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok İgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwamgwo go bakoe. E kjışhko ga pjäy ber löng wopjlü. ¹⁷ Lër bomi kong jłokoyo ga llëbo İmi, kumi löng ëre tjwlo İara. Dënashko ga Sbö tjłokwo İagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga İanyo, e llë löklo İara Jesúsdë

¹⁸ »Dwla sguingga İanyo, e llë löklo lër bomi kong. Kuzİa. ¹⁹ Èye Sbö ber no pjluyo sorë li roy kuno, gueniyo llë löklo miyde llëm ga e so dwla İono irbo băng li kjoyoe. Tjłokwo li dgak pjang ba pjlüşhko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga dëya ba shjiryo. ²⁰ Dwla İono ak ara tjreko li, e ëye tjłokwo li kuno, ga beno shăng wopjlü li löklo. ²¹ Gueniyo tjłokwo li äar ber ba pjlüşhko jłokoyo llëm kjışhko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjłokwo li kjışhkosshko ga tjłokwo li raye, söya ame. ²² Dwla İono shkö sho roshko li, e ëye tjłokwo li kuno li löklo. Tjłokwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjliya İara, wo pjang dbur go bakoe. E kjışhko ga tjłokwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjłokwo li kjışhko llëme. ²³ E ga dwla İono klung sho pjlı kjing go li, e ëye tjłokwo li kuno, ga llë löklo miyde pjlı li löklo. Eni ga e ber shăng so dwla botjyono pjlı kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbăw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» İe ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlı tjreko

²⁴ Ga Jesúş tjłeno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlä ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shăng kjłara. Pjłara ga dwla pjlı wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵ Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shăng kjłara dwla dgak buk İishko. Kjlo sho owa dwłayo, e söra, dgara dwla buk pjlı li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶ Eni ga dwla pjlı li weno, botjyë kjwłëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjreko bakoe.

^h 13.12 *Llëbo tjok* İe İi, e Sbö tjłokwo löklo. Eni ga ëye Sbö tjłokwo kjrë ga kong tjłokwo twe Sbörë obi, gueniyo ëye omkjrë llëm ga Sbö tjłokwo miyde tjän li dëya ba shjiryo.

²⁷»İya dwla sogo li parkagagarë ga öör lök ba rotë ba kägäyo kong, tjëlë ga «Tjlapga, pja dwla dgonon bop kjok kjing go pjlu eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?»

²⁸»«Söga, dgaga bi moskworë» le ba kong.

»Kuya lök ga tjëlë ba kong ga «¿Kjlo sho owa kjwe shirware?»

²⁹»«Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tëm ba tjok äe. ³⁰Pjlu wlo ga iozi ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lök eni pjir ga dwla pjlu li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko» le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

³¹Ga Jesús tjëlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjëlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³²Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³Ga Jesús tjëlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjëlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wëni kjwo sak kjwara (10)ⁱ ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjëlëno llëbo jyäglo go

³⁴Llëbo uunkong ëre İara Jesüsdë nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye İara ba kong llëme. ³⁵Shäryono eni, tjlokwo İara Sbö tjlokwo İaga tek dënashko sorë li ber jlokoyo wlo. Tjëlëno beno eni:

«Tja tjëlë llëbo jyäglo go;

tjlokwo lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko,

kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong.»^j

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko İanyo, e llë löklo İara Jesüsdë

³⁶Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba opping-gaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko İanyo, e llë löklo İos borwa kong sira» le.

³⁷Kuya ga tjëlë ba kong ga «Dwla pjlu dgaga İi, e no to ter kjok dogo dwayo ëre löklo. ³⁸Dwla dgara kjokyo İi, e kjok kjwang jikong löklo. Dwla pjlu İi, e Sbö nopga löklo. Kjlo sho owa İi, e Ä nopga löklo. ³⁹Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga İi, e Ä löklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo İi, e kjok pjir dbaryo löklo. Ga dwla skogaga İi, e Sbö parkagaga kjok dogo so löklo.

⁴⁰»Kjlo sho owa İi töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa İi

i 13.33 Gök kësbang tjung wëni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

j 13.35 Salmo 78.2.

töng. ⁴²Ga dbuya lök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjïy. ⁴³Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletilet dlo wleni, ba Data sök lishko. Eëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

Llëbo tjwölö ara jnek buk

⁴⁴»Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo tjwölö ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwölö ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwölëna beno ba kong.

Obrikkwö tjwölö ara

⁴⁵»Sbö ber no pjluoyo sorë, e so domer llëbo tjwölëga, soynega to shäng obrikkwö tjwölö ara wlëk kjoyo bakoe. ⁴⁶Obrikkwö wlëna kjwara tjwölö ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwö li tjwölëna beno ba kong.

Kjïla mã shakklö

⁴⁷»Sbö ber no pjluoyo sorë, e so kjïla mã shakklö kjoyo bakoe. Dbuya lök di roshkoshko ga mã shaya llërba pogo. ⁴⁸Kjïla li dlínoshko ga shikoba tjeng pjöshko, ga mã pjlu wleniyo töngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjwe lök nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ga nopga owa li dbuya lök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjïy» lë.

Llëbo tjaqlën, llëbo këguë

⁵¹Eshko ga Jesús tjlë ba kong lök ga «¿Tjölkwö lër shäng li llë löklo miydëmi löngde?»

«Ëng, miydërwa» lë lök ba kong.

⁵²Kuya ga tjlë ba kong ga «Eëye no ping pjlu, Sbö ber no pjluoyo sorë li kjishko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llëbo jnek tjeng ara, llëbo tjaqlën, llëbo këguë bakoe. Ga llëbo li shiya, twe oba kong ga pjluë» lë.^k

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³Jesús tjlëno llëbo jyäglö go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syö uyo jong eshko li roshko. Kuya lök ga beno löng yëy lë erä. Ga tjlë lök ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llëbo iydeba llëm wleniyo shärye sorë? ⁵⁵¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo? ⁵⁶¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» lë lök ëng kong eni. ⁵⁷Ga tjölkwö kjre lök woydë llëm, iirkono lök ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lök ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjölkwö läga, e iëba tjwölö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwölö llëme» lë.

k 13.52 Llëbo tjaqlën, llëbo këguë lë li, e tjölkwö tjaqlën, tjölkwö këguë löklo.

⁵⁸ Kjek eshko sopga mär Jesús go llem kuzong ga llebo iydëba llem wleniyo sharyara ara eshko lleme.

Juan No Waga zrörabae

14 ¹ Dbar eshkoshko ga Pjlu Herodes' parkë sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjëlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li wosh-rokdo. Lëbo iydëba llem wleniyo sharye ga pjlu e kjishko» le.

³⁻⁴ Kjpabashko ga Juan tjëlë Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko» le. E kjishko ga Juan shara, bangzara Herodesdë, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tjökwö läga» leba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zröra lleme.

⁶ Öotong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodias wa walë li bërkonoba löng kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjlu e kjishko. ⁷ E kjishko ga tjleno ba kong jökoyo ga lleye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjëlë Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kwilë roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo tjleno jökoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba sharyë ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kwilë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lök ba doyo kjrë, ga söra, jnena lök sakshko. E irgo ga öotong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lök ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsdë ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kjoyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lök ara ba irgo pjö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kjoyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llem li ina, ga songe le, ga swlopaga söra lök tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjek ro zar kwilë kuzong ga ba oppinggaga tjëlë lök ba kong ga «Kjek sëng tjän. Kjek ëreshko lleye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llebo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Brik lök llem ga pjluë. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lök ga tjëlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tek sözi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lök nopga löng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lök shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglō sak dbāw dbāw pjloglō shkēng (5,000) dik. Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyē kjoyong roshko, dipzē di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shāng eshko. ²³ Brikong pjir ga Jesús jem öötong shāng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbō kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shāng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjoyong li jek öötong buk pjola tjän, ga jōya di iōya ararē, pjluk tek jong ba shwo lēkong kjishko. ²⁵ Kjok shrānto ga Jesús jek jek shāng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lēkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlē ēng kong ga «Kjwe äya jlōe!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjäy wokjange! Tja li jekdo shāng! Llēye bangkjremlī llēme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, pja jlō ga tja ichos jek jek di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorē ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jëktong jek di kjing go, Jesús shwo lēkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrra, ga pir jer jong, ga tjlē ga «Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llēme. Pja kjimtēr llēme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kjoyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjeksoe. ³³ Eshko ga beno löng kjoyong roshko li, Jesús poshrēra, ga tjlē lok ba kong ga «Pja Sbō Wa jlōe» le.

Swłopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ³⁵ Jesús miydara kjok eshko sopgarēshko ga roy shdōra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swłopga söra lok ba kong, ³⁶ tjlē ba kong ga «Swłopga kjwe ichos bop shwong worbo porwē sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

Nopga äär ber owa Sbō bokso sorē

15 ¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisesde li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalēn kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlē lok ba kong ga ² «Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dēnashko so sdēkwo bangkjre lok llēm ega? İe lokshko ga orkwo shkwē llēme» le.

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bomi sdēkwo kjishko ga Sbō kjok llgwekklo kolēmi llēm ega? ⁴ Sbō tjlēno ga “Bomi dataga, bomi mekēga, e bangkjrozī, iozī ber tjwlo ara.”” Sbō tjlēno obi ga “İye ba data, ba mekē lāywono owa ga e zrōkko.” ⁵ Gueniyoga İye tjlēno ba data, ba mekē kong ga “Pja kjimtēr ga äe. Bor llēbo uunkong İre tworor tjeng Sbō kong pjire” lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekē kjimte ame ga pjluē lēmi eni. Eni ga bomi sdēkwo kjishko

ga Sbō tjlōkwo ioromi beno twlō llēme. ⁷ Pjāy Sbō tjlōkwo sōga jļōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjļúshko! Llēye lara Sbō tjlōkwo lāga tek dēnashko so Isaíasdē bomi kjishko li, e jlōe. Tjlēno beno eni:

⁸ »«Nopga ēre, tja poshrēya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya ba pjļúshko llēme.

⁹ Tja poshrēya lōng li llēno llēm, nopga piya kjok llgwekklo tak norē go erō kjishko»» lē.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «Tja kuzia.

¹¹ Nopga āār ber owa Sbō bokso lāga dli ue lirē llēme. Miga ber lōng eni li lāga ba tjlōkwo lē om go lirē» lē.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Llēye lōrop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydēpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sōk kjok dogo lirē llēm ga e skwako slēng go.»

¹⁴ Kjwepga lōng wēyē. Kjok igō lok llēm, gueniyo lōng oblē kjok igō llēm wlēniyo wlosōk. Eni ga no kjok igō llēm wlēniyo wlosōya no kjok igō llēm wlēniyorē ga lōn tjeng pjōyikong pjļēbgwo kjwaraso roy» lē ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Llēye lōrop llēbo jyāglo go li pjļoiligwes borwa kong sira» lē.

¹⁶ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «¿Llēye lēr shāng li llē loklo miydomirē llēm obire? ¹⁷ Dli uēy li jer bi kjamo roy, āār ber tjeng bi bō roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydēmi llēmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjlōkwo lēy li wen tēm bi pjļúshko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga āār ber owa Sbō bokso lāga erē. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrōk, pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok, lūrķē, jyōrkē, oblē jyōyotķē, oblē lāywē owa, e wen tēm ba pjļúshko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga āār ber owa Sbō bokso lāga llēbo tjeng ķēs ērerē. Gueniyo ēye ber pjļo bek Sbō bokso, iono orkwo shkwono llēm kjishko llēme» lē.

Walē judío llēm wlēniyo mār Jesús go jļōkoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek oōtong shāng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walē sōk kjlāra eshko Canaán so. Tek shrono shāng Jesús shwoy ga tjlē ba kong dbo go ga «Tjļapga, David tjēyo, tja songe lōzong! Bor wa walē, goshko Ā sēya kjlāra, in ga songe» lē.

²³ Kuya ga dboryara llēme. Eni ga ba oppinggaga tjlē ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walē kjwe kong, tek shāng oō lē ara bi irgo kjishko» lē.

²⁴ Kuya ga tjlē walē li kong ga «Tja ichara Sbōrē Israel tjēyoga kong dōe. Epga ōng wlēp ushko so jeno lōng wlēni» lē.

²⁵ Eni ga walē li tek shrono shāng ba zlong bāng ga kjōk tōno, tjlē ba kong ga «Tjļapga, tja kjimtozong!» lē.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bi wapga dli li dōy, twēy shjiti» kong wlo ga āe» lē.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jlōe, Tjļapga. Gueniyo ba sogo iēshko ga dli pjļoyo lōn ter tōshko ga ue shjitirē ga pjļue» lē.

n 15.8-9 Isaías 29.13. o 15.13 Dwla dgara ba Data sōk kjok dogo lirē llēm lē li, e nopga mār Sbō go llēm li loklo. Epga ber skwako slēng go lē li, e epga kje Sbōrē ba bokshto dwayo loklo.

p 15.26 Eshko dbaryo ga nopga judío llēm wlēniyo kowara judiogarē shjiti, woyde lok llēm kjishko.

²⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja mär bor go jëlökoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» ë. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swlopga söra lök ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjëlë llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lök Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjëlë llëm wleniyo, e tjëlëno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök igö llëm wleniyo, e kjök ino bakoe. Iya löng lirë ga beno löng yëy ë erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lök ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» ë.

³³ Kuya lök ga tjëlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wley kjone?» ë.

³⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

³⁵ «Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» ë lök ba kong.

³⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsdë wlar uunkong töshko. ³⁷ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» ë. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lök nopga tjeng kës li kong.

³⁸ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tona ba oppinggagarë lök shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁹ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

⁴⁰ E irgo ga nopga briktong pjir ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

Llëbo jyäglö kjok dogo dwayo

16 ¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjëlë ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» ë.

² Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Mi kjok säng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjluë lëmi. ³ ¿Mi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë löklo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë löklo miydëmi llëm sorëro? ⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglö shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlokwo laga Jonás, e jyäglö shäryotë bomi kong eröe» ë.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukkĭo

⁵E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang ĩi kjwo na ĩekong ga pjlung shosho suk pjir söra ĩok ĩlĕme. ⁶Eshko ga Jesús tjĭe ba kong ga «Pjāy sjĕk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukkĭo wĭe tjok» ĩe.

⁷Kuya ĩok ga tjĭe ĕng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno ĩlĕme. ĩe shäng bi kong eni e kjĭshko» ĩe.

⁸Tjĭe löng ĕng tjok ĩlĕ ĩi miydara Jesúsdĕ kuzong ga tjĭe ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno ĩlĕme” ĩĕmi ega? ¿Pjāy mār bor go jĭłokoyo ĩlĕm ega? ⁹¿Bor tjĭłkwo ĩi ĩlĕ ĩłkĭo miydomirĕ ĩlĕm obire? ¿Domerga sĕnor dogĭo sak dbāw dbāw pjĭłgĭo shkĕng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkĕng (5) goshko ga dĭi beno obi tĕnomy shingyo kjwobi woyo bomi kong ĩlĕmdo? ¹⁰¿Domerga sĕnor dogĭo sak dbāw dbāw pjĭłgĭo pkĕng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dĭi beno obi tĕnomy shingyo kjwobi woyo bomi kong ĩlĕm bakoro? ¹¹¿Tja tjĭe shäng pjlung shosho suk pjir kjĭshko ĩlĕm ĩi miydĕmi ĩlĕm sorĕ? Pjāy sjĕk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukkĭo wĭe tjok» ĩe.

¹²Eshko ga miydara ĩok ga Jesús shäng tjĭe ĩi, e pjlung shosho uukkĭo ĩayde ĩlĕme. No piya fariseoga, saduceogarĕ löng sorĕ, e ĩayde shäng.

No pjĭluyo ichara Sbĕrĕ shrono shäng ĩi, e Jesús ĩara Pedrorĕ

¹³Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjĭe ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ĕre, e ĕ ĩĕba?» ĩe.

¹⁴Kuya ĩok ga tjĭe ba kong ga «No kjone kjone tjĭe ga pja Juan No Waga ĩi woshrokdo ĩe. Kjone kjone tjĭe ga pja Sbĕ tjĭłkwo ĩaga tek dĕnashko so Elĭas ĩi tjwayde shäng ĩe. Kjone kjone tjĭe ga pja Sbĕ tjĭłkwo ĩaga tek dĕnashko so Jeremĭas ĩi woshrokdo ĩe. Kjone kjone obi tjĭe ga pja Sbĕ tjĭłkwo ĩagaga tek dĕnashko so kjĭlara ĩi woshrokdo ĩe» ĩe ĩok ba kong eni.

¹⁵Kuya ga tjĭe ba kong ga «E ga pjāy e, ¿tja ĕ ĩĕmi?» ĩe.

¹⁶Kuya Simón Pedrorĕ ga tjĭe ba kong ga «No pjĭluyo ichara Sbĕrĕ shrono shäng ĩi, e pja. Pja Sbĕ Sök ĩyado ĩi Wa jĭłĕ» ĩe.

¹⁷Kuya ga tjĭe ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjĭĕno ĩi ĩaga norĕ bop kong ĩlĕm, ĩaga bor Data sök kjok dogo ĩirĕ bop kong. E kjĭshko ga pja ber wopjĭłĕ.

¹⁸ĩĕr bop kong ga pja kowĕr Pedro.^q Oba u ywĕ wĭo ga ak kjang ĩĕba bām go, ber ba shakkĭo wĭo. Eni ga nopga tjĕyo shāryĕr kjrina bor tjĭłkwo kjragaga kjłobi ĩi go, so u kjoyo, ga ak ĩĕr ĩi, e ber u ĩi shakkĭo wĭeni. Tjĕyo ĩi zāya Ārĕ ga āe. ¹⁹Ba pja kong dbo twĕr, pja ber Sbĕ nopga bapshiga wĭo. Ba nopga ĩĕhĕp sorĕ kjok ĕre kjing go ga epga ĩĕhe Sbĕrĕ kjok dogo eni bakoe» ĩe.

²⁰E irgo ga tjĭe ba oppinggaga kong obi ga «No pjĭluyo ichara Sbĕrĕ shrono shäng ĩi, e tja ĩĕmi ĕ kong ĩlĕme» ĩe.

Jesús ĩano ba wĭłon dbaryo kjĭshko

²¹Eshko jek ĩĕkong ga Jesús tjĭe ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jeru-salĕn kjokyo. Eshko ga judĭo tjĭłapgaga kjok ĩlgwega wĭĕniyo, syĕshtaga

q 16.18 Grecia so tjĭłkwo Pedro, e ak ĩłkĭo.

kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²²Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlä ba kong ga «Tjläpaga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

²³Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlä ba kong ga «Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

²⁴Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlokoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlokoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁶Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷»No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parka-gaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlen, llëbo shäryara dö li kjishko. ²⁸Lër bomi kong jlokoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluvo sorë li imi welëe» le.

Jesús kjlöpswono beno kälä lletilet

17 ¹Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjärayo), e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. ²Eshko ga ina ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlöpswono, bokkwo beno kälä lletilet dö wleni, ga shwong beno pjilublün shjiye.

³Iya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko. ⁴Eni ga Pedro tjlä Jesús kong ga «Tjläpaga, tjawa löng na ga pjläe. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵Shäng tjlä wopro ga pjäng sho shjiy löno ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlä ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok. Ba tjlokwo kuzia» le.

⁶Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlä ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjremlë llëme» le. ⁸Iya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Llëye inomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshlara Sbörë iröng obi guing» le.

¹⁰Kuya lok ga tjlä ba kong ga «No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go tjlä lok ga «Borwa pjluvo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluvo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Le lok eni ega?»

¹¹«Elías tjwe bäm go jloë. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. ¹²Gueniyo lër bomi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba llëme. Kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ëre kong llëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³Miydara ba oppinggaga lirë eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

Dwłas goshko Ä säya poptara Jesúsdë kjłara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjłara, kjök tonon, ¹⁵ ga tjłë ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lözong. Lłëbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjło dete, wopjir kjłulu erä. Olö ga dguë iök roshko, lłëm ga lon dishko. ¹⁶ E kjışhko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok lłëme» lë.

¹⁷ Kuya ga tjłë ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjây wotjlik owa. Pjây mär Sbö go lłëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong lłono, pjây mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwłas li tek sös bor kong» lë. ¹⁸ Eshko ga Ä säya li wlöna, ichara to dwłas li go dwayo, ga dwłas li poptono jekdo beno shäng pjłue.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjłë lok ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa lłëm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjây mär Sbö go jłökoyo lłëm kjışhko. Lër bomi kong jłökoyo ga pjây mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjây tjłë dlup ëre kong ga «Pja opkjös jek pjola» lëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga lłëye shäryëmi ga ä wlo li drete» lë ba kong.

Jesús İano ba wołon dbaryo kjışhko pjłara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjłë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lë. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwłëkkłö Sbö u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwłëkkłö dburyo li tōngga Sbö u kong löng eshko li tjłë Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwłëk lłëmdo?»

²⁵ «Ëng, potjwłëya» lë ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga lłëye layde Pedrorë ba kong lłëm obishko ga Jesús tjłë ba kong ga «¿Pjây kä potjwłëk bor kong» lë pjłupgarë ë kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong eröe» lë ba kong.

Kuya ga tjłë ba kong ga «Eni ga ba nopga baıyara kä potjwłëk lłëme. ²⁷ Gueniyo ëye barwëy lłëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mä ship kjłara bäm go li kjak roshko dburwa buk kwara. Ship, söp, twëp dbur tōngga li kong, bi kä potjwłëkkłö wlo» lë.

Ëye tjwłö ara anmoyö

18 ¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjłë ba kong ga «¿Sbö sök no pjłuyo İyado lışhko ga tjawa löng ëre tjreko, tjwłö kësbangyo li kjone dey?» lë.

r 17.20-21 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Eni kjwe ga lłëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjây ië lłëm Sbö kong, pjây syöshë Sbö kong ara dey.»

²Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shäng ba tjreko, ³ga tjle ba opping-gaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy opkjlopswë ber kjwozirwa jüni llem ga pjäy äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko lleme. ⁴Eye opkjlo-pswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlo kësbangyo Sbö sök no pjluo iyado lishko li e. ⁵Ga eye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjishko ga tja wlokrara wleni.

«Shji nopga ichë llebo owa shäryë lleme» İara Jesüsdë

⁶«Eye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llebo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llem obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bängshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁷Llebo tjeng ara kjok kjwang jikong no ichë llebo owa shäryë wleni. Llebo wen eni iyado. Gueniyö eye no ichë llebo owa shäryë ga e song jlöe.

⁸«E kjishko ga bomi orkwo, bomi dre, pjäy iche llebo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjäy opzrek jek äär Sbö sökshko dre kjwara llem, orkwo kjwara llem dey ga pjlu, pjäy pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llem shtoyo li roshko llem wlo. ⁹Bomi bokkwo, pjäy iche llebo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjäy opzrek jek äär Sbö sökshko bokkwo kjwara llem dey ga pjlu, pjäy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llem shtoyo li roshko llem wlo.

Öng wlep ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹«Kjwozirga kjwe tjwlo lleme lemi lleme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.»

¹²«Lle lemi? Domer shäng kjlara, e öng wlep ushko so tjeng doglo sak dbaw (100). Kjlara jeno wleni ga lamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlek llemdo? ¹³Wlenashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llem li woyot-jliya ara lleme. E ber sök wopjlu kjlara jeno, wlena li kjishko. ¹⁴Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llem bakoe.

Shji llebo ilgwek eng kong sorë

¹⁵«Bop kjlara opshäryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, lleye owa shäryara li jlöe le wlo. Jlo lara ga pjäy beno löng wopjlu eng tjok. ¹⁶Jlo le llem ga oblä rokëp jek bop tjok kjlara pjök, lleye lanyotkëp li, e jlöe le lok wlo, Sbö tjlokwo tjle ga «Shji oblä rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlöe le lok wlo» kjishko. ¹⁷Jlo le llem obi ga pja nom syö uyo, ga lep bor tjlokwo kragaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlo le llem obi ga iep ber shäng nopga Sbö miydë llem wleniyö dik, dbur tögga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸«Lër bomi kong jlökoyo ga no ilgwemi sorë kjok ere kjing go ga ilgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe. ¹⁹⁻²⁰Lër bomi kong obi ga bor tjlokwo kragaga tön löng bor

s 18.10-11 Tek dënashko ga kibokwo ere jyä shiraba oblä oblä ara. Ga kjone kjone tjle ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ere shrono shäng no jeno löng li döga.»

t 18.16 Deuteronomio 19.15.

ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy tön wotjlik kjrinaso kjok ëre kjing go, pjäy löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syö go ga twe bor Data sök kjok dogo lîrë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjewlô ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjê ba kong ga «Tjlapga, çbor kjlara llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjewlô llëm pjlobi ga pjlu? çShäryër eni pjloglô kjäk (7) ga pjlu?»

²² «Pjloglô kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjlararë bop kong li iëp ber tjewlô llëm pjloglô sak kjäk kjingsho kjäk (77).»

²³ »Eni ga Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjewlô ba kong kjöme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjewlô ba kong ara, domerga doglô sak dbäw dbäw pjloglô sak kjwara (10,000) parkë lu pjloglô sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wlëni. ²⁵ Tjewlëya ba parkaga lîrë llë go llëm kuzong ga pjlu tjê ga «Kjwe soynezî jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baiya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjewlô li tjewlëya bor kong e go wlo» le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lîrë ga kjök tono, tjê ba kong dbo go ga «Tja songe lözong. Tja koshos sira ga tjewlën bop kong uunkong» le. ²⁷ Iya pjluë ga songe le, ga tjewlô shira ba kong ame, dëra beno shäng ojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjewlô ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wlëni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjê ba kong ga «Pja pogo tjewlô bor kong li tjewlës bor kong jekdo, eeri eröe!» le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lîrë ga kjök tono, tjê ba kong dbo go ga «Tja songe lözong. Tja koshos sira ga tjewlën bop kong uunkong» le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjewlô li tjewlëna ba kong pjir guing.

³¹ »Iya pjlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye ina lok li roy lara pjlu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara pjluë, ga tjê ba kong ga «Pja parkaga owa. Pja pogo tjewlô bor kong ara ëmdë ga tjewlô shiror bop kong llëme. Pja kjloshono bor kong ga pja songe löror. ³³ çEni ga bop kjlara, e songe löröp botoya dik llëm ega?» le. ³⁴ Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjewlô kjöme li tjewlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjewlô llëm wlëni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

Shji ëng rayë

19 ¹ Jesús tjëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlöpga poptara uunkong.

u 18.22 Grecia so tjökwö ëre llë löklo miydëy yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) löklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglô kjäk (7) löklo. (Era sak dbäw pjloglô pkëng kjingsho sak shkaw (490) löklo.) Kjone dey miydëy yötso llëme.

³Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga pjläre?»

⁴«Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”» ⁵E lömirë llëmdo? ⁵E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. ⁶Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷Kuya fariseogarë ga tjle ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸«Llëye kumi woydë llëm kjishko. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰Kuya ba oppinggarë ga tjle ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlokwo ëre kjraga uunkongdë llëme. Ëye kjimte Sbörë ga era omkjrë. ¹²Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluo li kong ga pjlu wlo. Ëre llë loklo, ëye ommiydë woydë ga miyde ga pjläre» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlä, kjwozirga kong

¹³Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong. Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggarë löng. ¹⁴Eni ga Jesús tjle ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Ëye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo» le. ¹⁵E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye pjlä shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷«¿Llëye pjlä kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlä li, e Sbö eröe. Pja ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga kjok llëwekklo tara Moisésdë li kolozong» le ba kong.

¹⁸Kuya ga tjle ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara,» ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe» le ba kong.

²⁰Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlokwo lëp shäng kës li shäryër shäng eni tjän. ¿Llëye shäryër obi?»

²¹«Pja ber pjlo bek woydë ga pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²²Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluoyo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁴Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluoyo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁵Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Enira ëye dardo?» le.

²⁶Kuya ga iya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llëye wlenwa e kjishko?» le.

²⁸Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglëshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringsgo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ilgwek wlo. ²⁹Ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së iyado Sbö tjok bakoe. ³⁰Gueniyo eerishko ga nopga tjwlo ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlo chira löng ara li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

20 ¹Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo. ²Eshko ga tjleno parkagaga li kong ga potjwlëya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³»Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak dret, llëbo soynezlöng. ⁴Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlën bëye» le. ⁵Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dlw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö le wleni ga jek shäryara obi.

⁶»Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak drete. Eshko ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy dbo ga löng parkë llëm ega?»

⁷»«Tjawa parkë ë tjok llëm kjishko» le lok ba kong.

⁸Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko» le.

⁸»Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlë ba parkaga kägäyo kong ga «Parka-ga to rokëp, ga potjwlëma. Shrono parkë iröng li potjwlëp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlëp ber iröng» le ⁹Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰»Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwlëya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe. ¹¹Potjwlëna lok pjirshko ga kjok sogo li läywe lok owa ëng kong, ¹²tjlë lok ga «¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? iTjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok ëng kong eni.

¹³»Eni ga kjok sogo li tjlë parkaga kjlara kong ga «Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong. ¹⁴Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng

li potjwlën woydë bopoya dik bako ga ¹⁵miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjishko. ¿Pjây wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjishkore?» Ìe.

¹⁶»Eni ga tjwlo ara eerishko li, e ber löng tjwlo chira eshko, e ga eerishko tjwlo chira li, e ber löng tjwlo ara eshko» Ìe.

Jesús İano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

¹⁷Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dbosho, ga tjle ba kong ga ¹⁸«Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, ¹⁹ga tja twe lok nopga judío llem wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» Ìe.

Santiago, Juan, e mekë lilebo rokono Jesús kong

²⁰Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjle ba kong ga «Lilebo shäryëp bor kong sira» Ìe.

²¹Kuya ga tjle ba kong ga «¿Lileye woydëp?»

«Pja ber sök no pjüyosho ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or kële kjlara» le ba kong.

²²Kuya ga tjle ba kong lok ga «Lileye rokëmi löng bor kong li, e lile miydëmi löng lileme. ¿Pjây shdungkoba, bokrotkëba botoya dik ga pjölure?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³Kuya ga tjle ba kong ga «Lër bomi kong ga pjây shdungkoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. Gueniyo ga pjây kjrër ber tjeng bor or kële, or milë, e İaga tjarë llem, e İaga bor Datarë. Shto bor or kële, or milë, e ber ëye kjlara bor Datarë tjeng li kong» Ìe.

²⁴Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. ²⁵Gueniyo rokara Jesúsdë uunkong, ga tjle ba kong ga «Miydëmi pjölü ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llem wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llem, iche parkë ara ba kong erä. ²⁶Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni lileme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwiëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ²⁸No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo lileme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlekklo wlo, epga där wlo» Ìe.

Domerga kjok igö llem wleniyo poptara Jesúsdë do pjök

²⁹Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. ³⁰Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok igö llem wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjleño dbo go, tjle ga «[Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe İozong!» Ìe.

³¹Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjle ba kong ga «Pjây kjinkozong» Ìe.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok lileme. Tjle lok dbo go jek obi ga «[Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe İozong!» Ìe.

³²Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Lläye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³«Tjläpğa, tjawa kjok ìk woydë» ìe ba kong.

³⁴Eshko ga songe ìe Jesúsdë, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok ìgö wëlä, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu dik

21 ¹Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ²ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlänggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga «Woyde Tjläpğarë» lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» ìe.

⁴Shäryono eni, tjläkwo lara Sbö tjläkwo laga tek dënashko sorë li ber jläkoyo wlo. Tjläno beno eni:

⁵«Lëmi Sión» sopga kong ga

«Bomi pjlu tek sök döro bomi shwoy wlep,

öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go» lëmi ba kong eni.»⁶

⁶Kuya lok ga shäryara eni. ⁷Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö ìe lok ara. Tjlä ga

«David tjëyo kjwe pjlu jläe.

Kjwe ichara Tjläpğarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlu jläe» ìe.

¹⁰Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» ìe.

¹¹Nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjläkwo laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» ìe.

Lläbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë drete

¹²E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwëk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlöpswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³Ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni: «Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.» Gueniyo ioromi beno jong lü uyo» ìe.

¹⁴Eshko ga nopga kjok ìgö llëm wleniyo, nopga jek llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga

kjok lligwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öö le kjwozorgarë löng Sbö u zlong bäng, tjilë ga «David tjëyo kjwe pjlu jloë» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ga tjilë lok Jesús kong ga «Llëye le lok li kup shängde?»

«Eng. Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Kjwozorga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tækwo go.”^c ¿E lómirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlokwo lara Jesúsde beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyo-shko ga pjli arae. ¹⁹Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. Iya ga jek aar ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjilë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰Iya ba oppinggagarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjilë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹«Pjây mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara aar llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pjlu, ga pjây tjilë dlup ëre kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe. ²²Pjây llëbo rokë syö goshko ga woyotjlëmi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba piya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok lligwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjilë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵«Pjây kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjilë lok eng kong ga «Ichaga Sbörë löröy ba kong wleni ga “¿Tjlokwo kjroromi llëm ega?» le bi kong. ²⁶Gueniyo Juan, e Sbö tjlokwo laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bang-kjrëy ara kjishko» le. ²⁷Eni ga tjilë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjilë ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸E irgo ga Jesús tjilë ba kong ga «Llëye lër bomi kong ëre woyotjlëzia. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjilë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjillgwo bo ara lishko» le. ²⁹Kuya ga tjilë ba kong ga “¿Tja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjlëno oblë, ga to jek parkë. ³⁰E irgo ga domer li tjilë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko» le. Kuya ga tjilë ba kong ga “Jölö, Data. Tja to parkë» le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³²¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjê ba kong ga «Bäm go lira ba data kołono» îe.

Kuya ga tjê ba kong ga «Lër bomi kong jłokoyo ga nopga dbur tōngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äar ber löng Sbō sök no pjłuyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjło bek li ping bomi kong, ga tjłokwo kjrromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjłokwo kjrono. İnomi eni ëmdë ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jłoe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjłokwo kjrromi llëm obi. E kjışhko ga nopga owa lër li kongda, Sbō, e ber ba pjłuyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³»Tja tjê bomi kong llëbo jyäglo go. Kuzia. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjłara ga kjilgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, kłung kjara ber kjilgwo bo ilruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjłöbō kong, potjwileya i, ga to kjok shto oblë.

³⁴»Öötong kjilgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjłöbō, kjilgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³⁵Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara lōra ak go. ³⁶E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjłöbō obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong löng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷»E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga «Miydër ga bor wa ërera bang-kjre łok» îe. ³⁸Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya kjok dagaga löng lirë ga tjê łok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo» îe. ³⁹Eni ga shara łok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra łok.

⁴⁰»¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llëye shärye ba tjok łok lëmi?» îe.

⁴¹Kuya łok ga tjê ba kong ga «Parkagaga owa li songe îe llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wleya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» îe.

⁴²Kuya ga tjê ba kong ga «Sbō tjłokwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë łok llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlo ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjłapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»^d

¿E łomirë llëmdo? ⁴³E kjışhko ga lër bomi kong ga pjây kjrara Sbörë, e ber bomi pjłu wlo. Gueniyo pjây omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjłú li kjrayde, e ber ba pjłu shara wlo. ⁴⁴Ëye łono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre łono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng luluë» îe.

⁴⁵Tjłeno llëbo jyäglo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara łok ga ba layde shäng. ⁴⁶Eni ga shaya łok woydë, bängzaya łok wlo. Gueniyo oba bangkjre łok ara, Jesús, e Sbō tjłokwo łaga lëba kjışhko.

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

22 ¹Jesús tjëno ba kong llëbo jyäglö go jek obi. Tjlë ga ²«Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo poshärye shäng. ³Eni ga ba parkagaga ichara kjlëbö nopga mana li rokë, gueniyo tek lok woydë llëme. ⁴E irgo ga ba parkagaga oblä ichara jek tjlä nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e poshäryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjäy tek malinge” le.

⁵»Kura lok, gueniyo kolara lok llëme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko. ⁶Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjä tjä, ga zrörae.

⁷Roy kuya pjlrë ga iirkonoe. Eni ga ba ëngkwagaga ichara ba parkaga zrögaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸Döni ga tjlä ba parkagaga kong ga “Dli llë shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlo llëm, tek tjwe na wlo. ⁹Eni ga pjäy nom irbo bäng, nopga tön arashko ga ë pogo wlenomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëya lok bi tjok wlo” le. ¹⁰Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlu, nopga owa, e wlëna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹Pjlu opzrëk jek äar nopga mana löng li ikshko ga iya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹²Eni ga tjlä ba kong ga “Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llëm ega?” le. Kuya kjing erä. ¹³Eni ga pjlu tjlä ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazi, pjirizi ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy” le. ¹⁴Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlëbö erä” le.

Shji kä potjwëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵E irgo ga fariseoga töno, lano lok ëng kong. Woydara ga llëbo kjak-roke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶Eni ga ba oppinggaga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. Öotöng löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlä beke. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. No tjläshko ga tjläkwo kup llëm, tjwlo kjöm pogo, e bop kong ga tjwlo beke. Pja tjlä bek ë pogo kong. ¹⁷Eni ga shji kä potjwëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjläre?» le.

¹⁸Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlä ba kong ga «Pjäy Sbö tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlushko! Tja tjlämi ega? ¹⁹Dburwa kä potjwëkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰Eni ga tjlä ba kong ga «Domer jyäglö sök dburwa ëre go jü ë? Jo tak pjang ëre go jü ë?»

²¹«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li » le lok ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi Sbö kong bakoe» le. ²²Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjlä ba kong ga ²⁴«Tjlapga

no pingga, kjibokwo tara Moisésdê beno pjang li tjîê ga “Ëye wołono, wapga beno ba boy tjok lîem ga shinmo kjîlarayo li orkwosmok ba boy beno sôk li tjok, wa tjok wîeni ga ber shinmo li i wîeni wîo.”

²⁵»Pjîara ga borwa tjîrêko ëreshko ga domerga lîong doglô kjâk (7), epenga dôe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wołono, ga wapga beno lîem kuzong ga ba lîeng orkwosmono ba syâ tjok. ²⁶Eni ga ba lîeng wołono jek bakoe. Ba lîemga kjîobi li orkwosmono ba syâ tjok eni bako, ga wołono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok lîeme. ²⁷E irgo ga walê li to wołono bakoe. ²⁸¿Eni ga domerga doglô kjâk (7) li orkwosmono uunkong walê li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walê li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹«Pjây diktong lîong jlôe! Sbô tjîlôkwo tak pjang li miydëmi lîem, ba dbo kësbang li miydëmi lîem bakoe. ³⁰No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber lîong Sbô parkagaga kjok dogo so wîeni shara. ³¹⁻³²Pjây wotjîlik ga no wołono, ga woshre ame lîemi. Gueniyo ga Sbô tjîlêno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbô”^e lîara. ¿E lîmirê lîemdo? E shinmoga Sbô lîeme. E nopga lîong sê li Sbô» lîe ba kong.

³³Kuya nopga lîong lîrê ga beno lîong yêy lîe erâ.

Kjok lîgwekkîo tjwîlô kësbangyo

³⁴Saduceoga kjînkara Jesúsê li kuya fariseogarê ga ëng tîono lîok. ³⁵Eshko ga fariseo shâng kjîlara, kjok lîgwekkîo tara Moisésê li miydaga pjîlú wîeniyo. E tek shrono shâng Jesús zlong bâng, ba tjîlik wîo. Tjîê ba kong ga ³⁶«Tjîlapga no pingga, ¿kjok lîgwekkîo tjwîlô kësbangyo li kjone dey?»

³⁷«“Lîêbo woydêpshko, lîêbo woyotjîlpshko, lîêbo shâryêpshko, pja sôk sê obishko ga Tjîlapga, bop Sbô li woydos jîlôkoyo îyado.”^f ³⁸Kjok lîgwekkîo tjwîlô kësbangyo li e. ³⁹Kjok lîgwekkîo kjîrina obi tjwîlô ara, e so bâm li kjoyoe. Tjîê ga “Pja opwoydê sorê ga bop kjîlara, e woydos eni bakoe.”^g ⁴⁰Kjok lîgwekkîo kjîring pjîok ëre tjwîlô ara anmoyô. Kjok lîgwekkîo lîamo tak lîok li, lîêye tara Sbô tjîlôkwo îagagarê li, e beno shji Sbô woydê sorê, shji ëng woydê sorê, e pinggîo bi kong erê» lîe ba kong.

¿No pjîluyo iche lîe Sbôrê li, e ê?

⁴¹Fariseoga lîong eshko obi wopro ga ⁴²Jesús tjîê ba kong ga «¿No pjîluyo iche lîe Sbôrê li, e ê tjêyo lîemi?»

«E David tjêyo» lîe ba kong.

⁴³Kuya ga tjîê ba kong ga «¿Eni ga David go Sbô Sëyashko ga no pjîluyo li kowara ba Tjîlapgayo ega? Eshko ga David tjîê ga

⁴⁴»«Tjîlapga tjîlêno bor Tjîlapgayo kong ga

‘Pja tek wîar ber sôk bor orkwo këlêkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjîr guîng,

eshko ga twêr ber bop kong ichêp wîo’ lîe.”^h

⁴⁵»¿Eni ga no pjîluyo li kowara Daviddê ba Tjîlapgayo kuzong ga e ber ba tjêyo tek ber ba irgo li sorê?» lîe. ⁴⁶Kuya lîok ga to dboryara êrê lîeme. Eshko dbaryo jek lîekong ga ëye wokjang lîêbo kjakrokê ba kong wîo ame.

No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlonä Jesúsdë

23 ¹E irgo ga Jesús tjëlë nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ²«No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbö tjlokwo go jlökoyo li epga, ëye oblë drete le lok eni. ³E kjishko ga pjây pîya sorë ga shäryozï eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjây omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjëlë ga “Llëbo shäryëy jüni” le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴«Oba pîyashko ga tjlokwo le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryë lok eni, gueniyo epga om go omkijmtë ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁵Llëbo shäryë lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbö tjlokwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjäkso go iyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shäryë lok kur may, pjë äär kjlay klung go wlo. ⁶Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklo pjlu goshko, shäryë lok eni judioga syö uyo roshko bakoe. ⁷Woyde lok ga miga llë lëba ba kong yötso llëbo soynezlong, ga kowëba no pingga.

⁸«Gueniyo ga pjâyda epenga dö wleni. Pjây pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjây kowëba no pingga llëm dey. ⁹Pjây Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey. ¹⁰Pjây bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng ëre li e. E kjishko ga pjây kowëba no bapshiga llëm dey bakoe. ¹¹Ëye opyë woydë tjwlo kësbang, oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ¹²Ëye opyono tjwlo ara ga ie ber tjwlo llëme. Ëye opkjilopswno beno wotöy ga ie ber tjwlo ara.

¹³⁻¹⁴«No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilushko! Nopga, Sbö ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrëk jek ba roshko llëm wlo kjoyoe. Pjây opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe.^k

¹⁵«No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilushko! Pjây to löng dlung kjing, kjok shto oblë oblë, no wlek ber bomi oppingga wlo. Wlënomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyö.

¹⁶«Pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Pjây tjëlë oba kong ga “Shji tjläno jlökoyo Sbö u kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjläno jlökoyo dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjishko ga llëye löroy jlökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁷Pjây kjok miydë sira llëme. Pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö

i 23.5 Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo. j 23.9 Kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey le li, e ëye iëmi ber Sbö shtoshko llëme loklo. k 23.13-14 Tek dëna-shko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «Pjây opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe. Syäpga jyäpawëmi, ga ba u li dömi ba shjiryo. E irgo ga pjây syöshhtë wop ara, “Nopga kjwera pjluë” lëba wlo lëmi. E kjishko ga pjây shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo.»

kong, Sbō u li kjishko. ¿Eni ga llēye tjewlō ara anmoyō li llē, dbur sho shōylōr lire, de Sbō u li?

¹⁸»Pjāy tjlē oba kong ga “Shji tjlēno jlōkoyo ōng sho sukklo li kjishko ga e llēno llēme. Gueniyo shji tjlēno jlōkoyo ōng twara, zrōra, suya buk ōng sho sukklo kjing go li kjishko ga llēye loroy jlōkoyo li shāryēy kjluwe” lēmi oba kong eni. ¹⁹Pjāy so no kjok igō llēm wleniyo kjoyoe. Ōng twara, zrōra, suya buk ōng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, ōng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llēye tjewlō ara anmoyō li llē, ōng lire, de ōng sho sukklo li?

²⁰»E kjishko ga ēye tjlē shāng jlōkoyo ōng sho sukklo li kjishko ga tjlē shāng jlōkoyo ba kjishko dō llēme. Tjlē shāng jlōkoyo llēbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. ²¹ēye tjlē shāng jlōkoyo Sbō u kjishko ga tjlē shāng jlōkoyo Sbō sōk eshko li kjishko bakoe. ²²ēye tjlē shāng jlōkoyo kjok dogo kjishko ga tjlē shāng jlōkoyo Sbō pjlu sōkklo kjishko bako, Sbō sōk ba sōkklo kjing go kjishko bakoe.

²³»iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlushko! Llēbo wlenomi li shtēmi āar ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twēmi Sbō kong. Bomi dli mokyo oblē oblē tjok ga shāryēmi lōng jlōkoyo eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjewlō ara, ba kjinmo lira kolēmi lōng llēme. Pjāy kjok llgwek bek llēme. Oblē songe lēmi llēme. Llēbo lēmi oblē kongshko ga shāryēmi llēm bakoe. Pjlu wlo ga kjok llgwekklo tjewlō ara ēre shāryomirē dēy, kjok llgwekklo oblē li shāryozi iyado bakoe. ²⁴Pjāy so no kjok igō llēm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosōmi lēmi. Kjok llgwekklo, e llē loklo miydēmi llēme. E kjishko ga llēye tjewlō ara llēm li, e shāryomirē lōng. Gueniyo llēye tjewlō ara li, e shāryēmi lōng llēme. Pjāy so no sōk di iē kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo ōng kēsbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llēme.

²⁵»iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlushko! Pjāy llēbo shāryē ara, pjāy pjluē lēba wlo, gueniyo ga pjāy kirkē ara, pjāy wotjlik dbur tōng bomi kong erō. Pjāy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶iFariseoga, pjāy so no kjok igō llēm wleniyo kjoyoe! Pjlu wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwēmi bām goshko. Pjir ga ber drēpdre jlōe.

²⁷»iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlushko! Pjāy so shinmo bapkwō poshtik pjlublūn, wolēsowa kjoyoe. Ikoba ga poglo go pjlu, gueniyo roshko shinmo dboglo, llēbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸Pjāy so e kjoyo bakoe. Ikoba ga pjāy pjlo beke lēba, gueniyo pjāy wotjlik owa erā, llēye lēmi ga shāryēmi llēme.

²⁹»iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlushko! Sbō tjlōkwo lagaga shinmotkono tjeng dēnashko li, ak sho shāryēmi ba sak kjing go, ber lōng kjone miydēba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyo poshāryēmi, ber wolēsowa wlo. ³⁰E irgo ga pjāy tjlē ga “Tjawa kjwe lōng borwa tjlāpgaga tek dēnashko so dbaryoshko ga Sbō tjlōkwo lagaga zrōrorwa llēme” lēmi eni. ³¹Eni ga miydēmi ga pjāy Sbō tjlōkwo lagaga zrōga li

tjëyoga. ³²Shäryara bomi tjäpägaga tek dënashko so lirë sorë ga pjäy omshäryë jek eni bakoe. ³³¡Pjäy so dgur kjoyoe! Pjäy shdungko, pjäy ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjäy där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

³⁴»E kjëshko ga Sbö tjlökwö lagaga, nopga kjok miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlös go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judioga syö uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to löng kjok shto oblë oblë go. ³⁵Tek dämär ga nopga pjlo bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacarías, Berequías wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zröromi Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjërëko. Llono ga owa ëre ber pjang bomi go. Pjäy shdungko e kjëshko. ³⁶Lër bomi kong jlokoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjäy shdungko llëbo owa ëre uunkong kjëshko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjëshko

³⁷»¡Jerusalén sopga, tja kuziä! Sbö tjlökwö lagaga zrömi. Sbö tjlökwö roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga töno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydromi llëme. ³⁸Tja kuziä. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹Lër bomi kong ga tja ëre imi ame, äär jong pjäy tjle löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë» li löng guing» le.

«Sbö u pjir ber drete» İara Jesúsdë

24 ¹E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng ga tjle lok ba kong ga «U lok ëre izong» le.

²Kuya ga tjle ba kong ga «¿U lok ëre imi löngde? Lër bomi kong jlokoyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ëre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglö

³E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupygo ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjle ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjle lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng döro li jyäglö wen llë? ¿Kjok pjir döro li jyäglö wen llë?»

⁴«Pjäy sjëk, pjäy jyäpgwëba llëm wlo. ⁵Eshko ga nopga wen tjwe ara tjle ga «No pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja» le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶»Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjreimi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ëre go kjwle jä.

⁹»Eshko ga pjäy twëba kjok ligwegaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy zröya lok bakoe. Bor kjëshko ga pjäy iywaba shjiktëng kjok kjwang jikong.

¹⁰Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëng iŷwō shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok iŷwegaga kong bakoe. ¹¹Eshko ga nopga ara to löng tjë ga “Tja Sbō tjlōkwo ŷaga” ië, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyāpgwe ara. ¹²Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame. ¹³Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjū iŷado. ¹⁴Sbō ber no pjūyo sorë li roy pjū, e shdār kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵»Dënashko ga Sbō tjlōkwo ŷaga Daniel, e tjlōkwo tono llëbo shäryë owa anmoyō Sbō shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yōtso. ¹⁶Eshko ga pjāy löng Judea kjokyo ga pjāy tökzong dlup lëkong; ¹⁷pjāy löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjāy tökzong māling, pjāy opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁸pjāy löng bomi kjokshko ga pjāy jek bomi ushko irōng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe. ¹⁹E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlōe. Walëga kjwozirwa tjeng nā ië, e song jlō bakoe. ²⁰Rokozi Sbō kong ga pjāy tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹»E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyō. Llëbo eni, e ikdaba tek dāmārshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²²Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye dār ber sök së kjlara llëme.

²³»Eshko dbaryo ga no tjwe shāng tjë ga “iNo pjūyo ichara Sbörë li shāng na iŷia!” ië. Oblë tjë ga “iShāng kjwe!” ië bomi kong, gueniyo jlō lëmi llëme. ²⁴Eshko ga nopga ara to löng tjë ga “No pjūyo ichara Sbörë shrono shāng li, e tja” ië. “Tja Sbō tjlōkwo ŷaga kjok ère so” ië. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo iŷdëba llëm wlëniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyāglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyāpgwe wlo, Sbō nopga kjrara li ëmdë jyāpgwe wlo ië, gueniyo epga jyāpgwe ga äe. ²⁵Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶E kjishko ga ëye tjë ga “iNo pjūyo ichara Sbörë li shāng kjok dogro no llëmshko!” ië bomi kongshko ga pjāy jek eshko llëme. Èye tjë ga “iOpjnenno sök na!” ië bomi kongshko ga jlō lëmi llëm bakoe. ²⁷No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe irōng obishko ga e ber so iŷwlëng ller kālā lletllet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja iŷa nopga uunkongdë wëllë. ²⁸Shinmo doyo buk kjone ga lā tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe irōng obi dbaryo

²⁹»Llëbo owa ère dbaryo irgo ga

»“Dlō ber pjang yët,
ga mok kālā tē ame.

Dbala lōn ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.”^m

³⁰»Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère jyāglo li wen kjok dogo ga bangkjreba kjok kjwang jikong, ga slar lok ara. Eshko ga ikoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kālā ikoba wëllë. ³¹Bor parkagaga kjok dogo

so ichër wli kësbang të, ga bor nopga kjrara li kjre lõk kjok kjwang jikong, tōya wlo.

³²»Tja kuzia. Pjāy pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³Eni ga llëbo tjeng kës ère shäryë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁴Lër bomi kong jlökoyo ga nopga lõng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³⁵Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwoora ber pjang iyado.

³⁶»E dbaryo llono, kjok orë, èye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa èrerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³⁷No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noë dbaryoshko li dik. ³⁸Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to lõng wlep dli uë, di ië, orkwosmok èng tjok öötong Noë opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. ³⁹Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ère tjweshko ga e shäryë eni bakoe. ⁴⁰Eshko dbaryo ga domerga lõng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. ⁴¹Ga wailega lõng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴²»E kjishko ga pjāy lõng sjëk iyado, bomi Tjlapga ère tjwe dbar llono miydëmi llëm kjishko. ⁴³Tja kuzia. Èye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo luyotkëba llëm wlo. ⁴⁴No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjāy ber lõng bor koshë, posharyak pjir iyado.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴⁵»Parkaga ie ba pjilurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dlöyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴⁶Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjilurë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë. ⁴⁷Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjilurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁸Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlu tjwe maling llëme le, ⁴⁹ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok. ⁵⁰Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. ⁵¹Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjilushko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy.

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

25 ¹»Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga tōno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwō söra ba tjok kjlara i i, ga beno lõng domer orkwosmok wlo li koshë. ²Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlu wleniyo. ³Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme. ⁴Kjogloga wotjlik pjlu lira iök dyo söno ba bapkwō roy, ga iök dyo söra lõk bapkwō oblë roy bakoe.

⁵Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling liem kuzong ga poywo lok uunkong, ga ponoe.

⁶»Kjok rong ga oba tjle dbo go ga «iDomer li tek shang dore! iPjaj opshis ba wlokre!» le.

⁷»Kuya kjoologa lire ga kojono lok uunkong, ba iok shji li posharye wlo.

⁸Kjoologa wotjlik liem li tjle lok ilamo long li kong ga «Borwa iok sjer woyde. E kjishko ga tjawa sezi iok dyo sira» le.

⁹»Gueniyo kuya wotjlik pjlu lire ga tjle lok ba kong ga «Lleme. Borwatoy kjwor shji uunkong kong wlo lleme. Twerwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjishko ga pjaj to ba tjwlek bomi kong om go dey» le.

¹⁰»Gueniyo jek lok ba tjwlek wopro ga domer li shronoe. Kjoologa long iyado ba koshle li opzreno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bang li bangzara ba tuke. ¹¹E irgo ga kjoologa kjrina li shrono lok ironi obi ga tjle ga «iTjlapga, Tjlapga, u bang dos borwa kong!» le.

¹²»Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lire ga tjle ba kong ga «Ler bomi kong jlokoyo ga pjaj e miyder lleme» le.

¹³»No to ter kjok dogo dwayo ere tjwe ironi dbar ilono, kjok ore, e miyemi lleme. E kjishko ga pjaj ber long sjek iyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴»Sbo ber no pjluyo sore, e so llebo ler bomi kong ere kjoyoe. Pjlara ga domer shang kjlara. To kjok shto oble go kjwle wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber long ba dbur de wlo. ¹⁵Ba parkaga dbur de pjlu anmoye li kong dbur sho pjublun twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkene (5,000). Ba parkaga dbur de pjlu li kong twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur de pjlu anmoye liem li kong twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶»Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkene (5,000) li, llebo tjwlena dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano ootong bayo eni obi. ¹⁷Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjok (2,000) li omsharyono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000) lira pjlebgwo kjono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.»

¹⁹»Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shang ironi obi ga ba parkagaga rokara, dbur li ligweya ba tjok wlo. ²⁰Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkene (5,000) li shrono shang ba shwoy ga tjle ba pjluyo kong ga «Tjlapga, tjia kong dbur sho pjublun tworop kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkene (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi» le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹»Kuya ga tjle ba kong ga «Pjlu. Pja parkaga pjlu wleniyo, liye le bop kagayore bop kong li sharyep eni iyado. Pja kong llebo tworop chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llebo twer bop kong ara, dep wlo. Pja opzrek tek bor tjok na, pja ber sok wopjlu wlo» le.

²²»E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjok (2,000) li shrono shang ba shwoy ga tjle ba kong ga «Tjlapga, tjia kong dbur

sho pjiłubiłn tworop kjwo sak dbāw dbāw pjiłogiło pjōk (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” ĩe, ga dbur ĩi twara ba kong uunkong.

²³»Kuya ga tjĭe ba kong ga “Pjiłue. Pja parkaga pjiłi wĕniyo, ĩĕye ĩe bop kăgăyorē bop kong ĩi shăryēp eni ĩyado. Pja kong ĩĭbo tworor chira, ga dorop pjiło beke. E kjĭshko ga ĩĭbo twēr bop kong ara, dēp wĭo. Pja opzrēk tek bor tjok na, pja ber sōk wopjiłi wĭo” ĩe.

²⁴»E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000) ĩi shrono shāng ba shwoy ga tjĭe ba kong ga “Tjiłapga, miydēr pjiłi ga pja kjange. Pja dwĭa bo kjrē, dwĭa dgorop ĩĭmshko. Dwĭa sguinop ĩĭmshko ga dwĭa bo jōp eshko bakoe. ²⁵E kjĭshko ga pja bangkjrōrōr ara, ga bop dbur ĩi jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ěre” ĩe ba kong.

²⁶»Kuya ga tjĭe ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydēp pjiłi ga tja dwĭa bo kjrē, dwĭa dgoror ĩĭmshko. Dwĭa sguinor ĩĭmshko ga dwĭa bo jōr eshko bakoe. ²⁷E kjĭshko ga bor dbur ěre sōrop, jnenop dbur jnezłong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe irōng obi ga tja dbur tōno e kjinmo kjwe” ĩe ba kong.

²⁸»Eshko ga ba pjiłuyo tjĭe oba kong ga “Dbur tjeng ba wĭoshko kjwe dōzi, twozi kjĭlara shāng dbur shano kjwo sak dbāw dbāw pjiłogiło sak dbāw (10,000) ĩi kong. ²⁹Ėye ĩĭbo tjok ga sēya jek obi, ber ĩĭbo ara wĭo. Ėye ĩĭye ĩĭm ga ĩĭye tjeng sirawa ĩi dōya ba shjiryo drete. ³⁰Parkaga ĩĭno ĩĭm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro sĭ roshko, ber shāng sĭar eshko, kowo uē, ĩĭbo bang ara ba kong kjĭy” ĩe.

No ĩigwezłong dbaryo

³¹»No to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe bor dbo kăĭa go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wĭar sōk bor pjiłi sōkkĭo kăĭa ĩĭetĭlet ĩi kjing go. ³²Eshko ga tjĕyoga kjrina kjrina kjok kjwang jĭkong tjwe tōn uunkong bor bokshto. Ōng daga, ba ōng wĭēp ushko so, ba shwĭng ushko so, e kje dboy dboy sorē ga nopga kjēr dboy dboy eni bakoe.

³³»Nopga so ōng wĭēp ushko so kjoyo ĩi ĩēr ber tjeng or kĕĭekong. Nopga so shwĭng ushko so kjoyo ĩi ĩēr ber tjeng or mĭĭekong. ³⁴E irgo ga no pjiłuyo ěre tjĭe nopga tjeng or kĕĭekong ĩi kong ga “Pjăy kjimtara bor Datarē. Pjăy tek lōng kjok ěreshko. Kjok ěre poshăryak buk pjir, kjok ěre shăryara Sbōrē tek ĩekong. ³⁵Tja pjiłi arashko ga tja sĕnōmi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblē so dwayoshko ga tja wĭokjrōromi bōmi ushko. ³⁶Tja shwong ĩĭmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swĭo arashko ga tja kjimto-romi. Tja sōk no shdüzłong uyo roshko ga tja ĩnōmi ōōr jong ey” ĩēr.

³⁷»Kuya nopga pjiło bek ĩirē ga tjĭe ĭok bor kong ga “Tjiłapga, ĩpja ĩnorwa pjiłi arashko ga pja sĕnorwa ĩēp ĩi, e ĩlonoshko? ĩPja wodogroshko ga pja kong di twororwa ĩēp ĩi, e ĩlonoshko? ³⁸ĩPja song, tjwe shto oblē so dwayoshko ga pja wĭokjrōrōrwa borwa ushko ĩēp ĩi, e ĩlonoshko? ĩPja shwong ĩĭmshko ga pja kong shwong twororwa ĩēp ĩi, e ĩlonoshko? ³⁹ĩPja swĭo arashko, pja sōk no shdüzłong uyo roshko ga pja ĩnorwa ōōr jong ĩēp ĩi, e ĩlonoshko?” ĩe.

⁴⁰»Eshko ga tja tjĭe ba kong ga “Ĭēr bōmi kong jĭokoyo ga shăryorōmi eni bor pjeyo song wĕniyo kjĭlara kong wĕni ga shăryorōmi bor kong wĕni” ĩēr.

⁴¹»E irgo ga tja tjĭe nopga tjeng or mĭĭekong ĩi kong ga “Pjăy shdungko. Pjăy opkjōs bor złong dwayo. ĩōk jong kjwara pjē jong ri ri ĩyado. Shăryak

jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjäy nom ber löng eshko iyado. ⁴²Tja pjli arashko ga tja sënomi llême. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llême. ⁴³Tja song, tjwe shto oblê so dwayoshko ga tja wlokjro-romi bomi ushko llême. Tja shwong llêmshko ga tja kong shwong tworomi llême. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör llêm bakoe” lër.

⁴⁴»Kuya lok ga tjle lok bor kong ga “Tjlapga, zpa inorwa sorê lep li ga pja kjimtororwa llêm llonoshko?” lë.

⁴⁵»Eshko ga tja tjle ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäyromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llêm wleni ga shäyromi bor kong llêm wleni” lër.

⁴⁶»E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo» lë ba kong.

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorê ga pjlu?» lara ba wloyogarê

26 ¹Jesús tjleño pjir ga tjle ba oppinggaga kong ga ²«Miydëmi pjlu ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» lë.

³Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judfo tjlapgaga kjok ligwega wleniyo, e töno lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, ⁴ga tjle lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorê ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy. ⁵Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llême. Llêm ga nopga ara ga wlike lok äe» lë.

Walë kjlara, poshtikklo lö pjleblê tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. ⁷Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlo ara shäryak akkwö ko *alabastro*^o go, roshko poshtikklo lö pjleblê tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸Iya ba oppinggagarê ga iirkê jong, ga tjle lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» lë.

¹⁰Tjle löng lë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjle ba kong ga «¿Walë kjwe läywëmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ¹¹Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado llême. ¹²Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo. ¹³Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwö roy pjlu lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerê bor kong ëre woyoshreba, ga roy lëba bakoe» lë.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁴Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, ¹⁵ga tjle ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlëmi kjöm?» lë. Eni ga potjwlëna lok dbur sho

o 26.7 *Alabastro*, e ak pjlublün wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

pjúblún kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjülü?» ìe.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llem dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjle ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryërwa kjone ga pjülü?»

¹⁸ «Pjây to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjây tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga tjle ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo’ ìe” lëmi ba kong eni» ìe ba kong. ¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo posharyana lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjle ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjlara, tja soynega, twe oba kong» ìe.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjle Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llem llemdo?» ìe.

²³ Kuya ga tjle ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir li pöya sök bor tjok ioklo kjaraso roy ga bor soynega li e. ²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llem kjwe ga pjülü ba kong dey» ìe.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjle ba kong ga «No pingga, ¿tja llem llemdo?» «Lëp sök om go lïro» ìe ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjarra Jesúsdë kwara, ga tjle Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjülü bop tjok e kjishko» ìe. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjle ba kong lok ga «Kjrozï, uozï, ëre bor sho wleni» ìe.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjarra kwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjle Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjülü bop tjok e kjishko» ìe. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjle ba kong lok ga «Iozï pjây uunkongdë sira sira. ²⁸ Ère bor srëng wleni. E go ga tjlokwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber drete. ²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong bor Data ber sök no pjluo dbaryoshko jã. Eshko ga iër bomi tjok jek obi» ìe.

«Pjây tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» Ìara Jesúsdë ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyö. ³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjle ba kong ga «Sbö tjlokwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,

ga öng wlep ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”^p

Eni ga eeri shkëyo ga pjây tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» ìe.

³³ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» ë.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlëkoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” löröp oba kong pjloglo mya tjan» ë.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» ë.

Ba oppinggaga llamo li omöno e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemaní kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemaní kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja to syöshtë Sbö kong këm ëre wle wopro ga pjäy wlar ber tjeng na» ë.

³⁷ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara. ³⁸ Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlushko. Kur ga tja wolön kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjäy sjëke» ë.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbö kong, tjlë ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjlu kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydëp sorë li eni» ë.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «¿Pjäy löng së wop sira ga äre? ⁴¹ Pjäy pë llëme. Pjäy sjëke. Pjäy syöshtozong. Eni ga pjäy tjliya Äreshko ga pjäy kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjäy llëbo pjlu shäryë woydë jlo, gueniyo pjäy womae» ë.

⁴² E irgo ga jek syöshtë obi. Tjlë ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wleni ga laga ber pjarë» ë.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshtë pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjleno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Izia. Bor soynega tek shäng dörö tjan. Pjäy kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» ë.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjleydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasde nopga li kong pjir tjan, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Imi ga ëye lö shir^q ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «iMiga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

⁵⁰Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlära. Lläye shäryëp wlo li shär-yozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lök pjä erä. ⁵¹Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlära dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵²Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Eye engkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llem ga pjü, kjinggwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llemdo? ⁵⁴Gueniyo lläye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlokwo go tjän. Rokër bor Data kong eni kjwe ga lläye tak pjang li shäryë eni lläme» le.

⁵⁵Ga Jesús tjlä nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wläng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja engkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llem egaro? ⁵⁶Gueniyo ëre shäryë jüni, tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lök ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo bokshto

⁵⁷⁻⁵⁸E irgo ga Jesús söra lök to jongya syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, lläye shäryëba pjir ber sorë iya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e töno löng u li roshko tjän. ⁵⁹Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lök woydë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lök e go wlo. ⁶⁰Jyöyotkara lök ara, gueniyo lläye to wlëna lläme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo. ⁶¹Tjlä lök ga «Domer ëre tjläno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶²Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlä Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llemde?» le. ⁶³Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlä ba kong ga «¿No pjüyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbö Sök Iyado li ko go» le.

⁶⁴Kuya ga tjlä ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, lläye shärye woydë li shärye ga pjü. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ïmi sök ba orkwo këlëkong, tja ïmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlä ga «¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llem wlo le! ¿Eye wlëy ba rotë obi llëno? Lläye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «iKjwe zrökko!» le.

⁶⁷Eshko ga Jesús yora lõk. Bokso go trõng twara lõk bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ga tjļe ba kong ga «Pja no pjļuyo ichara Sbõrẽ shrono shäng li jļõkoyo wļeni ga pja shpoga ẽrẽ los borwa kong» ļe.

«Jesús, e ẽ miydẽr lļẽme» Ľara Pedrorẽ

⁶⁹E wopro ga Pedro sõk kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjogļõ shäng kjļara, syõshtaga kẽsbangyo parkaga wļeniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjļe ba kong ga «Nopga jẽk lõng Jesús, Galilea so li tjok, e kjļarayo pja» ļe.

⁷⁰Kuya ga tjļe ga «¡Jyõ! Lļẽye ļep shäng li miydẽr lļẽme» ļe. ⁷¹E irgo ga jek õõtong shäng kjẽr pjļor kalẽkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjogļõ oblẽ omĩno, ga tjļe nopga lõng li kong ga «Kjwe jẽk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» ļe.

⁷²Kuya Pedrorẽ ga tjļe nopga li kong ga «¡Jyõ! Lẽr bomi kong jļõkoyo ga domer, e ẽ miydẽr lļẽme» ļe.

⁷³E irgo ga nopga lõng eshko li tek shrono lõng ba zlong bäng ga tjļe ba kong ga «Miydẽrwa pjļũ ga pja ba kjļarayo. Pja ba pjeyo jļõe, bop tjļe wļe go ga wẽlee» ļe.

⁷⁴Kuya ga tjļe ba kong ga «¡Jyõ! Lẽr bomi kong jļõkoyo ga domer, e ẽ miydẽr lļẽme. Eni lļẽm ga rokẽr Sbõ kong ga tja shdũya» ļe.

Jekdo eshko ga kjõrkõ kjļunoe. ⁷⁵Eshko ga woyoshre kjļay ga Jesús tjļẽno ba kong ga «Kjõrkõ kjļuntẽ lļẽm obishko ga «Jesús, e ẽ miydẽr lļẽme» Ľorop oba kong pjļogļo mya tjän» Ľara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jļõkoyo.

Jesús sõraba Pilato boksho

27 ¹Wẽshko kjok shrõng ga syõshtaga kägäyoga, judío tjļapgaga kjok lļgwega wļeniyo, Jesús zrõya lõk sorẽ li, e lļgwera lõk pjire. ²E irgo ga Jesús orkwo pjirra, ga sõra lõk jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolõnoe

³Jesús roy kura Judas, ba soynega Ľirẽ, ga miydara ga Jesús, e zrõkko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjļublũn kjwo sak mya (30) ba potjwļẽkkļõ li twara irõng syõshtaga kägäyoga, judío tjļapgaga kjok lļgwega wļeniyo kong, ga tjļe ba kong lõk ga ⁴«Lļẽbo owa shäryoror. Domer pjļo bek tworor bomi kong, zrõmi wļo» ļe.

Gueniyo kuya lõk ga tjļe ba kong ga «E borwa kong ga lļẽye drete. E miydaga ber pjarẽ om go» ļe.

⁵Eni ga dbur sho li dbukza Judasdẽ shļäw, beno tjeng Sbõ u dburyo jne-zlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶Dbur sho li tõna syõshtaga kägäyogarẽ, ga tjļe ẽng kong ga «Dbur sho ẽre, e domer potjwļẽkkļõ, zrõkoba wļo. E kjĩshko ga iẽy ber jong Sbõ u li dburyo jnezlong ga äe» ļe. ⁷Eni ga ļanyotkara lõk pjir ga kjok tjwļẽna kjrina ko Klũng Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblẽ so kong wļo. ⁸E kjĩshko ga kjok eshko kowaraba beno srẽng kjokyo, ga eerishko ga kowẽba jong eni obi. ⁹Eni ga tjļõkwo Ľara Sbõ tjļõkwo Ľaga tek dẽnashko so Jeremãsdẽ li beno jļõkoyo. Tjļẽno beno eni:

«Dbur sho pjļublũn kjwo sak mya (30) li kjrara lõk,

e tjewlō iara Israel tjëyogarë beno eni.
¹⁰ Ga Kîlung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjewlëna lok dbur li go,
 tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.»^s

Jesús söraba Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjëlë ba kong ga «¿Judío pjluvo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgweaga wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsdë llëme.

¹³ Eni ga Pilato tjëlë ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llëmdo?» le.

¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llëme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbanke. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjëlë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. ¹⁸ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹⁹ Pilato sök no ilgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjlokwo ichono ba kong. Tjëlë ga «Domer ilgwep sök li, e pjlo beke. Kjumpke shkëyo ga e yoyoïnor owa anmoyö. ¡E kjishko ga wëyë, barwëy llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgweaga wleniyorë arae. Tjëlë ga «Rokozï ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozï eni. Rokozï obi ga Jesúsdä zrökko lozï eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjëlë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¡Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluvo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Llë kjïy? Llëbo owa shäryara li lozï bor kong» le.

Gueniyo nopga tjëlë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le eni.

²⁴ Eni ga iya Pilatorë ga nopga li tjlokwo jong kjwaraso, nopga shdöktong ëngkjwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlöpswë ber wotjlik oblë wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto. Tjëlë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë llëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

²⁵ Kuya nopga lirë ga tjëlë ba kong ga «Wolono ga miydaga ber tjawarë, borwa wapgarë bakoe» le.

^s 27.9-10 Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. ^t 27.24 Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë llëme loklo.

²⁶Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lõk no shpokklo go wlo, zrøya lõk pjang kjlõs go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

²⁷Eni ga sora lõk, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba pretorio. Ga ëngkjwagaga tño tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjirbrie.

²⁸Eshko ga Jesús shwong skwara lõk, äska wlëna lõk kara pjilupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lõk ba do go. ²⁹Ga shkø sho ywara lõk kjwara, beno pjlu dlu ioklo wlëni, ga iara lõk pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kjwangna, ba orkwo këlëkong. Eshko ga tjlë lõk ba kong dbo go ga «Judío pjiluyo, pja pjlu, pja tjwlo arae!» le lõk eni, ba joywoklo. ³⁰Eshko ga go tröng twara, shpokza lõk tjä tjä kjë li go ara ba kashko bakoe.

³¹Joywara lõk pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lõk, ga ba shwong baiya li pjuna lõk jek iröng obi. E irgo ga sora lõk to, zrøya lõk pjang kjlõs go wlo.

Jesús zrøraba pjang kjlõs go

³²Jek löng kjwlë irbo bäng go ga domer wlëna lõk kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lõk dbo go Jesús kjlõs li sök.

³³E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» lõklo.) ³⁴Eshko ga kjilgwo bo dyo dbo ara roprära lõk llëbo kää wleniyo" tjok, ga twara lõk Jesús kong, ie wlo. Tjlina sira, gueniyo iara llëme.

³⁵Eshko ga löra lõk pjang kjlõs go irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lõk llëbo jyäglø go, Jesús shwong li ber ë kong iya lõk wlo." ³⁶E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë. ³⁷Jesús lõk pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrøya lõk llë kjij miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre ko Jesús. E judío pjiluyo.» ³⁸Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lõk do pjök kjlõs go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyoy dboy dboy.

³⁹Eshko ga nopga jek löng Jesús lõk pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lõk wlo. Ga läywe löng owa bakoe. ⁴⁰Tjlë ga «Pja Sbø u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbø Wa jlökoyo ga pja opdøs om go, pja ter opløs töshko kjlõs kjwe go dwayo» le.

⁴¹Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok lögwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok lögwega wleniyorë eni bakoe. Tjlë lõk ëng kong ga ⁴²«Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjiluyo le. Woyde ga oplong töshko kjlõs kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. ⁴³«Tja mär Sbø go» lara. Enira woyde Sbörë ga döya. «Tja Sbø Wa» lara bi kong om go» le. ⁴⁴Nopga do pjök lü ä wleniyo lõk lõk kjlõs go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlõs go

⁴⁵Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö le wlëni. ⁴⁶Dlo öötong eni ga Jesús tjlëno dbo go,

u 27.34 *Llëbo kää wleniyo* le li, e dwlo wlëni, ga twaraba nopga lõk lõk kjlõs go li kong, bang kuga ara llëm wlo. v 27.35 *Löyde lõk pjang kjlõs go llëm obishko* ga ba shwong skwara lõk pjire.

tjĕ ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» ĩe. (E «Bor Sbō, bor Sbō, ¿tja rayorop jūni ega?» ĩokĭo.)

⁴⁷Kuya nopga tjeng eshko ĩrĕ ga tjĕ ĕng kong ga «Sbō tjĭkwo ĩaga tek dĕnashko so Elías, e ro kayde pjang» ĩe. ⁴⁸Eshko ga domer shāng kjĭlara jek tji tji, ga ĩĕbo ĩlukĭluk di shak ara wĕniyo kjrara kjwara, pōra kjĭllgwo bo dyo shpōa go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsdĕ wĭo ĩara. ⁴⁹Eshko ga ĩlamo lōng ĩi tjĕ ba kong ga «Wĕyĕ. Elías tjwe ba dōkde ĩy» ĩe.

⁵⁰E irgo ga ay ĩe Jesúsdĕ dbo go obi, ga wolōnoe. ⁵¹Eshko ga Sbō u roshko ga shwong kĕsbang iak pjang eshko ĩi dwĭĕtong aas ter kjomo dwayo āar jong tōshko, beno kjring pjōk. Kĭlung iano jek shkik shkik, guĕng woktong aas, ⁵²ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbō nopga kjone kjone wolono tjeng ĩi, e woshrra Sbōrĕ ĩrōng obi, beno lōng sĕ, ⁵³ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrra Sbōrĕ ĩrōng obi irgo ga epga jek ōōtong opzrĕno lōng kjok zrek ko Jerusalĕn ĩi roshko. Eshko ga ĩkoba lōng arae.

⁵⁴Jesús ĩok pjang kjĭlōs go ĩi bokshto ga ĕngkjwagaga lōng kjĭlōbō ba dĕ, ba kāgāyo shāng ba tjok. Yo ĩi kura ĩok, ga ĩĕbo shāryono ĩi ĩna ĩok uunkong. Eni ga bangkjrara ĩok tira ĩĕm, ga tjĕ ĩok ĕng kong ga «Shinmo ĩok pjang kjĭlōs go kjwe, e Sbō Wa ĩĭoe» ĩe.

⁵⁵Eshko ga walĕga tjeng kjĭlōbō, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimtĕ wĭo. Eshko ga ĩĕye shāryĕba Jesús kong ĩi ĩya tjeng pjola sit. ⁵⁶E tjrĕko tjeng dogĭo mya, kjĭlara ko María Magdala so, kjĭlara, e Zebedeo boy, kjĭlara ko María. María, e Santiago, José mekĕ.

Jesús doyo jnena Josérĕ

⁵⁷Domer dbur ara wĕniyo shāng kjĭlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sĕng ga ⁵⁸jek ōōtong shāng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wĭo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorĕ, Jesús doyo twĕ ba kong wĭo. ⁵⁹Eni ga kjrara Josérĕ, popgara shwong ko pjĭlublún, pjĭlú wĕniyo go, ⁶⁰ga sōra jek ōōtong sak baĭyashko. Eshko ga pjĭĕbgwo jong kjwara guĕmkwota roshko, kara Josérĕ om go. Shinmo iaydĕba eshko ĩĕm obi. Eshko ga doyo ĩi iara beno buk ba roshko, ga bāngzara ak kĕsbang wĕniyo go, ga toe.

⁶¹María Magdala so, María oblĕ ĩi, e sirkeno beno lōng sak ĩi bokshto.

Jesús doyo buk ĩi dagaga

⁶²Wĕshko, woshtozĭlong dbaryo ga syōshtaga kāgāyoga, fariseoga, e jek ĩok Pilato shwoy. Ōōtong lōng ba shwoy ga ⁶³tjĕ ĩok ba kong ga «Tjĭlapga, woyoshrrĕwa ga jyōgwang ĩi shāng sĕ obishko ga tjĕno ga «Āar dbargwo mya ga tja woshre Sbōrĕ ĩrōng obi» ĩara eni. ⁶⁴E kjĭshko ga rokĕrwa bop kong sĭra ga nopga ichĕp ba doyo buk sakshko ĩi dĕ, āar jong dbargwo mya. Eni ĩĕm ga ba oppinggaga tjwe ba ĩūyotkĕ kjwe. Eni kjwe ga tjĕ ĩok oba kong ga «E woshrra Sbōrĕ ĩrōng obi» ĩe kjwe. Eni ga jyō ĕre ber owa anmoyō, jyō ĩara bām go ĩi kĭnmo» ĩe.

⁶⁵Kuya ga tjĕ ba kong ga «Jōlō. ĕngkjwagaga sōzĭ kjĭlōbō, doyo buk kjone ĩi dĕmi yōtso wĭo, miydĕmi sorĕ ĩi eni» ĩe. ⁶⁶Eni ga jek ōōtong lōng sak ĩishko ga jyā iara ĩok beno pjang ak jong ba bāngzakkĭo ĩi go, dōkoba ĩĕm wĭo, ga ĕngkjwagaga ĩi iara beno lōng ba dĕ eshko.

Jesús woshrrara Sbörë iröng obi

28 ¹Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblä li, e jek lok jongya sak li ik. ²Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklö li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³Sbö parkaga li kälä ara so llgwilëng kjoyo, shwong ko pjüblün so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴Iya ëngkjwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wlëni.

⁵Eshko ga Sbö parkaga li tjëlë walëga li kong ga «Llëye bangkjreämi llëme. Miydër ga pjäy tek löng ëre Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga. ⁶Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjäy tek iak beno buk li shtoyo imia. ⁷Inomi ga pjäy nom mäling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjäy tjëlë ba kong ga «Jesús, e woshrrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Imi eshko» lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» lë.

⁸Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo. ⁹Eshko ga Jesús ëng wlëno ba tjök ga tjëlë ba kong ga «Miga» lë. Iya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰Eni ga Jesús tjëlë ba kong ga «Llëye bangkjreämi llëme. Pjäy nom tjëlë bor pjeyoga kong ga «Pjäy nom Galilea kjokyo. Jesús imi eshko» lëmi ba kong eni» lë.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹E wopro ga ëngkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ik. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹²Kuya lok ga to lan judío tlapgaga kjok llgwega wlëniyo tjök, llëye shärye wlo li woyotjläya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ëngkjwagaga li kong arae. ¹³Ga tjëlë lok ba kong ga «Llëye inomi li roy lëy ë kong llëme. Pjäy to löng tjëlë oba kong ga «Shkëshko ga tjawa löng pë wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe» lëmi oba kong eni. ¹⁴Roy kuya nopga kjök ëre so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjök yötso eshko. Pjäy woydë llë kjïy llëme» lë. ¹⁵Kuya ëngkjwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjishko ga dbar eerishko ga judioga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶E irgo ga Jesús oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsde ba kong li go. ¹⁷Eshko ga Jesús ina lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlík ga e Jesús llëm dikjoyoe lë. ¹⁸Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjök ëre sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹Eni ga pjäy jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ëre ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰Ga llëye loror bomi kong, shär-yëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjök iyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» lë.

Evangelio según Marcos

Jesucristo roy pjłú ère, e jyã tara Marcosdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjłara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga dogło sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjłarayo llëme. Gueniyo woyotjłikoba ga e łan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorë kjibokwo ère të. Woyotjłikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llëbo shäryara, łara Jesúsdë li ina, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga ba tjłökwö kragaga judío llëm wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjışko. E kjışko ga kong kjibokwo ère tara Marcosdë, Jesús roy pjłú li miyde łok pjłú wło, epga mär ber löng Jesús go jłökoyo wło.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llëbo ıydëba llëm wleniyo shäryara ara nopga ara bokshto sorë li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjłös go sorë li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrra Sbörë iröng obi sorë li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde łok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwö Á li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

1 ¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjłú li soyožlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjłökwö łaga tek dënashko so Isaiásdë. Tjłëno beno eni:

«Sbö tjłëno ba Wa kong ga
“No ichër kjłara bop bäm go,
bop roy łaga,
irbo poshäryë bop kong wło” ìe.

³ Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjłë shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozı Tjłapga tjwe li kong.
Shäryozı ber beke”^a ìe.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjłara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkkłö sok kësbang zok go, dop pjrikkłö shäryak öng kwota go bakoe. Dłi ba kong ue wło li, e sekwa, or kjłoshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llëmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjłë oba kong ga «Llëbo owa

a 1.2-3 Isaiás 40.3.

shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozï, ga pjây wër jer di roshko. Shäryo-romi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» ë.

Judea sogga, Jerusalén sogga, e shrono löng träk llëm ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li ë oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷Ga Juan tjëlë oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlära. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.^b ⁸Pjây wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok» ë.

Jesús wara Juandë

⁹Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandë jer Jordán diyo roshko. ¹⁰Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga iya ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjëlë ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlü bop tjok» ë.

Jesús tjläna Ärë, llëbo owa shäryë wlo lära

¹²E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, ¹³äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkäng (40). Eshko ga tjläna Ärë ara, llëbo owa shäryë wlo lära. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlëbë ba kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹⁴Juan bängzaraba shäng no shdüzlöng uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwo roy pjlä ë shäng oba kong, ¹⁵tjëlë ga «Dbar iara Sbörë li öötonge. Sbö ber no pjluvo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia. Sbö tjlökwo roy pjlä lër shäng bomi kong li, e kjrozia» ë.

Jesús, domerga mā shaga kjrara doglo pkäng (4)

¹⁶Domer shäng kjlära ko Simón. Kjlära obi ko Andrés, e Simón löng. Epga mā shaga. Pjlära ga löng ba kjlä mā shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jek shäng diksor go, ga iya ga domerga li bë löng. ¹⁷Eshko ga tjëlë ba kong ga «Pjây tek bor tjok, pjây pin wlo. Pjây to löng mā shak ame. Pjây iër to ber löng no töng bor kong shara» ë. ¹⁸Kuya lok ga ba kjlä rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjlä mā shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ²⁰ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

b 1.7 Drekwota döga länyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

Ä säya pjang domer goshko ichara Jesúsdë kjlara toe

²¹E irgo ga to lõk öötong lõng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlõng dbaryoshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syõ uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ²²Tjlokwo lara jlókoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok lligwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme. E kjishko ga nopga lõng ba kuga li beno lõng yëy le erä.

²³Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä säya kjlara. Ga Jesús iya säya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjle ga ²⁴«Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjíúe. Pja iak beno shäng dboy Sbõ kong» le.

²⁵Kuya ga säya li wlona, tjle ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. ²⁶Kuya ga domer li iara jek klan kjíluu erä. Eshko ga öö le säya lirë dbo goshko, ga opkjono to domer li go dwayo.

²⁷Iya nopga tjeng eshko lirë ga beno lõng yëy le erä, ga tjle eng kong ga «¿Kjwe llëro? ¿Tjlokwo tjaqlën wleniyo bi kongdo llëm? Tjlokwo kjwe dbo ara. Ä säyaga iche ga kole bakoe» le. ²⁸Eshko jek lëkong ga Jesús roy shdóktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón em poptara Jesúsdë

²⁹E irgo ga Jesús opshino judíoga syõ uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong lõng Simón, Andrés ushko. ³⁰Eshko ga Simón em buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesús kongshko ga ³¹jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjilik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlõpga poptara Jesúsdë ara

³²Jek kjok ro zar ga swlõpga, nopga goshko Ä säyaga, e söraba ara Jesús kong. ³³Kjok eshko sopga uunkong tño shrono lõk u bäng li bokshto. ³⁴Nopga swlo llë ara poptara Jesúsdë, Ä säyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjle llëme.

Jesús, Sbõ tjlokwo roy pjíú le judíoga syõ uyo oblë oblë roshko

³⁵Wëshko kjok shrõngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syöshtë Sbõ kong wlo. ³⁶E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba wlëk. ³⁷Wlënashko ga tjle lõk ba kong ga «Oba uunkong to lõng bop wlëk» le.

³⁸Kuya ga tjle ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbõ tjlokwo roy lër eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹Eni ga to shäng Sbõ tjlokwo roy pjíú le Galilea kjokyo kjrina kjrina-shko, judíoga syõ uyo lõk kjwobi li roshko. Ga Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

c 1.32 Eshko ga e woshtozlõng dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jëk pjola llëm kjishko ga swlõpga söraba Jesús shwoy kjok ro zar kjwëshko.

Domer poglō go swlō ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdē kjlāra

⁴⁰ Pjlāra ga domer shrono shāng kjlāra Jesús shwoy. Domer li poglō go swlō ara, sho an do jikong. Öötong shāng Jesús zlong bāng ga kjök tono ba bokshto, tljē ba kong ga «Tja poptēp woydē ga tja poptēp ga pjlūe» le.

⁴¹ Iya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tljē ba kong ga «Pja poptēr woydē. Pja ber pjlū shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tljē ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kjishko li kong, pja iya wlo erōe. Sbō sēngglo lāra Moisésdē, pja āar Sbō poshrēk ba ushko ga pjlū wlo li sōp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shāng kjone pogoshko ga tljē ga «Tja poptara Jesúsdē» le ē kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrēk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tōn ba shwoy ara anmoyō kjishko. Eni ga beno shāng no llēmshko. Eni ēmdē ga ikoba āar trāk llēme.

Domer dre kuga llēm wleniyo poptara Jesúsdē kjlāra

2 ¹ Dbar kjwōbō irgo ga Jesús shrono sōk Capernaúm kjokyo irōng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sōk irōng ga ² oba shrono löng trāk llēm ba shwoy, ga u li dlino tjung no erōe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Ēye āar u bāng zlong ga äe.

Jesús sōk Sbō tljōkwo roy lē oba kong kjēr roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglō pkēng (4), swlō söno kjlāra. Swlō li buk tōshko, dre kuga llēm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjēr roshko, Jesús sōkshko lāra, gueniyo to öötong ey llēm, oba ara kjiy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dō kjing sdok li kjing go, kjing dōra sira, swlō li lona ter pjang ba poglō roshko öötong buk dew, Jesús sōk lishko.

⁵ Iya Jesúsdē ga swlō sōgaga li mär ba go ga tljē swlō buk tōshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lōnor beno drete» le.

⁶ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go löng eshko kjlōbō. Wotjlik lok ga ⁷ «¿Kjwe ēro? jDomer kjwe shāng Sbō läywē owa, ber tjwlo llēm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbō erōe» le.

⁸ Wotjlik löng llē li miydara Jesúsdē pjir kuzong ga tljē ba kong ga «¿Pjāy wotjlik owa eni ega? ⁹ «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lōnorde, de lōnor llēm, e igōmi llēme. Gueniyo ga «Pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jēkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llēm, era igōmi wēlē. ¹⁰ Kjok ēre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ēre dō ara, owa pjang nopga go li lōn ber dret wlo ga pjlūe. Miydēmi wlo ga llēbo shāryēr » le. Eni ga tljē swlō buk tōshko li kong ga ¹¹ «Lēr bop kong ga pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ¹² Kuya ga kojono, ba bukklo kjrara, ga to jek ba ushko.

Iya löng eshko lirē ga beno löng yēy le erä, ga Sbō poshrēra, ga tljē lok ēng kong ga «Llonoshko ga llēbo iydē kjweni llēme» le.

Leví rokara Jesúsdē

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shāng di bāng buk kēsbang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong löng ara ba zlong, ga epga pīya Jesúsdē shāng. ¹⁴ Jek jēk

shängshko ga domer sök kjłara eshko ko Leví, e dbur tōngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lışhko. İya Jesúsdē ga tjłē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wło» İe. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵E irgo ga Jesús jek öötong sök İe Leví ushko,^d ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong öötong lōng İe ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblē öötong lōng İe ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jēk lōng Jesús tjok ara.

¹⁶Eshko ga nopga lōng kjłöbō no pinggaga kjok līgwekklo tara Moisésdē İi go, epga fariseoga bakoe. İya İok ga Jesús sök İe nopga eniyo tjok ga tjłē ba oppinggaga lōng İi kong ga «¿Bomi pingga kjwe İe nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» İe.

¹⁷Kuya Jesúsdē ga tjłē ba kong İok ga «Nopga lōng pjłú, swlo İlēm ga e dwłomnega woydē İlēmē. Swłopgara dwłomnega woydē. Eni ga tja shrono shäng kjok ēreshko, nopga pjlo bek İi rokaga İlēm, nopga owa İi rokaga erōe» İe.

Jesús İano shji İe İlēm kjışhko

¹⁸Oİö ga Juan oppinggaga, fariseoga, e İe İlēm Sbō kong. Pjłara ga lōng İe İlēm enishko ga nopga tek shrono lōng Jesús shwoy ga tjłē ba kong ga «Juan oppinggaga İe İlēm Sbō kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryē eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryē eni İlēm ega?»

¹⁹«Orkwosmozłong dbaryoshko ga domer orkwosmok wło İi^e shäng ba tjok obishko ga nopga mak lōng eshko İi^f İe İlēm ga äe. ²⁰Gueniyo domer İi sōraba ba shjiryoshko ga epga İe İlēm eshko jā.

²¹»Shwong kēguē^g bāngyēy shwong lıkyo tjaglēn^h go İlēmē. Shäryoroy eni kjwe ga shwong lıkyo tjaglēn İi, shwong kēguē İi, e sreya, dwler jek kēgong.

²²»Kjılłgwo bo dyo dbo ara tjaglēnⁱ tyēy ba bapkwō kēguē shäryak ōng kwota go^j roshko İlēmē. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwō İi böptur. Eni ga kjılłgwo bo dyo İi, e ber İlēno ame, ba bapkwō İi ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjılłgwo bo dyo dbo ara tjaglēn tyēy wło ga woyde bapkwō tjaglēn» İe ba kong.

Woshtozłong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

²³Woshtozłong dbaryo kjwara ga Jesús jēk shäng dwla dgak buk İi tjrēko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga lōng dwla bo kjrē, ue İok wło. ²⁴İya fariseogarē ga tjłē Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe izong! ¿Lōng İlēbo shäryako woshtozłong dbaryoshko İlēm İi shäryē ega?»

²⁵«¿Dēnashko ga David, ba yorkagaga pjli İok arashko ga İlēye shäryara tak pjang Sbō tjłōkwo go İi, e İomirē İlēmdo? ²⁶Abiatar sök syōshtaga Sbō kong

d 2.15 Grecia so tjłōkwo ēre İlē İoklo miydēy yōtso İlēmē. E *Jesús jek öötong sök İe Leví ushko İoklo, İlēm ga Jesús jek öötong sök İe Jesús ushko İoklo. E ushko miydēy yōtso İlēmē.*
e 2.19 *Domer orkwosmok wło İe İi, e Jesús İoklo. f 2.19* *Nopga mak lōng eshko İe İi, e Jesús oppinggaga İoklo. g 2.21* *Shwong kēguē İe İi, e tjłōkwo twara Sbōrē Israel tjęyoga kong jłōkoyo dēnashko İi İoklo. h 2.21* *Shwong lıkyo tjaglēn İe İi, e tjłōkwo twara Sbōrē jłōkoyo tjaglēn Jesús kjışhko İi İoklo. i 2.22* *Kjılłgwo bo dyo dbo ara tjaglēn İe İi, e tjłōkwo twara Sbōrē jłōkoyo tjaglēn Jesús kjışhko İi İoklo. j 2.22* *Kjılłgwo bo dyo dbo ara bapkwō kēguē shäryak ōng kwota go İe İi, e tjłōkwo twara Sbōrē Israel tjęyoga kong jłōkoyo dēnashko İi İoklo.*

ba pjeyoga kjishko kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbô u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbô kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le ba kong.

²⁷E irgo ga tjëlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shäryak beno nopga kjimtoklo. Nopga, e shäryak beno woshtozlong dbaryo kjimtoklo llëme. ²⁸E kjishko ga woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

3 ¹⁻²Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judíoga syô uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore iya lok wlo, rote e go wlo.

³Eshko ga Jesús tjëlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjërko» le. ⁴E irgo ga Jesús tjëlë fariseoga li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjluë, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llëme.

⁵Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribri li ina, ga iirkorgö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjishko. Ga tjëlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjluë.

⁶Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjëlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» le.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁷⁻⁸Dbar kjwara ga Jesús opkjono jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba ik, Galilea sopga, Judea sopga, Jerusalén sopga, Idumea sopga, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. ⁹⁻¹⁰Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjishko ga ba oppinggaga ichara kjoyong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kjoyong li roy wlo, llikoba llëm wlo.

¹¹Eshko ga nopga goshko Á sëyaga tjeng kjlëbö. Jesús iya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjëlë ba kong ga «Pja Sbô Wa!» le.

¹²Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja ë lëmi ë kong llëme. ¿Kuromire?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjlëbö, ¹⁴ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbô tjlokwo roy laga ba äska wlo, ber tjeng jëk ba tjok wlo, iche Sbô tjlokwo roy pjlu shdök kjok shto oblë oblë wlo, ¹⁵Á sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. ¹⁶Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjarayo, pjöyĩkong Ìi kowaraba Boanerges (e epga so kjarik kjoyo òklo);^k

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú^l

²⁰E irgo ga Jesús jer d̥lup Ìi dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús ìkoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar ië òk wlo ëmdë ga drete. ²¹Eni ga llëye shärye shäng Ìi roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotjliya òk ga «E skwërkono dikjoyoe» Ìe. E kjishko ga tjlë òk ëng kong ga «Shji to wlokrë» Ìe.

²²No pinggaga kjok Ìigwekklo tara Moisésdë Ìi go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ga tjlë òk ga «ìDomer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong Ìi go» Ìe.

²³Eni ga nopga löng Ìi rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «ìÄ, e iche Ärë opshik om go sorëro? ²⁴Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik òk om go. ²⁵Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik òk om go bakoe.

²⁶ìEni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷»Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer Ìi shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë.^m

²⁸»Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwo lë owa ga owa Ìi löya Sbörë ber dret ga pjluë. ²⁹Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa Ìi löya llëme. To beno pjang ba go iyadoe» Ìe.

³⁰Tjlëno eni, lunashko ga no pinggaga kjok Ìigwekklo tara Moisésdë Ìi go tjlëno òk ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjishko.

Jesús, ba mekë, ba lëmgä

³¹Eshko ga Jesús mekë, ba lëmgä, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara òk kjlara ba rokë. ³²Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng Ìi tjlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmgä, e shrono tjeng bop wlek kjoko» Ìe.

³³Kuya ga tjlë ba kong ga «ìBor mekë, e ë? ìBor lëmgä, e ë?» Ìe. ³⁴Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok Ìi iya ga tjlë ga «Bor mekë lër Ìi kjwepga. Bor

k 3.17 Grecia so tjlökwo ëre llë òklo miydëy yötso llëme. Gueniyo kjone kjone tjlë ga epga so kjarik kjoyo òklo Ìe Ìi, e domerga iir ä wleniyo òklo. **1 3.20** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

m 3.27 Domer dbo ara Ìe Ìi, e Ä òklo. Lürkaga Ìe Ìi, e Jesús òklo. Lara eni Ìi, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing òklo.

lëmga lër li kjwepga. ³⁵Eye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

Dwla sguingga

4 ¹Jesús ootong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ²Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjlë ga ³«Tja kuzia. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵Kjone kjone lono tjeng ak ara tjërko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶Gueniyo slenggw dret kjishko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkë sho roshko, ga shkë sho li kunoshko ga dwla li lligwina beno bo llëme. ⁸Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbaw (100)» le.

⁹E irgo ga tjle ba kong jek sira obi ga «Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yotso» le.

Jesús tjëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰Nopga tjeng kës li brikotong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjle lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹Kuya ga tjle ba kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. ¹²Eni ga

»«Tya löng kjër ga llë iyde miyde lok llëm,

kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.

Eni llëm kjwe ga

optwë ber Sbö kong,

ga owa pjang ba go li löya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹³E irgo ga Jesús tjle ba kong ga «Tjlökwo lër shäng llëbo jyäglo go ëre llë loklo miydëmi llëmde? Miydëmi llëm ga tjlokwo lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe. ¹⁴Dwla sguingga li, e Sbö tjlokwo laga oba kong li loklo. ¹⁵Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Å tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶»Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjërko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlúe. ¹⁷Gueniyo tjlokwo li äär ber ba pjlúshko jlokoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdungkoba tjlokwo li kjishkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸»Kjone kjone, e so dwla lono shkë sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura, ¹⁹gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlíya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjishko ga tjlokwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlokwo li kjishko llëme.

²⁰»Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla ñono tjeng klung sho pjlu kjing go li kjoyoe. Tjlokwo li kuya, ga kjre jlökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbaw (100)» le.

Iök shjiy

²¹E irgo ga Jesús tjle ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llebo dorko wlo lleme. Iey jong kjökshko dey. ²²Llebo jnek tjeng li, e woyde Sböre ga ber ikoba wele wlo. Ga ñono ga e ber miydäba dret, iök shjiy poyong jong kjökshko wleni. ²³Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yotso.

²⁴»Ga lleye kumi löng li kuzi yotso. Kumi yotso wleni ga pjay opping ara. Kumi yotso lleme wleni ga pjay opping ara lleme. Kumi sorë ga pjay opping eni, ga pjay opping e kjinmo obi. ²⁵Eye llebo tjok ga seya jek obi. Eye lleye lleme ga lleye tjeng sirawa li döya ba shjiroy drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷E irgo ga Jesús tjle ba kong obi ga «Sbö ber no pjluo sorë, e so dwla sguina domer kjlararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono iröng ba ushko. Eshko ga pe, wollen, ga be sök wlepe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, sharye eni sorë miyde domer lire lleme gueniyo. ²⁸Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirke shjiye. ²⁹Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwle ja» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰E irgo ga Jesús tjle ba kong jek obi. Tjle ga «Sbö ber no pjluo sorë, e so lle kjoyo? Ler bomi kong sorë ga pjlu? ³¹E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ere chirawa, dwlagwo oble oble dorko. ³²Gueniyo kun kesbang, dwlagwo oble oble kjinmo. Eshko ga senwa lle usho ywe ba kowo go» le.

³³Nopga pina Jesüsdë llebo jyaglo go eni. Kura lok, gueniyo lle loklo miydara lok uunkong lleme. ³⁴Jesús tjle no nopga kong llebo jyaglo go era. Gueniyo nopga tjeng kes li brikong lok pjirshko ga lleye lara llebo jyaglo go li, e lle loklo pjilgwera ba oppinggaga kong pjire.

Pjluk, di bang buk kesbang, e ichara Jesüsdë

³⁵⁻³⁶Kjok seng ga Jesús sök kjoyong roshko obi, ga tjle ba oppinggaga kong ga «Shji to dipze, di bang buk kesbang ere kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjoyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjoyong oble sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷Eshko ga pjlu tjwe jong trak lleme, dbo ara di bang buk kesbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjoyong li roy, pir sek seke.

³⁸Eshko ga Jesús buk pe kjoyong sigwo lekong, ka iak buk ka ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga! Shji ba pito! Pja buk wlepe ega?» le.

³⁹Kuya ga kojono, ga tjle pjlu, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjekso» le, ga beno buk tjekso. ⁴⁰Eshko ga tjle ba oppinggaga kong ga «Kjok bangkjre mi ara ega? Pjay mar bor go lleme obire?» le.

⁴¹Eni ga epga shgawara lõng ara. Ga tjǽ ãng kong ga «¿Kjwe ëro? Ízia. Tjǽno pjluk, di iöya li kong ga kolë pjǽ» ãe.

Domer goshko Ä sëya kjǽra

5 ¹Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong lõng di bãng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. ²⁻⁶Eshko ga domer goshko Ä sëya kjǽra. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, gueniyo ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy lõng llëme. Shaga ërë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö ãe öö ãe kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bãng ga kjök tono.

⁷⁻⁸Iya Jesúsde ga tjǽ ba kong ga «¿Ä sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» ãe.

Kuya ga tjǽ ba kong dbo go ga «¿Sbö Tjwǽ Kësbangyo Wa li pja! ¿Pja tek shäng bor barwë ega? ¿Rokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» ãe.

⁹Kuya ga tjǽ ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ëre go kjiy» ãe. ¹⁰Eshko ga tjǽ lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp kjok ëreshko dwayo llëme» ãe ba kong eni kop arae.

¹¹Epga lõng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. ¹²Eni ga sëyaga li tjǽ Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» ãe.

¹³Kuya ga «Jölo» ãe, ga sëyaga li opkiono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bãng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong lõng nopga lõngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono lõng ara ba ik. ¹⁵Shrono lõng Jesús shäng lishko ga iya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjǽ. Iya lok eni ga beno lõng sëya llëme. ¹⁶Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ¹⁷Eshko ga nopga li tjǽ Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» ãe.

¹⁸Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjong royshko ga domer poptono li tjǽ ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» ãe.

¹⁹Kuya ga tjǽ ba kong ga «Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» ãe.

²⁰Kuya ga jlö lara, ga to jek öötong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy ãe öötong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlikoba beno lõng arae.

Kjglo wołono buk kjǽra, walë swlo ara kjǽra

²¹E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bãng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba töno lõng träk llëm eshko. ²²Eshko ga domer shäng kjǽra ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjǽra li

e. Jesús iya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjäy klung go, ²³ tjlä ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkok-doe. Rokër bop kong sira ga kayo ip bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» ië.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjërko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar iya iyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to ik. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» ië. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlu, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësang go» ië. E kjishko ga iya iröng ga tjlä oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» ië.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lök ga tjlä ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ¿Eni ga «¿Tja porwaga ërë?» lëp sorëro?» ië.

³² Gueniyo jlö lara llëme. Iya beno shäng obi kjlarashko kjlarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³ Eni ga walë lira ommydë shäng pjläe. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» ië.

³⁵ Jesús tjlä shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlä Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» ië.

³⁶ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjlä Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» ië.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjlarayo Juan bakoe. Llämo söra jek ba tjok llëme. ³⁸ Öötong löng ushko ga iya Jesúsde ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjlä löng li kong ga «¿Pjäy slar ara kjweni ega? Kjoglo, e woiono llëme. Buk pë erä» ië. ⁴⁰ Kuya lök ga joywe lök jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba tjok li tjok bakoe. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjlä ba kong ga «*Talitä cum!*» ië. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» löklo.) ⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). Iya löng lirë ga beno löng yëy ië erä. ⁴³ Gueniyo Jesús tjlä ba kong lök ga «Llëye shäryono jushko ëre lëmi ë kong llëme» ië. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li säng.

Jesús shäng Nazaret kjokyö

6 ¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko. ² Ga öötong

woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjëlë eng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga erë? ¿Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjölkwö kjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjölkwö läga, e iëba twjwö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba twjwö llëme» le.

⁵E kjishko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko sopga kong ara llëme. Orkwo iono swlöpga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶Ga Jesús beno shäng wotjlik ara, kjok eshko sopga mär ba go llëm kjishko.

Ba oppinggaga doglö sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷Öötong shäng shto kjrínashko ga ba oppinggaga doglö sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Ä sëyaga iche wlo. ⁸Brikdë lok llëm obishko ga tjëlë ba kong lok ga «Pjäy briksko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglö, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹²Eni ga epga to jek löng tjëlë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia» le. ¹³Eshkoshko ga nopga goshko Ä sëyaga wlëna ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlöpga ara, e dlu kjing go kyjo kwona, ga poptara.ⁿ

Juan No Waga zrörabae

¹⁴E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesdë. No kjone kjone tjëlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjishko» le. ¹⁵Kjone kjone tjëlë ga «E Sbö tjölkwö läga tek dëdashko so Elfas tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö tjölkwö läga tek dëdashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶Gueniyo ga oba tjëlëno li kuya Herodesdë ga tjëlë ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodías. Kjpäshko ga Herodías kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjishko ga Juan tjëlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko. Tak pjang kjok ligwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjishko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

ⁿ 6.13 Eshko dbaryo ga kyjo kwonaba swlöpga dlu kjing go, ba dwlomnekklo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbö kong ñe. Juan tjlokwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjliya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodíasda omiywö shjiktëng, e tjëno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjwlo ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li iya Herodíasdë ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» ñe. ²² E irgo ga Herodías wa walë shrono shäng ga bërkono nopga löng kës li bokshto. Iya lok ga beno löng wopjluë. E kjishko ga Herodes tjle ba kong ga «Llëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» ñe.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjle ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» ñe ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlu shwoy, ga tjle ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwle roshko» ñe.

²⁶ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo «Llëme» ñe ba kong woydë llëm, tjëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwle roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggagarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbö tjlokwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesús kong pjire.

³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjle ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» ñe.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjoyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo ñe. ³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga ina nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjoyong roshko dwayoshko ga nopga ëng tönö träk llëm li ina, ga songe ñe. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni ñe. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kjwle kuzong ga ba oppinggaga tjle lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. ³⁶ Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo» ñe.

³⁷ Kuya ga tjle ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» ñe.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbaw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» ñe.

³⁸Eni ga tjëlë ba kong lõk ga «¿Pjāy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To imia» ìe.

Öör ina, ga tjwe lõng iröng ga tjëlë ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» ìe.

³⁹Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi ìi ichë wlar uunkong tõshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰Kuya lõk ga nopga wloktong tõshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbāw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) ìi, mã do pjök ìi, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjëlë Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» ìe. E irgo ga pjlung shosho suk pjir ìi tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lõk nopga tjeng kës ìi kong. Mã do pjök ìi shdõra uunkong kong bakoe.

⁴²Nopga uunkong iono beno lõng bõ tjung, wopjlúe. ⁴³E irgo ga dli worbo tõna ba oppinggagarë lõk shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴Domerga iono uunkong ga doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjyong roshko, dipzë di bāng buk kësbaŋ ìi kjwo kalëkong wlo, āar ber lõng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shāng eshko. ⁴⁶Nopga brikong pjir ga Jesús jem öötong shāng dlup go tjoksa, syöshtë Sbõ kong eshko wlo. ⁴⁷Kjok ro zoktong ga shāng eshko tjoksa.

Eshko ga iya ga kjyong ìi jek öötong buk di bāng buk kësbaŋ ìi rowor-bëe. ⁴⁸Ga pjluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra ìe lõk ba kjyong ìi roshgue jong ba kjlongkwang go. Kjok ba shrānto ga Jesús jek jëk shāng di bāng buk kësbaŋ ìi kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shāng ba oppinggaga ìi soy ga ⁴⁹iya lõk ga tjëlë èng kong ga «¿Kjwe āya jlõe!» ìe, ga öö ìe lõk ara. ⁵⁰Iya lõk uunkongdë ga bangkjre beno lõng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Pjāy wokjange! ¿Tja ìi jekdo shāng! Llëye bangkjre ìi llëme» ìe.

⁵¹⁻⁵²E irgo ga jem opyono kjyong ìi roy, ga pjluk ìi beno tjëksoe. Eshko ga epga beno lõng yëy ìe erä. Llëye kuya woydë llëm kjishko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong ìi, e llë lõklo to miydara lõk llëm, ga beno lõng wotjlik ara e kjishko.

Swlõpga poptara Jesúsdë Genesaret kjokyo

⁵³Dipzono lõk di bāng buk kësbaŋ ìi kjwo kalëkongshko ga öötong lõng Genesaret kjokyo. ⁵⁴Eshko ga opshik lõk kjyong roy dwayoshko ga nopga lõng eshko kjlobõ. Miydara lõk ga kjwe Jesús ìe eni. ⁵⁵Eni ga roy shdõra lõk kjok eshko kjwang jikong. E kjishko ga swlõpga sökoba swlo söklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong lõng Jesús jëk shāng lishko. ⁵⁶Eni ga āar kjone pogoshko ga swlõpga söraba, iaraba tjeng llëbo soynezlõng irbo sor go llögong llögong. Ga tjëlë lõk Jesús kong ga «Swlõpga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» ìe ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

7 ¹Pjåra ga no pinggaga kjok lîgwekkîo tara Moisésdë lî go, fariseoga kjone kjone, e tjwe lîng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono lîng Jesús shwoy. ²Eshko ga îya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde lîëm obishko. E kjîshko ga lâywe lok owa. ³(Fariseoga, judîoga lîamo lî, e ioydë lîëm obishko ga orkwo shkwë yôtso enido, ba tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. ⁴To lîëbo soynezlîng ga tjwe ushko irîng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, lîëm ga ië lîëme. Ga ba lîëbo iokîo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwo shâryak kîlung shosho go, ba sbi shâryak drîng sho go, ba iokîo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so lîrë sorë ga eni. Sgara beno lîng lîëbo shâryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵E kjîshko ga tjîë lok Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok lîëm ega? lîë lokshko ga orkwo shkwë lîëme» lîe.

⁶Kuya ga tjîë ba kong ga «¿Pjây Sbö tjîökwo söga jîökoyo lîëmi, gueniyo pjây wotjîlik owa bomi pjîlúshko! Lîëye lara Sbö tjîökwo laga tek dënashko so Isafasdë bomi kjîshko lî, e jîlîe. Tjîëno beno eni:

»“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go,
gueniyo tja woyotjîliya pjang ba pjîlúshko lîëme.

⁷No pîya kjok lîgwekkîo taga norë lî go eröe.

E kjîshko ga tja poshrëya lîng lî lîëno lîëme.”^p

⁸»Sbö kjok lîgwekkîo lî sömi îyado lîëme. Pjây ber lîng no sdëkwo shâryë döe. ⁹Sbö kjok lîgwekkîo lî kolëmi lîëm, bomi sdëkwo shâryëmi wîo. ¹⁰Moisés tjîëno tek dënashko ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozî, iozî ber tjwîlo ara.”^q Tjîëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.”^r

¹¹Gueniyo ga pjây tjîë ga ëye tjîëno ba data, ba mekë kong ga “Pjây kjimtër ga äe. Bor lîëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga ¹²ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjîlúe lîëmi eni. ¹³Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong lî kjîshko ga Sbö tjîökwo lî ioromi beno tjwîlo lîëme. Ga pjây lîëbo shâryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» lîe.

¹⁴Eshko ga nopga rokara tek ba zîlong bäng obi, ga tjîë ba kong ga «Tja kuzî uunkong, miydëmi wîo. ¹⁵⁻¹⁶Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dîi ue lîrë lîëme. Miga ber lîng äär ba bokshto wîo laga ba wotjîlik wen ba pjîlúshko lîrë» lîe.

¹⁷Tjîëno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko lî roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjîë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga lîëye lëp shäng oba uunkong kong yë, e lîë lokîo los borwa kong, miydërwa wîo» lîe.

¹⁸⁻¹⁹Kuya ga tjîë ba kong ga «¿Lîëye lër shäng lî lîë lokîo miydomirë lîëm obire? Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dîi uara lîrë lîëme. Dîi uëy lî jer äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E äär ber tjeng bi pjîlúshko

o 7.3 Shâryara lok eni, woydara Sbörë eni kjîshko lara, miga eni lîëme. p 7.6-7 Isafas 29.13.

q 7.10 Êxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. r 7.10 Êxodo 21.17; Levítico 20.9. s 7.15-16 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyâ shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîë ga «Miga ber lîng äär ba bokshto wîo laga ba wotjîlik wen ba pjîlúshko lîrë. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso.»

lîeme. E kjîshko ga shji aär ber pjîo bek Sbö bokso dli kjîshko lîeme» îe. Tjîokwo lara Jesúsdê shäng li, e dli uunkong uëy ga pjîúe löklo.

²⁰Pjir ga tjîê obi ga «Nopga aär ber owa Sbö bokso laga ba wotjîlik wen ba pjîúshko lirê. ²¹⁻²²No wotjîlik owa, pê no orkwosmono ba tjok lîem li tjok, no zrök, pê walê ba boy lîem li tjok, lûrkê, wotjîlik dbur tóng ba kong erö, lîebo shäryê oblê kong owa, oba jyäpgwê, lîebo owa shäryê löktkê lîem wleniyo, wotjîlik owa oblê tjok ba lîebo kjîshko, oblê laywê owa, opyê woydê ber tjwlo ara oblê kjinmo, lîebo shäryê wotjîlik lîem, e wen tēm ba pjîúshko dwayo uunkong. ²³Nopga aär ber owa Sbö bokso laga lîebo tjeng kēs ère wen ba pjîúshko lirê» îe.

Walê judío lîem wleniyo mār Jesús go jîokoyo

²⁴Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlēna jong kjwara ber sök eshko miydēba lîem wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae. ²⁵⁻²⁶Kjok eshko ga walê sök kjlāra, e judío lîem, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlāra walê, kjwozirwa wleniyo, goshko Ā sēya kjlāra. Jesús roy miydara walê lirēshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjîê ba kong ga «Tja wa sök kjlāra ushko walê, goshko Ā sēya kjlāra. Rokēr bop kong sira ga sēya li ichēp to bor kong» îe.

²⁷Gueniyo kuya ga tjîê ba kong ga «Woyde ga bi wapga iē bām go. Bi wapga dli li dōy, twēy shjiti kong wlo ga äe» îe.⁴

²⁸Kuya ga tjîê ba kong ga «Jlōe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iēshko ga ba dli pjîoyo lōn ter tōshko ga ue shjitirē ga pjîúe» îe.

²⁹Kuya ga tjîê ba kong ga «Tja dboryorop eni kjîshko ga pja woydē ame. Pja nom irōng bop ushko. Ā sēya pjang bop wa go li to tjān» îe.

³⁰Walê li to ey dwayo. Öötong shäng ba ushko ga ba wa li wlēna buk ba bukklo kjing go. Ā sēya li to tjān.

Domer kjok kugō lîem, tjîê ma wleniyo poptara Jesúsdê kjlāra

³¹E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bäng buk kēsbang bukshko. Jek shäng li jek jong Sidōn kjokyo ga öötong shäng Decápolis kjokyo. ³²Eshko ga domer sök kjlāra kjok kugō lîem, tjîê ma wleniyo. Domer li sōraba Jesús zlong bäng, ga tjîê lök ba kong ga «Rokērwa bop kong ga pja orkwo ios domer ère kjing go sira, poptēp wlo» îe.

³³Kuya ga domer li orkwo shara, ga sōra jek nopga ara lõng lishko dwayo pjola sira. Öötong lõng eshko ga Jesús sakkwo zrēno domer li kwomgwo bäng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira irōng, ga pōra ba trōng go, ga domer li kjyorkwo porwara ba sakkwo go. ³⁴Eshko ga kjok dogo iya jem drēng ga tjwlo shrono rong, domer li songe îe kjîshko. Ga tjîê domer li kong ga «¡Efátá!» îe. (E «Kwom ro, pjāy roshwizong» löklo.) ³⁵Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugō pjîúe. Ba kjyorkwo li döktong beno tjîê pjîú bakoe.

t 7.27 Eshko dbaryo ga nopga judío lîem wleniyo kowara judfogarē shjiti, epga pjeyo oblê kjîshko. Eni ga shjiti lara walê li kongshko ga e nopga judío lîem wleniyo layde. Ga lîebo ichara Sbörē judfoga kong li, e ber nopga judío lîem wleniyo kong lîeme layde.

³⁶E irgo ga Jesús tjîlê nopga lõng li kong ga «Domer ëre poptoror lëmi ë kong lîeme» lê. Gueniyo jîlô lara lîeme. «Lëmi lîeme» lê Jesúsde jek obi. Enira kuya lõk ga roy shdõra lõk jek këgong.

³⁷Eni ga nopga beno lõng yëy lê erä. Ga tjîlê lõk ëng kong ga «Lîebo shärye kës li, e owa lîeme. Nopga kjok kugö lîem wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëlee. Nopga tjîlê lîem wleniyo ëmdë ga ie ber shäng tjîlê bakoe» lê.

Jesús nopga sëno doglõ sak dbäw dbäw pjloglõ pkëng (4,000)

8 ¹Dbar kjwara ga nopga shrono tõno lõng ara Jesús sòk lîshko. Dli lîem kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjîlê ba kong ga ²«Nopga kjwe lõng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga lîeye uako lîeme. E kjîshko ga songe lër. ³Jek ichër ba ushko ië lîem ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjîshko ga wopjir irbo kjwe» lê.

⁴Kuya lõk ga tjîlê ba kong ga «¿Nopga träk lîem kjwe sëy sorë? ¿Kjok no lîemshko ëre dli wley kjone?» lê.

⁵Kuya ga tjîlê ba kong ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» lê ba kong.

⁶Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong tõshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjrara, ga tjîlê Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjîshko» lê. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lõk nopga tjeng kës li kong.

⁷Mä tjeng kjlobõ chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjîlê Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjîshko» lê. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjlogue lõk nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸Eshko ga nopga uunkong iono beno lõng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tõna ba oppinggagarë lõk shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹Domerga iono uunkong ga doglõ sak dbäw dbäw pjloglõ pkëng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak lîeme.

E irgo ga nopga briktong pjir ga ¹⁰Jesús opyono kjoyong roshko ba opping-gaga tjok, ga to ey dwayo, jek öötong lõng Dalmanuta kjokyo.

Lîebo jyäglõ shäryara Jesúsde lîeme

¹¹Eshko ga fariseoga tek shrono lõng Jesús shwoy, ba tjîlik wlo. Tjîlê ba kong ga «Lîebo iydeba lîem wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlõre miydërwa e go wlo» lê.

¹²Kuya ga tjwlo shrono rong, ga tjîlê ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydebi ga lîebo jyäglõ shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër lîeme» lê, ¹³ga rayara beno lõng eshko. E irgo ga opyono kjoyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴Ga jek lõng kjoyong roshkoshko ga miydara ba oppinggagarë lõk ga dli söra lõk lîem, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe. ¹⁵Ga Jesús tjîlê ba kong lõk ga «Pjäy sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» lê.

¹⁶Eni ga epga tjîlê lõk ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno lîeme. Lë shäng bi kong eni e kjîshko» lê.

¹⁷Tjlë löng eng tjok llë li miydara Jesúsde kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme» lëmi ega? ¿Bor tjlokwo li llë löklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire? ¹⁸Pjäy bokkwo tjok, gueniyo pjäy kjok igö llëme. Pjäy kwomgwo tjok, gueniyo pjäy kjok kugö llëm baköe. ¿Llëye woyo bomi kong llëmdo? ¹⁹¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kwara kjingsho pjök (12)» lë lök ba kong.

²⁰Eshko ga tjlë ba kong lök obi ga «¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» lë lök ba kong.

²¹Eni ga tjlë ba kong lök ga «¿Eni ga bor tjlokwo llë löklo miydëmi llëm obire?» lë.

Domer kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

²²E irgo ga Jesús öötong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok igö llëme. E söra shrono löng Jesús zlong bäng. ga tjlë lök ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» lë.

²³Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u lökshko li worbo go. Öötong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo igöpde?» lë.

²⁴Eshko ga kjok roino, ga tjlë ga «In ga no jëk jonge. Gueniyo ga igör yötso llëme. E kjiy ga nopga jëk löng li in ga so kjor kjoyoe» lë.

²⁵Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok igö wëlëe. ²⁶E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äär Betsaida kjokyo guing llëme» lë.

No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

²⁷E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipino Cesarea kjokyo shto oblë oblë. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlë ba kong lök ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

²⁸«No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo lë. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng lë. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo lë» lë lök ba kong eni.

²⁹Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» lë.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» lë.

³⁰Kuya ga tjlë ba kong lök ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» lë.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

³¹Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judfo tjlapgaga kjok

u 8.26 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llëme.»

līgwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok līgwekklo tara Moisésdē li go, tja wlokjre lok llēme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē iröng obi» le eni. ³²Llēbo shäryēba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wēlē, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorē ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlē Pedro kong ga «iÄ, pja opkjös bor zlong dwayo! Llēye woyde Sbörē li woyotjlip shäng llēme. Llēye woyde norē li woyotjlipdē shäng erōe» le.

³⁴Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlē ba kong ga «Ēye jēk woydē bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlík iyado, wotjlík llēbo shäryē kjok ēre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llēye shäryēba ba kong llē pogoshko li, e zrökoba pjang kjlōs go ėmdē ga e ba kong ga llēye llēme. ³⁵Ēye wotjlík opdē om go, zrökoba bor kjishko llēm wlo le ga äär kjok dogo llēme. Gueniyo ēye jēk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko, llēm ga Sbō tjlökwo roy pjlu kjishko ėmdē ga era ber sök sē iyado kjok dogo. ³⁶Ēye llēbo tjeng kjok ēre kjing go kēs li kjrara tjeng ba wloy ėmdē ga e llēno llēme. Wolono ga öötong kjok dogo llēm ga to jeno ba llēbo li tjok. ³⁷Shji ber löng sē iyado Sbō tjok wlo ga tjwlēkklo kjok ēre kjing goshko drete.

³⁸»Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jēk shäng walē oblē tjok kjoyoe. Lono ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe bor Data dbo kälā goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ēye, tja lökyokjre nopga owa bokshto ga eshko ga lökyokjrēr eni bakoe» le.

9 ¹Ga Jesús tjlē ba kong obi ga «Lēr bomi kong jlökoyo ga pjāy kjone kjone löng ēreshko wolontē llēm obishko ga Sbō ber no pjlujo dbo ara go sorē li imi wēlē» le.

Jesús kjlōpswono beno kälā lletilet

²Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ina ba oppinggaga jem löng ba tjok lirē ga Jesús kjlōpswono, ³shwong beno pjluublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjluublún stek lēy wleni, gueniyo äär eni llēme.

⁴Eshko ga iya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko. ⁵⁻⁶Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjre arae. Pablo, e llēye lako ba kong wlo drete. Eni ėmdē ga tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjluē. Tjawa ukwang shäryē kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybō kura lok, tjlē ga «Bor wa li ēre. Woydēr ara. Ba tjlökwo kuzia» le. ⁸Jekdo eshko ga iya lok ba sor go obi ga ēye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

⁹Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Llēye inomi yē lanyotkēmi ē kong llēm, no to ter kjok dogo dwayo ēre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰Eni ga llēye lara lok ē kong llēme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ēre woshrono iröng obi guing» lara li, e llē loklo lanyotke beno löng eng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjilë lok ba kong ga «No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go tjilë lok ga «Borwa pjũuyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjũuyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Le lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong posharyaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing, ga tja wlojkrëba llëm bakoe. ¿Tak pjang Sbö tjlokwo go eni bako jlöre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong llëbo owa shäyaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä säya poptara Jesúsdë kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer aär löng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga ina lok ga nopga tönö ara eshko. E tjreko no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go löng kjlobö. Epga löng englë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li iya nopga löng lirëshko ga beno löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlojre lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «¿Pjây löng englë kar kar, llëro?» le.

¹⁷⁻¹⁸ Kuya domer kjlararë ga tjilë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä säya kjlara. Iara beno shäng tjilë llëme. Shaya säya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek sörör bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjilëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä säya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjilë ba oppinggaga li kong ga «Pjây mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër aär jong llono, pjây mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús iya säya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjilë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. ²² Dbura iök roshko, llëm ga dishko, zröya wlo kop ara tjän. E kjishko ga pja dbo ara ba poptoklo tjok ga tjawa songe lözong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de llëmde lëp eni ega? Eyë mär Sbö go ga llëye shärye ga ä wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjilë ga «Tja mär ba go. Gueniyo tja kjimtos mär ba go jek këgong» le.

²⁵ Tjilë löng eni wopro ga nopga tjwe tön jong ara eshko. Iya Jesúsdë ga tjilë säya li kong ga «Ä säya, dwlas ëre iorop beno kjok kugö llëm, tjilë llëm bakoe. Lër bop kong ga pja opkjös dwlas ëre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya säya lirë ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjilë ga «Kjwe shinmotkono izong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsdë ba orkwo go, ga kojona.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrëno jek u jong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga löng ba tjok tjoksashko ga tjlä lök ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa llëm ega?»

²⁹ «Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy syöshtë Sbö kong ara guing»^v le ba kong.

Jesús İano ba wolön dbaryo kjışhko pjłara obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lök eshko dwayo ga jek löng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga pıya woydë tjoksa kuzong ga woyde ga öötong löng kjone li miydaga ërë llëme. Eni ga tjlä ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zröya lök. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. ³² Lëye le shäng li llë löklo miydara lök llëme. E llë löklo kjakroke lök woydë ba kong, gueniyo kjakro-kara lök llëm, bangkjre lök ara kjışhko.

Ëye tjwłö ara anmoyö

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek löng irboshko ga ba oppingga kjłara tjlä ga «Tja ber tjwłö ara, pjäy uunkong kjinmo» le kjłara obi kong.

Kuya ga tjlä ga «Llëme. Ber tjwłö ara li tja» le. Ga llamo omle jong e kjoyo bakoe. Tjlä jek löng lan ëng tjok eni irgo ga jek öötong löng Capernaüm kjokyo ga opzrëno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlä ba kong lök ga «¿Llëye lëmi tek löng kar kar ëng kong yë llë?» le. Kuya lök ga beno löng kjing erä. Dboryara lök llëme. Miydara lök pjłü ga llëye łara tek löng ëng kong li, e bëy llëme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li rokara tek löng ba zlong bang, ga tjlä ba kong ga «Ëye opyë woydë ber tjwłö ara oblë kjinmo ga woyde ga opyë ber tjwłö chira, ber shäng parkaga oblë kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdë kjłara, ga iara shäng ba tjreko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Ëye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjışhko ga tja wlokrara wleni.» Ga ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe» le.

«Ëye shäng bi włoyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» İara Jesúsdë

³⁸ E irgo ga Juan tjlä Jesús kong ga «Tjłapga no pingga, domer ĩnorwa shäng kjłara, Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjışhko ga tjawa tjłëno ba kong ga «Ä säyaga ichëp Jesús ko go ame» İororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlä ba oppinggaga kong ga «ıWëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Ëye llëbo İydeba llëm wleniyo shäryë bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Ëye shäng bi włoyo llëm ga shäng bi shwo lëkong. ⁴¹ Lër bomi kong jlö-koyo ga ëye, pjäy kjimtara, pjäy bor nopga kjışhko ga pjäy sëna di erö ëmdë ga potjwłëkklo tjok tjän.

^v 9.29 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy İë llëm, syöshtë Sbö kong wlo ara guing.» ^w 9.37 Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwłö ara llëme.

«Shji no ichë llëbo owa shäryë llëme» İlara Jesúsdë

⁴²»Eye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlëe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁴³⁻⁴⁴Eni ga bomi orkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjłú, pjäy pjë bomi orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.^x ⁴⁵⁻⁴⁶Bomi dre, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjłú, pjäy pjë bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.^y ⁴⁷Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjuse. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sök no pjłuyo iyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjłú, pjäy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸Kjok eshko ga shtë kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹»Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdung-glo, shji ber pjłú jek këgong wlo.

⁵⁰»Dlungna, e pjłúe. Gueniyo ga pjłë ameshko ga iëy ber pjłë ba shtoy iröng obi ga äe. Pjäy ber löng dlungna wleni. Pjäy ber löng wopjłú ëng tjok iyado» İe.

Shji ëng rayë

10 ¹E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga tōno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

²Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjłik wlo. Tjłë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjłúre?» İe.

³Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Pjäy ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴«Domerba ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» İe lok ba kong

⁵Kuya ga tjłë ba kong lok ga «Llëye kumi woydë llëme. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjışhko. ⁶Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.^z ⁷E kjışhko ga domer ba data, ba mekö rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjłaraso wleni.^a ⁸Eni ga ber pjök ame, ber kjłaraso shara. ⁹Tōna Sbörë ga e döy llëme» İe.

¹⁰Dōni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjłë ba kong ga «Tjłlpga, ¿llëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹«Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. ¹²Walë ba İanna rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde bakoe» İe ba kong.

x 9.43-44 Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjłú, pja pjë bop orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjok eshko ga shtë kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» **y 9.45-46** Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjłú, pja pjë bop dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjok eshko ga shtë kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» **z 10.6** Génesis 1.27. **a 10.7** Génesis 2.24.

Llëbo shäryara Jesúsdë pjllú, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴ Iya Jesúsdë ga iirkono, tjllë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjlyuo. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga èye Sbö tjlokwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjlyuo iyado lishko llëme» ië. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlokwo lara beno pjllú ba kong.

Domer dbur ara kjlara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblë ië shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjllë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjllë. ¿Llëye shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁸ «¿Tja pjllë lëp ega? Pjllú li, e Sbö eröe. ¹⁹ Kjok lligwekklo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Shji oblë jyäpgwë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara»^b ië.

²⁰ Kuya ga tjllë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjlokwo lëp shäng kës li shäryër shäng enido tja tek dwlas lë obishko» ië.

²¹ Eni ga domer li iya Jesúsdë, ga woydara ara. Tjllë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjllë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» ië.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga iya Jesúsdë ga tjllë ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjange» ië.

²⁴ Kuya lok ga beno löng wotjlik arae.^c Eni ga Jesús tjllë ba kong ga «Pjeyoga, èye äär ber sök Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» ië.

²⁶ Kuya lok ga beno löng wotjlik ara jek këgong, ga tjllë lok ba kong ga «¿Enira èye dardo?» ië.

²⁷ Kuya ga iya drëng, ga tjllë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» ië.

²⁸ Eshko ga Pedro tjllë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» ië.

²⁹ Kuya ga tjllë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga èye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko, llëm ga Sbö tjlokwo roy pjllú kjrara li kjishko ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ère kjing go ga wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, iywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök së iyado Sbö tjok.

b 10.19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. **c 10.24** Eshko dburyo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwlo ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo iëba.

³¹»Gueniyo eerishko ga nopga tjewlō ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjewlō chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjewlō chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjewlō ara eshko» İe.

Jesús İano ba wolōn dbaryo kjishko jek obi

³²Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba opping-gaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjrē ara. Eshko ga ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsdē jek dboshko, İan ba tjok, İlēye wen ba kong li kjishko wlo. Eshko ga tjlē ba kong ga ³³«Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ēre twēba ber tjeng syōshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdē li go wloshko bakoe. Tja iche İok, zrōya wlo, ga tja twe İok nopga judío İlēm wleniyo kong. ³⁴Eshko ga tja joywe İok, trōng twe İok bor go, tja shpoya İok no shpokklo go, ga tja zrōya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē irōng obi» İe.

Santiago, Juan, e İlēbo rokono Jesús kong

³⁵Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, İlēye rokērwa bop kong li shāryos borwa kong sira» İe.

³⁶Kuya ga tjlē ba kong ga «¿İlēye shāryēr bomi kong ga pjılı?»

³⁷«Pja ber sōk no pjııyo, bop dbo kālā İkoba wēlēshko ga tjawa İep ber löng bop tjok, or mılē kjlara, or kēlē kjlara» İe ba kong.

³⁸Kuya ga tjlē ba kong ga «İlēye rokēmi löng bor kong li, e İlē miydēmi löng İlēme. ¿Pjāy shdungoba, bokrotkēba, zrōkoba botoya dik ga pjılıre?»

³⁹«Eng» İe İok ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong İok ga «Pjāy shdungoba, bokrotkēba, zrōkoba botoya dik jlıōe. ⁴⁰Gueniyo ga pjāy kjrēr ber tjeng bor or kēlē, or mılē, e İaga tjarē İlēm, e İaga bor Datarē. Shto bor or kēlē, or mılē, e ber ēye kjrara bor Datarē tjeng li kong» İe.

⁴¹Kuya ba oppinggaga doglō sak kjwara (10) İirē ga iirkono Santiago, Juan kong. ⁴²Gueniyo rokara Jesúsdē uunkong, ga tjlē ba kong ga «Miydēmi pjılı ga kjok ēre kjing go ga nopga judío İlēm wleniyo ichagaga ba nopga ichē parkē ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichē parkē ara ba kong bakoe. Əye songe İe İlēm, iche parkē ara ba kong erä. ⁴³Gueniyo woydēr ga pjāy omshāryē eni İlēme. Əye opyē woydē ber tjewlō ara oblē kjinmo ga opyē ber shäng oblē kjimtaga dey. ⁴⁴Əye opyē woydē ber bām go ga opyē ber shäng parkaga tjewlēr shäng pjir wleniyo oblē kong dey. ⁴⁵No to ter kjok dogo dwayo ēre ėmdē ga shrono shäng kjok ėreshko, ēye parkē bor kong wlo İlēme. Tja shrono shäng parkē oblē kong wlo. Ga tja optwē, wolōn wlo, tja ber nopga ara potjewlēkklo wlo, epga dār wlo» İe.

Domer kjok İgō İlēm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsdē

⁴⁶E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sōk kjlara eshko kjok İgō İlēm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sōk dbur rokē irbo li sor go. ⁴⁷Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» İēba. Eni ga tjlē ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjēyo, tja songe İozong!» İe.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjëlë ba kong ga «Pja kjinkozong» ìe lök ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjëlëno dbo go jek obi, tjëlë ga «David tjëyo, tja songe lözong!» ìe.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjëlë löng li kong ga «Rokozi tek bor shwoy» ìe.

Ga nopga li tjëlë ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydë llëme. Pja roke shäng» ìe.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydë» ìe ba kong.

⁵² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» ìe.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëlë, ga to jek shäng Jesús tjok.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

11 ¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjëlë ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlemi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo tjëlë bomi kong ga «¿Shäryëmi kjweni ega?» ìe bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarë, ga iche tjwe mäling iröng obi» lëmi ba kong eni» ìe.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wlëna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kwara zlong. Ga köya löngshko ga ⁵ iya nopga tjeng eshko kjlöbörë ga tjëlë lök ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?» ìe.

⁶ Kuya lök ga dboryara, lara Jesúsde ba kong sorë li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjëlë lök ba kong ga «Jölö» ìe.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lök öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lök, ga kwoptara lök irbo bäng go ba bäm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lök irbo bäng go eni bakoe.^d ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö ìe lök ara. Tjëlë ga

«Kjwe pjlu jlöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluo, bi tjlapga tek dënashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlu jlöe» ìe.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok säng

^d 11.8 Eshko dbaryo ga pjluuga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjlokwo İara Jesüsdë beno owa kjor kjİara bo uako wİeniyo kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to İok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjİi ara. ¹³ Eshko ga İya pjola dwayo ga kjor jong kjİara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zİong, bo tjokde İya wİo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätë İlëm obi kjİshko. ¹⁴ Eni ga tjİë kjor jong li kong ga «Ëye tjwe bop bo uë ame» İe, ga tjİokwo İara li kura ba oppinggagarë İok pjire.

İİëbo soynegaga İöng Sbö u zİong bäng İi ichara Jesüsdë toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zİong bäng ga nopga İöng eshko İİëbo soynek, İİëbo tjwİëk İi ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjİopswozİong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökkİo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga ëye İİëbo soynekko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer opİong pjİor kalëkong ga ä, sİona Jesüsdë kjİshko. ¹⁷ Eni ga oba pİya shäng ga tjİë ba kong ga «Sbö tjİokwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wİo, tjëyoga uunkong kong.”^e “Gueniyo ioromi beno jong İü uyo”^f İe.

¹⁸ Jesús tjİokwo İi kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İİgwekkİo tara Moisésdë gö İirë, ga İna ga nopga İöng ba kuga İi beno İöng yëy İe erä. E kjİshko ga Jesús bangkjre İok ara. Eni ga ëng tōno ga tjİë İok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjİü?» İe İok eni.

¹⁹ Kjok sëng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek İöng kjor äyoshtara Jesüsdë jong İi soy obi. Eshko ga İna ga kjor İi bë jong dogro, dano ba sİeng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjİë Jesús kong ga «[Tjİapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, izong!» İe.

²²⁻²³ Kuya ga tjİë ba kong ga «Pjây mâr Sbö go jİokoyo. İİëbo shärye Sbörë ga äe İëmi İİëme. Eni ga İër bomi kong jİokoyo ga pjây tjİë dİup kësbang ëre kong ga “Dİup, pja opkjos jer dİung roy” İëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjây İİëbo rokë syö goshko ga woyotjİimi ga “Wİenor beno bor kong tjän” İëmi jİokoyo ga wİëmi. ²⁵⁻²⁶ »Pjây İöng syöshtëshko ga İİëbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjİimi wİeni ga iozi ber tjwİo İİëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go İi İöya bomi Data sök kjok dogo İirë ber dret eni bakoe» İe.^g

«¿Pja ichaga ërë?» İara Jesús wİoyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong İöng Sbö u zİong bäng. Eshko ga Jesús jëk shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga

e 11.17 İsaías 56.7. f 11.17 Jeremías 7.11. g 11.25-26 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjİë ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go İi İöya bomi Data sök kjok dogo İirë ber dret eni bakoe. Gueniyo İİëbo shäryara oblërë bomi kong owa İi ioromi beno tjwİo İİëm wİeni İİëm ga owa pjang bomi go İi İöya bomi Datarë İİëm bakoe.»

kjok liḡwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok liḡwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjlä lök ba kong ga «¿Läýe shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lök ga tjlä ëng kong ga «Ichaga Sbörë löroy ba kong wleni ga «¿Tjläkwo kjroromi llëm ega?» le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbö tjläkwo läga jläkoyo le nopga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Löroy eni wleni ga nopga iirkë lök ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlä lök Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlä ba kong lök ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Parkagaga owa

12 ¹ Eshko ga Jesús tjläno ba kong lök llëbo jyäḡlo go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwäyo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjläbë kong, potjwläya i, ga to kjok shto oblë.

² «Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lök pjä, ga shpokza lök tjä tjä, ga ichara to iröng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga shpokza lök tjä tjä ba käshko, ga läy-wara lök owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zröra lök. E irgo ga ichara jek kjläbë obi. Kjone kjone shpora lök, kjone kjone zröra lök.

⁶ «E irgo ga beno sök kjälaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirë shara. Wotjlik ga «Miydër ga bor wa ërera bangkjre lök» le.

⁷ «Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlä lök ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ⁸ Eni ga shara lök, zröra lök, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ «¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lök llëmi? E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wläya oblë, kjok li de lök ba kong wlo. ¹⁰⁻¹¹ Sbö tjläkwo tak pjang eni:

» «Akkwo woydara u shäryagagarë lök llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlä ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»^h

¿E lömirë llëmdo?» le.

¹² Tjläno llëbo jyäḡlo go li kuya ba wloyoga löng lirë ga miydara ga ba läyde shäng. Shaya lök woydë, bängzaya lök wlo. Gueniyo oba bangkjre lök ara kjishko ga rayara lök toe.

Shji kã potjwîlêk pjîu kësbangyo sök Roma kjokyo îi kong

¹³E irgo ga woydara ga îlêbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy îlêm ga doshaya lõk, ga rote lõk e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlõbõ, Herodes pjloyoga tjok. ¹⁴Oõtong lõng Jesús shwoy ga tjîlê ba kong ga «Tjîlapga no pingga, miydërwa ga pja tjîlê beke. No tjîlêshko ga tjîlõkwo kup îlêm, tjwîlõ kjõm pogo, e bop kong ga tjwîlõ beke. Pja tjîlê bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jêk sorë îi lõp jîlõkoyo. ¿Eni ga shji kã potjwîlêk pjîu kësbangyo sök Roma kjokyo îi kong ga pjîlûre?» ãe.

¹⁵Kuya ga miyde ga lõng wotjîlik owa, nopga Sbõ tjîlõkwo söga jîlõkoyo ãe, gueniyo wotjîlik owa ba pjîlûshko îi dik. E kjîshko ga tjîlê ba kong lõk ga «¿Tja tjîlîmi ega? Dburwa kã potjwîlêkkîlo îi tek sözi bor kong kjwara, in wlo» ãe, ¹⁶ga tek söra lõk ba kong kjwara. Iya ga tjîlê ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jû ë? ¿Ko tak pjang ëre go jû ë?»

«Kjwe pjîu kësbangyo sök Roma kjokyo îi î» ãe lõk ba kong.

¹⁷Kuya ga tjîlê ba kong lõk ga «Eni ga îlêye pjîu î îi, e twozî ber pjîu kong, gueniyo îlêye Sbõ î îi, e twozî ber Sbõ kong bakoe» ãe. Kuya lõk ga beno lõng yëy ãe erä.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸Saduceoga wotjîlik ga no woîono ga woshre ame ãe. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono lõng Jesús shwoy kjlõbõ ga tjîlê ba kong ga ¹⁹«Tjîlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang îi tjîlê ga “Ëye woîono, wapga beno ba boy tjok îlêm ga shinmo kjîlarayo îi orkwosmok ba boy beno sök îi tjok, wa tjok wîeni ga e ber shinmo îi î wîeni wlo.”»

²⁰»Pjîlara ga domerga lõng doglõ kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga woîono, ga wapga beno îlême. ²¹⁻²²Eni kuzong ga ba lõng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo woîono jek, ga wapga beno îlêm bakoe. Ba lõmga orkwosmono ba syä tjok kjîlara kjîlara eni bako, ga woîono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok îlême. E irgo ga walë îi to woîono bakoe. ²³¿Eni ga domerga doglõ kjäk (7) îi orkwosmono uunkong walë îi tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë îi ber domerga kjone dey îi boy?»

²⁴«¿Pjây diktong lõng jîlõe! Sbõ tjîlõkwo tak pjang îi miydëmi îlêm, ba dbo kësbang îi miydëmi îlêm bakoe. ²⁵No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber lõng Sbõ parkagaga kjok dogo so wîeni shara. ²⁶Pjây wotjîlik ga no woîono ga woshre ame lõmi. Gueniyo ga dënashko ga kjî sho pjë jong ri ri lîshko ga îlêye ãara Sbörë Moisés kong îi, e tara Moisésdë beno pjang kjibokwo go. Tjîlê ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbõ.”» ¿E lõmirë îlêmdo? ²⁷E shinmoga Sbõ îlême. E nopga lõng së îi Sbõ. Pjây diktong lõng jîlõe» ãe ba kong.

Kjok îlgwekkîlo tjwîlõ kësbangyo

²⁸Eshko ga domer shäng kjîlara, e no pingga kjok îlgwekkîlo tara Moisésdë îi go. Jesús ãano saduceoga tjok îi kura, ga wotjîlik ga Jesús omboryono beke ãe. Eni ga tjîlê ba kong ga «¿Kjok îlgwekkîlo tjwîlõ kësbangyo îi kjone dey?»

²⁹ «Tjłökwo tak pjang kjwara tjłë ga «Israel tjëyoga, tja tjłökwo kuzia. Tjlapga, e bi Sbö, e kjlaraso. ³⁰ Lëbo woydëpshko, lëbo woyotjłipshko, lëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jłökoyo iyado.»^k Kjek lłgwekkło tjwłö kësbangyo li e. ³¹ Kjek lłgwekkło kjrina obi tjwłö ara. Tjłë ga «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.» Kjek lłgwekkło tak pjang tjwłö ara, kkring pjök ëre kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjłë ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jłöe. Sbö, e kjlaraso, e pjlor kar go oblëyo dret, lëp shäng sorë li eni. ³³ Ga lëbo woydëyshko, lëbo woyotjłiyshko, lëbo shäryëyshko ga woyde ga Sbö, e woydëy jłökoyo iyado, e jłöe. Shji opwoydë sorë ga woyde ga bi kjlara, e woydëy eni bako, e jłö bakoe. Kjek lłgwekkło kkring pjök ëre tjwłö ara, öng lłë, dli lłë twëy Sbö kong, suy öng sho sukkło kjing go włö tjeng kës li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjłik ga domer li tjłë shäng bëye le. Eni ga tjłë ba kong ga «Sbö ber bop pjłuyo włö ga kjwe sira obi eröe» le. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang lëbo kjakrokë ba kong włö ame.

¿No pjłuyo iche le Sbörë li, e ë?

³⁵ Ga Jesús sök oba ping Sbö u złong bäng wopro ga tjłë oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok lłgwekkło tara Moisésdë li go tjłë lok ga «No pjłuyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li» le. ¿Le lok eni ega? ³⁶ Pjlara ga David go Sbö Sëyashko ga no pjłuyo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjłë ga

»«Tjlapga tjłëno bor Tjlapgayo kong ga
‘Pja tek włar ber sök bor orkwo këlëkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga twër ber bop kong ichëp włö»” le.^m

³⁷ ¿Eni ga no pjłuyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.ⁿ Lłëye le Jesúsde shäng li, e kukoba ga beno löng woowa lłëme.

No pinggaga kjok lłgwekkło tara Moisésdë li go włona Jesúsde

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga tjłë ba kong ga «iPjāy sjëk, no pinggaga kjok lłgwekkło tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwłö ara włëniyo go äe. Woyde lok ga bangkjreba lëbo soynezłong shtoyo. ³⁹ Judíoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökkło pjłú goshko. Oba tön, iëshko ga woyde lok eni bakoe. ⁴⁰ Guëniyo syāpga lëbo döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, «Nopga kjwera pjłúe» lëba włö le. E kjishko ga epga shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo» le.

Syā kjlara dburwa twono Sbö kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbö u złong bäng ga dbur bapkwō jong soy ba bokshto kjwara, ga iya sök ga oba tjwe dbur ië jong ba bapkwō li roy. Ga nopga dbur ara włëniyo omië jong bayo arae. ⁴² E irgo ga syā song włëniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwłö chira

k 12.29-30 Deuteronomio 6.4-5. l 12.31 Levítico 19.18. m 12.36 Salmo 110.1.

n 12.37 Eshko dbaryo ga ëye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga lłëme.

anmoyō wleniyo. ⁴³⁻⁴⁴ Īya Jesúsdē ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlōe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syā song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llēbowa tjwllēkklo. Eni ēmdē ga twara Sbō kong drete. E kjishko ga lēr bomi kong jlōkoyo ga syā kjwe, dburwa iara sira tjwlo llēm wleni jlōe. Gueniyo Sbō kong ga tjwlo ara, llamo omiono lok kēs wle kjinmo» le.

«Sbō u pjir ber drete» Īara Jesúsdē

13 ¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbō u jong llishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga klara tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbō u ēre akwo lok kēskēse. U lok ēre wolēso izong» le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «¿U lok kēskēs ēre ip shāngde? Llono ga ēreshko akkwo ēmdē ber tjeng ēng kjing go kwara llēme. Llēbo tjeng kēs ēre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyāglo

³ E irgo ga jem oōtong löng Olivos dlupyo, Sbō u jong li bokshto, ga Jesús sirkeno sōk eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bāng, tjlē lok ba kong dboshko wlo. Tjlē ga ⁴ «¿Llēye lēp shāng li, e shāryē llono? ¿E shāryē dōrō li jyāglo wen llē?»

⁵ «Pjāy sjēk, pjāy jyāpgwēba llēm wlo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlē ga “No pjluvo ichara Sbōrē shrono shāng li tja” le. E go ga oba jyāpgwe lok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba ēngkwē kjok shto oblē oblē arashko ga llēye bangkjreimi llēme. E shāryē eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li āātē llēm obi. ⁸ Tjēyoga oblē oblē ēngkwē lok ēng tjok. Nopga kjok shto oblē oblē so ēngkwē lok ēng tjok bakoe. Kjok shto oblē oblē goshko ga yo tjwe ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo llēbo wen tjwe owa anmoyō li soye llēbo kēs ēre go kwllē jā.

⁹ »Eshko ga pjāy sjēke. Pjāy twēba kjok llgwegaga kong, pjāy shpoya lok no shpökklo go judioga syō uyo roshko wlo. Bor kjishko ga pjāy iche lok āar löng no ichagaga bokshto, pjilupga kēskēs bokshto bakoe. Eshko ga llēbo inomi, kuromi li roy lēmi ba kong, miyde lok wlo. ¹⁰ Kjok pjitē llēm obishko ga Sbō tjlōkwo roy pjli āar tjēyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. ¹¹ Ga pjāy shakoba, sōkoba āar löng tjlapgaga kēskēs bokshto ga pjāy woydē llēm, “Llēye lēr” lēmi llēme. Eshko ga pjāy tjlēshko ga tjlōkwo twe Sbōrē bomi kong, lēmi wlo. E kjishko ga pjāy woydē llēme. Eshko ga pjāy li tjlēkdo llēme. Sbō Sēya li tjlēkdo bomi kjishko.

¹² »Nopga epenga dō ēng twē tjlapgaga kong, zrōya lok wlo. Dataga, e ba wapga twē eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekē kong ga twe tjlapgaga kong, zrōya wlo. ¹³ Pjāy iywa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjishko. Gueniyo ga ēye mār bor go āar jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjli iyado.

¹⁴ »Llēbo lēr bomi kong miydēmi wlo. Llono ga llēbo wen owa anmoyō Sbō shto zrek li roshko. E kjishko ga shto li ber zrekteng ame, ga ēye āar eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjāy löng Judea kjokyo ga pjāy tōkzong jem dlup lēkong; ¹⁵ pjāy löng bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjāy tōkzong jek māling, pjāy opzrēk jek

bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁶ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong kjrë llëme. ¹⁷ E dbaryo ga walëga löng kjälaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. ¹⁸ Rokozï Sbö kong ga pjây tök eni kjok owa dbaryo llëme. ¹⁹ E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e ïkdaba tek kjok shäryara Sbörë dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Llëbo owa ëre ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjïshko. Eni llëm kjwe ga ëye dâr ber sök së kjlara llëme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga «ïNo pjïluyo ichara Sbörë li shäng na ïzïa!» ë, llëm ga tjlë ga «ïShäng kjwe!» ë bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëme. ²² Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga «No pjïluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja» ë. «Tja Sbö tjlokwo laga kjok ëre so» ë. Gueniyo epga ichaga Sbörë llëme. Llëbo ïydëba llëm wleniyo shärye lok ara. Llëbo jyäglö shärye lok oblä oblä bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbö nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo ë, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²³ »Eshko ga pjây sjëke! Llëye wen eshko li loror bomi kong pjir tjän.

No to tjer kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁴ »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga

»«Dlo ber pjang yët,
ga mok kälä të ame.

²⁵ Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.”

²⁶ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëlëe. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichër bor nopga kjrara li wlokrë lok kjok kjwang jikong, kjok pjir äär kjone ga eshko, kjopkwo pjir äär kjone ga eshko bako, epga töya wlo.

²⁸ »Tja kuzïa. Pjây pin, kyor ko *higuera* li go. Kyor kowo wen mite, korga wen tja-glëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ²⁹ Eni ga llëbo kës ëre shäryë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁰ Lër bomi kong jlokoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³¹ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlokwoara ber pjang iyado.

³² »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³³ E kjïshko ga koshëmi löng sjëk iyado, e dbaryo wen äär llono miydëmi llëm kjïshko. ³⁴ Tjlokwo lër bomi kong llëbo jyäglö go, shäryëmi eni wlo. Domer shäng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblä wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjlara kjlara kong pak twe ber oblä obläe. Ga tjlë u bäng daga li kong ga «ïPja shäng sjëke!» ë. ³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng llono miydëmi llëm, kjok ro zar kwlëre, kjok rongde, kjörkö kjlunshkore, de kjok shräntore. E kjïshko ga pjây löng sjëk iyado. ³⁶ U sogo li tjwe mäling wleni ga woyde ga pjây wlëya löng pë wleni llëme. ³⁷ Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, «ïPjây löng sjëke!» ë ba kong.

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjïú?» lara ba wloyogarë

14 ¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo

kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e tönö lök, ga tjëno lök ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjú? Shay wlo ga jyöyotkëy. ² Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlo ara shäryak akkwo ko *alabastro*^o go, roshko poshtikklo lö pjleblë tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bakpwo li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go. ⁴ Iya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjle lök ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlonä lök ara.

⁶ Eni ga Jesús tjle ba kong ga «¿Wëyë! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, ga kjimtëmi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok iyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlu li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwö roy pjlu lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús twër ba wloyoga kong» İara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesús soyneya, twe ba kong lök wlo le. ¹¹ Kuya lök ga beno löng wopjlu, ga tjle lök ba kong jlökoyo ga «Enira pja potjwlenwa» le.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlep ushko so ilgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjle ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo shäryërwa kjone ga pjlu?» le.

¹³ Kuya ga tjle ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lök arashko. Eshko ga domer wlemi shäng kjlara, di bakpwo sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ İmi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjle u sogo kong ga “Tjlapga no pingga tjle ga ‘¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?’ le” lëmi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër piya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le.

^o 14.3 *Alabastro*, e ak pjlublün wleni, ga poshtikklo bakpwo shäryëba e go.

¹⁶Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga llëye lara Jesúsdë ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëk-klo li dliyo posharyara lok.

¹⁷Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ¹⁸Löng ië wopro ga Jesús tjilë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

¹⁹Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjilë Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Eë sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynege li e. ²¹No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjökwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynege, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²²Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjlara Jesúsdë kjwara, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjilë ba kong lok ga «Kjrozï, ëre bor sho wlëni» le.

²³E irgo ga di ioklo kjlara kjwara, roy kjilgwö bo dyo dbo ara, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong kjilgwö bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong. ²⁴Ga Jesús tjilë ba kong lok ga «Ëre bor srëng wlëni. E go ga tjökwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. ²⁵Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjilgwö bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

²⁶E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. ²⁷Öötong löng eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «Sbö tjökwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,

ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”»

Eni ga pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. ²⁸Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjäy koshër shäng eshko» le.

²⁹Kuya Pedrorë ga tjilë ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁰Kuya ga tjilë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjiloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjiloglo mya tjän» le.

³¹Gueniyo kuya ga tjilë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omloño e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Getsemaní kjokyo

³²E irgo ga jek öötong löng Getsemaní kjokyo. Eshko ga Jesús tjilë ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbö kong wopro ga pjäy wlar ber tjeng na» le.

³³Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjëlúshko. ³⁴Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjëlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁵Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono sök, kujono bokdo kjây klung go, ga rokara Sbö kong ga llëbo wen owa ba kong llëm wlo, ³⁶tjlë ga «Abba,^q Data, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Rokër bop kong sira ga llëbo wen owa döro li, e tjwe bor kong llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «Simón, çja buk përe? Çja sök së wop sira ga ärë?» le. ³⁸Ga tjlë mya jikong li kong ga «Pjây pë llëm, pjây syöshtos dey. Eni ga pjây tjliya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjlu shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

³⁹E irgo ga jek syöshtë obi. Ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, borkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹E irgo go ga öör pjälara obi. Shrono shäng iröng pjloglo mya go ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Çpjây löng pë, woshtë obire? Çkjweni ga buë! No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzia. ⁴²Bor soynega kjwe tek shäng tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³Jesús tjlëydë pjitë llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kwara kjing-sho pjök (12) kjälara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpökklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁴Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Imi ga ëye lö shir^r ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötso» lara eni.

⁴⁵Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «iMiga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶Eni ga shakza lok pjä erä.

⁴⁷Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjälara dröng shino kwangna, ga syöshtaga kësangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «ÇPjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpökklo tjok kjweni ega? ÇTja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁴⁹Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ÇTja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlokoyo wlo» le.

⁵⁰Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹Eshko ga dwlas jek shäng kjälara ba irgo, taywono kjingoklo pjilblün

q 14.36 Arameo tjlokwo *abba*, e *datawa* loklo. r 14.44 *Lö shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

włeniyo go döe. İya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lõk pjä le, ⁵²miga shara lõk uriso, beno lõng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo bokshto

⁵³⁻⁵⁴E irgo ga Jesús söra lõk to jongya syöshtaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kã kjwaraso kã kjwaraso ba irgo. Öötong lõng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga lõng li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judío tjälapgaga kjok llgwega włeniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tönö tjeng uunkong u li roshko tjan. ⁵⁵⁻⁵⁶Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lõk woydë. E kjishko ga nopga rokara ara tönö tjeng lishko, Jesús rotë wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotë wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lõk eröe. Kjlära kjlära tjläno oblë oblë erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo włëna lõk llëme. ⁵⁷E irgo ga domerga kojono oblë, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjlë ga ⁵⁸«Kjwe kurorwa, tjlä ga “Sbö u ëre shäryak norë, e shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër kjwara obi shäryak norë llëme” le eni» le. ⁵⁹Gueniyo epga tjläno bek llëm, tjläno lõk oblë oblë erä.

⁶⁰Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga tönö tjeng li bokshto, ga tjlä Jesús kong ga «Pja rote lõng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le. ⁶¹Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llëme. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlä ba kong ga «¿No pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja ba Ware?» le.

⁶²Kuya ga tjlä ga «Eng, e tja. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjläe. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre imi sök ba orkwo këlëkong, tja imi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjräko bakoe» le.

⁶³Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Rotaga wlëy obi llëno? ⁶⁴¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! E kuromi pjir tjan. ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga tönö tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «¿Kjwe zrötko!» le.

⁶⁵Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lõk, bokkwo go shwomzrëng kjrochara lõk tuke. Eni ga yokza lõk pjök pjök, ga tjlä ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. E irgo ga Sbö u dagaga omsöno, ga shpokza lõk pjök pjök erä.

«Jesús, e ë miydër llëme» İara Pedrorë

⁶⁶E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlära, syöshtaga kësbangyo parkaga włeniyo. ⁶⁷İya ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëlëshko ga tjlä ba kong ga «¿Nopga jek lõng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llëmdo?»

⁶⁸«¿Jyö! E ë miydër llëme. Llëye lëp shäng li miydër llëm bakoe» le ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlära.

⁶⁹Eshko ga İya kjoglo lirë jek obi ga tjlä nopga tjeng li kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» le.

⁷⁰ Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «¡Jyō!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjlë ba kong ga «¿Pja Galilea so llëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

⁷¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Jyō! Lër bomi kong jlökoyo ga domer lëmi löng li, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbō kong ga tja shdüya» le.

⁷² Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjloglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjan» lara. Eni ga woroyë ga ä, ga slatonge.

Jesús söraba Pilato bokshto

15 ¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok Judío Kjok Llwgwegaga Këskësyo uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirra, ga söra, twara Pilato kong.

² Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjlë Jesús kong ga «¿Judío pjluo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

³ Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, llëbo ara kjishko. ⁴ E kjishko ga Pilato tjlë Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdo?» le. ⁵ Gueniyo dboryara llëme. E kjishko ga woyotjläya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

⁶ Äär lü pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong ë ga e rayayde. ⁷ Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga ëng töno oblë tjok kjlëbö, ga ëngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë li tjok. ⁸ Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlë Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

⁹ Kuya ga tjlë nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluo lëmi li dötë bomi kongde?» le. ¹⁰ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko. ¹¹ Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlë lok ba kong ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

¹² Eni ga Pilato tjlë nopga li kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryëp judío pjluo lëmi li kong?» le.

¹³ Kuya lok ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¡Zrös pjang kjlös go!»

¹⁴ «¿Llë kjiy? Llëbo owa shäryara li lözi bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öö le, tjlë jek obi ga «¡Zrös pjang kjlös go!» le.

¹⁵ Eni ga woydara Pilatorë ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

¹⁶Eni ga söra lõk öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba pretorio. Ga ëngkjwagaga tõno tjeng uunkong eshko. ¹⁷Eshko ga kong shwong wëna lõk kara pjlupga shwong wëniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lõk ba do go. Ga shkõ sho ywara lõk kjrina, beno pjlu dlu ioklo wëni, ga iara lõk ba dlu go. ¹⁸Eni ga tjël lõk dbo go ga «Judío pjluyo, pja pjlu, pja tjwlo arae!» Ì lõk ba kong, joywe lõk wlo. ¹⁹Eshko ga shpokza lõk ara kjorkung go ba kashko, go tröng tjwara lõk bakoe. E irgo ga kjök tono ba zlong bäng, posh-rëya löng wëni, miga ba joywayde lõk erä.

²⁰Joywara lõk pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwëshwë Ì skwara lõk, ga ba shwong baiya Ì pjuna lõk jek iröng obi. E irgo ga söra lõk to, zröya lõk pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²¹Jek löng irbo bäng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wapga domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón Ì tek shäng kjloy dwayo-shko ga iya ëngkjwagaga jek löng lirë ga ichara lõk dbo go Jesús kjlös Ì sök.

²²Ga Jesús söra lõk jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» lõklo.) ²³Eshko ga kjilgwgo bo dyo dbo ara ropsrära lõk dwlo Ì pjleb-ÿs tjok. Ga pina lõk Jesús kong ie wlo, gueniyo iara Ìlème.

²⁴⁻²⁶Öötong dlo wenzong ga löra lõk pjang kjlös go. Ga Jesús lõk pjang Ìshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lõk Ìlë kjy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang Ì tjël ga «Domer ëre, e judío pjluyo.» E irgo ga ëngkjwagaga tjeng Ì tjötö lõk Ìlëbo jyäglö go, Jesús shwong Ì ber ë kong iya lõk wlo.¹

²⁷⁻²⁸Jesús löra lõkshko ga lügwangga löra lõk do pjök lõk kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.²

²⁹Eshko ga nopga jek löng Jesús lõk pjangshko Ì kä wikza tjä tjä, joywe lõk wlo. Ga läywe löng owa bakoe. Tjël ga «¿Pja Sbö u shdök ber dret, ga äar dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto? ³⁰Pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» Ì ba kong eni.

³¹Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok Ìlgwekklo tara Moisésdë Ì go, e omäywono lõk eni bakoe. Tjël lõk ëng kong ga «Oba oblëra dora, gueniyo opdök om go ga äe. ³²No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng Ì, Israel tjëyo pjluyo Ì, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer töshko kjlös kjwe go dwayo. Eni ga Ìnwa, ga jlöe lërwa bakoe» Ì. Nopga do pjök lõk lõk kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omäywe lõk eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

³³Öötong dlo dluw ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äar jong dlo pjö Ì wëni. ³⁴Dlo öötong eni ga Jesús tjëno dbo go, tjël ga «Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?» Ì. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» lõklo.)

³⁵Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjël ëng kong ga «Kjwe kuzong. Sbö tjökwo laga tek dënashko so Elías, e rokayde pjang» Ì. ³⁶Eshko ga domer

s 15.23 Dwlo Ì pjleb-ÿs Ì Ì, e twaraba nopga lõk lõk kjlös go Ì kong, bang kuga ara Ìlëm wlo. t 15.24-26 Löyde lõk pjang kjlös go Ìlëm obishko ga ba shwong skwara lõk pjire.

u 15.27-28 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjël ga «Kjlara pjang or këlëkong, kjlara pjang or milëkong, kjlösyo dboy dboy. “Domer kjwe Ìlëbo owa shäryaga” laraba ara.»

shäng kjlara jek tji tji, ga liëbo liukliuk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjilgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsdë wlo. E irgo ga tjle nopga tjeng eshko li kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba löng kjlös kjwe go dwayore iý» le.

³⁷E irgo ga ay le Jesúsdë dbo go, ga wolönoe. ³⁸Sbö u roshko ga shwong kësband iak pjang eshko li dwlëntong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno ktring pjök.

³⁹Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga engkjwagaga löng li kägäyo shäng eshko. Jesús wolöno sorë li iya ga tjle ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁴⁰⁻⁴¹Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, kjupäshko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga liëye shäryëba Jesús kong li iya tjeng pjola sit. E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekë, José mekë bakoe. Jesús jëk shäng Galilea kjokyo obishko ga epga jëktong löng ba tjok, ga kjimtara lök dawe. Walëga oblë omshäryono eni eshko bako, ga to tek ba tjok, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena Joséré

⁴²Jesús wolöno lishko ga poshäryozlöng dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlöng dbaryo li döyo ääto, kjok säng tjan. ⁴³Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kjek Llgwegaga Këskësyö kjlarayo, tjwlo ara wleniyo. Sbö ber no pjluo dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴Kuya Pilatorë ga beno sök wotjlik ga Jesús, e wolöno mäling jlöre le. Eni ga engkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjle ba kong ga «¿Jesús wolöno tjände?»

⁴⁵«Eng, wolöno tjan» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang li kjrë, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶Eni ga José shwong tjwleno kara ko pjlublün, pjlu wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li löna ter töshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlebgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësband dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷María Magdala so, María José mekë, Jesús doyo li iak buk kjone, e iya beno löng eshko.

Jesús woshrono iröng obi

16 ¹Woshtozlöng dbaryo pjitong, öötong kjok shkë ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekë, Salomé, poshtikklo lö pjleblë tjwlena lök Jesús doyo li poshtiya lök wlo le. ²Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek lök jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³Jek löng irboshko ga tjle lök eng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga ërë bi kong dani?» le. ⁴Öötong löng eshko ga ak kësband li wlëna lök dik beno jong pjlebgwo li sor go.

⁵Eni ga opzrëno jek pjlebgwo li roy, ga iya or këlëkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjlublün, kur maye. Ga beno löng sëya liëme.

⁶Eshko ga domer sök eshko li tjëlë ba kong lok ga «Liëye bangkjrëmi llëme. Jesús, Nazaret so li zröraba pjang kjlös go, ga wolonoe. Pjây tek löng ëre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe izia! ¡Bukde izia! ⁷Ini ga pjây nom tjëlë Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Imi eshko, lara bomi kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» lë.

⁸Eshko ga sëya llëm kjishko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jongo. Liëye ina li bangkjrara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

Jesús weno María Magdala so kong^v

⁹Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Ä sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsde to drete. ¹⁰⁻¹¹Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjëlë ba kong ga «¡Jesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» lë. Gueniyo kuya lok ga tjökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹²E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, iya lok ga oblë shara. ¹³Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye ina li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho kjlara (11) li löng iëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wlona ara. Epga mär ba go jlökoyo llëme. E inaba shäng së li roy kura, gueniyo jlö lara lok llëm bakoe. Epga wlona ara e kjishko. ¹⁵E irgo ga tjëlë ba kong lok ga «Pjây jongya kjok kwang jikong, ga Sbö tjökwo roy pjlu lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶Ëye tjökwo pjlu li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo ëye omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷Tjökwo pjlu kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglö shärye eni: Ä sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjëlë tjökwo tjaqlën; ¹⁸dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo ieshko ga llëye shäryë ba kong llëme; orkwo ie swlopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» lë.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹Tjlapga Jesús tjëlëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlekong. ²⁰E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjökwo roy pjlu lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjlapga Jesúsde arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglö shärye lok ara wlo, tjökwo lë lok li, e jlöe woyotjlikoba wlo.

^v 16.9-20 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16.9-20 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

Evangelio según Lucas

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlára ko Lucas. E no dwlómnege. Woyotjlíkoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlára Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlára obi ko Teófilo. Woyotjlíkoba ga e Roma so, domer tjwlo ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlára Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús oor kjok ère kjing go judíoga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E oor, Data Sbö li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1 ¹⁻⁴ Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjréko li, e tër bop kong, miydep wlo. Tja omíno llëm, gueniyo nopga omíno ara ba bokkwo go, ba soyožlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjle ga «E jyã tëy, llëye ínaba li ber wële wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlëböso, ga tjlokwo tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlino ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakrokror shäng yotso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjlino ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydep e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk döro kjlára ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlärarë

⁵Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlára syöshtaga Sbö kong nopga kjishko wleniyo ko Zacarías, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. ⁶Epga pjök li pjlo bek Sbö bokso, ba tjlokwo kole lok iyado. ⁷Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjan.

⁸Dbar kjwara ga Zacarías tjëyoga parkë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹E ba sdëkwo kjishko ga jyã shira lok, ga löno Zacarías kong, opzrëk jek Sbö u roshko, llëbo lö pjleblë suya eshko wlo. ¹⁰Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lö pjleblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbö kong.

¹¹Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarías kong kjlára, shäng llëbo lö pjleblë sukklo jong lishko e sor go, or këlëkong. ¹²Iya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjëlë ba kong ga «Zacarías, llëye bangkjrëp llëme. Llëye rokorop Sbö kong bop syö go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjrëp llëme. Llono ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjlu, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlu eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësband Sbö bokso. Kjillgwo bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbö Sëya tjwe ber kësband ba tjok.

¹⁶ «Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbö li kolë iröng obi. ¹⁷ Sbö Sëya ber ba tjok kësband, beno kësband tjlapga tek dënashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlik pjlu ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjrë llëm wleniyo, e ie ber ba tjökwö kolë. Eni ga nopga poshäre, Tjlapga wlokrë wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjökwo lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbö kong ba bokshto. Tja ichara ñan bop tjok, chida li roy pjlu söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjökwo krorop llëm kuzong ga pja ber shäng tjëlë llëm äär jong tjökwo loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshë kjoko li wotjlik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le ëng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjëlë ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjëlë ga ä e kjishko. Beno shäng tjëlë or gosho erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong möglo shkëng (5). Wotjlik ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk dörö» le Sbö parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjöglö shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjökwo twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm möglo tjer-shko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjëlë ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwlo ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjliya beno sök ara. «¿Tjökwo le shäng eni bor kong ega?» le ba pjilushko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga li tjëlë ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llëme. Sbö ber shäng wopjlu bop tjok. ³¹ Pja ber shäng kjlaraso llëme. Pja wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Jesús. ³² E ber tjwlo kësband. E kowëba Sbö Tjwlo Kësbandyo li Wa. E ie Sbö Tjwlo Kësbandyorë ber shäng Israel tjëyo pjluo, ba pjeyo tek dënashko so David i dik, ³³ ber Israel tjëyo pjluo iyado wlo. E ber pjlu dbaryo li, e pjir llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjëlë ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë llëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësband bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwlo Kësbandyo dbo lirë. Eshko ga pja ber shäng kjlaraso llëm, ñaga Sbörë eni.

E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. ³⁶Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjäbä tjän ëmdë ga wa buk kjära döröe. Lâywëba ga e wäpğa llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjäraso llëm moglo tjer (6) tjän. ³⁷Lëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

³⁸Kuya ga tjlä ba kong ga «Jölö. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰E irgo ga María to jek mäling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacarias tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

⁴¹Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba mekë go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴²E kjishko ga tjläno dbo go, tjlä ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjinmo, bop chira kjimtara ara bakoe. ⁴³Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwlo llëme. ¿Tja ip tjwe llë kjïydo? ⁴⁴Bop ybör kur ga chida li wiktong jekdo bor bö roshko, wopjlú kjishko. ⁴⁵Lëye lara Tjlapgarë bop kong li tjlokwo kjröröp. E kjishko ga pja ber wopjlú» le ba kong.

⁴⁶Kuya ga tjlä ga

«Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

⁴⁷Tja wopjlú Sbö tjok,
e bor döga.

⁴⁸⁻⁴⁹ Tja ba parkaga, tja tjwlo llëm wleniyo,
gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbö Kjangyo lirë bor kong kësbande.

E kjishko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jlöe” le iyado.

E ko Eröe. E bishiya dik llëme.

⁵⁰Pja songe le ba bangkjräga uunkong kong iyadoo.

⁵¹Llëbo kësbang shärye iyado, e dbo ara kjishko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber kësbang li,
e shdöra kjloroe.

⁵²Pjlupga këskes wleniyo,
e lona beno tjwlo ame.

Nopga wlëp wleniyo,
e poyona beno këske.

⁵³Nopga pjli ara wleniyo kong,
llëye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara wleniyo,
e ichara jek or rorëe.

⁵⁴Shji Israel tjëyoga ber löng ba parkaga.
Shji kjimtara.

Shji songe le iyado.

⁵⁵Lara eni jlökoyo bi pjeyoga tek dënashko so kong, Abraham kong bako,
ga shäryara eni» le.

⁵⁶Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglö mya dik. E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjlära domer. ⁵⁸Eshko ga ba mekë beno wopjlúe. Roy kura nopga tjeng ba zlong bäng li, ba pjeyogarë, ga beno löng wopjlú ba tjok eshko bakoe. Miydara lok ga llëbo shäryara Tjlapgarë pjlu ba kong.

⁵⁹Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li söra lok, doyo jyā te wlo. «Koiëy Zacarias, ba data li ko» lara nopga löng lirë, ⁶⁰gueniyo ga ba mekë tjle ga «Eni llëme. E ko Juan» le.

⁶¹Kuya lok ga tjle ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le. ⁶²Ga tjleno lok chida data li kong or goshko, koie ber llë miyde lok wlo. ⁶³Eshko ga ba data kjorkwang rokono kjwangna, llëbo jyā tē e go wlo. Twara lok ba kong ga jyā tara ga «E ko ber Juan» le. Iya nopga uunkong lirë ga beno löng yey le erä. ⁶⁴Jekdo eshko ga chida data li tjleno jek obi, ga Sbö poshrëra arae.

⁶⁵Kuya lok ga yey le uunkong lirë. Ga llëbo shäryono li, e lanyotkëba ara Judea kjokyo dlup shwo lekong kjwang jikong. ⁶⁶Kuya nopga löng eshko lirë ga beno löng wotjlik ara uunkong. Tjle eng kong ga «Jlökoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjishko ga e ber llë shäryë?» le lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacariasdë

⁶⁷Eshko ga Zacarias go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlokwo lara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjle ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlära bi kong, e kësbang,

e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.

E poshrëy träk llëm e kjishko.

⁷⁰Tek dënashko ga tjlokwo twara beno bi kong,

lak ba tjlokwo lagagarë drete.

Tak pjang eni:

⁷¹“Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko dwayo,

bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.

⁷²Pjāy songe lër iyado.

Bor tjlokwo tworor bomi kong beno iyado wlo li woyojer llëme.”

⁷³ Tjlokwo lara bi tjlapga Abraham kong jlökoyo li beno jong eni.

⁷⁴⁻⁷⁵ Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llëye bangkjrey llëm,

dbar kjwobi go, shji löng sē obishko ga

ba tjlokwo li söy ga pjlu, pjlo bek, owa llëme.

⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa,

pja jek Tjlapga tjwe li bām goshko, irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

E kjishko ga pja kowëba Sbö Tjwlo Kësbangyo tjlokwo laga.

Ba tjlokwo lorop ba nopga kong li go ga

miyde lõk ga owa pjang ba go li lõna Sbörë beno dret,
ga dõra llëbo owa shärye lõng li dbo dorko dwayo,
shdūya Sbörë ame wlo.

Löröp ba kong li, e irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbõ, shji woyde ara, shji songe le iyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro si roy wleni,
shji wolon li, e bangkjrëy arae.

Eni kuzong ga bi kong bi dõga iche tjwe kjlāra kjok dogo dwayo,
kālā shjiy dlo wleni,

dba, e ie ber bi kong tjaqlën wleni.

Dlo li kālā tē shjiy shji lõng lishko,

shji ber tjeng kjok ro si roy ame wlo,

shji wolon li, e bangkjrëy ame wlo bakoe.

Irbo pjlu li, e piya bi kong, shji ber lõng wlep wlo» le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlu li kun jem bakoe. Öötong kësbang-shko ga öötong sök kjok dogro no llëmshko, äar jong ba dbar opping Israel tjëyoga kong, Sbõ tjlokwo roy le ba kong wlo li öötong guing.

Jesucristo bukshko dbaryo

2 ¹ Chida li buk chirawa obishko ga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjrë kjok kwang jikong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bām goshko ga ko kjayde eni llëm, kjre eshko jā. Kjreshko ga Cirenio parkë sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlappaga tek dënashko so li kjokshko iröng obi, ko twë ba ko kragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tjlappa tek dënashko so kjishko. ⁵ Dënashko ga tjlokwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniy o eshkoshko ga orkwosmoydë ba tjok llëm obi. Eni ga jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döröe. ⁶ Lõng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlāra domer, ba wa bām iyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniy go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go, öng tjeng lishko. Söya jek no pozlõng uyo roy ga ä, shtoyo dret kjishko.

Sbõ parkagaga kjok dogo so weno lõng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlep ushko so dagaga lõng kjlobö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga ⁹ Tjlappa parkaga kjok dogo so weno shäng kjlāra ba kong eshko, Tjlappa dbo kālā tono lletilet pjribri lõng lishko. Iya lõk ga bangkjre lõk ara. ¹⁰ Gueniy o Tjlappa parkaga li tjle ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pjlu söga bomi kong. Kuromi ga pjäy ie ber lõng wopjlu trāk llëme. Kuromi ga pjäy ber wopjlu li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lünashko ga David kjokshko ga chida buk kjlāra. Chida li, e bomi dõga. No pjluyo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pjluyo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wële wlo ga wlemi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlära li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong.

Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li,
e ber löng wopjlú ëng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlä lok ëng kong ga «Llëbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to ik Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo bapkwö kjing go. María, José, e wlëna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ina pjir ga llëye lära Sbö parkagarë ba kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno löng wotjlík arae. ¹⁹ Gueniyö Mariara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeja llëm, söya tjeng ba pjlu-shko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lära to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llëye lära Sbö parkagarë ba kong li ina lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga «Sbö, pja kësbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyä tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lära Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso llëm li llëm obishko.

²²⁻²³ Ga spono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjlokwo tak pjang eni: «Wapga domerga bäm iyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»^a E kjishko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlokwo tak pjang eni: «Dungwo kjing pjök, dungwo kjwo këskes wleniyo, llëm ga dungwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»^b E kjishko ga Tjlapga sängglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlära Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo li koshe sök iyado, e goshko Sbö Sëya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Pja woion llëm, no pjluyo iche le Sbörë li inop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekë, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, llëye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshë. Öötong löngshko ga ²⁸ chida li ina, ga kjrara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjlä ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluyo ëre ichorop,

iya tjëyoga löng kës lirë wlo.

Ëre ber iök shjiy wleni,

nopga judfo llëm wleniyo kong.

Bop tjëyo Israel,

e poshrëkoba ara ba kjishko.

Tjlapga, tja bop parkaga.
 Llëye lorop bor kong jlokoyo li,
 e shäryorop eeri.

Borwa döga ëre
 ïnor bor bokkwo go.

E kjishko ga tja shinmotkë wopjîlú ga pjîlúe» ïe.

³³ Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba mekë, ba datarë ga beno löng wotjîlik arae. ³⁴ E irgo ga tjîlkwo lara Simeóndë beno pjîlú ba kong lók. Ga tjîlë chida mekë María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ëre, e ber shäng no kjone kjone löngga, ber tjwîlô ame wîlô, no kjone kjone poyongga, ber tjwîlô ara wîlô bakoe. E ber shäng llëbo jyägîlô ichara Sbörë wîleni, ga läywëba owa ara, ³⁵ oba wotjîlik sorë ba pjîlúshko li ïgöy wëllë wîlô. Gueniyo llono ga ba kjishko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wîleni» ïe.

³⁶ Eshko walë shäng kjîlara ko Ana, e Sbô tjîlkwo laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjîlâlae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjîlogîlô kjäk (7). ³⁷ E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjîlogîlô sak kjwong kjingsho pkëng (84). Benó sök Sbô u zlong bäng Sbô poshrëk shkë dba, opshik llaw llëme. Syöshtë Sbô kong ara, ga ië llëm Sbô kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. Iya ga beno shäng wopjîlúe. Ga tjîlë ga «Sbô, chida ëre ichorop borwa pjîluyo. E kjishko ga tja wopjîlú bop tjok» ïe. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjîluyo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjîlkwo tak pjang Tjlapga kjok llgwekkîlô go shärye wîlô li shäryara lók pjirshko ga chida li söra José, Maríarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbô u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

⁴¹ Lu pjîlobi go ga ba data, ba mekë, e jek lók Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wîlô. ⁴² Ga Jesús öötong lu pjîlogîlô sak kjwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrëk ba tjok bebi, sgara judfogarë sorë ga eni. ⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrëra lók pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lók, miga llëm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lók dbar kjwarashko ga wlëya lók ba pjeyoga tjirëko, ⁴⁵ gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lók eshko wîlô.

⁴⁶ Kjôshko ga wlëna lók bë sök Sbô u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekkîlô tara Moisésdë go li tjirëko. E sök ba tjîlkwo lë lók li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga löng lirë lók ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjak-roke kjöme li dboryara pjîlúe. E kjishko ga yëy lë lók erä.

⁴⁸ Iya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjirëko ga yëy lë erä. Eshko ga ba mekë tjîlë ba kong ga «Jesús, ¿pja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjishko» ïe.

⁴⁹ Kuya ga tjîlë ba kong ga «¿Tja wlëmi löng ega? ¿Tja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» ïe. ⁵⁰ Gueniyo tjîlkwo lara li llë lókîlô miydara lók llëme.

⁵¹E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Lëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, lëye shäryara li woyojeya llem, söya tjeng ba pjlushko erä.

⁵²Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjüé» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llemshko

3 ¹Tiberio sök pjlu kësbangyo öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluo, ba shiy Felipe sök Iturea so pjluo, Traconite so pjluo bako, Lisaniyas sök Abilene so pjluo, ²Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko kësksyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa li sök kjok dogro no llemshko. Eshko ga tjökwö lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo. ³Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjile oba kong ga «Lëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozí, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

⁴Shäryono eni, tara Sbö tjökwö laga tek dënashko so Isaiásdë sorë li eni. Tjilëno beno eni:

«Kjok dogro no llemshko ga ëbo tjile shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozí Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozí ber beke.

⁵Dipkwö uunkong li,

e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.

Dlup kësks, chilawa li,

e löngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjöng li,

e lligwekko, ber pjlo bek wlo.

Irbo pjlebgwoyo ara li,

e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶Ga no pjluo iche Sbörë no döya wlo li,

e iya nopga tjeng kjok kjwang jikong lirë” le.»^c

⁷Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjile ba kong ga «iPjäy so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlöng dbaryo döro lishko ga pjäy där laga erë bomi kongdo? ⁸Pjäy jek pjlo beke. Miydëba e go ga lëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. Lër bomi kong ga akkwö ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjüé. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë lëme” lëmi lëme. ⁹“Zër e” le Sbörë shäng. Kjør botjyë pjlu llem wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo» le.

¹⁰Kuya lok ga tjile ba kong ga «¿Eni ga lëye shäryërwa?»

¹¹«Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong llem li kong, ëye dli tjok ga shdüya, twe ëye dli llem li kong» le ba kong.

¹²Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjile ba kong ga «Tjlapga no pingga, jlëye shäryërwa?»

¹³ «Pjāy ichara bomi kägäyorë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo lileme» le ba kong.

¹⁴ Engkwagaga löng eshko li tjlë ba kong ga «Tjawa orwë llong?»

«Lëye dömi oblë shjiryö lileme. Lëye dömi dbo go lilem, jyöyotkëmi i lilem bakoe. Pjāy twiëkoba kjöme ga pjāy ber löng wlep ba tjok» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno löng wopjlü anmoyö, ga wotjlik lok ga «No pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng li, e Juan kjwe lepde?» le.

¹⁶ E kjishko ga Juan tjlë ba kong ga «Pjāy wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo lilem, e twiö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.^d Era, pjāy we iök go, ga pjāy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹⁷Tjwe kwilë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer lileme» le. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandë tjökwö oblë oblë go ara, ga Sbö tjökwö roy pjlu lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Lilebo owa shäryara oblë ara bakoe. E kjishko ga wlona Juandë ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara lilem, lilebo owa shäryara jek këgong, Juan iara beno shäng no shdü-zlong uyo roshko.

Jesús wara Juandë

²¹ Iayde shäng no shdüzlong uyo roy lilem obishko ga Juan shäng oba wë ara. Pjlara ga Jesús jek öötong shäng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shäng syöshtë Sbö kong wopro ga kjok dogo roshwino beno ojong erä, ²² ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wëlä. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlü bop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglö sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

^d 3.16 Drepkwota döga l'anyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

- Semei, e José wa.
José, e Judá wa.
- ²⁷ Judá, e Joanán wa.
Joanán, e Resa wa.
Resa, e Zorobabel wa.
Zorobabel, e Salatiel wa.
Salatiel, e Neri wa.
- ²⁸ Neri, e Melquí wa.
Melquí, e Adi wa.
Adi, e Cosam wa.
Cosam, e Elmodam wa.
Elmodam, e Er wa.
- ²⁹ Er, e Josué wa.
Josué, e Eliézer wa.
Eliézer, e Jorim wa.
Jorim, e Matat wa.
- ³⁰ Matat, e Leví wa.
Leví, e Simeón wa.
Simeón, e Judá wa.
Judá, e José wa.
José, e Jonán wa.
Jonán, e Eliaquim wa.
- ³¹ Eliaquim, e Melea wa.
Melea, e Mainán wa.
Mainán, e Matata wa.
Matata, Natán wa.
- ³² Natán, e David wa.
David, e Isaí wa.
Isaí, e Obed wa.
Obed, e Booz wa.
Booz, e Salmón wa.
Salmón, e Naasón wa.
- ³³ Naasón, e Aminadab wa.
Aminadab, e Aram wa.
Aram, e Esrom wa.
Esrom, e Fares wa.
Fares, e Judá wa.
- ³⁴ Judá, e Jacob wa.
Jacob, e Isaac wa.
Isaac, e Abraham wa.
Abraham, e Taré wa.
Taré, e Najor wa.
- ³⁵ Najor, e Serug wa.
Serug, e Ragau wa.
Ragau, e Péleg wa.
Péleg, e Heber wa.
Heber, e Selaj wa.

- ³⁶ Selaj, e Cainán wa.
 Cainán, e Arfaxad wa.
 Arfaxad, e Sem wa.
 Sem, e Noé wa.
 Noé, e Lamec wa.
³⁷ Lamec, e Matusalén wa.
 Matusalén, e Enoc wa.
 Enoc, e Jared wa.
 Jared, e Malalel wa.
 Malalel, e Cainán wa.
³⁸ Cainán, e Enós wa.
 Enós, e Set wa.
 Set, e Adán wa.
 Adán, e Sbö wa.

Jesús tjlina Äre, llëbo owa shäryë wlo le

4 ¹ Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmskho. ² Eshko ga tjlina Äre shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eskho ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jongo.

³ Eni ga Ä tjle ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»^e le.

⁵ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo. ⁶⁻⁷ Eshko ga tjle ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjle ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”»^f le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjle ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
 pja shaya ba orkwo go,
 pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”»^g

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjle ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlly llëme”»^h le.

¹³ Tjlina Äre pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jä.

^e 4.4 Deuteronomio 8.3. ^f 4.8 Deuteronomio 6.13. ^g 4.9-11 Salmo 91.11-12.

^h 4.12 Deuteronomio 6.16.

Jesús ba pak soyono

¹⁴E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. ¹⁵Kjok kjrina kjrina ga oba piya judíoga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶Pjára ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjlökwö lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷Ga kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isafasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjlökwö tak pjang lara li tjlä eni:

¹⁸«Tja kjrara Tjlapga Sëyarë,

ba tjlökwö roy pjlä lë oba song wleniyo kong wlo.

E kjishko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlä nopga shdung löng li kong ga “Pjäy där malinge”,

tjlä nopga kjok igö llëm li kong ga “Pjäy kjok ik shara”,

tjlä nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjlä nopga uunkong kong ga “Sbö nopga där dbaryo li öötonge.”ⁱ

²⁰E irgo ga kjibokwo li ilira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judíoga syö uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga iya nopga löng lirë beno löng drëng erä. ²¹Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö ëre kuromi li, e shäryono eeri» lë.

²²Tjlä shäng ba kugaga löng li tjlä ëng kong ga «Kjwe pjlä. Ba tjlökwö lë li, e wolësowa» lë, ga beno löng yëy lë erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» lë.

²³Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «Läyë lëmi woydë bor kong li, e miy-doror pjir tjän. ¿No dwlomnega shäng kjlära swlo ara ga shji tjlä ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlära pja opdwlomnes om goshko” lëy eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlära nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woydë bor kong eni. “Capernaúm kjokyoshko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woydë bor kong eni bakoe. ²⁴Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjlökwö laga, e iëba tjwlo ara ba kjok om go lishko llëme. ²⁵Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjlökwö laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pijloglo mya kjing-sho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök lishko, ²⁶gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimtë llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlära eshko kjimtë wlo. ²⁷Sbö tjlökwö laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlära llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» lë.

²⁸Kuya nopga tjeng judíoga syö uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong.

²⁹Ga kojono lök, ga Jesús söra lök jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e

pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdono jek ba tjrëko, ga toe.

Ä säya pjang domer goshko ichara Jesúsdë toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzreno jek shäng judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjlokwo lara jlökoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä säya kjlara. Ga Jesús iya säya lirë ga öo le ba kong dbo goshko, tjle ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlué. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

³⁵ Kuya ga säya li wlona, tjle ga «Pja kjinkozong. Pja opkjös domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjle eng kong ga «¿Tjlokwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä säyaga iche opkjë ga kole jlökoyo» le.

³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li tjle Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dii shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wlëniyo söra ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluo ichara Sbörë shrono shäng li miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. Epga toshko ga tjle löng dbo go ga «¡Pja Sbö Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjle llëme.

Jesús Sbö tjlokwo roy pjlu lono judíoga syö uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shrngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmskho, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjle lok ba kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjle ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö ber no pjluo sorë li roy pjlu shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba le judíoga kjokyo kjrínashko kjrínashko, judíoga syö uyo lok kjwobi li roshko.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsdë doglo pkëng (4)

5 ¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö

tjökwo kuya lõk wlo, ga Jesús liiya lõk ara. Eshko ga ina Jesúsdë ga kjoyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mã shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjoyong buk kjlara roshko, kjoyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlë Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lõkong» le. Ga ichara jeke. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjoyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li pïya sök.

⁴Tjlëno pjir ga tjlë Simón kong ga «Kjoyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mã shakklo kjwe dbuzi dishko, pjäy mã shak wlo» le.

⁵Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono lõng shkë ga mã sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

⁶Shäryara eni ga mã shara lõk träk llëme. Shiya lõkshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän. ⁷Iya ga dwlëto ga ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jikong. Ba kjoyong do pjök li pito, roy dlina tjung mã erö kjishko. ⁸⁻⁹Ga iya lõk ga mã shara lõk ara ga beno lõng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús bokshto, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja opkjos bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li beno lõng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlë Simón kong ga «Llëye bangkjrëp llëme. Pja to shäng mã shak ame. Pja iër to ber shäng no tòng bor kong shara» le. ¹¹Eni ga kjoyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lõk Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹²Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrinishko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús iya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

¹³Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlë ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjluë.

¹⁴Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja iya wlo eröe. Sbö sëng-glo lara Moisésdë, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

¹⁵Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjishko ga shäng lishko ga oba tön lõng ba shwoy ara anmoyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. ¹⁶Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng ëye llëmsshko, syöshtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹⁷Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e shrono lõng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno lõng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swloppga popte wlo. ¹⁸Eni ga domerga tjwe lõng eshko kjlëbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lõk kjër roshko, ie

buk Jesús bokshto wlo lara. ¹⁹Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjij. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing dora sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko ootong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshto.

²⁰Iya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjle swlo buk toshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lonor beno drete» le.

²¹No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga löng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro? ¿Domer kjwe shäng Sbö laywë owa, ber twlô llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

²²Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjle ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ²³“Owa pjang bop go li lonor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lonorde, de lonor llëm, e igömi llëme. Gueniyo ga “Pja kojözong. Pja jëkzong” loror ba kong ga poppororde, de popporor llëm, era igömi welëe. ²⁴Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lon ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjle swlo buk toshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵Kuya ga kojono nopga löng li bokshto, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbö poshrëk ara. ²⁶Iya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjle lok ëng kong ga «Eeri ga llëbo iyde llëm obi, e inoy jlöe» le.

Leví rokara Jesúsdë

²⁷E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur tōngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. Iya Jesúsdë ga tjle ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹E irgo ga Leví dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono löng ara ië, tjrëko nopga dbur tōngga Roma so kong shrono löng ara bakoe. ³⁰Iya fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë ga tjle lok Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Pjây ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹Kuya Jesúsdë ga tjle ba kong lok ga «Nopga löng pjluë, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopaga dwlomnega woydë. ³²Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

³³Eshko ga tjle lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syöshtë Sbö kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggaga ië enido ega?»

³⁴«Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li^k shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko liⁱ ië llëm ga äe. ³⁵Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga ega ië llëm eshko jä» le ba kong.

³⁶Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyāglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tja-glën^m zëy sira, shwong këguëⁿ bāngyëy e go wlo llëme. Shāryoroy eni kjwe ga shwong tja-glën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷»Kjillgwo bo dyo dbo ara tja-glën^o tyëy ba bapkwō këguë shāryak öng kwota go^p roshko llëme. Shāryoroy eni kjwe ga ba bapkwō li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. ³⁸Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tja-glën tyëy wlo ga woyde bapkwō tja-glën. ³⁹Ëye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tja-glën li ie woydë llëme. Eshko ga tjlë ga «Këguë li pjlu, tja-glën li kjinmo» le eni» le.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

6 ¹Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kjwo-käya or go, ue lok wlo. ²Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Llëbo shāryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shāryëmi löng kjweni ega?» le.

³Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shāryara tak pjang Sbō tjlökwo go li, e lomirë llëmdo?

⁴David opzrëno jek shäng Sbō u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbō kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁶Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këllë slösloë. ⁷Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore iya lok wlo, rote e go wlo.

⁸Wotjlík löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le. Kuya ga shāryara eni. ⁹E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Pjāy kong llëbo kjakrokër kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shāryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjluë, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shāryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribi li ina uunkong, ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shāryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjluë. ¹¹Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlë lok ëng kong ga «¿Llëye shāryëy Jesús kjwe kong ga pjlu?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹²Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syöshtë Sbō kong wlo, ga syöshtono shkëe. ¹³Wëshko kjok shröng ga ba

m 5.36 Shwong tja-glën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tja-glën Jesús kjishko li loklo.

n 5.36 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

o 5.37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tja-glën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tja-glën Jesús kjishko li loklo. **p 5.37** Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwō këguë shāryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjökwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lök eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;

Andrés, e Simón löng;

Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llème

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öotong löng sdam lekong. Eshko ga nopga tjeng träk llém, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llé li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Eye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsde. ¹⁹ Eshko ga eye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lök ba porwé le.

Läye shäryëy, shji ber löng wopjlú wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga iya Jesúsde ga tjle ba kong ga

«Nopga song wleniyo,

pjây ber wopjlú,

Sbö ber bomi pjlujo kjishko.

²¹ Pjây löng pjli ara wleniyo,

pjây ber wopjlú,

llono ga pjây ber löng bö tjung kjishko.

Pjây löng slar ëë wleniyo,

pjây ber wopjlú,

llono ga pjây ber löng jar kjishko.

²² Pjây iywaba shjiktëng, pjây wlokrëba llém, pjây läywëba owa, bomi ko e owa lêba, shäryëba eni no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishkoshko

ga

pjây ber wopjlúe.

²³ Eni ga pjây äär kjok dogoshko ga pjây potjwlen ara. E kjishko ga shäryëba owa bomi kong enishko ga pjây woyde llème. Pjây ber woowa llém dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjây löng wopjlú kjishko bakoe.

Dënashko ga Sbö tjökwo lagaga shdunaba eni bakoe.

²⁴ Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo,

pjây song jlö,

llono ga pjây löng pjlu dbaryo li pjitong kjishko.

²⁵ Pjāy lõng bö tjung wleniyo,

 pjāy song jlō,

 lono ga pjāy ber lõng pjli ara kjishko.

Pjāy lõng jar wleniyo,

 pjāy song jlō,

 lono ga pjāy ber lõng slar eë kjishko.

²⁶ Pjāy poshrëkoba arashko ga

 pjāy song jlōe.

Dënashko ga nopga to lõng tjlē ga “Tja Sbō tjlōkwo lāga” lē, gueniyo

 ichaga Sbōrë llēme. Eshko ga epga poshrëraba ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjāy bor kuga li kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Ëye, pjāy iywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozī pjli dey. ²⁸ Ëye wotjlik owa bop tjok ga pjāy wotjlik pjli ba tjok. Ëye, pjāy bokrotke ga pjāy syōsthtë Sbō kong ba kjishko dey. ²⁹ Pjāy kwomso shpora oblërë pjāra ga kalëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi shwong kop lëkong dōra ga bomi shwong ter lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. Llëbo dōra bop shjiryō ga wëyë. ³¹ Pjāy llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lōk bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjāy potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erō ga pjāy potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwlō shimi irōng wlo dö ga pjāy potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye Sbōrë pjli bako, “Tja kjimtara Sbōrë” lē llëm gueniyo. E kjishko ga bomi moskwoga woydozi ara. Llëbo shäryozī pjli ba kong. Dbur poskwōzi oba kong, ga tjwlō shimi llëme. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbanke. Ga pjāy ber lõng Sbō Tjwlō Kësbangyo li wapga jlōkoyo. ³⁶ Pja songe lē bomi Datarë oba kong. Pja songe lōzi oba kong eni bakoe.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

³⁷ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjāy llëbo shäryono owa” lē Sbōrë bomi kong llëm bakoe. “Pja shdungko” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjāy shdungko” lē Sbōrë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li iozi ber tjwlō llëme. Eni ga owa pjang bomi go li lōya Sbōrë ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sëzia. Eni ga pjāy sëya Sbōrë bakoe. Pjāy kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bapkwō tjung kjoyo, resgwo bapkwō li roshko resgwo yoroy, kjing llii or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwō shopte jong om go wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbōrë bomi kong eni bakoe” lē.

³⁹ E irgo ga tjlēno ba kong llëbo jyäglō go obi. Tjlē ga «Nopga tjeng do pjök kjok igō llëm wleniyo. ¿Kjlara wlosöya ba kjlara lirë lē ga lon jer tjeng pjöyikong pjlēbgwo kjwaraso roy llëmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlō ara, ba pingga kjinmo llëme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äär ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo imi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kwangna li igōmi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴² ¿Kjorkwang

buk bomi bok roshko li igömi llem ga “Kjor pjloyo buk bop bok bang kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? iPjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizi bam go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bang li igömi welë, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

⁴³»Kjor doyo pjlu ga botjyë ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyë ga pjlu dret bakoe. ⁴⁴Kjor, e sorë miydëy ba bo go. Kjor bo kjrëy shklik doyo go lëme. Kjiilgwo bo kjrëy shk sho doyo go llem bakoe. ⁴⁵No pjlu ga tjle pjlu, wotjlik pjlu ba pjlushko kjishko. No owa ga tjle owa, wotjlik owa ba pjlushko kjishko bakoe. Lëbo tjeng bomi pjlushko lëmirë bomi kjamo go.

U shäryëy sorë

⁴⁶»Pjây tjle bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlökoyo” lëmi, gueniyo tja kolëmi lëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸Ëye tjwe bor shwoy, tja tjlokwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäyarashko ga shwleyo pjlon rong, ga ak iara ba so bang pjribrie. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llem, u li shäryara pjlu kjishko. ⁴⁹Gueniyo ëye, tja tjlokwo kuya, ga llëye loror li shärye llem ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäyarashko ga ba shwleyo pjlon uriso, rong lëme. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

Engkwaga kägäyo parkaga poptara Jesüsdë kjlara

7 ¹Jesús tjleno oba kong pjir ga opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. ²Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e engkwagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tjlapgaga kjok ilgwegä wleniyo ichara kjlobö, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo. ⁴⁻⁵Öötong löng Jesús shwoy ga tjle ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishiya dik llem, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kwara om go. E kjimtake jlöe» le. ⁶Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga engkwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjlobö, lan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjle lok ba kong ga «Domer li tjlokwo ichono bop kong. Tjle ga “Tjlapga, pja tek bor ushko llem ga bue. Tja llëno llem, tjwlo llem, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. ⁷Pja inor jek om go bop shwoy llem e kjishko. Bor parkaga poptë lep erö ga poptë dani. ⁸Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryë eni iyado. Tja engkwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. ‘Pja nomo’ lër kjlara kong ga toe. ‘Pja tegö’ lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni” le bop kong eni» le.

⁹Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jek löng ba tjok li iya ga tjle ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰E irgo ga domerga ichara li öötong löng engkwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlenä shäng pjlu tjan.

Syā wa shinmotkono woshrrara Jesúsdē kjłara iröng obi

¹¹E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Naín, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe. ¹²Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjłara, iēba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syā, ga wa domer oblē drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkē. ¹³Iya Tjłapga Jesúsdē ga songe le, ga tjłē ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwō sōya lok pjang li porwara. Ba sōgaga jek löng li slōngtēng löngē. Eshko ga Jesús tjłē shinmo li kong ga «¿Dwlas, lēr bop kong ga pja kojōzong!» le. ¹⁵Ga shinmo li wloktēng sök, ga tjłēno. Eshko ga ichara Jesúsdē to iröng ba mekē tjok obi.

¹⁶Iya löng lirē ga bangkjre lok trāk llēme. Ga Sbō poshrēra lok ara. Tjłē lok ga «Sbō tjłōkwo laga weno shäng bi tjřeko kjłara kēsbangē» le. Ga tjłē lok obi ga «Sbō shrono shäng, ba nopga kjimtē wlo» le. ¹⁷Jesús roy shdōktong Judea kjokyo kjok kjwang jikong, kjok shto oblē oblē ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸E irgo ga llēbo shāryak eni li, e roy kura Juandē pjir, laga ba oppinggagarē ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ga ichara tjłē Tjłapga Jesús kong ga «¿No pjłuyo iche le Sbōrē koshērwa löng li pjare, de oblē koshorwarē?» le.

²⁰Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjłē ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarē tjłē bop kong ga «¿No pjłuyo iche le Sbōrē koshērwa löng li pjare, de oblē koshorwarē?»» le lok ba kong eni.

²¹Jekdo eshko ga nopga swlo oblē oblē wleniyo, nopga goshko Ä sēyaga, e poptara Jesúsdē ara. Ga nopga kjok igō llēm wleniyo poptara ara, beno löng kjok igō pjłúe. ²²E irgo ga Jesús tjłē Juan oppinggaga li kong ga «Llēye inomi, kuromi li to lēmi Juan kong. Nopga kjok igō llēm wleniyo kjok inoe. Nopga jek llēm wleniyo jektonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugō llēm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbō tjłōkwo roy pjłú lak ba kong. ²³Eye mār bor go, ga tja raye llēm ga era ber sök wopjłúe» le.

²⁴Epga toshko ga Jesús tjłēno oba kong Juan kjışhko. Tjłē ga «¿Pjāy jek löng kjok dogro no llēmshko, Juan ikshko ga pjāy äätē eshko llēm obishko ga domer, e kwe sorē loromi? ¿E sjro bakwara pjłukdē wleni loromire? ²⁵¿Eni llēm ga e kwe sorē loromi? ¿E doyono shäng shwong wolēsowa, tjwłō ara wleniyo go loromire? Miydēmi pjłú ga nopga dbur ara eniyo löng pjłú ushko. ²⁶¿Eni ga e kwe sorē loromi? ¿E kwe Sbō tjłōkwo laga loromire? E jlōe. Ga e tjwłō ara, Sbō tjłōkwo lagaga oblē kjinmo. ²⁷Sbō tjłōkwo tak pjang li goshko ga Sbō tjłēno Juan kjışhko. Tjłēno beno eni: “No ichēr kjłara bop bām go, bop roy laga, irbo poshāryē bop kong wlo.” ²⁸Lēr bomi kong ga nopga uunkong kjok ēre kjing go äätē tjwłō ara, Juan kjinmo llēme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbō sök no pjłuyoshko kjłobi li tjwłō ara, Juan kjinmo» le.

²⁹(Jesús tjłōkwo kugaga uunkong, nopga dbur tōngga Roma so kong ēmdē ga tjłē ga «Sbō tjłōkwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li

kjishko. ³⁰Gueniyo ga fariseoga, kjok ligwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo lleme. E kjishko ga Sbô tjlokwo kjrara lok lleme.)

³¹Ga Jesús tjle obi ga «Eerishko dbaryo sopga, çpjây so lle kjoyo lër bomi kong? ³²Pjây so kjwozirga öö le löng eng kong llebo soynezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjle lok ga

»«Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi lleme.

Tjawa tonon tækwo woydoklo ga
pjây slatong llembakoe» le lok eni.

³³⁻³⁴»Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llembakoe kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llembakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä sëya kjlara» lörömi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. ³⁵Sbô kjok miydë li, e jlöe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesús mana jek ba ushko ië, ga Jesús jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llebo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök ië fariseo li ushkosshko ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwotjwlo ara, roshko poshtikklo lö pjleblee. ³⁸Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar ëëe. Ba boryo li tjöno Jesús dre kjing go, ga döya sök ba käkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹Iya fariseo, Jesús maga lirëshko ga wotjlik ga «Domer kjwe Sbô tjlokwo laga wleniyo jlokoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le.

⁴⁰Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjle ba kong ga «Simón, tjlokwo lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, lözong» le.

⁴¹Eshko ga tjle ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwlo dbur poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjwlo ba kong bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo shkëng (500) äska wleni. Kjlara obi pogo tjwlo ba kong bayo domer parkë dbargwo sak shkëng (50) äska wleni. ⁴²Ga potjwlewa lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjle ba kong lok ga «Wëyë, tja potjwlewa ame» le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyö?»

⁴³«Bor kong ga kjlara pogo tjwlo ara, potjwlekklo ame li e» le.

Kuya ga tjle ba kong ga «Lëp li eni jlöe» le. ⁴⁴Eni ga walë li iya ga tjle Simón kong ga «Walë kjwe izong. Tja shrono tek shäng bop u roshkosshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwë e go wlo lleme. Gueniyo bor dre pöra kjwerë ba boryo go, ga dona ba käkzong go. ⁴⁵Tja wlojroropshko ga tja lö shirop lleme. Gueniyo tja shrono tek lekong ga bor dre lö shiya kjwerë wop sit wop site. ⁴⁶Kjyo kwonop bor dlu kjing go lleme. Gueniyo poshtikklo kwona kjwerë bor dre kjing go. ⁴⁷E kjishko ga lër bop kong ga owa pjang ba go ara li lönor beno drete. E kjishko ga tja woyde ara anmoyö. Gueniyo ëye kong, owa pjang ba go li lönor sira dö ga tja woyde ara anmoyö lleme» le.

⁴⁸E irgo ga Jesús tjëlë walë li kong ga «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

⁴⁹Eshko ga nopga mana tjeng ië ba tjok li tjëlë eng kong ga «¿Kjwe ëro? ¿Owa pjang oba go li lõya sorë?» le.

⁵⁰Gueniyo ga Jesús tjëlë walë li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja dök-tonge. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

Walëga Jesús kjimtaga

8 ¹E irgo ga Jesús jëk to shäng kjok kjrina kjrina, ga Sbö ber no pjluo sorë li roy pjlu le shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek lõng ba tjok, ²walëga jek lõng ba tjok kjlëbö bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblë oblë, kjone kjone goshko Å sëyaga, ga poptara Jesúsde beno pjlu. Kjlara ko María Magdala so. Dämärshko ga Å sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkë shäng Herodes kong, ba llëbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirë lõng, ba dbur baiya li go.

Dwla sguingga

⁴Pjlara ga oba shrono kjok shto oblë oblë dwayo ga tōno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjëlëno ba kong llëbo jyäglō go. Tjëlë ga ⁵«Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguiyashko ga kjone kjone lõno tjeng irbo bäng, ga shglëraba, uara sënwarë drete. ⁶Kjone kjone lõno tjeng ak ara tjrëko. Gueniyo klung sho li shglëk llëm kjishko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷Dwla kjrina obi, e lõno tjeng shkō sho roshko, ga wenoshko ga llgwina drete. ⁸Dwla kjrina obi, e lõno tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjlu. ⁹Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbaw (100)» le.

E irgo ga tjëlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso» le.

Jesús tjëlëno llëbo jyäglō go erä ega

⁹E irgo ga Jesús oppinggaga tjëlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglō go li, e llë loklo pjllölgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁰Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö ber no pjluo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglō go erä. Eni ga

»“Iya lõng ga llë iyde miyde lok llëm,
kuya lõng ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.”

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹¹»Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbö tjlokwo loklo. ¹²Dwla lõno irbo bäng li, e ëye Sbö tjlokwo kuno li loklo. Gueniyo Å tjwe eshko, ga döya ba pjluishko dwayo, tjlokwo li kjre llëm wlo. Eni ga epga där llëme. ¹³Dwla lõno ak ara tjrëko li, e ëye tjlokwo li kuno ga beno shäng

wopjǎu li lõklo. Gueniyo tǎlökwo li äär ber ba pǎlúshko jǎlökoyo lõm kjishko ga tǎlökwo li kjre dbar kjwöbö erä. E irgo ga lõeye wen ba kong sira tǎlökwo li kjishko ga raye, söya ame. ¹⁴Dwǎ lõno shkō sho roshko li, e eye tǎlökwo li kuno li lõklo. Tǎlökwo li kura, gueniyo wotǎlik sök ara, wo pjang dbar go, lõbo pǎlu kjok ere kjing goshko li woyotǎliya ara bakoe. E kjishko ga tǎlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tǎlökwo li kjishko lõme. ¹⁵E ga dwǎ lõno klung sho pǎlu kjing go li, e eye tǎlökwo li kuno, ga kjre jǎlökoyo ba pǎlúshko li lõklo. Kjre, ga söya iyado, ga bo wen tǎlökwo li kjishko arae.

Iök shjiy

¹⁶«Iök shjiy borkey, kjinguëy wǎ lõm, jney bi bukklo dorko wǎ lõm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kǎlǎ tē shjiy wēlë wǎ. ¹⁷Llëbo jney, miydëba jekdo lõm wǎ. Gueniyo lõno ga e miydëba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wǎni. ¹⁸E kjishko ga bor tǎlökwo kuzi yōtso, miydëmi pǎlu wǎ. Eye lõbo tjok ga sëya jek obi. Eye lõeye lõm ga lõeye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Jesús, ba mekë, ba lõmga

¹⁹Eshko ga Jesús mekë, ba lõmga, e shrono tjeng Jesús sök lishko, gueniyo öötong ba soshko lõm, oba ara kjishko. ²⁰E kjishko ga roy laraba Jesús kong ga tǎlë ga «Bop mekë, bop lõmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lõba.

²¹Kuya ga tǎlë ba kong ga «Eye, Sbō tǎlökwo kura, ga kole ga era bor mekë wǎni, bor lõng wǎni» le.

Pǎluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsödë

²²Dbar kjwara ga Jesús opyono kjyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tǎlë ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ere kjwo kalëkong» le. Ga jek lõk. ²³Jek lõng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pǎluk tjwe jong træk lõm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjyong li roy, pir sek seke.

²⁴Eni ga ba oppinggaga äär lõng ba wolleng, tǎlë ba kong ga «Tǎlapga, shji ba pitoel!» le.

Kuya ga kojono, ga pǎluk, di iöya, e wǎlona, ga beno tjeng tjëkso.

²⁵Eshko ga tǎlë ba oppinggaga kong ga «Pǎy oto? Pǎy mär bor go lõm ega?» le.

Eshko ga epga beno lõng sëya lõm, kjok bangkjre lõk ara bakoe. Ga tǎlë èng kong ga «Domer kjwe ëro? Tǎlëno pǎluk, di iöya li kong ga kole pǎlue» le.

Domer goshko Ä sëya kjǎra

²⁶E irgo ga öötong lõng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ²⁷⁻²⁹Eshko ga domer shäng kjǎra, goshko Ä sëya kjǎra. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung lõm, sök u roshko lõm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, där lõm wǎ laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no lõmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjyong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

Ïya Jesúsde ga tjǎe ba kong ga «ǎ sǎya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» ïe.

E kjǎshko ga sǎya ïi tjǎe ba kong dbo go ga «ǎSbō Tjwǎō Kǎsbangyo Wa ïi pja! ǎPja tek shǎng bor barwǎ ïlǎme! ǎRokǎr bop kong sira ga tja shdum ïlǎme!» ïe.

³⁰ Kuya ga tjǎe ba kong ga «ǎPja ko ïlǎ?»

«Tja ko Kop Arae» ïe ba kong. ǎLara eni, ǎ sǎyaga tjeng domer ïi go ara kjǎshko. ³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche ǎ sǎyaga shdǔzlong shtoyo ïlǎme ïe. ³² Epga lõng ïishko soshko ga kǎchi tjeng trǎk ïlǎm dǔp pogǎo go, ïe. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek kǎchi tjeng ïi go.

Kuya ga «ǎJǎō» ïe, ³³ ga sǎyaga ïi opkiono lõk domer ïi go dwayo, ga jek lõk kǎchi ïi go shara. Wop eni ïlǎm ga kǎchi tjeng ïi zrono jer ri ri dǔp pogǎo go, optono lõk jer uunkong di bǎng buk kǎsbang ïi roshko, ga shteno lõk dret eshko.

³⁴ ǎYa kǎchi dagaga tjeng ïirǎ ga tǎktong jek ey dwayo, ga ǎōtong lõng nopga lõngshko ga ïlǎye shǎryono ïi roy ǎlara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lõk ga tek shrono lõng ara ba ïk. Shrono Jesús shǎng ïishko ga ǎya lõk ba zlong bǎng ga domer dǎmǎr ga goshko ǎ sǎya ïi, e wǎlǎna lõk bǎ sǎk eshko, doyono pjir shwong go, skwǎ ame, poptono sǎk pjǎue. ǎYa lõk eni ga beno lõng sǎya ïlǎme. ³⁶ Domer goshko ǎ sǎya ïi poptara sorǎ, e ǎlara ba ïgaga tjeng eshko ïirǎ nopga shrono tjeng ïi kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjǎe Jesús kong ga «Rokǎrwa bop kong sira ga pja opshis kjok ǎreshko dwayo» ïe. ǎLara eni, kjok bangkjre lõk ara kjǎshko.

Kuya ga jǎō ǎlara, jer opyǎ sǎk kjyong ïi roy. Eshko ga domer poptono ïi tjǎe ba kong ga «Rokǎr bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«ǎLǎme. Pja nom bop ushko ïrǎng dey. ǎLǎye shǎryara Sbǎrǎ bop kong ïi, e ïǎp oba kong, miydǎba wǎo» ïe ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jǎō ǎlara domer ïirǎ, ga to jek kjok eshko kjwang jǎkong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorǎ ïi roy ïe ǎōtong shǎng oba kong eshko.

Kjogǎo woǎono buk kjǎlara, wǎlǎ swǎo ara kjǎlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bǎng buk kǎsbang ïi kjwo kǎlǎkong ïrǎng obi. ǎōtong shǎng di kjako ga oba tǎno lõng trǎk ïlǎm eshko ba wǎokjre. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shǎng kjǎlara ko Jairo. Judǎoga syǎ uyo jong eshko ïi kǎgǎyoga shǎng kjǎlara ïi e. Ba wa wǎlǎ kjǎlaraso ïi woǎontoe. E ïu pjǎogǎo sak kjwara kjingsho pjǎk (12) erǎ. E kjǎshko ga Jesús ǎya ga tek shrono shǎng ba zlong bǎng ga kjǎk tono, kujjono bokdo kjǎlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «ǎJǎō» ïe, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjǎshko ga Jesús jǎk shǎngshko ga polǎikoba ara. ⁴³ Lǎng ïi tjǎeko wǎlǎ shǎng kjǎlara swǎo ara ïu pjǎogǎo sak kjwara kjingsho pjǎk (12) tjǎn. Ba dbar ǎya ïyado, poptǎ ïlǎme. ǎōr shǎng dwǎlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng ïi zana drete. Eni ǎmdǎ ga poptono ïlǎme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shǎng Jesús zlong bǎng ba kokso shwo ïǎkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjǎe oba kong ga «ǎTja porwaga ǎrǎ?» ïe.

Kjǎlara kjǎlara tjǎe ga «Tja ïlǎme» ïe lõk ba kong eni.

E kjǎshko ga Pedro tjǎe ba kong ga «Tjǎlpga, nopga ara kuzong ga pja polǎiya lõng pjǎor kar kare» ïe.

⁴⁶Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» ë.

⁴⁷Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko lileme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko» ë.

⁴⁹Jesús tjëlë shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjëlë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» ë.

⁵⁰Kuya Jesúsdë ga jlö lara lileme. Tjëlë Jairo kong ga «Pja woydë lileme. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» ë.

⁵¹E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosho ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk lileme. ⁵²Eshko ga nopga slar wopjluuk jong träk lilem, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkosho ga tjëlë löng li kong ga «Pjây slar ame. Kjoglo, e wolono lileme. Buk pë erä» ë. ⁵³Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjëlë ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» ë. ⁵⁵Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekë, e ichara Jesúsdë ba säng. ⁵⁶Eshko ga epga beno löng yëy ë erä. Gueniyo ga Jesús tjëlë ba kong lok ga «Lëye shäryono jushko ëre lëmi ë kong lileme» ë.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdë

9 ¹E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba gosho li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ²Ga ichara Sbö ber no pjüyo sorë li roy ë oba kong, swlopga poptë bakoe. ³Eni ga tjëlë ba kong ga «Pjây brikshko ga lëye sömi lileme. Pjây kjorkung sök lilem, kjla lilem, dli lilem, dbur sho lilem bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblëra sömi lileme. ⁴Pjây äär kjone pogo ga pjây ber löng u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokjre lilem wleni ga pjây opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjây kura lok lilem li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» ë.

⁶Eni ga epga to jek löng kjok kjrinascho kjrinascho, Sbö tjlokwo roy pjlu ë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷E dbaryo ga lëye shärye Jesúsdë shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesdë, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjëlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» ë. ⁸Kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» ë. Kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo» ë.

⁹Gueniyo Herodes tjëlë ga «E länytkeba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan wosh-rokdore? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» ë eni. Eni ga dröno ara, iya wlo.

Jesús nopga sēno doglō sak dbāw dbāw pjloglō shkēng (5,000)

¹⁰ Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska li shrono lōng irōng obishko ga llēye shāryara lōk li lāra lōk Jesús kong pjire. E irgo ga epga tōna Jesúsdē tjeng dboy, ga sōra jek ōōtong lōng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarē, ga to jek lōk ba irgo. Shrono lōng ba shwoy ga nopga li wlo-kjrara, ga Sbō ber no pjluoy sorē li roy lāra ba kong, ga swlōpga sōra lōk tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sēng ga ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjōk (12) li tek shrono lōng ba zlōng bāng ga tjlē ba kong ga «Kjok ēreshko llēye drete. Pjlū wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llēbo soynekoba kjone lishko, dli twlōk wlo, pozlōng shtoyo wlēk wlo bakoe» lē.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sēzi pjāydē dey» lē.

Kuya lōk ga tjlē ba kong ga «Ēreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkēng (5), mā tjeng do pjōkdewa erā. ¿Woydēp ga tjawa jongya dli twlōk nopga tjeng kēs ēre kongde?» lē. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglō sak dbāw dbāw pjloglō shkēng (5,000) dik. Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.)

Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Nopga kjwe ichozī wlar tjeng tōshko, shtor shtor, doglō sak shkēng (50) sak shkēng (50)» lē.

¹⁵ Kuya lōk ga shāryara eni, ga nopga li wloktong tjeng tōshko uunkong.

¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) li, mā do pjōk li, e kjrara Jesúsdē, ga kjok dogo iya jem drēng ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlū bop tjok e kjishko» lē. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlgorgue lōk nopga tjeng kēs li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno lōng bō tjung, wopjlūe. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarē lōk shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12), tjung tjunge.

No pjluoy ichara Sbōrē shrono shāng li, e Jesús lāra Pedrorē

¹⁸ Pjlāra ga Jesús sōk syōsthtē Sbō kong. Ba oppinggaga lōng ba tjok erōe. Eshko ga tjlē ba kong lōk ga «¿Kumi ga tja ē lēba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlē ga pja Juan No Waga li woshrokdo lē. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías tjwayde shāng lē. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjlāra li woshrokdo lē» lē lōk ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāye, ¿tja ē lēmi?» lē.

Kuya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «No pjluoy ichara Sbōrē shrono shāng li, e pja» lē.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong lōk ga «Tja ē lēmi ē kong llēme» lē.

Jesús lāno ba wołon dbaryo kjishko

²² Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Āar dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ēre shdungoba ara guing. Judio tjlāpgaga kjok llgwega wleniyo, syōshtaga kāgāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, tja wlokre lōk llēme. Ga tja zrōkoba, gueniyo āar dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» lē.

²³ E irgo ga tjlē uunkong kong ga «Ēye jēk woydē bor tjok jlōkoyo ga ber shāng bor woyotjlīk iyoado, wotjlīk llēbo shāryē kjok ēre kjing goshko ame

bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁴Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jllö-koyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁵Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶»Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyo-kjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe. ²⁷Lër bomi kong jllökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjlyuy sorë li imi wëlëe» le.

Jesús kjlöpswono beno kälä lletilet

²⁸Dbargwo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsdë jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjókshko li go, syöshtë Sbö kong wlo. ²⁹Eshko ga Jesús syöshtë Sbö kong wopro ga ba bokkwo kjlöpswono, shwong beno pjublún, kälä lletilete. ³⁰⁻³¹Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³²Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo poliäk ga ina lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ina lok bakoe.

³³Domerga li brik lok kwilëshko ga Pedro tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjluë. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴Shäng tjlä wopro ga pjäng sho llono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkrë ara. ³⁵Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlä ga «Bor wa li ëre. E kjroror. Ba tjökwo kuzia» le. ³⁶Kura lok pjir ga iya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ina lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä säya poptara Jesúsdë kjlara

³⁷Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús ik. ³⁸Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjräko. Tjlä Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre is sira. Tja wa oblë drete. ³⁹Olö ga shaya Ä säyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰Tja tjläno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä säya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹Kuya ga tjlä löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlä domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴²Eni ga dwlas li säya lok jek shäng äätë ba zlöng bäng ga dwlas li dbura säya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga säya li wlona Jesúsdë, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³Iya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús İano ba woİon dbaryo kjışhko pjİlara obi

İİeye shİryara Jesİsdİ İi woyotİİıkoba İİong wopro ga tİİe ba oppinggaga kong ga ⁴⁴«İİeye İer bomi kong İi kuzİ yİtso, woyojemi İİeme. No to ter kjok dogo dwayo İere twİba ber tjeng nopga wİoshko» İe. ⁴⁵Gueniyo ga İİeye İe shİng İi İİe İokİo miydara İok İİem, e jnena Sbİre beno, miyde İok İİem wİo kjışhko. Ga İİe İokİo kjakrokara İok ba kong İİem, bangkjre İok ara kjışhko.

İye tjwİİ ara anmoyİ

⁴⁶E irgo ga ba oppingga kjİlara tİİe ga «Tja ber tjwİİ ara pjİy uunkong kjinmo» İe kjİlara obi kong. Kuya ga tİİe ga «İİeme. Ber tjwİİ ara İi tja» İe. Ga İİamoga omİe jong eni bakoe. ⁴⁷İİeye İe İİong İi miydara Jesİsdİ drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjİlara, ga iara shİng ba zİong bİng, ⁴⁸ga tİİe ba oppinggaga kong ga «İye, kjwozirwa İere wİokjrara bor kjışhko ga tja wİokjrara wİeni. Ga İye, tja wİokjrara ga bor ichaga wİokjrara wİeni bakoe. Bomi tjrİko ga İye shİng kjİlara wotİy anmoyİ ga tjwİİ ara anmoyİ İi e» İe.

«İye shİng bi wİoyo İİem ga shİng bi shwo İekong» İİara Jesİsdİ

⁴⁹E irgo ga Juan tİİe ba kong ga «Tjİapga no pingga, domer İnorwa shİng kjİlara, A sİyaga tjeng oba goshko İi iche to shİng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok İİem kjışhko ga tjawa tİİeno ba kong ga «A sİyaga ichİp Jesİs ko go ame» İororwa eni» İe.

⁵⁰Kuya ga tİİe ba kong ga «Wİyİ! “Shİryİp ame” İİemi ba kong İİeme. İye shİng bi wİoyo İİem ga shİng bi shwo İekong» İe.

Jesİs wİokjrara Samaria sopgarİ İİeme

⁵¹Eshko ga Jesİs jem kjok dogo irİong obi wİo dbaryo İi İİato, ga wotİİık ga to jongya Jerusalİn kjokyo, İİara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵²Jİk İİongshko ga nopga ichara pjİk mya ba bİm go ba roy sİga wİeniyo. Eni ga ba roy sİgaga İi İİotong İİong bİm go Samaria kjokyo kjrina, pozİlong shtoyo wİİk İİara. ⁵³Gueniyo ga miydara Samaria sopgarİ ga jongya jong Jerusalİn kjokyo. E kjışhko ga wİokjrara İok İİeme. ⁵⁴Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan İİre ga tİİe İok Jesİs kong ga «Tjİapga, wİoydİp ga tjawa İİk İİong ter kjok dogo dwayo, epga pjir wİore?» İe.

⁵⁵Kuya ga bojono ba shwo İekong ga wİİongza tİİ tİİ erİ. ⁵⁶Eshko ga jek İok kjok shto oblİe.

Shji jİk Jesİs tjok ga soyo tjok

⁵⁷Eni ga jek İİong irbo wopro ga no shİng kjİlara eshko tİİe Jesİs kong ga «Tjİapga, woydİr ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» İe.

⁵⁸Kuya ga tİİe ba kong ga «Shjiti kjİoshko so, e pİ klung bİng. Sİnwa, e pİ ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo İrera woshtozİlong shtoyo drete» İe.

⁵⁹E irgo ga tİİe oblİe kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wİo» İe.

Gueniyo kuya ga tİİe ba kong ga «Tjİapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data woİono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo irİong bop tjok» İe.

⁶⁰Kuya ga tİİe ba kong ga «Shinmoga ber tjeng İng jnek wİyİ. Pja nom Sbİ ber no pjİluyo sorİ İi roy İe oba kong dey» İe.

⁶¹E irgo ga no shäng kjłara obi tjļē Jesús kong ga «Tjļapga, tja jek bop tjok lēr. Gueniyo tja koshēp sira, “Tja toe” lēr bor pjeyoga kong guing» lē.

⁶²Kuya ga tjļē ba kong ga «Ēye ba pak soyono, ga wotjļik llēbo beno irōng li kjīshko ga e llēno llēm Sbō ber no pjļuyo lishko» lē.

Nopga ichara Jesúsdē jek dogļo sak kjāk kjingsho pjök (72)

10 ¹E irgo ga nopga jek lōng ba tjok li kjrara Jesúsdē dogļo sak kjāk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblē oblē lē lishko ga epga ichara jek lōng pjök pjök ba bām go. ²Eshko ga tjļē ba kong ga «Dwļa bo kjrēy wļo ga ara, gueniyo parkagaga kjļöbō döe. Eni ga rokozi dwļa sogo li kong ga parkagaga wļeya obi, dwļa bo ara li kjre wļo. ³Eni ga pjāy nomo. Pjāy to lōng sjēke. Pjāy ichēr jek lōng ōng wļēp ushko so llgwokļē jēk lōng shjiti kjļoshko so lōngshko wļeni. ⁴Pjāy briksheko ga pjāy dbur sōk llēm, kjļa sōk llēm, drepkwota sōk llēm bakoe. Pjāy jēkko erōe. No wļēmi irbo ga “Miga” lēmi ba kong llēm, pjāy jek bek erōe. ⁵Pjāy āar ber lōng kjone ga pjāy opzrēk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjāy tjļēs nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokēr Sbō kong ga pjāy lōng u ēreshko uunkong ie ber lōng wļēpe” lōzi ba kong eni. ⁶Eshko ga pjāy wļokjre lōk wopjļū wļeni ga epga ie Sbōrē ber lōng wļēp jļōkoyo. Gueniyo pjāy wļokjre eni llēm ga epga kjimte Sborē llēme. ⁷Pjāy öötong lōng kjone pogo ga pjāy to lōng u kjwara kjwara llēm, pjāy ber lōng u kjwaraso dey. Ēye parkē ga e potjwļēkko ba pak li āska. E kjīshko ga pjāy sēya llē ga uozi, bomi potjwļēkko li e.

⁸»Pjāy öötong lōng kjone pogo ga pjāy wļokjre nopga eshko sorē wļeni ga pjāy sēya llē ga uozi, ⁹swļopga lōng eshko li poptozi, ga pjāy tjļē nopga lōng li kong ga “Sbō ber no pjļuyo wļo li, e dbaryo dōrōe” lēmi ba kong eni.

¹⁰»Gueniyo ga pjāy öötong lōng kjok kjrına ga pjāy wļokjre nopga eshko sorē llēm ga pjāy to lōng jēk irbo pjłara pjłara tjwe lōk li go, ga pjāy tjļē kjok eshko sopga li kong ga ¹¹“Bomi kjokshko pjļungyo pjono borwa dre go li lōnwa ber tjeng jūshko, pjāy shdungko lōklo. Gueniyo miydozi pjļū ga Sbō ber no pjļuyo wļo li, e dbaryo dōrōe” lēmi ba kong eni. ¹²Lēr bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdūya Sbōrē ara, Sodoma sopga kjinmo» lē.

Kjok shto oblē oblē, ba tjļōkwo kjrēba woydē llēm kjīshko ga kjok eshko sopga wļona Jesúsdē

¹³E irgo ga tjļēno nopga kjok shto oblē oblē li kjīshko. Tjļē ga «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjāy song jļō, pjāy shdungko! Llēbo iydēba llēm wļeniyo shāryoror bomi kong li ina Tiro sopga, Sidón sopgarē tek dēnashko kjwe ga llēbo owa shārye lōng li, e owa jļōe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtēgro sē ā wļeniyo, pjļung sho iara ba dļu kjing go, ba woowa li iya Sbōrē wļo tjān. ¹⁴Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjāy shdūya Sbōrē ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵»Capernaúm sopga, ¿pjāy wotjļik ga pjāy sōya Sbōrē jem āar kjok dogo lēmīro? Eni llēme. Pjāy iche jer āar iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko» lē.

¹⁶Eshko ga tjļē ba oppinggaga kong ga «Pjāy tjļōkwo kjraga ērē ga e bor tjļōkwo kjayde wļeni. Ēye, pjāy wļokjrara llēm ga tja wļokjrara llēm wļeni. Ga ēye, tja wļokjrara llēm ga bor ichaga wļokjrara llēm wļeni bakoe» lē.

Nopga doglō sak kjāk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷Eni ga nopga doglō sak kjāk kjingsho pjök (72) li toe. Tjölkwō İara İok kjok shto oblē oblē pjir ga tek shrono löng wopjlū iröng obi. Eshko ga tjlē İok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sēyaga ėmdē ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» İe İok eni.

¹⁸Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni jlōe. İnor ga Ä zana Sbörē, ga e İono ter kjok dogo dwayo İlgwİēng wleni. ¹⁹Ga pjāy kong dbo tworor kēsbang, bi moskwo kēsbang İi zami wİo, ga İİēye wen owa bomi kong İİēme. Dgur shglēmi, dyē shglēmi ėmdē ga İİēye wen owa bomi kong İİēme. ²⁰¿Gueniyo pjāy löng wopjlū, pjāy kole Ä sēyagarē kjīshko egaro? Pjāy kolē eni İi tjwİo ara İİēme. Pjāy ko tak İok kjibokwo go kjok dogo İira tjwİo ara. Woyde ga pjāy ber löng wopjlū e kjīshko shara» İe.

²¹Jekdo eshko ga go Sbō Sēya jlōkoyo kjīshko ga Jesús beno shāng wopjlū ara, tjlē Sbō kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ėre sopga, e Tjlapga. İİēye jnenop kjok miydagaga löng kong İi pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjīshko ga pja poshrēr ara. Shāryorop eni, woydorop eni kjīshko» İe.

²²Eshko ga tjlē nopga kong ga «İİēbo uunkong İara Data Sbörē beno tjeng bor wİoshko. Sbō Wa ėre sorē, e miydaga ėrē İİēm, e miydaga bor Datarē erōe. Data Sbō, e sorē miydaga ėrē İİēm, e miydaga tjarē erōe. Gueniyo e sorē pin woydē ė kong ga pin» İe.

²³E irgo ga ba oppinggaga İya ga tjlē ba kong tjoksa ga «İİēye shāryēr İi İmi löng bomi bokkwo go. Ėye omİno ga era ber wopjlūe. ²⁴İēr bomi kong ga İİēbo İmi, kumi löng ėre tjwİo ara. Dēnashko ga Sbō tjölkwō İagaga, pjİupga, e omİk woydē, omkuk woydē, gueniyo omİno İİēm, omkuno İİēm bakoe» İe.

Samaria so kjİara pjİū wleniyo

²⁵Domer shāng kjİara, kjok İİgwekkİo tara Moİsēsdē İi miydaga pjİū wİeniyo. Pjİara ga kojono shāng Jesús zİong bāng, tjİİya wİo. Tjİē ba kong ga «Tjlapga no pingga, jlİēye shāryēr, tja ber sōk sē İyado Sbō tjok wİo?»

²⁶«¿İİēye tara Moİsēsdē pjang kjok İİgwekkİo kjibokwoyo İi go? ¿Bop kong ga e pjİollİgwep ber sorē?»

²⁷««İİēbo woydēpshko, İİēbo woyotjİİpshko, İİēbo shāryēpshko, pja sōk sē obishko ga Tjlapga, bop Sbō İi woydos jlōkoyo İyado»,^s ga «Pja opwoydē sorē ga bop kjİara, e woydos eni bakoe.»^t Kjok İİgwekkİo tak pjang İi e» İe.

²⁸Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shāryorop eni ga pja beno sōk sē İyado Sbō tjok» İe.

²⁹Eshko ga domer İi opwİİkē woydē. Eni ga tjİē ba kong ga «¿Bor kjİara İe İi ė?»

³⁰«Domer opshino kjİara Jerusalēn kjokyo dwayo, jongya jer shāng Jericō kjokyo wİo İara. Jek jēk shāngshko ga wİēna nopga İürkē ä wİeniyorē irbo. İİēbo sōya tjeng ba tjok İi dōra İok ba shjİryo dret, ba shwong pjang ba do go İi tjok, shpora İok trāk İİēm, ga İara beno buk eshko ba İİēmdo. ³¹E bēr ga syōshtaga Sbō kong ba nopga kjīshko wİeniyo tek shāng kjİara irbo İi go. Buk İi İna, gueniyo kjİmtara İİēm, koskara jek irbo sor go, jek bek erā. ³²E irgo ga

Leví tjëyo tek shäng kjlära irbo li go bakoe. Omīno, ga kjimtara llēm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³E irgo ga tek shäng irbo li go kjlära obi, Samaria so shara. Buk li ina, ga songe le. ³⁴Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlōmnena kjo go, kjilgwo bo dyo dbo ara go, ga pjirira shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjw-lëna dbur sho pjublün kjwo pjök go, ga tjëlë ba kong ga “Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jushko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjw-lën eshko” le.

³⁶»Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

³⁷«Songe laga ba kong li e» le kjok ilgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹Kjok krinashko ga walë shäng kjlära ko Marta, lëng ko María. Jesús jek shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlokrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjlokwo le sök li kuya wlo. ⁴⁰Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimtë. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E igöb llëmdo?»

⁴¹«Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴²Gueniyo llëbo tjwlo ara li krinaso, ga tjwlo ara li krayde Mariarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

11 ¹Pjlära ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppinggaga kjlära tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa pīs syöshtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

²Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pjāy syöshtë Sbö kongshko ga lëmi eni:

»“Data, bop ko, e ber kësbang, dboyë.

Pja tjwe ber sök borwa pjlyuo wlo.

³Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iërwa ber tjwlo llëme.

E kjishko ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjilzlong lishko llëme.”»

⁵⁻⁶E irgo ga tjëlë ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjāy kjlära shwoy, no tjwe shäng kjlära pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokë bop pjeyo sök soshko kong llëmdo? Pja äär ba shwoy ga pja tjëlë ba kong ga “Bor kjlära shrono shäng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare” lëp ba kong eni.

⁷»Pja kuya ga tjëlë bop kong ga “Llëme. Tja barwëp llëme. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llëye twër bop kong wlo llëme” le.

⁸»Gueniyo lër bop kong ga rokëp jek rokëp jek wleni ga kojong, llëye woydëp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimtë, pjāy ëng tjok pjli kjishko llëme. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹»Eni ga lër bomi kong ga llëbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzi, ga wlëmi. “U bäng bäng dözi bor kong” lözi ba kong, ga dër bomi kong. ¹⁰Ëye llëbo rokë ga e kjre. Ëye llëbo wlëk ga e wlëya. Ëye “U bäng bäng dözi bor kong” lë ga e dër ba kong.

¹¹»¿Data kjone dey ga kong mā roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹²¿Ga kong kjörkö wa ak lë rokesko ga kong dyë twaydero? ¹³Eni ga pjây nopga owa ëmdë ga pjây wotjlik llëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjây kong ba Sëya twe» lë.

Jesús, Beelzebú“

¹⁴Pjlara ga domer shäng kjlara tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlë. Iya löng lirë ga beno löng yëy lë erä. ¹⁵Gueniyo kjong kjong tjlë ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» lë lök eni.

¹⁶Kjong kjong löng obi omtjlik woydë, ga tjlë ba kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» lë.

¹⁷Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkwë kar kar wleni ga e oppjik lök om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkwë kar kar wleni ga e oppjik lök om go bakoe. ¹⁸¿Eni ga Ä, e ëngkwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga ichë to, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi kjishko. ¹⁹¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjây diktong löng jlöe laga epgarë om go. ²⁰Ä sëyaga ichër to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²¹⁻²²»Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjishko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.”

²³»Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴»Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” lë. ²⁵Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng pjlokjak pjir, posharyak pjir wleni. ²⁶Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» lë.

²⁷Tjlë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjirëko kjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlu bop kjishko» lë.

²⁸Kuya ga tjlë ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjlokwo kuno, ga kolë ga era ber shäng wopjlu anmoyö» lë.

u 11.14 Ä, e kowëba *Beelzebú* bakoe. v 11.21-22 Domer dbo ara lë li, e Ä löklo. Ba *llëbo döga* lë li, e *Jesús* löklo. Lära eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing löklo.

Jonás jyāglo

²⁹Eshko ga nopga tōno ara, tjeve jong obi Jesús shāng lishko. Ga Jesús tjlē ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Woydēmi ga llēbo jyāglo shāryēr bomi kong, gueniyo shāryēr llēm, Sbō tjlōkwo lāga Jonás, e jyāglo shāryōtē bomi kong erōe. ³⁰Dēnashko ga Jonás, e beno llēbo jyāglo Nīnive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ēre ber llēbo jyāglo nopga lōng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹Sabá so pjłuyo walē tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydē li kuya wlo. Ga ēreshko no shāng kjlara tjlwlo ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbōrēshko ga walē li kojong, ga tjlē ga «Kjwepga shdungko» lē. ³²Nīnive sopga, e Jonás tjlōkwo kunoshko ga llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayarae. Ga ēreshko no shāng kjlara tjlwlo ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbōrēshko ga Nīnive sopga kojong lōk, ga tjlē ga «Kjwepga shdungko» lē.

Iōk shjiy bi doyo kong

³³»Iōk shjiy borkey, jney wlo llēm, iēy sbi dorko wlo llēm bakoe. Iēy jong kjókshko dey, nopga opzrēk jek eshkoshko ga kālā tē shjiy wēlē wlo. ³⁴Iōk shjiy igōmi wēlē bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjłú wleni ga bomi doyo uunkong iōk shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sī wleni. ³⁵Eni ga pjāy sjēke. ¿Tjlōkwo kjrōromi li, e jlōre? Bomi iōk shjiy li e. E kjishko ga tjlōkwo kjrōromi li jyō wleni ga pjāy lōng kjok ro sī roy wleni. ³⁶Gueniyo bomi doyo uunkong iōk shjiy tjok, kjok ro yēt eshko llēm ga kjok igōmi wēlē, pjāy jēk lōng iōk shjiy tjok wleni» lē.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, e wlonā Jesúsdē

³⁷Tjlēno eni pjir ga e mana fariseo shāng kjlara līrē iē ba tjok ba ushko. Eni ga opzrēno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sōk, iē wlo. ³⁸Iya fariseo līrē ga Jesús orkwo shkwono judíoga i dik llēm ga beno shāng wotjlík ara. ³⁹Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy fariseoga llēbo shāryē ara, pjāy pjłue lēba wlo, gueniyo pjāy wotjlík dbur tōng bomi kong erō, pjāy wotjlík llēbo owa shāryē. Pjāy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰Pjāy wotjlík llēme! Shji shāryara Sbōrē pjir, bi doyo dō llēm, bi sēya bakoe. ¿E miydēmi llēmdo? ⁴¹Gueniyo pjāy wotjlīs llēbo pjłú shāryē oba song wleniyo kong. Eni ga pjāy ber lōng pjlo bek Sbō bokso jlōkoyo.

⁴²»iFariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! Llēbo wlenomi li shtēmi āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twēmi Sbō kong. Bomi dli mokyo oblē oblē tjok ēmdē ga shāryēmi jlōkoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjāy jēk lōng pjlo bek oblē tjok llēm, Sbō woydēmi llēm bakoe. Pjłú wlo ga pjāy jēk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbō woydēmi pjłú bakoe. Gueniyo woyde ga llēbo wlenomi li twēmi Sbō kong, shāryēmi lōng wleni bakoe.

⁴³»iFariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! Judíoga syō uyo roshko ga woydēmi ga pjāy lōng sōkklo pjłú goshko erā. Woydēmi ga miga llē lēba bomi kong yōtso llēbo soynezlōng shtoyo bakoe. ⁴⁴Pjāy song jlō, pjāy shdungko!

Pjây so shinmo doyo iak buk jyäglo llem kjoyoe. Nopga jek ba kopshko ga llëye miyde lok llëme»^w ie.

⁴⁵ Domer shäng kjära eshko, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjüw wleniyo. Eshko ga tjlä Jesüs kong ga «Tjläpaga no pingga, llëye lep shäng li, e borwa barwoklo» ie.

⁴⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «iKjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjüw wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlökwö lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtë ba sök llem, bomi sakkwo go ëmdë llem bakoe. ⁴⁷ iPjây song jlö, pjây shdungko! Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, e zröra bomi tjlapgarë ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjây wotjlik ga zröra lok li, e pjüw lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjâyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbö tjläno ba kjok miydë li go. Tjläno ga «Epga kong bor tjlökwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» ära. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdüya Sbörë, ba tjlökwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äär jong Zacariäs go. Zacariäs, e zröra lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjreko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbörë, llëbo shäryara lok ba tjlökwö lagaga löng kës kong li kjishko.

⁵² »iKjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjüw wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây opping kjok ilgwekklo li go ara kjishko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjüw, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llem wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbö miydë löng llem bakoe» ie.

⁵³ E irgo ga Jesüs to eshko dwayo. E dbaryo jek lekong ga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjliya lok wlo, rote lok llëbo ära li go wlo ie.

Bangkjrëy li, e Sbö eröe

12 ¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llem, sho llik llik lë. Eshko ga Jesüs tjlä ba oppinggaga kong ga «iPjây sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! iEpga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko! ² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëlëshko. Llëbo jnek kës li wlekoba pjire. ³ Eni ga tjlökwö loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlökwö loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjüw, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbö, e bangkjrömirë dey. Pjây zröya ga pjüw. E irgo ga pjây iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llem shtoyo li roshko ga pjüw bakoe. Era bangkjrözä.

⁶ »Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbörë kjwara llëme. ⁷ Pjâyda twlö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjöbi shtara Sbörë pjir tjän. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji Ìan oba tjok Jesús kjishko

⁸»Lër bomi kong ga pjây tjêno oba kong ga pjây lõng bor tjok Ìoromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjê bor parkagaga kjok dogo so Ìi kong ga pjây lõng bor tjok lër eni bakoe. ⁹Gueniyo pjây tjêno oba kong ga pjây lõng bor tjok Ìlème Ìoromi wleni ga tja tjê bor parkagaga Ìi kong ga pjây lõng bor tjok Ìlème lër eni bakoe.

¹⁰»Èye no to ter kjok dogo dwayo ère Ìâywë owa ga owa Ìi lõya Sbörë ber dret ga pjêue. Gueniyo èye Sbö Sëya Ìâywë owa ga owa Ìi lõya Ìlème.

¹¹»Pjây shakoba, sökoba judíoga syô uyo roshko, Ìlèm ga tjäpgaga bokshtoshko ga pjây woydë Ìlèm, “¿Tja opwlíkë sorë?” Ìemi Ìlèm, “¿Lëye lër?” Ìemi Ìlèm bakoe. ¹²Pjây tjêshko ga Ìlëye Ìemi wlo Ìi, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» Ìe.

Domer dbur ara kjlara

¹³Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjê Jesús kong ga «Tjläpaga no pingga, bor data wolono, ga ba Ìlëbo beno tjeng Ìi, e shdöya woydë bor shjiydë bor kong Ìlème. E kjishko ga Ìos ba kong ga Ìlëbo botoya Ìi twe bor kong» Ìe.

¹⁴Kuya ga tjê ba kong ga «¿Tja iaga ère beno shäng bomi Ìlgwega, bomi Ìlëbo lëp Ìi shdör wloro?» Ìe.

¹⁵Eshko ga tjê oba kong ga «¿Pjây sjëke! Shji wotjlik Ìlëbo tòng bayo ara wlo Ìlème. Shji wopjlu äga bi Ìlëbo tjeng ara Ìirë Ìlème» Ìe.

¹⁶E irgo tjêno ba kong Ìlëbo jyäglo go. Tjê ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk Ìi kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. ¹⁷⁻¹⁸Eni ga wotjlik ga “¿Tja orwë lõng? ¿Bor dwla bo kjrator ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo Ìok kjwe, e chilawa anmoyö” Ìe. Wotjliño sök dâw ga tjê ga “Lëye shäryër miydër tjan. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryër këskes anmoyö. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor Ìlëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹Shäryoror eni pjir ga lër bor pjlushko ga ‘Tja Ìlëbo jnek tjeng ara, äar lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjluë’ lër eni eshko jä” Ìe.

²⁰»Gueniyo ga Sbö tjê ba kong ga “Pja kä Ìlème. Eeri shkëyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop Ìlëbo jnenop tjeng Ìi ber ë kongdo?” Ìe.

²¹»Eni ga èye dbur tòng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo Ìlëbo tjwlo ara Sbö kong Ìi shärye Ìlèm ga era kong, Ìlëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» Ìe.

Shji woydë Ìlème

²²E irgo ga Jesús tjê ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë Ìlème. Shji woydë dli kjy Ìlèm, shwong kjy Ìlèm bakoe. ²³Pjây lõng së, e tjwlo ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlo ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴Sënwa so ëp uaga kjoyo Ìi woyotjizia. Dwla dgue Ìlèm, bo kjre Ìlèm, jneya ba jnekklo uyo roy Ìlèm bakoe. Gueniyo sëya Sbörë. ¿Pjâyda tjwlo ara, sënwa kjinmo! ²⁵¿Pjây woydë ara ga Ìlëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶¿Eni ga Ìlëbo chirawayo Ìi shäryëmi ga ä kuzong ga pjây woydë Ìlëbo oblë kjishko Ìlënoro?

²⁷»Nana kjloshko so woyotjizia. Parkë Ìlèm, shwong sek Ìlèm bakoe. Eni ëmdë ga lõng wolësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón Ìlëbo ara

anmoyō. Gueniyo doyono wolēsowa, öötong nana kjłoshko so ī dik llēme. ²⁸Kjłō sho llē doye Sbörē eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

²⁹»E kjłshko ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm bakoe. ³⁰Llēbo tjeng kēs ēre kjłshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo bomi Data, llēye woydēmi dō li miyde sōk pjir tjan. ³¹Sbō ber bomi pjłuyo sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³²»Pjāy bor öng wļēp ushko so wleni. Pjāy ara llēm, gueniyo woyde Sbörē ga pjāy ber lōng no ichagaga ba tjok, sōk no pjłuyo iyado lishko. E kjłshko ga llēye bangkjreimi llēme. ³³Pjāy llēye tjok ga soynezī, ga dburyo twozī oba song wleniyo kong. Llēbo tjwłō ara li iēmi ber tjeng ba bapkwō roy kjok dogo, eshko ga llēbo li pjir llēm, lūyotkēba llēm, ue ba sēyarē llēm bakoe. ³⁴Bomi llēbo tjwłō ara li tōng tjeng kjone ga pjāy wotjlik eshko bakoe.

Shji ber lōng bi kągāyo koshē iyado

³⁵⁻⁴⁰»No to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe llono miydēmi llēme. E kjłshko ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjir iyado. Woyde ga pjāy ber lōng parkagaga lōng ba kągāyo koshē wleni. Ba kągāyo li jek kjok shto oblē orkwosmozlong dbaryo shrēk. Woyde ga ba parkagaga lōng ba ushko obi li ber lōng ba koshē iyado, włoshko iōk borkek tjeng shjiy, tjwe irōng obishko ga włokjre lok jekdo ga pjłú włō. Tjwe kjok rong, llēm ga kjok ba shrānto ēmdē ga woyde ga lōng ba koshē eni. Ga shronoshko ga epga wleni lok eni ga e ber ba kong lok pjłúe. Lēr bomi kong jlōkoyo ga eni ga epga ie włar lōng sōkkłō go, iē włō, ga dli shiya, sōya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzia. Ėye tjwe lūrē llono miyde u sogo lirē kjwe ga ēye opzrēk jek ba ushko llēbo lūyotkē włō llēme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe dbar llono miydēmi llēm kuzong ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjir iyado» ĩe.

Parkaga pjłú, parkaga owa

⁴¹Eshko ga Pedro tjłē ba kong ga «Tjłapga, ¿tjłōkwo lēp shāng li lēp shāng borwa kong dōre, de oba uunkong kong?»

⁴²«Parkaga ie ba pjłurē ber ba parkagaga oblē daga, sēya āar ba dłoyo go kjok orē ga woyde ga parkaga llēye ĩe ba kong li shārye eni wleniyo, kjok miydē ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorē? ⁴³Tjwe irōng obishko ga parkaga włēya ba pjłurē shāng ba pak shāryē pjłú ĩi, e kongda ber pjłúe. ⁴⁴Lēr bomi kong jlōkoyo ga era ie ba pjłurē ber shāng ba llēbo uunkong kągāyo. ⁴⁵Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjłú tjwe maļing llēme ĩe wleni ga opyorgō to shāng parkagaga oblē shdung, ga glō ara, nelōtkē ara bakoe. ⁴⁶Eni wleni ga koshe shāng llēm dbaryoshko ga ba pjłú tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdūya, iche jek nopga kā llēm wleniyo ilamo tjeng lishko.

⁴⁷»Parkaga llē, llēye woyde ba pjłurē li miyde pjłú, gueniyo shāryara eni llēm, ba tjłōkwo kolara llēm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸Gueniyo parkaga llē, llēbo owa shāryara, miydara llēm kjłshko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira dōe. Ėye kong llēbo twara ara ga kong llēbo roke ara, oblē kjinmo. Ėye kong llēbo iara beno tjeng ba włoshko ara ga kong llēbo roke, oblē kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹»Tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök borkek wlo wleni. iGa woydër ga iök li pjë jong ri ri tjän! ⁵⁰Tja kong llëbo wen tjwe owa kjlluwe. E kjishko ga tja woydë ara, äär jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing. ⁵¹¿Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlep ëng tjok wlo lëmire? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdöga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵²Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber kjing pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber löng ëng moskwo. ⁵³Dataga, ba wapga domerga, e ber löng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber löng ëng moskwo; walëga, ba pjlaydoga, e ber löng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë löklo

⁵⁴Eshko ga Jesús tjë nopga kong ga «Pjäng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li imishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe. ⁵⁵Pjluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe. ⁵⁶iPjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë löklo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë löklo miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷¿Llëye ber pjlu, llëye ber owa, e miydëmi llëmde? ⁵⁸Pjây sökoba no ilg-wega shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlöng uyo roshko. ⁵⁹Lër bomi kong ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlenomi pjir guing» le.

Woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

13 ¹Eshko ga nopga löng kjlöbö tjë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlöbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluyo Pilatorë ba zrök, ga zröra lök eshko» le.

²Kuya ga tjë ba kong ga «¿Pjây wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmire? ³Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia. Llëm ga pjây pjir bakoe. ⁴¿E ga pjây wotjlik ga nopga wolono Siloë kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjökshko eshko li dgono jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmire? ⁵Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia. Llëm ga pjây pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶E irgo ga tjëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgo bo ara kjokyo li tjreko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jëk shäng e go, bo tjokde iya wlo, gueniyo bo drete. ⁷Eni ga tjë ba kjok daga li kong ga «Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe inshko ga bo wlen kjwara llëme. iKjwe közong! ¿Shto kjrë jong ara llëno?» le ba parkaga li kong.

⁸»Kuya ga tjǎ ba kong ga «Tjǎpaga, wēyē. Rayos ber jong lū pjǎara obi, sor pokēr, ga dwlommer, ⁹botjyēre iy wlo, lǐēm ga kōm eshko jā ga pjǎue» le ba pjǎu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walē poptara Jesúsdē kjǎara

¹⁰Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sōk oba ping judíoga syō uyo jong kjwara lǐ roshko. ¹¹Walē sōk kjǎara eshko, swlo ara lū pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjǎn, wloyo Ä sēya kjǎlararē. Walē lǐ beno shǎng wozōnge. ¹²Īya Jesúsdē ga rokara tek ba shwoy, ga tjǎ ba kong ga «Pja dōktong, pja rayara bop swlo wlerē» le, ¹³ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walē lǐ poptono beno shǎng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shǎng Sbō poshrēk.

¹⁴Gueniyo judíoga syō uyo kǎgāyo lǐ shǎng eshko. Īya ga iirkono ara, tjǎ nopga löng lǐ kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjǎy poptē woydē ga pjǎy tek eshko dbaryo ga pjǎue. Gueniyo woshtozlong dbaryo lǐra lǐēme» le.

¹⁵⁻¹⁶Kuya Jesúsdē ga tjǎ ba kong ga «Pjǎy Sbō tjǎkwo söga jǎkoyo lēmi, gueniyo pjǎy wotjǎk owa bomi pjǎushko! Walē kjwe, e Abraham tjēyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lū pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjǎy uunkong bomi öng dōk, sömi di iē woshtozlong dbaryo lǐēmdo? ¿Eni ga walē kjwe dōror Ä wloshko dwayo dbar ēreshko ga owa lēmi sorēro?» le.

¹⁷Kuya ba wloyoga lǐrē ga lökkjrono ara. Gueniyo lǐamoga löng lǐra beno löng wopjǎu, lǐēbo shǎryara kēs lǐ kjǎshko.

Kjor dwǎyo chirawa

¹⁸Eshko ga Jesús tjǎ löng lǐ kong ga «¿Sbō ber no pjǎuyo sorē, e so lǐē kjoyo? ¿Lēr bomi kong sorē ga pjǎu? ¹⁹E so kjor dwǎyo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kēsbang, kjor wleni. Eshko ga sēnwa lǐē usho ywē ba kowo go» le.

Pjǎlūng shosho uukklo

²⁰E irgo ga tjǎ ga «¿Sbō ber no pjǎuyo sorē, e so lǐē kjoyo? ²¹E so walē pjǎlūng shosho lǐruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdōktong pjǎlūng shosho lǐ kjwang jǎkong» le.

Kjēr bǎng bam chira

²²Jesús to jek shǎng Jerusálén kjokyo wlo le. Eshko ga jēk shǎng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinashko ga slǎn oba ping. ²³Pjǎlara ga no kjǎara lǐēbo kjakrokono ba kong. Tjǎ ga «Tjǎpaga, ¿no kjre Sbörē dār wlo lǐ kjǎlobō dōre?»

²⁴«Pjǎy drōn ēē, pjǎy opzrēk jek kjēr bǎng bam chira lǐ go wlo. Lēr bomi kong ga nopga ara opzrēk woydē jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵U sogo lǐ u bǎng bǎngzano pjir ga pjǎy beno löng kjoko lǐ, u bǎng lǐ porwēmi kjōw kjōw, ga öō lēmi, pjǎy tjǎ ga «Tjǎpaga, u bǎng dōs borwa kong sira» lēmi eni.

»Kuya ga tjǎ bomi kong ga «Pjǎy ē, pjǎy kjone so, e miydēr lǐēme» le.

²⁶Eshko ga pjǎy tjǎ ba kong ga «Dēnashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe» lēmi eni.

²⁷»Kuya ga tjîê bomi kong ga «Pjây ë, pjây kjone so, e miydër lîême. Pjây lîêbo owa shâyaga erêe. Pjây opkjos bor shwoy ëre dwayo» lîe.

²⁸⁻²⁹»Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbô tjlôkwo lagaga lông kës lî, e ber lông Sbô sök no pjûyo iyado lîshko. Ga nopga kjok kjwang jîkong so sirkek äär ber lông iê ba tjok. Îmi eni ga pjây iak beno tjeng kjoko kjîshko ga pjây ber tjeng slar eshko, kowo uê, lîêbo bang ara bomi kong kjîshko. ³⁰Eerishko ga kjong kjong tjwîlô ara lî, e ber lông tjwîlô chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwîlô chira lî, e ber lông tjwîlô ara eshko» lîe.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjîshko

³¹Eshko ga fariseoga shrono lông kjlôbö, ga tjîê ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zrôya woydê. E kjîshko ga pja nom jûy dwayo» lîe.

³²Kuya ga tjîê ba kong ga «Domer lêmi lông lî, e oba jyâpgwaga erä. Pjây nom ba shwoy, ga pjây tjîê ba kong ga «Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga tjeng oba goshko lî ichê to, ga tja shäng oba poptê bakoe. Pak shâyryêr wîlô lî, e pjir kjônma» lêmi ba kong eni. ³³Gueniyo ga eeri, bong, kjônma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wîlô. Tek këgongshko ga Sbô tjlôkwo lagaga zrôraba shtoyo eshko.

³⁴»JJerusalén sopga, tja kuzîa! Sbô tjlôkwo lagaga zrômi. Sbô tjlôkwo roy lagaga ichara bomi kong lî lömi ak go, zrômi wîlô. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wîleni, gueniyo woydöromi lîême. ³⁵Tja kuzîa. Bomi u, e raye Sbörê ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ëre îmi ame, äär jong pjây tjîê lông ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarê tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörê»^x lêmi lông guing» lîe.

Woshtozlông dbaryo ga swîlô poptara Jesúsdê kjîlara

14 ¹Woshtozlông dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwîlô ara wîleniyo, e ushko, iê ba tjok wîlô. Nopga lông eshko lî lông ba dë, lîêye shâyre lî iya lok yôtso wîlô. ²Domer sök kjîlara eshko swîlô ara, poglô dguê do jîkong. ³Iya Jesúsdê ga tjîê fariseoga lông lî kong, kjok lîgwekklo tara Moisésdê lî miydagaga pjlu wîleniyo lông lî kong ga «¿Woshtozlông dbaryo ga shji swîlô poptê ga pjîlûe?» lîe.

⁴Kuya lok ga beno lông kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swîlô lî go, ga poptara, tjîê ba kong ga «Pja nom ga pjîlûe» lîe. Kuya ga toe. ⁵Eshko ga Jesús tjîê nopga lî kong ga «¿Bomi wa, bomi ông, e lono di bâng roshko woshtozlông dbaryoshko ga shimi jekdo maling lîêmdo?» lîe.

⁶Kuya lok ga dboryara lîêm, beno lông kjing erä.

Shji manabashko ga shji lîê shâyryê

⁷E irgo ga iya Jesúsdê ga nopga mak lî shrono lôngshko ga sökklo wîëya lok pjlu wîleniyo, oba tjwîlô ara tjeng lîshko. Eni ga tjîêno ba kong lîêbo jyäglo go. Tjîê ga ⁸«Ëbo orkowsmok wlenishko ga pja mana iê ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwîlô ara tjeng lîshko lîême. No tjwîlô ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wîleni ga ⁹bomi maga lî tjwe tjîê bop kong ga «Pja kojözong.

Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja lötkë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰»Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjle bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlo ara. Pja tek sirkek sök sökklo ere pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlo tjok. ¹¹Eye opye ber tjwlo ara ga ieba ber tjwlo lleme. Eye opye ber tjwlo lleme ga ieba ber tjwlo ara» le.

¹²Eshko ga tjle ba maga li kong ga «Pja dli sharyono bayo arashko ga woyde ga oba llebo ara wleniyo mapde dö lleme, bop pjeyoga mapde dö lleme bakoe. Sharyorop eni wleni ga dbar oble go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlekklo tjok. ¹³Pja dli sharyono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jek lleme wleniyo, nopga jek yokyök wleniyo, nopga kjok igö lleme wleniyo, e mapde dey. ¹⁴Epgara, pja potjwlewa ga ae. Gueniyo sharyorop eni wleni ga pja ie Sböre ber woplu, ga pja potjwlewa ere, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjle ba kong ga «Sbö ber no pjluo dbaryo öötongshko ga eye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber woplu!» le.

¹⁶Kuya ga tjle ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana trak lleme, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli sharye ba kong bayo ara. ¹⁷Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjle nopga mana li kong ga “Pjaj tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸»Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llebo wleno, jek mana lishko lleme wlo. Bäm go li tjle ga “Tja kjok tjwlewo kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kesbange” le.

¹⁹»Kjlara obi tjle ga “Tja sogla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwlewo doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kesbange” le.

²⁰»Kjlara obi tjle ga “Tja orkwosmok sök eeri ja. Tja jek ga ae” le.

²¹»E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjle ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjreko, irbo pjara pjara bang go, irbo chilawa oble oble bang go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jek lleme wleniyo, nopga kjok igö lleme wleniyo, nopga jek yokyök wleniyo, e tek söba” le.

²²»Sharyara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjle ba pjluo kong ga “Tjlapga, llewe lorop bor kong li sharyorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³»Kuya ga tjle ba kong ga “Pja nom nopga wlek kjok shto oble shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjreko. Eshko ga eye wlenop ga ichep tek bor ushko, bor u ere dlin ber jong tjung wlo. ²⁴Ler bop kong ga nopga manor löng bam go li, bor dli li ue sira lleme” le ba parkaga kong» le.

Shji jek Jesús tjok wlo li, e tjwlo tjok

²⁵Jesús jek jek shäng irbo go, ga oba jek löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjle ba kong lok ga ²⁶»Eye jek woyde bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba meke, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame.

Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llemde, tja jek ba tjok” le iyado bakoe. Shärye eni llem ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷Woyde ga lläye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga lläye llëme le. Eni llem ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸»¿Pjây kjlara wotjlik ak sho shäryë jong kjókshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “¿Tjwlo kjóm? ¿Dburyo kjwörde?” lëp bäm go llëmdo? ²⁹Eni llem ga u shakklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba, ³⁰tjlä ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llem izia” lëba eni.

³¹»¿Pjlu llë opshik jek ba ëngkjawagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblë tjok wleni ga iya ga pjlu oblë li ëngkjawagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga lläye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga “¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de llëmdo?” le eni llëmdo? ³²Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlöbö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlep wlo, ëngkjwë ba tjok llem wlo. ³³Bomi llëbo tjeng kës li iëmi ber iröng llem ga pjây ber bor oppingga llem eni bakoe.

³⁴»Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. ³⁵Eshko ga llëno ame, ioroy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Eëy kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Öng wlep ushko so jeno kjlara

15 ¹Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur töngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. ²Fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kjlöbö bakoe. Nopga owa li iya lok ga tjlä ëng kong ga «Nopga wotjlik owa wlokjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

³Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglö go. Tjlä ga ⁴«¿Pjây kjlara öng wlep ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga lläye shäryëp eshko? ¿Llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlek, äär jong wlenop guing llëmdo? ⁵Wlenopshko ga pja wopjlüë. Eshko ga iëp buk bop dbopdo, ⁶söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tjlä ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlenore. Tja wopjlüë. Woydër ga pjây ber wopjlü botoya dik bakoe” lëp eni.

⁷»Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöë lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlü ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjliya lok ara llëme.

Dbur jeno kjwara

⁸»¿Walë shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga lläye shärye? ¿Löb borkeya, ga u ro pjloke yötso, ba dbur jeno li wiëna guing llëmdo? ⁹Wlenashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjlä ba kong ga “Bor dbur jeno li wlenore. Tja wopjlüë. Woydër ga pjây ber wopjlü botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰»Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöë lara, ga rayarashko ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng wopjlü eni bakoe» le.

Wa jeno kjłara

¹¹Eshko ga tjłë ba kong obi ga «Domer sök kjłara wapga do pjök. ¹²Pjłara ga ba wa miteyo tjłë ba data kong ga “Data, bop llëbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” İe. Kuya ga ba llëbo tjeng kës li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³»Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öötong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wļëya, ue wlo drete.

¹⁵»Eni ga to shäng pak wļëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷»Eni ga wotjlik tjwe kjłay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parka-gaga löng kës li bö tung İyado, ga dli ber obie. İNa ga tja sök wolonto pjłirë!
¹⁸Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga İer ba kong ga ‘Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹Bek ga tja tjwlo bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wļeni dey’ İer ba kong eni” İe. ²⁰Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga İna ba datarë pjola dwayo, ga songe İe. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokrë, popjłura, ga İo shira.»

²¹»Eshko ga ba wa li tjłë ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwlo bop wa dik ame” İe.

²²»Eshko ga ba data tjłë ba parkagaga löng li kong ga “Pjāy shwong shis maling, pjłü wļeniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe. ²³Sögla llgwoklë kjlo pjłü wļeniyo li tek sözi, ga zrözia. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴Bor wa ëre shinmotkonoe İoror, miga shäng së. Jeno bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng” İe. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵»E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjłoshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërکہ. ²⁶Eni ga parkaga rokara kjłara, tjłë ba kong ga “İE llëro?”

²⁷»“Bop lëng shäng së, shrono shäng pjłü. E kjışhko ga sögla llgwoklë kjlo pjłü wļeniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” İe.

²⁸»Kuya ga iirkono, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wļëpyotکہ, opzrëk wlo. ²⁹Gueniyo tjłë ba data kong ga “Miydëp pjłü ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër İyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjłara llëme. ³⁰Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wļeniyo tjok li, era kong sögla llgwoklë pjłü wļeniyo li zrörop” İe.

³¹»Kuya ga tjłë ba kong ga “Pja sök bor tjok İyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³²Gueniyo bop lëng, e shinmotkonoe İoror, miga shäng së. Jeno bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjışhko ga shrëy llëm ga äe” İe ba kong» İe.

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

16 ¹Eshko ga Jesús tjëlë ba oppinggaga kong ga «Domer shäng kjlära dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlära, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjüyo li dbur zäya ara sorë pogo. ²Eni ga rokara ba pjüyorë tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Lëbo soynenop kjöm, tjwlenop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor lëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” lë.

³»Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjüyorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjlöshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong?

⁴Woydër ga tja pak lilemshko ga tja wlokrëba ba ushko. ¿Gueniyo lleye shäryër ga pjü? Ää, lë miydoror tjan” lë.

⁵»Eshko ga ë pogo tjwlo ba pjüyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjëlë shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwlo bor pjüyo kong kjöm?”

⁶»“Tja pogo tjwlo kjyo bayo ba bapkwö kësband tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik”^z lë.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwlo kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjyo bayo ba bapkwö kësband tjung wleni kjwo sak shkëng (50) dik” lë.

⁷»E irgo ga tjëlë shrono shäng kjlära obi li kong ga “¿Pja pogo tjwlo ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwlo dwla bayo ba bapkwö kësband tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik” lë.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwlo kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kji-bokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwö kësband tjung wleni kjwo sak kjwong (80) dik” lë.

⁸»Roy kura ba pjüyorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” lë. Nopga Sbö miydë lilem wleniyo omshäryë eni bakoe. Lëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shärye lök pjü wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

⁹»Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zäzi oba kjimtoklo, epga ber wopjü bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlo-kjraga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

¹⁰»Eye kong lëbo twëy tjwlo chira ga de pjü wleni ga miydëy e go ga kong lëbo twëy tjwlo ara ga de pjü eni bakoe. Ga eye kong lëbo twëy tjwlo chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong lëbo twëy tjwlo ara ga de ma eni bakoe.

¹¹Eni ga bomi dbur, bomi lëbo, e doromi pjü lilem kjok ëre kjing goshko wleni ga lëbo tjwlo ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong lilem. ¹²¿Ga lëbo oma i li doromi pjü lilem ga lëbo twe oblërë ber bomipjöy wlo sorëro?

¹³»Eye parkë pjüyo do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlära woyde, kjlära woyde lilem. Ber pjü kjlära tjok, ber owa kjlära tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» lë.

¹⁴Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur siyo kjishko ga tjlökwö li kuya lök ga joywakza lök tjä tjä erä. ¹⁵Eni ga Jesús tjëlë ba kong ga «Pjäy lëbo shäryë ara

^z 16.6 Kjo bapkwö kësband tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjö-glo mya kjingsho sak dbäw pjöglö kjäk (3,700) dik löklo.

oba bokso, pjäy pjíúe lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik ilë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga ilëbo tjwlo ara le li, e Sbö kong ga ilëbo owa anmoyö.

Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjíuyo sorë li, e roy

¹⁶»Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äär jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjíuyo sorë li roy pjíú shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjíuyo wlo. ¹⁷Gueniyo kjok ilgwekklo li, e pjir wlo ilëme. Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlokwo tak lok kjok ilgwekklo go li löngko kjwara ilëme.

Shji ëng rayë

¹⁸»Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga ilëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga ilëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹»Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjíú, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. ²⁰Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jikong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjiy. Shjiti ilë tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. ²²Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer ilëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga iya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ga öö le, tjilë ba kong ga “iKjokë Abraham, tja songe lözong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjishko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjyorkwo zëya wlo” le.

²⁵»Kuya ga tjilë ba kong ga “Pja wotjlis sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa ilëme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlú jushko, ga pjara sök song, suya iökdë, bang ara. ²⁶E pjlor kar go ga jushko kjok tjrek pjang ojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjishko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe” le.

²⁷»Kuya ga tjilë ba kong ga “Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸kjok owa anmoyö ëre roy sök bor lënga doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko ilëm wlo” le.

²⁹»Kuya ga tjilë ba kong ga “Lëme. Epga kong kjok ilgwekklo tara Moisésdë li beno tjeng ba kong, tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok” le.

³⁰»Kuya ga tjilë ba kong ga “E kole lok ilëme. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jek lan ba tjok wleni ga ilëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko” le.

³¹»Kuya ga tjilë ba kong ga “Moisés tjlokwo, Sbö tjlokwo lagaga tjlokwo, e kjre lok ilëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjlokwo kjre lok ilëm bakoe” le ba kong eni» le.

Shji oblë ichë lîebo owa shäryë lîeme

17 ¹Eshko ga Jesús tjîlë ba oppinggaga kong ga «Lîebo tjeng ara, pjây iche lîebo owa shäryë wlo. E ber eni iyado. Gueniyo ëye oblë ichono lîebo owa shäryë ga era song jîlô, shdungko. ²Kjwozirwa bor tjîlôkwo kjraga kjlara ichayde lîebo owa shäryë lîem obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³E kjîshko ga pjây sjêke.

»Bop kjlara, e lîebo owa shäryono ga pîzong, «Shäryëp eni ame» îos ba kong. Eni ga «E owa jîlô. Shäryër ame» lara bop kong wleni ga lîebo shär-yara owa li ios ber tjwlo lîeme. ⁴Dbar kjwara ga lîebo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjîlë bop kong ga «E owa jîlô. Shäryër ame» lëshko ga owa li ios ber tjwlo lîeme» îe.

Shji mär Sbô go ga shji lîebo shäryë kësbang ga pjîlue

⁵Eshko ga Sbô tjîlôkwo roy îagaga ba äska li tjîlë ba kong ga «Tjawa mär löng Sbô go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» îe.

⁶Kuya ga tjîlë ba kong ga «Dwlâgwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjîlue. Eni wleni ga pjây mär Sbô go sirawa dô ëmdë ga pjây tjîlëno kjor kësbang kjwe kong ga «Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy» îoromi ga pjây köle, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbô kong sorë

⁷»Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, lîem ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga lîeye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjîlë ba kong ga «Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo» lëp ba kong enire? Eni lîeme. ⁸Pja tjîlë ba kong ga «Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjîlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara» lëp ba kong eni dani. ⁹¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjîlë ba kong ga «Tja kjimtorop ara, tja wopjîlû bop tjok» lëp ba kong enire? Eni lîem bakoe. ¹⁰Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjây tjîlë ga «Tjawa tjwlo ara lîeme. Tjawa parkaga eröe. Lîeye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä» lëmi eni» îe.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jîkong wleniyo poptara Jesúsdë doglo sak kjwara (10)

¹¹Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo lëshko ga jek shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹²Jek äar shäng kjok kjrinashko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jîkong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ga öö îe, tjîlë ba kong ga «¿Tjîlapga Jesús, tjawa songe îozong!» îe.

¹⁴Îya ga tjîlë ga ba kong îok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbô kong ba pjeyoga kjîshko li kong, pjây îya îok wlo» îe.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵Kjlara opîno ga beno drëpdre, sano iröng, ga Sbô poshrëya shäng pjîluk ara. ¹⁶Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjîlay klung go, ga tjîlë ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjîlû bop tjok e kjîshko» îe. Domer li, e Samaria so.

¹⁷Kuya ga tjlë nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kjwono llong? ¹⁸Domer ëre Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judíogara kjwono llong?» ë. ¹⁹Eshko ga tjlë domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» ë.

Sbö ber no pjüyo dbaryo

²⁰Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlë Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjüyo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbö ber no pjüyo li, e llëbo ikko wleni llëme. ²¹«Sbö, e no pjüyo shäng izong» lëy ga äe, igöy llëme. Sbö ber no pjüyo li, e llëbo wen bomi pjlushko» ë ba kong.

²²Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre imi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja imi llëme.

²³Eshko ga no tjwe shäng tjlë bomi kong ga «¿Shäng na izia!» ë. Oblë tjlë ga «¿Shäng kjwe!» ë bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjäy jek eshko llëme.

²⁴Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwllëng ller kälä lletllet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja iga nopga uunkongdë wëllë. ²⁵Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokjre nopga löng eerishko dbaryo lirë llëme.

²⁶«No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to löng wllëp dlë uë, di ië, orkwosmok ëng tjok, öötong Noé opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸»Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dlë uë, di ië, llëbo tjwllëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë ë. ²⁹Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo llono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹»Eshko dbaryo ga ëye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. Èye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe. ³²Llëye weno Lot boy kong dënashko li woyotjlizä.

³³»Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo ë ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁴Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»^a ë.

³⁷Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lla tjwe tön tjeng ara eshko» ë ba kong.

Kjok llgwega kjlara, e ga syä kjlara

18 ¹Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong llëbo jyäglö go, epga syöshtë ber löng Sbö kong iyado wlo, wosonkë llëm wlo. ²Tjlë ba

^a 17.35-36 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

kong ga «Kjok buk kjrinascho ga no shäng kjlära no lligwega, ëye bangkjre llem, Sbö ëmdë ga bangkjre llem bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syä shäng kjlära. Tjwe tjläpga kjok lligwega wleniyo li shwoy enido, tjlä ga «Bor wloyo, e lligwep bor kong sira. Tja wlikozong» le ba kong eni enido. Kjok lligwega sök li iya öör ga lligweya woydë tjläpga lirë ba kong llemë. Eni ga iya jek tjwe obi, iya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlära ga tjläpga li wotjlik ga «Tja, ëye bangkjrër llem, Sbö ëmdë ga bangkjrër llem bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjishko ga llëbo li lligwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llem ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wlep llemë» le.

⁶»Llëye lara no lligwega owarë li, e woyotjliäzä. ⁷ »Pjäy wotjlik ga Sbö, ba nopga kjrara tjeng li wlike llemë jemiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. »Pjäy wotjlik ga dborye maling llemë jemiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. »Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe kjok ëre kjing goshko ga nopga wlen löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjlära, e ga dbur töngga Roma so kong kjlära

⁹ Nopga löng eshko kjlöbö, wotjlik ga «Tjawa jek pjlo bek, oblära jek bëy llemë» le eni. Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga ¹⁰ »Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshtë. Kjlära, e fariseo, kjlära obi, e dbur töngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syöshtono shäng kojong, tjlä ga «Sbö, tja no oblä dik llemë. Tja lürkë llem, tja llëbo owa shäryë llem, tja pë oma boy oblä tjok llem bakoe. Dbur töngga kjwe jek owa, tjara jek eni llemë. Tja wopjlu bop tjok e kjishko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië llem bop kong dbar pjök. Llëbo wlenor li shtër äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le eni.

¹³ »Dbur töngga lira beno shäng ro pjola sira. Llëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjishko ga beno shäng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem iya woydë sira llem, löktkë ara Sbö bokso kjiy. Eni ga syöshtono, tjlä ga «Sbö, tja llëbo owa shäryono ara. Tja songe lözong» le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur töngga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira llemë. Eëye opyë ber tjwlo ara ga ie ber tjwlo llemë. Eëye opyë ber tjwlo llem ga ie ber tjwlo ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Iya ba oppingagarë ga kjwozirga sögaga li wlona. ¹⁶ Eni ga ba oppingaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «Kjwozirga somi llem, tek wëyë bor shwoy. Eëye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye Sbö tjlokwo kjrë kjwozirwa dik llem ga äär ber sök Sbö sök no pjluo iyado lishko llemë» le.

Domer dbur ara kjlära

¹⁸ Tjläpga shäng kjlära eshko tjwlo ara wleniyo. Tjlä Jesús kong ga «Tjläpga no pingga, pja pjluë. »Llëye shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ »«Tja pjluë lep ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ²⁰ Kjok lligwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. «Shji pë oma boy oblä tjok llemë. Shji no zrök llemë. Shji

lürkë lîeme. Shji oblë jyöyotkë lîeme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara»^b lë.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlokwo lëp shäng kës lî, e shäryër shäng enido, tja tek dwlas lë obishko» lë.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës lî, e pjluë. Gueniyö lîebo beno kjrina obi. Pja nom bop lîebo tjeng kës lî soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyö kong. Enira pja lîebo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» lë.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara lî iya Jesüsdë ga tjlë ga «Nopga dbur ara wleniyö äär ber löng Sbö sök no pjluoy iyoado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyö opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyö nopga dbur ara wleniyö äär ber löng Sbö sök no pjluoy iyoado lishko wlo ga kjang anmoyö» lë.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjlë lok ba kong ga «¿Enira ëye dardo?»

²⁷ «Llëye shärye norë ga ä lî, e shärye Sbörë ga pjluë» lë.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa lîebo tjeng kës lî rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» lë.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlokoyo ga ëye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluoy wlo ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wlëya llëye rayara lî pjloglo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së iyoado Sbö tjok» lë.

Jesús İano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) lî rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlokwo lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko lî, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judío lîem wleniyö kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyö äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lë.

³⁴ Llëye İara lî, e llë loklo miydara lok lîeme. E tjlokwo rong kjishko ga llë loklo miydara lok lîeme.

Domer kjok igö lîem wleniyö poptara Jesüsdë kjlara

³⁵ Jesús jëk shäng ääto Jericó kjokyoshko ga domer sök kjlara eshko kjok igö lîem wleniyö. E sök dbur rokë irbo lî sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jëk löng träk lîem ga tjlë ga «¿Oba jëk löng lîe kjishko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so lî tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «¿Jesús, David tjëyo, tja songe lözong!» lë.

³⁹ Kuya nopga jëk löng Jesús bäm go lirë ga tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong» lë ba kong, gueniyö kjinkë lîeme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «¿David tjëyo, tja songe lözong!» lë.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng lî kong ga «Tek sözi bor shwoy» lë, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok İk woydë» lë ba kong.

⁴²Kuya ga tjǎ ba kong ga «Kjok ǐs jek obi. Pja mār bor go kuzong ga pja poptonoe» ǐe.

⁴³Jekdo eshko ga beno shāng kjok ǐgö wǎǎ, ga to jek shāng Jesús tjok Sbö poshräk. Ǫya nopga löng eshko ǐrē ga beno löng Sbö poshräk bakoe.

Zaqueo

19 ¹E irgo ga Jesús opzrēno jek Jericó kjokyo roshko, tur pǐlor kalē-kong wǎ ǐe. ²Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkē shāng dbur tōngga Roma so kong ǐi kägäyo. ³Jesús, e sorē Ǫya woydē. Gueniyo domer ǐi sok chirawa tōshko, ga oba ara. E kjǐshko ga Ǫya ga äe. ⁴Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bām go kēm jūni. Ga tjyono jem kyor jong eshko kjlara ǐi ko roy, Ǫya wǎǎ wǎ.

⁵Jesús jek shāng irbo e goshko ga Ǫya sök kjomo, ga tjǎ ba kong ga «Zaqueo, pja oplōs kjwey dwayo ter tōshko māling. Eeri ga tjā ber sök bop ushko» ǐe.

⁶Kuya ga oplōno ter tōshko māling, ga Jesús wǎokjrara shāng wopjǎ.

⁷Eni ga Ǫya löng eshko ǐrē ga Jesús ǎywe ǎok owa ara. Tjǎ ǎok ēng kong ga «Domer kjwe ǐlēbo owa shāryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko ǐlēno?» ǐe ǎok eni.

⁸Eshko ga Zaqueo kojongö shāng, tjǎ Jesús kong ga «Tǎapga, bor ǐlēbo tjeng kēs ǐi twēr bēy oba song wǎniyo kong. Ga ēbo ǐlēbo ǎyotkoror jyāpgwēr ǐ wǎni ga āska twēr irōng bayo ǐlēbo kroror ǐi pǐlogǎ pkēng (4)» ǐe.

⁹Kuya ga tjǎ ba kong ga «Eeri ga pja dōktong, bop pjeyoga löng bop ushko ǐi tjok. Ǫlōkoyo ga pja Abraham tjēyo. ¹⁰No to ter kjok dogo dwayo ēre shrono shāng no jeno löng wǎniyo, e wǎga, e dōga» ǐe.

Parkagaga dogǎ mya

¹¹Jesús jek jēk shāng ääto Jerusalén kjokyoshko ga nopga jēk löng ara ba tjok, ǐlēye ǐe ǐi kuya ǎok wǎ. Wotǐlǐk ǎok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pǐluyo dbaryo ǐi eshko ǎara. Miga eni ǐlēme. E kjǐshko ga Jesús tjǎno ba kong ǐlēbo jyāgǎ go. ¹²Tjǎ ga «Pǐlara ga domer shāng kjlara, tjwǎ ara wǎniyo. To kjok shto oblē pjola, ǐēba ber sök ba kjokshko sopga pǐluyo wǎ, ga tjwe irōng ba kjokshko wǎ ǐe. ¹³Opshiydē ǐlēm obishko ga ba parkagaga rokara dogǎ sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjǎ ba kong ǎok ga «Pǎy ber löng dbur shak ēre go, tjā tjwe irōng obi guing» ǐe ba kong, ga toe.

¹⁴«Gueniyo ǐywa kjok eshko sopga ǐrē shjiktēng. E kjǐshko ga nopga ichara kjǐbö ba irgo, tjǎ ga «Kjwe woydērwa ber borwa pǐluyo ǐlēme» ǐe ǎok eni. ¹⁵Woydara ǎok eni ǐlēm ēmdē ga iaraba beno sök ba pǐluyo.

«E irgo ga tek shrono irōng ba kjokshko. Shrono shāng ga ba parkagaga kong dbur twara ǐi, e rokara, dbur shano e go kjōme miyde wǎ.

¹⁶«Parkaga shrono shāng bām go ǐi tjǎ ba kong ga «Tǎapga, bop dbur tworop bor kong ǐi go ga kjingsho sharor kringgwo sak kjwara (10) obi» ǐe.

¹⁷«Kuya ga tjǎ ba kong ga «Pǐlue. Pja parkaga pǐlū wǎniyo. Pja kong ǐlēbo tworor chira, ga dorop pǐlo beke. E kjǐshko ga pja ǐēr ber no ichaga kjok kringgwo sak kjwara (10)» ǐe.

¹⁸«E irgo ga parkaga shrono shāng kjlara obi, tjǎ ba kong ga «Tǎapga, bop dbur tworop bor kong ǐi go ga kjingsho sharor kringgwo shkēng (5) obi» ǐe.

¹⁹«Kuya ga tjǎ ba kong ga «Eni ga pja ǐēr ber no ichaga kjok kringgwo shkēng (5)» ǐe.

²⁰»E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlä ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer lläm wlo. ²¹Miydër pjlu ga pja kjange. Pja parkono llämshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llämshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjröror ara» le.

²²»Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja parkaga owa wleniyo. Pja lligwer, tjlokwo läp shäng om go li go. Miydöp pjlu ga tja kjange. Tja parkono llämshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llämshko bakoe. ²³E kjishko ga bor dbur ëre sörop, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe» le ba kong.

²⁴»Eshko ga pjlu li tjlä ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga «Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringswo sak kwara (10) li kong» le.

²⁵»Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, kwera dbur tjeng kjringswo sak kwara (10) tjan» le.

²⁶»Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Eye llëye lläm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. ²⁷E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluo llëme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrömi bor bokshto wlo» le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

²⁸Jesús tjläno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ³⁰ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko lligwoklä wleniyo wlämi sök kjro go kjlara wlänggla, kjing go ëye opyoydë lläm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³¹Eshko ga ëbo tjlä bomi kong ga «¿Komi kjweni ega?» le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarë» lämi ba kong eni» le.

³²Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wläna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. ³³Köya löngshko ga iya ba sogogarë ga tjlä lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴«Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke. ³⁶Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷Jek sök ääto kujözlong irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlu kjishko. Ga Sbö poshrëya lok träk lläm, llëbo iydëba lläm wleniyo ina lok ara kjishko. ³⁸Tjlä ga

«Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlu Sbö tjok,

poshrëya lok träk llëme.

«Pja kësban» le lok ba kong» le.

³⁹Fariseoga löng eshko kjlöbö, nopga li tjreko. Kuya lok ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjîlê ba kong ga «Lêr bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö lê shara» lê.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li îna, ga slatong ara, ⁴² tjîlê ga «Jerusalén sopga, pjây iaga ber löng wlep li ë, e miydomirê llëm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydëmi llëm wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Sbö shrono sök bomi îkshko ga wlojkroromi llëme. E kjîshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjây popde bomi moskwogarê lok, ga pjây kopjriya lok pjiribri, pjây opshik tök llaw llëm wlo. Bomi kjok kjëryo shäryak ak go pjiribri kjókshko kjwe dloya lok ber tjeng töshko, akkwo ëmdê ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Eshko ga pjây zröya lok» lê.

Liêbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

⁴⁵ Jesús opzrëno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko liêbo soynek li ichara opshik ey dwayo, ⁴⁶ tjîlê ga «Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.”^c Gueniyo ioromi beno jong lü uyo»^d lê.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, tjlapgaga tjwlo ara wleniyo, e tjîlê ëng kong ga «¿Zröy sorê ga pjíú?» lê lok eni enido. ⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjîshko.

«¿Pja ichaga ërê?» İara Jesús wloyogarê ba kong

20 ¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbö tjlokwo roy pjíú İono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba piya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ² ga tjîlê lok ba kong ga «¿Liêye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërê?»

³ «Pjây kong liêbo kjakrokër bakoe. Kjakrokër ga tja dboryozia. ⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga ërê no wê? ¿Ichaga Sbörëre, de norê?» lê ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjîlê ëng kong ga «Ichaga Sbörê İoroy ba kong wleni ga “¿Tjlokwo kjrromi llëm ega?” lê bi kong. ⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlokwo İaga lê nopga uunkongdê. E kjîshko ga ichaga norê İey ga ä bakoe. İoroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» lê. ⁷ Eni ga tjîlê lok Jesús kong ga «E ichaga ërê miy-dërwa llëme» lê.

⁸ Kuya ga tjîlê ba kong ga «E kjîshko ga tja ichaga ërê İer bomi kong llëm bakoe» lê.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjîlêno nopga kong liêbo jyäglo go. Tjîlê ga «Domer shäng kjİara kjok sogo. Pjİara ga kjilİgwo dwİayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjİöbö kong, potjwİeya İ, ga to kjok shto oblê dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öötong kjilİgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjİara, kjilİgwo bo ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjä tjä, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjİara obi. Öötong

shäng kjok buk lishko ga läywara lõk owa, shpokza lõk tjä tjä, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹²E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lõk tjä tjä, dbukza lõk jek kjoko, srëng lile kwono llaw pogo.

¹³»Eni ga domer li wotjlik ga «Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ëre ichotë shara. Èrera bangkjre lõk kjwe» le.

¹⁴»Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjle lõk ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵Eni ga shira lõk kjok li roy dwayo, ga zröra lõk.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lõk lëmi? ¹⁶E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lõk ba kong wlo» le.

Kuya lõk ga tjle lõk ga «¡Ay! ¡Eni llëme!» le.

¹⁷Eshko ga nopga li iya Jesúsde jek drëng ga tjle ba kong lõk ga «Sbö tjlokwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lõk llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlo ara, oblë kjinmo.»

¿E lile lõklo lëmiro? ¹⁸Eye lõno akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lõno ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

¹⁹Tjleno llëbo jyäglö go li kuya no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go, syöshtaga kägäyogare ga miydara lõk ga ba layde shäng. Shaya lõk woydë, bängzaya lõk wlo. Gueniyo oba bangkjre lõk ara.

Shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰Eshko ga nopga ichara lõk kjlëbö oba li tjreko, Jesús tjlokwo kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lõk ga llëbo kjak-roke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lõk e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹Eshko ga nopga ichara li tjle lõk Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjle bek, oba pim tjlokwo bek li go bakoe. Nopga tjwlo kjöm pogo, e bop kong ga tjwlo beke. Pja tjle bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. ²²¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjläre?» le.

²³Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjle ba kong ga ²⁴«Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lõk ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjle ba kong lõk ga «¿Domer jyäglö sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lõk ba kong.

²⁵Kuya ga tjle ba kong lõk ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lõk, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlong dbaryo

²⁷Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjle ba kong ga ²⁸«Tjlapga

no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjîê ga “Ëye wołono, wapga beno ba boy tjok lîem ga shinmo kjîlarayo li orkwosmok ba boy beno sôk li tjok, wa tjok wîeni ga e ber shinmo li i wîeni wîo.”^f

²⁹»Pjîlara ga domerga lîong doglîo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wołono, gueniyo wapga beno lîême. ³⁰⁻³¹Eni kuzong ga ba lîeng orkwosmono ba syâ tjok, gueniyo wołono jek, ga wapga beno lîem bakoe. Ba lîemga orkwosmono ba syâ tjok kjîlara kjîlara eni bako, ga wołono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok lîême. ³²E irgo ga walê li to wołono bakoe. ³³¿Eni ga domerga doglîo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walê li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walê li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴«Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ëre kjing go. ³⁵Gueniyo lîono ga nopga tjwlô ara Sbô bokso woshre ber lîong ba tjok wîo li, era orkwosmok ame, ³⁶ga wołon ame bakoe. Eshko ga ber lîong Sbô parkagaga kjok dogo so wîeni shara. Woshrra Sbörë kjîshko ga beno lîong Sbô wapga.

³⁷»Dënashko ga Moisés öötong shäng kji sho pjê jong ri rishko ga tjîê ga “Sbô, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbô”^g lê. Miydëy e go ga shji wołono ga shji woshre iröng obi. ³⁸Sbô, e shinmoga Sbô lîême. E nopga lîong së li Sbô. Ba kong ga shji nopga uunkong lîong së, shji wołono ëmdê ga eni» lê ba kong.

³⁹No pinggaga kjok lîgwekkîo tara Moisésdë li go lîong eshko kjîöbô. Kuya kjone kjonerê ga tjîê ba kong ga «Tjîlapga no pingga, dboryorop beke» lê.

⁴⁰Eshko dbaryo jek lîekong ga ëye wokjang lîêbo kjakrokê ba kong wîo ame.

¿No pjîluyo iche lê Sbörë li, e ë?

⁴¹Eshko ga Jesús tjîê nopga lîong li kong ga «¿“No pjîluyo iche lê Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” lêba eni ega? ⁴²Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjîökwo tono om go, tjîê ga

»«Tjîlapga tjîêno bor Tjîlapgayo kong ga
‘Pja tek wîar ber sôk bor orkwo këlêkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga twër ber bop kong ichêp wîo”^h lê.

⁴⁴¿Eni ga no pjîluyo li kowara Daviddë ba Tjîlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorê?» lê.

No pinggaga kjok lîgwekkîo tara Moisésdë li go wîona Jesúsde

⁴⁵Eshko ga Jesús tjîêno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga lîong eshko li omkuno lök bakoe. Tjîê ga ⁴⁶«iPjây sjêk, no pinggaga kjok lîgwekkîo tara Moisésdë go li tjok! Jêk lîong doyono shwong kur may, tjwlô ara wîeniyo go äe. Woyde lök ga bangkjreba lîêbo soynezlong shtoyo. Judíoga syô uyo roshko ga woyde lök ga lîong sökkîo pjîlú goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lök eni bakoe. ⁴⁷Gueniyo ga walêga song, beno lîong syâ wîeniyo, ba u döya lök ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjîlúe” lêba ba kjîshko wîo lê. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyô, oblê kjinmo» lê.

Syā kjłara dburwa twono Sbō kong

21 ¹Pjłara ga Jesús sōk Sbō u zlong bāngshko ga ĩya ga nopga dbur ara wleniyo tek lōng dbur iē jong ba bapkwō roy. ²Eshko ga syā song wleniyo shrono shāng kjłara, ga dburwa iara kjwo pjōkdewa. Ba dburwa iara ĩi, e tjwłō chira anmoyō wleniyo. ĩya Jesúsdē ga ³⁻⁴tjlē ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlōe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syā song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira ĩi woydara ba llēbowa tjwłēk-łō. Eni ēmdē ga twara Sbō kong drete. E kjīshko ga lēr bomi kong jlōkoyo ga syā kjwe, dburwa iara sira tjwłō llēm wleni jlōe. Gueniyo Sbō kong ga tjwłō ara, llamo omiono lok kēs wle kjinmo» ĩe.

«Sbō u pjir ber drete» ĩara Jesúsdē

⁵Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong lōng Sbō u lāywē, tjlē lok ga «Ak lok kjwe wolēso. Llēbo oblē oblē twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbō kong kjwe wolēso bakoe» ĩe lok eni.

Eshko ga Jesús tjlē ga ⁶«Dbar tjwe kwara ga llēbo ĩmi lōng kēs kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ēmdē ber tjeng ēng kjing go kwara llēme» ĩe.

Kjok pjir dbaryo jyāglō

⁷Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Lēye lēp shāng ĩi, e shāryē llono? ¿E shāryē dōrō ĩi jyāglō wen llē?»

⁸«Pjāy sjēk, pjāy jyāpgwēba llēm włō. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlē ga «No pjłuyo ichara Sbōrē shrono shāng ĩi tja» ĩe. Tjlē jek obi ga «Dbaryo ĩi shronoe» ĩe. Gueniyo pjāy jek ba tjok llēme.

⁹«Roy kumi ga oba ēngkjwē kjok shto oblē oblē ara, llēm ga oba ēngkjwē ba pjłuyo sōk ĩi lōng włoshko ga llēye bangkjrēmi llēme. E shāryē eni kjlwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo ĩi āātē llēm obi.

¹⁰«Tjēyoga oblē oblē ēngkjwē lok ēng tjok. Nopga kjok shto oblē oblē so ēngkjwē lok ēng tjok bakoe. ¹¹Kjok shto oblē oblē goshko ga yo tjwe kēs kēs, pjłi tjwe ara, swłō tjwe oblē oblē bakoe. Ga kjok dogoshko ga llēbo iydēba llēm wleniyo wen kēs kēs, ga bangkjrēba ara.

¹²«Gueniyo llēbo tjeng kēs ēre bām go ga pjāy shakoba, shdugoba włō. Pjāy sōkoba judfoga syō uyo roshko, pjāy ĩlgweya lok eshko włō, ga pjāy ie lok ber lōng no shdūzlong uyo roshko. Bor kjīshko ga pjāy sōkoba pjłupga kēs kēs bokshto, no ichagaga bokshto bakoe. ¹³Eshko ga llēbo ĩnōmi, kuromi ĩi roy ĩēmi ba kong, miyde lok włō.

¹⁴«Gueniyo pjāy āātē eshko llēm obishko ga pjāy wotjłik ga «¿Tja opwłikē sorē?» ĩēmi llēme. ¹⁵Eshko ga pjāy kong tjłōkwō twēr, pjāy opwłikē włō. Kuya lok ga wotjłik ga pjāy kjok miydē ara ĩe, ga pjāy kar dborye lok ga āe. ¹⁶Gueniyo pjāy włoyo ber bōmi dataga, bōmi mekēga, bōmi pjeyoga bakoe. Pjāy twe lok tjłapgaga kong, pjāy shdūya lok włō, ga pjāy kjone kjone zrōya lok bakoe. ¹⁷Pjāy ĩywa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjīshko. ¹⁸Gueniyo pjāy dēr ĩyado, pjāy jer kjłara llēm włō. Bōmi kākzong ēmdē ga jer pjłara llēme. ¹⁹Ga pjāy mār Sbō go āār jong ba dō go ga pjāy ber lōng sē ĩyado.

²⁰«ĩmi ga Jerusalēn kjokyo kopjrina ēngkjwagaga ararē pjirbrishko ga miydēmi e go ga ba pjirzlong dbaryo ĩi dōrōe. ²¹Eshko ga ēye lōng Judea

kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame. ²²Jerusalén so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjökwö go sorë li eni. ²³E dbaryo ga walëga löng kjäraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko sopga song ara anmoyö, shdüya Sbörë ara. ²⁴Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga nopga judío llëm wleniyo äär ber löng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äär jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁵»Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjublunyo kësks ara, pjlukyo ara bakoe. E kjishko ga tjëyoga oblë oblë ber löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara. ²⁶Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjülü erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdë ga jek dete erä bakoe. ²⁷Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëlëe. ²⁸Llëbo ëre imi kjwle enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döröe. E kjishko ga eshko dbaryo ga pjäy dbokjroong. Ga pjäy wotjlis llëye wen dörö li kjishko» le.

²⁹Eshko ga tjëno ba kong llëbo jyäglö go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe izia. Kjor oblë oblë kjwe izi bakoe. ³⁰Korga wen tjaglënsko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹Eni ga llëbo tjeng kës ëre shäryë li imishko ga miydëmi e go ga Sbö ber no pjluo dbaryo li ääto eni bakoe. ³²Lër bomi kong jlokoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³³Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjökwora ber pjäng iyado.

³⁴»Pjäy sjëk, bor tjökwö woyotjlizi iyado. Pjäy sgara löng nelötkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go woyotjlik wleni ga eshko dbaryo ga pjäy wlëya löng llë lëmi. ³⁵Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jikong kës li kong. ³⁶Eni ga pjäy sjëke! Pjäy syöshtos Sbö kong iyado, pjäy döya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ëre ber wopjlu bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng oba ping Sbö u zlong bäng, ga kjok säng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbö u zlong bäng ba kuk.

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü?» İara ba wloyogare

22 ¹Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li döröe. ²Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok ga tjle lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlära ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Ä shrono, pjono ba go. ⁴Eni ga Judas öör shäng syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorë li lanyotkë ba kong lok wlo. ⁵Kuya lok ga beno löng wopjlu, ga tjle lok ba kong ga «Enira pja potjwlenwa» le.

⁶Kuya ga «Jölö. Enira pjłúe» İe. Eshko jek İekong ga beno shäng wotjłık ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjłú? Woyde ga dbar oba ara İİem wlenishko» İe.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukkłö tjok İİem dbaryo İİ öötonge. E dbaryo ga öng włep ushko so İlgwokłë zröya, sho suya, Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkłö. ⁸Eshko ga Jesús tjłë Pedro, Juan kong ga «Pjây nom dli shäryë, Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo İİ shrëy włö» İe.

⁹Kuya İok ga tjłë ba kong ga «¿Shäryërwa kjone ga pjłú?»

¹⁰«Pjây nom jek u İok arashko. Eshko ga domer włëmi shäng kjłara, di bapkwö sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjây jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹Eshko ga pjây tjłë u sogo kong ga «Tjłapga no pingga tjłë ga ‘¿Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkłö İİ, e dliyo uër bor oppinggaga tjok İİ kjëryo kjone?’ İe» İëmi ba kong eni. ¹²Eni ga pjây kong, kjër pıya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Lłëye uëy włö İİ shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» İe ba kong.

¹³Eni ga ba oppinggaga do pjök İİ to jek öötong İöng eshko ga İlëye İara Jesúsdë İİ włëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkkłö İİ dliyo poshäryara İok.

¹⁴Öötong ba dliyo go ga Jesús öötong shäng Sbö tjłökwö roy İagaga ba äska İİ tjok, ga sirkeno İöng tjë jıkong dli iokłö jong İİ zlong. ¹⁵Eshko ga Jesús tjłë ba kong ga «Tja wotjłıno ara ga tja shdüydëba İİem obishko ga dbar shrëkkłö ëre dliyo uër bomi tjok İoror. ¹⁶İër bomi kong ga uër ame, äär jong Sbö ber no pjłuyo dbaryoshko jâ, dbar shrëkkłö ëre İİë İokłö shäryono pjir ga eshko» İe.

¹⁷Eshko ga di iokłö kjrara kjwara, roshko kjıİlgwö bo dyo dbo ara, ga tjłë Sbö kong ga «Tjawa kong kjıİlgwö bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjłú bop tjok e kjışhko» İe. E irgo ga tjłë ba oppinggaga kong ga «Kjrozı, shdözi ëng kong. ¹⁸İër bomi kong ga kjıİlgwö bo dyo İër ame, äär jong Sbö ber no pjłuyo dbaryoshko jâ» İe.

¹⁹E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjłë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjłú bop tjok e kjışhko» İe. E irgo ga pjlung shosho İİ tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjłë ba kong İok ga «Ëre bor sho włeni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshrokłö» İe.

²⁰Ga uara İok irgo ga shäryara eni obi, kjıİlgwö bo dyo dbo ara tjok, tjłë ga «Tjłökwö twara Sbörë tjağlën, beno İyado włö. Shärye włö ga bor srëng İİ kwon bomi kjışhko. Kjıİlgwö bo dyo ëre, e ba jyäğłö. ²¹Gueniyo bor soynega İİ sök İë bor tjok jüşhko. ²²Lİëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ëre kong owa, İara Sbörë sorë İİ eni. Gueniyo bor soynega, era song jİöe» İe.

²³Kuya İok ga tjłë ëng kong ga «¿Ë İayde İëba?» İe İok ëng kong eni. ²⁴E irgo ga opyono İok ënglë kar kar, tjłë İok ga «¿Shji kjone dey tjwłö ara, İİamo İİ kjinmo?» İe İok ëng kong eni.

²⁵Kuya Jesúsdë ga tjłë ba kong İok ga «Mıydëmi pjłú ga kjok ëre kjing go ga nopga judıo İİem włeniyo ichagaga ba nopga İchë parkë ara ba kong. Ba nopga dbo ara włeniyo opyë İok ko no kjimtaga. ²⁶Gueniyo woydër ga pjây

omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber tjwlo llëm dey. Ëye opyë woydë ber oblë ichaga ga ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök ië, kjlara shäng dli pjlorguë ba kong. ¿Kjone dey ga tjwlo ara lëba? Sök ië li lëba. Gueniyo tjara shäng bomi tjrëko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸»Pjây löng bor tjok iyado. Llëbo kës li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llëme. ²⁹E kjishko ga llono ga pjây iër ber löng no pjluo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluo sorë ga eni. ³⁰Ga Sbö ber no pjluo lishko ga pjây äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjây sirkek äär löng pjlu sökklo kjing go, Israel tjëyoga kjrjnggwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo» ë.

«Pjây tjliya Ärë» İara Jesúsdë ba oppinggaga kong

³¹Eshko ga tjle Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjây tjliya woydë Ärë eni, pjây ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbörë beno shäng tjliya eni wlo. ³²Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjishko, pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko ga bop pjeyoga kjimtëp mär bor go eni bako wlo» ë.

³³Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdüzlong uyo roshko bop tjok, llëm ga tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga tja shäng bop tjok, pja rayër llëme» ë.

³⁴Kuya ga tjle ba kong ga «Pedro, İër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» İorop oba kong pjlo-glo mya tjan» ë.

³⁵E irgo ga Jesús tjle ba kong İok ga «Kjupä ga pjây ichoror jek löng dbur sho tjok llëm, kjla tjok llëm, drepkwota tjok llëm bakoe. ¿Eshko ga llëye söromi llëm li kjishko ga songyo kjrromire?»

«Llëme» ë İok ba kong.

³⁶Eshko ga tjle ba kong İok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ëye dbur tjok ga söya. Ëye kjla tjok ga söya bakoe. Ëye dröng llëm ga ba shwong kop İëkong soyneya, dröng tjwlekklo. ³⁷Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Domer kjwe llëbo owa shäryaga’ İaraba ara.”ⁱ E bor İayde, ga wop ä ga shäryë bor kong eni kjluwe» ë.

³⁸Kuya İok ga tjle ba kong ga «Tjlapga, jushko dröng tjeng kjwang pjök» ë.

Kuya ga tjle ba kong ga «Erö ga bue» ë.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemanı kjokyo

³⁹E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgara löng sorë ga eni. ⁴⁰Öötong löng eshko ga tjle ba kong İok ga «Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» ë.

⁴¹E irgo ga opkjono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syöshtono Sbö kong, ⁴²tjle ga «Data, woydër ga llëbo wen owa bor kong döro İi, e wen tjwe bor kong llëme. Woydëp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e İaga tjarë llëm, e İaga ber pjarë» ë.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydë ara llëbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srëng dik. ⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlëya bë tjeng pë, woydë lok ara kjishko. ⁴⁶ Ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây pë egaro? Pjây kojö-zong. Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga nopga tjwe jong träk llëme. Ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lö shiya/ wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ëre lö ship, iëp ber tjeng oba wloshko wlo?» le.

⁴⁹ Tek löng llëno miydara ba oppinggaga löng lirëshko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji ëngkjwë ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlëkong zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppingga li kong ga «¡Wëyë! ¡Kjweni llëme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjlëno ba kfragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo bakoe. Tjlë ba kong lok ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Äre» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kës-bangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëlëshko ga tjlë nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jëk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «¡Jyö! ¡E ë miydër llëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omıno, ga tjlë ba kong ga «Pja ëmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Jyö! ¡Tja llëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjishko ga miy-dërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Jyö! ¡Lëye lëp shäng li miydër llëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» İlorop oba kong pjloglo mya tjän» İlara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lök ara. ⁶⁴Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lök tuke. Ga tjilë lök ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» ë. ⁶⁵Ga läywara lök owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kajok Llgwegaga Këskësyö bokshto

⁶⁶Kajok shröngto ga Judío Kajok Llgwegaga Këskësyö töno lök uunkong, syö-shtaga kägäyoga, no pinggaga kajok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lök, jek öötong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷Ga tjilë lök ba kong ga «¿No pjüyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» ë.

Kuya ga tjilë ba kong lök ga «Loror bomi kong wleni ga tjilökwo kjrëmi llëme. ⁶⁸Ga pjäy kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llëm bakoe. ⁶⁹Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjilue. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kajok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwo këlëkong» ë.

⁷⁰Kuya lök ga tjilë ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjäydë om go eni» ë ba kong.

⁷¹Kuya lök ga tjilë ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wley ba rotë obi llëno?» ë lök eni.

Jesús söraba Pilato bokshto

23 ¹E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lök, jek öötong löng Pilato bokshto. ²Eshko ga rote löng ara. Tjilë ga «Domer kjwe wlenorwa shäng oba shdök ara kajok kjwang jikong. Oba piya shäng kä potjwlëk pjü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llëme ë eni. Tjilë obi ga «No pjüyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja» ë eni bakoe» ë.

³Eni ga Pilato tjilë ba kong ga «¿Judío pjüyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» ë ba kong.

⁴Eni ga Pilato tjilë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» ë.

⁵Gueniyo tjilë lök jek obi ga «Tjilökwo ë shäng li go ga oba shdöya ara Judea kjokyo kajok kjwang jikong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jushko bakoe» ë.

Jesús söraba Herodes bokshto

⁶Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Domer ëre Galilea sore?»

⁷«Ëng» ë lök ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjüyo kjishko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

⁸Eni ga söra lök, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjü anmoyö. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga iya woydë, llëbo iydëba llëm wleniyo piya ba kong wlo. ⁹E kjishko ga kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kajok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lök ara iir go.

¹¹Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lök shwong tjwlo ara go, pjü shwongyo dik, joywe lök wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. ¹²Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjü ëng tjok. Bäm go ga löng iirke ëng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lõk wlo

¹³E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. ¹⁴Töna lõng pjir ga tjlä ba kong ga «Domer ëre söromi shäng bor bokshto, oba shdöya ara kjishko lëmi. E kjishko ga llëbo kjakrokror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotëmi lõng li, e bor kong ga llëye drete. ¹⁵Herodes kong ga llëye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong iröng obi e kjishko. Miydër pjlu ga llëye owa shäryara ber zrökko wlo drete. ¹⁶⁻¹⁷E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.^k

¹⁸Kuya lõk ga öö le lõk uunkong, tjlä Pilato kong ga «iDomer kjwe zrözong! iBarrabás döpdë borwa kong dey!» le. ¹⁹(Domer le lõng li, e bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga ëng tönö oblë tjok kjlëbë, ga ëngkjwono lõk pjlu nopga tjok, ga nopga zröra lõk. E kjishko ga bängzak shäng eshko.)

²⁰Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjläno nopga lõng li kong jek obi. ²¹Gueniyo öö le lõk uunkong, tjlä ba kong ga «iZrös pjang kjlös go! iZrös pjang kjlös go!» le lõk eni.

²²Eni ga Pilato tjläno ba kong jek pjlära obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «iLlë kjiy? Llëbo owa shäryara li lözi bor kong. Llëye wlënor ba go owa ber zrökko wlo drete. E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

²³⁻²⁴Kuya ga öö le lõk jek tjë jikong, Jesús iche zröya lõk pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga lõng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjläno oblë, llëye woyde lõk li shäryara ba kong eni. ²⁵Eni ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lõk li döra, ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lõk ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²⁶Jesús söya lõk jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlära ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara ëngkjwagaga jek lõng lirë, ga ichara lõk dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷Oba jëk lõng ara ba irgo, tjreko walëga lõng ara, slar ara ba kjishko. ²⁸Iya Jesúsde bojono iröng, ga tjlä ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjäy slar bor kjishko llëme. Pjäy slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. ²⁹Llono ga oba tjlä ga “Walëga kjrong, wapga llëm wlëniyo, lõng wopjlu li epga” lëba eni. ³⁰Ey dbaryo ga nopga tjlä dlup tjeng li kong ga

»“Pjäy lon ter borwa kjing go,

tjawa jek jëktëng ber dret wlo” le eni.

³¹iShäryëba eni kjor kësong kong ga llëye wen kjor dogro li kong?»^m le.

³²Eshko ga domerga owa wlëniyo söra tjeng do pjök, zröya lõk Jesús tjok wlo. ³³Ga öötong lõng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lõk pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlära pjang or këlä, kjlära pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

k 23.16-17 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le. Äär lu pjlobi go ga dbar shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li raye no ichagarë kjlära kjluwe. **l 23.30** Oseas 10.8. **m 23.31** *Kjor kësong* le li, e *Jesús* löklo. *Kjor dogro* le li, e *nopga owa* löklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö.

³⁴Eshko ga Jesús tjlë ga «Data, llë shäryayde miyde löng llëme. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ëre lös ba kong ber drete» ë.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lök llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong iya lok wlo.ⁿ

³⁵Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omäywono lok owa ara, tjlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjlëno ga no pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlo wleni ga woyde ga opdök om go» ë lok eni.

³⁶Ëngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpoä twara lök ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷Ga tjlë lok ba kong ga «Pja judío pjlyuo jlo wleni ga pja opdös om go» ë.

³⁸Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lök llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre, e judío pjlyuo.»

³⁹Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omäywono eni bakoe. Tjlë ga «¿No pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dös eni bakoe» ë.

⁴⁰Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjlë ba kong ga «¿Pja Sbö bang-kjrë llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo? ⁴¹Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llëme» ë. ⁴²Eshko ga tjlë Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjlyushko ga tja woyoshreba» ë.

⁴³Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraíso» lishko» ë.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëntong ter aas beno kjing pjök. ⁴⁶Ga Jesús tjlëno dbo go, tjlë ga «Data, bor sëya ëre iër ber tjeng bop wloshko» ë, ga wolonoe.

⁴⁷Lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li iya ga Sbö poshrëra, ga tjlë ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlöe» ë.

⁴⁸Iya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjishko. ⁴⁹Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ëre ik pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Josërë

⁵⁰⁻⁵¹Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlik pjlu, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjlyuo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjol Llgwegaga Këskësyio kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

n 23.34 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. **o 23.43** Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba *Paratso*.

⁵² Jesús wołono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wło. ⁵³E irgo ga jek öötong shäng shinmo lõk pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjłublún, pjłú wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjłëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga ëye iaydëba llëm obi. ⁵⁴Dbar eshko ga posharyozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo äato, kjok sêng tjän.

⁵⁵Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek lõng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ina lõk pjire. ⁵⁶E irgo ga jek öötong lõng ushko, poshtikklo llë lõ pjłëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wło lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lõk, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

Jesús woshrono iröng obi

24 ¹Öötong sondë kjok shröngto ga jek lõk jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ²Öötong lõng eshko ga ak kësang jong ba sak bängzakklo li wlena lõk dik beno jong pjłëbgwo li sor go. ³Eni ga opzrëno jek pjłëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴Woyotjliya lõng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kalä lletilet. ⁵Iya lõk ga beno lõng sëya llëm, ga kjök tonono, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjle ba kong lõk ga «Shäng së li wlemi shinmo tjreko llëno?» Buk na llëme. Woshrrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozia. Tjlëno ga ⁷«No to ter kjok dogo dwayo ëre iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lõk pjang kjlös go wło. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lara bomi kong eni» le.

⁸Kuya lõk ga tjłokwo lara li woyoshrrarae. ⁹Eni ga opshino lõk eshko dwayo, ga jek öötong lõng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li lõngshko. Eshko ga llëbo ina, kura kës li lara lõk pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰Tjłokwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹Kuya Jesús oppinggaga lirë lõk ga tjłokwo kjre lõk llëme. Wotjlik lõk ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹²Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ina beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjliya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek lõng irbo jek jong äar Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äar kjok eshko dlo dluw dik wleni.^p ¹⁴⁻¹⁵Jek lõng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús

p 24.13 Jerusalén kjokyo dwayo äar Emaús kjokyo wło ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

tek shrono shäng ba zlong, ga jek jëk shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llem, woydara Sbörë eni llem kjishko.

¹⁷Eshko ga Jesús tljê ba kong ga «¿Pjây jek jëk löng lîë lanyotkë eng tjok?» Ìe.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. ¹⁸Kjlâra ko Cleofas tljê ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Lîëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaqlên jâ, e miydara nopga uunkongdë. U iga lîë ëmdë ga ommiydono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommiydono llem sorëro?»

¹⁹«¿Lîëbo shäryono eshko lî lîë?» Ìe.

Kuya lok ga tljê ba kong ga «Domer shäng kjlâra ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tljökwo äga, lîëye shärye lî, lîëye lî Ìi, e dbo ara. Sbö kong ga tjwîö ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjlapgaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. ²¹Tjawara wotjlîno ga e shji Israel tjëyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²²»Eerishko kjok shröngto ga walëga jëk löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, ²³gueniyo shinmo lî doyo wlëna lîëme. Tek shrono lok iröng obi ga tljê borwa kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wlëni, ga tljê ga 'Jesús, e woshrra Sbörë iröng obi' lî lok borwa kong eni» Ìe. ²⁴E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga lîëbo wlëna lok, ära walëga lîrë sorë lî eni. Gueniyo Jesúsda ina lok lîëme» Ìe.

²⁵Kuya ga tljê ba kong lok ga «¿Pjây kâ kjange! ¿Pjây opping lîonoro? ¿Tjlökwo ära Sbö tljökwo ägagarë lok tek këgongshko kës lî, e kjrëmi lîonoro? ²⁶¿No pjûyo iche lî Sbörë lî, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sbörë ber tjwîö ara lîëmdo?» Ìe. ²⁷E irgo ga tljökwo tak pjang ba kjishko Sbö tljökwo go lî, e pjilölgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo lî go, äar pjë jong Sbö tljökwo ägaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës lî go bakoe.

²⁸Ga jek löng ääto kjok äar woydë lishkoshko ga Jesús jek jëk shäng obi, äar jek këgong woydë wlëni. ²⁹Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tljê lok ba kong dbo go ga «Pja jek këgong ame. Kjok sëng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» Ìe. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro ära lok.

³⁰Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tljê Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlü bop tjok e kjishko» Ìe. E irgo ga pjlung shosho lî tora, twara sira sira ba kong lok.

³¹Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wlëni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök lî jek jëktëng erä. ³²Eshko ga tljê lok eng kong ga «Shji tek jëk löng ba tjok irbo bängshko ga Sbö tljökwo pjilölgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlü ara anmoyö lîëmdo?» Ìe.

³³Jekdo eshko ga sano jek iröng Jerusalén kjokyo. Öötong löng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlâra (11) lî wlëna töno löng eshko, nopga oblë tjok. ³⁴Ga tljê lok shrono löng lî kong ga «Tjlapga Jesús woshrono iröng obi jlöe. E weno shäng Simón kong tjän» Ìe.

³⁵Kuya lok ga lîëbo weno ba kong irbo bäng lî, e ära ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë lî, e ära ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlâra (11) lî kong

³⁶Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tljê ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlëpe» Ìe.

³⁷İya, kuya lõk ga beno lõng sëya lõm, bangkjre lõk ara. Wotjĩk lõk ga ba shingyo ãe.

³⁸Eni ga Jesús tjĩe ba kong obi ga «¿Pjāy sëya lõm ega? ¿Tja woshrono irõng obi woyotjĩmi lõm ega? ³⁹¿Tja ãi shāngdo! Bor orkwo ère ãzĩa. Bor dre ère ãzĩa. Tja porwozĩa. Bi shingyo, e sho dret, dbogĩo dret, botoyara tjok» ãe. ⁴⁰Łara eni ga ba orkwo bāng, ba dre bāng, e pina ba kong lõk. ⁴¹Kuya, ĩya lõk ga tjĩokwo kjaydre lõk jĩokoyo lõm obi, gueniyo beno lõng wopjĩu anmoyõ, yëy ãe lõk bakoe. Eshko ga tjĩe ba kong lõk ga «¿Pjāy jũshko lõbo uako tjokde?» ãe. ⁴²Kuya lõk ga kong mā sho suk pjir wĩeniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴Eshko ga tjĩe ba kong lõk ga «Tja shāng bomi tjok obishko ga tja tjĩeno bomi kong ga “Tjĩokwo tak pjang bor kjĩshko Moısés kjibokwoyo ãi go, Sbõ tjĩokwo łagaga tek dēnashko so kjibokwoyo tjeng kēs ãi go, kjibokwo ko *Salmos* go, e shāryē uunkong kjĩuwe” łoror bomi kong eni» ãe.

⁴⁵Eshko ga epga kjimtara Sbõ tjĩokwo tak pjang ãi lõe lõkĩo miydē pjĩue. ⁴⁶Tjĩe ba kong ga «Tjĩokwo tak pjang ãi tjĩe eni: “No pjĩuyo iche ãe Sbõrē ãi, e wolon wĩo. Gueniyo āar dbargwo mya ga woshre Sbõrē irõng obi.” ⁴⁷Tjĩokwo tak pjang obi tjĩe eni: “Ba ko goshko ga tjĩokwo lõba tjēyo kjrina kjrina lõng kjok ère kjing go ãi kong. Tjĩokwo lõba ãi ère: ‘Lõbo shāryēy lõng owa ãi, e owa jĩoe lēy, ga rayēy ga owa pjang bi go ãi lõya Sbõrē ber drete.’” ⁴⁸Pjāy beno lõng lõbo ĩnomi, kuromi ãi roy łaga oba kong. ⁴⁹Ga bomi go Sbõ Sëya ichēr kjok dogo dwayo āar ber kēsbang bomi tjok, łara bor Datarē jĩokoyo sorē ãi eni. Gueniyo pjāy ber lõng èreshko Jerusalén kjokyo, ēye lēr shāng bomi kong ãi shrono guing» ãe.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰E irgo ga epga sōra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öõtong lõng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjĩokwo łara beno pjĩu ba kong lõk.

⁵¹Shāng tjĩe obishko ga opkjono eshko dwayo, ga sōra Sbõrē to jem kjok dogo.

⁵²E irgo ga poshrēra lõk ara, ga sano to tek lõng wopjĩu irõng Jerusalén kjokyo. ⁵³Eshko ga beno lõng Sbõ poshrēk, ba u zĩong bāng enido.

Evangelio según Juan

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Juandë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga judíoga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara Juandë judíoga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kji-bokwo ère tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluoyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjây mâr ba go wleni ga pjây ber löng së iyado Sbö tjok.»

Tjlökwo li weno beno no

- 1** ¹ Shäng kjlara ko Tjlökwo.^a
Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga
e sök tjän.
E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.
² Llëye llëm obishko ga
e sök Sbö tjok.
³ Ba go ga
llëbo tjeng kës ère shäryara Sbörë
Llëbo tjeng kës iy löng ère,
e shäryara ba go.
⁴ Llëbo tjeng së kës ère, e laga erë.
Shji uunkong ber löng së tjaqlën wleni, e laga erë bakoe.
Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy wleni.
⁵ Kjok ro si lishko ga

a 1.1 Tjlökwo le li, e Jesucristo löklo.

iök li jong shjiy iyado,
e sjëya kjok ro si lirë ga äe.

⁶Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. ⁷Ichara Iök Shjiy li^b roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo. ⁸Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga eröe. ⁹Iök Shjiy jlōkoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe döröe.

¹⁰Eshkoshko ga sök kjok ëre kjing go, ga kjok ëre shäryara kës ëmdë ga e ë miydaraba llëme. ¹¹Öör shäng kjok baiya lishko, gueniyo wlo-kjrara ba tjëyogarë llëme. ¹²Gueniyo no kjong kjongda omwlokjrono, ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbō wapga. ¹³E weno beno Sbō wapga, shji nopga wen kjok ëre kjing go dik llëme. E laga domerdë llëm, e laga Sbörë.

¹⁴Ga Tjlokwo li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbō Wa kjlaraso, e Sbō bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä inoy wëlle. E go ga Sbō wopjlú li, Sbō tjlokwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, iy, kuy wlo.

¹⁵Juan tjläno ba kjishko, tjlä ga «Kjupäshko ga tja tjläno bomi kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga sök tjän. E kjishko ga tjwlo ara bor kjinmo» loror eni. Ga loror li shäng kjwe» lë.

¹⁶Ba wopjlú ara li kjishko ga shji uunkong kjimte iyado. ¹⁷Dënashko ga kjok llgwekklo twara Sbörë Moisés kong, lë bi kong wlo. E goshko ga e llë miydo-roye. Ga Sbō wopjlú li sorë, Sbō tjlokwo bek li llë, era miydoroy Jesucristo go. ¹⁸Sbō, e iğa erë llëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbō bakoe. Data Sbō miyde sök owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjläno Jesús kjishko

¹⁹⁻²⁰Pjlara ga syöshtagaga Sbō kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng Jerusalén kjokyo lirë tjlä Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llëme» lë ba kong wëlle.

²¹Ga kjakrokara lök jek obi ga «¿Eni ga pja ë? ¿Pja Elías tjwaydere?»

«Llëme» lë ba kong.

Ga kjakrokara lök jek obi ga «¿Sbō tjlokwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Llëme» lë ba kong.

²²Eni ga tjlä lök ba kong ga «Eni ga pja ë los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» lë.

²³Kuya ga tjlä ba kong lök ga «Kjibokwo tara Sbō tjlokwo laga tek dënashko so Isafasdë. Tjläno beno eni:

»«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga

‘Irbo shäryozī ber bek Tjlapga tjwe li kong’ lë.”^c

Ëbo tjlä shäng dbo go lara li, e tja layde» lë.

²⁴Fariseoga löng eshko kjlōbō. ²⁵Kuya lök ga tjlä ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbō tjlokwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

²⁶ «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjrëko shäng kjäara, era ë miydëmi löng llëme. ²⁷No tjwe bor irgo kjäara li e. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjlwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko»^d le ba kong.

²⁸Llëbo shäryono kës eni li, e shäryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong, no we jer shäng di roshko lishko.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li, e Jesús

²⁹Wëshko ga Jesús iya Juandë tek shäng tjwayde ba shwoy ga tjlë ga «jizä! Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo, shji nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong. ³⁰Kjupashko ga tja tjlëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjäara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjan. E kjishko ga tjlwlo ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe. ³¹Tja shrono shäng no wë di goshko, e ë miyde Israel tjëyogarë wlo, gueniyo tja ëmdë ga ommiydono llëme» le.

³²⁻³³Ga Juan tjlë jek obi ga «E ë miydër shäng llëm obishko ga bor ichaga no wë di goshko li tjlëno bor kong ga “Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyë ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omïno ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴Tjara omïno eni, ga lër bomi kong ga e Sbö Wa jlöe» le.

Jesús oppinggaga bäm iyo

³⁵Wëshko ga Juan shäng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. ³⁶Jesús iya shäng ga tjlë ga «jizä! Öng Wlëp Usho So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe» le.

³⁷Kuya Juan oppinggaga lirë ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸Iya Jesúsdë iröng ga tjlë ba kong lok ga «Llëye woydëmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, imi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo töy kuzong ga beno löng ba tjok eshko äär jong shkë go.

⁴⁰Kjäara jüni ko Andrés, e Simón Pedro lëng. ⁴¹Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shäng ba shjiy li shwoy ga tjlë ba kong ga «Mesías» le, e wlenorwael» le ba kong. (Mesías, e no pjluvo iche le Sbörë li löklo).

⁴²Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. Iya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowëba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro löklo).^f

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsdë

⁴³⁻⁴⁴Wëshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jëk shängshko ga domer wlëna shäng kjäara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe iya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

^d 1.27 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. ^e 1.41 Mesías, e Hebreo tjlökwö.

^f 1.42 Arameo tjlökwö Cefas, e ak löklo. Grecia so tjlökwö Pedro, e ak löklo bakoe.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shäng domer oblë ko Natanael shwoy ga tjëlë ba kong ga «Tjëlkwö tara Moisésdë kjok ilgwekklo go, ëbo tjwe kjlara llono li kjishko. Sbö tjëlkwö lagaga löng li omtono ba kjishko bakoe. Domer lara lök li inorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»^e le.

⁴⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lëpdo? ¿Llëbo pjlu wen eshko laga ëro?»

«Kjweri shji to ik» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shäng lishko. Natanael iya Jesúsde ga tjëlë ba kong ga «Domer tek shäng kjwe, e Israel tjëyo jëlökoyo, tjëlkwö le ga jëlökoyo, jyörkë llëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tja no eniyo miydëp sorë?»

«Pja ro kayde Feliperë llëm obishko ga pja inor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö Wa li pja, Israel tjëyo pjluo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja tjëlëno bop kong ga «Pja inor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» loror eni. Tja tjëlkwö kjrorop e kjishko. Ga llëbo ip kësbang, inop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjëlë ba kong obi ga «Lër bop kong jëlökoyo ga llono ga ip ga kjok dogo roshwing, ga Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ëre go» le.

Di kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara

2 ¹⁻² Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shäng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirë kjij. Jesús mekë sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjëlë ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Mekë, jlep shäng bor kong eni ega? Tja dbaryo äatë llëm obi» le.

⁵ Eshko ga ba mekë tjëlë parkagaga löng li kong ga «Llëye le bomi kong li shäryozë eni» le.

⁶ Judio ga sgara löng orkwo shkwë yotso enido, ba pjeyoga tek dënashko so sdëkwö sorë ga eni. E kjishko ga di bapkwö tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbang tjung wleni^h kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjëlë parkagaga löng li kong ga «Di bapkwö kjwe dlizi di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lök beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjëlë ba kong lök jek obi ga «Shizë sira, ga sözi jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lök ga shäryara eni. ⁹ Twara lök ba kägäyo kongshko ga miydara lök ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjëlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak

g 1.45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa llëba, miga eni llëme. h 2.6 Bonkö kësbang tjung wleni, e bayo litro pkëng (4) dik.

ppir löng li kong bäm go, ie lök wlo. Iara lök ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwlo chira wleniyo twe ba kong lök shara. Gueniyo pjara omsharyono eni lleme. ¿Iako owa lleme wleniyo lara ship shäng kjwle jä egaro?» le.

¹¹ Llébo iydeba lleme wleniyo sharyara Jesúsde bäm li e, sharyara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kalä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹² E irgo ga to jek ootong shäng Capernaüm kjokyo ba meke, ba lemga, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llébo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjeyoga doktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döro kjishko ga Jesús jek ootong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzreno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llebo soynek, sögla, öng wlep ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë. ¹⁵ Iya Jesúsde eni ga no shpokklo sharyara pjara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryo, ga ba dbur bapkwö kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶ Ga tjle dunggwo soynegaga löng li kong ga «¡Bomi dunggwo kjwe shizi ére dwayo! ¡Bor Data u ére iëmi ber jong llebo soynezlong uyo lleme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjlokwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrara ba opping-gagarë lök kjrina. Tak pjang li tjle ga «Tja wo pjang bop u li go iyado. Tja ymo ara ba kjishko.»ⁱ

¹⁸ Eshko ga judioga tjeng li tjle lök ba kong ga «¿Lléye sharyep shäng li sharyep ega? ¿Pja ichaga ére? Pja ichaga Sböre wleni ga llebo iydeba lleme wleniyo sharyos borwa kong, e miyderwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjle ba kong lök ga «Sbö u ére shdözi ber dret, ga äar dbargwo mya ga sharyer ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lök ga tjle ba kong ga «Sbö u ére sharyëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkeng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omsharyë dbargwo mya lep sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrara Sböre iröng obishko ga lléye lara li woyoshrara ba opping-gagarë lök. Eshko ga Sbö tjlokwo tak pjang li, e kjrara lök, ga Jesús tjlokwo kjrara lök eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjeyoga doktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llebo iydeba lleme wleniyo sharyë Jerusalén kjokyo. Iya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjlokwo leba li kjre uunkong lleme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng ppir iyado. E kjishko ga wotjlik sorë li leba ba kong guing lleme.

Jesús, Nicodemo

3 ¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judfo tjlapga kjok ilg-wega wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek ootong shäng Jesús shwoy

ga tjǽ ba kong ga «Tǽlappa no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok lǽm kjwe ga llëbo iydëba lǽm wǽniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» lë.

³Kuya ga tjǽ ba kong ga «Lër bop kong jǽkoyo ga shji uunkong weno pǽlara. Gueniyo ëye wen jek pǽlara obi lǽm ga äär ber Sbö nopga ga äe» lë.

⁴Kuya ga tjǽ ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjän ga shji wen obi sorë? Shji äär ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wǽ ga äe» lë.

⁵Kuya ga tjǽ ba kong ga «Lër bop kong jǽkoyo ga ëye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tǽglën wǽni lǽm ga äär ber Sbö nopga ga äe. ⁶Ëye wengga norë ga ber no eröe. Ëye äär ber Sbö i wǽ ga woyde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷«Nopga uunkong wen jek obi kjǽuwe» lër bop kongshko ga pja ber sök polǽk lǽme. ⁸Pǽluk, e shrono ga kup ga wëllë, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydëp lǽme. To woydë jek kjone ga eshko. Nopga wëya Sbö Sëyarë li, e so e kjoyo bakoe» lë.

⁹Kuya ga tjǽ ba kong ga «¿Lǽye lëp shäng li, e sorëro?»

¹⁰«Pja Israel tjëyoga pingga. ¿Eni ga e miydëp lǽm sorëro? ¹¹Lër bop kong jǽkoyo ga tjǽkwo lërwa bomi kong, e miydërwa kjǽ, llëbo ñorwa om go li, e lörwarë, gueniyo tjǽkwo lërwa löng li, e kjrëmi lǽme. ¹²Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li lër shäng bomi kong, ga tjǽkwo kjrëmi lǽme. ¿Eni ga llëbo tjeng kjok dogo li lötë bomi kong kjwe ga tjǽkwo kjrëmi sorëro?

¹³«Ëye öör jem kjok dogo lǽme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ëre ter shrono ey dwayo. ¹⁴Dgur jyäglö poyona Moisésdë dënashko sorë ga llono ga tja poyongoba pjang kjomo eni bako, ¹⁵ëye mär bor go ga ber löng së iyado Sbö tjok wǽ.

¹⁶«Nopga löng kjok ëre kjing go woyde Sbörë ara. E kjǽshko ga ba Wa kjǽlaraso ëre ichara zrökoba nopga kjǽshko wǽ, ëye mär bor go ga jer llëm wǽ, ber löng së iyado Sbö tjok wǽ. ¹⁷Tja ichara kjok ëre kjing go no dök wǽ, no shdung wǽ lǽme. ¹⁸Ëye mär bor go ga ber shdungko lǽme. Gueniyo ëye mär bor go lǽm ga era beno shdungko tjän, mär Sbö Wa kjǽlaraso ëre go lǽm kjǽshko.

¹⁹⁻²⁰«Ëye llëbo owa shäryë ga woyde ga lga ërë lǽme. Ga tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök jong shjiy wǽni. E kjǽshko ga tja woydara llëbo owa shäryagagarë lǽm, ga beno löng pjola, llëbo shärye löng owa li ber wëllë lǽm wǽ lë. Epga beno shdungko e kjǽshko. ²¹Gueniyo ëye jëk tjǽkwo bek li go ga woyde lök ga ber löng iök jong shjiy lǽshko, llëbo pjǽ shärye löng Sbö kjǽshko li ber wëllë wǽ» lë ba kong.

Juan Jesús lǽywono

²²E irgo ga Jesús jek öötong shäng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö no wë jer di roshko. ²³⁻²⁴Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lǽshko ga di ara. E kjǽshko ga Juan bängzaydëba no shdüzlöng uyo roshko lǽm obishko ga shäng eshko no wë, ga nopga jek äär löng ara ba shwoy, we Juandë wǽ.

²⁵Eshko ga Juan oppinggaga opyono löng englë kar kar judío shäng kjǽlara eshko li tjok, shji wë di go sorë li lǽywe löng. ²⁶Pjir ga jek öötong löng Juan shwoy ga tjǽ ba kong ga «Tǽlappa no pingga, kjupä ga domer shäng bop tjok Jordán diyo kjwo kalëkong li, lǽyworop li, e shäng no wë, ga nopga löng kës li jek löng ba shwo lëkong shara» lë.

²⁷Kuya ga tjǎe ba kong ǎok ga «Ëye ǎlebo tjok ga e twaga Sbörë ba kong kjǎshko. ²⁸«No pjǎuyo ichara Sbörë shrono shǎng ǎi, e tja ǎlëme. Tja ichara jek ba bǎm go erǎ» ǎloror bomi kong tjǎn, ga kuromi wǎlëe.

²⁹»Kjogǎo shǎng kjǎlara orkwosmok wǎo wǎeni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wǎo ǎi eröe. Domer orkwosmok wǎo ǎi yorkaga shǎng ǎi, e ber shǎng wopjǎlú, ba kjǎlara tjǎeno shǎng ǎi kura kjǎshko. Tjara so domer yorkaga ǎi kjoyoe. Tja wopjǎlú ara anmoyö e kjǎshko. ³⁰Bek wǎo ga era ber tjwǎo ara jek këgong këgong, ga tjara ber tjwǎo chira.

³¹»Ter shrono shǎng kjok dogo dwayo ǎira tjwǎo ara, obǎe kjinmo. Ëye kjok ëre so ga e jushko so erǎ, ga ǎlebo jushko so ǎi ǎaywayde. Ter shrono shǎng kjok dogo dwayo ǎira tjwǎo ara, obǎe kjinmo. ³²ǎlebo ǎina, kura eshko ǎi, e ǎaywayde, gueniyo ba tjǎokwo kjrëba ǎlëme. ³³Gueniyo tjǎokwo kjraga ë ǎi kong ga tjǎokwo ǎara Sbörë ba kjǎshko ǎi, e beke ǎe. ³⁴Jesús ichara Sbörë ba tjǎokwo roy ǎe oba kong, ga e go ba Sëya twara beno ba kong kësbang anmoyö. ³⁵Ba Wa woyde Data Sbörë ara, ga ǎlebo tjeng kës ǎi iara beno tjeng ba wǎshko. ³⁶Ëye mǎr ba Wa go ga beno löng sǎ Sbö tjok tjǎn, ga ber löng eni ǎyado. Gueniyo ëye omwǎokjrë ǎlëm ga äär ber löng Sbö tjok eni ǎlëm, ga shdüya Sbörë ber ǎyado wǎo bakoe» ǎe.

Jesús ǎano wǎlë Samaria so tjok

4 ¹⁻³Jesús roy kura fariseogarë ǎok ga nopga pǎya shǎng, we shǎng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shǎng no wǎe om go ǎlëm, waga ba oppinggagarë ǎok. E miydara Jesúsdë, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo ǎröng obi. ⁴ǎrbo ǎi jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵jek öötong shǎng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdë beno ba wa José kong dënashko ǎi buk soshko. ⁶Eshko ga di bǎng jong kjwara, shiga Jacobdë dënashko. Dǎo dǎuw dik ga Jesús sjeno jërbo kuzong ga sirkeno sök di bǎng jong ǎi zǎong. ⁷⁻⁸Ba oppinggaga jek ǎok u ǎok arashko dǎi tjwǎek, Jesúsdä beno sök eshko.

Eshko ga wǎlë Samaria so tek tjwe shǎng kjǎlara di shik. Wǎlë ǎi ǎya sök ga tjǎe ba kong ga «Tja sǎs di sira» ǎe.

⁹Kuya ga tjǎe ba kong ga «Pja judío, ga tja wǎlë Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokëp sorëro?» ǎe. (ǎara ba kong eni, judíoga pjë Samaria sopga tjok ǎlëm kjǎshko.)

¹⁰Kuya ga tjǎe ba kong ga «ǎlebo twe woydë Sbörë bop kong, gueniyo e ǎie miydëp shǎng ǎlëme. Ga di rokaga sök ëre, tja ë miydëp shǎng ǎlëm bakoe. Miydëp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber löng sǎ jǎokoyo wǎeniyo» ǎe.

¹¹Eshko ga wǎlë ǎi tjǎe ba kong ga «Tjǎlapga, di bǎng ëre jong rong, ga pja di shikkǎo drete. ¿Eni ga di shji ie ber löng sǎ ǎep sök ǎi ship sorëro? ¹²Bi tjǎlapga tek dënashko so Jacob di shino di bǎng ëre dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjwǎo ara ba kjinmore?»

¹³«Ëye di ëre iono ga pjesit ga jek wodogro obi. ¹⁴Gueniyo di twak tjarë ǎi, ëye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shǎlǎa wǎeni, ga ie ber löng sǎ ǎyado Sbö tjok bakoe» ǎe ba kong.

¹⁵Kuya ga tjǎe ba kong ga «Tjǎlapga, di ǎep sök ǎi twos bor kong sira, tja wodogro ame wǎo, tja tek shǎng di shik kjër jushko ame wǎo bakoe» ǎe.

¹⁶Kuya ga tjǎe ba kong ga «Pja nom bop ǎnma wǎokjrě. Wǎenop ga tek sǒba» ǎe.

¹⁷Kuya wǎǎ ǎirě ga tjǎe ba kong ga «Tja ǎnma drete» ǎe.

Kuya ga tjǎe ba kong ga «“Tja ǎnma drete” ǎep shǎng ǎi, e ǎorop beke. ¹⁸Jǎokoyo ga pja ǎnmaga rayono ǎotong dogǎo shkěng (5) tjǎn, ga eerishko ga domer sǒk bop tjok ǎi, e bop ǎnma ǎǎeme. ǎep shǎng ǎi, e ǎorop beke» ǎe.

¹⁹Kuya wǎǎ ǎirě ga tjǎe ba kong ga «Tǎlapga, miyděr ga pja Sbǒ tjǎokwo ǎaga. ²⁰Borwa tjǎlapgaga Samaria so tek dēnashko so ǎi Sbǒ poshrěno dǎup ēreshko. Gueniyo pjǎy judǎogara tjǎǎe ga “Sbǒ, e poshrěy wǎo ga woyde ga shǎryěy eshko Jerusalén kjokyo dey” ǎemi eni» ǎe.

²¹Kuya ga tjǎe ba kong ga «Tja tjǎokwo kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbǒ poshrěmi wǎo ga pjǎy tek dǎup ēre go ame, pjǎy jek Jerusalén kjokyo-shko ame bakoe. ²²Samaria sopga, Sbǒ poshrěmi ǎong ǎi miyděmi ǎong ǎǎeme. Gueniyo tjawa judǎoga tjřko no shǎng kjǎara, kjwara Sbǒrě ber no dǒga wǎo. E kjǎshko ga Sbǒ poshrěrwa ǎong ǎi, e miyděrwa ǎong pjǎǎe. ²³Gueniyo dbar tjwe kjwara ga ēye Data Sbǒ poshrěk woydē jǎokoyo ga e poshrěya jǎokoyo ba pjǎúshko, Sbǒ Sěya go, woyde Sbǒrě sorě ǎi eni. Ga dbar tjwe ǎěr shǎng ǎi, e shrono tjǎn. ²⁴Sbǒ, e sěya. E kjǎshko ga woyde ga e poshrěy jǎokoyo bi pjǎúshko, ba Sěya go» ǎe.

²⁵Kuya ga tjǎe ba kong ga «Miyděr ga no pjǎluyo iche ǎe Sbǒrě ǎi tjwe. Shrono ga ǎǎebo tjeng kēs ǎi pjǎllǎgweya borwa kong drete» ǎe.

²⁶Kuya ga tjǎe ba kong ga «Tjwe ǎep shǎng ǎi, e tja» ǎe.

²⁷E irgo ga Jesús oppinggaga shrono ǎok irǒng obi. ǎya ǎok ga sǒk ǎan wǎǎ tjok ga yěy ǎe erǎ, ga wotǎǎǎ ǎok ga «ǎǎǎye woyde? ǎSǒk ǎan wǎǎ kjwe tjok ǎǎeno?» ǎe, gueniyo kjakrokara ǎok ba kong ǎǎeme.

²⁸Eshko ga ba di bapkwǒ ǎara wǎǎ ǎirě beno jong eshko, ga to jongya u ǎok arashko. ǎotong shǎng eshko ga tjǎe nopga kong ga ²⁹«Domer sǒk kēm kjǎara, tja, ǎǎye shǎryoror dǒ ǎi, e miyde sǒk pjir, ga ǎara bor kong pjire. ǎNo pjǎluyo ichara Sbǒrě shrono shǎng ǎi ero ǎǎem? Pjǎy tegǒ. Shji to ǎk» ǎe. ³⁰Kuya ǎok ga opshino to jek ǎok ba tjok, jongya Jesús sǒk ǎishko.

³¹E wopro ga Jesús oppinggaga tjǎe ba kong ga «Tǎlapga no pingga, pja ios sira» ǎe ǎong eni.

³²Kuya ga tjǎe ba kong ga «Tja ǎǎebo uako tjok, gueniyo ǎǎe miyděmi ǎong ǎǎeme» ǎe.

³³Kuya ǎok ga tjǎe ǎok ēng kong ga «ǎǎebo dǎi sǒno ba kongdo?» ǎe.

³⁴Gueniyo tjǎe ba kong ǎok ga «ǎǎǎye woyde bor ichagarē ga shǎryēr ǎe ǎi, e shǎryēr woydē ǎār jong shǎryoror pjir guing. Bor kong ga pak ēre, e bor dǎi wǎeni. ³⁵Pjǎy tjǎe ga “Kjwe mogǎo pkěng (4) obi ga dǎǎa bo shjiye” ǎemi. Gueniyo ǎěr bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe ǎzǎa. Nopga koshěy Sbǒ tjǎokwo kjře ame, tek ǎong Sbǒ tjǎokwo kjře eniwa tjok wǎo.

³⁶«ǎye dǎǎa skok ga dburyo shaya. Ga dǎǎa skozǎong dbaryo ga dǎǎa skogaga ǎi ǎong wopǎǎú, dǎǎa dgagaga tek dēnashko ǎi ǎong wopǎǎú bakoe. Sbǒ tjǎokwo, e eni wǎeni bakoe. ǎye tjǎokwo kjrono ga ber ǎong sē ǎyado Sbǒ tjok. Gueniyo eshko ga tjǎokwo pjǎllǎgwegaga ba kong, kjre wǎo ǎi, e ǎong wopǎǎú, tjǎokwo ǎagaga ba kong tek dēnashko ǎi ǎong wopǎǎú bakoe. ³⁷Oba tjǎe

ga «Kjłara dwıla dguë, kjłara obi ba bo tōng» lēba eni. Eni jļōe. ³⁸ Pjāy ichēr tļļōkwo pjļōlīgwek oba kong, kjrēba wļo. Gueniyo tek dēnashko ga nopga oblē öör lōng tļļōkwo lē oba kong. Ba pak ļi kjange. Ga lļēbo weno pak shāryara lōk kjīshko ļi, e beno bomi kong» lē.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga lōng kjok eshko ļi mār beno lōng Jesús go ara, lļēye ģara walē līrē ba kong ļi kjīshko. Tļļēno ga «Lļēye shāryoror dō ļi, e miyde shāng pjir, ga ģara bor kong pjire» ģara ba kong lōk eni. ⁴⁰ Eni ga öötong lōng Jesús shwoy ga rokara ber sōk ba tjok, ga beno sōk eshko ba tjok dbar pjōk. ⁴¹ Eshko ga nopga mār beno lōng ba go ara obi, tļļōkwo ģara om go ba kong ļi kjīshko. ⁴² Eni ga tļļē lōk walē ļi kong ga «Bām go ga tjawa mār Jesús go, lļēye ģorop borwa kong ļi kjīshko. Gueniyo kurorwa tjawarē om go shara. E kjīshko ga miyderwa pjļu ga nopga kjok ēre so dōga ļi e» lē.

Domer parkaga pjļu kong ļi wa poptara Jesúsdē

⁴³ Dbar pjōk irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pļlara ga Jesús tļļē ga «Kjok kjone pogo ga Sbō tļļōkwo ģaga, e iēba tjwļō ara. Gueniyo ba kjok om go līshko ga iēba tjwļō lļēme» lē eni.) ⁴⁵ Gueniyo kjupābā ga Jesús sōk Jerusalén kjokyo, Israel tļējoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēzlong dbaryoshko. Eshko ga lļēbo iydēba lļēm wļeniyo shāryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör lōng eshko bako, ga lļēye shāryara kēs ļi ģna lōk. E kjīshko ga Jesús öötong shāng Galilea kjokyo-shko ga e wļokjrara lōk wopjļūe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shāng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjļopswara beno kjļļgwo bo dyo dbo ara kjupābāshko līshko. Domer shāng kjłara Capernaúm kjokyo, parkaga pjļu kong wļeniyo. Wa buk kjłara swļo ara. ⁴⁷ Kuya domer līrē ga Jesús shrono shāng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shāng ba shwoy ga tļļē ba kong ga «Bor wa swļo ara, buk wolontoe. Rokēr bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptēp wļo» lē.

⁴⁸ Kuya ga tļļē ba kong ga «Lļēbo iydēba lļēm wļeniyo shāryēr bomi kong lļēm ga pjāy mār bor go lļēme» lē.

⁴⁹ Kuya domer līrē ga tļļē ba kong ga «Tļļapga, shji to jekdo, bor wa wolontē lļēm obi tjok» lē.

⁵⁰ Kuya ga tļļē ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjan» lē.

Kuya ga tļļōkwo kjrara, ga toe. ⁵¹ Wēshko ga jēk shāng āāto ba ushko ga ba parkagaga tek lōng ba wļokjrē irbo, ga tļļē lōk ba kong ga «Tļļapga, bop wa, e poptono beno pjļūe!» lē.

⁵² Kuya ga tļļē ba kong lōk ga «¿Kayo yonkē kjok orē?»

«Kjļik ļi zeno kjupke dļo jōya kjwļēshko» lē lōk ba kong.

⁵³ Eshko ga miydera domer līrē ga Jesús tļļēno ga «Bop wa poptono tjan» ģara ba kong ļi, e dļoyo e go. Eni ga beno shāng mār Jesús go, ba pjeyoga lōng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shāng Galilea kjokyo irgo ga lļēbo iydēba lļēm wļeniyo shāryara e tjok ga öötong pjļogļo pjōk tjan.

Woshtozlong dbaryo ga domer jēk lļēm wļeniyo poptara Jesúsdē kjłara

5 ¹ Öötong dbar shrēzlong dbaryo judioga kong oblēshko ga Jesús jek öötong shāng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrēk jek Jerusalén kjokyo

roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek jek sira wleni ga di bapkwō shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwo go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwō li sor go pjirbrie. ³⁻⁴Swlōpga oblë oblë tjeng tōshko eshko ara, nopga kjok igō llēm wleniyo, nopga jek llēm wleniyo, nopga dre kuga llēm wleniyo bakoe.*

⁵Buk kjlara eshko jek llēm wleniyo. E öötong lu pjiloglo sak mya kjingsho kjwong (38). ⁶Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li ina, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷«Tjlapga, di kjwe luyweshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjan» lë.

⁸Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja kojōzong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» lë ba kong. ⁹Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰Eni ga domer li iya judío tjlapgagarë lok ga tjlë lok ba kong ga «Eri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» lë.

¹¹Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga tjlëno bor kong ga “Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong” lara bor kong eni» lë.

¹²Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» lë. ¹³Gueniyo e ë miydara llëm, poptono pjirshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tjërko kjishko.

¹⁴E irgo ga domer li wlëna Jesúsdë öötong sök Sbō u zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjluë. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» lë. ¹⁵Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judío tjlapgaga shwoy, ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» lë. ¹⁶Eni ga llëbo shärye Jesúsdë eni woshtozlong dbaryo kjishko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷Gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» lë. ¹⁸Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbō, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjwlo Sbō dik layde shäng. E kjishko ga zröya lok woydë ara anmoyō.

Sbō Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llëme. ²⁰Tja woyde bor Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e piya bor kong drete. Ga llëbo piya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyō. ²¹Ëye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wleni ga ëye iër woydë ber shäng së ga iër ber eni ga pjlu bakoe. ²²Ga ëye llgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No llgweya iara beno shäng li, e tja. ²³Shäryara eni,

k 5.3-4 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swlōpga oblë oblë tjeng tōshko eshko ara, no kjok igō llēm wleniyo, no jek llēm wleniyo, no dre kuga llēm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olō ga Sbō parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rowe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

tja bangkjreba wlo, e bangkjreba sorë ga eni. Ëye, tja bangkjre llem ga bor ichaga bangkjre llem bakoe.

²⁴»Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, bor tjlokwo kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së iyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wleni lirë, ga ëye omtjlokwo kjrë ga ie Sbörë ber löng së jlökoyo shara. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁶Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷Ga dbo twara bor kong no lligwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸»Pjây kong llëbo loror li, pjây opshgawë e kjishko llëme. Dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirë, ²⁹ga woshre, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga ëye wolono löng llëbo pjilü shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo, ga ëye wolono löng llëbo owa shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰Llëbo shäryër bor woshko llëme. No lligwer, tja ichara ba lligwek sorë li eni. Llgwershko ga woydër ga bor ichaga ber wopjilü bor tjok. E kjishko ga llëye lër shäng li, e bek lotë.

Tjlokwo lagaga Jesús kjishko

³¹»Tja tjle bor kjishko om go kjwe ga e tjwlo llëme. ³²Gueniyo shäng kjlara obi tjle bor kjishko, ga miydër ga llëye le li, e jlöe.

³³»Pjây nopga ichono llëbo kjakrokë Juan kong, ga llëye lara bomi kong li, e jlöe. ³⁴Bor kong ga tjlokwo lara norë li, e tjwlo llëme. Gueniyo lër shäng bomi kong, ba tjlokwo kjrëmi wlo, pjây där e go wlo. ³⁵Juan Sbö tjlokwo lono shäng bomi kong, iök jong shjiy wleni, ga pjây beno löng wopjilü ba kälä li goshko dbar kjwöbö.

³⁶»Gueniyo llëbo shäryër kësbanke. Shäryër eni, tja ichara Data Sbörë ba shäryë kjishko. Miydëmi e go ga tja ichaga erë. Eni ga bor tjlokwo tjwlo ara, tjlokwo lara Juandë bor kjishko li kjinmo.

³⁷»Tja ichara Data Sbörë, ga tjleno bor kjishko bakoe. Gueniyo e imirë llem, ba tjle li kumirë llem bakoe. ³⁸Ba tjlokwo kumi woydë llëme. Tja ichara ba le bomi kong, gueniyo pjây mär woydë bor go llëme.

³⁹»Pjây opping Sbö kjibokwoyo go ara, pjây opping äär ber löng së iyado Sbö tjok wlo. Ga llëbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰Eni ëmdë ga pjây ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga pjây mär woydë bor go llëme.

⁴¹»Tja poshrëkoba li, e bor kong ga tjwlo llëme. ⁴²Miydër pjilü ga Sbö woydëmi llëme. ⁴³Tja ichaga bor Datarë, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjlokwo kjrëmi woydë llëme. Gueniyo oblë tjawayde shäng ba woshko kjwe ga era tjlokwo kjrëmi owa llëme. ⁴⁴Woydëmi ga oba ber löng wopjilü bomi tjok, gueniyo Sbö sök kjlaraso li ber wopjilü bomi tjok li, e bomi kong ga llëno llëme. ¿Eni ga tja tjlokwo kjrëmi sorëro?

⁴⁵»Gueniyo pjây rotaga Data Sbö kong li, e tja llëme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjây mär löng tjlokwo tara li go lëmi. ⁴⁶Ga tjlokwo li tara bor kjishko. Eni ga ba tjlokwo li kjroromi jlökoyo kjwe ga bor tjlokwo kjroromi bakoe. ⁴⁷¿Gueniyo ba tjlokwo tara pjang li kjroromi llem kuzong ga bor tjlokwo kjrëmi sorëro?» le.

Jesús nopga sēno doglō sak dbāw dbāw pjloglō shkēng (5,000)

6 ¹E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kēsbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalēkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ²Eshko ga nopga jēk löng ara ba tjok, lilebo iydēba llem wleniyo shärye shäng ara li ina lok kjishko. ³Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kjwara eshko li go ba oppinggaga tjok. ⁴Eshko dbaryo ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo judioga kong li döroe.

⁵Eshko ga nopga tēm löng trāk llem ba shwoy li kop iya ga tjlē Felipe kong ga «¿Shji dli twlēk oba löng kēs tēm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶Lēye shärye eshko li miydara shäng pjir tjan, gueniyo lara ba kong eni, ba tjliklo, dborye sorē kuya wlo.

⁷Eni ga Felipe tjlē ba kong ga «Kjwepga kjwe sēy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbāw pjloglō pjök (200) āska wleni. Shäryoroy eni emdē ga dliyo shdöy sira sira ga pjitēnge» le.

⁸Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lēng li tjlē ba kong ga ⁹«Kjwozirwa shäng jushko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkēng (5), mā tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe lēno oba löng kēs kjwe kong?» le.

¹⁰Kuya Jesúsdē ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Nopga kjwe ichozī wlar tjeng töshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shkwamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglō sak dbāw dbāw pjloglō shkēng (5,000) dik.

¹¹Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) li kjrara Jesúsdē, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li shdōra nopga sirkeno tjeng kēs li kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mā li tjok bakoe.

¹²Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlú irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Worbo tömi, opzang llem wlo» le ba kong. ¹³Eni ga pjlung shosho li worbo tōna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴Lilebo iydēba llem wleniyo shäryara Jesúsdē li iya nopga tjeng lirē ga tjlē lok ēng kong ga «Jlōkoyo ga Sbō tjlōkwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluo dbo go wlo le. E miydara Jesúsdē pjir kuzong ga opshino jem llogong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jēktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷Kjok ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kēsbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llem obishko ga opyono jem lok kjoyong roshko, jek dipzē löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkong. ¹⁸Jek löng kjoyong roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iōya ara bakoe.

¹⁹Jek löng kjoyong roshguē wop ara, öötong löng di bäng roworbēshko' ga Jesús iya lok ga tek jēk shäng di li kjing go, ba kjoyong jek pjang li shwo lēkong, ga bangkjrara lok ara. ²⁰Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Tja li jekdo

1 6.19 Di bäng li sor go äar ba roworbēshko wlo ga e wop kilómetro shkēng (5) dik.

shäng! Lëye bangkjrëmi lëme» le. ²¹ Kuya lõk ga wlojkjrara lõk kjoyong li roshko. Jekdo eshko ga ba kjoyong ootong pjang di bäng li kjako, äär woydë lõk kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús opping-gaga brikong lõk kjoyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok lëme. Ga kjoyong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjoyong tek lõk kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lõk ga Jesús sök lëm, ba oppinggaga lõng lëmshko ga opyono lõk kjoyong roshko, ga to dipzono jek Capernaüm kjokyo, Jesús wëk.

Dli, shji ie ber lõng së iyado Sbõ tjok li, e Jesús

²⁵ Ootong lõng di kjwo kalëkong ga wëna lõk, ga tjlë lõk ba kong ga «Tjlapga no pingga, çpia tjwe shäng na lilonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wëmi lõng, pjäy iono bö tjung, wopjlú kjishko erä. Gueniyo lëbo iydëba lëm wëniyo shäryoror li, e lë lõklo miydëmi lõng lëme. ²⁷ Pjäy parkë dli srer wëniyo kjishko lëme. Pjäy parkë dli srer lëm wëniyo kjishko dey, uoromi ga pjäy ie ber lõng së iyado Sbõ tjok wëniyo. No to ter kjok dogo dwayo ëre, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ëre twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjlë lõk ba kong ga «çPak woyde Sbörë ga shäryërwa le li lë? çLëye shäryërwa ga pjlu, Sbõ ber wopjlú borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shäryëmi le li, e ëre: Pjäy mär ber lõng bor go» le.

³⁰ Kuya lõk ga tjlë ba kong ga «Tjawa mär ber lõng bop go wlo ga woydërwa ga lëbo iydëba lëm wëniyo shäryëp borwa kong, inwa wlo. çLëye shäryëp ga pjlu? ³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so lõng kjok dogro no lëmshko ga *maná* uara lõk eshko, tak pjang Sbõ tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Dli twara ba kong kjok dogo dwayo»^m le.

³² Kuya ga tjlë ba kong lõk ga «Pjäy wotjlük ga dli lëmi lõng li twaga Moisésdë bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni lëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jlökoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga lõng kjok ëre kjing go ie ber lõng së iyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjlë lõk ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong iyado» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong lõk ga «Dli, e uoromi ga pjäy ie ber lõng së iyado Sbõ tjok wëniyo li, e tja. Eye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjlrö ame, e ber wodogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja inomi ëmdë ga pjäy mär bor go lëm, löror bomi kong sorë li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga eye tjwe ber bor tjok wlo ga wlojkjrër uunkong, «Lëme» lër ë kong lëme.

³⁸ «Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, lëbo shäryër bor woshko wlo lëme. Tja ichara bor Datarë shrono shäng lëye woyde ga shäryër le li, e shäryotë. ³⁹ Ga lëye woyde bor ichagarë li, e ëre: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshrër iröng obi, jer kjlara lëm

wlo. ⁴⁰Woyde bor Datarë ga ëye ba Wa ëre tjlokwo kjrë, ga mär bor go ga ber löng sê iyado ba tjok. Eni ga epga woshër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» Ìe.

⁴¹Kuya judíoga löng Ìirë ga Jesús Ìäywara lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» Ìara li kjishko. ⁴²Tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe Jesús Ìlëmdo? ¿Data José Ìlëmdo? Ba data, mekë, e miydërwa pjíúe. ¿“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” Ìe sorëro?» Ìe.

⁴³Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Tja Ìäywëmi ëng kong eni kjër Ìlëme. ⁴⁴Tja ichaga Data Sbörë. Ga ëye ichara ber bor tjok wlo Ìlëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyi ëye tjwe ber bor tjok wlo ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵Tjlokwo tara Sbö tjlokwo Ìaga tek dënashko so kjlararë beno pjang eni: “Ìlono ga nopga uunkong piya Sbörë om go.”ⁿ Eni ga ëye Data Sbö tjlokwo kuno, ga Ìlë loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶»Data Sbö, e Ìga ërë Ìlëme. Gueniyi to ter ba shwoy dwayo ërera omíno eröe. ⁴⁷Ìër bomi kong jlokoyo ga ëye mär bor go ga ber löng sê iyado Sbö tjok uunkong.

⁴⁸»Dli, e uoromi ga pjäy ie ber löng sê iyado Sbö tjok wleniyi li, e tja. ⁴⁹Bomi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no Ìlëmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni ëmdë ga wolono uunkong. ⁵⁰Gueniyi dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyi Ìira, ëye omuono ga wolon Ìlëme. ⁵¹Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Ìye omuono ga ber löng sê iyado Sbö tjok. Dli Ìër shäng li, e bor sho lotë. E twër nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong, äär ber löng sê iyado Sbö tjok wlo» Ìe.

⁵²Kuya judíoga löng Ìirë ga ëng Ìono lok kar kar ëng tjok. Tjlë lok ga «¿Domer kjwe, Ìlë Ìaydero? ¿Shji iche ba sho uë Ìe, e sorëro?» Ìe lok eni.

⁵³Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Ìër bomi kong jlokoyo ga pjäy ber löng sê jlokoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sho uëmi, srëng iëmi kjluwe. ⁵⁴Ga ëye omshäryono eni ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök sê iyado Sbö tjok. ⁵⁵Dli jlokoyo Ìër shäng li, e bor sho. Ìlëbo iëy wlo jlokoyo li, e bor srëng. ⁵⁶Ìye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjlaraso wleni.

⁵⁷»Data Sbö sök sê, ga tja sök sê ba kjishko. Tja ichara shrono shäng na, ga ëye mär bor sho go ga ber löng sê jlokoyo bor kjishko. ⁵⁸Bomi tjlapgaga tek dënashko so *maná* uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo Ìlëme. Ìye dli Ìër shäng li uono ga ber löng sê iyado Sbö tjok» Ìe.

⁵⁹Ìlëbo tjeng kës ëre Ìara Jesúsde shäng oba kong Capernaüm kjokyo, judíoga syö uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰Kuya ba oppinggaga tjeng eshko Ìirë ga epga ara tjlë lok ëng kong ga «Tjlokwo Ìe shäng li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Ìye omkjër ga pjíúro?» Ìe.

⁶¹Ìlëye Ìe löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «¿Tjlokwo Ìër shäng li, e bomi barwoklore? ⁶²¿No to ter kjok dogo dwayo ëre jem eshko iröng obi li Ìnomi wleni ga Ìlëye Ìëmi eshko? ⁶³Nopga ber löng sê Ìaga Sbö

Sëyarë, llëye shärye norë om go ga äe. Ga tjëlkwö lër shäng bomi kong li, e Sbö Sëya i. E kjishko ga tjëlkwö kjroromi wleni ga pjäy beno löng së iyado Sbö tjok. ⁶⁴Gueniyo pjäy kjong kjong mär woydë bor go llëme» le. Eëy mär ber löng ba go llëm li ë, ba soynega shäng li ë, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjishko. ⁶⁵E irgo ga tjëlë ba kong lok ga «Tja tjëlëno bomi kong ga «Eëy ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe» loror eni e kjishko» le.

⁶⁶Kuya ba tjëlkwö kjragaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷Eshko ga Jesús tjëlë ba oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «Pjäy ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸Kuya Pedrorë ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga bop tjëlkwö kjrorwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go? ⁶⁹Bop tjëlkwö kjrorwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

⁷⁰Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Pjäy doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) kjraga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjäy kjlara wotjlik Ä wleni» le. ⁷¹Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

7 ¹E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llëme. ²Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döröe. ³Eni ga Jesús lëmga tjëlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li iya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo. ⁴Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong bokshto, pja ë miydëba wlo» le. ⁵Lara lok eni, epga ba lëmga ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjishko.

⁶Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Pjäy jek eshko woydëmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi. ⁷Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy iywa lok shjiktëng llëme. Gueniyo tjara iywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng li, e owa lër shäng ba kong kjishko. ⁸Pjäy to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, ⁹ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰Gueniyo ba lëmga brikong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹Eshko ga wlëya judio tjlapgagarë löng, ga tjëlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹²Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjëlë ga «Domer, e pjluë» le. Kjong kjong obi tjëlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäpgwë eröe» le.

¹³Eni ëmdë ga judio tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵Kuya

judío tɬlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tɬlë lök ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lök eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsdë shäng pjir, ga tɬlë ba kong lök ga «Tɬlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷Tɬlökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸Ëye tɬlökwo le ba woshko ga opyë woydë ber pɬlú oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pɬlú ba ichaga bokso ga tɬlökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹¿Kjok llgwekklo twara Moisésdë beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjây omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰«¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga ërë lëpdo?» le ba kong.

²¹Kuya ga tɬlë ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjây beno löng sëya llëme. ²²Dënashko ga pjây ichara Moisésdë bomi wapga domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésdë jlökoyo, gueniyo soyara bomi tɬlapgaga tek dënashko so tɬwlo ara lirë bäm go.) Pjây ichara eni kuzong ga bomi wapga äar dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésdë pjang li shäryëmi wlo ga no popporor ey dbaryoshko ga pjây iirkono ara bor kong ega? ²⁴No llgwemishko ga llgwemi llëbo imi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵Kuya Jerusalén soppa löng lirë ga kjong kjong tɬlë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶Shäng tɬlökwo le oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagagarë ba kong llëme. ¿Miydara lök ga no pɬluyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le lëpde? ²⁷Gueniyo no pɬluyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga ërë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pɬlúe» le löng eni.

²⁸E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tɬlë ba kong lök dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tɬlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pɬlúe» le.

³⁰Eshko ga shaya lök woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to porwara lök llëme. ³¹Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tɬlë löng ga «¿No pɬluyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³²Jesús länoyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lök syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lök kjlëbö ba shak. ³³Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tɬlë löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö döe. E irgo ga tja to iröng bor ichaga sök lishko. ³⁴Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga ä kjishko» le.

³⁵Kuya judfoga löng lirë ga tɬlë lök ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judfoga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judío llëm wleniyo ping wlo lëpde? ³⁶¿Tɬlë ga «Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga ä kjishko» le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwlo ara anmoyö lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjle dbo go ga «Ëye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸Ëye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga ërë ga ber löng së iyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni» le. ³⁹(Di li, e Sbö Sëya löklo. Ëye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwlo ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë

⁴⁰Kuya löng lirë ga kjong kjong tjle ga «Jlökoyo ga Sbö tjlokwo laga tjwe lëba li kjwe» le. ⁴¹Kjong kjong tjle ga «No pjluoy iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjle ga «Eni llëme. No pjluoy iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme. ⁴²Sbö tjlokwo tak pjang li tjle ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë Jesús kjishko. ⁴⁴Kjong kjong omshak woydë, gueniyo porwara lök llëme.

Judío tjlapgaga Jesús tjlokwo kjrono llëme

⁴⁵E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lök ba ichagaga löng lishko iröng obi. Iya ba ichagagarë lök ga tjle ba kong lök ga «¿Söromi llëm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶Kuya lök ga tjle ba kong ga «Ëye tjle woëso eni li kurwarë llëme» le.

⁴⁷Eni ga fariseoga tjle ba kong lök ga «¿Pjäy ëmdë ga jyäpgwara bakore? ⁴⁸Shji judío ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme. ⁴⁹Ba tjlokwo kjragaga löng li, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miyde löng llëme. Epga shdungko» le.

⁵⁰Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjle löng li kong ga ⁵¹«Tjlokwo tak pjang bi kjok llgwekklo go tjle ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yötso wlo, ga shdüydë eshko kjwle jä» le.

⁵²Kuya lök ga tjle ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbö tjlokwo tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydëp e go ga Sbö tjlokwo laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme» le. ⁵³E irgo ga töno löng eshko li to jongya lök ba ushko.

Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söraba öötong shäng Jesús bokshto kjlara°

8 ¹E irgo ga Jesús jem Olivos dlüpyo. ²Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjlobö eshko. Walë tek söra lök kjlara. Walë li wlenaba buk domer tjok,

o 8.1 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

gueniyo domer, e ba ñanma ñlème. Öötong löng eshko ga walë ñi iara lök beno shäng nopga löng ñi bokshto, ⁴ga tjëlë lök Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, walë kjwe wñenaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba ñanma ñlème. ⁵Kjok ñlgwekklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿Llëye ñep eshko?» ñe. ⁶Ñara lök eni, Jesús tjliya wlo, rote lök ñlëye ñe ñi go wlo.

Kuya Jesúsde ga dboryara ñlème. Kujono shäng ñlëbo të klung kjing go ba sakkwo go. ⁷Ga kjakroke lök ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjëlë ba kong lök ga «Pjäy kjone dey ga kumi ga pjlo bek, ñlëbo owa shäryaga ñlëm wñeniyo ga akkwo kjrëmi kwara ga walë kjwe lözi e go bäm go» ñe, ⁸ga kujono shäng ñlëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹Kuya nopga tjeng ñirë ga briik lök kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë ñi beno shäng Jesús tjok eröe. ¹⁰Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjëlë ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonllo? ¿Pja shduna lök ñlëmdë?»

¹¹«Llème, Tjlapga. Tja shduna lök ñlème» ñe ba kong.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun ñlëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga ñlëbo owa shäryëp ame» ñe.

Jesús tjëlëno ba kjishko om go

¹²E irgo ga Jesús tjëlëno nopga kong obi. Tjëlë ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lök ara wlo. Eye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro si roy wñeni ame. Era jëk iök shjiy ñi tjok wñeni, kjok igö wëlë wlo, ga beno shäng së iyado Sbö tjok» ñe.

¹³Kuya fariseogarë lök ga tjëlë ba kong ga «Pja tjëlë shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjölkwo tjwlo ñlème. Woyde ga ñaga oblërë bop kjishko dey» ñe.

¹⁴Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja tjëlë shäng bor kjishko ëmdë ga tjölkwo ñër shäng ñi, e jlo, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjishko. Gueniyo pjäyda ommiydë ñlème. ¹⁵Pjäy no ñlgwek, nopga kjok ëre so i dik. Gueniyo tjara no ñlgwek ñlème. ¹⁶Ñlgweror kjwe ga shäryoror bor woshko ñlëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga ñi tjok. E kjishko ga ñlgweror kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷Bomi kjok ñlgwekklo tak pjang ñi tjëlë ga eye ñlgwey wlo ga woyde ga nopga wley do pjök omño, omñe jong eni wñeniyo. Enira ñlgwey ga pjlu. ¹⁸Tjökwo ñagaga bor kjishko ñi tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara ñi tja, kjlara ñi Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjëlëno bor kjishko beke» ñe.

¹⁹Kuya lök ga tjëlë ba kong ga «¿Bop data ñep ñi sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng ñlème. Miydoromi kjwe ga bor Data ñi ë miydëmi bakoe» ñe ba kong. ²⁰Ñara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo ñishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätë ñlëm obi kjishko ga to sharaba ñlème.

²¹Eshko ga tjëlëno nopga kong jek pjlara obi. Tjëlë ga «Tja toe. E irgo ga tja wñemi, gueniyo pjäy wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë ñlëm ñi tjok. Ga tja öötong sök ñishko ga pjäy äär eshko ga äe» ñe.

²²Kuya judio tjlapgaga tjeng ñirë ga tjëlë lök eng kong ga «¿Tjëlë shäng ga «Tja öötong sök ñishko ga pjäy äär eshko ga äe» ñe shäng ñi ñlë layde? ¿Domer kjwe opzrök woydë layde shängde?» ñe lök eni.

²³Gueniyo tjëlë ba kong lök obi ga «Pjäy kjok töshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjäy wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni

llême. ²⁴ «Pjāy wołon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok» löror bomi kong e kjishko. Tjlokwo lër shäng bor kjishko li kjrëmi llëm ga pjāy wołon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok jłokoyo» le.

²⁵ Kuya lok ga tjłe ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë löror bomi kong tek dāmārshko li tja. ²⁶ Tja tjłe woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyo lër bor woshko llême. Bor ichaga tjłe bek iyado, ga tjlokwo lara bor kong li, e lotë nopga kjok ëre so kong» le.

²⁷ Tjłeno shäng ba ichaga kjishkoshko ga ba Data sök kjok dogo li llayde shäng, gueniyo miydara lok llême. ²⁸ Eni ga tjłe ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llëbo shäryër bor woshko llëm, tja pina bor Datarë sorë li lotë shäng, e miydëmi eshko bakoe. ²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llëm, llëbo woyde li shäryër iyado kjishko» le. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga nopga ara beno löng mār ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjłeno judioga mār beno löng ba go löng li kong. Tjłe ga «Tjlokwo kjrromi li rayëmi llëm ga pjāy ber löng bor oppinggaga jłokoyo. ³² Enira tjlokwo bek li miydëmi löng pjłú, ga pjāy dār e go» le.

³³ Kuya lok ga tjłe ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äätë parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo ë tjok llême. ¿Eni ga tjawa ber löng dār wlo lëp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jłokoyo ga ëye llëbo owa shäryë ga ber löng parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjłik owa lirë. ³⁵ Ga parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok iyado wlo llême. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llë, era ber sök ba pjeyoga tjok iyado wlo. ³⁶ Eni ga pjāy döga Sbö Wa ërerë ga pjāy döktong jłokoyo. ³⁷ Miydër ga pjāy Abraham tjëyoga, lëmi löng sorë li eni. Gueniyo ga tja zrömi woydë, bor tjlokwo kjrëmi woydë llëm kjishko. ³⁸ Llëbo inor Data Sbö bokshto li lotë shäng bomi kong, gueniyo pjāy jëk löng tjlokwo lāga bomi datarë bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjłe ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjłe ba kong lok ga «Pjāy Abraham tjëyoga jłokoyo kjwe ga pjāy opshäryë baiya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjlokwo bek lara Sbörë bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrömi woydë e kjishko. ¡Abraham opshäryono eni llême! ⁴¹ Pjāy opshäryë löng bomi data jłokoyo li i dik» le.

Kuya lok ga tjłe ba kong ga «Tjawa data oblë llême. Borwa data, e kjłaraso, Sbö eröe» le.

⁴² Kuya ga tjłe ba kong lok ga «Tja tek Sbö shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbö, e bomi data jłokoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llëm, tja ichaga erë. ⁴³ ¿Tjlokwo lër shäng bomi kong li llë lóklo miydëmi llëm ega? Tjlokwo li kjrëmi woydë llëm kjishko. ⁴⁴ Bomi data jłokoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjāy wotjłik baiya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydë eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zröga iyado. Tjlokwo bek li rayara, e jyörkë ä kjishko. Tjłëshko ga jyörkë erä. Wotjłik jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyo tjlokwo lër

shäng bomi kong li, e beke. Tjłokwo li kjrëmi llem e kjishko. ⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tja inomi llëbo owa shäryë? Eye llëme. Tjłokwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjłokwo li kjrëmi llem ega? ⁴⁷ Sbō tjłokwo li, e kuya ba nopga lōng kës lirë. Gueniyo pjâyda omkuk llem, pjây ba nopga llem kjishko» le.

Jesús tjłëno ba kjishko om go

⁴⁸ Kuya judío tjłapgaga lōng lirë ga tjłë lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjlara bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlōe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjłë ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llëme. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjrër kjishko. Gueniyo tja bangkjrëmi llëme. ⁵⁰ Tja ber tjwłō ara li wlëga tjarë llëme. E wlëga oblërë. No līgwe ga li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlōkoyo ga bor tjłokwo kolagaga lōng kës li, e wolon llëme» le.

⁵² Kuya lok ga tjłë ba kong ga «Miydërwa bop tjłë li go ga pja goshko Ä sëya kjlara jlōkoyo. Abraham, e wolonoe. Sbō tjłokwo lagaga lōng kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga «Bor tjłokwo kolagaga lōng kës li, e wolon llëme» lëp shäng eni sorëro? ⁵³ ¿Pja tjwłō ara borwa kjokë Abraham kjinmo lëpdo? Era wolono, Sbō tjłokwo lagaga lōng kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lëpdo?»

⁵⁴ «Llëbo shäryër tjarë om go, tja ber kësbang, tjwłō ara wlo kjwe ga e llëno llëme. Gueniyo bor iaga ber kësbang, tjwłō ara li, e bor Data, bomi Sbō lëmi li e. ⁵⁵ Gueniyo era miydëmi lōng llëme. Tjara ommiydë. Tja ommiydë llëme lōror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyō laga pjây dik. Gueniyo tja ommiydë, ga ba tjłokwo kolër iyado. ⁵⁶ Bomi kjokë Abraham, tja wen tjwe kjok ëre kjing go dbaryo ëre iya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbōrë ba kongshko ga beno wopjlūe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjłë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjän, ga pja mite jä, pja lu pjłogłō sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham inop sorëro?»

⁵⁸ «Lër bomi kong jlōkoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjän» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iirkono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbō u jong lishko dwayo.

Domer kjok igō llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesúsdë kjłara

9 ¹ Jesús jek jëk shäng wopro ga domer ina sök kjłara kjok igō llëm, weno buk eni. ² Eshko ga ba oppinggaga tjłë lok ba kong ga «Tjłapga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok igō llëm kjweni ega? ¿Llëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjishko llëm, ba dataga opshäryono owa kjishko llëm bakoe. Domer kjwe kjok igō llëm, Sbō dbo ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryëy wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryëy kjłuwe. Dbar pjitong ga llëye shäryëy wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjłëno pjir ga trōng tjwono klung kjing go, ga ba trōng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjłë ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkwō ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara lōklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tjwe shäng irōng obi, ga bokkwo poptono beno pjłūe.

⁸Ŷya ba pjeyoga löng soshko lîrë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, iy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omîno dbur rokë oba kong wleniyo omîlono eni bakoe.

⁹Eshko ga kjone kjone tjlë ga «Kjwe jlë» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «Llëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlë löng llë li kuya domer lîrë ga tjlë ba kong ga «Domer lëmi löng li, e tja» le.

¹⁰Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja kjok ik pjlu sorë?»

¹¹«No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok ik pjlu» le.

¹²Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonllo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjishko

¹³⁻¹⁴Eshko ga woshtozläng dbaryo. E kjishko ga domer li söra lok, jek öötong shäng fariseoga löng li shwoy. ¹⁵Eshko ga fariseoga tjlë lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?»

«Dishäng shtira Jesúsde bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok ik pjlu» le ba kong.

¹⁶Kuya lok ga kjone kjone tjlë ga «Domer le li, woshtozläng dbaryo jneya llëme. Miydë e go ga e ichaga Sbörë llëme» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «¿Gueniyo e llëbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llëbo iydëba llëm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjlik oblë oblë.

¹⁷E irgo ga tjleno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlë ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer li, e Sbö tjlokwo laga» le ba kong.

¹⁸Kuya judío tjlapgaga löng lîrë ga tjlokwo kjre llëme. E kjishko ga no ichara lok ba dataga wlokrë. ¹⁹Söra lok, öötong löng eshko ga judío ichagaga li tjlë lok ba kong ga «¿Weno kjok igö llëm lëmi löng li kjwe jlëre? ¿Eni ga shäng kjok ik pjlu sorë?»

²⁰«Miydërwa ga kjwe borwa wa jlë. Ga weno kjok igö llëme. ²¹Gueniyo eeri ga kjok igö pjlu sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llëme. Kjwe këguë tjän. Kjakrokozi ba kong om go dey, pjäy dborye om go wlo» le ba kong. ²²⁻²³Lära lok eni, judío tjlapgaga li bangkjre lok ara kjishko. Tjwayde lok llëm obishko ga judío tjlapgaga li tjleno lok ëng kong ga «Ëye tjleno ga “No pjluo iche le Sbörë li, e Jesús” lära ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lära lok eni pjir tjän, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjleno ga «Kjwe këguë tjän. Kjakrokozi ba kong om go dey» lära lok eni e kjishko.

²⁴E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lîrë jek obi, ga tjlë lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llëbo owa shäryaga eröe. E kjishko ga tjlokwo los bëy, Sbö ber kësbang, tjwlo ara wlo» le.

²⁵Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Domer li llëbo owa shäryagare, de llëm, e miydër shäng llëme. Gueniyo ga dämär ga tja kjok igö llëm, ga eeri ga tja kjok igö pjlu. Era miydër pjlu» le.

²⁶Eshko ga tjleno lok ba kong obi. Tjlë ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llëye shäryara bop kong?»

²⁷ «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjökwö kjrëmi woydë llëme. ¿Kjakrokëmi bor kong kjër llëno? ¿Pjäy kjöpswë woydë ber löng opping ba tjokde?» Ìe ba kong.

²⁸ Kuya lök ga domer Ìi äyoshtakza lök tjä tjä, tjëlë lök ga «¡Ba oppingga Ìi pja eröe! ¡Tjawa opping Moisés tjökwö go! ²⁹ Miydërwa ga tjökwö laga Moisés kong Ìi, e Sbö. Gueniyo domer lëp shäng Ìi wen tjwe kjone dwayo miydërwa ëmdë llëme» Ìe.

³⁰ Kuya ga tjëlë ba kong lök ga «¿E sorëro? E wen tjwe kjone dwayo miydëmi löng llëm, gueniyo bor bokkwö poptara beno pjüë. ³¹ Miydëy pjüü ga llëbo owa shäryaga syöshhtë Sbö kongshko ga tjökwö kuya llëme. Gueniyo ëye Sbö poshrëk, llëye woydë Ìi shäryë iyado ga era syöshhtë ba kong ga tjökwö kuya. ³² ¿Kuy lilonshko ga ëye weno kjok igö llëm Ìi bokkwö poptaraba eni lëba? Ëye llëme. ³³ Domer Ìi ichaga Sbörë llëm kjwe ga llëbo shärye kjweni ga äe» Ìe.

³⁴ Kuya lök ga tjëlë ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llëbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woydë ega?» Ìe lök ba kong, ga ichara lök judüga syö uyo dwayo, ga ichara lök opzrëk e roshko ame.

Nopga kjok igö llëm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesúsdë. Eni ga domer Ìi wlenä, ga tjëlë ba kong ga «¿Pja mär no to ter kjok dogo dwayo Ìi gore?»

³⁶ «Tjlapga, lëp shäng Ìi ë löb bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» Ìe ba kong.

³⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «E inop tjän. Shäng lan bop tjok Ìi e» Ìe.

³⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja mär bop go» Ìe, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjëlë domer Ìi kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no lligwega, nopga kjok igö llëm wleni ber löng kjok ik pjüü wlo, nopga kjok ik pjüü wleni Ìi ber löng kjok igö ame wlo bakoe» Ìe.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjölöbö. Tjälëno eni Ìi kuya lök ga tjëlë ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok igö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok igö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi Ìi kjishko llëme. Gueniyo pjäy kjok ik pjüü lëmi kuzong ga pjäy shdungko» Ìe.

Öng wlep ushko so daga pjüü anmoyö Ìi, e Jesús

10 ¹ Eshko ga Jesús tjëlë obi ga «Lër bomi kong jököyo ga ëye jek opzrëk öng wlep ushko so kjëryo jong Ìi u bäng go llëm, gueniyo jek opzrëk ba poglo go ga e öng lüyotkaga. ² E ga ëye jek opzrëk u bäng Ìi go ga öng daga jököyo Ìi e. ³ Ga kong u bäng Ìi döya u bäng daga shäng lirë, opzrëk jek e go wlo. Eshko ga ba öng Ìi roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baiya Ìi shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng Ìi jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lök pjüü kjishko. ⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lök llëm, tök lök llet erä, ba ybö miyde lök llëm kjishko» Ìe. ⁶ Tjälëno öng wlep ushko so jyäglö go eni, gueniyo llë löklo miydaraba llëme.

⁷ E kjishko ga tjëlë obi ga «Lër bomi kong jököyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng Ìi, e tja om go löklo. ⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës Ìi, e öng

lūyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lökshko ga ba ybō kura lök llême. ⁹U bäng lër shäng li, e tja löklo bakoe. Ëye jek opzrëk tja shäng li go ga era dök-tonge. E opzrëk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wlêpe.

¹⁰»Lūgwanggaga tjwe löng öng li lūyotkaga, zrōga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng sē iyado Sbō tjok wlo, ber löng wopjlū wlo. ¹¹Tja öng daga pjlu anmoyō wleni. Öng daga pjlu li optwē wolon öng li kjishko. ¹²Ëye parkē öng li dē dbur kjīy dō ga opshāryē eni llēm, öng li baiya llēm kjishko. Iya ga shjiti kjloshko so iir ā wleniyo tjwe sōk kjlāra ga öng daga potjwlēk ī li tōk, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlāra, ga llamo shdār ber kjloroe. ¹³Öng daga potjwlēk ī li tōktong, ba kong ga öng li tjwlo ara llēm kjishko, dbur woydayde shäng erōe.

¹⁴»Tjara öng daga pjlu anmoyō wleni. Bor öng li miydër shäng pjlu, ga tja miyde lök pjlu bakoe. ¹⁵Tjawa èng miydë löng eni li, e so Data Sbō miydër shäng pjlu, ga tja miyde shäng pjlu li kjoyoe. Ga tja optwē wolon bor öng li kjishko. ¹⁶Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjëryo lër shäng li kjoyo llême. Eni ëmdë ga bor ybō kuya lök bakoe. Epga tön tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjri-naso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷Tja optwē wolon ba kjishko, e irgo ga tja woshre iröng obi. Tja woyde bor Datarë ara e kjishko. ¹⁸Woydoror eni llēm kjwe ga tja zrōga èrë llême. Tja optwē wolon wlo laga tjarë. Tja kong dbo twara bor Datarë ara, tja optwē wolon wlo, tja woshre iröng obi wlo bakoe» lë.

¹⁹Kuya judiōga löng lirë ga beno löng wotjlīk kjrīng pjök obi. ²⁰Epga ara tjlē ga «iDomer kjwe goshko Ā sēya kjlāra! iKjwe skwē! iKuy ega?» lë. ²¹Gueniyo kjone kjone tjlē ga «No goshko Ā sēyaga tjlē eni llême. iNo kjok igō llēm wleniyo popte Ā sēyagarë sorëro?» lë lök eni.

Judiōga mār woydë Jesús go llême

²²E irgo ga öötong kjok owa dbaryo, ga Sbō u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrëkoba wopro ga ²³Jesús jek jëk shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbō u jong lishko. ²⁴Eshko ga kopjringa judiō tjlāpgagarë lök pjribri, ga tjlē lök ba kong ga «iTjawa iëp ber tjeng wotjlīk pja ëro lërwa äär jong llonoro? No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja jlökoyo wleni ga los borwa kong wëlë, miydërwa wlo» lë.

²⁵Kuya ga tjlē ba kong lök ga «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlökwo kjrōromi llême. Llëbo iydëba llēm wleniyo shāryër shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ē miydëmi wëlëe. ²⁶Gueniyo tja tjlökwo kjrëmi löng llēm, pjāy öng wlëp ushko so botoya llēm kjishko. ²⁷Botoya līra, bor ybō kuya lök. Epga miydër pjlu, ga jëk lök bor irgo. ²⁸Epga iër ber tjeng sē iyado Sbō tjok, wolon ame. Tjeng bor wlōshko, ga dōga èrë bor shjiryō llême. ²⁹Twaga bor Datarë beno tjeng bor kong. Era kësbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wlōshko, ga dōga èrë ba shjiryō llēm bakoe. ³⁰Tja, Data Sbō, tjawa kjlaraso» lë.

³¹Kuya lök ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lök, löya wlo lë, ³²gueniyo Jesús tjlē ba kong lök ga «Llëbo iydëba llēm wleniyo shāryoror Data Sbō ko goshko ara. iTja lömi, zrōmi woydë akkwo kjwe go llëbo shāryoror kjone dey li kjishko?»

³³«Pja lörwa e kjishko llême. Pja no erōe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbō wleni. Pja shäng Sbō läywë owa, iëp ber tjwlo llēm wlo lëp. Pja lörwa e kjishko» lë.

³⁴Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok lîgwekkîo go eni: “Lêr bomi kong ga pjây sböpga’ lê Sbörë eni.”» ³⁵Miydëy ga llëye tak pjang Sbö tjëlökwo go lî, e kjëy ga äe. Ga Sbö tjëlëno nopga kong, ga kowara sböpga. ³⁶Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbö Wa” löror bomi kongshko ga pjây wotjîk ga tja shäng Sbö läywë owa, tja ber tjwîo ara wîo lêr lêmi eni ega? ³⁷Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjëlökwo kjrëmi llëm ga pjîlue. ³⁸Gueniyo tja opshäryë Data Sbö dik kuzong ga tja tjëlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng lî go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjây mär woydë bor go llëm gueniyo» lê.

³⁹Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰E irgo ga Jesús jek öötong shäng Jordán diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandë dënashko, e kjokyo. ⁴¹Eshko ga nopga öötong löng ara ba shwoy, ga tjëlë lok ëng kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme. Gueniyo llëye lara domer kjwe kjishko kës lî, e beno jîlõe» lê lok eni. ⁴²Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

Lázaro wołonoe

11 ¹⁻²Domer shäng kjîlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikkîo lî pjîlëblë kwongga Tjîlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba kâkzong go lî e. Pjîlara ga Lázaro buk swîo ara. ³E kjîshko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjëlë ba kong ga «Tjîlapga, Lázaro woydëp ara lî, e buk swîo ara» lê.

⁴Kuya ga tjëlë ga «E shara swîorë, ba wołon dbaryo wîo lî öötong kjîy llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwîo ara oba bokshto wîo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwîo ara oba bokshto wîo bakoe» lê. ⁵Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lîshko.

⁷Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» lê.

⁸Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Tjîlapga no pingga, kjupäshko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judîogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» lê.

⁹Kuya ga tjëlëno ba kong lok llëbo jyägîo go. Tjëlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dîo tē kjok shröngto äär jong kjok säng iyado llëmdo? Èye jek shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjîy. ¹⁰Gueniyo èye jek shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjîshko» lê. ¹¹E irgo ga tjëlë ba kong lok obi ga «Bi kjîlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» lê.

¹²⁻¹³Kuya lok ga wotjîk ga buk pë jîlökoyo lê. E kjîshko ga tjëlë lok ba kong ga «Tjîlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» lê, miga «E buk pëe» lê Jesúsde lî, e Lázaro wołonoe layde.

¹⁴Eni ga tjëlëno ba kong lok wëllëe. Tjëlë ga «Lázaro, e wołonoe! ¹⁵Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm lî, e ber bomi kong pjîlue. Llëbo shäryër wîo lî ñnoma ga pjây mär ber löng bor go jek këgong. E kjîshko ga tja wopjîlue. Kjweri shji to îk» lê.

¹⁶Ba oppinggaga tjeng lî tjrëko shäng kjîlara ko Tomás, e kowëba Kjîlë bakoe. Eshko ga tjëlë ba pjeyoga oppinggaga tjeng lî kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wołon ba tjok wîo» lê.

Lázaro woshrra Jesúsdë iröng obi

¹⁷Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjän. ¹⁸Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jëk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.^q ¹⁹Eni kuzong ga judfoga öötong löng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorkë wlo.

²⁰Jesús jem shäng ääto eshko li kuya Martarë ga jer ba wlojkrë irbo. Maríara beno sök ushko. ²¹Marta öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme. ²²Gueniyo miydër ga öötong dbar kop ara tjän ëmdë ga llëye rokëp Sbö kong li twe ber bop kong» le.

²³Kuya ga tjlä ba kong ga «Bop sing, e woshre iröng obi» le.

²⁴Kuya ga tjlä ba kong ga «Miydër ga woshre iröng obi kjok pjir dbaryo lishko jä» le.

²⁵Kuya ga tjlä ba kong ga «Nopga woshraga ber löng së iröng obi li, e tja. Nopga iaga ber löng së iyado Sbö tjok li, e tja bakoe. Eye mär bor go ga wolono ëmdë ga ber löng së iyado. ²⁶Ga eye mär löng bor go, ga beno löng së iyado Sbö tjok ga era wolon ame. ¿Llëye lër shäng li tjlokwo kjrëpde?»

²⁷«Eng, Tjlapga. Miydër ga no pjluvo, Sbö Wa iche le Sbörë ter tjwe kjok ëre kjing go li, e pja» le ba kong.

²⁸E irgo ga jem iröng ba ushko ba löng rokë. Öötong shäng eshko ga rokara dboshko, ga tjläno ba kong tjoksa. Tjlä ga «No pingga li shrono shäng jushko, ga pja roke shäng» le.

²⁹Kuya Maríarë ga kojono jekdo, ga jek Jesús ik. ³⁰Eshko ga Jesús wlëna Martarë shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llëme.

³¹Eshko ga María kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo li iya judfoga tjeng ba yorkë eshko lirë ga wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

³²Jesús iya Maríarë pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme» le.

³³Eshko ga kjök tono sök slar ëë li, judfoga löng ba yorkaga li slar lok ara li iya Jesúsdë ga jek wosong erä, beno woydë ara, ³⁴ga tjlä löng li kong ga «Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«Ip woydë ga shji to ik» le ba kong.

³⁵Eshko ga Jesús slar ëë. ³⁶Iya judfoga löng lirë ga tjlä lok eng kong ga «Shinmo li woydara ara, izia» le.

³⁷Gueniyo kjone kjone tjlä ga «Kjupä ga no kjok igö llëm wlëniyo poptara domer kjwerë kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjimtara wolon llëm wlo llëm ega?» le.

³⁸Eshko ga Jesús woydë ara obi. Sak li jong guëng jong ööng kjwara li roshko, ak kësbang iak jong kjwara ba bängzakklo. Öötong shäng eshko ga ³⁹tjlä nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjozia» le.

Kuya shinmo dor Marta lirë ga tjlä ba kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkëng (4). Eni ga lö ong tjän» le.

q 11.18 Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

⁴⁰Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja tjëlëno bop kong tjän ga tja tjëlökwo kjrëp ga Sbö dbo kälä ip jëlökoyo lorop bop kong eni» le.

⁴¹Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsdë, tjëlë ga «Data, llëye loror bop kong li kurop. Tja wopljú bop tjok e kjishko. ⁴²Miydër ga tja kup iyado, gueniyo lër shäng ère, nopga tjeng ère kjishko, tja ichaga pjarë miyde lok wlo» le.

⁴³Syöshtono eni pjir ga tjëlëno dbo go. Tjëlë ga «¡Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le. ⁴⁴Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng së tjän. Eshko ga ba orkwo, ba dre, e poyrik shwomzrëng go, ga kä potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjëlë nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba kä potaywoklo kjwe dözia. Ga to wëyë» le.

Jesús zröya woydë judío ichagagarë le

⁴⁵Eni ga llëbo shäryara Jesúsdë li iya judiöga öör löng María yorkë lirë ga epga ara beno löng mär ba go. ⁴⁶Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lan-yotkë fariseoga kong. ⁴⁷Kuya lok ga Judío Kjol Llgwegaga Këskësyö rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, èng tòng wlo. Eshko ga tjëlë lok tönö löng li kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong? ⁴⁸Rayëy ber kjweni ga nopga löng kës li kjlopswë mär ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga èngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbö u ère pjik, ga bi tjëyoga ère zröya lok pjir bakoe» le.

⁴⁹Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kës-bangyo. Eshko ga tjëlë tönö löng li kong ga «Pjäy kjok miydë sira llëme. ⁵⁰Pjlú wlo ga no wolön kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolön llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le. ⁵¹Caifás tjëlëno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kës-bangyo kuzong ga e iara Sbörë ba tjëlökwo lë oba kong eni, ga tjëlökwo lara li, e Jesús wolön judiöga löng kës äska li löklo. ⁵²Ga Jesús wolön ba äska dö llëme. E wolön Sbö nopga shdöktong tjeng kjok kjwang jikong li äska, töya wlo, ber tjeng tjëyo kjrinaso wlo. ⁵³Eni ga llgwera lok èng tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lëkong ga beno löng wotjlik eni.

⁵⁴E kjishko ga Jesús jëktong shäng judiöga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmshko li ber buk soshko.

⁵⁵Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judiöga kong li döörë. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äatë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. ⁵⁶Eshko ga to löng Jesús wlëk, ga kjakroke lok èng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjëlëno nopga uunkong kong. Tjëlë ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

Poshtikklo iö pjëlëbë tjwlo ara wleniyo tyara Maríarë Jesús dre kjing go

12 ¹Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shäng Betania

kjokyo, Lázaro sök lishko. Dëna ga Lázaro wołono, ga woshrra Jesúsde iröng obi. ²Öötong shäng eshko ga dli shäyaraba ba shrëkklo. Ga dli li pjłorgara Martarë nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrëko Lázaro sök bebi. ³Eshko ga María poshtikklo lõ pjłëblë tjwlo ara wleniyo söno bayo eeje^r bapkwō kjwara kësang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba käkzong go. Eshko ga u li roshko beno lõ poshtikklo lõ pjłëblë li eröe.

⁴Jesús oppinggaga tjeng li tjrëko sök kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Lläye shäryë eshko li iya ga tjle ga ⁵«¿Kjwe zäya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjłoglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydë kjy lileme. E iak beno shäng dbur bapkwō daga ba pjeyoga kong. Olo ga dbur iak tjeng ba bapkwō roshko li luyotke, e lügwang kjishko. Lara eni e kjishko.

⁷Kuya Jesúsde ga tjle ba kong ga «¡Wëyë! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iëba sakshkoshko ga bor doyo ëre beno poshtik pjir tjan wlo. ⁸Oba song wleniyo, e löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado lileme» le.

Lázaro zröya woydë syöshtaga kägäyogarë

⁹Eshko ga Jesús öötong shäng Betania kjokyo li roy miydara judfoga ararë, ga shrono löng ba ik. Shrono löng Lázaro ik bakoe. Wołono, ga woshrra Jesúsde iröng obi li e. ¹⁰⁻¹¹Lázaro kjishko ga judfoga ara mär beno löng Jesús go. E kjishko ga syöshtaga kägäyoga wotjlík lok ga «Lázaro ëmdë ga zröy bakoe» le lok ëng kong eni.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹²Wëshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrëk lirë. ¹³Eni ga mek korga kjrara, söra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokrë. Ga tjle lok dbo go ga

«Kjwe pjlu jlöe.

Ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Kjwe Israel tjëyo pjłuyo.

Kjwe kjimte Sbörë» le.

¹⁴E bäm go ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko lligwoklë wleniyo wlëna Jesúsde kjlara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbō tjłokwo go sorë li eni. Tjłëno beno eni:

¹⁵«Sión^r sopga, lläye bangkjrëmi lileme.

¡İzïa! Bomi pjłuyo, e tek sök döröe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre töshko lligwoklë wleniyo kjing go.»^t

¹⁶Eshko dbaryo ga llëbo shäryono li, e llë löklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirë löng lileme. Gueniyo Jesús brikotong to jem kjok dogo irgo ga llëbo

shäryono Jesús kong ëre, e tak beno pjang Sbõ tjëlkwõ go ba kjishko tek dëna tjän li miyde lõk kjwëlë jä.

¹⁷Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrrara iröng obi. Ga Jesús opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga öör löng ba tjok sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lõk ara ba wlojkrë. ¹⁹Eshko ga iya fariseogarë lõk ga tjël lõk ëng kong ga «¿Imi ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús İano ba wolön dbaryo kjishko

²⁰Nopga öötong löng eshko dbar shrëk li tjërko, Grecia sopga löng kjlëbö bakoe. ²¹Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjël lõk ba kong ga «Tjlapga, tjawa İan woydë Jesús tjok» le.

²²Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga İara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lë Jesús kong.

²³Kuya Jesüsdë ga tjël ba kong lõk ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlo ara nopga uunkong bokshto li, e dbaryo öötonge. ²⁴Lër bomi kong jlökoyo ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga İon jër klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, İlëm ga İlëye wen İlëme. ²⁵Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko İlëm wlo le ga äär kjok dogo İlëme. Gueniyo ëye wotjlik ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo İlëm ga era ber sök së İyado Sbõ tjok. ²⁶Ëye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok İyado, tjä äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga ëye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwlo ara.

²⁷»Eri ga tjä ëre wosonge. İlëye shäryër miydër İlëme. Tja shrono shäng na, İlëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tjä kjimtos, tjä dös İlëye wen tjwe bor kong İishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸E irgo ga tjël obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwlo ara» le.

Eshko ga ybõ kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjël ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwlo ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjël ga «E kjrik» le, kjone kjone obi tjël ga «E Sbõ parkaga kjok dogo so li tjëlkdõ ba kong» le.

³⁰Eni ga Jesús tjël ba kong lõk ga «Ybõ kuroy li tjëlno beno bor kong İlëm, beno bomi kong. ³¹Nopga Sbõ miydë İlëm wleniyo İlgwezlong dbaryo li öötonge. Kjok ëre ichaga li,^u e kjozlong kjok ëre kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³²Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le. ³³İara eni, e wolön sorë li İöklo.

³⁴Eshko ga nopga löng li tjël ba kong ga «No pjlıyo iche le Sbörë li ber sök së İyado, tak pjang kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjël ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjluwe lëp sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lëp shäng li llë İöklo?»

³⁵«İök shjiy ëre ber shäng bomi tjërko dbar kjwëbö obi döe. E wopro ga pjäy jëk löng bor go, pjäy wlenä shkërëshko ga pjäy sabyë İlëm wlo. Ëye jëk shäng kjok ro sİ roy ga jongya kjone miydë İlëme. ³⁶Eni ga İök shjiy ëre shäng

^u 12.31 Kjok ëre ichaga le li, e Ä İöklo.

obishko ga pjäy mär ber löng bor go, pjäy opyë ber löng so tja kjoyo wlo» ie ba kong. Tjlëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judíoga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷Llëbo ñydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kës ëre nopga li bokshto. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹Shäryono eni, tjlokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isafasdë li ber jlokoyo wlo. Jesús dbo kälä ina, ga tjlëno ba kjishko. Tjlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjlokwo kjruga ëro?

¿Bop dbo ara li ñga ëro?»

Tjlëno beno obi eni:

«Epga iara Tjlapgarë beno löng kjok igö llëm wleni,
iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye ñya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok llëm wlo,

optwë ber löng bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo.»

Epga mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴²Eni ëmdë ga judíoga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judíoga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye ñara lok ë kong llëme. ⁴³Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwlo ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴Eshko ga Jesús tjlëno nopga kong dbo go. Tjlë ga «Ëye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵Ga tja ñyashko ga bor ichaga ñya bakoe. ⁴⁶Tja shrono shäng kjok ëre kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro si roy wleni ame wlo.

⁴⁷»Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li llgwega llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga ëye bor tjlokwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwega tjarë llëm, ⁴⁸e llgwega oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjlokwo kjrara llëm kjishko, tja wlokjara llëm kjishko bakoe. ⁴⁹Tjlokwo li loror bor woshko llëme. Llëye loror li, loror sorë li, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ga loror eni. Miydër ga ba tjlokwo kjrägaga li ie ber löng së ñyado ba tjok. Loror eni e kjishko» ie.

Ba oppinggaga dre shkwara Jesúsde

13 ¹Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miyde Jesúsde ga kjok ëre raye ber, ga jongya iröng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ëre kjing go li woydara ara ñyado, ga pina ba kong, äär jong pjirshko.

²Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús ië ba oppinggaga tjok kjok säng li döloyo äätë llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. ³Miyde Jesúsde pjir ga llëbo tjeng kës

li iara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi. ⁴Eni ga sök ië ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjirra pjang pjibri ba dop go. ⁵Eshko ga di kjrara, tjyara ba bapkwo roy, ga opyono sök ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwë, ga ba dre döya sök shwong podongglo li go.

⁶Öötong sök Simón Pedro dre shkwë ga Pedro tjilë ba kong ga «Tjlapga, ¿tja dre shkwëp lëpdo?»

⁷«Lëye shäryër bop kong li, e lile löklo miydëp sök lileme. Gueniyo ilono ga lilebo ëre lile löklo miydëp pjire» le ba kong.

⁸Kuya ga tjilë ba kong ga «Lileme. Pja ichër bor dre shkwë lileme» le.

Kuya ga tjilë ba kong ga «Bop dre kjwe shkwër lilem ga pja ber no botoya lileme» le.

⁹Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, enira woydër ga tja dre shkwëp dö lileme. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰Kuya ga tjilë ba kong ga «Ëye wono pjir tjan ga doyo uunkong beno drëpdrëe. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydë eröe. Ga pjäy löng drëpdrë wleni tjan, gueniyo pjäy uunkong lileme» le. ¹¹Miyde ga ba soynege ba wloyoga kong li sök kjone dey, löng drëpdrë wleni uunkong lileme lara eni e kjishko.

¹²Ba oppinggaga dre shkwara pjir ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sök ba iozlong shtoyo iröng obi. Eshko ga tjilë ba oppinggaga kong ga «¿Lilebo shäryoror bomi kong kjwe lile löklo miydëmire? ¹³Tja kowëmi no pingga, lilem ga Tjlapga lëmi, ga lëmi eni li beke. ¹⁴Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjäy dre shkworor kuzong ga woyde ga pjäy ëng dre shkwë kar kar eni bakoe. ¹⁵Shäryoror bomi kong kjweni, imi wlo, pjäy omshäryë ëng kong kjweni iyado wlo. ¹⁶Lër bomi kong jlokoyo ga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo tjwlo ara, ba sogo kjinmo lileme. Ëye roy söga wleniyo ga e tjwlo ara, ba ichaga kjinmo lilem bakoe. ¹⁷Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e lile löklo miydëmi löng pjluë. Ga shäryëmi eni wleni ga pjäy ie Sbörë ber wopjluë.

¹⁸»Gueniyo lër shäng pjäy uunkong kong lileme. Kjröror tjeng botoya li ë, e miydër sök pjire. Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlokoyo wlo. Tjilëno beno eni: «Ëye ië sök bor tjok ga kworkwono beno sök bor wloyo.»^x ¹⁹Lilebo ëre lër shäng bomi kong, e shäryoydë lilem obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydëmi e go ga Sök Iyado li, e tja. ²⁰Lër bomi kong jlokoyo ga ëye, no ichoror li wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe» le.

«Pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsde

²¹Tjilëno eni pjir ga wosonkono ara, ga tjilë ga «Lër bomi kong jlokoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²²Kuya lok ga beno löng ëng bokkwo ik drëng kjlarashko kjlarashko, gueniyo ë layde miyde lok lileme. ²³Kjlara sök Jesús zlong bäng, woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li^y e. ²⁴Eshko ga Simón Pedro kä wikzong sök eshko li kong, ë layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ÿya ga tjîê Jesús kong ga «Tjîapga, ¿ê lõpdê?» ïe ba kwomsoshko.

²⁶Kuya ga tjîê ba kong ga «Pjîlung shosho suk pjir ëre pör, ga twër ë kong ga e» ïe. Eshko ga pjîlung shosho suk pjir ïi pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa ïi kong. ²⁷Ga pjîlung shosho suk pjir ïi kjarashko ga go Ä shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjîê Judas kong ga «Lîêye shäryëp wîo ïi shäryos malinge» ïe. ²⁸Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirë, gueniyo llë layde sök ïi miyde lok llëme. ²⁹Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjishko ga kjone kjone wotjîno ga ichara Jesúsdë llëbo tjwîlek ba dbar shrëya wîo ïi kong, llëm ga ichara dbur twë oba song wleniyo kong ïara. ³⁰Eni ga pjîlung shosho suk pjir ïi kjarara Judasde pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkë tjän.

Tjîokwo tjaglën

³¹Judas opshino to irgo ga Jesús tjîê ba oppinggaga beno tjeng ïi kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwîo ara oba bokso, ga Sbö ber kësbang, tjwîo ara bor kjishko eni bakoe. ³²Eni ga Sbö iër ber kësbang, tjwîo ara eni ga Sbö Wa ëre ie ber kësbang, tjwîo ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³»Pjây bor wapga wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo löror judfoga kong ïi, e lër bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wîemi, gueniyo tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga äe. ³⁴Tjîokwo lër bomi kong, shär-yëmi wîo ïi, e tjaglën. Pjây ëng woydos ara kar kare. Pjây woydoror sorë ga pjây ëng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵Shäryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjây bor oppinggaga jîokoyo» ïe.

«Jesús, e ë miydër llëme» lëp oba kong» ïara Jesúsdë Pedro kong

³⁶Eshko ga Simón Pedro tjîê ba kong ga «Tjîapga, ¿pja to kjone?»

«Tja to äar kjone lishko ga pja äar eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äar bor irgo» ïe ba kong.

³⁷Kuya ga tjîê ba kong ga «Tjîapga, ¿tja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bop kjishko ga pjîlue» ïe.

³⁸Kuya ga tjîê ba kong ga «¿Pja optwë wolon bor kjishko jîokoyore? Lër bop kong jîokoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjîuntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» löror oba kong pjloglo mya tjän» ïe.

Shji äar Data sök lishko sorë

14 ¹Eshko ga Jesús tjîê ba oppinggaga kong ga «Pjây wosonkë llëme. Pjây mär ber löng Sbö go, pjây mär ber löng bor go bakoe. ²Bor Data ushko ga nopga ber löng wîo ïi shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga löror bomi kong tjän. Tja to shto poshäryë bomi kong eshko. ³Ga shto poshäryër bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokrë, ga pjây sör bor tjok, pjây äar ber löng bor tjok eshko wîo. ⁴Irbo jek äar tja to kjone lishko ïi miydëmi löng pjir tjän» ïe.

⁵Kuya lok ga Tomás tjîê ba kong ga «Tjîapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. ¿Eni ga irbo ïi miydërwa sorë?»

⁶«Pjây äar ber löng Data Sbö sök lishko bor kjishko. Tjîokwo bek ïi miydëmi bor kjishko. Pjây äar ber löng së jîokoyo bor kjishko bakoe. Ëye mär bor go

llem ga aar Data Sbö sök lishko llem. ⁷Bäm goshko ga tja ë miydoromi llem. E kjishko ga bor Data miydoromi llem bakoe. Gueniyo eeri jek lekong ga e miydëmi löng pjü, e inomi shäng wleni kjishko» le.

⁸Eshko ga Felipe tjle ba kong ga «Tjlapga, Data Sbö pīs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹Kuya ga tjle ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjan. ¿Eni ga tja miydëp shäng llem obire? Eye, tja ina ga Data Sbö ina bakoe. ¿Eni ga «Data Sbö pīs borwa kong» lep bor kong sorëro? ¹⁰Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. ¿E jlöe lëmi llemde?» le.

Eshko ga tjle ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjlokwo ler shäng bomi kong li, e botoya llem. Jlokoyo ga pak shäryër shäng li, e shäryaga Data Sbö shäng bor tjok lirë.

¹¹»Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jlöe lözia. Llem ga pjäy mär bor go, llebo shäryoror inomi li kjishko. ¹²Lër bomi kong jlokoyo ga eye mär bor go ga pak shäryër shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak shärye kësang e kjinmo bakoe. ¹³Ga lleye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong, Data Sbö iër ber kësang, tjwlo ara oba bokso wlo. ¹⁴Lleye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong eni jlokoyo.

«Sbö Sëya ichër jek bomi kjimtë» İara Jesúsdë

¹⁵»Tja woydëmi wleni ga bor tjlokwo kolozia. ¹⁶Enira llebo rokër Data Sbö kong, ga pjäy kong bomi poshdungga twe oblë, ber shäng bomi tjok iyado wlo. ¹⁷Sbö Sëya li e. Tjlokwo bek li piya bomi kong, miydëmi wlo. Nopga Sbö miydë llem wleniyo omwlokjre llem, iya lok llem kjishko, miyde lok llem kjishko bakoe. Pjäyda ommyidë, shäng bomi tjok kjishko, ber shäng bomi yorkaga iyado wlo kjishko bakoe.

¹⁸»Tja toshko ga pjäy rayër ber löng llupsëng wleni llem. Tja tjwe iröng bomi shwoy obi. ¹⁹Dbar sira obi ga tja iya nopga Sbö miydë llem wleniyorë ame. Gueniyo pjäyda, tja imi obi. Eshko ga tja sök së kjishko ga pjäy ber löng së jlokoyo. ²⁰Eshko dbaryo ga pjäy ommyidono ga tja shäng bor Data tjok, pjäy löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹Eye bor tjlokwo kjre, ga kole ga bor woydaga jlokoyo li e. Bor woydagaga löng kës li, e woyde bor Datarë ara. Epga woydër, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²²Kjlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llem. Judas li tjle Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erö ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llem ega?»

²³»Eye, tja woyde ga bor tjlokwo kole. Eni ga e woyde bor Datarë, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴Eye, tja woyde llem ga bor tjlokwo kole llem. Tjlokwo ler shäng kumi löng li, e laga tjarë llem, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë.

²⁵»Tjlokwo ëre loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶Gueniyo Sbö Sëya, bomi poshdungga li iche Data Sbörë bomi kong bor ko go, ga pjäy piya jek këgong, tjlokwo loror bomi kong kës li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷»Tja toe. Gueniyo ga pjäy iër ber löng wlepe. Pjäy löng wlep laga li, e tja. Pjäy ie nopga Sbö miydë llem wleniyorë ber eni llem. Pjäy wosonkë llem, lleye bangkjre llem bakoe.

²⁸»Tja tjlëno bomi kong ga «Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwoy obi» loror li kuromi tjan. Tja to iröng Data Sbö shwoy. Eni ga tja woydëmi jlökoyo wleni ga pjây ber löng wopjlû eshko, Data Sbö kësbang, tjwlo ara bor kjinmo kjishko. ²⁹Llëbo ëre shäryoydë llëm obishko ga lër shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjây mär ber löng bor go jek këgong ba kjishko. ³⁰Kjok ëre ichaga li tek tjwe shäng. E kjishko ga tja tjlë bomi kong ara obi llëme. E dbo ara, bor ichë wlo llëme. ³¹Gueniyo Data Sbö woydër ara. E kjishko ga e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Eësë, shji toe» le.

Kjillgwo sokö, ba kowo

15 ¹Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjilëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ²Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlu anmoyö wlo. ³Pjây so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlokwo loror bomi kong li kjrromi kjishko. ⁴Eni ga pjây ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tuktëng ba sokö go guing. Pjây so e kjoyo bakoe. Pjây ber löng bor tjok llëm wleni ga pjây llëbo pjlu shäryë ga äe.

⁵»Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjây so ba kowo li kjoyo bakoe. Eye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyoe. Gueniyo eye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlu shäryë ga äe. ⁶Ga eye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e töy, suy wlo erä. ⁷Gueniyo pjây ber löng bor tjok, ga pjây mär ber löng bor tjlokwo go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸Pjây ikoba ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyo ga miydëba e go ga pjây bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwlo ara bomi kjishko.

⁹⁻¹⁰»Pjây woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolözi ber löng iyado, pjây woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wopjlû, botoya dik wlo. Eni ga pjây wopjlû jlökoyo. ¹²Tjlokwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây woydoror sorë ga eni. ¹³Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwlo ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjishko li e. ¹⁴Ga tja kolëmi wleni ga pjây kowër bor pjeyoga. ¹⁵Parkagaga tjeng li, llëye shäryë ba kägäyörë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjan. E kjishko ga pjây kowër bor parkaga ame, pjây kowër bor pjeyoga shara.

¹⁶»Tja kjraga pjäydë llëm, pjây kjraga tjarë. Ga pjây ioror beno to löng llëbo pjlu ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷Tjlokwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjây ëng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbö miydë llëm wleniyorë shjiktëng

¹⁸»Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây iywa lok shjiktëng wleni ga woyosh-rëmi eshko ga tja iywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹Pjây so epga kjoyo

kjwe ga pjây woyde lõk pjîú, ba pjeyoga wîeni. Gueniyo pjây kjroror ba tjrêko dwayo kuzong ga pjây so epga kjoyo ame. Pjây îywa lõk shjiktêng e kjîshko. ²⁰Tjîokwo lõror bomi kong îi woyoshrozîa. Tja tjîlêno bomi kong ga “Par-kagaga tjwîlêk lõng pjir wîeniyo tjwîlõ ara, ba sogo kjinmo îlême” lõror eni. Eni ga tja shduna lõk kuzong ga pjây shdûya lõk eni bakoe. Tjîokwo lõror ba kong îi kjrara lõk kjwe ga tjîokwo îemi ba kong îi kjre lõk eni bakoe. ²¹Lîlêbo uunkong êre shârye lõk bomi kong, pjây bor nopga kjîshko, bor ichaga miyde lõk îlêm kjîshko bakoe.

²²»Tja kjwe shrono tjîlêno ba kong îlêm ga lîlêbo owa shâryara lõk îi ber pjang ba go îlême. Gueniyo epga iak beno shdungko tjân, bor tjîokwo kura lõk îi kjrara lõk îlêm kjîshko. ²³Ëye, tja îywa shjiktêng ga bor Data, e îywa shjiktêng bakoe. ²⁴Lîlêbo îydêba îlêm wîeniyo shâryoror ba kong ara. Eni îlêm kjwe ga lîlêbo owa shâryara lõk îi ber pjang ba go îlême. Gueniyo lîlêbo shâryoror îi îna lõk wêlê êmdê ga tja, bor Data, tjawa îywa lõk shjiktêng. ²⁵Ëre shâryê jûni, kjok îlgwekkîlo baîya tak pjang îi ber jîokoyo wîo. Tjîlêno beno eni: “Tja goshko îlêye owa wîlêna lõk îlêm êmdê ga tja îywa lõk shjiktêng.”^a

²⁶»Rokêr Data Sbô kong ga ba Sêya, bomi poshdungga îi iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjây kjimte, tjîokwo bek îi pîya bomi kong bakoe. Ga tjîlê bomi kong bor kjîshko ara. ²⁷Ga pjây lõng bor tjok tek dâmârshko dwayo kuzong ga pjây tjîlê bor kjîshko eni bakoe.

16 ¹»Lêr shâng bomi kong eni, pjây mâr ber lõng bor go wîo, tja rayêmi îlêm wîo. ²Pjây ichêba opzrêk jek judîoga syô uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjây zrôya nopgarêshko ga wotjîlik lõk ga lîlêbo shârye lõng Sbô kong pjîúe îe. ³Shârye lõk eni, tja, Data Sbô, tjawa miyde lõk îlêm kjîshko. ⁴Lêr shâng bomi kong eni, âar ba dbaryoshko ga tjîokwo êre woyosh-rêmi eshko wîo.

Pak shârye Sbô Sêyarê bi kong

»Tjîokwo êre lõror bomi kong tek dâmârshko îlêm, eshko ga tja shâng bomi tjok obi kjîshko. ⁵Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sôk lîshko. Eni êmdê ga “¿Pja to kjone?” îemi bor kong îlême. ⁶Lîlêbo lêr shâng îi kuromi kjîshko ga pjây beno lõng woydê ara. ⁷Gueniyo lêr bomi kong jîokoyo ga tja brik-tong îi, e ber bomi kong pjîú amoyô. Tja brik îlêm kjwe ga Sbô Sêya, bomi poshdungga îi tjwe ber bomi tjok îlême. Gueniyo tja brik-tong pjir ga e ichêr tjwe ber bomi tjok. ⁸⁻¹⁰Ga shronoshko ga nopga Sbô miydê îlêm wîeniyo, epga diktong ara îi pîya ba kong, miyde lõk wêlê wîo. Mâr lõng bor go îlêm kjîshko ga pîya ba kong ga wotjîlik bêt lîlêbo owa îi kjîshko îlême. Tja to Data Sbô sôk lîshko kjîshko ga pîya ba kong ga irbo bek îi miyde lõk îlême. ¹¹Kjok êre ichaga îi^b iak beno shdungko tjân kjîshko ga nopga îlgweya Sbôrê sorê îi miyde lõk îlêm bakoe.

¹²»Tja lîlêbo îe woydê bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjîimi ga pjây âar ba dbo go îlême. ¹³Gueniyo Sbô Sêya shronoshko ga tjîokwo bek kês îi pîya bomi kong. Eshko ga tjîokwo îe bomi kong ba woshko îlêm, tjîokwo kura îi îayde bomi kong erôe. Ga îlêye wen wîo îi îe bomi kong, wentê îlêm obishko. ¹⁴Tjîokwo botoya îi îe bomi kong, miydêmi wîo. Eni ga tja ie ber

kësbang, tjwłō ara. ¹⁵Data Sbō llēbo tjeng kēs li, e botoya. Tjłōkwo botoya li le Sbō Sēyarē bomi kong, miydēmi wlo lōror bomi kong e kjishko.

¹⁶»Wop ä ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber lōng wopjlú shara

¹⁷Kuya ba oppinggagarē lōk ga tjlē lōk ēng kong ga «¿Wop ä ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi» le shāng li llē layde? ¿Tja to Data Sbō sök lishko» le shāng li llē layde?» le lōk eni. ¹⁸Ga kjakroke lōk ēng kong jek obi ga «¿Wop ä» le shāng li llē layde? Llē layde miydēy lōng llēme» le lōk ēng kong eni.

¹⁹Llēye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdē pjire. E kjishko ga tjlē ba kong lōk ga «¿Wop ä ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi» le shāng li llē layde?» lēmi lōng ēng kong eni. ²⁰Lēr bomi kong jlōkoyo ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo lōng wopjlú wopro ga pjāy lōng woydē, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjāy ber lōng eni ame, pjāy kjlopswē ber lōng wopjlú shara.

²¹»Walē wloshko buk dōrōshko ga shaya swlōrē, dbaryo oōtong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlú ba chida tjeng li kjishko. ²²Eni wleni ga eeri ga pjāy lōng woydē ara. Gueniyo e irgo ga pjāy ĩn jek obishko ga pjāy ber lōng wopjlú. Eshko ga wopjlú li dōga ērē bomi shjiryo llēme. ²³Eshko dbaryo ga llēye kjakrokēmi bor kong wlo drete. Lēr bomi kong jlōkoyo ga llēye rokēmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong. ²⁴Llēbo rokomirē Sbō kong bor ko li go llēm obi. Gueniyo eeri ga llēbo rokōzī ba kong, ga kjrēmi, ga pjāy ber lōng wopjlú jlōkoyo.

²⁵»Tja tjlē shāng bomi kong llēbo jyāglo go, gueniyo llo go tja tjlē bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data lāywēr bomi kong wēlē. ²⁶Eshko dbaryo ga llēbo rokēmi ba kong om go bor ko go. Tjara llēbo rokē ba kong bomi kjishko guing ame. ²⁷Tja woydēmi, ga miydēmi ga tja ter shrono Sbō shwoy dwayo. E kjishko ga pjāy woyde Data Sbōrē om go. ²⁸Tja ter shrono kjok ēre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ēre kjing go dwayo jem ba shwoy irōng obi» le.

²⁹Kuya ba oppinggagarē lōk ga tjlē lōk ba kong ga «Eeri ga pja tjlē shāng borwa kong wēlē. Pja tjlē shāng llēbo jyāglo go llēme. ³⁰Ēre go ga miydērwa ga llēbo tjeng kēs li miydēp shāng pjir, llēbo kjakrokēba bop kong guing llēme. E kjishko ga miydērwa ga pja ter shrono Sbō shwoy dwayo» le.

³¹Kuya ga tjlē ba kong lōk ga «¿Bor tjłōkwo kjrēmi tjānde? ³²Dbar tjwe kjwara ga pjāy shdār ber lōng llaw pogo, pjāy kjlara kjlara ber lōng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayēmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa llēm, bor Data sök bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lēr li, e shrono tjān.

³³Lēr shāng bomi kong eni, pjāy ber lōng wlēp bor kjishko. Pjāy lōng kjok ēre kjing go obishko ga llēbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbō miydē llēm wleniyo li dbo zantor pjir tjān. E kjishko ga pjāy dbokjrozong» le.

Jesús syōshtono Sbō kong ba kjishko om go

17 ¹E irgo ga kjok dogo ĩya Jesúsdē drēng, ga syōshtono Sbō kong. Tjlē ga «Data, dbar li oōtonge. Bop Wa ēre ios ber kësbang, tjwłō ara, pja iēr ber kësbang, tjwłō ara bako wlo. ²Tja kong dbo tworop kësbang, nopga

lõng kës li ber tjeng bor wloshko wlo, tjërko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber lõng sê iyado bop tjok wlo. ³Sbõ kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber lõng sê iyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing. ⁴Pak tworop bor kong shäryër wlo li shäryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësbang, tjwlo ara kjok ëre kjing go. ⁵Kjok ëre wentë llëm obishko ga tja kësbang, tjwlo ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësbang, tjwlo ara eni obi.

Jesús syöshtono Sbõ kong ba oppinggaga kjishko

⁶»Nopga kjok ëre so kjrorop, tworop bor kong. Ga pja ë löror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjlokwo kolara lok pjluë. ⁷Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸Tjlokwo löror bor kong li, e löror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjluë ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlöe miydara lok bakoe. ⁹Tja syöshtë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syöshtë nopga pja miydë llëm wleniyo kjishko llëme. ¹⁰Nopga botoya lõng kës li, e bopoya. Nopga bopoya lõng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kësbang, tjwlo ara.

¹¹»Data, pja eröe. Tja shäng kjok ëre kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber lõng kjok ëre kjing go. Eni ga epga dos yotso bop dbo go, ber lõng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ¹²Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjlokwo tak pjang bop tjlokwo go ba kjishko li ber jlökoyo wlo.

¹³»Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo ëre lër shäng bop kong eni, epga ber lõng wopjluë jlökoyo, botoya dik wlo. ¹⁴Bop tjlokwo löror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. E kjishko ga bor nopga iywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵»Rokër bop kong ga bor nopga kjëp kjok ëre kjing go dwayo llëme. Woydër ga wlikëp, llëbo owa shärye Ärë ba kong llëm wlo. ¹⁶Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. ¹⁷Bop tjlokwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber lõng pjlo bek bop tjlokwo bek li go wlo. ¹⁸Epga ichër jek kjok ëre kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ëre kjing go sorë ga eni. ¹⁹Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjlokwo bek li go wlo.

Jesús syöshtono Sbõ kong tjlokwo kjragaga lõng kës li kong

²⁰»Tja syöshtë ba kjishko dö llëme. Llono ga tjlokwo lë lok oblië kong, ga kjong kjong mär ber lõng bor go eshko. Tja syöshtë ba kjishko lok bakoe. ²¹Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjlaraso. Woydër ga epga ber lõng kjlaraso eni bakoe. Woydër ga lõng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo. ²²Epga ioror beno tjwlo ara, tja iorop beno tjwlo ara sorë ga eni, epga ber lõng kjlaraso wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ²³Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber lõng kjlaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm

włeniyorë wło, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde łok eni bako wło.

²⁴»Data, kjok ëre shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kësbang, tjwłö ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wło, tja iorop beno kësbang, tjwłö ara li iya łok wëlë wło.

²⁵»Data, pja pjłö beke. Pja miyde nopga kjok ëre so lirë löng llëm, gueniyö tjara ommiydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjłúe. ²⁶Pja sorë, e łoror ba kong, miyde łok wło, ga lër shäng ba kong łok obi. Shäryër eni, epga ëng woydë ara kar kar wło, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok łok wło bakoe» le.

Jesús shara ba włoyogarë

18 ¹Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedrón diwa kjwo kałëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor ko *olivo* łok ara, ga opzrëno jek łok eshko. ²Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjishko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjłúe. ³Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Ëngkjwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Ëngkjwokłö söya tjeng ba włoshko, iök bakoe.

⁴Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga ëng włëno ba tjok, ga tjłë ba kong łok ga «¿Ë włëmirë?»

⁵«Jesús, Nazaret so li włëwarë» le łok ba kong.

Eni ga tjłë ba kong łok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶Łara eni li kuya łok ga opshino jek łok iröng sira, ga dgono jek rish rish tjeng tōshko.

⁷Eshko ga Jesús tjłë ba kong łok jek obi ga «¿Ë włëmirë?»

«Jesús, Nazaret so li włëwarë» le łok ba kong.

⁸Eni ga tjłë ba kong łok jek obi ga «E tja łoror bomi kong tjän. Tja włëmirë dö ga llamo löng ëre ichozı toe» le. ⁹Shäryono eni, tjłökwo łara lunashko li ber jlökoyo wło. Tjłëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjłara llëme» łara eni.

¹⁰Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer łon pjik buk tōshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹Eshko ga Jesús tjłë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wło, ga shäryër eni kjłuwe» le.

Jesús söraba Anás bokshto

¹²Eshko ga ëngkjwagaga, ba kägäyo, Sbö u dagaga, Jesús shara łok, ga kjro-chara. ¹³E irgo ga söra łok jek Anás bokshto. Anás, e Caifás kegue. Łu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kësbangyo. ¹⁴Kjupāshko ga tjłëno ga «Pjłú wło ga no wolon kjłara oba uunkong āska» łara eni.

«Jesús, e ë miydër llëme» łara Pedrorë

¹⁵E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjłara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kësbangyo

lirë kuzong ga pjöyikong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go.
¹⁶ Pedrora beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga İano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjëlë Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi İlëmdo?»

«İlëme» İe ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbö u dagaga löng İi, e iök boktöno kjwara, ga beno löng iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

İlëbo kjakrokara Anásdë Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syöshtaga kësbangyo li İlëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, İlë pıyde oba kong li kjishko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja tjëlëno oba uunkong bokshto. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judıoga syö uyo İok li roshko, İlëm ga Sbö u zlong bäng, judıoga löng kës li tön löng enido li shtoshko. İlëbo İloror İütshko İlëme. ²¹ ¿Eni ga İlëbo kjakro-këp bor kong ega? Kjakrokos bor İljökwö kugaga kong. İlëye İloror li miyde İok pjire» İe.

²² İara eni li kura Sbö u daga kjİara shäng İlirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjëlë ba kong ga «¿Tjİlapga syöshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «İlëbo İloror owa kjwe ga İlë İos bor kong. ¿Gueniyo İloror pjİu ga tja shpop ega?» İe ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syöshtaga kës-bangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër İlëme» İara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjëlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi İlëmdo?»

«İlëme» İe ba kong.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo parkaga kjİara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjëlë Pedro kong ga «¿Pja İnor shäng kjok dgak buk, kjor ko *olivo* İok ara İishko ba tjok bebi İlëmdo?»

²⁷ «İlëme» İe ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjİunoe.

Jesús söra İlato bokshto

²⁸ Kjok shröngto ga Jesús söra İlato Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko İlato, e ushko, gueniyo judıo İjlapgaga İlra opzrëno jek İok u li roshko İlëme. (Dbar shrëkklo İlë döörshko ga judıoga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno İok nopga judıo İlëm wİeniyo u roshko wİeni ga İrael İjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe İe. Opzrëno jek İok u li roshko İlëm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga İlato opshino tek kjoko, ga tjëlë ba kong İok ga «¿Domer kjwe rotëmi İlë kjishko?»

³⁰ «İlëbo owa shİaryara İlëm kjwe ga sörorwa tek bop kong İlëme» İe ba kong.

³¹ Eni ga İlato tjëlë ba kong İok ga «Eni ga sözi, İlgwezı pjäydë om go bomi kjok İlgwekklo li go» İe.

Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le. ³² Shäryono eni, tjölkwö lara Jesúsde, e wolon sorë li ber jlököyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «¿Judío pjüyo li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tja judío lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga ëngkjwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Enira pja pjüre?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjölkwö bek li laga. Eye tjölkwö bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tjölkwö bek li llë?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judío tjlapgaga tjok obi. Tjëlë ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judío pjüyo lëmi li dötë bomi kongde?»

⁴⁰ «Llëme. ¡Barrabás, e döpdë dey!» le ba kong. Barrabás, e dënashko ga ëngkjwono Roma sogpa tjok.

Jesús ichara Pilatorë zrökoba pjang kjlös go wlo

19 ¹ Eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkö sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlenä lok kara pjüpga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «¿Judío pjüyo, pja pjlu, pja tjwlo arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjëlë löng li kong ga «Domer tek sör shäng ëre izia. Woydër ga miydëmi ga bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshto pjlu dlu ioklo ywak shkö sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shäng pjüpga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjëlë löng li kong ga «Domer shäng ëre izia» le.

⁶ Iya syöshtaga kägäyoga, Sbö u dagagarë ga tjëlë lok dbo go ga «¿Zrös pjang kjlös go! ¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorë ga tjëlë ba kong lok ga «Sözi, ga zrözi pjäydë. Bor kong ga llëye wlenor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjëlë ba kong ga «Domer kjwe tjëlëno ga «Tja Sbö Wa» lara eni. E kjishko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjëlë ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek këgong. ⁹ Eni ga jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga tjëlë Jesús kong ga «¿Pja kjone so?» le, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Eni

kuzong ga tjǎe ba kong obi ga «¿Tja dboryëp woydë llëmdë? Pja shäng bor wǎshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjǎs gore, e ðaga tjarë. ¿E miydëp llëmdo?»

¹¹ «Dbo twara Sbörë bop kong llëm kjwe ga tja shäng bop wǎshko llëme. E kjǎshko ga bor twagaga bop kong löng kjwe, e llëbo owa shäryono kësbang, bop kjinmo» ðe ba kong.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llëbo shäryë ara, Jesús döya wǎ ðe. Gueniyo ga judío tjlapgaga öö ðe lök jek tjë jǎkong, tjǎe ga «Ë pogo opyë sök pjǎu ga e pjǎu kësbangyo sök Roma kjokyo ði wǎoyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wǎoyo bakoe» ðe.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlong sökkǎo jong ði kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko ði kowëba Töshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjǎokwo go kowëba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dǎo dǎuw, ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkǎo ði bong. Eshko dbaryo ga judíoga poshäryë, ba dbar ði shrëya lök wǎo. Ga Pilato tjǎe judío tjlapgaga kong ga «Bomi pjǎuyo shäng kjwe Izǎa» ðe.

¹⁵ Kuya lök ga tjǎe ba kong dbo go ga «¿Ichos jüy dwayo! ¿Ichos jüy dwayo! ¿Zrös pjang kjǎs go!» ðe.

Eshko ga Pilato tjǎe ba kong lök ga «¿Woydëmi ga bomi pjǎuyo kjwe zrör pjang kjǎs gore?»

«Tjawa pjǎuyo sök kjǎlaraso, pjǎu kësbangyo sök Roma kjokyo ði e» ðe.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, löya lök pjang kjǎs go wǎo, ga söra lök to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjǎs go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjǎs ði söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kǎ Dbogǎo dǎupyo, arameo tjǎokwo go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga löra lök pjang kjǎs go. Nopga löra lök kjǎs go do pjök obi bakoe. Kjǎlara pjang or këlë, kjǎlara pjang or milë, kjǎsyo dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lök Jesús lök pjangshko ði kopshko, e zröya lök llë kjy miydëba wǎo. Kjibokwo tak pjang ði tjǎe ga «Domer ëre ko Jesús, Nazaret so. E judío pjǎuyo.» ²⁰ Ga jyägǎo tak pjang kjibokwo go ði, e tak pjang arameo tjǎokwo go, latín tjǎokwo go, Grecia so tjǎokwo go bakoe. Ga kjibokwo ði lara judíoga ararë, kjok eshko ði buk Jerusalén kjokyo soshko kjǎshko. ²¹ Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjǎe lök Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos «Domer ëre tjǎe ga «Judío pjǎuyo ði tja' ðe.» Tos eni dey» ðe.

²² Kuya ga tjǎe ba kong lök ga «Llëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» ðe.

²³ Jesús löra ëngkjwagagarë lök pjirshko ga ba shwong tóna, ga pjǎorgara kjinggwo pkëng (4) kjǎlara ði ðe. Ba shwong ro lëkong ði, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äär jong dre lëkong. ²⁴ E kjǎshko ga tjǎe lök ëng kong ga «Dwǎy llëme. Shwong kjwe ber ë kong iy wǎo ga jyä shiy dey» ðe, ga shäryara lök eni. Shäryono eni, Sbö tjǎokwo tak pjang ði ber jǎo-koyo wǎo. Tjǎeno beno eni:

«Bor shwong shdöra lök ëng kong,
ga jyä shira lök, shwong ði ber ë kong iy wǎo.»^d

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. ²⁶ Ga ba mekë iya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li zlong bäng, ga tjle ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, ²⁷ ga tjle ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lekong ga Jesús mekë wlokrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

²⁸ E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjle ga «Tja wodogroe» le. ²⁹ Eshko ga di bapkwö jong kwara, roshko kjilgwo bo dyo shpoä. Ga llebo lluklluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lire kwara, pöra kjilgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjo dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ³⁰ Shura sira, ga tjle ga «Llebo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujono, ga wolono.

³¹ Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwlo ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde judío tjlapgagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä lleme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. ³² Eni ga engkwagaga jek lok domer löra pjang bam go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. ³³ Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga iya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora lleme.

³⁴ Eshko ga engkwaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llem ga srëng tek tur jong di tjok. ³⁵ Tjlokwo ere taga li tja, ga llebo tër shäng ere, e inor om go. Miydër ga tja tjle beke. Ga llebo inor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara lleme.»^f ³⁷ Sbö tjlokwo tak pjang kjrina obi. Tjlëno beno eni: «Shorkera pjus li inaba lok.»^g

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangkjrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «Jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jek shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llem wleniyo söra jek ba tjok kjrang pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.^h ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydeba eshko llem obi. ⁴² Ga judioga poshäryozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

e 19.26 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde. f 19.36 Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20. g 19.37 Zacarías 12.10. h 19.39 Dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.

Sak beno buk rorëe

20 ¹Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak ñishko, ga ñna ga ak iak beno jong ba bängzakklo ñi, e kjak beno jong ba sor go. ²Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wñeni ñi⁴ tjok ñishko, ga tjlä ba kong lök ga «Tjlapga doyo ñi söra ba to sakshko dwayo! ¡Öötong iaraba kjone ñi miydey ñlème!» ñe.

³Kuya lök ga opshino jek lök jongya sakshko. ⁴Pjöyikong ñi jek zron jong eng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵Eshko ga roina dokteng shäng töshko. Ga ñna ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzreno jek ba roy ñlème. ⁶E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzreno jek ba roy. Ba popgoklo ñi ñna tjeng eshko. ⁷Ba kä potaywoklo ñna shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go ñi opzreno jek ba roy bakoe. ñna pjir, ga woshrono jläe ñe. ⁹Gueniyo eshko ga Sbö tjökwo tak pjang ñi tjlä ga Jesús woshre iröng obi kjluwe ñe ñi ñlè löklo miydayde lök ñlém obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰E irgo ga to jek lök ba ushko iröng obi. ¹¹Gueniyo María Magdala so ñira beno shäng sak ñi zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak ñi roina dokteng shäng töshko. ¹²Eshko ga ñna ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lök shwong ko pjüblün go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk ñishko, kjlara sök kä lekong, kjlara sök dre lekong.

¹³Eshko ga tjlä lök ba kong ga «Walë, ¿pja slar ega?»

«¡Bor Tjlapga doyo ñi söra ba! ¡Öötong iaraba buk kjone miydey ñlème!» ñe ba kong. ¹⁴Ñara eni pjir ga bojongö kalëkong, ga iya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara ñlème.

¹⁵Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Walë, ¿pja slar ega? ¿Ë wläpdë?» ñe.

Woyotjliya beno shäng wotjlik ga kjok eshko daga ñi shängdo ñe. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo ñi söga pjarë wñeni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» ñe.

¹⁶Eshko ga tjlä ba kong ga «María» ñe.

Kuya ga bojongö iröng, tjläno ba kong arameo tjökwo go, tjlä ga «¡Rabuni!» ñe. (Rabuni, e no pingga löklo.)

¹⁷Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja rayozong. Tja äätë iröng Data Sbö shwoy ñlém obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjlä ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lep ba kong eni» ñe.

¹⁸Kuya ga jek ba oppinggaga löng ñishko, ga tjlä ba kong ga «¡Tjlapga ñnor!» ñe, ga ñläye ñara ba kong ñi ñara ba kong lök pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) ñi kong

¹⁹Öötong sondë kjok säng ga ba oppinggaga töno löng eng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lök ara kjishko ga u bäng bäng ñi bängzara lök jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjreko, ga tjlä ba kong lök ga «Miga. Pjäy

ber löng wlepe» le. ²⁰ Lära eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga iya lok ga beno löng wopjlú, woowa llême. ²¹ E irgo ga Jesús tjle ba kong lok obi ga «Pjây ber löng wlepe. Tja ichara Data Sböre sorë ga pjây ichër eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjluk bakwara ba kopshko, tjle ga «Pjây go Sbö Sëya tjwe ber bomi tjok. ²³ E pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sböre ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llëm ga löya Sböre ba kong llëm bako, beno löng ba owa li tjok iyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglō sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlära ko Tomás, e kowëba Kjlo bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llême. ²⁵ E kjishko ga e irgo ga ba pjeyoga tjle ba kong ga «Tjlapga inorwa!» le ba kong.

Kuya ga tjle ba kong lok ga «Löra ba orkwo bäng li in woydë, ga bor sakkwo zrër woydë ba roshko. Bor orkwo zrër woydë ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llëm ga jlōe lër llême» le.

²⁶ Öötong sondë kjwara obi ga Jesús oppinggaga li tōno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko obi, ga tjle ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlepe» le. ²⁷ E irgo ga tjle Tomás kong ga «Bor orkwo ëre izong. Bop sakkwo kjwe zrës jushko. Bop orkwo kjwe kjëmö, zrës bor pjlokso bäng ëre roshko. Tja woshrono iröng obire, de llëm, e woyotjlip ame. E jlōe lözong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjle ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbö bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjle ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlōe lëp, tja inop kjishko. Eye, llëye ina llëm ëmdë ga jlōe le ga ber wopjlú» le.

³⁰ Lläbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde ba oppinggaga boksho ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo ëre go llême. ³¹ Gueniyo ëre toror, miydëmi e go wlo ga no pjluvo ichara Sböre li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe, ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së iyado Sbö tjok.

Jesús weno ba oppinggaga doglō kjäk (7) kong

21 ¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias/ li sor go. Shäryono eni.

² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowëba Kjlo), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjle llamo löng li kong ga «Tja to mā shak» le.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Tjawa ëmdë ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjoyong roshko, gueniyo e shkëyo ga mā shano llême.

⁴ Wëshko kjok shröngto ga iya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ë miyde löng llême. ⁵ Eni ga Jesús tjle ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, ¿mā sharomire?»

«Llême» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjle ba kong lok ga «Bomi mā shakklo kjwe dbuzi jer orkwo këlle-kong, ga mā shami dani» le.

Kuya lõk ga shäryara eni, ga ba shakklo li poyöya ga ä, roshko mä ara kjishko.

⁷Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjlara wleni li^k tjlä ga «Tjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorë ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuw erä. ⁸⁻⁹Eshko ga kjoyong li buk këm di rong wop tjok. Eni ga lamo löng li jek ba irgo kjoyong li go, mä shakklo roy mä tjung li dopshiya jek öötong löng pjöshko lëkong. Opshino lõk kjoyong li roy dwayoshko ga iya lõk ga iök jong kjrina ri ri, ga iökwo li kjing go mä buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

¹⁰Eshko ga Jesús tjlä ba kong lõk ga «Mä sharomi yë tek sözi kjlöbö» le.

¹¹Kuya Simón Pedrorë ga opyono kjoyong li roy, ga mä shakklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjöshko. Roshko tjeng mä kësks doglo sak dbaw kjingsho sak shkëng kjingsho mya (153), eni ëmdë ga dwlëdong llëme.

¹²Eshko ga Jesús tjlä ba kong lõk ga «Pjây tek ië» le.

Miyde lõk pjlu ga e Tjlapga Jesús. E kjishko ga «¿Pja ë?» le lõk ba kong llëme. ¹³E irgo ga Jesús jek ba zlong bäng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdöra ba kong. Mä suk pjir li kjrara, ga shdöra eni bakoe. ¹⁴Jesús wosh-rara Sbörë iröng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjlo-glo mya.

Jesús tjläno Pedro kong

¹⁵Iono lõk pjir ga Jesús tjlä Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydaga ara li ë? ¿E pjare?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kragaga dëp yötso, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁶Eshko ga Jesús tjlä ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp ara jlö-koyore?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kragaga dëp, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁷Era eni ga Jesús tjläno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp jlökoyore?» le.

Kuya ga woydë ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjluë. Miydëp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kragaga dëp, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni. ¹⁸Lër bop kong jlökoyo ga dënashko ga pja mite obishko ga pja opdoyë tjoksa, pja jek äar woydëp kjone lishko. Gueniyo ilono ga pja öötong këguë ga pja orkwo ië ber lõk bek, pja doyëba wlo, ga pja sökoba jek äar woydëp kjone llëm lishko» le. ¹⁹Lara eni li, e Pedro wolon sorë li lõklo, ga Sbö ber kësbang, tjwlo ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

²⁰Eshko ga Pedro bojono iröng, ga iya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dënashko ga löng iëshko ga «Tjlapga,

¿pja soynega li ë?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.) ²¹ Īya Pedrorë ga tjļë Jesús kong ga «Tjļapga, ¿e ga kjwe, llëye shäryëba ba tjok?»

²² «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wļeni ga wëyë, e miydaga ber tjarë. Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» ĩe. ²³ E kjışhko ga roy shdöktong Jesús tjļökwo kragaga uunkong kong ga domer ĩara ĩi beno wolon llëm wlo ĩe. Gueniyo ĩara Jesúsdë eni llëme. Tjļëno ga «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wļeni ga wëyë, e miydaga ber tjarë» ĩara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga ĩër shäng ĩi, e tja. Ėre ĩnor om go, ga tër shäng om go bakoe. Miydëba ga tja tjļë beke.

²⁵ ĩlëbo shäryara Jesúsdë ara obi oblë oblëe. Toroy uunkong wļeni ga kjok kjwang jĳkong dĳino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos de los Apóstoles

Llēbo shāryara Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āskarē

Kjibokwo ēre sorē

Domer shāng kjlāra ko Lucas. E no dwlōmnega. Woyotjlīkoba ga e judío llēm wleniyo. Domer shāng kjlāra obi ko Teófilo. Woyotjlīkoba ga e Roma so, domer tjlwō ara wleniyo bakoe.

Bām go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasdē Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlu wlo. Kjibokwo ērera jyā tara ba kong, llēbo weno e irgo li miyde pjlu bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbō Sēya ichara ba nopga kong, ga llēbo shāryara ara epga tjok sorē li tara ba kong. Tjlēno eni Hechos 1.8 go. Tjlē ga «Gueniyo ga Sbō Sēya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjāy kong dbo twe kēsbange. Kjrromi ga pjāy opshik tja inomi, kuromi li sorē roy lē Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, āar jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo oōtong beno shāng Jesús tjlōkwo kjraga, ga Jesús roy pjlu lara kjok shto oblē oblē sorē li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jēktong shāng parkē ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorē li eni. Eni ga llēbo shāryara Sbōrē Pablo tjok li ina om go, ga jyā tara kjibokwo ēre go.

1 ¹⁻²Teófilo, kjibokwo toror bām go li, e Jesús roy lōklo. Shāng kjok ēre kjing go obishko ga llēbo shāryara, pina kēs li toror beno pjang eshko. Jemdē kjok dogo llēm obishko ga jēk shāng Sbō tjlōkwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba āska li tjok. Ga kong llēbo shārye wlo li lara beno ba kong. Leshko ga kjimtara Sbō Sēyarē.

³Zrōraba irgo ga weno shāng Sbō tjlōkwo roy lagaga li tjreko obi, ga llēbo shāryara oblē oblē, miyde lōk e go wlo ga shāng sē obi. Dbar kop sak pkēng (40) tjreko ga olō ga wen shāng ba tjreko, ga ina lōk. Eshko ga Sbō ber no pjluo sorē li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵Pjlara ga sōk iē ba tjokshko ga tjlē ba kong ga «Pjāy go Sbō Sēya iche bor Datarē tjwe, lara jilōkoyo sorē li eni. E lan-yotkoror bomi kong tjān. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwōbō obi ga pjāy go Sbō Sēya iche Sbōrē tjwe ber kēsbang bomi tjok. Pjāy opshik Jerusalén kjokyo dwayo llēm, e shāryono eni pjir guing» lē.

Jesús to jem kjok dogo

⁶Pjlara ga tōno lōng Jesús tjokshko ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, ŷeni tjok ga Israel tjēyoga dōp ber ichaga tjēyoga oblērē ame dbaryo li oōtongde?»

⁷«E miydaga pjäydë llëme. Dbar lëmi löng li, e miydaga Data Sbörë. Llonò le ga eshko jä. ⁸Gueniyo ga Sbö Sëya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo twe këschange. Kjrromi ga pjây opshik tja ñnòmi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe» le ba kong.

⁹Tjlëno eni pjir ga iya lök ga Jesús söra Sbörë to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yôw e roshko jëktëng erä, ga ñna lök ame. ¹⁰Kjok dogo iya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjübülüne. ¹¹Ga tjilë lök ba kong ga «Galilea sopga, kjok dogo ñmi löng kjër llënoro? Jesús ñnòmi söra ba to jem kjok dogo bomi tjërko dwayo sorë ga llono ga ter tjwe iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lök beno shäng Judas shtoshko

¹²Kjok eshko li ko Olivos dlüpyo. E irgo ga Sbö tjlökwò roy lagaga Jesús äska to ter lök iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlüpyo li ber äär Jerusalén kjokyo wlo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judíoga jëk lök wop eni eröe. ¹³E irgo ga ter shrono löng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrëno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;

Santiago;

Juan;

Andrés;

Felipe;

Tomás;

Bartolomé;

Mateo;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

Judas, e Santiago wa.

¹⁴Dbar kjwobi go ga epga tön lök tjë jikong eshko syöshtë Sbö kong Jesús lënga tjok, ba mekë María tjok, walëga oblë tjok bakoe.

¹⁵Eni ga dbar kjwara ga epga tönò löng kop sak dbäw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shäng ba pjeyoga llamo löng li tjërko, ga tjilë ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷«Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsde jëk shäng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erë, ga beno Jesús roy laga ame. Dënashko ga tjlökwò lara Sbö Sëyarë Judas kjishko, tjlökwò li tara Pjlu Daviddë. E kjishko ga tjlökwò lara li shäryono eni tjan.

¹⁸»(Llëbo owa shäryara Judasde li potjwëkklo dburyo li go ga kjok tjwëna kjrina. Eshko ga lono jer jong kä lëkong, bögwò dloktong, llangkogro tukdong drete. ¹⁹Nopga löng Jerusalén kjokyo li, e miydara lök pjir, ga kjok eshko kowara lök Acéldama, lëy bi tjlökwò go ga «Srëng kjokyo.»)

²⁰»Dënashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni:

»«Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk

kjok ëye llëmshko.

Ëye ber sök eshko ame.»^a

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»«Ba pak, e ber sogo oblë.»^b

²¹»Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jushko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko.

²²Jesús wara Juandë li ina lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga ina löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo ina, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías. ²⁴Eshko ga syöshtono lok Sbö kong, tjlä ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjlushko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjröröp kjone dey ga pīs borwa kong. ²⁵E ber bop tjlokwo roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas i, gueniyo rayara to ba shdüzlöng kjokyo lishko» le.

²⁶Eni ga llëbo jyäglo shira lok, ga jyä lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shäng Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

Jesús tjlokwo kjragera go Sbö Sëya shrono beno kësang ba tjok

2 ¹Öötong judío dbar shrëzlöng dbaryo kowe lok Pentecostés^c ga Jesús tjlokwo kjragera töno löng uunkong uyo kjwaraso. ²Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tjwe jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga töno beno pjang u li roshko, epga löng lishko. ³Eni ga llëbo weno kalä iök pjë jong ri ri wleni, so kjoyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësang ba tjok. Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjlokwo go, iara Sbö Sëyarë tjlä sorë ga tjlä löng eni.

⁵E dbaryo ga judiöga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk löng enido wleniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. ⁶Pjluk jong kës li kura lökshko ga töno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlokwo kjragera tjlä löng kjlara i i ba tjlokwo baiya layde. Ga wojeno löng. ⁷Eni ga beno löng polläk, yëy le erä. Ga tjlä lok ëng kong ga «Kjwepga Galilea sogga dö llëmdo? ⁸¿Kuy ga tjlä lok bi tjlokwo bishiya kjlara i i, e sorëro? ⁹Jushko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, ¹¹Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judiöga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judío llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlokwo kjragera judiöga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësang li le löng bi kong bi tjlokwo om go li go» le. ¹²Löng yëy le tjë jikong, llëbo woyotjiya löng miyde llëme. Ga tjlä lok ëng kong ga «¿Llëbo tjeng kës ëre llë löklo?» le lok eni.

¹³Ga tjërko löng kjlöbba ba läywë owa, tjlä ga «iKjwepga löng neöe!» le.

Pedro tjläno nopga ara kong

¹⁴Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjläno ba

b 1.20 Salmo 109.8. **c 2.1** Pentecostés, e judiöga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjrozöng dbaryo bakoe. Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo pjir irgo ga äar dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sëngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.

kong lõk dbo go. Tjļē ga «Pjāy judioga, pjāy lõng ēreshko Jerusalén so tjē jīkong, lļēye inomi kēs ēre pjļollgwer bomi kong. Lļēye lēr bomi kong lī kuzi yōtsoe. ¹⁵Woyotjļimi ga domerga lõng ēre lõng neļoe lēmi, miga eni lļēme. Eni tjok ga dlo wenzong jā. Kjoj eni ga ēye shāng neļo lļēme. ¹⁶Lļēye shāryē pjang ēreshko lara Sbō tjļokwo laga tek dēnashko so Joeldē ba pjeyoga kong pjir tjān. Tjļēno beno eni:

¹⁷»«Sbō tjļē ga ‘Kjoj pjir lēshko ga
pjāy go bor Sēya ichēr āar ber kēsbang bomi tjok.
Tjļokwo lēr bomi wapga domerga, walēga kong,
ga lē lõk oba kong eni.

Dwlasga,
era kong lļēbo botoya ichēr wen iya lõk yoshko wļo.
Tjļapga domerga kēkboga,
era kong yo lļē botoya ichēr iya lõk wļo bakoe.

¹⁸Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walēga,
era go bor Sēya ichēr āar ber kēsbang ba tjok,
e irgo ga lļēye lara ba kong lī lē lõk oba kong.

¹⁹Kjopkwo go ga
lļēbo iydēba lļēm wļēniyo shāryēr ara kēsbang eshko.
Kļung kjing go ga
īmi ga nopga ēng zrōk ara, iōk ara, yō sho ara bakoe.
E ber tja tjwe dōrōe lõkļo.

²⁰Tjļapga tjwe dbaryo,
e tjwļō kēsbang, e pjļū, owa lļēme.
Tjwayde lļēm obishko ga
dlo, e kjļopswē ber kjoj ro yēt,
mok, e kjļopswē ber srēzrēn, srēng wļēni.

²¹Eshko ga ēye, tja rokara ba kjimtē ga
era dōktonge’ lē Sbōrē eni.”^d

²²»Israel tjēyoga, lļēye lēr lī kuziā. Jesús, Nazaret so lī lļēbo iydēba lļēm wļēniyo shāryono oblē oblē bomi tjrēko. E miydoromi pjire. Shāryono eni, e ichaga Sbōrē miydēmi e go wļo. ²³Eni gueniyo ga e twaraba shāng bomi kongshko ga sharomi, ga lōromi pjang kjļōs go, zrōmi wļo, ga pjāy kjimtaga nopga owa wļēniyorē. Tek dēnashko ga e miydara, lara Sbōrē eni. ²⁴Gueniyo ga woshrra Sbōrē irōng obi. Bām go ga wolono. E irgo ga dōra eshko dwayo. Wolono beno buk eshko, ber buk shinmo iyado wļo lļēme. ²⁵Dēnashko ga Pjlu David tjļēno Jesús kjishko. Tjļēno beno eni:

»«Tja Tjļapga ik enido bor bokshto.
Shāng bor zļong bāng orkwo kēļēkong,
eni kuzong ga lļēye bangkjrēr lļēme.

²⁶⁻²⁷E kjīshko ga tja wopjļū,
tja tē bor kjamo go woowa lļēme.
Miydēr ga bor doyo woshrēp irōng obi ber shāng sē.
Tjļapga, tja iēp ber buk sakshko lļēme.
Tja bor parkaga iak beno shāng dboy bop kong,

ga bor doyo iëp an ber buk eshko llëm bakoe.

Pja koshër shäng wopjlú iyado e kjishko.

²⁸ Tja woshër iröng obi wlo ga irboyo pinop bor kong,

tja iorop beno sök bop bokshto ga tja ber wopjlú, woowa llëme.”^e

²⁹ »Pjeyoga, tja tjëlë bomi kong jlökoyo ga kuzi sira. Bi tjlapga tek dënashko so tjwlo ara David, e wolono, ga jnenaba buke. Ga ba sak li buk bi tjërko obi.

³⁰ Gueniyoga ga e Sbö tjëlëkwo laga. Miydara ga Sbö tjëlëno ba kong jlökoyo li shäryë eni kjluwe. Sbö tjëlëno ba kong ga “Llono ga bop tjëyo tek ber bop irgo li tjërko pjlu wen kjlara ber no pjluwo pja dik bakoe” lara Sböre eni. ³¹ Eni ga pjlu li weno ina shäng tjän wleni, ga ina ga shinmotkono, gueniyoga woshrono iröng obi. E kjishko ga tjëlëno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko llëm, doyo ie an ber buk eshko llëm, woshre iröng obi kjluwe le. ³² Pjlu le li, e Jesús layde. Era woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa tjë jikong beno löng e inorwa jlöe laga. ³³ E söra Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba tjok ba orkwo këlëkong, ga iara beno tjwlo kësbande. Ga “Sbö Sëya, e twër ber bop kong” lara Data Sbörë ba kong jlökoyo li, e twara beno ba kong. Ga borwa go Sbö Sëya ichara ba Warë ber kësbande borwa tjok. Llëbo tjeng kës inomi, kuromi li e. ³⁴⁻³⁵ Dënashko ga David tjëlë ga

»“Tjlapga tjëlëno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko, ichëp wlo’ le Tjlapgarë”^f le

Daviddë eni, to jem kjok dogo llëm gueniyoga.

³⁶ »Israel tjëyoga tjë jikong, tjëlëkwo lër li kuzi yötsoe. E jlöe. Jesús zröromi pjang kjlös go. Gueniyoga ga iara Sbörë beno shäng bi Tjlapgayo. No pjluwo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lök ga woydono ara, wosonkono ara erä. Ga tjëlë lök Pedro kong, Sbö tjëlëkwo roy lagaga Jesús äska llämo li kong ga «Pjeyoga, çllëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjëlë ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozë, ga pjäy nom kjlarashko kjlarashko, pjäy wëba jer di roshko Jesucristo ko go, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong jlökoyo. ³⁹ Tjëlëkwo ëre, e ber ëye rokara Sbörë ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi kong, bomi wapga kong, ëye löng pjola li kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjëlëno ara obi, nopga li poshduna tjëlëkwo oblë oblë go. Tjëlë ga «Nopga löng eerishko wotjlik owa li shdüya Sbörë. E kjishko ga pjäy wotjlik baiya dik llëm, pjäy opkjös nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjëlëkwo kjrono ga wara lök jer di roshko tjë jikong. E dbaryo ga tjëlëkwo kragaga beno doglo sak dbaw pjiloglo mya (3,000) dik obi, ga töno löng bäm go li tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno löng tjëlëkwo le Sbö tjëlëkwo roy lagaga Jesús äskarë li kuk, ga tön lök ëng tjok ara ië wlo, syöshtë Sbö kong wlo bakoe.

Jesús tjëlëkwo kragaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbö tjëlëkwo roy lagaga Jesús äska llëbo iydëba llëm wleniyoga shäryono oblë oblë nopga li bokshto ara. E kjishko ga ina Jerusalén sopgarë ga yëy le

lök tjë jikong. ⁴⁴Ga Jesús tjlökwo kfragaga tön tjeng ëng tjok iyado, ga ba llëbo kës li shdöya lök ëng kong. ⁴⁵Kjong kjong kjok tjok ga soyneya, kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya, ga dburyo shdöya ëng kong, kjone i llëm ga twe lök ba kong opkjmte wlo. ⁴⁶Dbar kjwobi go ga tön löng Sbö u zlong bäng. Löng ushko ga ië lök ëng tjok, ga ba dli shdöya ëng kong enido. Eshko ga löng wopjlu, wotöy kjlara kjlara kong. ⁴⁷Sbö, e poshrëya lök ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjlökwo kfragaga tön jek këgong këgong.

Domer sök tëshko jëk llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

3 ¹Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng. ²Eshko ga domer sök tëshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le. ³Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kwile ga kong dbur rokara ba kong. ⁴Iya lök drëng ga Pedro tjle ba kong ga «Tjawa izong!» le.

⁵Eni ga iya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶Gueniyo Pedro tjle ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlkong go, ga kojona. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe. ⁸Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong. opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lök. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰Domer li ikoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enidoe. E kjishko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li iya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjleño nopga ara kong obi

¹¹Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹²Iya Pedrorë ga tjle nopga löng kës li kong ga «Israel tjeýoga, ¿pjäy beno löng yëy lëmi ega? Tjawa imi löng kjër egaro? ¿Woyotjlëmi ga domer kjwe iororwa jëk shäng borwa woshko lëmi? Eni llëme. ¿Shäryororwa, tjawa jëk pjlo bek kjishko lëmi? Eni llëm bakoe. ¹³Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e iara beno kësang, tjwlo ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlo llëme. Tworomi beno shäng no shdunggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga “Woydërwa llëme” loromi. “Zrös pjang kjlös go” loromi eni. ¹⁴No pjlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, “Era döz borwa kong dey” loromi eni. ¹⁵Eni ga shji löng së laga li, e zröromie. Gueniyo ga woshara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e inorwa jlöe laga. ¹⁶Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjlu. Tjawa mär Jesús go. E kjishko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesúsdë, tjawa mär ba go kjishko, ga imi löng wëlee.

¹⁷»Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi llëm kjishko, bomi tjlapgaga ommiydono llëm bakoe. ¹⁸Dënashko ga Sbö tjleño ba tjlökwo

lagaga kong ga bi pjłuyo iche ĩe ĩi kong ĩlĕbo owa wen ara. ĩlĕye shāryoromi ba kong ĩi shāryono eni e kjĩshko. ¹⁹E kjĩshko ga ĩlĕbo owa shāryĕmi lōng ĩi, e owa jłoe łozĩ, ga rayozĩ, ga pjāy optwos Sbō kong dey, owa pjang bomi go ĩi lōya ber dret wło. ²⁰Shāryĕmi eni ga pjāy iche Sbōrĕ dbokjrĕ, ga Jesús, e dĕnashko ga kjrara Sbōrĕ ber bomi pjłuyo ĩi, e iche ber shāng bomi tjok. ²¹Eni gueniyo ga eerishko ga sōk kjok dogo. Āār jong eni, ĩlĕbo uunkong, e kjłopswara Sbōrĕ beno tjaglĕn guing. Tjłokwo ĩara ba tjłokwo lagaga tek dĕnashko sorĕ ĩi beno eni.

²²»Dĕnashko ga Moisés tjłĕno bi tjłapgaga kong eni. Tjłĕno beno eni: «Tjłapga bomi Sbō, pjāy kong tjłokwo ĩaga kjre bomi tjrĕko kjłara, so tja kjoyoe. ĩlĕye ĩe bomi kong ĩi kolozĩ uunkong. ²³Ėye omkolono ĩlĕm ga kje Sbōrĕ ber sōk ba nopga tjok ame»^g ĩara Moisésdĕ eni.

²⁴»ĩlĕye wen eerishko dbaryo ĩi ĩak tek dĕnashko Sbō tjłokwo lagaga uunkongdĕ, Samuel dwayo tek ĩĕkong. ²⁵Eni ga ĩlĕye ĩara Sbōrĕ ba tjłokwo lagaga tek dĕnashko so kong jłokoyo ĩi, e beno bomi kong, tjłokwo twara bomi tjłapgaga tek dĕnashko so kong, beno ĩyado wło ĩi, e beno bomi kong bakoe. Dĕnashko ga Sbō tjłĕ Abraham kong ga «Tjĕyo lōng kjrina kjrina kjok kjwang jĩkong kjimĕr, bop tjĕyo tek ber bop irgo kjłara ĩi kjĩshko»^h ĩe. ²⁶Eni ga ba Wa ichara Sbōrĕshko ga ichara bomi shwoy bām go, pjāy kjłobi ĩi kjimĕ wło, ĩlĕbo owa shāryĕmi lōng ĩi rayĕmi wło» ĩe.

Pedro, Juan, e sōraba tjłapgaga kong

4 ¹Ga Pedro, Juan, e tjłĕ lōng oba kong wopro ga syōshtagaga Sbō kong ba pjeyoga kjĩshko shrono lōng eshko kjłōbōso, Sbō u daga kāgāyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ²Pedro, Juan, e lōng oba ping ga Jesús, e wołono, ga woshrono irōng obi, ga shji ĕmdĕ ga wołonoshko ga shji woshrĕ eni bakoe. E kjĩshko ga shrono lōng ĩi iirkĕ ara ba kong. ³E kjĩshko ga shara ĩok, sōra to no shdũzłong uyo, ga bāngzara ĩok eshko. Kjok sĕng anmoyō kjĩshko ga ĩlgweya wĕshko jā ĩe. ⁴Gueniyo ga ba tjłokwo kugaga lōng ĩi ara, ga ara eni, e omtjłokwo kjronoe. E tjok ga Jesús tjłokwo kragaga shtĕy domerga dō włeni ga oōtong kop sak dbāw dbāw pjłogło shkĕng (5,000) dik.

⁵Wĕshko ga tjłapgaga kĕskĕs ĩi tōno lōng Jerusalĕn kjokyo, epga syōshtaga kāgāyoga, judío tjłapgaga kjok ĩlgwega włeniyo kāgāyoga, no pingga kjok ĩlgwekkło tara Moisésdĕ go ĩi kāgāyoga bakoe. ⁶Lōng eshko ĩi Anás, e syōshtaga kĕsbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syōshtaga kĕsbangyo ĩi pjeyoga obi. ⁷Eshko ga nopga ichara ĩok Pedro, Juan, e sōya tek lōng ĩishko dwayo. Ga shrono lōngshko ga kojonga lōng ba bokshto. Eshko ga tjłapgaga ĩi tjłĕ ba kong ga «¿Domer ĩi poptoromi sorĕ? ¿Pjāy kong dbo twaga ĕrĕ no poptĕmi eni wło?» ĩe ba kong ĩok.

⁸Eni ga Pedro go Sbō Sĕya shrono beno kĕsbang ba tjok, ga tjłĕ ba kong ga «Pjāy syōshtaga kāgāyoga, tjłapgaga, ⁹ĩlĕbo pjłú shāryororwa swło sōk kjłara kong, ga poptĕrwa sorĕ ĩĕmi lōng borwa kong eni. ¹⁰Eni ga pjāy ommydĕ wło ga Israel tjĕyoga uunkong ommydĕ wło bako ga ĩĕrwa ga kuzia. Domer poptono shāng pjłú ĕre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so ĩi dbo go. Zrōromi pjang kjłōs go kjupā ĩi e. Zrōromi, gueniyo woshrara Sbōrĕ irōng obi.

¹¹ »“Akkwo woydoromi pjäy u shäryagagarë llëm li,
e iak beno buk bäm go,
beno tjlwō ara, oblë kjinmo.”ⁱ

Akkwo le li, e Jesús layde. ¹²Shji döga erë. Ëye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme. E kjishko ga ëye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³İna tjlappagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, oppino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng dāw ba tjok. ¹⁴Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe. ¹⁵Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlökwo kjlopswe lok ëng tjok kar kare. ¹⁶Tjlë ëng kong ga «¿Domerga kjwe kong llëye shäryëy? Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara lok kësbang jlökoyo bi bokshto, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyō lëy ga äe. ¹⁷Llëbo, e iëy ber eni. Gueniyo ga tjlökwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga “Eeri jek lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame” lëy ba kong eni» le.

¹⁸Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga ëye pimi Jesús tjlökwo go ame bakoe» le.

¹⁹Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjlizi pjäydë om goshko. ¿Pjäy bangkjrao bäm gore, de bangkjrao li Sbö? ¿Kjone dey ber pjlu Sbö kong? ²⁰Llëbo inorwa, kurorwa li, e layworwarë iyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹Kuya tjlappaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shduna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbö poshrëkoba ara, llëbo inaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²²Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjlökwo kjragera syöshtono Sbö kong

²³E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öötong löng ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjragera tōno löng lishko. Ga tjlappaga li tjlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴Kura lok pjir ga syöshtono lok Sbö kong tjlë jikong. Tjlë ga «Tjlappa, pja borwa pjluo. Kjopkwo, e shäryaga pjarë. Kjok kjwang jikong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Llëbo tjeng eshko kës li, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵Bop Sëya kjishko ga lorop borwa tjlappa tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni:

»“¿Tjeyoga tjeng kjok kjwang jikong li,
e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotjlik löng ‘¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe?’ le egaro?

²⁶Pjlupga, no kägäyoga,
e ëng tōno lok bi Tjlappa wloyo,
bi pjluo iche le li wloyo bakoe.”^j

²⁷Jyā tak beno pjang ëre, e jlōe. Kjpābāshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tōno kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjeyoga tjok, nopga judío llëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy

li wloyo. E krorop. Borwa pjlu ichëp iorop li e. ²⁸Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹Tjlapga, is ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjlokwo roy lë wlo, llëye bangkjrërwa llëm wlo bakoe. ³⁰Bop dbo go ga swlopga dwlomnezong. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹Syöshtono lok pjir ga töno löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjlokwo le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

Jesús tjlokwo kjrägaga ba llëbo shdöno ëng tjok

³²Eshko ga Jesús tjlokwo kjrägaga uunkong wotjlik jong kjrinaso. Eye wotjlik ga «Llëbo ëre, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong. ³³Ga Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi li lanyotkë dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴Llëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ga twe Sbö tjlokwo roy lagaga kong. Eni ga shdöya lok kjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Leví tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlokwo roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baiya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlokwo roy lagaga kong.

Ananías, Safira

5 ¹Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ²Eshko ga domer li tjlä ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sör, twër Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «Jölö» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni.

³Tweshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Ananías, Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrëp kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolönoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä. ⁶Eni ga dwlasga löng eshko li ëng töno kjlobö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnenae.

⁷E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme. ⁸Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwöl lara sorë li eni» le ba kong.

⁹Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjāy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlee. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolönoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwle ga iya ga Safira wolöno buk, ga shira lok jek

eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lõk buk ba ñanma zlong bäng. ¹¹Eni ga Jesús tjlõkwo kfragaga uunkong beno lõng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlõbi li beno lõng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹²E irgo ga llëbo ñydëba llëm wñeniyo shäryara Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús askarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlõkwo kfragaga tön lõng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbõ u jong lishko. ¹³Jesús tjlõkwo kfragaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lõk ara kjishko. ¹⁴Eni ëmdë ga nopga ara mär beno lõng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlõkwo kfragaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵Eshko ga swlõpga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklõ kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglõ pjë ba go sira kjwe le lõk eni. ¹⁶Nopga lõng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlõpga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lõk eshko. Ga uunkong li poptono lõk pjire.

Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska li shdunaba ara

¹⁷Eni ga ñya syöshtaga kësbangyo, saduceoga lõng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸E kjishko ga Sbõ tjlõkwo roy lagaga shara lõk, iara lõk beno lõng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹Gueniyo kjok shkë ga Sbõ parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga lõng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlë ba kong ga ²⁰«Pjây nomo. Pjây opyos lõng kojong Sbõ u zlong bäng. Eshko ga tjlõkwo ëre, shji ie Sbörë ber lõng së ñyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹Eni kjok shröngto ga öötong lõng Sbõ u zlong bäng, ga nopga lõng eshko li pina lõk.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dboryagaga, e nopga rokono tjwe ñan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapgaga kjok llgwegaga wñeniyo. Eni ga Judío Kjok Llwgwegaga Këskësyo ëng tönö lõng, ga nopga ichara to Sbõ tjlõkwo roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²²Gueniyo ga no dagaga li öötong lõng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wñena llëme. Ga roy söra tjwe lõng iröng, ²³tjlë kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek lõng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë lõng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴Kuya Sbõ u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lõk ga «¿Llëbo ëre, e pjir aar jong kjone?» le eni.

²⁵Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlë ga «¿Pjây wlëp llëme! Domerga zrëromi jek lõng kjër roshko kjurgue bë lõng oba ping träk llëm llöm Sbõ u zlong bäng» le. ²⁶Eni ga Sbõ u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lõk tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lõk ara, lõkoba ak go le kjishko.

²⁷Eni ga söra, iara lõk Judío Kjok Llwgwegaga Këskësyo tönö lõng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlë ba kong ga ²⁸«Tjawa tjlëno bomi kong jlõkoyo ga «Pjây Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjlõkwo pimi ë kong ame bakoe» lörorwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjlõkwo loromi Jerusalén sopga lõng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹Kuya Pedro, Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús aska llamo lirë ga tjlë lõk ba kong ga «Sbõ tjlõkwo kolõrwarë dey, nopga i llëme. ³⁰Jesús zrõromi, lõromi pjang kjlõs go kjupä li, e woshrrara bi tjlapgaga tek dënashko so Sbõ lirë irõng obi, ³¹ga sõra, iara beno sök ba orkwo këlëkong, beno tjlwõ kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shärye lõng li, e owa jlõe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li lõya Sbõrë ber dret wlo. ³²Ga tjawa beno lõng e inorwa jlõe laga. Sbõ Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbõrë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³Kuya lõk ga iirkono ara, zrõya lõk woydë erä. ³⁴Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e bangkjrëba arae. Kojono shäng eshko, ga tjlë no dagaga lõng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sõrae. ³⁵E irgo ga tjlë tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjëyoga, pjäy sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjlily yõtso guing. ³⁶Woyotjlizi ga domer weno shäng kjlara dënashko ko Teudas. E opyono shäng tjlwõ kësrange. E irgo ga domerga tõno tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zrõraba, ga llamo li shdõktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷»E irgo ga õõtong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tõno ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zrõraba ga llamo li shdõktong bakoe.

³⁸»E kjishko ga pjäy poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozï, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹Gueniyo e Sbõ i wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjäy opzrëk woydë Sbõ wloyo llëme» le.

Kuya lõk ga jlõ lara, ga zrõra llëme. ⁴⁰Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjlë lõk ba kong ga «Pjäy nomo. Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjlõkwo pimi ë kong ame bakoe» le lõk ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹Eshko ga Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús aska opshino lõk tjlapgaga li bokshto wopjlúe. Opmydë lõk ga Sbõ kong ga epga shdungoba Jesús kjishko li, e tjlwõ ara. Ga iara Sbõrë shdungoba eni kjishko ga beno lõng wopjlúe. ⁴²Eni ga dbar kjwobi go ga oba piya lõng enido Sbõ u zlong bäng, u kwara-shko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbõrë ber bi pjluoy sorë li roy pjlu le lõng oba uunkong kong eni.

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkë wlo

6 ¹Eshkoshko ga Jesús tjlõkwo kragaga tjwe tõn jong arae. Epga tjlë tjlõkwo kkring pjök, kjong kjong tjlë Grecia so tjlõkwo, kjong kjong tjlë hebreo tjlõkwo. Ga nopga tjlë Grecia so tjlõkwo li kjloshtë ara, tjlë ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäpga Grecia so kong ga twe chira anmoyõ» le eni.

²Eni ga Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús aska doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tõna lõng uunkong ba tjok. Ga tjlë lõk ba kong ga «Tjawa Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús aska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber lõng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³E kjishko ga pjeyoga, domerga kjrozï bi tjërëko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlu wleniyo, kjok miydë ara, go Sbõ Sëya jlõkoyo. E irgo ga kjroromi li ber lõng pak li shäryaga. ⁴Tjawara ber lõng syõshtë, Sbõ tjlõkwo roy lë oba kong» le.

⁵ Kuya òk ga «Jöölö» òe uunkongdë ga domerga kjrara òk eni. Kjrara li beno Esteban, domer go Sbö Sëya jölökyo, e mär Jesús go eröe. Llammo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquía so, gueniyo dënashko ga kjöpswono beno shäng Sbö tjölökyo söga judíoga tjok. ⁶ Kjrara òk irgo ga söra òk öötong löng Sbö tjölökyo roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbö kong ba kjishko, orkwo iono òk ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbö tjölökyo òe òk ara, ga Jerusalén kjokyosho ga ba kjrägaga tön jek këgong këgong. Tjläpgaga syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li ëmdë ga omtjölökyo kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo iydëba llëm wlëniyo shärye kësbang oblä oblä oba bokshto ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epga opping löng judíoga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandría so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbö Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjishko. E kjishko ga epga löng ba bokshtosho ga dborye ga äe ¹¹ Eni ga nopga wlëna òk pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë òk ga «Jölökyo ga kurorwa pjlära ga Moisés läywara owa, Sbö läywara owa bakoe» òe eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judío tjläpgaga kjok llgwega wlëniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara òk, söra jek, öötong shäng Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë òk ga «Domer kjwe tjlä arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jek löng sorë li, e kjöpswe bakoe» òe òk eni.

¹⁵ Eshko ga tjläpgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban iya òk drëng ga bokkwo kalä shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

Esteban tjläno Judío Kjek Llgwegaga Këskësyo kong

7 ¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlä Esteban kong ga «Tjölökyo lëba bop kjishko kës li eni jlöre?»

² «Pjeyoga, tjläpgaga, tja kuzia. Bi kjokë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlä ba kong ga «Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko» òe. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jushko. ⁵ Gueniyo sök jushko ga kjok baia dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbö tjläno ba kong jlökoyo. Tjlë ga «Kjek ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo» òe. Eshko dbaryo ga Abraham wapga llëm obi. ⁶ Sbö tjlä ba kong obi ga «Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblä, ga parkë oblä kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbaw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop

tjeyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lök jüshko" le Sbörë ba kong eni.

⁸»Sbö tjölkwö twono Abraham kong, beno iyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyā tē. E kjishko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyā tara eni bakoe. Isaac omsharyono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omsharyono eni ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. Israel tjeyo tjlapgaga tjwlo ara li epga.

⁹»Kjlara juni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjishko, ga soynena lok, söraba to Egipto kjokyo parkaga tjwlek shäng wleniyo, gueniyo Sbö shäng José tjok. ¹⁰Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjluoyorë pjlu wlo. Ga iara pjluurë beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹»E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong, Canaan kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok jüshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjishko. ¹²Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwlek. Epga öör löng eshko e jä. ¹³Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjle ba kong lok ga "Tja José, bomi lëng" le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjeyo llërba miydara bakoe.

¹⁴»E irgo ga ba data rokara Joséré tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶Gueniyo ba doyo söraba tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwlena Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wapga kong.

¹⁷»Sbö tjölkwö lono Abraham kong jlokoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjeyoga weno jong träk sira llëm Egipto kjokyo. ¹⁸Eshko ga Egipto so pjluoy poyono oblë, José, e ë miydara llëme. ¹⁹Eshko jek lekong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wapga chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰»Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. ²¹E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlokrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baiya wleni. ²²E kjishko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sopga tjreko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjleaga dbo ara bakoe.

²³»Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlino u ik ba pjeyoga Israel tjeyoga löng lishko. ²⁴Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlena shäng kjlara, Israel tjeyo shpok kjlara träk llëme. Eni ga tjwlo shira Moisésdë, ga Egipto so li zrörae. ²⁵Ga wotjlik ga "Ëre goshko ga tja woyotjläya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jüshko dwayo le lok" le. Gueniyo ga e woyotjlina lok llëme.

²⁶»Wëshko ga Israel tjeyoga wlena löng do pjök ëngkwë. Woydara ga ber löng wopjlü ëng tjok, ga tjle ba kong ga "¿Pjäy epenga dö ga pjäy ëngkwë ëng tjok ega?" le ba kong.

²⁷»Eni ga shäng ba kjlara kwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjle ba kong ga "¿Pja iaga ëre beno shäng jüshko borwa ichaga, borwa llgweaga? ²⁸¿Tja

zröp woydë, Egipto so zrörop kjupkeshko sorë ga eni lëpdo?” İe. ²⁹Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapga do pjök.

³⁰»Öötong İu pjöglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no İlëmshko, Sinaí dıupyo jong soshko. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. ³¹Ga Moisés sëya İlëm, kji sho pjë jong ri ri İ İna kjışko. İya woydë yötso ga öötong jek shäng soshko ga Sbö tjlë ba kong ga ³²“Tja bop data Sbö. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö bakoe” İe. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga İya woydë ame.

³³»Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Kİlung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴Bor nopga löng song Egipto kjokyo İi igör wëlë, kur ga kjłoshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo” İe ba kong.

³⁵»Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga “İPja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa İlgwega?” İara İok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbö parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko İi ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶»Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Lİebo İydëba İlëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dİlung Srëzrën buk İishko, kjok dogro no İlëmshko bako, öötong İu pjöglo sak pkëng (40). ³⁷Domer İi tjlëno Israel tjëyoga kong ga “Pjây kong tjlökwo İaga kjre Sbörë bomi tjreko kjİlara, so tja kjoyoe”* İe. ³⁸Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no İlëmshkoshko ga Moisés öör ëng tönö Sbö parkaga weno shäng Sinaí dıupyo İi tjok. Sbö parkaga İi tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlökwoyo İi İara ba kong, İe bi kong wlo.

³⁹»Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dënashko so, Moisés woydara İok İlëm, koİlara İok İlëm bakoe. Woydara İok ga to Egipto kjokyo iröng obi. ⁴⁰Tjlë İok Aarón kong ga “Tjawa kong sböpga jyäglo shäryos pjök mya, tjawa söya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydërwa İlëm kjışko” İe İok eni. ⁴¹Eni ga sögla wİënggla İlgwokİë jyäglo shäryara kjİlara. E irgo ga öng zröra, sho sura ba sbö İi kong. Ga bë shäryara pjİlara, ba sbö shäryara om go İi poshrëkkİo.

⁴²»E kjışko ga epga rayara Sbörë, İara beno löng dbala poshrëk shara. E kjışko ga tak beno pjang Sbö tjlökwo İaga tek dënashko so İi kjibokwoyo go eni:

»“Israel tjëyoga,

İpjây öör löng kjok dogro no İlëmshko İu pjöglo sak pkëngshko (40) ga tja kong öng zröromi, sho suromi bor kongde? Lİëme.

⁴³Bomi sbö Moloc syö uyo İi sömirë bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo jyäglo İi söromi bakoe.

Lİebo jyäglo shäryoromi om go İi, e poshrëmirë löng erä.

E kjışko ga pjây ichër bomi kjok jüşko dwayo

to kjok ko Babilonia pjİlor kalëkong.”^ı

⁴⁴»Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no İlëmshkoshko ga Sbö u shäryak öng kwota go İi jong ba tjok İyado. “E shäryak jyäglo jüni” İara Sbörë

Moisés kong, ga shäryara lõk eni. ⁴⁵Wołono lõkshko ga Sbõ u li kjrara ba wapgarë beno ba kong. Ga shrono tek lõng Josué tjok, ga nopga kjok jüşhko so zana lõkshko ga söya pjang ba tjok, tjëyoga oblë oblë kjara Sbörë kjok twe ba kong wlo lishko. Eni ga beno jong eshko äär jong Pjlu David dbaryo lishko. ⁴⁶E ina Sbörë, ga beno pjlu ba kong. Ga David u shäryë woydë kjwara ber jong Jacob Sbõ li kong wlo le. ⁴⁷Miga u li shäryaga beno ba wa Salomóndë.

⁴⁸»Eni ëmdë ga miydëy pjlu ga Sbõ Tjwlo Kësbangyo, e opyë sök u shäryak norë roshko llem, lara Sbõ tjlokwo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

⁴⁹»«Sbõ tjle ga 'Kjok dogo, e bor pjlu sökklo wleni,
ga kjok ëre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.
¿Tja kong u shäryëmi llerba bor kong ga kjwördo?
¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjone?

⁵⁰¿Llebo tjeng kës kjok ëre kjing go kjwe,
e shäryaga tjarë bor orkwo om go go llemdo?» le Sbörë.»^m

⁵¹»Pjāy, llëye kumi woydë llem, Sbõ tjlokwo kolëmi woydë llem bakoe. Pjāy lõng Sbõ Sëya wloyo iyado. Pjāy wotjlik lõng bomi tjlapgaga tek dënashko so i dik. ⁵²Sbõ tjlokwo lagaga ichak ba kong kës li irpjana lõk, shdüya wlo. Eye tjle shäng no pjlo bek tjwe li kjishko ga zröra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjāy opyono beno lõng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga zrörabae. ⁵³Pjāy kong kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laga Sbõ parkaga kjok dogo sorë Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolëmi llëme» le.

Esteban lõraba, zröraba ak go

⁵⁴Kuya lõk ga iirkono ara, kowo uë shmët iirdë Esteban kong.

⁵⁵Gueniyo ga Esteban go Sbõ Sëya jlökoyo. Eni kuzong ga iya ga kjok dogo ga Sbõ sök kälä lletilet, ga Jesús shäng ba zlong bäng, orkwo këlëkong. ⁵⁶Iya eni ga tjle ga «Izla! In ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbõ zlong bäng orkwo këlëkong» le.

⁵⁷Gueniyo ga epga kwomgwo bängzargö jong tuktëng, öö le lõk dbo go, ga jek rish ba kjing go tjë jikong. ⁵⁸Eni ga shira lõk kjok eshko dwayo, ga lõra lõk ak go, zröya lõk wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lëkong li skwara lõkshko ga e beno shäng shwong li dë.

⁵⁹Löya lõng ak go wopro ga Esteban syöshtono Jesús kong, tjle ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ëre wlokjrozong» le. ⁶⁰Eni ga kjök torgö sök, ga tjle dbo go ga «Tjlapga, llebo owa shärye lõng ëre wëyë, kjwepga shdum e kjishko llëme» le. Lara eni pjir ga wołonoe.

8 ¹⁻²Saulo omwoydono eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjlokwo kjragaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lõk ara ba kjishko.

Jesús tjlokwo kjragaga irpjana Saulorë

Eshko dbaryo jek lëkong ga Jesús tjlokwo kjragaga lõng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lõk Judea kjokyo oblë oblë, Samaria kjokyo oblë oblë bakoe. Sbõ tjlokwo roy lagaga Jesús äska

lira töktong lileme. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjökwö kjaragaga li irpjang. Opzrek jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walë, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlı li öötong Samaria kjokyo

⁴Gueniyo ga ëye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlı lë kjone pogo, jek löng kjone ga eshko.

⁵Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong, ⁶lilebo iydëba llem wleniyo shär-yara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong träk llem, ga lileye le li kuya lok yötsoe. ⁷Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjë jek ba goshko dwayoshko ga sglık le erä. Nopga dre kuga llem wleniyo, nopga jek llem wleniyo, e poptara bakoe. ⁸E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlı anmoyö.

⁹Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dënashko ga e oppino shäng ybi, lilebo Ä sëyaga li go ara. Eni ga Samaria sopga jyäpgwara ara, opyono shäng tjwłö kësbanqe le eni. ¹⁰Kuya lok yötso tjë jikong, kësks chirawa bakoe. Tjile lok ga «Domer ëre dbo kësbang, Sbö dik» le lok eni.

¹¹Ga epga jyäpgwara lu pjloglo ara ba Ä sëyaga li go kuzong ga ba tjökwö kjarara lok.

¹²Gueniyo ga Sbö ber no pjlıyo sorë li roy pjlı, Jesucristo roy pjlı, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjarara lok, ga wara jer di roshko, domer, walë. ¹³Simón omtjökwo kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë iyado, wojeno to shäng lilebo iydëba llem wleniyo shärye shäng kësbang oblë oblë li ik.

¹⁴Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjökwö kjaragaga lëba li roy kuya Sbö tjökwö roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko. ¹⁵Öötong löng eshko ga syöshtono Sbö kong, ba Sëya iche ba tjökwö kjaragaga Samaria so li kong wlo le. ¹⁶Jesús tjökwö kjaragaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbö Sëya tjwayde ba kong llem obi. ¹⁷Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹Iya Simondë ga tjile Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozi ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbö Sëya tjwe ber ba tjok wlo. Pjây kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰Kuya Pedrorë ga tjile ba kong ga «Lileye tjwłëp woydë li, e twaga Sbörë eröe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹Iya Sbörë ga pja wotjlik bëy lileme. E kjishko ga pja iara beno shäng parkë ba kong borwa tjok lileme. ²²⁻²³In ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga lilebo owa shäryëp shäng ëre, e owa jlöe los, ga rayos, ga pja syöshtos Sbö kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴Kuya ga tjile ga «Pjây syöshtos Sbö kong bor kjishko, lilebo owa lëmi li tjwe bor kong llem wlo» le.

²⁵Eni ga Sbö tjökwö roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjökwö roy pjlı lara ara kjok shto oblë oblë Samaria kjokyoshko obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopía so wara Feliperë kjlara

²⁶E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so tjëlë Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äär Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no lliemshko. ²⁷Eni ga poshäryono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlena jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjwlo kësbang, parkë sök dbur tönnga kägäyo, ba pjlu walë Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbö poshräk. ²⁸Bojono tek sök iröng ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isafasdë li le.

²⁹Eshko ga Sbö Sëya tjëlë Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bäng» le. ³⁰Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isafasdë li le ga tjëlë ba kong ga «¿Lëp sök kjwe llë löklo miydëpde?»

³¹«¿Pjölllgwega ërë bor kong llëm ga miydër sorë?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. ³²Tjlokwo le sök li eni:

«E beno shäng kjing erä,
öng wlep ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.
Kjamo roshwino llëm,
öng wlep ushko so llgwoklë wleniyo shtëba löngshko wleni.

³³Läywaraba owa, ga llgweraba bek llëme.
¿Shira kjok ëre kjing go dwayo kjishko ga
ba tjëyo tek ber ba irgo li roy laga ber ërë?»

³⁴Eshko ga tjlapga Etiopía so tjëlë Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ë layde Sbö tjlokwo laga tek dënashko so lirë, oplokdo om gore, de no oblë layde?» le.

³⁵Eni ga domer li pina Feliperë sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlu li go. ³⁶⁻³⁷Eni ga jek löng irbo wenzong ga äär di bäng buk kjrina eshko ga domer li tjëlë ba kong ga «Jüşko di tjok, izong. ¿Tja wëp kjweshko ga buere?» le. ³⁸Eni ga ba jëkklo söga ichara ba jëkklo slong. E irgo ga oplono lok pjöyikong dishko, ga domer li wara Feliperë jer di roshko. ³⁹Opshino tëm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbö Sëyarë to, ga ina domer lirë ame, gueniyo to jek sök wopjlu ba irbo bäng go. ⁴⁰Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrinishko kjrinishko Jesús tjlokwo roy pjlu le oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

Saulo kjlopswara Jesúsdë beno ba tjlokwo kjraga

9 ¹E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlokwo kjragaga kroyoywë ara, zröya wlo le. E kjishko ga öör shäng syöshtaga kësbangyo ik. ²Ga tjëlë ba kong ga «Tja jek woydë Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li wlenor domer, walë kjlobi li shar, ga tek sör jüşko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjishko ga woydër ga tja kong kjibokwo twëp kjwöbö, twër judíoga syö

n 8.32-33 Isafás 53.7-8. o 8.36-37 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «... le. Kuya Feliperë ga tjëlë ba kong ga «Pja mär Jesucristo go jlökoyo ga pja wër ga pjlu» le. Kuya ga tjëlë ba kong ga «Woyotjlin ga Jesucristo, e Sbö Wa» le.»

uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lõk wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

³Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga iya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletiliet, ga kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. ⁴Jekdo eshko ga dgono jer rish buk töshko, ga kuya ga ëbo tjlä ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?»

⁵«Tjlapga, ¿pja ë?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.^p ⁶Pja kojös, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Lläye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» le ba kong.

⁷Nopga jek lõng Saulo tjok li, ëbo tjläno li kura lõk, gueniyo ëye ina lõk llëme. E kjishko ga beno lõng sëya llëme. ⁸E irgo ga Saulo kojono töshko li dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok igö llëme. E kjishko ga shara lõk ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. ⁹Beno sök eshko dbargwo mya kjok igö llëm, ië llëm, llëye ië llëm bakoe.

¹⁰Domer sök kjlära Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjläkwo kjraga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlä ba kong ga «Ananías.»

«¿Llä?, Tjlapga» le ba kong.

¹¹Tjlä ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlära ko Saulo, e Tarso so. E sök syöshtë bor kong. ¹²Yoïno ga domer shrono shäng kjlära ba shwoy ko Ananías, orkwo ië ba dlu kjing go wlo, kjok igö obi wlo» le.

¹³Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjläno bor kong domer läp shäng li kjishko. Lläbo owa shäryara ara nopga kjrorop tjeng dboy bop kong lõng Jerusalén kjokyo li kong. ¹⁴Ga shrono shäng jushko, ichaga syöshtaga kägäyogarë tek bop tjläkwo kjragaga söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

¹⁵Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlä ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjroror, bor roy lë oba kong wlo. E ichër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba pjlyoyoga kong, Israel tjëyoga kong bakoe. ¹⁶To shäng song bor kjishko sorë li pin ba kong om go» le.

¹⁷Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlä ba kong ga «Saulo, pja bor kjlära, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mã zrërkwa kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananíasdë jer di roshko. ¹⁹Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy löno Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjläkwo kjragaga lõng eshko li tjok. ²⁰Eshko ga öötong shäng judfoga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlä oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa jlöe» le to shäng enido.

p 9.5-6 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Lläbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp llëm ga pja opsrek shäng om goshko» le. Ga bangkjrara Saulorë ara ga tjlä ba kong ga «¿Lläye woydëp ga shäryër?» le. Kuya ga tjlä ba kong ga...»

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjëlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjëlökwo kragaga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²² Gueniyo Saulo tjëlë shäng oba kongshko ga tjëlë dbo ara jek këgong këgong anmoyō. Pīya oba kong wëlë ga bi pjłuyo iche le Sbörë li, e Jesús jlōe. Kuya judfoga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng llëme.

²³ Dbar kop ara ga judfoga tōno löng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zrōya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko ga u bäng bäng tjeng pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik lëshko ga shaya, zrōya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjishko ga kjok shkë ga lona ba oppingagarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjëlökwo kragaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjëlökwo kraga llëme» le. ²⁷ Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbō tjëlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús īno irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjëlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjëlëno Jesús kjishko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabéré ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjëlëno Jesús kjishko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjëlë ara, tjëlökwo kjlopswë kar kar judfoga tjëlë Grecia sopga tjëlökwo wleniyo löng li tjok. Gueniyo zrōya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjëlökwo kragagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjëlökwo kragaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlú, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbō bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbō Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbō nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlenä buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjłoglo kjwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä. ³⁴ İya Pedrorë ga tjëlë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarón sopgarë ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjëlökwo kraga.

Dorcas woshrrara Pedrorë iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjëlökwo kraga sök kjlara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjëlökwo go ga Dorcas. Walë li jek to shäng llëbo shäryë oba kong pjłú iyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoshko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga

shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjłokwo kragagarë ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lõk do pjök ba rokë. Öötong lõng ba shwoy ga tjłë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lõk jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syäpga kës li tōno lõng slar ëë, ga tek shrono lõng Pedro zlong bäng. Dorcas sök së obishko ga shwong sera, twara ba kong lõk li pina Pedro kong, iya wlo. ⁴⁰Eshko ga lõng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgö sök, ga syöshtono Sbö kong. E irgo ga bojongö sök shinmo shwo lëkong, ga iya ga tjłë ga «Tabita, pja kojözong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro iya ga kojongö sök. ⁴¹Eshko ga sök li orkwo shakza pjä, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjłokwo kragaga, syäpga li rokara, ga opzrëno jek lõng kjër roy. Eshko ga Pedro tjłë ba kong ga «Tabita shäng së obi. İzia» le. ⁴²Shinmo woshrra Pedrorë iröng obi roy shdöktong Joep kjokyo kjok kjwang jikong, ga nopga ara mär beno lõng Tjlapga Jesús go. ⁴³Domer sök kjok eshko kjlara ko Simón, e llëbo shäryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sök Joep kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

Pedro, Cornelio

10 ¹Cesarea kjokyoshko ga domer sök kjlara ko Cornelio, e ëngkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sök Cesarea kjokyo, ga ba ëngkjwagaga kowëba Italia sopga. ²Domer, e Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga lõng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judioga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshtë Sbö kong iyado. ³Dbar kjwara dlo tøy wleni ga ëbo ina wëlë gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga tjłë ba kong ga «Cornelio» le.

⁴Iya ga beno shäng säya llëm, iya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjłë ba kong ga «¿Llë?, Tjlapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li ina. E kjishko ga Sbö beno wopjlú bop tjok. Llëye shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sëngglo wleni. ⁵⁻⁶No ichos kjlara jek Joep kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jushko bop shwoy» le ba kong, ⁷ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba ëngkjwaga kjlara tjok. Ba ëngkjwaga li Sbö bangjrë ara, ga parkë shäng Cornelio tjok iyado. ⁸Llëye shäryono ba tjok kës li lara ba kong pjir, ga ichara to jek Joep kjokyo.

⁹Wëshko dlo dluw dik ga epga jek lõng irbo bäng ääto Joep kjokyoshko ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshtë wlo le. ¹⁰Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo ina, gueniyo shji yoïno wleni. ¹¹Eshko ga kjok dogo iya jem drëng ga döktong beno jong ojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjinggwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko. ¹²Roshko tjeng öng, äya kjłoshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ¹³Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjłë ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴Kuya ga tjlë ga «Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» ìe.

¹⁵Eshko ga ybö lì kura jek pjłara obi, tjlë ba kong ga «Llëye iara Sbörë beno pjłú ba kong wlo lì, e owa lëp llëme» ìe.

¹⁶Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo lì poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye ina, kura lì llë löklo woyotjliya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë lì öötong löng u lì wlek, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸tjlëno lök dbo go, tjlë ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro lì sök jushkore?» ìe.

¹⁹Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo ina, kura lì kjiy obishko ga Sbö Sëya tjlë ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlek doglo mya. ²⁰Pja kojös, pja oplös jer dew ba ik. Pja jek ba tjok, ga “Tja jek llëme” lëp llëm, epga ichaga tjarë kjishko» ìe.

²¹Kuya ga jer oplono töshko, tjlë domerga shrono löng lì kong ga «Wlëmi löng lì tja. ¿Pjây to löng llë?»

²²«Tjawa ichaga engkwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjłú judfoga kong, woyde lök pjłú tjë jikong. Kjudpe ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjłara, ga ichara bop wlek, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp lì kuya wlo» ìe ba kong.

²³Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjłokwo kfragaga löng eshko Jope kjokyo lì kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴Kjòshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tóna löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjłú wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe.

²⁵Pedro öötong shäng ba ushkoshko ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlojkrë, ga kjök torgö, kujjongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara.

²⁶Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Pja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» ìe.

²⁷Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ina ga oba tóno tjeng ara eshko. ²⁸Eshko ga tjlë ba kong lök ga «Miydëmi pjłú ga tjawa judfoga borwa kjok ligwekklo go ga tjawa tön nopga judfo llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äär ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjłú ba kong wlo lì, e owa lër llëme. ²⁹E kjishko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye loror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» ìe.

³⁰Kuya Corneliorë ga tjlë ba kong ga «Eri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshë bor ushko,^q shäryër dlo tøy enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjłara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo lì kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë lì ina.

³²No ichos kjłara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjłara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U lì jong dlung kjako. Simón Pedro lì rokos tek jushko bop shwoy” ìe.

q 10.30 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshë bor ushko, ga tja ië llëm Sbö kong, shäryër dlo tøy enido wleni.»

³³»Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokrë, ga pja opshäryono pjüü, pja to tek. Eni ga tjawa löng jushko tjë jikong Sbö bokso, llëye ïara bop kong li ïëp borwa kong, kurwa wlo» ïe.

³⁴Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Era miydër kjwlë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkrë, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlo-kjre Sbörë uunkong. ³⁶Sbö tjlokwo ichono Israel tjëyoga kong, tjëlë ga nopga uunkong pjluo li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlep Sbö tjok ga pjüüe.

³⁷»Llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjëlë ga «Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko» ïe eni. ³⁸E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbang. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjüü shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong. ³⁹Llëbo shäryara Jesúsdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e ïnorwa jïöe ïaga.

»Llëbo shäryara kës li irgo ga löra ba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, ïnwa wlo. ⁴¹Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e ïnorwa jïöe ïaga li kong eröe. Woshrra Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴²»Tjawa ichara llëye ïnorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolönore, e llgwega lë oba kong bakoe. ⁴³Tek dënashko ga Sbö tjlokwo ïagaga löng kës li tjëno ba kjishko. Tjëlë ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» ïe.

⁴⁴Pedro shäng tjëlë obishko ga nopga löng kës tjlokwo kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶Eni ga tjëlë löng kjok shto oblë oblë so tjlokwo, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlokwo kragaga judíoga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy lë erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judío llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷Eni ga Pedro tjëlë judíoga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä ïaga ërë?» ïe.

⁴⁸Eni ga Jesús tjlokwo kragaga judío llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing ïe.

Pedro ïano Jesús tjlokwo kragaga löng Jerusalén kjokyo tjok

11 ¹Eshko ga nopga judío llëm wleniyo Sbö tjlokwo kjrono li roy öötong Sbö tjlokwo roy ïagaga Jesús äska kong, Jesús tjlokwo kragaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ²E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyoshko ga Jesús tjlokwo kragaga judío wleniyo kjong kjong iirkë lok ara ba kong, ³ga tjëlë ba kong ga «¿Pja öör nopga judío llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» ïe.

⁴Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li ïara ba kong pjire. Tjëlë ba kong ga ⁵«Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshhtë wopro ga llëbo ïnor wëë, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo ïn ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo

kjrochak kjrjngwo pkëng (4) beno pjang poglō kjoyo, lōno ter pjang tōshko, tja sōk līshko. ⁶Ga roīnor yōtso, ga īn ga roshko tjeng ōng, āya kjlōshko so, sēnwa, līlēbo uako wlēniyo oblē oblē, līlēbo uako līlēm wlēniyo oblē oblē bakoe. ⁷Eni ga ēbo ybō kuror pjāra, tjlē bor kong ga “Pedro, pja kojōzong. Kjwe zrōs, ga uozong” lē.

⁸»Kur ga tja tjlē ga “Līlēm, Tjlapga. Līlēbo uako līlēm wlēniyo, e uotē līlēm” lēr.

⁹»Eshko ga ybō lī kuror jek pjāra obi, tjlē bor kong ga “Līlēye iara Sbōrē beno pjū ba kong wlo lī, e owa lēp līlēm” lē.

¹⁰»Shāryono eni pjōglō mya. E irgo ga kjinyoklō kjoyo lī poyono jem kjok dogo irōng obi.

¹¹»Jekdo eshko ga domerga shrono lōng doglō mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlōkjēr. ¹²Eshko ga Sbō Sēya tjlē bor kong ga “Pja jek domerga shrono lōng lī tjok. Līlēye woyotjlip guing līlēm” lē. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglō tjer (6) ēre to jek bor tjok.

»Tjawa ōōtong lōng Cesarea kjokyoshko ga domer wlēnorwa sōk kjāra ba ushko. ¹³Ga domer lī tjlē borwa kong ga “Sbō parkaga kjok dogo so weno shāng kjāra bor kong, ga tjlē bor kong ga ‘No ichos kjāra Joep kjokyo. Domer sōk eshko kjāra ko Simón, kowēba Pedro bakoe. Rokos tek jūshko bop shwoy. ¹⁴Eshko ga tjōkwo lē bomi kong, pja dōya Sbōrē e go wlo, bomi pjeyoga lōng bomi ushko uunkong lī dōya wlo bakoe’ lē bor kong eni” lē.

¹⁵»Tja shāng lān ba tjok lōk kjwlē ga ba go Sbō Sēya shrono beno kēšbang ba tjok, shrono bi kong dāmārshko dik bakoe. ¹⁶Eshko ga tjōkwo lāra Tjlapga Jesúsdē lī woyoshēr kjwlē jā. Tjlēno ga “Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwōbō obi ga pjāy go Sbō Sēya iche Sbōrē tjwe ber kēšbang bomi tjok” lāra eni. ¹⁷Dāmārshko ga shji mār Tjlapga Jesucristo go ēre kong ba Sēya twara Sbōrē. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni līlēm lēr ga āe» lē.

¹⁸Kuya lok ga līlēye lāra ame. Ga Sbō poshrēra lōk ara, tjlē ga «Nopga judío līlēm wlēniyo ēmdē ga kjimtara Sbōrē. Līlēbo owa shārye lōng lī, e owa jlōe lāra, ga rayara, ga epga ber lōng sē iyado Sbō tjok» lē.

Jesús tjōkwo kjrāgaga lōng Antioquía kjokyo

¹⁹Esteban zrōraba irgo ga Jesús tjōkwo kjrāgaga lōng eshko, e irpjanaba bakoe. Ga epga tōktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquía kjokyo bakoe. Kjong kjong ōōtong lōng kjok shto oblē oblēshko ga Jesús roy pjū lāra oba kong, gueniyo judiōga kong erōe. ²⁰Gueniyo Jesús tjōkwo kjrāgaga Chipre so, Cirene so lōng Jerusalén kjokyo kjong kjong līra tōktong to jongya Antioquía kjokyo. Ōōtong lōng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjū lāra nopga judío līlēm wlēniyo kong bakoe. ²¹Eshko ga ba tjōkwo lāgaga lī kjimtara Tjlapga Sbōrē ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjōkwo tek dēnashko dwayo kolē lōng lī, e rayara pjir, ga mār beno lōng Tjlapga Jesús go shara.

²²Roy kuya tjōkwo kjrāgaga lōng Jerusalén kjokyo lirē ga Bernabé ichara lōk to Antioquía kjokyo. ²³Ōōtong shāng eshko ga iya ga epga kjimte Sbōrē shāng, ga beno shāng wopjlūe. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjlē ga «Pjāy mār ber lōng Tjlapga Jesús go erōe» lē. ²⁴Bernabé, e domer pjūe. E go Sbō Sēya jlōkoyo, ga mār shāng Sbō go erōe. Eni ga nopga ara kjimtara mār Tjlapga Jesús go.

²⁵E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wläk. ²⁶Wlënnashko ga söra to Antioquía kjokyo, ga beno löng eshko lu pjäara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kragaga pina lök ara. Eshko ga Jesús tjlökwö kragaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquía kjokyo.

²⁷Eshko dbaryo ga Sbö tjlökwö lagaga ba pjeyoga kong opshino kjlöbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquía kjokyo. ²⁸⁻³⁰Kjlara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlä oba kong ga «Pjli tjwe ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjlökwö kragaga löng Antioquía kjokyo li wotjlino lök ba pjeyoga Jesús tjlökwö kragaga löng Judea kjokyo li kjimtë. Tjlë lök eng kong ga «Lläye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lök eni. Dbur töna li twara lök Bernabé, Saulo kong, ga söra lök, twara tjlapgaga Jesús tjlökwö kragaga kägäyo löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësbangyo dbaryoshko ga pjli lära li shrono ara jlöe.)

Jesús tjlökwö kragaga shduna Herodesdë

12 ¹Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjlökwö kragaga kjong kjong irpjana, shdüya wlo. ²Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjlarayo. ³Roy kuya judfogarë ga beno löng wopjlüe. E kjishko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesdë Pedro shak bakoe. ⁴Shara lök irgo ga ichara Herodesdë no shdüzlong uyo roshko. Ba dagaga löng eshko ktringgwo pkëng (4), kjrina kjrina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjlino ga söya, llgweya oba bokshto dbar shrëzlong irgo jä lara.

⁵Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjlökwö kragaga löng syöshtë dbo ara Sbö kong Pedro kjishko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶«Shir bong jä» lära Herodesdë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjreko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë. ⁷Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wolëna, ga tjlä ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjrikklo lök ba orkwo go jek lön kjlulu erä. ⁸Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Bop shwong kop lëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjlä ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlilik ga «¿Tja yoïkdo?» le. ¹⁰Gueniyo jek löng äär no dagaga löng bäm lishko ga döktong lök jek, ga jek kjwara obi ga döktong jek eni bakoe. E irgo ga äär jong no shdüzlong uyo u bäng bängzak jong dröng sho go lishko ga u bäng li döktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lök kjoko. Jëktong lök wop tjokshko ga Pedro rayara Sbö parkaga lirë, ga beno shäng tjoksa.

¹¹Eshko ga woshre kjlay, ga tjlä ga «Era miydër jlökoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja döya Herodes wloshko dwayo wlo, lläye shärye woydë judfogarë bor tjok li wen bor kong llëm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan mekë, Juan, e kowëba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga tönö löng syöshtë arae. ¹³ Öötong shäng eshko ga u bäng bäng yora kjöw kjöw kjoko dwayo.

Kjoglö shäng parkë eshko kjälara ko Rode, e jek ba ik, e ë iya wlo ë. ¹⁴ Kura ga Pedro ybö. Zok ga u bäng li döra ba kong, gueniyo woowa llëm kjishko ga jek llet kjër roshko iröng ba rotë nopga tjeng syöshtë li kong. Tjlë ba kong ga «¡Pedro shäng kjoko!» ë.

¹⁵ Kuya lök ga tjlë ba kong ga «¿Pja skwëre llëro?»

«Llëme. Jlöe» ë ba kong eni.

Eni ga tjlë lök ba kong ga «E Pedro llëme. E ba daga Sbö parkaga kjok dogo so» ë.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjöw kjöw kjoko obi. Eni ga u bäng li döra lök, ga iya ga bë shäng, ga beno löng sëya llëme. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjäy kjinkozong löklo wleni, ga shira Sbörë no shdü-zlong uyo roshko dwayo sorë li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjlë ba kong lök ga «Llëye shäryono bor kong li roy lëmi Santiago kong, bi pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga llamo li kong bakoe» ë. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblë.

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga no dagaga li shdöktong pjang träk llëm no shdü-zlong uyo roshko. Tjlë lök ëng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono ilong?» ë. ¹⁹ E irgo ga llëye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdë ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjlë ba kong ga «Miydaga ber pjäydë» ë, ga nopga ichara ba zrök uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwöböso.

Herodes wolönoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sopga, Sidón sopga, e mär löng dli twjlek Pjlu Herodes kjokyo li go eröe. Gueniyo Herodes iirkë sök ba kong ara. E kjishko ga epga wotjlino lök kjrinaso ëng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjälara ko Blasto. E parkë sök Herodes dboryaga. Tiro sopga, Sidón sopga, e öör jong ba ikshko ga tjlë lök ba kong ga «Woydërwa ga Herodes ber wopjlü borwa tjok. E kjishko ga tjawa lan woydë ba tjok» ë.

Kuya ga «Jölö» ë ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes iya lök wlo.

Dbar li öötongshko ga Herodes doyono sök ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga boksho to ba pjlu sökklo kjing go, ga tjlëno arae. ²² Kuya lök ga öö ë lök tjë jikong, tjlë lök ga «¡Tjlë sök kjwe, domer li tjlëkdo llëme! ¡Kjwe sbö!» ë. ²³ Eshko ga «Sbö poshrëmirë dey» lara ba kong lök llëm kjishko ga jekdo eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorë, ba shdungglo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlökwo kjrägaga tön jek këgong këgong, ga Sbö tjlökwo shdär jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbö Sëyarë, ba pak shäryë wlo

²⁵Bernabé, Saulo, ba pak shäryara lok pjr Jerusalén kjokyoshko ga opshino to lok ey dwayo, öötong löng Antioquía kjokyo iröng obi, ga Juan söra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowëba Marcos bakoe.

13 ¹Antioquía kjokyo ga Jesús tjlokwo kragaga löng eshko li tjreko Sbö tjlokwo lagaga wleniyo löng kjlobö, no pinggaga Sbö tjlokwo go wleniyo löng kjlobö bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowëba Kjlo Sî; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaén, e kuno shäng Galilea so pjlyo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo. ²Eni dbar kjwara ga Jesús tjlokwo kragaga li tönö löng Sbö poshrëk, ië llëm ba kong bakoe. Eshko ga Sbö Sëya tjle ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shäryë bor kong wlo. Eni ga kjozi ber tjeng dboy bor kong, pak li shärye lok wlo» le.

³Kuya lok ga shäryara eni. Jek löng syöshtë obi, ga ië llëm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber löng parkë Sbö kong li loklo, ga ichara lok to parkë Sbö kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjreko ko Chipre

⁴Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbö Sëyarë jek äar jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjoyong kësbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjreko ko Chipre. ⁵Eshko ga kjoyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek öötong löng judioga syö uyo lok eshko oblë oblë li roshko. Eshko ga Sbö tjlokwo lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸Eni ga jëktong löng eshko, öötong löng dlung tjreko li worbo kalëkong ko Pafos. Kjoy eshko ga judfo wlëna sök kjlara ko Barjesús, lëy Grecia so tjlokwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjle ga «Tja Sbö tjlokwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. E sök enido kjok eshko sopga ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydë ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbö tjlokwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbö tjlokwo le, gueniyo ybi li omwoydë llëme. «Lëye le löng li kup llëm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llëm wlo.

⁹Eshko ga Saulo, e kowëba Pablo bako, e go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga ybi li iya beno shäng drëng ga ¹⁰tjle ba kong ga «Pja owa, pja jyö ara, pja so Ä kjoyo, pja llëbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbö tjlokwo pjlu li kjlopswëp bop jyö go äar jong ilonoro? ¹¹E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbörë. Pja ber kjok igö ame, dlo kalä shjiy li ip llëm äar jong ilono jä» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok igö llëme. E kjishko ga beno shäng no wlëk, wlosöya wlo le. ¹²Iya kjok eshko so ichaga lirë ga Sbö tjlokwo kjrara. Ga beno shäng yëy le erä, Sbö tjlokwo kura li kjishko.

**Sbö tjlokwo lara Pablorë oba kong Antioquía kjokyo
buk Pisidia kjokyo worbo go lishko**

¹³E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go äar pjë pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek iröng Jerusalén kjokyo. ¹⁴E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquía kjokyo. (Antioquía kjokyo,

e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlång dbaryo ga opzrëno jek lok judfoga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok lligwekklo tara Moisésde li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek denashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlappaga löng judfoga syö uyo li no ichono tjle ba kong ga «Pjây tjlokwo le woyde borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjluë» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjle ga «Pjeyoga, ler bomi kong ga kuzia. Israel tjeyoga, tja kuzia. Judfoga llem gueniyo Sbö bangkjre wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Denashko ga bi tjlappaga kjrara Israel tjeyo Sbö lire, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyo-shko ga kjimtara, iara beno tjeyo kesbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kesbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llemshko lu pjloglo sak pkeng (40) wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaan kjokyo-shko ga kjimtara tjeyoga tjeng eshko kringgwo kjak (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Lleye ler shang ere luyo öötong sak dbaw pjloglo pkeng kjingsho sak shkeng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo aar jong Sbö tjlokwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba lligwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sböre beno kjlara ko Saul, e Cis wa, Benjamin tjeyo. Iara beno sok parkë lu pjloglo sak pkeng (40). ²² E irgo ga Saul kjara Sböre, ga David iara beno sok ba shtoshko. E woydara Sböre ara, tjle ga «David, Isai wa li in ga domer pjlu bor kong, lleye woyder ga sharye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjeyo weno shang kjlara ko Jesus. E ichara Sböre, Israel tjeyoga dok, lara jlökoyo denashko sorë li eni. ²⁴ Jesus wentë shang oba bokshto llem obishko ga Juan to shang Sbö tjlokwo roy le Israel tjeyoga uunkong kong. Tjle ba kong ga «Llebo owa sharyemi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây wer jer di roshko» le. ²⁵ Ga Juan shinmotkë dbaryo doroshko ga tjle ga «Pjây wotjlik ga domer koshemi löng ber bomi pjluo wlo li tja lemire? Tja lleme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era twlo ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drepkwota dok wlo llem, e twlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko»^s le.

²⁶ »Pjeyoga, pjây Abraham tjeyoga, pjây judio llem gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo, tjlokwo ere, e ber shji uunkong kong, shji döya Sböre sorë, e miydëy wlo. ²⁷ Jerusalén sogga, Jesus, e e miydara lok lleme. Ba kagayoga emde ga ommiydono lok llem bakoe. Woshtozlång dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek denashko sorë li le lok, gueniyo lle loklo miyde lok lleme. Eni ga epga om go Jesus ichono shdunogbashko ga lleye jyä tak denashko li, e sharyono eni. ²⁸ Eshko ga llebo wleya lok Jesus rotë wlo, ber zrökko wlo lara, gueniyo lleye to wlena lleme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrökoba wlo. ²⁹ Eni ga lleye jyä tak pjang Sbö kjibokwo go ba kjishko li, e sharyara lok pjire. Ga wolono pjang kjlös go irgo ga doyo lona ba tjlokwo kragagarë ter töshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshara Sböre iröng obi. ³¹ Zröydeba llem obishko ga jek shang Galilea kjokyo aar jong Jerusalén kjokyo-shko ga ba tjlokwo kragaga kjong

kjong jek löng ba tjok. Ga woshrra iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e ina lok jlöe laga.

³²⁻³³ »Llebo roy pjlu lërwa bomi kong. Lleye lara Sbörë jlökoyo bi tjlappgaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjan. Jesús woshrra iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»Pja bor wa.

Eeri ga ikoba welë ga

tja bop data jlökoyo.»^t

³⁴ »Woshrra Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»Lleye loror David kong jlökoyo li,

e lër bop kong jlökoyo bakoe.»^u

³⁵ »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

»Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llëme.»^v

³⁶ »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokëga zlong bang, ga ano pjire. ³⁷ Gueniyo ga Jesús woshrra Sbörë iröng obi lira doyo ano llëme.

³⁸ »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlu, lleye shäryara Jesúsdë li kjishko. ³⁹ Eye mär Jesús go ga ie Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ⁴⁰ Pjây sjëk, lleye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

⁴¹ »Pjây Sbö tjlökwo joywë ä,
llëbo shäryër ga izi yötsoe.

iPjây sëya llëm,

pjây wolon!

Pjây löng së obishko ga

llëbo shäryër kësbanqe.

Lëba eni bomi kong welë ëmdë ga

pjây wotjlik ga

‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme»»^w ë.

⁴² E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judíoga syö uyo li roy dwayo-shko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «Woydërwa ga woshtozlong dbaryo tek këm kjwara go ga lleye loromi li lëmi borwa kong jek obi» ë. ⁴³ Nopga löng eshko li kjone kjone judío, llamo li wenoshko judío llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwo kjruga judíoga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlë ba kong ga «Pjây mär ber löng Sbö go, pjây kjimtara ara kjishko» ë.

⁴⁴ Öötong woshtozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo ë li kuk. ⁴⁵ Gueniyo ga iya judíoga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlë oba kong ga «Lleye ë shäng li, e eni llëme» ë.

⁴⁶ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, lléye bangkjre lok llém, ga tjlä ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlokwo ére roy lë bomi kong bäm go, pjäy judíoga kong. Gueniyo pjäy omkuk woydë sira llém, pjäy om go li opyë ber löng së iyado Sbö tjok woydë llém bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llém wleniyo kong shara. ⁴⁷ Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlokwo tak pjang li go eni. Tjläno beno eni:

»«Pjäy ioror beno iök shjiy wleni,
nopga judío llém wleniyo kong.
Nopga där sorë li tjlokwoyo lëmi ba kong
äär jong kjok kjwang jikong wlo»^x lë.

⁴⁸ Kuya nopga judío llém wleniyo löng lirë ga beno löng wopjlüé. Tjlä lok ga «Sbö tjlokwo ére, e owa llëme» lë. Eni ga ëye kjrara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo ga tjlokwo li kjrara.

⁴⁹ Eni ga Sbö tjlokwo shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

⁵⁰ Gueniyo ga judíoga löng eshko li opyono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walëga tjwlo ara, judío llém gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo kong, domerga tjwlo ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlo ara li iirkono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

⁵¹ Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. ⁵² Gueniyo ga Jesús tjlokwo kragaga beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjlü, go Sbö Sëya jlökoyo bakoe.

Sbö tjlokwo İara Pablorë Iconio kjokyo

14 ¹ Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judíoga syö uyo jong li roshko ga Sbö tjlokwo İara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judíoga, nopga judío llém wleniyo, e omtjlokwo kjrono ara. ² Gueniyo ga judíoga kjong kjong omtjlokwo kjrë woydë llém, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judío llém wleniyo kong. Kuya lok ga iirkono ara. ³ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjlokwo roy İara ara. Llëye bangkjara lok llém, kjimte Tjlapgarë lë kjishko. Ga kong dbo twara kësbang, llëbo İydëba llém wleniyo shärye wlo. E go ga ikoba wëlë ga domerga li ichaga Tjlapgarë jlökoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sopga ëng shdöno tjeng kjring pjök, kjrina löng judíoga tjok, kjrina obi löng Sbö tjlokwo roy İagaga Jesús äska tjok. ⁵ Eni ga nopga ara, judíoga, nopga judío llém wleniyo, e wotjlino jong kjrinaso ba kägäyoga tjok. Tjlä lok ëng kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» lë lok eni. ⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabë, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbö tjlokwo roy pjlü lë oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblë oblë löng eshko bakoe.

Pablo İöraba Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jek llém wleniyo, weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye lë li kuya sök. Ga İya Pablorë drëng ga

miyde shäng ga domer li mär Jesús go, poptë ga pjǎu wlo. ¹⁰Eni ga tjǎe sòk li kong dbo go ga «Pja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹Iya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjǎe lok Licaonia so tjǎokwo go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. ¹²Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbö kësbangyo li e. Ga Pablo tjǎeno ba kong ara kjishko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjǎokwo laga kjishko. ¹³Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li bokshto ga no shäng kjǎlara syöshtaga Zeus kong, Ga sögla wǎnggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjǎino ga öng li zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴Miydara Sbö tjǎokwo roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwǎkza lok aas, nopga li slän wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjërko, ga tjǎeno lok dbo go. Tjǎe ga ¹⁵«Kjwe lië shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjäy kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjǎokwo roy pjǎu laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwǎo liëme. Wëyë, pjäy kjlopswos ber Sbö Sök Iyado li tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, liëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. ¹⁶Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judío liëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jëk irbo woyde kjone pogo li go. ¹⁷Gueniyo ga liëbo pjǎu shärye jong bomi kong iyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjǎu laga li e. Pjäy dli ara, twe bomi kong kjishko. Pjäy löng wopjǎu laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jǎokoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok liëme.

¹⁹Eshko ga judfoga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjǎobö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjǎlik oblë. E kjishko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjǎino ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. ²⁰Gueniyo ga Jesús tjǎokwo kragaga löng li tönö eshko, ga Pablo kopjrina pjiribrie. Ga buk li kojono, ga opzrëno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjǎokwo kragaga ik obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹Öötong löng eshko ga Sbö tjǎokwo roy pjǎu lara lok eshko. Ga tjǎokwo li kjrara nopga löng eshko lirë ara, beno löng Jesús tjǎokwo kragaga.

E irgo ga Sbö tjǎokwo roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Lистра kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo. ²²Kjok kjrjnggwo mya lishko ga Jesús tjǎokwo kragaga löng li kjimtarä lok, dbo iara jek këgong. Tjǎe lok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go eröe. Shji äär ber löng Sbö sòk no pjǎuyo iyado lishko wlo ga liëbo owa wen ara bi kong, e kuroy dāw guing» le. ²³Ga kjok kjrina kjrina ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjǎokwo kragaga löng eshko li kägäyoga wlo. Ga syöshtono, iono liëm Sbö kong pjir ga rokara lok Tjǎpaga Jesucristo kong, tjǎe ga «Nopga ëre mär bop go eröe. Iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le.

²⁴E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi.

²⁵Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjǎokwo roy lara oba kong pjir ga jer öötong

lõng Atalía kjokyo. ²⁶Eshko ga opyono kjoyong roy to jek Antioquía kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwo kragaga eshko so lirë to parkë Sbö kong kjok shto oblë oblë, ga syöyoshtara lõk, tjlëno ga «Sbö, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» lara lõk ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquía kjokyo. ²⁷Ga öötong lõng eshko iröng obishko ga Jesús tjlökwo kragaga lõng eshko li tona lõng ba tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lõk ba kong pjire. Sbö tjlökwo lara nopga judío llëm wleniyo kong, ga kjrara lõk sorë li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸Eni ga Pablo, Bernabé, e beno lõng dbar kop ara eshko Jesús tjlökwo kragaga li tjok.

Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga lano ëng tjok Jerusalén kjokyo

15 ¹Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kragaga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong lõng eshko Antioquía kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga li pïya öötong lõng, tjlë ba kong ga «Bek wlo ga pjäy Jesús tjlökwo kragaga doyo jyä të pjir, lara Moisésdë tek dënashko sorë li eni. Llëm ga pjäy döya Sbörë llëme» le lõng eni. ²Kuya Pablo, Bernabërë ga beno owa ba kong, ga ëng dboryono ara kar kar Judea sopga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabé, Jesús tjlökwo kragaga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwo kragaga llamo lirë iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, tjläpaga Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga lõng eshko li shwoy bako, llëbo li lligweya lõk wlo.

³Eni ga ichara Jesús tjlökwo kragaga lõng Antioquía kjokyo lirë to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek lõng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llëm wleniyo öötong beno lõng Jesús tjlökwo kragaga li roy lara lõk ba pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga eshko so kong, ga beno lõng wopjluë. ⁴E irgo ga jek öötong lõng Jerusalén kjokyo ga wlokrara Jesús tjlökwo kragaga eshko so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirë. Eni ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lõk ba kong lõk pjire.

⁵Gueniyo ga Jesús tjlökwo kragaga li tjrëko ga fariseoga lõng kjlëbö. Epga kjong kjong kojono lõng, ga tjlë ga «Bek wlo ga nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwo kjrë woydëshko ga doyo jyä tëy dey, ga ichëy kjok lligwekklo tara Moisésdë li sök» le.

⁶Eni ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska tönö tjläpaga Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga tjok, llëbo le lõng li lligweya lõk wlo. ⁷Eni ga lano ëng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlë ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tja kjrara Sbörë tek dënashko bomi tjrëko, ba tjlökwo roy pjlu le nopga judío llëm wleniyo kong, epga ëmdë ga omkuk ga tjlökwo kjre wlo. ⁸Ga shji wotjlik bi pjlushko sorë li miyde Sbörë pjire. E kjishko ga nopga judío llëm wleniyo omtjlokwo kjronoshko ga Sbö Sëya twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni, miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga Sbörë. ⁹Nopga judío llëm wleniyo wotjlino ga mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li lõna Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga eni. Eni ga epga iara beno tjwlo bishiya dik bakoe. ¹⁰¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë obi, tjlökwo ëre kjrëmi wloro? Nopga judío llëm wleniyo iëmi kjok lligwekklo tara Moisésdë li sök lëmi woydë, gueniyo shji ëmdë ga omsöno ma, bi tjläpaga tek dënashko so omsöno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorëro? ¹¹Eni llëme. Miydëy ga shji

döya Tjlapga Jesúsdë, shji kjimte woydë kjishko eröe lëy, ga epga eni bakoe»
 ðe.

¹²E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjëno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo ðydeba llëm wleniyo shärye lok nopga judío llëm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing erä.

¹³Ga tjëno lok pjirshko ga Santiago tjë ga «Pjeyoga, tja kuzia. ¹⁴Simón» tjëno bi kong ga nopga judío llëm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga tjërko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baiya. Shäryara bäm goshko sorë li roy lara Simondë bi kong pjire. ¹⁵Dënashko ga Sbö tjlokwo lagaga omloño eni. Tjëno beno eni:

¹⁶»«E irgo ga tja tjwe iröng obi,
 ga David tjëyo beno löng tjwlo llëm li,
 e iër ber löng ba shtoshko iröng obi,
 so u toktong beno buk töy
 kojöy jem, poshäryëy ber jong pjlu obi wleni.

¹⁷Eni ga tja wleya nopga judío llëm wleniyorë.

Nopga kjrator tjeng kjok kjwang jikong li,
 tja wleya, ga ber löng botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbö. Tja omle eni.

¹⁸Loror beno eni tek dënashko.”²

¹⁹»Eni ga bor kong ga nopga judío llëm wleniyo optwono Sbö kong li barwëy ame. ²⁰Epga kong kjibokwo tëy kwara dey. E go ga lëy ba kong ga dli llë twak sböpga jyaglo kong li uëy ame, öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy ame, srëng llë uëy ame, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok ame. ²¹Tek dënashko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e lëba löng kjok shto oblë oblëshko enido. Ga woshtozlong dbaryo kjwobi go ga lëba löng judioga syö uyo oblë oblë li roy» ðe.

Kjibokwo ichak nopga judío llëm wleniyo kong

²²Eni ga töno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabé tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowëba Barsabás bakoe.) Domerga do pjök li tjlapgaga Jesús tjlokwo kjrara kägäyo wleniyo. ²³Ga kjibokwo tara lok kwara, ga twara ba kong, söya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjë eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judío llëm wleniyo löng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjây yonde?” lërwa bomi kong. Kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska, lanma tjlapgaga Jesús tjlokwo kjrara kägäyoga.

²⁴»Roy kurorwa ga no kjong kjong jushko so löng borwa tjërko li öör löng bomi shwoy ga pjây barwara ara, ba tjlokwo lara li go, ga pjây beno löng woydë ara. Gueniyo epga ichaga tjawarë llëme. ²⁵⁻²⁶E kjishko ga domerga kjratorwa kjlobö, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woydërwa ara wleniyo. Epga optwono beno löng parkë Tjlapga Jesucristo kjishko, ga zrökobare, de zrökoba llëm, e miyde löng llëme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llëye tak pjang kjibokwo ëre goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlú Sbō Sēya kong, borwa kong ga pjāy ichērwa kjok līg-wekklo tara Moisésdē li shāryē uunkong llēme. Llēye shāryēmi wlo li ēre dōe: ²⁹ Dli llē twak sbōpga jyāglo kong li uēy llēm; ōng zrōk kjoyotso skuya i li sho uēy llēm; srēng llē uēy llēm; shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm bakoe. Shāryēmi uunkong eni ga pjāy jēk lōng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong lōng Antioquía kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga li tōna lok eshko, ga kjibokwo sōra lok jek li twara ba kong. ³¹ Eshko ga kjibokwo li lāra lok ēng kong, ga beno lōng wopjlú, ga dbokjrano jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbō tjlōkwo lāgaga. Eshko ga tjlēno nopga lōng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno lōng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy irōng obi. Brikshko ga «Jölō» lāra ba pjeyoga lirē ba kong. «Pjāy nom irōng wopjlúe» lāra lok ba kong bakoe.^a

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno lōng eshko Antioquía kjokyo. Tjlapga Jesús tjlōkwo le lōng oba kong, ga oba pīya lōng ara. Jesús tjlōkwo kjrāgaga eshko so omshāryono kjlōbō eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkjono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjlē Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga lōng kjok shto oblē oblē ik irōng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlōkwo le kjone dō ga eshko, lōng sorē iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jölō. Gueniyo Juan sōy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowēba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlú anmoyō llēme. Epga lōng Panfilia kjok-yoshko ga rayara Marcōsdē beno lōng tjoksa, jēktong ba tjok ba pak shāryē ame.

³⁹ Eni ga ēng dboryono lok kar kar, ga beno lōng wopjlú ēng tjok ame. E kjishko ga opkjono beno lōng dboy dboy. Eshko ga Marcos sōra Bernabérē jek ba tjok, jer dlung kjako, opyono kjoyong kēsbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas sōra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga lōng li syōshtono Sbō kong, tjlē ga «Sbō, Pablo, Silas, e iērwa ber tjeng bop wloshko, dēp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong lōng kjok shto oblē oblē Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjrāga lōng li dbo iara lok Sbō tjlōkwo go arae.

Timoteo jek shäng parkē Pablo, Silas tjok

16 ¹ Eshko ga Pablo wlo öötong lōng Derbe kjokyo, e irgo ga Listra kjokyo. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrāga wlēna shäng kjlāra ko Timoteo, e mekē judío, Jesús tjlōkwo kjrāga bako, gueniyo data judío llēm wlēniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjlúe le Jesús tjlōkwo kjrāgaga lōng Listra kjokyo, Iconio kjokyo lirē. ³ Eni ga woyde Pablorē ga Timoteo jek shäng parkē ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirē ga Timoteo doyo jyā

^a 15.33-34 Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «“Pjāy nom irōng wopjlúe” lāra lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sök eshko le, ga benoe.»

tak lîëm, data Grecia so kjîshko. E kjîshko ga barwe judíogarë lîëm wîo ga Timoteo doyo jyâ tara Pablorë pjire.

⁴E irgo ga jek lîong kjok shto oblë oblëshko ga lîëye lara Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âska, tjlappaga Jesús tjlôkwo kjruga kägäyoga lîong Jerusalén kjokyorë lî, e lara lok Jesús tjlôkwo kjruga kong pjire. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjlôkwo lara lok lî shäryëy eni» lë. ⁵Eni ga Jesús tjlôkwo kjruga mâr beno lîong Sbô go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so îno kjlara, shji yoîno wîeni

⁶Eshko ga Pablo wîo wotjlîno lok to Asia kjokyo, Sbô tjlôkwo roy lë eshko wîo lara. Gueniyo ichara Sbô Sëyarë jek eshko lîëme. E kjîshko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷öotong lîong Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlîno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko lîëme. ⁸E kjîshko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo lîëm, jer öotong lîong Troas kjokyo.

⁹E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so îno shäng kjlara, shji yoîno wîeni. Ga domer lî tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wîo» lë. ¹⁰Ga îna Pablorë eni irgo ga tjawa^b tjlë ëng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjlôkwo roy pjîl lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjîshko ga tjawa poshäryono lîong jek bek Macedonia kjokyo wîo lërwa.

Lidia Jesús tjlôkwo kjrono

¹¹Eni ga tjawa opyono kjong kësbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äar jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äar lîong Neápolis kjokyo. ¹²E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko lî ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjwîo ara. Ga tjawa beno lîong eshko dbar kjwöbösoe.

¹³Öotong woshtozlîong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äar lîong di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judíoga syöshtozlîong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlë. Tjawa öotong lîong eshkoshko ga wlë-norwa ga walëga ëng tönö lîong kjlôbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano lîong ba tjok. ¹⁴Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko ding-ding shwëshwë tjwîo ara wîeniyo soynega. E judío lîëm wîeniyo, gueniyo Sbô poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjîl iara Sbörë pjang ba tjlôkwo roy lë Pablorë sök lî kjre wîo. ¹⁵E irgo ga wara jer di pjang eshko lî roshko, ba pjeyoga lîong ba ushko lî tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja îmi ga Tjlapga Jesús tjlôkwo kjruga jlôkoyo ga rokër bomi kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber lîong bor ushko wîo» lë.

Tjawa rokara jlôkoyo, ga jlô lörorwa ba kong, ga tjawa beno lîong ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlîong uyo

¹⁶Dbar kjwara ga tjawa jek lîong syöshtozlîong shtoyo wîoshko ga kjogîo weno shäng kjlara, parkaga tjwîëk shäng pjir wîeniyo. Kjogîo lî goshko Ä

b 16.10 Kjîbokwo ëre taga Lucasdë. Eshko jek lëkong ga Lucas jëk to shäng Pablo tjok. «Tjawa» lë e kjîshko.

sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjw-
lëkoba ba sogoga kong arae. ¹⁷Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjle è
pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjwlo Kësbangyo parkaga. Kjwepga jek
läng pjây döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni
ga dbar kjwara ga Pablo iirkono ba kong, ga bojono iröng, tjle sëya pjang ba
go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjös kjoglo kjwe
goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹Gueniyo ga iya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga
Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong läng llëbo soynezlong, tjlap-
gaga kjok ilgwega wleniyo li bokshto. ²⁰Eshko ga tjle lok tjlapgaga li kong ga
«Domerga ère judioga. Kjok èreshko ga oba shdöya läng ara. ²¹Shji piya läng
ba sdëkwo baiya go. Shji Roma sogpa kong ga tjlokwo le läng bi kong li, e
kolako llëm, e shäryako llëm bakoe» le.

²²Eni ga nopga läng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li
nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpökklo go. ²³Eni ga
shpora lok irgo ga söra lok, iara beno läng no shdüzlong uyo roshko. Eshko
ga tjlapgaga li tjle lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yötsoe» le.
²⁴Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö
kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö,
ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵E shkëyo ga Pablo, Silas, e läng syöshtë, të Sbö kong, ga kuya nopga
shdung tjeng ba tjok eshko lirë läng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶yo iano
kësbang eshko. Eni ga u li sokö iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng
llë döktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjirikklo li döktong pjir bakoe.

²⁷Eshko ga no daga li buk pë, ga wolleno buke. Iya ga u li u bäng bäng
döktong beno lok oojong ga wotjilino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire
lara. E kjishko ga ba dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara.
²⁸Gueniyo ga iya Pablörë sök ga öö le ba kong, tjle ga «iPja opzrök llëme!
iTjawa läng uunkong jushko!» le ba kong dbo go.

²⁹Kuya no daga lirë ga tjle ga «Jök shjiy tek sözong» le ba kjimtaga shäng li
kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas
shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae. ³⁰E irgo ga kojono, ga Pablo,
Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjle ba kong ga «Tjlapgaga, tja orwë
llong? tja där wlo ga llëye shäryer?»

³¹«Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga läng
bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong. ³²Eni ga Tjlapga Jesús
tjlokwo lara lok ba kong, ba pjeyoga läng ba ushko uunkong li kong bakoe.
³³Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora
lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer
di bäng buk li roshko, ba pjeyoga läng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴Eni ga
Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök
woowa llëm, ba pjeyoga läng ba ushko uunkong tjok, beno läng mär Sbö
go kjishko.

c 16.28 Eshko dbaryo ga nopga läng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba.
«iPja opzrök llëme!» lara Pablörë ba daga kong e kjishko.

³⁵ Wēshko kjok shröng ga tjlāpgaga kjok līgwega wleniyo li no dagaga ichono kjlōbō āar löng no daga sök no shdüzlong uyo li ik, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlē Pablo kong ga «Tjlāpgaga kjok līgwega wleniyo li tjlōkwo ichono bor kong, pjāy dör wlo le. Eni ga pjāy to ga bue. Pjāy nom wopjlūe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlē no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa līgwea kjwe kjok līgwekklo Roma so i go. Gueniyo tjawa līgwea lok llem emde ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bāngzara lok no shdüzlong uyo roshko. ¿Eni ga tjawa shiya woydē lütshko ega? ¡Eni llemē! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarē om go dey. Lēmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öötong löng tjlāpgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng sēya llem, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjishko.

³⁹ Ga tjlāpgaga li jek öötong löng Pablo, Silas shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjawa jnemi kēsbange» le. Eni ga dōrae. Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Rokērwa bomi kong sira ga pjāy opshik borwa kjok ēreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek öötong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga li pjlorā uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

Tesalónica sogpa woksera löng ara

17 ¹ Ga Pablo, Silas, e jek āar löng Anfópolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öötong löng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judioga syō uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrēk jek judioga syō uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga löng li tjok. Sbō tjlōkwo tak pjang li ³ pjilōlgweya ba kong. Tjlē ba kong ga «Miydēy Sbō tjlōkwo ēre go ga no pjiluyo iche lara Sbörē li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörē iröng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shāryono ba kong eni. No pjiluyo lēr shäng li e» le.

⁴ Eni ga judioga kjong kjong omtjlōkwo kjrono. Grecia sogpa ara Sbō poshrēk löng enido wleniyo, walēga tjwlo ara wleniyo ara, e omshāryono eni bakoe. Ga tjlōkwo kjrāgaga uunkong li beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga iya judioga omtjlōkwo kjrono llem wleniyo lirē ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bāng go ga nopga owa oba barwē ā wleniyo, e tōna kjlōbōso, kjok eshko sogpa shdōya wlo, ie ber löng wlep llem wlo. Ga wotjlino ga Pablo, Silas, e löng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjishko ga öötong löng ba shwoy ga opzrēno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, sōya, twe nopga löng li kong wlo, shdūya wlo lara, ⁶ miga wlēna llemē. Eni kuzong ga Jasón shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga kjlōbō li tjok. Ga sōra lok dbo go, dopshiya lok i, öötong löng tjlāpgaga kjok līgwea wleniyo li shwoy. Eshko ga öö le lok ara, tjlē ga «Domerga to löng kjok shto oblē oblē, nopga shdōya ber löng wlep llem wlo li, e shrono löng bi shwoy ēre bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wlokjrara Jasón jürē öötong löng ba ushko. Kjok līgwekklo tara pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyorē li, e bangkjre lok llem, ie ber tjwlo llem bakoe. To löng tjlē ga pjlu oblē tjok le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga lîeye lâra lîok li kjîshko ga tjâpaga, nopga lîong eshko li, e woksera tjê jîkong. ⁹ E kjîshko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjîlîkwo kjraga, e ichara lîok oppotjwîlek, e irgo ga rayara toe.

Berea sopga Jesucristo tjîlîkwo kjrono ara

¹⁰ E shkëyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjîlîkwo kjragaga eshko so lîirê opshik jek Berea kjokyo. Öötong lîong eshko ga opzrêno jek judîoga syô uyo jong eshko li roshko. ¹¹ Judîoga lîong Berea kjokyo li wotjîlik owa judîoga lîong Tesalónica kjokyo li i dik lîême. Ga Jesús tjîlîkwo lâra lîok ba kong li kuya ga beno lîong wopjîlû, ga kûywa lîok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjîlîkwo kura lîok li îna lîok Sbô tjîlîkwo kjibokwoyo go ara, lîeye lâra Pablo, Silasde li, e jîlîre îya lîok wîlo. ¹² Eshko ga judîoga omtjîlîkwo kjrono ara. Grecia sopga omtjîlîkwo kjrono kjlaraso lîêm bako, walêga tjwîlô ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbô tjîlîkwo roy lê Pablörê shäng Berea kjokyo li roy kura judîoga lîong Tesalónica kjokyo lîirê, ga jek öötong lîong eshko ga nopga lîong eshko li shdöra lîok ara, beno lîong wlêp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjîlîkwo kjraga lîirê opshik maling, jongya dîlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wîlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno lîong Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör lîong ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lîokshko ga Pablo tjîlê ba kong ga «Pjây tjîlê Silas, Timoteo kong ga woydêr ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jûshko lîemi ba kong» lê.

Pablo Sbô tjîlîkwo lîono shäng Atenas kjokyo, tjâpaga kësks ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshê. E wopro ga îya to shäng ga Atenas sopga sbôpga jyâglô shâryono trâk lîêm, ga wokserga shäng erâ. ¹⁷ E kjîshko ga öötong shäng judîoga syô uyo jong eshko li roshkoshko ga tjîlîkwo kjlîpswê ara nopga lîong eshko li tjok, judîoga, nopga judîo lîêm wleniyo, gueniyo Sbô poshrêk lîong enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng lîêbo soynezlîong shtoyo ga tjîlîkwo kjlîpswê êbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko epicúreo, estoico. Epga tjîlîkwo kjlîpswê kar kar êng tjok ara, ba wotjîlik om go li go. Ga Pablo tjîlê li kuyashko ga tjîlê lîok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjîlê êng kong ga «¿Domer tjîlêgwang kjok miydê lîêm kjwe lîlê layde shäng?» lê.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjîlû lê ba kong, Jesús, e wolono, ga wosh-rara Sbörê iröng obi lê. E kjîshko ga kjong kjong tjîlê ga «Domer kjwe in ga to shäng sbôpga shto oblê so roy shdök» lê lîok eni.

¹⁹ Eni ga sôra lîok öötong shäng tjâpaga kësks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjîlê lîok ba kong ga «Tjîlîkwo lêp shäng borwa kong tjaglên li, e pîs yotso borwa kong sira, miydêrwa wîlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjîlîkwo lêp lîêbo oblê dô, ga lîlê lîoklo miydêrwa woydê» lê.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblê so lîong eshko li, e sgara lîong lîeye lîêba tjwe tjaglên li kuya wîlo, lîanyotke wîlo eröe. Lîeye oblê shârye lîok lîême.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bokshto, ga tjîlê ba kong ga «Tjâpaga Atenas so, in jîlîkoyo ga bomi sbôpga, e bangkjîrêmi âe. ²³ Tja jêktong

bomi kjok jüşhko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lõk li inor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjle ga "Sbö miydëy llem obi li, e poshrëkklo." Eni ga Sbö miydëmi löng llem li, e poshrëmi löng tjan, e ë miydëmi löng llem gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴E kjok ëre uunkong shäryaga, llebo tjeng kes li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norë li roshko lleme. ²⁵Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llebo tjok kes li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë lleme.

²⁶»Dämärshko ga domer shäryara kjälaso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llem, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjan. ²⁷Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya i wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjäy tjërko tjlokwo wolëso tagaga tjeng kjlobö. Epga omloño eni bakoe. Tjleño ga "Shji uunkong Sbö wapga" lara lõk eni.

²⁹»Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shoýlör go, dbur sho pjublún go, llem ga ak sho go kjoyo, e lëy eni lleme. E so llebo shäryak norë ba wotjlik li go kjoyo llem bakoe.

³⁰⁻³¹»Dënashko ga nopga llebo shäryono bëy llemshko ga shdüya Sbörë llem, lleye miyde lõk llem kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing go kes li ligwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjlara, nopga ligweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llebo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³²Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lõk ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjle ba kong ga «Pja woydërwa ga lleye lep shäng li dbar oblëshko ga lep borwa kong jek pjlara obi» le.

³³Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjlokwo kragaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kësks ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjlokwo kraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

Pablo Sbö tjlokwo lono shäng Corinto kjokyo

18 ¹E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

²Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjlokwo ichono, tjle ga «Judfoga löng jüşhko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³Ba pak baiya lõk, e u shäryaga öng kwota go, Pablo i dik. E kjishko ga miydara Pablörë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴Eni ga äär woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judfoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judfoga löng li tjok, nopga judío llem wleniyo löng li tjok bako, tjlokwo le shäng li, e jlöe le lõk wlo.

⁵Ga Silas, Timoteo, e tje Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjlokwo roy le dbar kjwobi go,

opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlë judíoga kong ga «Bi pjłuyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga lăywe lok owa arae. E kjışhko ga Pablo ba shwong pjłoyono, pjłoyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjle ba kong ga «Pjăy shdüya Sbörë lăga ber pjăydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjłokwo roy le pjăy judíoga kong ame. Tjłokwo li lër nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷Eni ga Pablo opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjłara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Ba u jong judíoga syö uyo li zlong băng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko.

⁸Kjok eshko ga domer sök kjłara obi ko Crispo. Domer, e judíoga syö uyo jong eshko li kăgăyo. Ga Tjłapga Jesús tjłokwo kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjłokwo kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰Shkër kjwara ga Tjłapga Jesús tjłeno Pablo kong shji yoino wleni, tjle ga «Llëye bangkjrëp llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjışhko ga bor tjłokwo roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjışhko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjłokwo le nopga li kong lu pjłara kjingsho bëy.

¹²Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galión, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoshko ga judíoga ëng tōno, ga Pablo shara lok, sōra jek öötong löng no līgwezlong uyo. ¹³Eshko ga tjle lok tjłapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjłik baiya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok līgwekklo tara Moisésdë li wloyo» le.

¹⁴Eni ga dborye Pablörë lăra, gueniyo Galión tjle judíoga li kong ga «Judíoga, tja barwëmi llëme. Ėye rotoromi llëye shäryara owa anmoyō kjışhko kjwe ga līgwer bomi kong kjłuwe. ¹⁵Gueniyo sömi tjwe shäng li tjłokwo le shäng li kjışhko. Pjăy lan tjłokwo llë kjışhko, ko llë kjışhko, bomi kjok līgwekklo li kjışhko bakoe. Eni kuzong ga līgwezı pjăydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e līgwega bomi kong llëme» le. ¹⁶E irgo ga ichara ba līgwezlong uyo roshko dwayo. ¹⁷Eshko ga judíoga syö uyo jong li kăgăyo shäng kjłara ko Sóstenes. E shara nopga judío llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galión bokshto. Ga iya sök wlëp eră, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto obłë obłë

¹⁸Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lăra Jesús tjłokwo kjragaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kă shtono beno pjret. Dămăr ga kăkzong shtë llëm dbar kjwöbö lăra Sbö kong tjăn, ga dbaryo li pijtonge. E irgo ga opyono lok kyyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹Ga öötong löng Ėfeso kjokyoshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablörë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judíoga syö uyo roshko ga lăno judíoga löng eshko li tjok. ²⁰Eni ga tjle lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

²¹ Ga «Tja toe.^d Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» İe. E irgo ga opyono sök kjoyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjłökwö kjrägaga löng eshko İi pjłok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquía kjokyo buk Siria kjokyo obi İishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrınashko kjrınashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjłökwö kjrägaga kjımtara mär Sbö go jek kęgong eni.

Apolos Sbö tjłökwö İono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjłara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judío, Alejandría so. Sbö tjłökwö tak pjang İi miyde shäng arae. Ga domer İi tjłe ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjłapga Jesús irbo İi kjışhko, ga tjłe shäng ga İaywae. Oba piya shängshko ga Jesús roy İe ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wło İi obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judıoga syö uyo jong eshko İi roshko, ga tjłeno oba kong, İlëye bangkjrara İlëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana İok ba ushko, İan ba tjok wło, Sbö irbo İi miyde pjłı anmoyö wło.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo İe, ga kura ba pjeyoga Jesús tjłökwö kjräga löng İirë. Eni ga kong kjıbokwo tara İok kjwara, söya twe Jesús tjłökwö kjrägaga löng Acaya kjokyo İi kong wło, äär eshko ga włokjre İok pjłı wło İe.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjłeno judıoga löng eshko Tjłapga Jesús tjłökwö woydë İlëm wleniyo kong jłökoyo. Sbö tjłökwö tak pjang İi go ga pina ba kong ga no pjłuyo iche İara Sbörë İi, e Jesús. Ga tjłökwö kjłopswe İok kar kar ęng tjokshko ga judıoga İi zäya enıdoe. Ga Sbö wopjłı İi kjışhko ga ba tjłökwö kjrägaga löng eshko İi, e kjımtara tek dämär ba tjłökwö kjrë. Eshko ga epga kjımtara Apolosdë ara bakoe.

Pablo tjłökwö İono Éfeso kjokyo

19 ¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjłökwö kjrägaga włena tjeng kjłöbö, ² ga tjłe ba kong ga «¿Sbö tjłökwö kjrıromishko ga pjäy go Sbö Sëya, e shronore?»

«İlëme. Sbö Sëya, e è İaydëba borwa kong İlëm obi» İe İok ba kong.

³ Kuya ga tjłe ba kong ga «¿Eni ga pjäy warabashko ga e İlë İokıo?»

«E Juan tjłökwö kjrırorwa İi İokıo» İe İok ba kong.

⁴ Kuya ga tjłe ba kong ga «Juan no wono jłoe. Eye, İlëbo owa shärye löng İi, e owa jłoe İara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo İi İanyotkara Juandë oba kong, ga woyde ga shji mär ba go dey. Tjłeno shäng İi, e Jesús İayde» İe.

⁵ Kuya İok ga epga wara jer di roshko Tjłapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara İi dogıo sak kjwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo İono ba dıu kjıng go, ga epga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga beno löng tjłe kjok shto oblë oblë so tjłökwö, ga Sbö tjłökwö roy İara İok oba kong.

d 18.21 Tek dënashko ga kjıbokwo ęre jyä shıraba oblë oblë ara. Ga kjıne kjıne tjłe ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrëkkıo dbaryo tjwe İishko.»

⁸ Ga moglō mya ga Pablo jek iyado judfoga syō uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbō ber no pjūyo sorē li roy lē shāng ara, tjōkwo lē shāng li, e jlōe lēba wlo. Tjlēshko ga llēye bangkjre llēme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjōkwo kjrono llēm, llēye kuya lok woydē llēm kjīshko. Ga Irbo Tjaglēm li lāywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkjono jek ey dwayo, ga Jesús tjōkwo kfragaga li sōra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbō tjōkwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shāryara eni ōōtong lu pjloglo pjōk. Eni ga Tjlapga Jesús tjōkwo shdōktong nopga lōng Asia kjokyo uunkong kong, judfoga kong, nopga judfō llēm wlēniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbōrē kēsbang, llēbo iydēba llēm wlēniyo shārye kēsbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llē, e pjono ba go dō ēmdē ga sōkoba, twēba swlopga kong ga poptē, twēba nopga goshko Ā sēyaga li kong ga sēya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judfoga kjong kjong to lōng kjok kjrīnashko kjrīnashko Ā sēyaga tjeng oba goshko li ichē ā wlēniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga lok pjang sēya li iche wlo bakoe lara. Ga tjlē ga «Pablo to shāng Jesús roy lē, ga lēr bop kong Jesús ko goshko ga Ā sēya, pja opkjos no kjwe goshko dwayo» lē jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga lōng doglō kjāk (7), Esceva wapga. Esceva, e judfō, syōshtaga kāgāyo bakoe. Ba wapga doglō kjāk (7) li to lōng Ā sēyaga ichē Jesús ko goshko bakoe. ¹⁵ Pjāra ga shāryara lok enishko ga Ā sēya li tjlē ba kong lok ga «Tja Jesús miydē, Pablo miydēr bakoe. ¿Gueniyo ga pjāy ēro?» lē. ¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ā sēya pjang li jek zrow pjā ba goshko lok erā. Ba dbo ara go ga tjeng doglō kjāk (7) li shpora ara, shwong llē dwlēra dret, sho llē dwlēra srēng ara, ga zana tjē jikong. Eni ga to tōktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llēmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sogpa uunkong, judfoga, nopga judfō llēm wlēniyo lirē ga beno lōng sēya llēm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwlo ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjōkwo kfragaga ara tjwe lōng llēbo owa shāryara lok tek dēnashko li lē oba uunkong bokshto. ¹⁹ Ga epga ara parkono lōng ybipga wlēniyo li, ba oppingglō kjibokwo shoyo sōya tjwe lōng, ga sura iōkshko dret oba bokshto. Ga ba kjibokwo sura lok kēs li tjwlo iak dbur sho pjūblūn kjwo sak dbāw dbāw pjloglō sak shkēng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjōkwo shdōktong llaw pogo, ga tjōkwo kjrēba jek kēgong kēgong.

²¹ E irgo ga llēbo shāryono kēs li irgo ga Pablo wotjlīk jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo lē. Ga wotjlīk kjrīna obi ga «Lōng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» lē. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjōk jongya Macedonia kjokyo ba bām go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sōk eshko Asia kjokyo dbar kjwōbōso obi.

Éfeso sogpa woksera lōng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sbōpga kjāra ko Artemisa, ba syō uyo jong eshko. Eshko ga domer sōk kjāra ko Demetrio, ba pak baiya, e llēbo jyāglō shāryaga dbur sho pjūblūn go. Domer, e Artemisa syō uyo li jyāglō shāryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkē lōng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llēbo

jyäglo shäryagaga uunkong li töna, ga tjëlë ba kong ga «Pjeyoga, miydëmi pjüü ga shji mär bi pak ëre go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jikong ga bi sbö kësbang Artemisa li poshrëy löng iyado. Gueniyö ïmi löng, kumi löng ga Pablo to shäng tjëlë oba kong ga sböpga jyäglo shäryaga norë li, e llëno llëme le. Eni ga nopga kjlopswë ara ba shwo lëkong, ga shärye eni li jüshko dö llëm, Asia kjokyo uunkong seke. Llëbo ëre owa bi kong, bi pak ëre iëba ber tjwëlö llëm ga jer bi shjiryö. Erö llëme. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jüshko li, e ber tjwëlö llëm bakoe. Eni ga bi sbö om go li woydëba ame, ba tjwëlö kësbang li iëba ber llëno ame» le.

Kuya lök ga iirkono ara, öö le lök arae. Tjëlë lök dbo go ga «ïÉfeso so sbö Artemisa li, e tjwëlö kësbang!» le. Eni ga Éfeso sopga woksera löng tjë jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlëna löng do pjök ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lök, dopshira, söra öötong löng no tönzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰Eni ga roy kuya Pablorë ga jek opzrëk woydë eshko, lan nopga löng li tjok wlo lara, gueniyö ichara Jesús tjölökwö kragagarë llëme. ³¹Eshko ga tjlapgaga tjwëlö këskes Asia sopga kong wleniyö löng eshko kjölöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjölökwö ichara ba kong, to jek opzrëk eshko llëm wlo.

³²E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo li, e woksera löng träk llëme. Löng eshko ara töno löng llë kjïy miyde löng llëme. Ga öö le lök ara, kjlara tjëlë oblë, kjlara tjëlë oblë bakoe.

³³Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judíoga löng lirë nopga löng kës li bokshto, ga llëye le wlo li lara lök ba kong. Eni ga Alejandro orkwö poyono, pjäy kjinkozong löklo wleni. ³⁴Gueniyö ga miydara lök ga e judío ga kuya woydë llëme. Ga öö le lök tjë jikong, tjëlë ga «ïÉfeso so sbö Artemisa li, e tjwëlö kësbang!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjëlëno nopga li kong llëme.

³⁵E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga këskes dboryaga wleniyorë, ga tjëlë ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang jikong so ommydë pjüü ga eni. ³⁶E jyö laga ërë llëme. Eni ga pjäy löng tjëkso guing. Llëbo shär-yëmi ga woyotjümi llëm guing llëme. ³⁷Ga domerga söromi kjwe llëye owa shäryara syö uyo kjïy llëm, llëye lara bi sbö kjishko llëm bakoe. ¿Eni ga tek söromi jüshko ega?

³⁸»Eni ga Demetrio, ba parkagaga, ëye rote woydë wleni ga tjlapgaga no llgwegä löng kjweshko, izia. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe löng llgweya wlo. Eshko ga shji ëng rotë ga pjüü. ³⁹Ga pjäy llëbo rokë woydë obi ga lëmi shji töno löng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jä. ⁴⁰Llëbo shäryono jüshko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono ëngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿“¿Oba shdöktong löng kjweni ega?” lara lök bi kong ga llë löydë ba kong eshko?» le.

⁴¹Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

20 ¹Nopga shdöktong kës li släno pjir ga Jesús tjölökwö kragaga rokara Pablorë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek

Macedonia kjokyo. ²Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwö kragaga löng li dbo ië kjok kjrinasshko kjrinasshko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo, ³ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjoyong kësbang roy larashko ga roy kuya ga judioga wotjlik ba zrök le leba. E kjishko ga wotjlik to iröng pjö lëkong Macedonia kjokyo go shara le. ⁴Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ère: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tíquico, Trófimo, epga Asia so; Timoteo bakoe. ⁵Epga uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok. ⁶Tjawa beno löng Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llem dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga epga dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrra Pablorë iröng obi

⁷Öötong dbar sondëshko ga tjawa töno Jesús tjlökwö kragaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjleno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjishko ga beno shäng tjle wop ara äär jong kjok rong. ⁸⁻⁹Ga tjawa töno löng lishko ga yongyo shäryak jem jong ëng kopshko llögong llögong äär jong kjingrgwo myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjle shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe. ¹⁰Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjle nopga löng li kong ga «Pjäy woydë llëme. jBuk sël» le.

¹¹E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwö kragaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwö le ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe. ¹²E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko së. E kjishko ga ba pjeyoga beno löng wopjlu anmoyö.

Pablo tjlökwö lono tjlapgaga Jesús tjlökwö kraga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjoyong kësbang go. Woyde Pablorë ga jek pjö lëkong, ga koshërwa löng eshko. ¹⁴Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga töno borwa tjok, ga opyono jek shäng kjoyong kësbang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llëme le, äär Jerusalén kjokyo judio dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostës li bäm go wlo. E kjishko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷Eshko ga no ichara Pablorë tjlapgaga Jesús tjlökwö kraga kägäyo löng Éfeso kjokyo li rokë. ¹⁸Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjle ba kong ga «Dëna-shko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäryoror eshko li miydëmi pjir tjän. ¹⁹Eshkoshko ga

judíoga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjishko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlökwö lono oba uunkong bokshto, ga pjây pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwö llë ber pjlä bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjläno shäng tjlökwö kjwaraso judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlä ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozî, ga pjây optwos Sbö kong dey, ga pjây mär ber löng bi Tjlapga Jesús go” lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalén kjokyo, tja iche Sbö Sëyarë jek eshko kjishko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme. ²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Sëya tjlä bor kong ga “Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlong uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe” le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shäryër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäryoror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlä shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjây kong Sbö ber no pjläyo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja imi ame. ²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây miydaga ber tjarë ame. ²⁸ Sbö tjlökwö kjrägaga tjwläna ba Wa srëng li go pjir, ga pjây iara ba Sëyarë beno löng ba dë. E kjishko ga pjây wlep llëme. Pjây opdos yotso. Jesús tjlökwö kjrägaga dëmi, öng wlep ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjlä ga tja opshino kjok jushko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjreko ara, ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ä wleniyo tjwe öng llë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjreko ëmdë ga opyë löng jyörkë, ga Sbö tjlökwö le lok bomi kong bëy llëm, Jesús tjlökwö kjrägaga jyäpgwe jek ba shwo lëkong wlo le. ³¹ E kjishko ga pjây sjëke. Woyoshrozî ga lu pjloglo mya ga pjây poshdunor boryo go shkë dba, pjây kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjây iër ber tjeng Sbö wloshko, pjây de wlo, ga shji kjimte Sbörë sorë tjlökwöyö li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjây jëk tjlökwö li go ga pjây opping ba miydë pjlä jek këgong këgong. Eni ga llëbo pjlä twe ba nopga baïya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llëye oma i, e koïnor llëm, dbur llëm, shwong llëm bakoe. ³⁴ Eni llëme. Miydëmi pjlä ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llëbo woydër bor kong, bor yoragaga kong li tjwlä wlo. ³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng llëbo woydë li kjimtäy ga pjlä wlo. Tjlökwö lara Tjlapga Jesúsde li, e woyoshrozîa. Tjläno ga “Llëbo kjröröy ga shji wopjlüe. Gueniyo ga llëbo tworoy oblë kong ga shji wopjlü e kjinmo” lara eni» le.

³⁶ Lära eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjlökwö kjräga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirë, ga lö shira lok bakoe. ³⁸ Eshko ga Pablo tjläno ba kong ga «Tja toe. Tja imi ame» lara ba kong kjishko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kjoyong kësbang buk lishko, to wlo.

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

21 ¹«Tjawa toe» İlororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ²Eshko ga kjoyong kësbang wlenorwa pjang kjlara brik pjang kjwile to jongya Fenicia kjokyo wlo İe, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjreko ko Chipre İi İnorwa, e ber buk orkwo mİlekong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, İİebo söya kjoyong sogorë İi shiya İok ber eshko wlo. ⁴Eshko ga Jesús tjİokwo kjragaga wlenorwa löng kjİöbë, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbë Sëya tjİe tjİokwo kjragaga İi kong ga «İİebo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» İe. E irgo ga İano İok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo İİem wlo.

⁵Gueniyo ga jİö İara İİeme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tono tjë jİkong, ga tjawa syöshtono Sbë kong. ⁶«Tjawa toe» İlororwa İng kong pjir ga tjawa opyono kjoyong roy, ga epga sano jek ba ushko İröng obi.

⁷E irgo ga tjawa jek dlung kjoyong go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjİokwo kjragaga löng kjİöbë, ga «¿Pjây yonde?» İerwa ba kong. Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjİokwo roy pjİü İaga İeba. Dİi pjİorgaga kjrak dogİo kjäk (7) dëna-shko İi, kjlara İi e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹Felipe wapga tjeng dogİo pkëng (4), kjogİoga. Öİö ga tjİokwo İe Sbörë ba kong, ga İe İok oblë kong eni.

¹⁰Tjawa löng eshko dbar kjwöbë tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbë tjİokwo İaga. ¹¹Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjİİkkİo İi kjrara, ga oppjİİno e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjİe ga «Sbë Sëya tjİe ga “Dop pjİİkkİo ere sogo, e äär shäng Jerusalem kjokyo, ga pjİİya judİoga löng eshko İİİe jİni bakoe. Ga twe İok tjİapgaga nopga judİo İİem wleniyo kong, İİgweya wlo” İe eni» İe.

¹²Kurwa ga tjawa tjİe Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo İİem dey» İerwa eni pjİİaraso İİeme. Cesarea sopga omİono ba kong eni bakoe.

¹³Gueniyo ga tjawa dboryara Pablörë. Tjİe ga «¿Pjây sİar ega? ¿Tja İemi woedëshko eni ega? Tjİapga Jesús kjİshko ga tja shäng pjİİkoba kjok örë koshë. Gueniyo erö İİeme. Tja shäng zrökoba Jerusalem kjokyo wlo bakoe» İe.

¹⁴Tjawa koİe woedë İİem kuzong ga tjawa tjİe ba kong ga «İİeye woide Tjİapgarë İi, e ber eni» İerwa.

¹⁵E irgo ga tjawa poshäryono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjİokwo kjragaga kjong kjong Cesarea so İİİe. Ga tjawa öötong löng Jerusalem kjokyo shko ga tjawa söra İok domer shäng kjlara eshko ko Nasón İi shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalem kjokyo. Jesús tjİokwo kjragaga tek dämärshko İi, kjlara İi e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalem kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wİokjrara borwa pjeyoga Jesús tjİokwo kjragaga İİİe İİİe woowa İİeme. ¹⁸Wëshko ga Pablo jek Santiago İk, ga tjawa jek ba

tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjäpagaga Jesús tjökwö kjraga kägäyo töno löng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lära Pablorë ba kong. E irgo ga llëye shäryara Sbörë nopga judío llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lära ba kong pjire. Larashko ga llëbo shäryono chirawayo ëmdë li, e lära pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlä lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjökwo lërwa woydë bop kong kjrina. Miydëp pjlu ga judioga Jesús tjökwo kragaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme. Ga epga uunkong tjlä ga «Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, e tjwlo ara. E rayako llëme» le lok eni. ²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omle oblë. Judioga löng nopga judío llëm wleniyo tjreko li pim shäng «Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjluë» lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlä ga «Bi wapga, e doyo jyä tëy llëm ga pjluë. Bi sdëkwo tek dënashko dwayo li, e shäryëy ame bakoe» lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jushko, e roy kuya lok kjluwe. »Eni ga llëye shäryëy? ²³ Pjlu wlo ga llëye lërwa bop kong li shäryos dey. Shji löng jushko ëre tjreko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lära lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döröe. Shärye löng, tara Moisésdë sorë li eni. ²⁴ Woydërwa ga epga sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye shäryëy lära Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e shäryëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwëga ber pjarë, pjäy uunkong kong. Eni ga pja iya nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjökwo laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëlle.

²⁵ »Nopga judío llëm wleniyo Jesús tjökwo kjraga lära, llëye shärye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjläno ba kong ga «Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho uëy llëm, öng zrök kjoyto skuya i li sho uëy llëm, srëng llë uëy llëm, ga shji orkwoosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe» lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lära li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye shäryëy lära Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e shäryara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lära tjäpagaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoë. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judioga löng kjlöbö Asia so. Pablo iya lok ga öö le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. ²⁸ Eshko ga tjlä lok nopga li kong dbo go ga «Israel tjëyoga, tjawa kjimtoziä! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ëre. Llëye le to shäng li, e shji Israel tjëyoga ëre wloyo, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ëre wloyo bakoe. »Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlöbö jushko judío llëm wleniyo. »E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ëre, e iara beno buk eni ame!» le.

²⁹ Lunashko ga Pablo ina lok shäng kjok shto oblë Trófimo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga wotjlino lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lära. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lära lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰Eni ga nopga shdöktong ilaw pogo kjok eshko kjang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjeryo bäng bängzara jek kjlow erä. ³¹Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär engkwaga Roma so kägäyo kës-bangyo li shwoy, tjle ba kong ga «Pja wlep iläme. Jerusalén sogga dew töshko shdöktong jong trak iläme» leba eni.

³²Kuya ga ba engkwagaga tona ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Iya nopga lirë ga Pablo shpora ame. ³³Eshko ga tjlapga li jek öotong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba engkwagaga ichara ba pjrik, ba pjrikklo shäryak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjle nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe ëro? ¿Läye shäryara?» le.

³⁴Gueniyo ga öo le lok ara, kjlara tjle oblë, kjlara tjle oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlapga lirë shäng iläme. E kjishko ga tjle ba engkwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi engkwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li iirkë ara anmoyö, jek löng ba irgo, öo le lok trak iläme. Tjle ga «¿Zrözia!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jek om go ame, shakza engkwagaga kjlobö lirë pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjle engkwaga kägäyo kës-bangyo li kong ga «¿Tja tjle bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlapga li tjlokwo go.

Kuya ga tjle ga «¿Pja tjle Grecia so tjlokwo pjüro? ³⁸Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jushko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tona doglo sak dbaw dbaw pjloglo pkäng (4,000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, engkwä tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹Kuya ga «Läme. Tja judio, tja Tarso so, kjok li tjwlo ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjle nopga tjeng ëre kong» le.

⁴⁰Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjlokwo go. Tjle ga

22 ¹«Pjeyoga, tjlapgaga, rokër bomi kong ga tja kuzia, tja opwlikë wlo» le.

²Kuya lok ga Pablo tjle shäng arameo tjlokwo go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjle ga ³«Tja ëre judio. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng ëreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlapga Gamaliel tjok, tja pina bi kjok ilgwekklo tak pjang dënashko li go, lläye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jek shäng Sbö tjok jlokoyo, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴«Dënashko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdunghoba wlo, domerga, walëga bakoe. ⁵Syöshtaga kës-bangyo, bi tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo kës-kës, e omïno. E jyö lëmi wleni ga jakrokrozi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok,

sör bi pjeýoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlenor li shar ga pjlú wlo, tek sör ëreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶»Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletilet, ga tja kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjirbrie. ⁷Jekdo eshko ga tja dgonu jer töshko, ga kur ga ëbo tjle ga “Saulo, Saulo, tja irpjam ega?” le.

⁸»Kur ga tja tjle ga “Tjlapga, tja e?”

»“Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja” le bor kong. ⁹Bor yor-kagaga jek löng bor tjok iök shjiy li ina lok, gueniyo eye tjleno bor kong ga kura lok lleme.

¹⁰»Eshko ga tja tjle ga “Tjlapga, lleye sharyer ga pjlu?”

»“Pja kojözong. Pja jongya opzrek jek Damasco kjokyo. Lleye sharyep wlo li, e leba bop kong eshko” le. ¹¹Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok igö llem kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹²»Domer sök kjlara eshko ko Ananías. Kjek llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjlu judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. ¹³Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjle bor kong ga “Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok igö pjlu wlo” le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li in ga bë shäng welëe. ¹⁴Eshko ga tjle bor kong ga “Bi tjlapgaga tek denashko so Sbö, pja kjrara, lleye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ip wlo, lleye le om go li kup wlo bakoe. ¹⁵Ga lleye inop, kurop li, pja ber ba laga oba uunkong kong. ¹⁶Era eni ga lleye koshëp ame. Pja kojözong. Pja nom, pja wëba jer di roshko wlo, ga pja syöshtos Tjlapga kong, owa pjang bop go li löya ber dret wlo” le.

¹⁷»E irgo ga tja tek shrono shäng ëreshko Jerusalén kjokyo iröng obishko ga tja jek öör shäng Sbö u zlong bäng, syöshtë wlo. Eshko ga llebo inor shji yoïno wleni. ¹⁸Tjlapga Jesús inor ga tjle bor kong ga “Pja opshis maling jushko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjle bor kjishko kjok ëreshko ga tjlokwo kjreba lleme” le.

¹⁹⁻²⁰»Kur ga tja tjle ba kong ga “Tjlapga, denashko ga tja to shäng judioga syö uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mär löng bop go li, e sharor, söror, ioror beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, ga shpoga tjarë om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrökobashko ga tja shäng eshko. In shäng ga ‘Zrözia’ lër shäng eni, ga ba zrögaga li, ba shwong ter lekong li skwarashko ga tja beno shäng shwong li daga. Lleye sharyoror uunkong ëre, e miydëba löng pjire” lër.

²¹»Gueniyo kuya ga tjle bor kong ga “Pja nomo. Pja icher to kjok pjola bor roy le nopga judio llem wleniyo kong” le bor kong” le.

²²Lleye le shäng li kura lok öötong eshko döe. Eshko ga öo le lok tje jikong, tjle ga “Domer kjwe zrözia! Shäng kjok ëre kjing go ame dey!” le lok eni. ²³Ga öo le lok jek këgong tje jikong, ga ba shwong kop lekong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo eng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarë lara, ga opwiikono

²⁴Eshko ga engkwagaga li ichara ba kägäyo kësbangyo lirë Pablo sök eng-kjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdöktong lle kjishko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjiya lõng kjwëshko ga tjǎ ba kong lõk ga «¿No Roma so kjibokwo tjok li, e lõgwemirë lõm obishko ga shpomi ga pjǎure?» Ìe.

²⁶ Kuya ba kǎgǎyo lirë ga jek jong ba kǎgǎyo kësbangyo li shwoy, ga tjǎ ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ¿Eni ga kjwëp lõng?» Ìe.

²⁷ Kuya ga jek öötong shǎng Pablo shwoy ga tjǎ ba kong ga «¿Jlökoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Èng» Ìe ba kong.

²⁸ Kuya ga tjǎ ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» Ìe ba kong.

Kuya ga tjǎ ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» Ìe.

²⁹ Jekdo eshko ga epga lõng ba shpok wlo Ìara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjǎlapga lirëshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo Ìara kjishko.

Pablo söraba tjǎlapgaga bokshto

³⁰ Wëshko ga èngkjwaga kǎgǎyo kësbangyo li wotjǎik shǎng ga «¿Pablo kjwe shdungko Ìe judíogarë, gueniyo lõ kjishko? Miydër woydë yötsoe» Ìe. E kjishko ga ba dröng sho ba pjirikklo li döra, ga judíoga syöshtaga kǎgǎyoga, Judío Kjek Lǎgwegaga Këskësyo, e rokara tön èng tjok wlo. Töno lõk ga Pablo shira, iara shǎng ba bokshto.

23 ¹ Eshko ga Judío Kjek Lǎgwegaga Këskësyo li Ìya Pablörë drëng, ga tjǎ ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbö kong pjǎu, ga tja opshǎryë shǎng pjǎo bek Sbö bokso Ìer eni bor pjǎushko» Ìe.

² Kuya syöshtaga kësbangyo ko Ananías lirë ga tjǎ ba kong ga «Pablo kjwe shpozǎ ba kjakshko» Ìe oba lõng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablörë ga tjǎ ba kong ga «¿Pja shpoya Sbörë! Pja so lõebo poglo poshtik pjǎublün, owa lõm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjǎue” lõp shǎng, gueniyo pja eni lõme. Pja sök kjweshko, tja lõgwep kjok lõgwekklo tara Moisésdë li go wlo lõp, gueniyo kjok lõgwekklo li söp sök pjǎo bek lõme. Söp kjwe pjǎo bek ga pja no ichë bor kjak shpok lõme» Ìe.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bǎng lirë ga tjǎ lõk ba kong ga «¿Syöshtaga Sbö kong kësbangyo kjwe äyoshtëp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syöshtaga Sbö kong kësbangyo, e miydoror lõme. Miydoror kjwe ga loror eni lõme. Sbö tjǎokwo tak pjang eni: “Bi pjǎuyo, bi lõgwega, e lõywëy owa wlo lõme» Ìe.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablörë ga kjok lõgwegaga lõng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjǎik ga shji wolono ga shji woshre ame Ìe, Sbö parkaga kjok dogo so, e drete Ìe, sëya lõ drete Ìe bakoe. Gueniyo fariseogara wotjǎik oblë. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi Ìe, Sbö parkaga kjok dogo so tjok Ìe, sëya tjok Ìe bakoe. E kjishko ga Pablo tjǎ ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjǎik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi Ìe. Ga tja ioromi shǎng bomi bokshto lõgwemi wlo, tja wotjǎik eni kjishko» Ìe.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga löng eshko li, e tjëlë lök eng tjok kar kar träk llëm, ga tjälpagaga li eng shdöno beno löng kjring pjök. ⁹Ga nopga tjeng eshko li eng shdöno beno tjeng kjring pjök, ga öö le lök träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok lligwekklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lök ga tjëlë ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya llë, e tjëlëno ba kong kjwe, llëm ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjëlëkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰Eshko ga nopga li shdöktong këgong anmoyö. E kjishko ga engkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkjrongo, wotjlik ga Pablo sho dwlëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba engkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, söya äär ber sök engkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjëlë ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjrep llëm shara. Tja roy läyworop oba kong jushko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judíoga wotjlıno lök Pablo zrök

¹²Wëshko kjok shröngto ga judíoga kjong kjong eng töno wotjlik kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjëlë lök eng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» le lök eni. ¹³Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judío tjälpagaga kjok lligwega wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjëlë lök ba kong ga «Tjawa tjëlëno eng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lororwa eni. ¹⁵E kjishko ga pjäy, Judío Kajok Lligwegaga Këskësyo llamo li, rokozi engkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo söya tjwe shäng, ga ie bomi bokshto, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zrörwa wlo» le.

¹⁶Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjlära, ga tjölkwö le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno engkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷Kuya ga engkjwaga kägäyo rokara kjlära, ga tjëlë ba kong ga «Dwlas ëre sös bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjölkwö le woydë ba kong» le.

¹⁸Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjëlë ba kong ga «Domer shdung shäng kjlära ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop bokshto, llëbo roy le bop kong wlo» le engkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjëlë ba kong ga «¿Llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰«Judíoga kjong kjong lano lök eng tjok, ga wotjlıno lök kjrinaso. Bong ga Pablo roke lök bop kong ga söp ba kong jongya ba lligwezlong töno löng lishko, kong llëbo kjakroke lök yötso anmoyö wlo le eni. ²¹Gueniyo ga jlöe lëp llëme. Domerga töno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjneno löng ba koshë irbo le. Tjëlëno eng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lara lök eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjän, löng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²²Kuya ga tjëlë ba kong ga «Llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjëlë ba kong ga «Pjäy poshäryozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Ængkjwagaga jëk lök dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglö sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwagaga jëk löng kwomgla go wleniyo sömi doglö sak kjäk (70), ga ëngkjwagaga ëngkjwë könkowo go wleniyo sömi doglö sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlu, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjëlë ga

²⁶«Tjlapga no ichaga tjwlo ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ëre taga tja Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷»Domer jek shäng ëre shara judíogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja öör jong bor ëngkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryo. ²⁸Eni ga rote lök llë kjiy miydër woydë kjishko ga söror jek ba Kjok llgwegaga Këskësyö tönö löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba bokshto. ²⁹Miga rotara lök llëbo owa shäryara ba kjok llgwekklo baiya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjiy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe. ³⁰Gueniyo ga judíoga kjlöbö wotjlik löng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjishko ga ichër jek bop shwoy, llgweg wlo. Ga löror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjishko li le lök bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹Eni ga ëngkjwagaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyorë lök pjir ga toe. Pablo söra lök to jer shkëshko äär jong Antípatris kjokyo. ³²Wëshko ga ëngkjwagaga jëk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkjwaga shtoyo iröng obi, ga jëk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³Öötong löng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lök kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. ³⁴Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjëlë Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵Eni ga tjlapga li tjëlë ba kong ga «Pja llgwer ga pjlu, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak dak lë, pjlu uyo shäryara pjlu Herodesdë dënashko li roshko.

Pablo opwlikono Félix bokshto

24 ¹Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lök shäng kjlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotë wlo. ²Ga Pablo rokara tjlapga lirë, ga söya lök tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omrotë, tjëlë Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwlo kës bange. Eeri ga öötong lu pjloglo ara tjän ga tjawa löng wlëp, wopjlu bop kjishko, ga bop kjok miydë li kjishko ga llëbo shäryorop ara kjok ëreshko beno pjlu, owa llëme. ³E kjishko ga tjawa löng wopjlu bop tjok.

Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeyogarë pjüé. ⁴Gueniyo pja dbar jerwa ara llëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjëlë li kus sira.

⁵»Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jikong judioga barwë ara, shdöya wlo ë. Nopga löng kjok ëreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸Borwa Sbö u li ëmdë ga ie ber jong dboy Sbö kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko.⁸ Eni ga kjakrokos pjarë om go ba kong. Miydëp e go ga tjökwö lërwa löng ba kjishko kës li, e jlöe» ë.

⁹Eshko ga judioga löng li tjëlë ga «Eni jlöe» ë lök eni.

¹⁰Eni ga tjlapga li orkwo pingö Pablo bët, pja tjëlëzong löklo wleni, ga Pablo tjëlë ga «Miydër pjü ga pja parkë sök jushko no lligwega lu pjöglö ara tjän. E kjishko ga tja opwlikë bop bokshto wlëpe. ¹¹Eni ga tja tjëlë li jlöre miydëp woydë ga kjakrokëp ë pogo kong om go ga pjüé. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk wlo. ¹²Eshko ga tja wlëna lök shäng tjökwö kjlopwë kar kar ëbo tjok llëme. Eye shdörör llaw pogo llëme. Sbö u zlong bäng ga llëye shäryoror llëm, judioga syö uyo roshko llëm, shto oblë llëm bakoe. ¹³Tja rote lök li llëbo wlëna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

¹⁴»Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën li go sorë ga tja omshäryë shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tjëlë ga tja jëk shäng Sbö tjok bëy llëme ë, gueniyo borwa tjlapgaga tek dënashko so Sbö li, e poshrër, kjok lligwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baiya dik, ga kji-bokwo tara Sbö tjökwö lagagarë li, e jlöe lër bakoe. ¹⁵Ga tja sök Sbö koshe ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjlo bekde, de pjlo bek llëmdë, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë sorë ga tja omkoshë shäng eni bakoe. ¹⁶E kjishko ga tja drön ara, tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo, tja ber pjlo bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷»Lu to jek pjöböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblë oblë ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe löror. ¹⁸Ga tja wlëna kjwepgarë eshkoshko ga llëye shäryërwa lara Moisésdë, tjawa äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjü wlo li, e shäryër pjir shäng kjwlëe. Eshko ga nopga jëk löng bor tjok ara llëm, ga eye ëng shdök löng llëm bakoe. ¹⁹Eshko ga judioga Asia so löng kjlöbö, ga llëye lër bop kong li, e ina lök pjire. Zok ga epga tjwayde löng jushko om go, opping na bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga llëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga ë lök om go ga pjüé. ²⁰Eni llëm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba bokshto no lligwezlong shtoyoshko ga llëye wlëna bor tjok, tja shdungko wleni ga ë lök bop kong ga pjüé. ²¹Gueniyo ga tja ë lök li kjrinaso ga pjüé. Tja shäng ba bokshtoshko ga tja tjëlë ba kong dbo go ga «Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi bokshto lligwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» lër ba kong eni eröe» ë.

²²Irbo Tjaglën ë li miyde Félixde sök pjüé. Eshko ga tjëlë ga «Ligwer eniwa tjok llëme. Iër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga lligwer eshko jä» ë. ²³E irgo

g 24.6-8 Tek dënashko ga kjiobokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. Lligwerwa borwa kjok lligwekklo go lörorwa, gueniyo ga ëngkwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryo dbo go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba rotë.»

ga tjîë ëngkwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jüshko dak dak lê, gueniyo rayos shäng iguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som llëm, sëya, kjimte woydë ga wëyë» lê.

²⁴Öötong dbar kjwöbö ga Félix äär shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mār Cristo Jesús go sorë kjishko. ²⁵Eshko ga Pablo tjîë ba kong ga «Shji woyde Sbörë ga shji jëk löng pjlo bek, llëbo shäryëy woydë owashko ga shji drön ëë, shäryëy llëm wlo. Ga llono ga shji llgweya Sbörë» lê.

Lara eni li kuya Félixde ga beno shäng sëya llëm, woydë arae. Eni ga tjîë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokotë obi» lê. ²⁶E irgo ga Félix shäng Pablo koshe, kong dbar twe, raye wlo lê. E kjishko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷Shärye beno shäng eni öötong lu pjloglö pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlu judioga tjok wlo lê ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

Pablo opwlikono Festo bokshto

25 ¹Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ²Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judioga oblë tjwlo ara wleniyo, e töno Tjlapga Festo tjok, ga tjîëno lok ara Pablo wloyo. ³Tjîë lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» lê, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo lê.

⁴Kuya Festorë ga tjîë ba kong ga «Llëme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵E kjishko ga bomi tjërko ëreshko tjlapgaga tjwlo kësks wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlëbö Cesarea kjokyo. Llëbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjluë» lê.

⁶Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judioga li tjërko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlojkrë. ⁷Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judioga jer öötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjîëno lok ara llëbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdungko wlo drete. ⁸Eshko Pablo opwikë wlo ga tjîë ga «Llëye owa shäryoror llëme. Llëye shäryoror judioga kjok llgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbö u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» lê.

⁹Gueniyo Festo ber pjlu woydë judioga tjok kjishko ga tjîë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlöre?»

¹⁰«Llëme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no llgwezlong bokshto, tja llgweya wlo. Miydëp pjlu ga llëye shäryoror owa judioga kong llëme. ¹¹Llëbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wlëni ga tja zrökko. Gueniyo tjlokwo lê lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wlëni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» lê.

¹²Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjîë Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjishko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» lê.

Festo İano Agripa tjok Pablo kjışhko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjııyo ko Agripa öötong shäng Cesarea kjokyo Festo İk. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjlıeno ba kong Pablo kjışhko. Tjlıe ga «Domer shäng ëreshko kjııara ko Pablo, iara Félixde beno shäng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyoshko ga syö-shtaga kägäyoga, judıo tjııapgaga kjok İlgwega wıeniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde İok ga Pablo, e shdungko jlöe İer ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjlıeno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng eye İerwa zrökoba wıo jekdo, ba rotaga İi tjwe löng eng bokshto İlem guing İleme. Woyde ga rote İok eng bokshto, opwlıkë wıo» İoror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüşhko ga tja dbar zano İleme. Weshko dö ga tja jem öötong sök no İlgwezlong shtoyo İishko, ga nopga ichoror jek domer İi wıokjrë, ga söra İok jek öötong shäng eshko. ¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng İi tjlıeno ga İleye owa İara ba kjışhko woyotjlınor dik İleme. ¹⁹ Tjlıeno İok ga ba kjok İlgwekkıo İi söya shäng bëy İleme. Ga İano İok domer kjııara ko Jesús kjışhko. Tjlıeno İok ga domer İi wolono, gueniyo Pablo tjlıe ga shäng së obi İe İok eni eröe. ²⁰ Eshko ga İleye shäryer ga pjııı İi miydër sök İleme. E kjışhko ga tja tjlıe Pablo kong ga «¿Pja jem woyde Jerusalén kjokyo, pja İlgwer eshko wıore?» İer.

²¹ »Gueniyo ga tjlıe bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja İlgweya pjıı kësbangyo sök Roma kjokyo İirë om go guing» İe. E kjışhko ga İoror beno shäng dak dak İe, İchër tjııapga pjıı İi shwoy İlono ga bue guing» İe.

²² Kuya ga tjlıe ba kong ga «Tja emde ga domer İi tjlıe sorë kur woyde bakoe» İe.

Kuya ga tjlıe ba kong ga «Bong erö ga tjlıe sorë İi kuba» İe.

Pablo tjlıeno Pjıı Agripa bokshto

²³ Weshko ga Agripa, Berenice, e opzrëno jek löng no İlgwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk İleme. Löng eshko İi tjııapgaga engkjwaga kägäyo këskes wıeniyo, domerga eshko so tjwıo këskes wıeniyo bakoe. Öötong tōno löng ga nopga ichara Festorë jek Pablo wıokjrë, ga söra İok öötong shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlıe ga «Pjıı Agripa, pjäy tjııapgaga tōno löng bi tjok na, domer shäng kjwe İzia. Woyde judıoga kjııobirë ga domer kjwe İchër zrökoba wıo. Eni İi woyde İok jüşhko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga İleye owa shäryara, ber zrökko wıo İleme. Gueniyo tjlıeno om go ga «Tja İlgwega ber tjııapga pjıı kësbangyo sök Roma kjokyo İirë om go» İara. E kjışhko ga İchër to eshko İer.

²⁶ »Woyde ga İlebo tër ba kjışhko, İchër tjııapga pjıı kësbangyo İi kong, gueniyo İleye İako ba wıoyo bor kong drete. E kjışhko ga rokoror tek shäng bop bokshto, Tjııapga Pjıı Agripa, pjäy uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjak-rokoromi yōtso pjir ga İlebo ber tër wıo ga tjııokwo tjok wıo. ²⁷ Bor kong ga no İchër to, İlgweya tjııapga pjıı kësbangyo İirë wıo ga woyde ga İle kjıı İoroy ba kong yōtso guing» İe.

26 ¹ Eshko ga Pjıı Agripa tjlıe Pablo kong ga «Woydër ga pja tjııes bop kjışhko om go shara» İe.

Kuya ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong löklo wleni, ga tjlä ga ²«Tjlapga Pjlu Agripa, tja shäng jushko bop bokshto, “Läye lara judiogarë bor kjishko li, e eni lileme” lër bop kong miydëp wlo, ga tja wopjlä. ³Tjawa judioga, tjawa lilebo shäryë sorë li miydëp sök pjlä. Tjawa ëng dboryë kar kar lile kjishko li miydëp pjlu bakoe. Eni ga miydër ga tja tjlä bop kong ga tja kup sök pjlä. E kjishko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴«Tja miyde judioga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, lilem ga Jerusalén kjokyoshko ga tja opshäryë sorë, e miyde lök pjlä. ⁵Miyde lök pjir ga tja fariseo tek dëna tjän, ga lë lök woydë wleni ga lë ga pjlä. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok lilegwekklo li njenwa yotso anmoyö, judioga lilemo li kjinmo. ⁶Tjlokwo lara Sbörë borwa tjlapgaga tek dënashko so kong jlokoyo li, e koshër sök iyado. Era eni tjok ga tja söra lök, tek shrono shäng, tja lilegwekoba e kjishko wlo.

⁷«Israel tjëyoga uunkong ktringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlokwo lara li koshe löng iyado. E kjishko ga Sbö, e poshrëya shkë dba, ga parkë löng ba kong iyadoe. Ga tjlokwo koshe löng li, tja omkoshë shäng bakoe. Tjlapga Pjlu Agripa, tja rote judiogarë löng e kjishko! ⁸«Shji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörë iröng obi jlöe lëy lilem ega?

⁹«Dënashko ga tja wotjläno om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarë, ga Jesús tjlokwo kjpgaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjläno ga “Kjwe zrökko” loror bebi. ¹¹Enido ga tja öör shäng ba wlek judioga syö uyo lök oblë oblë li roshko. Wlenor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lök, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö lileme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjëyo eniyo lilem wleniyoshko bakoe.

¹²«Shäryër shäng eni kuzong ga pjlära ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lök bor kong li shäryër wlo. ¹³Gueniyo dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dlo kjinmo, jek liletilët, ga tja kopjrina beno pjang pjiribri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴Eshko ga tjawa dgono jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjlä bor kong arameo tjlokwo go ga “Saulo, Saulo, çtja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng lile, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe” lë.

¹⁵«Kur ga tja tjlä ga “Tjlapga, çpja ë?”

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja kjroror ber shäng bor parkaga wlo kjishko. Woydër ga lileye inop ëre, lileye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judioga wloshko dwayo, nopga judio lilem wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judio lilem wleniyo kong jlokoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jek löng kjok ro si roshko wleni ame, jek löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Ä wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyoga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judio lilem wleniyo kong, lilebo uunkong ëre shäryë wlo” lë bor kong.

¹⁹«Tjlapga Pjlu Agripa, eni ga lilebo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo inor shji yoïno wleni li jlöe loror, ga koloror. ²⁰Bäm go ga tjlokwo ëre loror

judíoga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judíoga löng Jerusalén kjokyo li kong, judíoga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjëno ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozī, ga rayozī, ga pjāy optwos Sbō kong dey. E irgo ga llëbo shär-yozī pjlo bek, pjāy kjlopswono jlöe lëba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judíogarë Sbō u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjishko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjishko ga tja beno shäng ba tjlokwo lë nopga uunkong kong, tjwlo kësks li kong, tjwlo chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbō tjlokwo lagagarë dëna tjan li, e shäryono eni jlöe lër oba kong. Tjëno lok ga “Llono ga no pjluo iche lë Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdöya ba pjeyoga judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro si roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” lë lok beno pjang ba kjibokwo go eni» lë.

²⁴ Eshko ga Pablo tjë shäng opwlíkë eni wopro ga tjlokwo skokza Festorë, tjë ba kong dbo go ga «Pablo, ¿pja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» lë.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjë ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjlokwo lër li, e jlöe. Tja tjë li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjlokwo lër li, e miyde sök pjluë. E shäryak lütshko llëm, e wëllë. E kjishko ga tja tjë shäng wlëp ba bokshto. Miydër pjlu ga sök kjwe ommydë pjluë» lë. ²⁷ E irgo ga Pablo tjë tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlu, ¿woyotjlip ga llëye lara Sbō tjlokwo lagagarë li, e jlöe lëpde? Miydër ga e jlöe lëp» lë.

²⁸ Kuya ga tjë ba kong ga «¿Tja kjlopswëp ber Cristo tjlokwo kjraga maling jüni lëpdo?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbō kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jushko eerishko, pjāy äär ber löng Cristo tjlokwo kjraga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» lë ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Bere-nice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungko shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» lë lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjë Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llëwega ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjluë» lë.

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

27 ¹ Woyotjlina tjlapgaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo lëshko ga Pablo, e twara lok ëngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkjwaga parkë löng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kjyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwle jongya Asia kjyong tjyozlong shtoyo kjrinasshko kjrinasshko lë, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia

kjokyo obi. ³Wēshko ga tjawa öötong löng kjoyong tjyozlöng kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe ìe Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko ìi ìk, kjimte lok wlo.

⁴E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kës ìi shwo lëkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjishko ga tjawa to jek dipzono dlung tjreko ko Chipre, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko. ⁵E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjawa tjyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶Eshko ga kjoyong wlëna ëngkwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblë kësbang jek äär Alejandria kjokyo dwayo, brik pjang kjwlë jongya Italia kjokyo ìe. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek këgong shara wlo.

⁷Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjishko ga tjawa jëktong kjoyong ìi go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjlukdë ara obi kjishko ga tjawa dipzono jek dlung tjreko pjang kjrina obi ko Creta, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko, kjok ko Salmón ìi bokshto. ⁸Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowëba Kjoyong Tjyozlöng Shtoyo Pjlúshko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹Eshko ga tjawa barwara pjlukdë ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië llëm Sbö kong dbaryo shrëya judíogarë ìi, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo ìi döröe. Kjok eni ga dlung iirkë arae. E kjishko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng ìi poshduna Pablorë, tjlä ga ¹⁰«Domerga, in ga shji jek löng ëre kong llëbo wen owa, shji kjoyong kësbang ëre jer bi shjiryo, bi llëbo tjeng kës wle tjok. Erö llëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» ìe.

¹¹⁻¹²Gueniyo ga kjoyong tjyozlöng shtoyo eshko ìi, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlu llëme. E kjishko ga kjoyong sogo ìi, ba kjoyong söga shäng ìi, e tjlä lok ëngkwaga kägäyo ìi kong ga «Shji jek dey» ìe. Nopga llamo löng kës ìi wotjlik jong e kjoyo bakoe. Tjlä lok ga «Shji opshik jushko dwayo dey. Tjliy, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluë» ìe. Fenice kjokyo, e kjoyong tjyozlöng kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong ìi iy ga wëlee. Kuya Juliorë ga tjlokwo baiya lok ìi kolara, Pablo ìi lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluk ara

¹³Eshko ga pjluk ìi tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlik lok ga «Shji to ga bue» ìe. Eni ga ba dröng sho kjoyong shaklo kësbang lona jer dlung roshko ìi shira lok tëm kjoyong ìi roshko iröng obi, ga tjawa opshino jek löng dlung tjreko Creta ìi kjako. ¹⁴Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjreko ìi shwo lëkong shara, dbo ara anmoyö, pjluk ìi kowëba Nororiental, ¹⁵ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjoyong kësbang ìi bojonwa ber buk pjluk ìi shwo lëkong lërwa ga äe. E kjishko ga kjoyong ìi rayorowa söya pjluk lirë om go äär kjone ga eshko. ¹⁶Ga tjawa söra to jek dlung tjreko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lëkong. Eshko ga pjluk dbo ara llëme. E kjishko ga kjoyongwa chirawa sörwä pjang kjlara ìi irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara ìi roshko lërwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo

ga poyonorwae. ¹⁷E irgo ga kjang kësbang li doyo pjrira domerga lirë lok tuk, war llëm wlo le. Eshko ga tjëlë lok ëng kong ga «Shji söya pjluk kjwerë jek äär jong bo buk kweshko ko Sirte lishko. Kweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjang pjë, war bi shjiryo» le eni, ga bangkjrara lok arae. E kjishko ga shwong kjoyo shtëgro ara pje lok pjang kjomo pjuk shakklo kjang jek wlo li, e lona lok ter töshko, söya pjukdë jek eshko llëm wlo, ga kjang li rayara lok söga pjukdë om go shara.

¹⁸Wëshko ga dlung kjang go li pjuk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoo. Eni ga kjang sögaga kjarga löng ba llëbo söya tjeng soynekklo kës li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹Wëshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtëgro ara li dbura lok jer dlung roy, kjang sho llë, kjor llë kjang shakklo llë li tjok bakoe. ²⁰Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjuk tira llëm dlung kjang go, dlung iirkë arae. E wopro ga dlo wen llëm, dbala ëmdë llëm bakoe. Eshko ga tjawa to jek löng kjone miyërwa sira llëm, ga tjawa där, e koshërwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹Eshko ga tjawa löng ioydë llëm dbar kop ara tjan. Eni kuzong ga Pablo kojono shäng nopga löng li tjrëko, ga tjëlë ga «Domerga, shji löng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to löng song jüni llëm, ga bomi llëbo jeno bomi shjiryo llëm bakoe. ²²Gueniyo eni tjok ga rokër bomi kong ga pjäy dbokjrozong. Eyë löng jushko ga wolon kjlara llëme. Gueniyo kjang kësbang ërera jer bi shjiryo. ²³Sbö, e bor sogo, ga tja parkë shäng ba kong iyado. Lona shkëyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shäng bor kong kjlara, ²⁴ga tjëlë bor kong ga «Pablo, llëye bangkjrep llëme. Pja jongya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjishko ga nopga löng kjang kësbang roshko kjlobi kjwe wolon llëm, döya Sbörë uunkong» le. ²⁵E kjishko ga pjäy dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jlokoyo, lara ba parkaga lirë bor kong sorë li eni. ²⁶Gueniyo ga shji söya pjukdë äär dlung tjrëko pjang kjrina, ga kjang ëre pjë dlar ber buk eshko» le.

²⁷Eshko ga öötong dbar sak kwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjukdë jek löng dlung ko Adriático^h li kjang go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kjang sögaga li tjëlë ëng kong ga «Shji ääto pjöshko dikjoyoe» le. ²⁸Ga dlung li ro kjöm, e tjilina lok ba tjilikklo go, ga beno ro wop orkwo jyägloⁱ pjloglo sak kwong (80). Wop tjok obi ga tjilina lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglo pjloglo sak tjer (60). ²⁹Eshko ga bangkjre lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kjang shakklo këskes lona jer dlung roshko kwjo pkëng (4) kjang si lëkong, kjang li jek ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le. ³⁰Eni ga kjang sögaga li tök woydë kjang li roshko dwayo le, ga opyorgö löng kjang chirawa li löng jer dlung kjang kjang kësbang li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kjang shakklo löya wlo lara, miga tök wlo le. ³¹Gueniyo eshko ga Pablo tjëlëno ëngkwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong bakoe. Tjëlë ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kjang kësbang ëre roshko llëm ga pjäy där llëme» le.

³²Eni ga kjang chirawa löya kjang sögararë löng li, e kjangyo zara ëng-kwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjang go, ga jeno.

^h 27.27 Eshko dbaryo ga dlung kowëba *Adriático* li, e dlung kowëba *Adriático* eerishko li llëme. E oblë. ⁱ 27.28 Orkwo *jyäglo* *pjlara*, e *centímetro* sak *pkëng* *kjingsho shkëng* (45) *dik*.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjëlë nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjây löng woydë, ga pjây ioydë llëm bakoe. E kjîshko ga rokër bomi kong ga pjây ios sira. Pjây löng së wlo ga woyde ga pjây ië. Eni ga pjây wolon kjlâra llëm, bomi kâkzong ëmdë ga jer pjâra llëm bakoe» ië.

³⁵ Lâra eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syôshtono Sbô kong, tjëlë ga «Dli ëre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjîlû bop tjok e kjîshko» ië nopga tjeng kës li bokshto. Eni ga tora bëy ga uarae. ³⁶ Iya uunkong lirë ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa löng kjyong li roshko uunkong ga doglo sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak kjäk kjingsho tjer (276). ³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjöm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kjyong roshko kës li dbura jer dlung roy dret, kjyong li wënyë wlo ië.

³⁹ Kjok shräno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kjyong sögaga lirë llëme. Gueniyo iya lok ga bo jem buk eshko kjrina, lâ sho tjok. Eni ga wotjîlik lok ga «Kjyong ëre tjyëy këgo sit ga buere iy» ië. ⁴⁰ Ga ba dröng sho kjyong shakklo këskës lona jer tjeng dlung roshko li, e kjyungyo zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lëkong ba llgwekklo li kjyungyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakklo li, e poyona lok kara ba kjyong li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lâra. ⁴¹ Gueniyo to jek jong lâ sho töno tjeng dlung roshko li bët ga kjyong li llik-tong beno buk lâ sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li llik-tong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjublunyorë ara, ga dlöktong kjwangyo dboy dboyë.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjëlë ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë i ga tök lok drete» ië.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme ië, ga tjëlë ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Eyë wë pjîlû ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë i äär pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Lîamo löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kjyong dlöktong kjwangyo go bakoe» ië.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

Pablo shäng dlung tjërko ko Malta

28 ¹ Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjërko li ko Malta. ² Kjok eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jîkong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök böktona lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlöng bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjlëbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjîlik ara kjîshko ga dgur brik buk eshko kjlâra, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ Iya kjok eshko sopgarë ga tjëlë lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wëniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbô shäng kjlâra kowëy Kjok Llwgëga Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» ië. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pablörë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jîkong li wotjîlino ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lâra. Gueniyo koshe

lǒng kjēr ga dguē sira lǐlēmē. Īya lōk ga lǐlēye shāryē ba kong lǐlēm ga wotjǐk lōk oblē, tjǐlē lōk ga «Bi sbōpga kjǎrayo lǐ kjwe» ĩe.

⁷Dǐlung tjrēko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono lǒng lǐshko ga kjok ber buk soshko kjrina baĭya. Eni ga tjawa wǎokjrara, dara yōtso ba ushko dbargwo mya. ⁸Eshko ga Publio data buk swǎo ara ba bukkǎo kjing go, kjǐlik ara, roshkwē ara bakoe. Eni ga Pablo jek ōōtong shāng ba ĩk. Eshko ga syō-shtono Sbō kong ba kjǐshko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjǐlūē. ⁹Roy kuya swǎopga tjeng dǐlung tjrēko oblērē ga shrono lǒng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire. ¹⁰Eni ga kjok eshko sopga beno lǒng woowa lǐlēm borwa kong. E kjǐshko ga tjawa kong lǐlēbo twara arae. Ga tjawa brikshko ga lǐlēbo woydororwa borwa kjimtokǐo irbo wǎo lǐ, e twara lōk borwa kong pjire.

Pablo jek ōōtong shāng Roma kjokyo

¹¹Eshko ga kjoyong kēsbang pjang kjǎra tek Alejandría kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir lǐ koshē. Kjoyong lǐ pogǎo go ba sbōpga do pjōk lǐ jyāgǎo tak lōk. Ba sbōpga lǐ kowe lōk Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa lǒng dǐlung tjrēko lǐ ōōtong mogǎo myashko ga tjawa opyono kjoyong lǐ roshko, ga tjawa opshino to dǐlung tjrēko lǐ dwayo. ¹²Ga tjawa jek ōōtong lǒng kjoyong tjyozǐlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno lǒng eshko dbargwo mya. ¹³E irgo ga tjawa jek lǒng dǐlung sor go jek āär lǒng Regio kjokyo. Wēshko ga pjǐluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wēyo obi ga tjawa jek ōōtong lǒng Puteoli kjokyo. ¹⁴Eni ga tjawa opshino kjoyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjǐlōkwo kjraga wǎlēnorwa lǒng kjǐlōbō, ga tjawa mana ber lǒng ba tjok sondē kjwara wǎo ĩe, ga tjawa beno lōnge. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjō lēkong.

¹⁵Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjǐlōkwo kjraga lǒng Roma kjokyo lǐrē tjān. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer lǒng borwa koshē irbo. Kjong kjong jer lǒng borwa koshē lǐlēbo soynezǐlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer lǒng kjok kjrina obi, oba pozǐlong uyo lōk mya lǐshko. Ga jer lǒng borwa koshaga lǐ ĩya Pablorē ga beno shāng wopjǐlū, dbokjrano jek obi, ga tjǐlē Sbō kong ga «Tjawa kjimtorop kēsbanke. Tja wopjǐlū bop tjok» ĩe. Ga epga jek irōng borwa tjok. ¹⁶Tjawa ōōtong lǒng Roma kjokyo ga kjok lǐlgwegaga lǒng eshko lǐ, Pablo iara lōk beno shāng no shdūzǐlong uyo roshko lǐlēmē. Kong u wǎlēna kjwara, iara beno sōk eshko tjoksa, daga beno shāng ba tjok kjǎra erā.

Pablo Sbō tjǐlōkwo roy lōno shāng Roma kjokyo

¹⁷Ōōtong dbargwo mya ga judǐoga lǒng Roma kjokyo tjwǎlō kēsēs wǎlēniyo lǐ mana Pablorē tek ba shwoy. Ga tōno shrono lǒng ba shwoy ga Pablo tjǐlē ba kong ga «Pjeyoga, lǐlēye shāryoror owa bi pjeyoga judǐoga kong lǐlēm, bi tjǐlapgaga tek dēnashko so sdēkwo wǎoyo lǐlēm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shāng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sopga wǎoshko, tja shdūya lōk wǎo. ¹⁸Eshko ga tja kong lǐlēbo kjakrokara lōk ara, ga lǐlēye wǎlēna bor tjok, tja ber zrōkko wǎo lǐlēmē. E kjǐshko ga tja raye lōk woydē. ¹⁹Gueniyo ga woydara judǐoga lǐrē eni lǐlēm, ga tjǐlēno lōk ara bor wǎoyo. E kjǐshko ga tja lǐlēye shāryēr wǎo ame, ga rokoror Roma so lǐ kong ga tja lǐlgweya pjǐlu kēs-bangyo sōk Roma kjokyo lǐrē om go lōror eni, ga tja ichara lōk tek na e kjǐshko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlapgaga li kong llême.
²⁰E kjishko ga pjây manor, pjây in wlo, shji lan ëng tjok wlo bakoe. Woydoror ga pjây ommydë pjîú ga no pjûyo iche le Sbörë koshëy shji Israel tjëyoga uunkongdë löng li, koshër shäng li e. Tja pjrik shäng na dröng sho pjang ëre go, tja parkë ba kong kjishko» le.

²¹Kuya lok ga tjîe ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llême. Pjeyoga judfogara shrono tek ey dwayo ëmdë ga llëye layde owa bop kjishko borwa kong llëm bakoe. ²²Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjîe ara nopga tjîokwo kfragaga löng bopoya dik li wloyo. E kjishko ga pja wotjîik llë miydërwa woydë» le.

²³Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön ëng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tönö ara Pablo sök lishko. Kjek shröngteng äär jong kjok sêng go ga Sbö ber no pjûyo sorë li roy lara ba kong ara. Ga llëye lara Moisés, Sbö tjîokwo lagagarë tek dënashko li, e pjîlilgwera ba kong, no pjûyo iche lara Sbörë li, e Jesús jlöe le lok wlo.

²⁴Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjîokwo kjrono, gueniyo llamora omtj-llökwö kjrë woydë llême. ²⁵Eni ga woyotjîiya beno löng kjrinaso llëm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjîeno ba kong, pjir wlo. Tjîe ga «Dëna-shko ga tjîokwo lara Sbö Sëyarë ba tjîokwo laga tek dënashko so Isaías kong, le bomi tjlapgaga löng li kong wlo. Ga tjîokwo lara pjîo beke. Tjîeno beno eni:

²⁶»«Pja nom tjîe bor nopga ëre kong ga
 ‘Kumi löng kjër ga llë loklo miydëmi löng llême.

Îmi löng kjër ga llë îgömi llême’ lëp ba kong eni.

²⁷Nopga ëre, llëye kuya woydë llême.

Kwomgwo bäng bängzak lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëbo iya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëbo kuya lok ba kwamgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo,

optwë bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe.”^j

²⁸⁻²⁹»E kjishko ga woydër ga miydëmi pjîú ga no döya Sbörë li roy beno nopga judío llëm wleniyo kong bako tjän, ga epga omkjrë» le.^k

³⁰Eshko ga Pablo beno shäng eshko ba daga shäng li tjok lu pjlogio pjök ba u jong potjwîëya i li roshko. Nopga tjwe kjlobi ba ik ga wlokre enidoe.

³¹Ga Sbö ber no pjûyo sorë li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga Jesucristo kjishko ara bakoe. Tjîeshko ga llëye bangkjre llëm, ga barwaga ërë llëm bakoe.

j 28.26-27 Isaías 6.9-10. k 28.28-29 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîe ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjîe ara ëng kong irbo, tjîokwo kjîlo-pswë kar kare.»

Carta a los Romanos

Kjibokwo ëre tara Pablorë Roma sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłokwo łaga Jesús āska włeniyo. Eshko-shko ga Jesús tjłokwo kjrägaga lõng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llēm włeniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga łi wotjłino ga epga kjrara Sbörë bām go kjışhko ga epga tjwłō ara, nopga judío llēm włeniyo łi kjinmo. Eni ga Pablo jek woydë ba ĩk jłokoyo, gueniyo dbar jek eshko włō włëyde llēm obi. Eni ga kjibokwo ëre tara ba kong, llëbo łi łlgweya włō, llëbo shāryara Jesucristorë ba kong łi miyde pjłú włō bakoe. Woyotjłıkoba ga kjibokwo ëre tara, sök no shdüzłong uyo roshko Corinto kjokyo łishko.

Roma kjokyo ga judíoga łi wotjłino ga epga āar ber pjłō bek Sbö bokso, kjok łlgwekkłō tara Moisésdë łi söya bëy kjışhko, gueniyo kjibokwo ëre go ga llëbo pina Pablorë ba kong ara. Judíoga, nopga judío llēm włeniyo, e tjwłō bek Sbö bokso. Nopga uunkong llëbo owa shāryono, ga beno lõng shdüya Sbörë włō. Gueniyo ëye mār Jesús go ga ie Sbörë ber pjłō bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shārye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llēm włeniyo kong bakoe. Kjibokwo ëre go ga llëbo ëre pina ba kong eni.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörë, tja iara beno shäng ba tjłokwo roy pjłú łaga Cristo Jesús āska. ² Dënashko ga tjłokwo pjłú ëre łara Sbörë ba tjłokwo łagaga kong jłokoyo, ga tara łok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjłokwo ëre, e bi Tjłapga Jesucristo roy łayde. E Sbö Wa weno no, David tjëyo bakoe. ⁴ Ga wołono irgo ga woshrra Sbörë iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbö Sëyarë ga e no erö llēm, e Sbö Wa bakoe.

⁵ Sbö wopjłú łi kjışhko ga tja rokara Jesucristorë beno ba tjłokwo roy łaga ba āska, nopga judío llēm włeniyo rokër mār ber lõng ba go włō, ba tjłokwo kołë łok włō, ba ko ie łok ber kësbang, tjwłō ara włō bakoe.

⁶⁻⁷ Sbö nopga lõng Roma kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Nopga rokara Sbörë ber Jesucristo ĩ łi pjāy bakoe. Pjāy woyde Sbörë ara.

Rokër bi Data Sbö kong, Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjłú łi kjışhko ga pjāy kjimte łok ara, pjāy ie ber lõng włëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Roma sopga kjışhko

⁸ Pjāy mār lõng Jesucristo go łi, e roy shdöktong kjok kjwang jĩkong. E kjışhko ga Jesucristo ko go ga tja tjłë bor Sbö kong ga tja wopjłú ba tjok bomi

kjishko lër eni. ⁹Tja Sbö parkaga. Ba Wa roy pjlu lër shäng jlokoyo. Ga miyde Sbörë om go ga pjäy woyoshrër iyado, ¹⁰tja syöshtëshko ga rokër ba kong iyado ga tja äätë bomi kjokyo llëm obi ëmdë ga tja kjimte äär bomi ik eshko.

¹¹Tja kjimtara Sbö Sëyarë ara, ga pjäy in woydë jlokoyo, pjäy kjimte eni bako wlo, pjäy dbokjrë e go wlo. ¹²Shji ëng kjimtë kar kar lotë bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorë li inomi ga pjäy dbokjrë e go. Pjäy mär löng ba go sorë li inor ga tja dbokjrë e go eni bakoe.

¹³Pjeyoga Jesús tjlokwo kjraga, tja jek bomi ik loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlokwo kjre lok wlo, shäryër shäng nopga judío llëm wleniyo kong kjok shto oblë oblë sorë ga eni. Lër bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lërshko ga llëbo wen bor kong iyado. ¹⁴Nopga tjlä Grecia so tjlokwo, de llëmde, nopga kjok miydë are, de llëmde, e bor kong ga llëno llëme. Bek ga Sbö tjlokwo roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵Tja jek woydë jlokoyo Roma kjokyo, Sbö tjlokwo roy pjlu lër bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶Tjlokwo pjlu ëre lër wlo ga e lökyo bor kong llëme. E dbo ara. Eë omtjlokwo kjrono ga döya Sbörë. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Lër ga lökyo bor kong llëm e kjishko. ¹⁷Miydëy tjlokwo pjlu ëre go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga «Eë mär Sbö go ga era ber pjlo bek ba bokso.»^a

Sbö iirkë ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹Nopga owa to löng llëbo owa shäryë oblë oblë, tjlokwo bek li miydëba llëm wlo. Gueniyo Sbö sorë miydëy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörë ba kong kjishko. E kjishko ga Sbö sök kjok dogo li iirkë ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wëlëe. ²⁰Kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong ga Sbö igöy llëme. Llëbo shäryara li iyde döe. Sbö sök jlo, e sorë, ba dbo ara li pjir llëm, e miydëy pjlu e go, kjok ëre shäryara tek lëkong. E kjishko ga «Miydororwa llëme» le nopga lirë ga äe. ²¹Sbö miydara lok ëmdë ga iara beno lok kësang, tjwlo ara llëm, «Tjawa wopjlu bop tjok» lara lok ba kong llëm bakoe. Opyono beno löng llëbo llëno llëm li woyotjlik erö, beno löng wotjlik drete. ²²Epga kjok miydë ara le lok ëmdë ga beno löng kjok miydë llëme. ²³Sbö wolon llëm, e tjwlo ara bakoe. Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵Tjlokwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjishko. Tjlokwo bek llëm li kjrayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbō woyotjliya lõk woydë llëm kjishko ga epga rayara beno lõng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno lõng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur tõng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iyya shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbō iyya shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbō tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lõk pjlu, gueniyō shärye lõng eni wopjlu, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lõk ga lõng wopjlu e kjishko bakoe.

Shji shdüya Sbörë beke

2 ¹ Gueniyō ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydo-rorwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjäy oprotë lõng om go, pjäy lõng omshäryë eni bako kjishko. ² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyō shäryono ga shdüya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyō pjäy lõng omshäryë eni bako wlëni ga miydëmi pjlu ga pjäy shdüya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlu ga Sbō wopjlu ara anmoyō, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyō llëbo owa shäryëmi lõng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyō woyde ga llëbo owa shäryëy lõng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyō ga llëbo owa shäryëmi lõng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbō iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no lligwezlong dbaryoshko ga no lligweya beke. ⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Eye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlö ara Sbō bokso wlo, äär ber lõng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber lõng së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyō ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, lõng llëbo owa shäryë ga shdüya kjange. ⁹ Eye lõng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber lõng song jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wlëniyō kong bakoe. ¹⁰ Gueniyō ëye lõng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber lõng tjwlö ara, ie ber lõng wlëp bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wlëniyō kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong lligweya bek kjishko.

¹² Eye llëbo owa shäryono ga shdüya. Eye kjok lligwekklo tara Moisésdë li miydono ga lligweya, kjok lligwekklo li go. Eye kjok lligwekklo li miydono llëm ga lligweya, llëbo miydara li go. ¹³ Eye ber pjlo bek Sbō bokso, kjok lligwekklo li miydara kjishko llëme. Eye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wlëniyō, kjok lligwekklo li miyde lõk llëme. Gueniyō ga llëye shärye lõng li pjluë, de oware, e miyde lõk pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lõk ga e owa. Eni ga llëbo shärye lõk pjlu, tak pjang kjok lligwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok lligwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wlëni, ga woyotjliya lõng om go.) ¹⁶ Llëno ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong lligwek, llëbo woyotjlina ba pjluishko li kjishko. Sbō tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok lligwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjäy kjone kjone judioga lëmi. Pjäy mär kjok lligwekklo tara Moisésdë li go, ga pjäy krë ara, pjäy Sbō nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li

miydëmi pjłú, llëye ber pjłú anmoyō li miydëmi pjłú bako, pjāy oppino kjok llgwekkło li go kjışhko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjłokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekkło li go. Eni ga pjāy wotjłik ga kjok llgwekkło li miydëmi pjłú kjışhko ga pjāy nopga kjok ĩgō llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjāy so iök shjiy kjoyo, nopga to lōng kjok ro sī roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjāy opyë woydë ber lōng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjāy oba pingga, pjāy om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjāy om go lōng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjāy om go omshäryë eni. Sbōpga jyāgło, e ĩywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sbōpga jyāgło li syō uyo roshko dwayo. ²³ Pjāy krë ara, kjok llgwekkło li kjışhko, gueniyo kolëmi lōng llëme. Eni ga Sbō iëmi lōng tjwło llëm, ²⁴ tak pjang ba tjłokwo go sorë li eni. Tjłë ga «Bomi kjışhko ga Sbō ko li lāywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»^b

²⁵ Jłokoyo ga ëye kjok llgwekkło li kolë ga doyo jyā tak pjir li ba kong ga tjwło tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwło llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyā tak llëm wleniyo ĩara, kjok llgwekkło li kolara wleni ga beno lōng doyo jyā tak pjir wleni Sbō bokso. Gueniyo pjāy kjok llgwekkło li miydaga, pjāy doyo jyā tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekkło li koloromi llëm kuzong ga epga ber lōng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jłokoyo li ë? Əye dataga judío dö ga e judío jłokoyo llëme. Əye doyo jyā tak pjir dö ga e judío jłokoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjłik bek ba pjłushko li, judíoga jłokoyo li epga. Əye doyo jyā tak pjir, tak pjang kjok llgwekkło go sorë li eni ga e beno lōng jyā tak pjir jłokoyo llëme. Əye ber jyā tak pjir jłokoyo wło ga woyde ga jyā te Sbō Sëyarë ba pjłushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3 ¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyā tak pjir, e llëno llëme łotë llëme. ² Sbō tjłokwo onmo li iara beno tjeng ba włoshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbō rayono pjire. ¿E kjışhko ga llëye ĩara Sbörë ba kong jłokoyo li shärye eni llëme lëmirë? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sbōra tjłë bek iyado, tak pjang ba tjłokwo go sorë li eni. Tjłë ga

«Pja rotëbashko ga
tjłokwo łorop kës li, e beke lëba eni.
Əbo llgwepshko ga
llgwerop beke lëba eni bakoe.»^c

⁵ No kjone kjone tjłë ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjışhko ga ĩkoba wëłë e go ga Sbō, e pjło beke. E kjışhko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» lë łok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbō owa jłokoyo kjwe ga nopga lōng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjłë ga «Tjawa jyörkono kjışhko ga ĩkoba wëłë e go ga Sbō, e tjłë beke. Eshko ga Sbō beno kësbang, tjwło ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjışhko ega?» lë łok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjłú li wen wło» lëy eni dey. No kjone kjone tjłë ga tjawa tjłëno eni lë, miga e łorwarë eni llëme. Əye tjłëno eni ga shdüya Sbörë beke.

Ëye sők pjlo bek llëme

⁹ ʒEni ga shji judío kjishko ga shji pjłú, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa sharyono uunkong, łororwa sorë li eni,

¹⁰ tak pjang Sbō tjlōkwo go sorë li eni. Tjłeno beno eni:

«Ëye pjlo bek Sbō bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbō tjlōkwo llë łoklo miydaga ërë llëm,
Sbō wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbō rayara nopga uunkongdë,
beno lōng tjwłō llëme.

Łlëbo pjłú li sharyaga ërë llëme.»^d

¹³ «Epga jyōrkë erä.

Ga tjlōkwo łe łok li kjishko ga
nopga wolōn.»^e

«Shji uara dgurdë ga shji wolōn,
ga tjlōkwo łe łok li kjishko ga nopga wolōn bakoe.»^f

¹⁴ «Tjłë owa iyado,
llëbo wen owa oblë kong włō.»^g

¹⁵ «Wotjłik no zrōk erä.

¹⁶ To lōng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone kjone ie ber lōng
woydë ara bakoe.

¹⁷ To lōng wlëp oblë tjok sorë miyde łok llëme.»^h

¹⁸ «Sbō ëmdë ga bangkjre łok llëme.»ⁱ

¹⁹ Miydëy ga kjok łlgwekkłō li twara Sbōrë judíoga kong, kołë łok włō. Shār-
yara eni, nopga uunkong łlgweyashko ga llëye łe łok ba kong ga ä włō. ²⁰ Kjøk
łlgwekkłō kës li kolaga ërë llëme. E kjishko ga ëye ie Sbōrë ber pjlo bek ba
bokso, kjok łlgwekkłō li kjishko llëme. Kjøk łlgwekkłō li twara beno e kong
włō llëm, twara beno shji llëbo owa sharyë li miydokłō włō erä.

Nopga ie Sbōrë ber pjlo bek ba bokso, mār Jesucristo go kjishko

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbō bokso sorë li tara beno pjang kjok łlgwekkłō tara
Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbō tjlōkwo łagaga tek dënashko sorë li go bakoe.
Ga eerishko ga e pina Sbōrë bi kong wëlëe. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok
łlgwekkłō li kjishko llëme. ²² Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mār Jesucristo
go kjishko erä. Nopga uunkong dōya eni, judíoga, nopga judío llëm wleniyo
bakoe. ²³ Nopga uunkong llëbo owa sharyono, llëye woyde Sbōrë sharye włō li
sharyaga ërë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbō wopjłú li kjishko ga nopga dōya ba shdun-
głō dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolōno ba kjishko li kjishko. Nopga
ie ber pjlo bek ba bokso eni. ²⁵⁻²⁶ Jesucristo ichara wolōn, owa pjang nopga go
li łōya ber dret ga pjłú włō, mār lōng srëng kwono li go kjishko. E kjishko ga
beno lōng shdunko ame. Sharyara eni, llëbo sharye bek iyado li piya nopga
kong włō. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa sharyara li kjishko llëm, iirkë
maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga ëye mār Jesús go ga ie ber pjlo bek
ba bokso. Miydëy e go ga llëbo uunkong sharye bek iyado.

d 3.11-12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20. e 3.13 Salmo 5.9. f 3.13 Salmo 140.3.
g 3.14 Salmo 10.7. h 3.15-17 Isafas 59.7-8. i 3.18 Salmo 36.1.

²⁷⁻²⁸ ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjłú? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëy pjłú ga nopga ber pjło bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok lligwekkło li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe. ²⁹ ¿Ga Sbö, e judíoga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judío llëm wleniyo Sbö bakoe. ³⁰ Sbö sök kjłaraso eröe. Nopga doyo jyā tak pjir li ie ber pjło bek ba bokso, mär llong Jesús go kjishko. Nopga doyo jyā tak llëm lira ie ber pjło bek ba bokso, mär llong Jesús go kjishko bakoe. ³¹ ¿Eni ga pjāy wotjlik ga tjawa mär llong Jesús goshko kuzong ga kjok lligwekkło li ber tjwłö ame łorwarë llong eni lë mire? Eni llëme. Kjok lligwekkło li tjwłö ara łorwarë.

Abraham iara Sbörë beno pjło bek ba bokso, mär ba go kjishko

4 ¹ ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? ² E beno pjło bek Sbö bokso, llëbo pjłú shāryara li kjishko kjwe ga krë ga pjłúe. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. ³ Sbö tjłokwo tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjło bek ba bokso, ba tjłokwo kjrara, ga mär beno shāng ba go li kjishko.»ⁱ

⁴ No kjłara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwłëya. Eshko ga e ba sēnggło lëy llëm, e pak shāryara ba kong li potjwłëyde. ⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjło bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjłú shāryara łok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjłapga tek dënashko so David tjłëno eni bakoe. Tjłëno nopga iara Sbörë beno pjło bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjło bek ba bokso, llëbo pjłú shāryara łok kjishko llëme. Eni ga beno llong wopjłúe. Tjłëno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li łöna Sbörë beno dret, shdüya ame wło ga era ber wopjłúe.

⁸ Ëye, llëbo owa shāryara li woyoshre Sbörë ame ga era ber wopjłú bakoe.»^k

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjło bek ba bokso, mär ba go kjishko łororwa eni tjān. ¿Eni ga ba wopjłú li beno nopga doyo jyā tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyā tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjło bek ba bokso, doyo jyā tak llëm obishko. ¹¹ Łu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyā tē, iara Sbörë beno pjło bek ba bokso, mär ba go kjishko tjān li jyāgłö. Eni ga beno nopga doyo jyā tak llëm mär Sbö go, ie ber pjło bek ba bokso wło li data wleni. ¹² Nopga doyo jyā tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshāryono doyo jyā tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjłëno Abraham kong jłökoyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ëre twe ber ba kong lok łara eni. Tjłokwo li kjrara lok, ga mär beno llong Sbö go. E kjishko ga iara beno pjło bek ba bokso. Tjłokwo li beno ba kong e kjishko, kjok lligwekkło tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok lligwekkło li go, tjłokwo łara jłökoyo li kjrëy wło kjwe ga shji mär Sbö go li tjwłö llëm, tjłokwo łara jłökoyo li tjwłö llëm bakoe. ¹⁵ Kjok lligwekkłö, e kolako. Eni ga ëye kjok lligwekkłö tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo ëye kjok lligwekkłö llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jïökoyo, Abraham mâr ba go kjishko. Eni ga tjïökwo li ber nopga uunkong mâr ba go Abraham dik li kong, kjok lïgwekkïo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mâr Sbö go baïya dik li data wïeni, ¹⁷tak pjang Sbö tjïökwo go sorë li eni. Tjïë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»¹ Tjïökwo ëre lara Sbörë ba kong jïökoyo, tjïökwo lara ba kong bâm go li kjrara, ga mâr beno shâng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjïúe. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjïú bakoe.

¹⁸Llëbo lara Sbörë Abraham kong jïökoyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjïökwo li kjrara, ga beno sök ba koshtë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹Eshko ga lu pjïoglö sak dbäw (100) dik kjishko ga miyde pjïú ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjïú bakoe. Eni ëmdë ga beno shâng mâr Sbö go jïökoyo. ²⁰Sbö tjïökwo li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Benö shâng mâr ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹Eshko ga miyde pjïú ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jïökoyo li shärye eni wïo. ²²Iara Sbörë beno pjïo bek ba bokso e kjishko, ²³tak pjang ba tjïökwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mâr löng Sbö go ëre ie ber pjïo bek ba bokso. Bi Tjïapga Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwëkkïo, ga woshrra iröng obi, shji ie ber pjïo bek ba bokso wïo.

Shji löng wïëp Sbö tjok

5 ¹Eni ga shji mâr Tjïapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörë beno pjïo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wïëp Sbö tjok shara. ²Shji mâr löng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sbörë iyado, ba wopjlú li kjishko. Ga shji äär ber löng baïya dik li koshtëy löng wopjïúe. ³Miydëy ga shji shdunghoba li ber bi kong pjïú, shji dbokjrë wïo, shji ber löng wokjang wïo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdunghoba wïeni ga shji löng wopjïúe. ⁴Shäryoroy eni ga Sbö ber wopjïú bi tjok. E kjishko ga llëbo pjïú shärye bi kong li koshtëy ber löng wopjïúe. ⁵Ga shärye eni jïökoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sbörë ara li pina bi kong wëllëe. Miydëy e go ga llëbo pjïú koshtëy löng li shärye eni jïökoyo.

⁶Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷No optwë wolon oblë kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjïo bek wïeniyo kjishko. ⁸Gueniyo shji woyde Sbörë ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹Shji iara Sbörë beno pjïo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no lïgwezlong dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰Dënashko ga shji Sbö wïoyoga obishko ga shji iara beno löng wïëp ba tjok, ba Wa wolono li kjishko. Ga ba Wa sök së obi kjishko ga shji döya bi shdunghoba dbo dorko, ga shji ie ber löng së iyado ba tjok. ¹¹Gueniyo erö llëme. Shji iara Sbörë beno löng wïëp ba tjok, bi Tjïapga Jesucristo kjishko. Shji löng wopjïú e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹²Dämärshko ga domer kjälaso llëbo owa shäryono, ga beno shäng woñon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno löng woñon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjishko. ¹³Kjok lligwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok lligwekklo llëmshko ga ëye ie Sbörë ber löng shdungko, kjok lligwekklo li kolara llëm kjishko llëme. ¹⁴⁻¹⁵Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga woñono. Adán llëbo owa shäryono, tjökwö lara Sbörë ba kong li kolara llëm kjishko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok lligwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng woñon wlo, llëbo owa shäryara domer kjälasorë li kjishko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sbörë ara, ba wopjlu li kjishko, ga tjwlo shira llëme. Miydëy e go ga Sbö wopjlu li tjwlo ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinmo. ¹⁶Llëbo owa shäryara domer kjälasorë li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlu li kjishko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. ¹⁷Domer kjälaso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng woñon wlo. Gueniyo Sbö wopjlu li tjwlo ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

¹⁸Domer kjälaso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjälaso llëbo pjlu shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlu, ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso li kjishko. ¹⁹Domer kjälaso Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjälaso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰Kjok lligwekklo tara Moisésdë li twara Sbörë nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. Ina lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësbanke. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlu li kësbanke bakoe. ²¹Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng woñon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlu li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së iyado ba tjok.

Shji woñono wlëni, shji löng së jlökoyo bakoe

6 ¹¿Eni ga llë löydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlu li iy jek këgong wo löydëre? ²E löydë llëme. Eye woñono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wlëni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³Shji waraba jer di roshko, shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji woñono ba tjok wlëni löklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴Cristo woñonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrra Data Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji woñono, jnenaba tjeng ba tjok bako wlëni löklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglën wlëni löklo bakoe.

⁵Shji töno beno tjeng ba tjok, shji woñono ba tjok wlëni kjishko. Miydëy e go ga shji woshre Sbörë iröng obi ba tjok wlëni bakoe. ⁶Bi wotjlik owa dënashko li, e lok beno pjang kjlös go Cristo tjok wlëni, shji iche llëbo owa shäryë

ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llebo owa lire ame.

⁸Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydey ga llono ga shji ber long se ba tjok bakoe. ⁹Miydey ga Cristo woshrra Sbore irong obi kuzong ga wolon ame, beno shang se iyado wlo. ¹⁰Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlekklo, ga wolon ame. Beno sok se, lleye woyde Sbore li sharye wlo.

¹¹Pjaj wotjlis eni bakoe. Pjaj wolono wleni, pjaj iche bomi wotjlik owa lire ame wlo. Pjaj long se jlökoy, pjaj tono beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, lleye woyde Sbore li sharyemi wlo. Pjaj wotjlis eni. ¹²E kjishko ga shji long se obishko ga shji iche bi wotjlik owa lire ame, shji woyde bi doyoré llebo owa sharyeshko ga sharyey llem wlo. ¹³Bi doyo ichey llebo owa sharye lleme. Pjaj optwos Sbö kong dey. Pjaj iara beno long se jlökoy kuzong ga bomi doyo ichozí llebo pjlu sharye dey. ¹⁴Pjaj beno ichaga kjok ilgwekklo tara Moisésde lire ame, pjaj beno ichaga Sbö wopjlu lire shara. E kjishko ga pjaj ichaga ber bomi wotjlik owa lire ame.

Dénashko ga shji long bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵Shji beno long ichaga kjok ilgwekklo lire ame, shji beno ichaga Sbö wopjlu lire shara. ¿Enira shji ber long llebo owa sharye ga pjlu? Eni lleme. ¹⁶Shji opye oblé kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydeyi llemdo? Eni ga shji opye bi wotjlik owa li kolé wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opye Sbö kolé wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸Dénashko ga pjaj long bomi wotjlik owa li kolé eröe. Eni emde ga tjlokwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjaj doktong llebo owa sharyemi long li dbo dorko dwayo, pjaj beno long ichaga llebo pjlu lire shara. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

¹⁹Tja tjle shang bomi tjok ere lle loklo miydeyi maling llem, bomi wotjlik owa li kjishko. E kjishko ga tja tjle shang bomi kong llebo jyaglo ere go, miydeyi welé wlo. Dénashko ga bomi doyo ichemi long llebo owa sharye oblé oblé. E kjishko ga llebo owa sharyoromi jek kégong kégong. Eerishko ga bomi doyo ichozí llebo pjlu sharye dey, pjaj ber tjeng dboy Sbö kong wlo. ²⁰Pjaj long bomi wotjlik owa li kolé obishko ga llebo pjlu li woyotjlinomi lleme. ²¹¿Lleye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjaj iara beno long wolon wlo era, ga eerishko ga e lokyo bomi kong ara. ²²Gueniyo pjaj dora Sbore bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjaj iara beno long ba kolé shara. ¿Lleye pjlu shimi long e go? Pjaj aar ber long dboy Sbö kong, ga llono ga pjaj ber long se iyado ba tjok bakoe. ²³Shji llebo owa sharye wleni ga shji potjwlekklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tono beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbore ber long se iyado ba tjok, ga tjwlo shiya lleme.

Eye wolono ga ichaga kjok ilgwekkloré ame

7 ¹Pjeyoga, kjok ilgwekklo li soré, e miydeyi pjlu. Eye wolono ga iche kjok ilgwekklo lire llem, nopga long se li ichayde döe. ²Kjok ilgwekklo buk kjrina, tjle ga wale orkwosmok shang pjir ga woyde ga ber sok ba lanma tjok iyado, raye lleme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok ilgwekklo li beno ba kong tjwlo ame. ³Eni ga wale orkwosmok shang pjir li lanma sok se obishko ga orkwosmono domer oblé tjok wleni ga llebo owa sharyayde leba

eni. Gueniyo ba ðanma wołonoshko ga kjok ðlgwekkło li beno ba kong tjwło ame, orkwosmok domer obłe tjok ga pjłue. Eshko ga ðlebo owa sharye ðleme.

⁴Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wołono Cristo tjok wleni kuzong ga shji dōktong, shji beno ichaga kjok ðlgwekkło tara Moisésdē ðirē ame. Cristo woshara Sbōrē irōng obi, ga shji beno lōng ichaga erē shara, shji ber lōng ðlebo pjłū sharyē Sbō kong wlo. ⁵Dēnashko ga shji ichaga bi wotjłik owa ðirē. Ga kjok ðlgwekkło li miydoroyshko ga shji wotjłino ðlebo owa tak pjang e go li sharyē jek kēgong erā. Eshko ga shji lōng wołon wlo e kjishko. ⁶Gueniyo eerishko ga shji wołono lōng wleni kuzong ga shji dōktong kjok ðlgwekkło li dbo dorko dwayo, shji ichaga erē ame. Ga shji beno lōng sē tjağlēn wleni, shji parkē Sbō kong obłe wlo. Shji ichaga kjok ðlgwekkło tak pjang kjibokwo go tek dēnashko ðirē ame, shji beno lōng ichaga Sbō Sēyarē shara.

Shji ðlebo pjłū sharyē woydē, gueniyo ðlebo owa sharyoydē dōe

⁷¿Eni ga ðle łoydē? ¿Kjok ðlgwekkło li owa łoydēre? Eni ðleme. Kjok ðlgwekkło li miydoror ðlēm kjwe ga ðlebo owa sharyoror shāng li owa miydoror ðleme. Kjok ðlgwekkło tak pjang kjrina tjłē ga shji oma ðlebo koik ðleme.^m E miydoror ðlēm kjwe ga ðlebo koīnor shāng li owa miydoror ðleme. ⁸Gueniyo ga kjok ðlgwekkło li miydororshko ga tja wotjłino ðlebo koik ara anmoyō. Gueniyo kjok ðlgwekkło ðlēm kjwe ga shji iche bi wotjłik owa ðirē ðlebo sharyē eni ðleme. ⁹Dēnashko ga kjok ðlgwekkło li miydotē ðlēm obishko ga tja sōk pjłue łoror. Gueniyo miydororshko ga ðlebo owa sharyoror shāng li owa ģgōr wēłē, ga tja ber wołon wlo e kjishko li miydoror kjok ðlgwekkło li go bakoe. ¹⁰Kjok ðlgwekkło li twak beno bi kong, shji ber lōng sē ģyado sorē li miydokło. Gueniyo shji iara beno lōng wołon wlo shara.

¹¹Kjok ðlgwekkło li miydororshko ga tja jyāpgwara bor wotjłik owa ðirē. Eshko ga tja wotjłino ðlebo owa sharyē ara anmoyō, ga tja wołon wlo e kjishko miydoror kjok ðlgwekkło li go. ¹²Eni ēmdē ga kjok ðlgwekkło twara Sbōrē bi kong li, e pjłū, pjło beke. ¹³¿Eni ga tja beno shāng wołon wlo li ðaga kjok ðlgwekkło pjłū ðirē łotēre? Eni ðleme. Tja beno shāng wołon wlo li ðaga ðlebo owa sharyoror shāng ðirē. Kjok ðlgwekkło li beno ba miydokło erā, ðlebo owa sharyoror shāng li owa ģgōr wēłē e go wlo.

¹⁴Miydēy pjłū ga kjok ðlgwekkło li twaga Sbōrē. Gueniyo tjara no, tja shāng bor wotjłik owa li dbo dorko erā. ¹⁵Łlebo sharyēr shāng li sorē miydēr shāng ðleme. Łlebo sharyēr woydē li sharyēr ðleme. Łlebo sharyēr woydē ðlēm li sharyōtē shāng dōe. ¹⁶Eni ga ðlebo sharyēr woydē ðlēm li sharyēr shāng kuzong ga miydēr e go ga kjok ðlgwekkło li pjłū jłōe. ¹⁷Eni ga ðlebo sharyēr shāng li sharyaga tjarē ame, sharyaga bor wotjłik owa ðirē erā. ¹⁸Miydēr ga bor wotjłik owa li kjishko ga tja wotjłik bek sira ēmdē ðleme. ¹⁹Łlebo pjłū sharyēr woydē li sharyēr ðleme. Łlebo owa sharyēr woydē ðlēm li sharyōtē dōe. ²⁰Eni ga ðlebo sharyēr woydē ðlēm li sharyēr kuzong ga sharyaga tjarē ame, sharyaga bor wotjłik owa ðirē erā.

²¹Łlebo wen bor tjok li eni: Tja ðlebo pjłū sharyē woydēshko ga ðlebo owa wen tjwe ðaga bor wotjłik owarē li, e sharyōtē dōe. ²²Kjok ðlgwekkło twara Sbōrē li bor kong ga pjłū jłōe. ²³Gueniyo bor wotjłik owa li ēngkjwē bor tjok

włeni, tja shaya wło włeni, lłebo pjłú sharyër woydë li sharyër lłëm wło. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴Bor doyo ëre, tja iche wołon. Tja song jlõe. ¿Tja döga ërë? ²⁵Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjłú Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjuk lligwekkło twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng lłebo owa sharyë eröe.

Shji măr Sbö Sëya go

8 ¹Eni ga ëye tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno lōng shdungko ame. ²Dēnashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wołon wło. Gueniyo tja măr Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja dōra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlōkoyo shara. Eni ga tja shäng wołon wło ame. ³Shji döya kjok lligwekkło tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë lłëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara wuzo so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwłëkkło wło. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wło. ⁴Sharyara eni ga bi shdunggło pjlo bek tak pjang kjok lligwekkło go li potjwłëkkło, shji ber shdungko ame wło. Eshko ga shji beno lōng ba Sëya kolë shara, shji beno lōng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga lłeye woyde om go li woyotjliya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga lłeye woyde Sbö Sëyarë li woyotjliye erä. ⁶Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber lōng wołon wło. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber lōng së jlōkoyo, ber lōng włëp bakoe. ⁷Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö włoyo. Kjuk lligwekkło twara li kolë lłëm, kolë ga ä, ⁸ga lłebo pjłú sharyë, Sbö ber wopjłú ba tjok wło ga ä bakoe.

⁹Gueniyo pjäy go Sbö Sëya włeni ga pjäy ichaga lōng bomi wotjlik owa lirë ame, pjäy ichaga lōng Sëya lirë shara. Ëye go Cristo Sëya lłëm ga e Cristo i lłëme. ¹⁰Lłono ga bomi doyo, e wołon, lłebo owa sharyoromi kjishko. Gueniyo pjäy go Cristo włeni ga bomi sëya ber lōng së iyado, pjäy iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹Jesús woshara Sbörë irōng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre irōng obi eni bakoe.

¹²Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Lłeye woyde li sharyëy lłëm ga pjłúe. ¹³Pjäy iche bomi wotjlik owa lirë włeni ga pjäy beno lōng wołon wło. Gueniyo pjäy iche Sbö Sëyarë włeni ga bomi wotjlik owa li rayëmi iyado, ga pjäy lōng së jlōkoyo. ¹⁴Ëye măr Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵Parkagaga tjwłëk lōng pjir włeniyo, ba sogo bangkjre lōng dete erä. Pjäy ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni lłëm, pjäy iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjłë Sbö kong. Shji tjłë ba kong ga «Abba.» Data» lëy eni. ¹⁶Sbö Sëya om go li tjłë bi kong ga shji Sbö wapga jlōkoyo lë bi kong bi pjłúshko. ¹⁷Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga lłeye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwłö ara. Shjira shdungoba ara eni bako włeni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwłö ara eni bakoe.

Lłono ga lłebo sharyë Sböre bi kong

¹⁸Lłeye sharyë Sbörë bi kong lłono li tjwłö ara anmoyö. E kjishko ga lłeye wen bi kong owa eerishko li, e lłë lłëm włeni. ¹⁹Lłono ga Sbö wapga jlōkoyo

li pīya wēlē. Lēbo shāryara Sbörē kjok ère kjing go tjeng kēs li lōng ba koshē. ²⁰Lēbo uunkong li shāryara Sbörē pjǎ, lēbo shāryē wǎ, ga shārye woydē eni jǎokoyo, gueniyo shārye ga ä, shduna Sbörē beno srer wǎ kjishko. Gueniyo dbar iara beno kjwara, lēbo uunkong li ber pjǎ irōng obi wǎ. ²¹Eshko ga Sbō wapga wolon ame, ga lēbo uunkong li ber srer ame wǎ bakoe.

²²Wǎlē wǎoshko chida tjeng dörōshko ga bangyo ara, ga kjłoshtë ara e kjishko. Miydēy ga eerishko ga lēbo uunkong shāryara Sbörē li lōng kjłoshtë eni wǎni bakoe. ²³Gueniyo song li lēbo shāryara li dö llēme. Shjira lōng kjłoshtë eni bakoe. Shji kong ba Sēya twara Sbörē. Miydēy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jǎokoyo, ga bi doyo ie ber tjaglēn bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshēy lōng wopro ga shji kjłoshtë ara. ²⁴⁻²⁵Shji dōra Sbörē kuzong ga shji beno lōng e dbaryo li koshē iyado. Lēbo koshēy lōng li igōy llēme. Lēbo igōy wēlē ga koshēy lōng llēm, tjeng bi tjok tjān kjishko. Gueniyo lēbo koshēy lōng li igōy llēm obi ëmdē ga koshēy lōng wopjǎ.

²⁶Shji dbo ara llēmshko ga shji kjimte Sbō Sēyarē. Shji syōshhtë mae. E kjishko ga ba Sēya om go li kjłoshtë Sbō kong bi kjishko, gueniyo llēye le li lēy bi tjǎokwo go ga äe. ²⁷Eni ëmdē ga llēye le li miyde Sbörē pjire. Shji wotjǎk lōng llē miyde Sbörē pjir, ga llēye woyde le ba Sēyarē ba kong bi kjishko li, e lāyde, llēye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörē ara

²⁸Èye Sbō woydē ara ga rokara Sbörē, lēbo shārye ba tjok wǎ. E kjishko ga miydēy pjǎ ga lēbo wen ba kong kēs li ie ber ba kong pjǎ. ²⁹Kjok ère shāryayde llēm obishko ga èye mār ba go li miydara pjir tjān. Eshko ga epga äär ber lōng ba Wa dik le. Shāryara eni, ba Wa ber tjwǎ ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wǎ. ³⁰Ga nopga äär ber lōng eni lāra li rokara. E irgo ga iara beno pjǎ bek ba bokso, ga llono ga ie ber kēsbang, tjwǎ ara bakoe.

³¹¿Eni ga llē löydē obi? Sbō shāng bi tjok kuzong ga shji zangga èrē llēme. ³²Ba Wa ëmdē ga wǎikara bi kong llēm, ichara wolono bi kjishko. ¿Eni ga lēbo tjeng kēs li twe bi kong llēmdo? ³³⁻³⁴Shji kjrara, iara beno pjǎ bek ba bokso kuzong ga shji rotaga èrē ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrra irōng obi, öötong beno sök Sbō orkwo kēlēkong. Bi wǎikaga Sbō bokso li e. ³⁵Shji woyde Cristorē ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Lēbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdunobashko ga shji woyde ara. Shji pjǎ arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llēmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zrōraba ëmdē ga shji woyde ara bako, ³⁶tak pjang ba tjǎokwo go sorē li eni. Tjǎle ga

«Bop kjishko ga tjawa zrōkoba woydē iyado.

Tjawa beno lōng so öng wǎp ushko so sökoba, zrōkoba wǎ kjoyoe.»^o

³⁷Gueniyo lēbo uunkong ère wen bi kongshko ga zāy iyado, shji kjimte bi woydaga lǎrē kjishko. ³⁸Miydēr pjǎ ga shji woyde Sbörē ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slōngga Sbō parkagaga kjok dogo sorē llēm, slōngga sēyaga owarē llēm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara iyado wǎ bakoe. ³⁹Slōngga lēbo tjeng

kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara iyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko.

Nopga kjrara Sbörë sorë

9 ¹Tja tona beno Cristo tjok. E kjishko ga tja tjëlë beke. Sbö Sëya om go li tjëlë bor kong bor pjilushko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³Tja woydë ara bor pjilushko iyado, bor pjeyoga judioga li kjishko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjilue. ⁴Epga Israel tjeyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kälä pina ba kong, tjölkwo twara ba kong, beno iyado wlo, kjok ilgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlokoyo ara bakoe. ⁵Ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluvo, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjeyoga kong jlokoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjeyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷Abraham tjeyoga uunkong beno ba tjeyo jlokoyo dö llëm bakoe. Sbö tjëlëno ba kong ga «Isaac tjeyo tek ber bop irgo li ber bop tjeyo jlokoyo eröe»^p lara eni. ⁸E kjishko ga Abraham tjeyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjölkwo lara Sbörë jlokoyo li kjishko eröe. ⁹Sbö tjölkwo lono Abraham kong jlokoyoshko ga tjëlë ba kong ga «Dbar llono loror li go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»^q le.

¹⁰Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapga do pjök, kjöl. ¹¹⁻¹³Weno bäm go li Esaü, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjilü shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjilü, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjëlë Rebeca kong ga «Bäm iyo li ichaga ber ba lëngdë»^r le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjölkwo go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra iywor shjiktëng.»^s

¹⁴¿Eni ga llë löydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme löydëre? Eni llëme.

¹⁵Tjëlëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»^t

¹⁶Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydëy ara kjishko llëm, llëbo pjilü shäryoroy kjishko llëm bakoe. ¹⁷Llëbo lara Sbörë Egipto so pjiluvo kong li tak pjang ba tjölkwo go eni: «Pja ioror beno no pjiluvo, bor dbo kësang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»^u ¹⁸Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹Pjây kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. ²⁰Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe.

²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjläue. Kjwara shärye wolësowa, tjwlo ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber lle pogo wlo. Lläbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjläue.

²² Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjläue. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä. ²³ Shäryara eni, ba dbo kälä pïya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjläu shärye ba kong wlo. ²⁴ Shji rokara eni. Judfoga rokara dö llëm, nopga judío llëm wleniyo rokara bakoe. ²⁵ Kjibokwo tara Sbö tjläkwo läga tek dënashko so Oseasdë. Lläbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara, ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»^v

²⁶ Sbö tjläkwo tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbö tjläno nopga kong ga “Pjäy bor nopga llëme” lara eni. Gueniyo llono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.»^w

²⁷ Dënashko ga Isaías tjläno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, lä sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga där ber kjläbö doë.

²⁸ No llgweya Tjlapgarëshko ga

nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo, lara sorë li eni.»^x

²⁹ Bäm go ga Isaías tjläno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjläue.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjläbö llëm kjwe ga shji löng Sodoma sopga dik, shji löng Gomorra sopga dik bakoe.»^y

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë löydë? Nopga judío llëm wleniyo wotjläno llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öotong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjläu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjläkwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Izïa! Akkwo iër ber buk kjwara Sïón^z kjokyo, nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jläkoyo.»^a

10 ¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jläkoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjläu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Lëye

v 9.25 Oseas 2.23. w 9.26 Oseas 1.10. x 9.27-28 Isaías 10.22-23. y 9.29 Isaías 1.9.

z 9.33 Sïón kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. a 9.33 Isaías 8.14; 28.16.

woydara kjok lligwekklo lîrê dë lî, e shäryara Cristorê pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbô bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjêno ga ëye äär woydê ber pjlo bek Sbô bokso wlo, ber löng sê iyado ba tjok wlo kjok lligwekklo lî kjîshko ga woyde ga kjok lligwekklo lî kole uunkong bek iyado^b îe. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörê ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjîshko ga «Shji jem Cristo wlêk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy lîeme. ⁷ Cristo wosh-rara Sbörê iröng obi tjän. E kjîshko ga «Shji jer Cristo wlêk shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy lîem bakoe. ⁸ Moisés tjêno ga «Sbô tjlökwo tjeng bop soshko, lëp shäng lî e, woyotjîp shäng lî e bakoe»^c lara eni. Tjlökwo lara lî, tjlökwo lërwa löng bomi kong lî e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlôe» lëmi bomi kjamo go, ga «E wosh-rara Sbörê iröng obi» lëmi bomi pjîushko wlëni ga pjây döya Sbörê jîokoyo. ¹⁰ Tjlökwo lî kjrroy, ga loroy oblê kong wlëni ga shji ie Sbörê ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbô tjlökwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga lîeye koshe lî wlëya jîokoyo.»^d ¹² Eerishko ga judîoga, nopga judîo lîem wlëniyo, e Tjlapga kjlaraso shara. Ga ëye kjîoshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbô tjlökwo tak pjang eni: «Ëye kjîoshtë Tjlapga kong ga döya.»^e

¹⁴ Gueniyo kjîoshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjlökwo kura guing. Ba tjlökwo kuya wlo ga woyde ga ëye omîono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omîe ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbô tjlökwo go sorê lî eni. Tjlê ga «Ëye tjwe Sbô tjlökwo roy pjîu lë ga e lîebo wolësowa.»^f

¹⁶ Gueniyo ba tjlökwo roy pjîu lî kjrara Israel tjëyoga uunkongdê lîeme. Dënashko ga Isaías tjêno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjlökwo kjraga ëro?»^g ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjlökwo kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo lîebo kjakrokêr kjrîna. ¿Ba tjlökwo kura lok lîemde? Eni lîeme. Sbô tjlökwo tak pjang eni:

«Tjlökwo lî lara lok kjone pogo,
shdöktong, öötong kjok kjwang jîkong.»^h

¹⁹ Eni ga lîebo kjakrokêr jek kjrîna obi. ¿Tjlökwo kura lî lîe loklo miydara lok lîemde? Dënashko ga Moisés tjêno ga

«Nopga tjwlo lîem wlëniyo kjimtêr ara,
pjây Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkê ara wlo.
Eni ga pjây ber löng iirkê ara,
nopga kjok miydê lîeme lëmi löng lî tjok.»ⁱ

²⁰ Ga dënashko ga Isaías tjêno, lîeye bangkjrara lîem wlëni. Tjlê ga «Tja wlëna nopga to löng bor wlêk lîem lîrê.

Tja oppino shäng nopga löng bor kjakrokê lîem lî kong.»^j

²¹ Gueniyo Sbô tjêno Israel tjëyoga kjîshko. Tjlê ga

«Epga koshêr shäng iyado, wlokrêr wlo,
gueniyo lîeye kuya woydê lîem,
tja kole woydê lîem bakoe.»^k

b 10.5 Levítico 18.5. **c** 10.6-8 Deuteronomio 30.12-14. **d** 10.11 Isaías 28.16.

e 10.13 Joel 2.32. **f** 10.15 Isaías 52.7. **g** 10.16 Isaías 53.1. **h** 10.18 Salmo 19.4.

i 10.19 Deuteronomio 32.21. **j** 10.20 Isaías 65.1. **k** 10.21 Isaías 65.2.

Sbö ba nopga rayono ilême

11 ¹¿Eni ga Sbô ba nopga rayono lotêre? Eni ilême. Tja om go Abraham tjêyo, tja Israel tjêyo, tja Benjamín tjêyo bakoe. ²Kjok shâryayde ilêm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara ilême. Dênashko ga Israel tjêyoga rotara Elíasdê Sbô kong. ¿Llêye lara li miydêmi ilêmdo? ³Eshko ga tjîê ga «Tjlapga, ông sho sukklo bop poshrêkklo lok li shdôra lok pjir, bop tjîokwo lagaga lóng li zrôra lok pjir bakoe. Beno shâng sê li tja erâ, ga tja êmdê ga zrôya lok woydê bakoe»^l lê.

⁴Kuya Sbôrê ga tjîê ba kong ga «Beno pjarô ilême. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbâw dbâw pjîoglo kjâk (7,000). Epga Baal poshrêydê lok ilêm obi»^m lê.

⁵Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno lóng kjîlobô obi, ba wopjîú li kjîshko. ⁶Kjrara ba wopjîú li kjîshko, ilêbo pjîú shâryara kjîshko ilême. Eni kjwe ga ba wopjîú li beno ilêno ilême.

⁷Era eni ga llêye woydara Israel tjêyogarê li wlêna lok ilême. Wlêga beno Israel tjêyoga kjrara Sbôrê lirê erôe. Llamora iara Sbôrê beno lóng llêye kuya woydê ilêm erâ, ⁸tak pjang ba tjîokwo go sorê li eni. Tjîê ga

«Nopga iara Sbôrê beno lóng pê wlêni,
beno lóng llêye îga ilêm wlêni,
beno lóng llêye kuga ilêm wlêni bakoe.

Shâryara eni dênashko.

Eerishko ga shârye jek eni obi.»ⁿ

⁹Dênashko ga David tjîêno ba kjîshko bakoe. Tjîê Sbô kong ga

«Dli shârye lok ara li ios ber ba jyâpgwoklo.
Shârye eni kuzong ga lóng wlêp bop tjok lê,
miga jeno lóng, beno lóng shdungko erâ.

¹⁰Epga ios ber lóng llêye shârye lóng li llê miyde lok ilêm wlo,
ber lóng song îyado wlo.»^o

Nopga judío ilêm wlêniyo ôôtong beno tjeng Sbô nopga wlêni

¹¹¿Eni ga Israel tjêyoga diktong, to jeno îyado wlo lotêre? Eni ilême. Llêbo shâryara lok owa li kjîshko ga nopga judío ilêm wlêniyo dôya Sbôrê shâng shara. Shârye eni, Israel tjêyoga ber lóng ba ymoyotkê ara wlo. ¹²Eni ga judíoga llêbo owa shâryono, llêbo jera lok ara. Gueniyo e beno llêbo pjîú nopga judío ilêm wlêniyo kong, llêbo wlêna lok ara e kjîshko. Eni ga judíoga li dôyashko ga e ber ba kong lok pjîú anmoyô.

¹³Nopga judío ilêm wlêniyo, llêbo lër woydê bomi kong shara. Tja ichara Sbôrê ba tjîokwo roy lê bomi kong Jesús âska. Bor kong ga pak êre tjwîô ara.

¹⁴Gueniyo woydêr ga pjây ymoyotke bor pjeyogarê ara, epga kjone kjone dâr wlo. ¹⁵Bor nopga rayara Sbôrêshko ga âska pjây tjêyoga oblê oblê wlokjayde shara. Gueniyo llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrra irông obi wlêni. ¹⁶Pjîlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbô kong wlêni ga ilamo beno buk dboy ba kong bakoe.

l 11.3 1 Reyes 19.10, 14. m 11.4 1 Reyes 19.18. n 11.8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10.

o 11.9-10 Salmo 69.22-23.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjây nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjây beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸Gueniyo pjây krë e go llëm, pjây tjwlo ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlizi ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjishko ga tjawa tjwlo ara, judioga kjinmo» lëmi? Eni llëme. ²⁰Judioga li kjara, mär ba go llëm kjishko. Ga pjây mär ba go kjishko ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjây krë e go llëm, Sbö bangkjrozi dey. ²¹Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjishko. Eni ga pjây mär ba go ame wleni ga pjây kje eni bakoe.

²²Sbö wopjlu, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shdüna kjang, gueniyo shäng wopjlu bomi tjok, pjây mär ba go kjishko. Gueniyo pjây mär ba go ame wleni ga pjây shdüya bakoe. ²³Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjlu. ²⁴Pjây so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjây smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judioga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong där

²⁵Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlu, pjây krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judío llëm wleniyo där wlo li döktong uunkong pjir guing. ²⁶Israel tjëyoga uunkong där eshko jä, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tje Siön» kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷Sbö tjlë ga «Tjlokwo tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’»^q

²⁸Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlokwo pjlu li kjre llëm kjishko. E kjishko ga ba tjlokwo roy pjlu li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara anmoyö li kjishko. ²⁹Llëye twara Sbörë ga döya iröng ame. Eye rokara ga woyde ara iyado bakoe. ³⁰Dënashko ga pjây Sbö kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbö kolë llëm kjishko ga pjây songe le Sbörë shara. ³¹Eerishko ga Sbö kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjây eerishko ga songe le sorë ga eni. ³²Nopga uunkong iara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlu li kjishko wlo.

Sbö poshrëra Pablorë

³³Sbö, e pjłú anmoyō. Ba kjok miydë li tjłiga ërë llëm, wotjłik llë miydaga ërë llëm, llëbo shärye sorë miydaga ërë llëm bakoe. ³⁴Llëye woyotjłiya li miydaga ërë llëm, poshdungga ërë llëm bakoe. ³⁵Pogo tjwłō ē kong llëm, kong llëye twaga ërë ba kong, āska twe ba kong irōng obi włō llëm bakoe. ³⁶Llëbo tjeng kës li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjishko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko iyado. Ber eni.

Shji optwë Sbō kong

12 ¹Pjeyoga, ōng twëy Sbō kong ber ba poshrëkkłō włoshko ga ōng li zrōy bām go. Eni włeni ga shji songe lë Sbōrë kjishko ga rokër bomi kong jłōkoyo ga pjāy lōng sē obishko ga pjāy optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi włō li, e shäryozia. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ²Shji opshäryë lōng nopga Sbō miydë llëm włeniyo dik ame. Pjāy opyos, pjāy kjłopswë Sbōrë ber lōng wotjłik oblë włō dey. Eshko ga llëye woyde Sbōrë li llë miydëmi ga pjłúe. Llëye woyde li, llëbo pjłú, pjłō bek li e.

³Sbö wopjłú li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lër bomi kong ga pjāy uunkong iara Sbōrë beno lōng mār ba go. Eni ga pjāy opwoytjłis yōtso, pjāy tjwłō ara oblë kjinmo woyotjłimi llëme. ⁴Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjłaraso dōe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe. ⁵Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tōna beno tjeng uunkong Cristo doyo kjłaraso włeni. ⁶Sbö wopjłú li kjishko ga shji kjłara kjłara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjłōkwo lëp włō włeni ga tjłōkwo łos eni, gueniyo pja mār Sbō go bayo kjōm ga tjłōkwo lëp bayo eni bakoe. ⁷Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp włō włeni ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim włō włeni ga oblë pizong. ⁸Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë włō włeni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song włeniyo kong ba kjimtokłō włō ga pjłú włeni ga shäryos shäng wopjłúe. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp włō włeni ga ichos yōtso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp włō włeni ga shäryos shäng wopjłúe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹Pjāy ëng woydos ara kar kar jłōkoyo. Llëbo owa li rayozī, llëbo pjłú li shäryomirë dey. ¹⁰Pjāy ëng woydos ara kar kar, epenga dō włeni. Oblë iozī ber tjwłō ara, bomi kjinmo. ¹¹Pjāy drōn ëë, parkë Tjłapga Jesús kong jłōkoyo włō iyado. ¹²Llëbo pjłú twe Sbōrë bomi kong li koshozī lōng wopjłúe. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzī lōng kjange. Pjāy syōshtos Sbō kong iyado. ¹³İmi ga Sbō nopga lōng song włeni ga kjimtozīa. Ėye tjwe bomi shwoyshko ga włokjrozī lōng wopjłú bakoe.

¹⁴Ėye, pjāy shdüya ga rokozī Sbō kong, kjimte włō, shdüya włō llëme. ¹⁵Ėye wopjłú ga pjāy wopjłú ba tjok. Ėye slār ëë ga pjāy slār ëë ba tjok. ¹⁶Pjāy ber lōng włëp ëng tjok iyado. Pjāy krë llëm, pjāy tjwłō ara, oblë kjinmo lëmi llëm, pjāy jëk nopga tjwłō llëme lëba li tjok dey.

¹⁷Ėye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjāy drōn llëbo pjłú shäryë nopga uunkong bokso. ¹⁸Pjāy drōn ber lōng

wlëp nopga uunkong tjok ñyado. ¹⁹Pjeyoga, Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Tjlapga tjle ga

«Ëye llëbo owa shäryono ga
shdungga ber tjarë,
llgwega ber tjarë bakoe.»^r

E kjishko ga ëye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëm, iozï ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«Bop moskwo pjirö wleni ga sës dli,
wodogro wleni ga sës di.

Shäryorop eni ga lökkjrë e go.»^s

²¹Pjäy wotjlik tjwe owa ga jlo lëmi llëm, llëbo owa zazi llëbo pjlu go dey.

Shji tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kolë

13 ¹Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kolozï uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga ëye oblërë llëme. ²E kjishko ga ëye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo shäryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shäng ba kong om go. ³Ëye löng llëbo pjlu shäryë ga shdüya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga beno llëbo owa shäryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjreml woydë llëm wleni ga llëbo pjlu shäryomirë dey. Eni ga ber löng wopjlu bomi tjok erä. ⁴Tjlapgaga li iaga Sbörë beno löng llëbo pjlu shäryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno löng nopga owa li llgwega bakoe. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë wleni ga pjäy shdüya tjlapgagarë li bangkjrozïa. ⁵E kjishko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li kolëy. Shäryëy eni, shji shdüya llëm wlo dö llëm, miydëy ga e pjlu shäryoydë kjishko bakoe.

⁶Tjlapgaga li beno löng pak twara Sbörë ba kong li shäryë kuzong ga kä potjwlëkklo roke bomi kongshko ga tjwlëzïa. ⁷Pjäy pogo tjwlö ë kong wleni ga tjwlëzï ba kong uunkong. Kä potjwlëkklo tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwlëzïa. Nopga bangkjirako li bangkjrozï, iozï ber tjwlö ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸Shji iara Sbörë beno löng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwlö oblë kong wleni. Eni ga pjäy pogo tjwlö ë kong ga tjwlëzï pjir, gueniyo oblë woydozï ñyado. Era tjwlëy pjir ga äe. Ëye shäng ba kjlara woydë ara ga tjlökwö tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kolë shäng jlokoyo. ⁹Tak lok li eni: «Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koïy llëme.»^t Llëbo oblë tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»^u ¹⁰Ëye ba kjlara woydë ara ga llëbo owa shärye ba kong llëme. E kjishko ga ëye shäng ba kjlara woydë ara ga kjok llgwekklo li kolë shäng jlokoyo.

¹¹Bi dözlöng dbaryo li döro, tjlökwö kjreml löng kjwlë jä dik llëme. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozïa. Shji ber löng wlëp ame.

¹²Kjok ro si dbaryo li^v pjitoe. Kjok shrän dbaryo li^w döroe. E kjishko ga llëbo

r 12.19 Deuteronomio 32.35. s 12.20 Proverbios 25.21-22. t 13.9 Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21. u 13.9 Levítico 19.18. v 13.12 Kjok ro si dbaryo le li, e llëbo owa shäryëba ara dbaryo loklo. w 13.12 Kjok shrän dbaryo le li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo loklo.

owa shärye nopga kjok ëre sorë li shäryëy ame, llëbo pjlu shäryoydë dey.
¹³Shji llëbo shäryë bëy erä. Shji llëbo owa shäryë ëng tjok llëm, shji nëlôtke llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji ëngkwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe.
¹⁴Woyde ga pjäy ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjliy ame.

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

14 ¹No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyo wlojrozï yôtso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. ²Miyde no kjone kjonere ga llëbo uunkong ue ga pjluë. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³Llëbo uunkong ue ga pjlu li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlu ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li läywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴Shji oblë parkaga läywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Eë parkono pjluë, de oware, e miydaga ber ba pjluoyorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlu li shäryë.

⁵No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlo ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjäy kjlara kjlara omwoyotjlik yôtso, ga llëbo kup ga ber pjlu bop kong li shäryos eni. ⁶Eë dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlu Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëy löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmdë, e llëno llëme. ⁷⁻⁸Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sere, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado. ⁹Cristo wolono, ga woshlara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E läywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär löng Sbö bokshto, shji llgweya wlo. ¹¹Ba tjlokwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjle ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor bokshto.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»^x

¹²E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäroyroy kës li kjishko.

¹³E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. ¹⁴Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlu ga dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme. ¹⁶Miydëp pjlu ga llëbo shäryëp ga pjlu ëmdë ga iya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷Sbö, e bi pjluoy. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek,

wlëp, wopjlú ëng tjok. Lëye woyde li e. ¹⁸Ëye parkë Cristo kong eni ga Sbò ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

¹⁹E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimté dbokjrë wlo bakoe. ²⁰Llëbo uëy li kjishko ga llëbo shär-yara Sbörë li pjiy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kji-llgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²²Eni ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjâyde, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlu li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Ëye omleë eni llëm ga era ber wopjlú. ²³Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme lë wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa lë kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

Llëbo ber pjlu bi kong li wlëydë llëme

15 ¹Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbò bokso li miydëy pjlu wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommiydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlu li wlëydë llëm, ²llëbo ber pjlu bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbò go jek këgong wlo. ³Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlu ba kong wlo llëm, tak pjang Sbò tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.» ⁴Llëbo uunkong tak pjang Sbò tjlokwo go dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlu, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjishko.

⁵Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjây mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjây kjimte wotjlik kjrinaso, ⁶pjây uunkong Sbò poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷Pjây wlojkrara Cristorë sorë ga pjây ëng wlojkras kar kar eni bako, Sbò poshrëkoba wlo. ⁸Cristo öör judfoga kjimté, ba parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo dik, tjlokwo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo. ⁹Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbò ie lok ber kësbang, tjwlo ara wlo, tak pjang Sbò tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë bokshto,

tja të bop kong bakoe.»^z

¹⁰Sbò tjlokwo tak pjang eni obi:

«Sbò nopga löng wopjlú,
nopga judío llëm wleniyo,
pjây ber löng wopjlú bakoe.»^a

¹¹Sbò tjlokwo tak pjang eni obi:

«Nopga judío llëm wleniyo,
Tjlapga poshrëzia.
Tjëyoga oblë oblë,

pjây të ba kong, ba poshrëkklo.»^b

¹²Ga Isafas tjëno beno eni:

«Isaf tjëyo wen kjlara,
ber tjëyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judío llem wleniyo mâr ba go.»^c

¹³Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjlúe. Rokër ba kong ga pjây mâr ba go kuzong ga pjây kjimte ber wopjlú, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlú anmoyô wlo.

Pablo parkono nopga judío llem wleniyo kong

¹⁴Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjây ëng ping e go ga pjlu bakoe. ¹⁵⁻¹⁶Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llem wlo. Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llem wleniyo kong, Sbö tjlokwo roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkklo wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷E kjishko ga tja shäng wopjlú Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbö kong li beno pjlu kjishko. ¹⁸⁻¹⁹Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlokwo roy lë nopga judío llem wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo tydëba llem wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äar jong Iliria kjokyo, ga tjlokwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. ²⁰Tek dëdashko ga tjlokwo roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llem obi löng lishko. Oblë öor omë tjänshko ga tja äar woydë omë jek obi eshko llëme. ²¹Shäryër woydë, tak pjäng Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äar, äätë kjone llem obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llem obi ga kuya.»^d

²²Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llem obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³Tja jek bomi ik woyotjlín sök lu kop ara tjän. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴Eni ga tja jek shäng España kjokyoshko ga pjây in äar woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äar eshko wlo. ²⁵⁻²⁶Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlokwo kragaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur töno, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlo ba kong ara. Judioga Sbö tjlokwo roy shdöno nopga judío llem wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkosho ga pjây in äar. ²⁹Miydër pjlu ga tja äar bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰Pjeyoga, shji mâr bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây

syöshtë Sbō kong bor kjishko jļōkoyo. Enira tja kjimtēmi ba shāryē. ³¹Rokozi ba kong ga tja dōya Cristo tjļōkwo kragaga lļēm lōng Jerusalén kjokyo li wļoshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga lōng Jerusalén kjokyo li, lļēbo sōror ba kong li wļokjre lōk wopjļūe. ³²Woyde Sbōrē eni wēni ga tja āār bomi ik wopjļū, tja woshtë bomi shwoy ga pjļū wļo. ³³Rokēr Sbō kong ga pjāy ie ber lōng wļēpe. Ber eni.

Kjibokwo pjirzļōng

16 ¹Walē shāng kjļara ko Febe. E bi kjļara, ga parkē shāng Cristo tjļōkwo kragaga lōng Cencrea kjokyo li kong. ²Rokēr bomi kong ga e mār Tjļapga Jesús go kuzong ga wļokjrozi lōng wopjļūe. Woyde ga shāryēy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shāng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga lļēye woyde li twozi ba kong bakoe.

³«¿Yonde?» lēmi Priscila, Aquila kong. Epga parkē lōng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴Zrōraba ēy ēmdē ga tja kjimtara lōk ara. Tja wopjļū ba tjok, gueniyo tjarō lļēm, Cristo tjļōkwo kragaga judío lļēm wēniyo lōng kēs li wopjļū ba tjok bakoe. ⁵«¿Yonde?» lēmi Cristo tjļōkwo kragaga tōn lōng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lēmi bor kjļara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjļōkwo kragaga bām go li e.

⁶«¿Yonde?» lēmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷«¿Yonde?» lēmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga dōe. Epga öör lōng bor tjok kjērshko. Epga tōno beno tjeng Cristo tjok bor bām go, ga Sbō tjļōkwo roy ļagaga Cristo āska li kong ga tjwļō ara anmoyō.

⁸«¿Yonde?» lēmi Amplias kong. E mār Tjļapga Jesús go, ga woydēr ara.

⁹«¿Yonde?» lēmi Urbano kong. E parkē shāng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lēmi bor kjļara Estaquis kong bakoe.

¹⁰«¿Yonde?» lēmi Apeles kong. Lļēbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ēmdē ga beno shāng mār ba go jļōkoyo.

«¿Yonde?» lēmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹«¿Yonde?» lēmi Herodión kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lēmi Narciso pjeyoga kong. Epga mār Tjļapga Jesús go jļōkoyo.

¹²«¿Yonde?» lēmi Trifena, Trifosa kong. Walēga li parkē ara Tjļapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lēmi bor kjļara Pérsida kong. Walē li parkē ara Tjļapga Jesús kong.

¹³«¿Yonde?» lēmi Rufo kong. E tjwļō ara Cristo tjļōkwo kragaga kong.

«¿Yonde?» lēmi ba mekē kong bakoe. E bor mekē wēni.

¹⁴«¿Yonde?» lēmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lēmi bi pjeyoga lōng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵«¿Yonde?» lēmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lēmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lēmi Sbō nopga lōng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjļūe.

«Pjāy yonde?» lē Cristo tjļōkwo kragaga lōng kēs līrē bomi kong.

¹⁷Pjeyoga, rokēr bomi kong ga pjāy sjēke. No kjone kjone to lōng lļēbo shāryē, pjāy shdār ber dboy dboy wļo, pjāy mār Cristo go ame wļo. Ba kong ga tjļōkwo kroromi li owa lē. Pjāy tōn ba tjok lļēme. ¹⁸Epga parkē lōng

Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lök om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjlokwo wolëso li go. ¹⁹ Pjây Cristo kolë pjlä li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlä e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlä li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlepe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlä li kjishko ga pjây kjimte ara.

²¹ «¿Pjây yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjây yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go. ^e Pjây löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjây yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjây yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokrara wopjlä ba ushko, Cristo tjlokwo kragaga löng na kës li tjok.

«¿Pjây yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjây yonde?» le Cuatorë bomi kong bakoe.^f

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjây ie ber löng wokjang, Jesucristo roy pjlä löror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlokwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök iyado. Ga tjlokwo ëre lara ba tjlokwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjlokwo li kjre lök wlo, Sbö kolë lök wlo. ²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär baiya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado. Ber eni.

e 16.22 Tjlokwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong.

f 16.23-24 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le Cuatorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlä li kjishko ga pjây kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö läga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok tjwlo ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak shkeng (650,000) dik. Tjreko parkagaga tjwlek long pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo pkeng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorë bam go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorë li eni.

Walë shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga long ba ushko kjlara oor Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwö kjaragaga long Corinto kjokyo li engkwë long eng tjok sorë, llebo owa sharyë long sorë, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwö kjaragaga long Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kwara, llebo oblë oblë kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llebo lle lligweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglo poshrëk ara. Ba syö uyo lok lishko ga sjeng lle suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno long Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjeng li ue woydë, gueniyo kjong kjong obi sjeng li ue woydë ame. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llebo jyä tara Pablorë sjeng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walëga long ara sböpga jyäglo syö uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, ga domerga jek eshko pë ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno long Jesús go li, llebo pjlu sharye wlo li miyde long lleme. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga nopga orkwosmok long pjir, nopga orkwosmoydë lleme obi, woyde ga jek long sorë li jyä tara Pablorë.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwö kjaragaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llebo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjishko bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy läga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwö kjaragaga long Corinto kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy tona Sbörë beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jek ber long pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jek ber long eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjläpğa Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Pablo wopjlú Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlú li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlú Sbö tjok iyado e kjishko. ⁵ Pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llebo pjlu sharyara Sböre bomi kong oble oblee. Pjäy iara beno löng ba tjlokwo miydë pjlu, pjäy iara beno löng ba le nopga oble oble kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydëmi ga Cristo roy pjlu lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjläpğa Jesucristo tje iröng obi li koshëmi löng wopjlú wopro ga kjok miydë tje Sböre ba nopga kong oble oble li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjan. ⁸ Eni ga pjäy kjimte Sböre ber löng wokjang iyado, Tjläpğa Jesucristo tje iröng obishko ga pjäy pogo lleye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjäy rokara Sböre jek ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjläpğa li tjok wlo. Ga lleye le Sböre li sharye eni.

Jesús tjlokwo kragaga löng englë kar kar eng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjläpğa Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy eng tjok, pjäy shdar dboy dboy llëm wlo, pjäy wotjlik kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löng englë kar kar eng tjok. ¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjle ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Apolos i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Cefas i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Cristo i» lëmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarë. Pjäy llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁶ (Estéfnas pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyi no oble wororde woyo bor kong llëme.) ¹⁷ Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le. Ga ba tjlokwo li kjreba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llëm wleni.

Shji döra Sböre Cristo go, Sbö kjok miydë kjishko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwlo llëme le. Gueniyi shji döra Sböre löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjishko.

¹⁹ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyi le löng li,

ba kjok miydë li iër ber tjwlo llëme.

Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»^b

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyi le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyi lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyi le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sböre beno tjwlo llëme. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llëme. Eye mär ba go ga döra ba tjlokwo pjlu li go, tjlokwo li tjwlo llëme lëba gueniyi.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llebo iydeba llëm wleniyi sharye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba

go wlo ga woyde lok ga piya tjlokwo wolëso go guing. ²³Gueniyo tjlokwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zrëraba pjang kjlös go. Judfoga kong ga tjlokwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjwlo llëme le. ²⁴Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baiya, judfoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlokwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga dora e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵Llëbo sharyara Sbörë li, e tjwlo llëme leba. Gueniyo e tjwlo ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo sharyara Sbörë li, e dbo llëme leba. Gueniyo e dbo ara, llëye sharye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶Pjeyoga, pjäy rokara Sbörëshko ga pjäy löng sorë woyotjlizä. Eshko ga nopga kong ga pjäy kjok miydë ara kjlobö dö, pjäy tjwlo ara kjlobö dö, pjäy pjeyoga tjwlo ara kjlobö dö bakoe. ²⁷Gueniyo nopga löng kjok miydë llëme leba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjre e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjre e go wlo; ²⁸nopga iywaba shjiktëng, tjwlo llëme leba li kjrara, nopga tjwlo ara li lökkjre e go wlo bakoe. ²⁹Sharyara eni, ëye krë ba bokshto llëm wlo. ³⁰Pjäy tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji dora e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baiya, shji dora bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹E kjishko ga tjlokwo tak pjang Sbö tjlokwo go li beno bi kong welëe. Tjlokwo tak pjang li tjle ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»^c

2 ¹Pjeyoga, tja öör Sbö tjlokwo roy le bomi kongshko ga tja tjleno bomi kong tjlokwo rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ²Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlino Jesucristo zrëraba pjang kjlös go li roy le bomi kong eröe. Tja tjleno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme. ³Tja tjle shäng bomi kongshko ga tja tjleno dbo ara go llëm, pjäy bangkjrör ara, tja dete erä. ⁴Eshko ga tja tjleno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlokwo go llëme. Tjlokwo li kjrëmi wlo ga tja tjleno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlokwo loror li, e kjrörömi, pjäy kjimtara Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵Sharyoror eni, pjäy mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjäy mär ber löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlík këkboga dik li kong ga tjawa tjle ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so i llëm, tjlapgaga i llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwlo ame. ⁷Kjok miydë lërwa li, e Sbö i, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlík ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlu borwa kong wlo le. ⁸Tjlapgaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlös go llëme. ⁹Gueniyo Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Ëye Sbö woydë ga kong llëbo sharye kësbange.
Llëbo eni li iydeba llëm,
kuydeba llëm,
woyotjlidyëba llëm bakoe.»^d

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ëre pina borwa kong pjir, llëye woyotjliya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Ëbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjlokwo kjok ëre kjing go li wlojrororwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlojrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miyderwa wlo. ¹³ Eni ga tjlokwo lërwa bomi kong li, e no i llëme. Tjlokwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjlokwo kjre llëm, e ba kong ga tjwlo llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong ligweya ga pjluë. Ga epga ligweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. ¹⁶ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,

ëye ommydë llëm,

“Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llëme.»^e

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

Shji shdär dboy dboy llëme

3 ¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä woydë bomi kong, tja tjlä nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjläno bomi kong, dataga tjlä ba wapga chilawa kong sorë ga eni. ² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy pinor wëlë, tjlokwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik obi. Pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjäy nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjäy kjone kjone tjlä ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Apolos i» lëmi eni. Pjäy tjlä enishko ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjishko ga pjäy oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li^f tja, di sguingga dwla kjing go wleni li^g Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li^h Sbö. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlo ara llëme. Tjwlo ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlo bek, ga potjwleäy Sbörë pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjäy so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjäy so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbö wopjlu li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yotso. ¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjilopswë ber oblë wlo ga äe. ¹² U shakklo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjublün, akkwo wolësowa tjwlo ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No ligwezlong dbaryoshko ga shäryara pjluë, de oware, e

e 2.16 Isaías 40.13. f 3.6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlokwo roy pjlu li laga ba kong bäm go li loklo. g 3.6 Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlokwo roy pjlu li laga ba kong jek obi li loklo. h 3.6 Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baiya li loklo.

ber wēlēe. Eshko ga ba pak li tjīya iök go. ¹⁴Ēye ba pak shāryono li beno pjīlū ga potjwlēya Sbörē. ¹⁵Ēye ba pak shāryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era dār, no dōktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶Pjāy go Sbō Sēya. Eni ga pjāy Sbō u wleni. ¿E miydēmi llēmdo? ¹⁷Ēye Sbō u shdök ga pjiya Sbörē bakoe. Sbō u, e zrek, ga ba u le li, e pjāy om go.

¹⁸Pjāy opjāpgwē om go llēme. Pjāy kjone kjone kjok miydē kjok ēre kjing go lēmi wleni ga woyde ga opyē ber lōng kjok miydē llēm kjok ēre kjing go wleni, āār ber kjok miydē ara jlōkoyo wlo. ¹⁹Sbō kong ga kjok miydē kjok ēre kjing go li, e tjwlo llēm, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga «Ēye llēbo shāryē ba kjok miydē om go li goshko ga doshaya Sbörē e go.»ⁱ ²⁰Sbō tjlōkwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydē ara le li wotjlīk llē, e miydē Sbörē pjir, ga ba kong ga tjwlo llēme.»^j ²¹Llēbo uunkong twara Sbörē bomi kong pjir tjan. E kjīshko ga ēye krē nopga kjok miydē ara kjīshko ame. ²²Tja, Apolos, Cefas,^k tjawa iara Sbörē beno lōng bomi kjimtaga. Llēbo tjeng kjok ēre kjing go kēs li, e twara beno pjīlū bomi kong. Pjāy lōng sere, de pjāy wołonore, llēbo uunkong shārye ber pjīlū bomi kong. Llēbo wen bomi kong eeri-shko li, bong kjönma li, ilono li, e shārye uunkong ber pjīlū bomi kong bakoe.

²³Pjāy Cristo i, ga Cristo, e Sbō i.

Sbō tjlōkwo roy lāga Jesús āska li pakyo

4 ¹Eni ga tjawa Cristo parkaga lōzīa. Tjlōkwo jnek tjeng pjir li lāra Sbörē borwa kong, ga tjawa iara beno lōng ba lē oba kong. ²Eni ga ēye kong pak twara ga woyde ga shārye yōtso, jlōkoyo, woyde pak twaga lirē sorē li eni. ³Tja llgwegaga pjāydē, llēm ga tja llgwegaga nopgarē wleni ga e bor kong ga llēno llēme. Tja oplgwek om go llēm bakoe. ⁴Llēbo pjīlū miydē li shāryēr eni lēr bor pjīlūshko. Gueniyo bor kong ga llēno llēm bakoe. Bor llgwegaga li, e Tjlapga Jesús erōe. ⁵E kjīshko ga no oblē llgwemi llēm, āār jong no llgwezlong dbaryoshko jā. Tjlapga li tjwe irōng obi dbaryo li koshozī dey. Eshko dbaryo ga llēbo jnek tjeng kjok ro sī roy wleni li shiya āār ber wēlēshko, no wotjlīk ba pjīlūshko llē li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlāra kjlāra poshrēya Sbörē om go, ba pak shāryara sorē li kjīshko.

⁶Pjeyoga, «Llēbo shāryēy llēbo tak lōk li kjinmo llēme» lēba eni iyado. Llēbo ēre lēr bor kjīshko, Apolos kjīshko, ber pjīlū bomi kong wlo, pjāy opping tjlōkwo ēre shāryē pjīlū wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägāyo, e pjīlū, oblē kjinmo woyotjlīmi ame. Shji krē eni llēme. ⁷Pjāy tjwlo ara, oblē kjinmo lāga ērē? ¿Pjāy krē llēbo tjeng bomi tjok li kjīshko ega? Llēbo kjroromi kēs li, e twaga Sbörē om go bomi kong.

⁸Pjāy wotjlīk ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjan lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlīk ga pjāy lōng pjīlupga wleni tjan, gueniyo shji eni llēme. Woydēr ga pjāy pjīlupga wleni jlōkoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹Bor kong ga tjawa Sbō tjlōkwo roy lāgaga Jesús āska ēre kong shto wlena Sbörē tjwlo llēm wleni. Tjawa iara beno lōng zrōkoba wlo, ga nopga uunkong tōn lōng llēye wen borwa tjok li iya lōk wlo, Sbō parkagaga kjok dogo so tōn lōng borwa ik wlo eni bakoe. ¹⁰Cristo tjlōkwo roy lērwa oba kong kjīshko ga tjawa kā llēm wleni, tjawa dbo llēm bakoe lēba. Gueniyo pjāyda wotjlīk ga pjāy tōno

beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydê ara, dbo ara lêmi eni. Pjây tjwlo ara lêba, gueniyo tjawara iywaba shjiktêng. ¹¹Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llêm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹²Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lêba owashko ga kar dboryërwa pjlu; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³tjawa laywêba owashko ga kar dboryërwa yotso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlo llêm, shkimkwo sho wleni, llêbo owa dbukko wleni lêba.

¹⁴Tjlokwo êre tēr bomi kong, pjây lökkjêre e go wlo llême. E bomi poshdung-glo, pjây bor wapga woydêr ara wleni kjishko. ¹⁵Pjây tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlokwo roy pjlu li loror bomi kong bām go kjishko. E kjishko ga pjây Cristo tjlokwo pinggaga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara (10,000) êmdê ga pjây dataga ara llêm, bomi data kjlaraso wleni li, e tja. ¹⁶E kjishko ga rokêr bomi kong ga pjây opshāryos botoya dik. ¹⁷Timoteo, e ichêr jek bomi shwoy, pjây jêk sorê le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydêr ara, e parkê shāng Tjlapga Jesús kong pjlu iyado. Tja jêk shāng Cristo Jesús tjok sorê ga woyoshre bomi kong. Tjlokwo lēr shāng Jesús tjlokwo kfragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸Pjây kjone kjone krê ara, pjây in āar ame lêmi kjishko. ¹⁹Gueniyo ga woyde Tjlapgarê wleni ga tja jek āar bomi ik wop æ. Eshko ga nopga krê ara li sorê in wêlê, dbo twara Sbörê ba kong jlōre, de tjlē sopga erā, e miydêr pjire. ²⁰Ëye parkê ba pjluo Sbō li kong ga woyde ga tjlē erā llêm, dbo twe ba kong llêye le li shārye eni wlo bakoe. ²¹¿Llêye woydêmi? ¿Woydêmi ga tja jek bomi shdungware, de tja jek āar shāng wopjlu bomi tjok, pjây poshrêr wlo?

Domer llêbo shāryono owa anmoyō

5 ¹Pjây kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llêbo shāryara eni li, e owa anmoyō. Nopga Sbō miydê llêm wleniyo êmdê ga āar llêbo owa shāryê eni llême. ²Eni êmdê ga pjây löng bomi krê tjok. Zok ga pjây kjwe löng woydêe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjreko dwayo. ³Tja shāng bomi tjok llêm êmdê ga pjây woyotjlin enido. E kjishko ga llêbo lēr shāng bomi kong êre, tja shāng bomi tjok om go wleni. Lēr bomi kong ga domer llêbo owa shāryono eni li, e shdüzia. ⁴Pjây tōn Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shāng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵Eshko ga domer li iozī ber tjeng Å wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe irōng obishko ga ba sêya dār kjwe.

⁶Pjây krê, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dō êmdê ga pjlung shosho bayo kjōm pogo ga uuya pjire» lêba eni. E miydêmi löng pjir tjān. ⁷Pjlung shosho uukklo këguê li dbuya judiogarê, pjlung shosho shāryak ba uukklo tjok llêm wleniyo shārye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozī to bomi tjreko dwayo, nopga to löng llêbo owa shāryê baiya dik llêm wlo, pjây iara Sbörê ber löng owa eni llêm kjishko. Eni ga pjây ber löng pjlung shosho tjaglên, shāryak ba uukklo tjok llêm wleni. Cristo zrōraba bi kjishko tjān, ōng wlep ushko so llgwoklê zrōya judiogarê Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, āska shārye ba uukklo tjok llêm wlo. Eni wleni ga bi dōzlong dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llêbo owa shāryoroy dēnashko li shāryê ame, shji ber löng wotjlik bëy jlōkoyo wlo.

⁹Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjây opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kji bokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjây opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlik dbur tång ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo luyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹Tjlokwo toror bomi kong li, e pjölölgwer woydë kji bokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjây opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlik dbur tång ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë laywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo luyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgweya li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezia. Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjërko li ichozï toe.»¹

Jesús tjlokwo kjragaga ëng wlek kar kar ëng tjok sorë

6 ¹Pjây kjone kjone ëng wlek kar kar ëng tjok wlenishko ga pjây llet ëng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo. ²Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgweya ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjërko li llgwemi om go ga ä sorëro? ³Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyö. ⁴¿E kjishko ga pjây ëng wlek kar kar ëng tjok wlenishko ga llgwemi ëng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lë mire? ⁵Lër bomi kong eni, pjây lökkjër e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjërko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo? ⁶Gueniyo pjây ëngkjwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjây ëng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong bokshto.

⁷Pjây ëng rotë äär löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjây llëbo luyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey. ⁸Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo luyotkëmi bakoe. Ga pjây löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰Ëye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo luyotke, wotjlik dbur tång ba kong erö, nelötkë ä, oblë laywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo luyotke wlo. Pjây jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Ëye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. ¹¹Dënashko ga pjây kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjishko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹²«Ljëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlu bi kong llëme. Ljëye shäryër woydë li shäryër

ga pjlúe. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjishko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjlú wlo. ¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo i. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo i li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlúre? Llëme. ¹⁶ Eye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjarasao wleni. Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjarasao wleni.»^m ¹⁷ Gueniyo ëye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjarasao wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjishko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjäy opichë om go llëm, pjäy ichaga Sbörë, ²⁰ pjäy tjwlëna pjir kjishko. E kjishko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo.

Shji orkwosmok wlo ga sorë

7 ¹ Llëbo kjakrokoromi bor kong kijbokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjäy domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjäy walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi lanma tjok wlo. Pjäy orkwosmok löng pjir kjishko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. ⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baiya dö llëm, e ba lanma i bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baiya dö llëm, e ba boy i bakoe. ⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjäy wotjlik bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshhtë Sbö kong iyado wlo» lëmi ëng kong ga pjlúe. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjäy pë ëng tjok jek obi, pjäy tjliya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llëbo ëre shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozï eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjäy uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblë. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjäy löng orkwosmoydë llëm obi, pjäy syäpga, pjäy ber löng tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjäy wotjlik ëbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjäy orkwosmok ga pjlú, pjäy wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjäy orkwosmok löng pjir, tjlokwo lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjäy ber löng tjoksa, llëm ga pjäy tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Lëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre ñaga tjarë om go bomi kong, e ñaga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlokwo kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlokwo kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi ñanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjishko ga domer Jesús tjlokwo kjraga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba ñanma kjishko ga walë Jesús tjlokwo kjraga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjlokwo kjraga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây raraya eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlu ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlu ga shäryozë eni. Bomi kjishko ga bomi kjlara li där kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li ñaga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlokwo kjragera uunkong kong.

¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyä tak llëm ga pjây doyo jyä të llëme. ¹⁹ Shji doyo jyä tak pjirde, de llëmdë, e tjwlo llëme. Shji Sbö tjlokwo kolë li, tjwlo tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo i, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwlena Sbörë tjwlo ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlokwo ñara Tjlapga Jesúsdë bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlokwo lër bomi kong ëre, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wlek llëme. ²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo ëye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ëre kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok löng pjir ga pjây jëk löng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar ëë llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây löng wopjlu llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llëbo tjwleno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi llëm bakoe. ³¹ Eni ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li, e woyotjliy ara llëm, kjok pjir lë kjishko.

³² Pjây kjimter woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlu ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlu ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjing pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik

llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjëlú ba ñanma tjok wlo. ³⁵Lër bomi kong eni, ber pjëlú bomi kong wlo, pjäy orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjäy jék ber löng pjlo bek, pjäy ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶Domerga tjölökwö twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjäy orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjäy orkwosmok ba tjok ga pjluë. Llëbo owa shäryomirë llëme. ³⁷Gueniyo pjäy wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjäy ichaga ërë llëm kjishko, ga pjäy wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjäy orkwosmok llëm ga pjluë. Llëbo pjëlú shäryomirë. ³⁸Eni ga pjäy orkwosmok kjoglo tjok ga e pjluë. Gueniyo pjäy orkwosmok ba tjok llëm ga e pjluë anmoyö.

³⁹Walëga orkwosmok löng pjir, bomi ñanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjäy orkwosmok domer oblë tjok ga pjëlú, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjölökwö kjruga wleniyo. ⁴⁰Gueniyo pjäy orkwosmok ame ga pjäy ber löng wopjluë anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

Sjängna twaraba sböpga jyäglö kong

8 ¹Tjölökwö lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sböpga jyäglö kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ëre kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Ëye ommydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjëlú wlo ga shji ëng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ²Ëye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³Gueniyo ëye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjluë.

⁴Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglö kong ba poshrëkklo li uëy ga pjluë? Miydëy pjëlú ga sböpga jyäglö llë, e twölö llëme. Sbö sök kjlaraso eröe. ⁵Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ëre kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷Gueniyo e miyde Jesús tjölökwö kjrägaga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglö li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lökshko ga sböpga jyäglö li woyotjliya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga öng sho li, e uako llëme le. ⁸Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjëlú anmoyö ba bokso llëm bakoe.

⁹Pjäy döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjluë. Eni ëmdë ga pjäy sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme. ¹⁰Pjäy ië sböpga jyäglö syö uyo lishko ga pjäy iya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjëlú ga öng sho li uëmi ga pjluë. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommydë llëme. Eni ga pjäy ina kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjëlú gueniyo. ¹²Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjäng uë ame dey.

Sbö tjölökwö roy ñaga Jesús äska li opshäryë sorë

9 ¹Tja Sbö tjölökwö roy ñaga Jesús äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ñnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga

pjäy beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwö roy läga Jesús äska llëme ië, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjäy mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwö roy läga Jesús äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjäy ichërwa borwa sëng ga pjluë. ⁵ Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmga, Cefas,ⁿ epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwö kjraga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlu bakoe. ⁶ ¿Potjwlëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Engkjwagaga oppotjwlëk om go llëme. Eye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Eye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ëre botoya döe lëmi llëme. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omle eni bakoe. ⁹ Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk^o ga ne pjriy llëme.»ⁿ Tjlökwö ëre lara Sbörë öng kjishko dö llëme. ¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Eye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjlökwö roy pjlu li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjäy wotjlik borwa kjimté llëm ga pjluë lëmire? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlu kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlu anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjäy wotjlik owa Cristo roy pjlu li kjishko llëm wlo. ¹³ Eye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Eye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjle ga eye ba tjlökwö roy pjlu lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwö ëre tër bomi kong, pjäy woydër ga tja kjimtémi kjishko llëme. Tjlökwö roy pjlu li lër oba kong ga tjwlo shir llëme. Tja wopjlu e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjlökwö roy pjlu li lër oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjishko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlökwö roy pjlu li lër oba kong ga tjwlo shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlu, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlu e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga ërë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo. ²⁰ Tja shäng judioga tjrekoshko ga tja opyë ber shäng judio wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrekoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrekoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö i li woyojer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrekoshko ga tja opyë shäng baiya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baiya dik wleni, kjone kjone

n 9.5 Cefas, e kowëba *Simón Pedro* bakoe. **o 9.9** Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlu wlo. **p 9.9** Deuteronomio 25.4.

där wlo. ²³Shäryër eni, tjökwö roy pjłú li kjışhko, llëbo wen pjłú tjökwö kjışhko li ber bor kong bako wlo.

²⁴Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwłëkklo li ber kjłaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön ëë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwłëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang iya lok wlo. Ëye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjłú wlo. Shärye lok eni, ba potjwłëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwłëkklo li srer. Bi potjwłëkklo twe Sbörë bi kong lıra srer llëm, ber iyadoo. ²⁶⁻²⁷E kjışhko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwłö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwłö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjłú wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjökwö loror pjırshko ga pak shäryoror li tjwłö tjok wlo.

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so i dik llëme

10 ¹Pjeyoga, bi tjłapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjłizia. ²Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³Epga uunkong măr löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵Eni ëmdë ga Sbö beno wopjłú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶Llëbo ëre shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjłiy baiya dik llëm wlo. ⁷Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjökwö go sorë li eni. Tjłë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonon, llëbo owa shäryono ara.»⁸ Shji opshäryë eni baiya dik llëme. ⁸Epga kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjışhko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baiya dik llëme. ⁹Epga kjone kjone Tjłapga tjłino. E kjışhko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baiya dik llëme. ¹⁰Epga kjone kjone Sbö laywono owa. E kjışhko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baiya dik llëme.

¹¹Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹²Eni ga pjây wotjłik ga pjây kjang, pjây dir ga äe lëmi wleni ga pjây opdë ara, pjây llëbo owa shäryë baiya dik llëm wlo. ¹³Pjây wotjłik llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjłizia. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjây ie ber löng tjłiya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjây kjimte, pjây där eshko dwayo ga pjłú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjłú wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴E kjışhko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵Tja tjłë bomi kong, pjây löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmdë, llgwezi pjäydë om go. ¹⁶Tjłapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjłë Sbö kong ga shji wopjłú ba tjok, kjıllgwo bo dyo dbo ara li kjışhko. E irgo ga iëy,

shji kjimtara Cristo srëngdë li lëklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li lëklo. ¹⁷Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjishko.

¹⁸Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjizä. Öng sho li ue lok eshkoshko ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjishko. ¹⁹⁻²⁰Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlo tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlo tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjäy tön Ä sëyaga tjok llëme.

²¹Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²²Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäyroy eni kjwe ga iirke bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Lëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë

²³«Lëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlu bi kong llëme. Lëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴Llëbo ber pjlu bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlu oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga i.» E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezlong uyo roshko li tjwlemi, uëmi ga pjluë. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjimi llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷Sbö tjlokwo kragaga llëm wleniyo, pjäy maya jek ba shwoy le ga pjäy jek ga pjluë. Lëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjimi llëme. ²⁸Gueniyo ga ëbo tjle bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko. ²⁹Bomi kong ga uëmi ga pjlu, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjle bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjluë. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? ³⁰¿Tja tjleno ga “Sbö, tja wopjlu bop tjok, dli ëre kjishko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹Pjäy ië, pjäy di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozë uunkong eni, Sbö iëba ber kësang, tjwlo ara bomi kjishko wlo. ³²Shji oblë ichë dir llëme. Judioaga, nopga judio llëm wleniyo, Sbö tjlokwo kragaga, e ichëy dir kjlara llëme. ³³Tjara drön ëë, llëbo pjlu shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjlu oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjlu bor kong wlo llëme.

11 ¹Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

²Tja woyoshreëmi enido. Tjlokwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjäy poshrër ara e kjishko.

³Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe.

⁴Domerga känguë syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlokwo roy lëshko ga

e Cristo bangkjër lîeme lõklo. ⁵ Walëra kã kjingue lîem syöshhtë Sbõ kongshko, lîem ga Sbõ tjlokwo roy lëshko ga e ba kãgäyo bangkjër lîeme lõklo. Shärye eni wleni ga walë lî lõkkjër ara, kã shtak dret wleni. ⁶ Kã kjingue woydë lîem ga ba kãkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lõkkjër ara kjishko ga ba kã lî kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kã kjingue lîem dey, domer lî shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbõ ber kësbang, tjwlo ara domer lî kjishko. Ga domer lî ber kësbang, tjwlo ara ba boy lî kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga lîeye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo lîeme. Walëra shäryara Sbörëshko ga lîebo shira domer lî doyo go, walë lî shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko lîeme. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kã kjingue dey, ba kãgäyo bangkjër pjüle lõklo. E ber Sbõ parkagaga kjok dogo so kong pjlu bakoe.

¹¹ Jesús tjlokwo kragaga kong ga domeraga, walëga, e iara Sbörë beno löng eng kjimtë wlo. ¹² Dënashko ga lîebo shira Sbörë domer lî doyo go dwayo, ga walë lî shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domeraga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshhtë Sbõ kong ga kã kjingue lîem ga pjüre, de owa? Miydaga pjäydë om go. ¹⁴ Miydëy pjlu ga tek dämärshko ga domeraga kãkzong ië pjang kur ee ga e lõkyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara kãkzong kur ee ga ba kong ga tjwlo ara, e twara Sbörë ba kong, ba kã kjingoklo wlo kjishko. ¹⁶ Lîebo ëre shäryërwa, shärye Sbõ tjlokwo kragagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye englë kar kar tjlokwo ëre kjishko lîeme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Lîebo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo lîeme. Pjäy tönshko ga lîebo shäryëmi eshko lî ber bomi kong pjlu lîeme. ¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboy. Kjoneshko ga jlëe lër. ¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboy. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbõ bokso ikoba wëlëe. ²⁰⁻²¹ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo lî uomirë lëmirë? Eni lîeme. ²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbõ tjlokwo kragaga oblë lî bangkjërmi lîem ega? ¿Ëye lîeye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lõkshko eni ega? ¿Lîeye lër bomi kong ga pjlu? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga löror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlóng shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjle Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» ë. E irgo ga pjlung shosho suk pjir lî tora, ga tjle löng lî kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» ë. ²⁵ Iono lõk pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjle löng lî kong ga «Tjlokwo twara Sbörë tjaqlën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng lî kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglö. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» ë. ²⁶ ¿Lara eni lî lîe lõklo? Pjlung shosho suk pjir lî uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara lî iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko lî roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre lîem ga lîebo owa shäryayde, Tjlapga lî doyo, ba srëng, e bangkjre lîem

kjishko. ²⁸E kjishko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydê llêm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydê llêm obishko ga woyde ga pjây opwoyot-jlik yôtso bâm go guing. ²⁹Ëye Tjlapga li doyo llê loklo miydê llêm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llêm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llêm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shâng shdungko. ³⁰Pjây ara shduna Tjlapga lirê e kjishko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llêm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjishko. ³¹Gueniyo shji om go opwoyotjlik yôtso bâm go guing ga shji shdüya llême. ³²Llono ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo shdüya Tjlapga lirê. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llêm wlo.

³³E kjishko ga pjeyoga, pjây tönshko ga woyde ga pjây ëng koshê uunkong guing ga pjây iokdo. ³⁴Pjây kjone kjone pjiröshko ga pjây iê bomi ushko bâm go guing, pjây tönshko ga pjây shdüya Tjlapga Jesúsê llêm wlo.

Llêbo oblê ligwer, tja jek äar bomi ikshko jä.

Kjok miydê twe Sbô Sëyarê bi kong

12 ¹Pjeyoga, kjok miydê twara Sbörê oblê oblê bomi kong. Woydêr ga e sorê miydêmi pjluê. ²Dênashko ga Sbô miydomirê llêm obishko ga pjây icharaba sbôpga jyâglo tjlê llêm wleniyo poshrêk. ³E kjishko ga lër bomi kong ga ëye tjlê Sbô Sëya go ga Jesús laywe owa ga äe. Ga ëye tjlokwo lë Sbô Sëya go llêm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» lë ga äe.

⁴Shji Sbô tjlokwo kragaga kong kjok miydê twara Sbô Sëyarê oblê oblê, gueniyo Sbô Sëya li, e kjaraso eröe. ⁵Llêbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblê oblê, gueniyo Tjlapga li, e kjaraso eröe. ⁶Pak shäryëy Sbô kong oblê oblê, gueniyo shji kjimtaga shâng kjaraso pak li shäryê, Sbô li e.

⁷Shji kjarla kjarla kong kjok miydê twara Sbô Sëyarê bi kong oblê oblê, llêbo shäryëy ber pjlu shji uunkong kong wlo. ⁸Kjone kjone kong kjok miydê twara, tjlê oba kong, kukoba wêlê wlo. Kjone kjone kong kjok miydê twara, tjlê kjok miydê go wlo. ⁹Kjone kjone kong kjok miydê twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydê twara, swlopga poptê wlo. ¹⁰Kjone kjone kong kjok miydê twara, llêbo iydêba llêm wleniyo shäryê wlo. Kjone kjone kong kjok miydê twara, Sbô tjlokwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydê twara, sëya llê pjluê, de oware miydê pjlu wlo. Kjone kjone kong kjok miydê twara, tjlê kjok shto oblê oblê so tjlokwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydê twara, tjlokwo laraba kjok shto oblê oblê so tjlokwo go li pjililgwek ber wêlê wlo. ¹¹Llêbo uunkong ëre shärye Sbô Sëya kjaraso lirê nopga kjarla kjarla kong, woyde sorê li eni.

¹²No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llêbo ara obi bakoe. Eni ëmdê ga doyo li kjaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³Shji judögare, de llêmde, shji parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyore, de llêmde, shji uunkong go Sbô Sëya shrono beno kësang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjaraso wleni.

¹⁴Bi doyo, e llêbo ara ëmdê ga e kjaraso döe. ¹⁵Bi dre tjlê ga «Tja orkwo llêm kuzong ga woydêr ga tja ber doyo ëre tjok ame» lë kjwe ga ber doyo li tjok llêm ga äe. ¹⁶Bi kwomgwo tjlê ga «Tja bokkwo llêm kuzong ga woydêr ga tja ber doyo ëre tjok ame» lë kjwe ga ber doyo li tjok llêm ga ä bakoe. ¹⁷¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorê? ¿Bi doyo uunkong

li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lö shik sorë? ¹⁸Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹«Pjây woydër llëme» le bi bokworë bi orkwö kong ga äe. «Pjây woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²²Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³Llëbo tjwölö ara llëm kjoyo li doyëy yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. ²⁴Gueniyo llëbo ikoba ga pjölö li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwölö ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵E kjishko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimtë kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjölö llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjölö.

²⁷Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjölbi ba doyo llëbo oblë oblë wleni. ²⁸Shji Sbö tjölökwö kjrägaga li tjörëkö kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjölökwö roy äga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjölökwö äga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo iydëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjölökwö äga bakoe. ²⁹¿Shji uunkong Sbö tjölökwö roy äga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjölökwö ägare? ¿Shji uunkong no ping-gare? ¿Shji uunkong llëbo iydëba llëm wleniyo shäryagare? ³⁰¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjölökwö ägare? ¿Shji uunkong llëbo ära kjok shto oblë oblë so tjölökwö go li pjölölgwegare? Llëme. ³¹Gueniyo woydër ga kjok miydë tjwölö arayo li wlëmirë. Gueniyo llëbo kjrina obi tjwölö ara, kjok miydë tjeng kës ëre kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

Oblë woydëy sorë

13 ¹Tja tjëlë nopga tjölökwö kjrëng kjwobi go ga pjölö, ga tja tjëlë Sbö par-kagaga kjok dogo so tjölökwö go ga pjölö bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjölökwö lër li ber tjwölö llëm, sbi llë toroy li pjölökyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjölökyo wleni bakoe. ²Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjölökwö lër oba kong pjölö wlo, tjölökwö tjeng kës pïyde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jölökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjölö wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjwölö llëme. ³Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ëre opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwëkkölö drete.

⁴Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjölö oblë tjok. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko llëme. Shji opposhrek llëme. Shji krë llëme. ⁵Shji tjëlë iir go ë kong llëme. Shji wotjlik bi kjishko dö llëme. Shji iirke maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjliy sök enido llëme. ⁶Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjölö e kjishko llëme. Shji ber wopjölö, llëbo shäryëba bek li kjishko döe. ⁷Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjölö ba tjok, shji wotjlik pjölö ba tjok, koshëy iyado llëbo pjölö shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjölökwö äga, kjone kjone tjëlë tjölökwö miydë llëm li go, kjone kjone tjölökwö pïyde nopga

kong llem li miydë pjllú bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir. ⁹Eerishko ga Sbô tjlôkwo miydëy uunkong llem obi. E kjishko ga ba tjlôkwo lagaga omle uunkong ga æ. ¹⁰Gueniyo llono ga ba tjlôkwo tjeng kës li pîya Sbôrë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlôkwo go ame.

¹¹Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öotong domershko ga llëbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame. ¹²Shji opik opikklo goshko ga llëbo igöy wëllë llëme. ^sEerishko ga Sbô tjlôkwo woyotjliyshko ga miydëy wëllë llem eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëllë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbôrë sorë ga eni.

¹³Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjringgwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy iyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwlo arayo li e.

**Sbô tjlôkwo roy lëy tjlôkwo miydë llem wleniyo go,
Sbô tjlôkwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe**

14 ¹Pjây drön ëë, oblë woydë wlo iyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbô Sëyarë bomi kong li wlëzi iyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlôkwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ²Ëye tjlë tjlôkwo miydë llem wleniyo go ga tjlë shäng Sbô kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbô Sëyarë tjlôkwo miyde llem li lë, gueniyo llëye lë shäng li llë miydëba llëme. ³Gueniyo ëye Sbô tjlôkwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjllú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llem wlo. Eshko ga löng wopjllú, tjlôkwo li kjishko. ⁴Ëye tjlë tjlôkwo miydë llem wleniyo go ga llëbo pjllú shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbô tjlôkwo lë ga llëbo pjllú shäryayde Sbô tjlôkwo kragaga löng kës li kong.

⁵Woydër ga pjây uunkong tjlë tjlôkwo miydë llem wleniyo go. Gueniyo pjây Sbô tjlôkwo lë li woydër ara. Era tjwlo ara anmoyö, kukoba wëllë kjishko. Pjây tjlë tjlôkwo miydë llem wleniyo li tjwlo äär eni llëme. Gueniyo tjlôkwo lëmi löng tjlôkwo miydë llem wleniyo go li pjllölgweya oblërë, kukoba pjllú wlo ga era tjwlo ara anmoyö bakoe.

⁶Pjeyoga, ztja äär bomi shwoy tjlë tjlôkwo miydë llem wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjllú bomi kong wlo ga pjây pin tjlôkwo lara Sbôrë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëllë wlo. ⁷Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëllë llem ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjllukyo kugaba wëllë llem wleni ga ëye poshäre ëngkjwë wlo llëme. ⁹Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlôkwo kugaba wëllë li go llem ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjlluk jong erä. ¹⁰Kjok ëre kjing go ga tjlôkwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëllë wlo. ¹¹Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llem ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹²E kjishko ga kjok miydë twe Sbô Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjllú Sbô tjlôkwo kragaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

s 13.12 Eshko dbaryo ga nopga opigö opikklo go yötso llem, opikklo li pjllú llem kjishko.

¹³E kjishko ga ëye tjëlë tjëlkwō miydë llēm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbō kong ga kjimte tjëlkwō lë li pjllōlgwek, kukoba wëlë wlo. ¹⁴Tja syöshtë Sbō kong tjëlkwō miydë llēm wleniyo goshko ga tja syöshtë shäng bor sëya go, gueniyo llëye lër shäng li llë lōklo miydër llëme. ¹⁵Eni ga llëye shäryër? Olō ga tja syöshtë Sbō kong bor sëya go, llëye lër shäng li llë lōklo miydër llēm wleni. Olō ga tja syöshtë bor wotjlik li go, llëye lër shäng li llë lōklo miydër pjir wleni. Olō ga tja tē ba kong bor sëya go. Olō ga tja tē bor wotjlik li go. ¹⁶Sbō poshrëmi lōng, llëbo shäryara bomi kong li kjishkoshko ga pjây tjëlë bomi sëya go erō ga ëye tōn bop tjok ber wopjlu Sbō tjok, llëbo shäryara bop kong li kjishko ga ä, llëye lëmi lōng li llë lōklo miydë llēm kjishko. ¹⁷Eshko ga bop wopjlu Sbō tjok li pjlu, gueniyo oblë kong ga llëno llëme.

¹⁸Tja tjëlë tjëlkwō miydë llēm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlu Sbō tjok e kjishko. ¹⁹Eni ëmdë ga tja shäng Sbō tjëlkwō kjrägaga tjokshko ga tjëlkwō loror kjwo shkëng (5) kuya lōk wëlë wleniyo li tjwlo ara, tjëlkwō loror kjwo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara (10,000) tjëlkwō miydë llēm wleniyo go li kjinmo.

²⁰Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlu anmoyō llēm, gueniyo llëbo owa shärye lōk ara llēm bakoe. Pjây wotjlik kjwozirga dik ame, pjây wotjlis tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jëk kjwozirga dik ga pjluë. ²¹Tjlapga tjlëno li tak pjang Sbō tjëlkwō go eni:

«Nopga ichër bor tjëlkwō lë bor nopga kong,

shto oblë so tjëlkwō go.

Nopga shto oblë so ichër bor tjëlkwō lë ba kong bakoe.

Eni ëmdë ga bor tjëlkwō kjre lōk llëme.»^t

²²Eni ga nopga iche Sbörë ba tjëlkwō lë tjëlkwō miydë llēm wleniyo go. Era ber ba tjëlkwō kjrägaga li kong llēm, e ba tjëlkwō kjrägaga llēm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjëlkwō lë, kukoba wëlë wlo bakoe. Era ber ba tjëlkwō kjrägaga li kong, e ba tjëlkwō kjrägaga llēm li kong llëme. ²³Shji tōn lōng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjëlë lōng tjëlkwō miydë llēm wleniyo go wleni ga ba tjëlkwō kjräga llēm wleniyo, llēm ga ëbo ba tjëlkwō miydë llēm wleniyo, e äär eshko ga tjëlkwō lëmi lōng li llë lōklo miydë llēm, ga «Nopga kjwe skwë» lë jlōe. ²⁴Gueniyo ba tjëlkwō lëy lōng ëng kong, shji ëng kuk wëlë wlo ga ba tjëlkwō kjräga llēm wleniyo, llēm ga ëbo ba tjëlkwō miydë llēm wleniyo, e äär eshko ga tjëlkwō lëy lōng li kuya wëlë, ga miydë e go ga llëbo owa shäryono, ga llono ga e shdüya Sbörë. ²⁵Eshko ga wotjlik llë miydëba llēm li lë pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbō poshrëya sōk, tjëlë ga «Sbō shäng bomi tjok jlōe» lë eni.

Shji tōn lōng lishko ga llëbo shäryëy sorë

²⁶Pjeyoga, lër bomi kong ga pjây tōn lōng lishko ga pjây tëshko, pjây ëng pingshko, Sbō tjëlkwō roy lëmishko, pjây tjëlë tjëlkwō miydë llēm wleniyo goshko ga llëbo uunkong ëre shäryozī ber pjlu uunkong lōng li kong wlo. ²⁷Pjây tjëlë woydë tjëlkwō miydë llēm wleniyo goshko ga woyde ga lāga pjökde myarerë döe. Ga pjây tjëlë jekdo uunkong llēm, pjây tjëlë ëng irgo dey. Woyde ga pjllōlgwega tjok bakoe. ²⁸Pjllōlgwega ërë llēm ga ëye tjëlë tjëlkwō miydë llēm wleniyo go nopga bokshto llēm, tjëlë tjoksa Sbō kong erō dey.

²⁹Pjāy tön löng lishko ga Sbō tjlōkwo lagaga tjlē pjōkde myare dö bakoe. Ga llēye le li woyotjlimi pjāy llamo löng lirē yōtso. ³⁰Eshko ga llēbo le Sbörē no kjāra sōk eshko li kong ga ēye shāng tjlē ga tjlē ame, ber sōk kjing dey. ³¹Woyde ga Sbō tjlōkwo roy lēmishko ga pjāy tjlē ēng irgo, pjāy uunkong löng li opping pjū wlo, pjāy dbokjrē tjlōkwo li go wlo, pjāy wosonkē llēm wlo. ³²⁻³³Woyde Sbörē ga llēbo shāryēy sorē pogo llēm, woyde ga shāryēy yōtso, bek, pjāy ber löng wlp wlo. E kjishko ga ēye Sbō tjlōkwo lē jlōkoyo ga opichē om go ga pjū, le jekdo sorē pogo llēm ga pjūe.

Sbō tjlōkwo kragaga löng kjok shto oblē oblē opshāryē sorē ga pjāy opshāryos eni bakoe. ³⁴Pjāy tön löng lishko ga woyde ga walēga ber löng kjing, tjlē llēm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go sorē li eni. ³⁵Llēbo miyde woydē ga kjakroke ba lanma kong āar ba ushko jā. Walēga tjlēno Sbō tjlōkwo kragaga tön löng lishko ga e bek llēme.

³⁶Sbō tjlōkwo weno bomi shwoy bām go llēm, kuga pjāydē erō llēm bakoe. ³⁷Tjlōkwo lēr shāng bomi kong ēre, e laga Tjāpaga lirē om go. Ēye Sbō tjlōkwo laga le, llēm ga kjimtaga Sbō Sēyarē le ga miyde ga jlōe. ³⁸Gueniyo tjlōkwo lēr shāng ēre kjre llēm ga llēye le li tjlōkwo kjrēmi llēm bakoe.

³⁹Eni ga pjeyoga, kjok miydē twe Sbō Sēyarē bomi kong ba tjlōkwo lēmi wlo li wlēzia. Ga ēye tjlē tjlōkwo miydē llēm wleniyo go ga e owa lēmi llēme. ⁴⁰Gueniyo llēye shāryēmi dö ga shāryozī yōtso, beke.

Cristo tjlōkwo roy pjū

15 ¹⁻²Pjeyoga, Sbō tjlōkwo roy pjū loror bomi kong dēnashko li woyosh-rozia. Tjlōkwo kroromi li ēre, pjāy mār löng e go bakoe. Pjāy mār e go jlōkoyo, ga rayēmi llēm ga pjāy dār. Shāryēmi eni llēm ga tjlōkwo li kjroromi llēno llēme.

³Tjlōkwo pina Sbörē bor kong tjwlo arayo li, pjāy pinor e go. Tjlōkwo ēre eni: Cristo wolono llēbo owa shāryoroy li potjwlēkklo, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁴ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrra Sbörē irōng obi, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁵e irgo ga weno shāng Cefas kong, weno shāng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li kong bakoe. ⁶Dbar kjwara ga weno shāng ba tjlōkwo kragaga doglo sak dbāw pjloglo shkēng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng sē obi, gueniyo kjone kjone wolono tjān. ⁷E irgo ga weno shāng Santiago kong, ga weno shāng Sbō tjlōkwo roy lagaga ba āska löng kēs li kong bakoe.

⁸Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shāng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llēm kjoyoe. ⁹Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska löng kēs li tjwlo ara, bor kjinmo. Sbō tjlōkwo kragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llēno llēm, tjwlo llēm, tja kowēba Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska wlo. ¹⁰Gueniyo Sbō wopjū li kjishko ga pak ēre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shāng ba shāryē. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llēye shāryara bor kong li beno tjwlo ara. Gueniyo pak shāryoror om go llēm, tja kjimtaga Sbörē, ba wopjū li kjishko. ¹¹Eni ga tjlōkwo laga li tjare, de epgare, tjlōkwo lērwa löng li e erōe. Ga tjlōkwo kroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko tjê ga nopga wolono ga woshre llême lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llêm kjwe ga Cristo woshrara llêm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrara llêm kjwe ga tjłokwo lërwa lōng li tjwłō llêm, pjây măr lōng Cristo go li tjwłō llêm bakoe. ¹⁵ Eni jłō kjwe ga pjây pinorwa li, e jyō eră, Cristo woshrara jłōe lërwa lōng li kjışhko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyō. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga Cristo woshrara llêm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrara llêm kjwe ga pjây măr lōng Cristo go li tjwłō llêm, ga owa pjang bomi go li lōna Sbörë llêm bakoe. ¹⁸ Eni jłō kjwe ga nopga tōno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lōnge. ¹⁹ Shji tōno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ëre kjing go wlo erō kjwe ga shji song jłō, nopga lōng kës li kjinmo.

²⁰ ¿Cristo woshrara Sbörë iröng obi jłōe! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjłara kjışhko. Eni wleni ga domer kjłara obi kjışhko ga shji woshre Sbörë iröng obi. ²² Shji Adán tjëyoga kjışhko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjışhko ga shji woshre Sbörë ber lōng sê. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llême. Cristo woshrara bām go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga baiya li woshre eshko jă. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjłobi li zăya Cristorë pjir, sêya llê dbo ara wleniyo, oblê ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llêbo tjeng kës li twe Data Sbō kong, iche wlo. Llêbo tjeng kës li pjir eshko jă. ²⁵ Llêbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga ëye wolon ame. ²⁷ Sbō tjłokwo tak pjang eni: «Llêbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.» Llêbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llêbo tjeng kës le li, e Sbō om go layde llême. ²⁸ Eshko ga llêbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyê ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbō, e ber shäng llêbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llêm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba aska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ ¿Eni jłō kjwe ga tjawa opyê lōng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeyoga, pjây tōno beno tjeng bi Tjłapga Cristo Jesús tjok kjışhko ga tja wopjłúe. Miydëmi pjłú ga e jłōe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrōkoba woydë, e jłō bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjłoshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jłō kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjışhko.» ³³ Pjây jyăpgwëbashko ga jłō lëmi llême. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjłú li jer. ³⁴ Pjây wotjłis bëy iröng obi. Pjây llêbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbō miydë llême. Lër bomi kong, pjây lōkkjrë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjây kjone kjone tjê ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llêm wleniyo li llêbo

kjakrokokdo. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaqlën eshko já. Kjer llëm ga llëno llëme. ³⁷Dwla llë dgoroy ga wen tēm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame. ³⁸Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni. ³⁹No, öng, sënwa, mã, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme. ⁴⁰Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe. ⁴¹Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴²Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolön, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolön ame. ⁴³Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlo ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlo ara, dbo ara shara. ⁴⁴Eerishko ga bi doyo ëre pjlu, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng sē.»^x Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sēya, ga shji ie ber löng sē tjaqlën wleni. ⁴⁶Bi doyo pjlu, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlu, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira weno bäm go. ⁴⁷Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so. ⁴⁸Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. ⁴⁹Shji weno so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äar ber löng Sbö sök no pjluo iyado llshko wlo llëme. Llëbo pjir li äar ber llëbo pjir llëm li tjok llëme. ⁵¹Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolön uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵²wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko já. ⁵³Bi doyo ëre pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wolön kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolön ame wlo. ⁵⁴Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wolön wlo li kjlopswara beno wolön ame wloshko ga tjlokwo tak pjang Sbö tjlokwo go li shäryono eshko. Tjle ga

«Wolön li, e pjira Sbörë.»

⁵⁵Wolön, ëye zam ame.

Wolön, pja dbo ame.»^z

⁵⁶Shji wolön, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁵⁷Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolön ame wlo. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

⁵⁸Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjishko ga pjäy parkë ba kong jlokoyoy iyado.

Dbur töng Sbö nopga kong

16 ¹Pjây dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozĩ, löror Jesús tjlökwö kragaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ²Dbar sondë kjwobi go, pjây tönshko ga pjây kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Eyë dbur shano ara ga dbur twe ara. Eyë dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozĩ eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlenomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tjiyë, ga kjibokwo twër ba kong lök, söya jek ba tjok wlo, epga ë miyde Jerusalén sopgarë wlo. ⁴Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlík to kjok shto oblë

⁵Tja wotjlík jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llem, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷Tja jek bomi ik jekdo ga pjây in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjây in woydë dbar kjwöbö, jekko dö llem. ⁸⁻⁹Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwö kukoba woydë ara kjishko. Nopga ara wotjlík owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äär jong judfo dbar shrëzlöng dbaryo kowe lök Pentecostés^a lishko.

¹⁰Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozĩ yotso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjishko. ¹¹Bangkjrozĩa. Ga brikshko ga kjimtozi, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshër shäng ëreshko, bi pjeyoga jek löng ba yorkë li tjok bakoe.

¹²Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lök löror, gueniyo jek woydë llem. Gueniyo dbar tjokshko ga pjây iyde kjwile jä le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

¹³Pjây sjëke. Pjây mär Jesús go jlökoyo iyado. Pjây opyos wokjang, pjây wosonkë llem. ¹⁴Lëye shäryëmi dö ga oblë woydozi ara.

¹⁵Tjlapga Jesús tjlökwö roy löror Acaya kjokyoshko ga tjlökwö kragaga bäm go li beno Estéfnas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mär Tjlapga Jesús go li kjimtë ara. E miydëmi pjluë. E kjishko ga rokër bomi kong ga ¹⁶epga kolozĩa. Oblëga parkë löng baiya dik li kolozĩ eni bakoe.

¹⁷Estéfnas, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi aska. E kjishko ga tja wopjlú. ¹⁸Löng bomi tjokshko ga pjây dbokjrë ara ba kjishko. Löng bor tjok kjishko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

Kjibokwo pjirzlöng

¹⁹Jesús tjlökwö kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlú.

a 16.8-9 Pentecostés lano, e tak pjang Hechos 2.1.

²¹Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

²²Rokër Sbö kong ga ëye Tjläpğa Jesús woydë llëm ga shdüya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjläpğa!

²³Rokër Tjläpğa Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²⁴Pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjây woydër ara uunkong. Ber eni.

Segunda Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłökwö łaga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjłara obi ko Tito. E parkë shäng Sbö tjłökwö lë Pablo tjok. Pjłara ga öör jek shäng parkë Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lışhko. Eshko ga lilebo owa shärye Jesús tjłökwö kfragaga löng Corinto kjokyorë li roy łara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, lilebo lile lıgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjłökwö kfragaga li tjok, ga tjle lok ga «Tja Sbö tjłökwö roy łaga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjwlo ara Pablo kjinmo, ga Pablo laywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjłökwö kfragaga li jyäpgwara lok ara. E kjışhko ga kjibokwo ëre go ga lilebo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjışhko. Jesús tjłökwö kfragaga li poshduna, wlona wopjlu go, epga jek ba jyäpgwagaga owa li tjok lilem wlo.

Dënashko ga Jesús tjłökwö kfragaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorë, Jesús tjłökwö kfragaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjleño ga dbur li woyde Pablorë ba kong om go łara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlik jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ëre go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjłara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörë beno ba tjłökwö roy łaga Cristo Jesús äska.

Sbö tjłökwö kfragaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbö kong, bi Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjışhko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji kjimte Sbörë, shji wosonkë lilem wlo

³ Sbö, bi Tjłapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe łaga li e. Bi kjimtaga li e bakoe. ⁴ Lilebo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkë lilem wlo. Tjawa kjimtara eni kjışhko ga lilebo wen oblë kong owashko ga kjimterwa eni bako, wosonkë lilem wlo. ⁵ Lilebo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkë lilem wlo. ⁶ Tjawa löng song ëreshko, pjäy kjimterwa ga pjlu wlo, pjäy där wlo. Ga tjawa kjimte Sbörë, tjawa wosonkë lilem wlo. Eni ga pjäy kjimterwa ga pjlu, pjäy wosonkë lilem wlo bakoe. Eni ga lilebo wen bomi kong

owashko ga kumi kjang ga pjłúe. ⁷Miydërwa ga llëbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjây kjimte Sbörë, tjawa kjimtara sorë ga eni. Eni ga miydërwa ga pjây ber llong wopjłúe.

⁸Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör llong song Asia kjokyo sorë li miydëmi llong pjłúe. Llëbo shäryaraba borwa kong owa ara anmoyö, kurwa mae. Tjawa wotjłino ga tjawa dâr ber llong së ame lororwa. ⁹Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mâr om go ame wlo, tjawa mâr ber llong Sbö go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰Eshko ga tjawa zrökoba lërwa llongshko ga tjawa döra Sbörë. Eni ga tjawa beno llong mâr ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹Rokërwa bomi kong ga pjây syöshtë Sbö kong borwa kjishko, tjawa kjimtëmi wlo. Eni ga Sbö wopjłú li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshtono sorë li eni. Eshko ga nopga syöshtono ara li ber llong wopjłú ba tjok, borwa kjishko.

Llëbo shärye Pablorë lara li shäryara llëme

¹²Miydërwa ga tjawa jëktong pjło bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krë ara wopjłú e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörë, ga tjawa tjłëno bek iyado, llëye jnenorwa ë kong llëme. Tjawa mâr llong kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm, tjawa mâr llong Sbö wopjłú li go. ¹³⁻¹⁴Kjibokwo tërwa bomi kong wełë, llë löklo miydëmi pjłú wlo. Eerishko ga tjawa sorë miydëmi sira erä, gueniyo woydërwa ga llono ga tjawa sorë miydëmi pjire. Eni ga Tjłapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjây krë borwa kjishko ga pjłú, tjawa krë bomi kjishko sorë ga eni.

¹⁵Miydër ga pjây llong wopjłú bor tjok lër. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjłoglo pjök loror, pjây ber wopjłú wlo. ¹⁶Tja jek Macedonia kjokyoashko ga pjây in äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjây in obi loror. E irgo ga tja wotjłino ga tja kjimtëmi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷Gueniyo shäryoror eni llëme. ¿Eni ga pjây wotjłik ga shäryër eni lororshko ga woyotjłinor yötso llëme lëmire? Nopga kjok ëre so, «Tja llëbo shäryë» le oblë kong, gueniyo wotjłik ba pjłushko ga shärye eni llëme. ¿Pjây wotjłik ga tja eni lëmire? ¹⁸⁻¹⁹Llëye lara Sbörë li shärye eni iyado. Miydëmi ga e jlöe. Ga tjawa omshäryë eni bakoe. Era jlö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbö Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llëye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shär-yërwa» lororwashko ga shäryërwa eni. ²⁰Llëbo lara Sbörë bi kong jlökoyo kës li beno shäryaga Cristorë. E kjishko ga shji tönshko ga «Llëbo lara li shäryara eni» lëy, Sbö poshrëy wlo. ²¹Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbörë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²²Ba Sëya ichara bi go, ber kësbang bi tjok wlo. Shji jyä tara eni, shji baiya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e go ga llono ga llëbo pjłú twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjây wlon ara anmoyö llëm wlo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya. ²⁴Pjây mâr Cristo go sorë li laga tjarwarë, e lörwarë llëme. Miydërwa ga pjây mâr llong ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erö, pjây llong wopjłú wlo.

2 ¹Miydoror ga pjây in öör kjwe ga pjây ioror beno llong woydëe. Ga shäryër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko.

²¿Pjây ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjłú obi? Pjây ioror

beno tjeng woydë li eröe. ³Pjäy in jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjlä. Eshko ga miydër ga pjäy löng wopjlä bor wopjlä li kjishko bakoe. Gueniyo pjäy in äär ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko. ⁴Miydoror pjlä ga kjibokwo li lëmishko ga pjäy ber löng woydë. E kjishko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjäy iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjäy woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa shäryono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlo llëme

⁵No shäng kjlära, tja iara woydë sira. Gueniyo pjäy uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyö llëm wlo. ⁶Pjäy ara omshduno. Erö ga bue, shdüy ame. ⁷Eerishko ga owa shäryara li iozi ber tjwlo ame, woyojzia. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyö, llëbo owa shäryara li kjishko llëme. ⁸Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizi ba kong obi.

⁹Kjibokwo toror bomi kong eni, pjäy tjlin wlo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wlo. ¹⁰Ëye llëbo owa shäryono ga owa li ioromi beno tjwlo llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga inor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlo llëmshko ga shäryoror Cristo bokso bomi kjishko, ¹¹shji jyäpgwe Äre llëm wlo. Llëbo owa shärye woydë bi tjok li miydëy tjan.

Cristo tjlokwo roy pjlä lagaga

¹²Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlä lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesüsdë tjlokwo li kuk woydë ara. ¹³Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor kjlära Tito shäng eshko llëm kjishko. E kjishko ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴Engkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba engkjwagaga li töya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlokwo roy pjlä lë oba kong, llëbo owa li zäy pjir wlo wleni. Ba tjlokwo roy pjlä li, e Sbö kong llëbo lö pjläblë wleni. Tja wopjlä Sbö tjok e kjishko. ¹⁵Llëbo lö pjläblë sukoba Sbö kongshko ga ba lö li dbo ara. Tjlokwo roy pjlä li lëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lö dbo ara wleni. Sbö kong ga shji llëbo lö pjläblë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lö ëre kuya lok wëlee. ¹⁶Nopga pjir wlo löng li kong ga lö owa wleni, e ba zrökklo kjishko. Nopga där wlo löng li kong ga lö pjläblë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjishko. Ëye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre shäryë pjlä wlo llëme. ¹⁷Nopga ara to löng tjlokwo li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjishko ga tjawa ichara Sbörë pak ëre shäryë Cristo dbo go, ga tjawa iya sök iyado. E kjishko ga tjawa tjlä beke.

Tjlokwo twara Sbörë tjaqlën, beno iyado wlo

3 ¹Tjawa tjlä eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlokwo roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyä tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga piya nopga kong, epga parkë pjlä miyde lok e go wlo. ¿Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? ¿Pjäy wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro? ²Eni llëme. Pjäy om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ëye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjäy jëk löng sorë li iğa wëlee. Ga pjäy woyotjlinwa iyado. ³Ëye

kjibokwo të woydë ga jyâ te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyâ te ak kjwangyo go. Pjây kjimtara Cristorë ara borwa kjishko li miydëba wlo ga pjây iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyâ li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjây kjlopswara Sbô Sök İyado Sëya lirë beno oblë, pjây kjimtara li miydëba e go wlo. Jyâ tara wleni lërwa li e.

⁴Lërwa eni Sbô bokso ga pjlu, tjawa mär löng Cristo go kjishko. ⁵Pak ëre shäryërwa tjararë om go ga äe. Kjek miydë twaga Sbörë borwa kong kjishko ga shäryërwa ga pjluë. ⁶Tjawa iara Sbörë beno löng tjlokwo twara tjalglën, beno İyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba shäryë pjluë. Kjek llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbô Sëyara, shji ie ber löng së İyado.

⁷Kjek llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kalä dbo ara, ga ba bokkwo li İya Israel tjëyogarë ga äe. E irgo ga kalä dbo ara li jenoe. ⁸Gueniyo tjlokwo İara jlokoyo tjalglën ba Sëya go li, era tjwlo ara anmoyö. ⁹Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlo ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbô bokso wlo li, era tjwlo ara anmoyö. ¹⁰Ga llëbo oblë äär tjwlo ara eni llëme. Eni ga tjwlo ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwlo ara dënashko li beno tjwlo llëm wleni. ¹¹Llëbo twara dënashko li tjwlo ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlo ara anmoyö.

¹²Tjlokwo tjalglën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³Dënashko ga Moisés tjlë Israel tjëyoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kalä dbo ara jer jek li İya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miydë lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko. ¹⁵Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjlİya lok yotso ga äe. ¹⁶Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber İga wëlë wleni shara. ¹⁷Tjlapga li, Sbô Sëya, e kjarasoe. Sbô Sëya, e bi döga. ¹⁸Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús i dik wlo. Eni ga shji ikoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

Tjawa tjwlo ara llëm, tjlokwo İira tjwlo ara

4 ¹Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shär-yërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. ²Llëye owa shäryak İutshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Eye jyäpgwërwa llëm, Sbô tjlokwo roy lërwa bek, kukoba wëlë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa İkobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbô kong ga ä wlo. ³Tjlokwo roy pjlu li lërwa löng li ber ë kong wëlë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko. ⁴Cristo, e so Sbô kjoyo, e dbo kalä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlu li go. Eni ga ba roy pjlu li, e iök shjiy pjang kjok ro si roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbô lirë, Cristo roy pjlu li kuya lok wëlë llëm wlo. ⁵Tjawa om go li roy İorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa löng parkë bomi kong ba kjishko erä. ⁶Kjek shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro si roshko. Ga iök ichara

wen shjiy bi pjǎushko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷Klung sbi buk kjwara tjwǎo ara llëm, roshko llëbo tjwǎo ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwǎo ara llëm, tjǎokwo twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwǎo ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lörwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme. ⁹Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme. ¹⁰⁻¹¹Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús i dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng së wlo li e. ¹²Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjäy ber löng së iyado wlo.

¹³Sbö tjǎokwo tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjishko ga tja tjälëno.»^a Ga tjǎokwo lërwa, tjawa mär ba go kjishko eni bakoe. ¹⁴Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok. ¹⁵Llëbo uunkong ëre shäryë, ber pjǎu bomi kong wlo, Sbö wopjǎu li kjishko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjǎu Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwǎo ara bakoe.

¹⁶E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ëre dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwǎo ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ëre kjishko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwǎo ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinmo anmoyö. ¹⁸Llëbo igöy wëlë li pjir, gueniyo llëbo igöy llëm lira pjir llëme. E kjishko ga llëbo igöy wëlë li woyotjlinwa llëm, llëbo igöy llëm li woyotjlinwarë döe.

Bi doyo tja glën

5 ¹Bi doyo ëre so ukwang kjoyo, e ber iyado wlo llëm kjishko. Shji wolo-noshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe. ²Shji löng së obishko ga woydëy ga bi doyo tja glën li twe bi kong jekdo. ³Doyo tja glën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber löng shwong dret wleni llëme. ⁴Shji löng bi doyo ëre go obishko ga shji löng song iyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ëre rayëy woydë dö llëm, äska woydëy oblë, pjir llëm wleniyo. ⁵Shji poshäryara Sbörë, doyo tja glën ber bi kong pjǎu wlo. Ga ba Sëya twara bi kong. Miydëy e go ga llono ga bi doyo tja glën li twe bi kong eni bakoe.

⁶Miydëy pjǎu e go ga llono ga shji äär ber löng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji löng bi doyo ëre go obishko ga shji äätë löng ba tjok eshko llëm obi gueniyo. ⁷Shji mär löng ba go, llëbo igöy wëlë li go llëme. ⁸Shji löng wopjǎu ba koshe. Shji wolon, shji to ber löng ba tjok iyado wlo dey. ⁹Gueniyo shji löng së obire, de shji wolonde, shji drön ara, llëbo woyde Tjlapga lirë shäryëy wlo li, e shäryë, e ber shäng wopjǎu bi tjok wlo. ¹⁰Llono ga shji uunkong roke Cristorë äär löng ba zlong bang, ga shji jëktong kjok ëre kjing go sorë

li lligweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwłeya, lłebo sharyoroy pjłure, de oware li kjishko.

Shji iara Sbörë beno llong włep ba tjok

¹¹E kjishko ga Tjłappa Jesús bangkjrërwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkë ara, ba tjłokwo kjrëba wło. Tjawa sorë miyde Sbörë pjłue. Woydërwa ga tjawa sorë miydëmi bakoe. ¹²Łërwa bomi kong eni jek obi, pjây ber llong wopjłú borwa tjok wło lłeme. Łërwa bomi kong, tjawa łâywe nopga krë ä włeniyo lirë owashko ga dboryëmi ga pjłú wło. Epga krë ara, lłebo igöy wěłë li kjishko, gueniyo wotjłik łok owa ba pjłúshko.

¹³Pjây wotjłik ga tjawa skwë włeni łemi ga e Sbö kjishko. Pjây wotjłik ga tjawa wotjłik pjłue łemi ga e bomi kjishko. ¹⁴Tjawa parkë eni kjluwe, miydërwa ga shji woydara Cristorë ara kjishko. Miydërwa ga e wolono nopga uunkong kjishko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok włeni. ¹⁵E wolono nopga uunkong kjishko, ëye llong së ga lłebo shärye Cristo kong wło, lłebo shärye ba kong om go wło lłeme. E wolono ba kjishko, ga woshrra Sbörë iröng obi.

¹⁶E kjishko ga tjawa oblë woyotjłik, nopga Sbö miydë lłem włeniyo omwoyotjłik dik lłeme. Dënashko ga Cristo woyotjłinorwa baiya dik. Eerishko ga woyotjłinwa eni ame. ¹⁷E kjishko ga ëye tōno beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörë beno llong tjağlën włeni. Wotjłik llong dënashko sorë li, e pjitonge. Beno llong wotjłik oblë shara. ¹⁸Lłebo uunkong ëre shäryaga Sbörë. Shji iara beno llong włep ba tjok Cristo kjishko, ga tjawa ichara beno llong ba roy shdök oblë kong, tjłokwo kjre łok wło, ber llong włep ba tjok bako wło. ¹⁹Cristo ichara Sbörë wolon, owa pjang nopga Sbö miydë lłem włeniyo go li łöya ber dret wło, epga ber llong włep Sbö tjok wło. Ga tjawa iara beno llong tjłokwo ëre roy shdöga ²⁰Cristo äska. Tjłokwo łërwa ë kongshko ga łaga Sbörë om go włeni. Eni ga rokërwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber llong włep Sbö tjok. ²¹Cristo lłebo owa shäryono lłeme. Gueniyo ichara Sbörë wolon, owa shäryoroy li potjwłëk e go wło, shji ie ber pjło bek ba bokso wło.

6 ¹Tjawa parkë llong Sbö kong kuzong ga rokërwa bomi kong ga pjây kjim-tara Sbörë ba wopjłú kjishko li iëmi ber tjwłö lłem włeni lłeme. ²Sbö tjłokwo tak pjang li goshko ga Sbö tjłëno eni:

«Bomi kjimtozłong dbaryo li öötongshko ga

pjây kuror.

Bomi dözłong dbaryo li öötongshko ga

pjây kjimtoror.»^b

¡Bi kjimtozłong dbaryo łe li eeri! ¡Bi dözłong dbaryo łe li eeri bakoe!

Lłebo weno Pablo kong owa ara

³Lłebo shäryërwa kës li shäryërwa, ikoba ga pjłú wło, tjłokwo łërwa llong li owa łëba lłem wło, tjawa parkë Sbö kong li owa łëba lłem wło bakoe. ⁴Tjawa drön parkë pjłú Sbö kong, tjawa ikoba ga pjłú wło. Lłebo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge. ⁵Ołö ga tjawa shpokoba, tjawa ichëba ber llong kjërshko, oba ara iirkë borwa kong, tjawa zrökoba woydë bakoe. Tjawa parkë

kjang, tjawa pë llëm, tjawa pjli kuk ara bakoe. ⁶E wopro ga llëbo owa shär-yërwa llëm, tjlokwo lërwa löng li llë löklo miydërwa pjlu, tjawa iirkë maling llëm, tjawa wopjlu oblä tjok iyado, tjawa go Sbö Sëya, oblä woydërwa ara jlökoyo, ⁷tjawa tjlä bek, tjawa kong dbo twe Sbörë, tjawa jëk löng pjlo bek iyado, tjawa opwlikë bakoe. ⁸Olo ga tjawa bangkjërba, olo ga tjawa bangkjërba llëme. Tjawa läywëba pjlu, tjawa läywëba owa bakoe. Tjlokwo bek lororwa ëmdë ga tjawa jyö äe lëba. ⁹Tjawa miydëba löng pjlu ëmdë ga tjawa ë lëba. Tjawa wolon to wleni ëmdë ga tjawa löng së obi. Tjawa shpokoba ara ëmdë ga tjawa zröydëba llëm obi. ¹⁰Tjawa löng song kjoyo ëmdë ga tjawa löng wopjluë. Tjawa llëye llëm ëmdë ga oblä kjimterwa ara, tjlokwo lërwa löng li go. Tjawa llëye llëm kjoyo ëmdë ga llëbo tjwlo ara tjeng kës li tjeng borwa tjok.

¹¹Pjeyoga Corinto so, tjawa tjläno bomi kong jlökoyo. Pjäy woydërwa ara. ¹²Pjäy woydërwa pjlu iyado, gueniyo tjawa woydëmi löng llëm wleni. ¹³Pjäy woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozi eni bakoe. Tja tjlä shäng bomi tjok, pjäy bor wapga wleni.

Shji jëk Sbö tjlokwo kjrägaga llëm wleniyo tjok llëme

¹⁴Shji jëk Sbö tjlokwo kjrägaga llëm wleniyo tjok llëme. ¿Llëbo pjlu shär-yaga, llëbo owa shäryaga, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¿No jëk kjok shjiy roy, no jëk kjok ro si roy, e jëk ëng tjok sorë? ¹⁵¿Cristo, Ä, e wotjlik kjrinaso sorë? ¿Sbö tjlokwo kjräga, Sbö tjlokwo kjräga llëm, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¹⁶Sbö, sböpga jyäglö, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbö Sök İyado li u wleni. Sbö tjlokwo tak pjang li goshko ga Sbö tjläno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,
ga tja jëk shäng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga bakoe.»^c

¹⁷«E kjishko ga pjäy ber löng ba tjok ame,
pjäy opkjös löng dboshko dey.

Llëbo porwako llëm wleniyo porwëmi llëm,
enira pjäy wlokrër” İe Tjlapga Sbörë eni.»^d

¹⁸«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. E tjlä ga

“Tja ber bomi data,
ga pjäy ber bor wapga” İe.»^e

7 ¹Pjeyoga, tjlokwo ëre iara Sbörë beno bi kong. E kjishko ga llëbo owa shäryë löng kës li rayë pjire. Llëbo owa shäryë bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbö bangkjërë ara kjishko ga woyde ga shji jëk löng pjlo bek jlökoyo.

Pablo wopjlu, Sbö tjlokwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjishko

²Tjawa woydozia. Tjawa wotjläno owa ë kong llëm, llëbo owa shäryororwa ë kong llëm, ëye jyäpgwororwa llëm bakoe. ³Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llëme. Tjawa löng säre, de tjawa wolonore, pjäy woyotjlinwa iyado, e

c 6.16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. d 6.17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41. e 6.18 2 Samuel 7.14.

loror bomi kong pjir tjän. ⁴Tja tjëlë bomi kong jlökoyo. Tja wopjlú bomi tjok. Tja dbokjrë ara bomi kjishko. Tjawa löng song ëmdë ga tja shäng wopjlú anmoyö.

⁵Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llëm, llëbo weno borwa kong owa ara kjishko. Llëbo shäryara borwa wloyogarë borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjlushko bakoe. ⁶Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbörë. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo. ⁷Shrono kjishko ga tjawa beno löng wopjlúe. Ga shäng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlú anmoyö e kjishko. Tjëlëno borwa kong ga tjawa imi woydë, ga pjäy löng woydë ara iyado bor kjishko le. E kjishko ga tja beno wopjlú jek këgong.

⁸⁻⁹Kjibokwo ichoror jek bomi kong dënashkoshko ga pjäy ioror beno löng woydë ara e go. E kjishko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjäy woydë ara eshko li kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbörë sorë li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llëme. E kjishko ga eerishko ga tja woydë ame, tja wopjlú shara. ¹⁰Shji llëbo owa shäryonoshko ga woyde ga shji ie Sbörë ber löng woydë ara ba kjishko. Eni ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy. Shäryoroy eni ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete. Shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë li, e llëno llëme. Llëye shärye ba kong pjlu llëm, epga wolon erä.

¹¹Pjäy iara Sbörë beno löng woydë ara li kjishko ga llëbo weno bomi kong pjlu oblë oblëe. Pjäy beno löng wotjlik beke. Pjäy jek pjlo bek li pimi woydë ara Sbö kong. Llëbo owa li kjishko ga pjäy iirkono ara, Sbö bangkjrromi ara bakoe. Llgwemi ber bëy wlo loromi. Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga in ga pjäy llëbo owa shäryono llëme. ¹²Pjäy kjlara llëbo shäryono oblë kong owa. Kjibokwo toror bomi kongshko ga toror shäng llëbo owa shäryaga li wlongglo dö llëm, oblë li kjimtoklo dö llëm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlimi ara li miydëmi pjlu Sbö bokso wlo. ¹³Llëbo uunkong shäryak beno pjlu kuzong ga tjawa dbokjriono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjlúe. E kjishko ga tjawa dbokjriono jek këgong. ¹⁴Dënashko ga tjlokwo loror bomi kong kës li, e jlöe. Ga Tito jekdë bomi ik llëm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjishko, ga ina öör ga eni jlö bakoe. Tja beno wopjlú e kjishko. ¹⁵Tito öötong bomi shwoy ga wlokjrromi pjlu, bangkjrromi ara. Eshko ga llëbo lara bomi kong dö li koloromi pjire. E kjishko ga llëbo tjeng kës ëre woyotjlüya ga pjäy woyde jek këgong. ¹⁶Miydër ga llëbo pjlu li shäryomirë. Tja wopjlú e kjishko.

Shji llëbo twë oblë kong

8 ¹Pjeyoga, Sbö wopjlú li kjishko ga ba tjlokwo kragaga löng Macedonia kjokyo li kjimtara ara. Lërwa woydë bomi kong, miydëmi wlo. ²Llëbo weno ba kong owa anmoyö ëmdë ga löng wopjlú iyado. Löng llëye llëm ëmdë ga llëbo twara lok Sbö tjlokwo kragaga oblë kong ara, löng llëbo ara wleni. ³Miydër pjlu ga llëbo twara lok ara eni, woydara eni kjishko. Ga llëbo twe ga pjlu li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. ⁴Rokara borwa kong jlökoyo ga epga ichërwa llëbo twë Sbö tjlokwo kragaga löng Jerusalén kjokyo li kong.

Ba kong lõk ga llẽbo twe oblẽ kong li, e tjlwõ ara. ⁵Bãm go ga wotjĩk lõk llẽye woyde Tjlapgarẽ shãrye wõ li, e shãryẽ ãe. Ga llẽye lororwa ba kong shãrye wõ li, e shãryara lõk eni, woydara Sbõrẽ sorẽ li eni. Llẽbo shãrye ara eni lororwa llẽme.

⁶Dẽnashko ga pjãy ichara Titorẽ dbur tõng, iche oblẽ kong wõ. E kjĩshko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjãy kjimte llẽbo pjũ shãryoromi sira dẽnashko li shãryẽ aar jong ba dbo go wõ. ⁷Pjãy llẽbo kẽs li shãryẽ pjũ anmoyõ. Pjãy mår Sbõ go pjũ, Sbõ tjlõkwo roy lẽmi pjũ, pjãy kjok miydẽ ara, oblẽ kjimtẽmi woydẽ jlõkoyo bakoe. Eni ga llẽbo twozĩ oblẽ kong pjũ eni bakoe.

⁸Shãryozĩ eni lotẽ bomi kong llẽme. Sbõ tjlõkwo kfragaga oblẽ omshãryono sorẽ li lotẽ bomi kong, oblẽ woydẽmi jlõkoyo baĩya dik wõ. ⁹Miydẽmi pjũ ga Tjlapga Jesucristo wopjũ li kjĩshko ga llẽbo uunkong baĩya emdẽ ga e rayara beno, opyono beno shång song bomi kjĩshko, pjãy ber lõng llẽbo ara ba kjĩshko wõ.

¹⁰Eeri ga oõtong lu pjłara ga nopga wotjĩno llẽbo twẽ oblẽ kong bãm go li pjãy, ga llẽbo tworomi eni eshko. E kjĩshko ga llẽbo shãryẽmi obi ga pjłue lër bomi kong. ¹¹Eshko ga llẽbo woyotjĩnõmi, shãryoromi lõng wopjłue. Eerishko ga shãryozĩ eni aar jong ba dbo go bakoe. Pjãy kjłara kjłara, llẽbo twozĩ, aar bue kjone ga eshko. ¹²Eye llẽbo twẽ woydẽ oblẽ kong ga Sbõ wopjũ ba tjok, llẽbo twe ga bue li sira dõ gueniyo. Shji iche Sbõrẽ llẽbo bishĩya llẽm li twẽ oblẽ kong llẽme.

¹³⁻¹⁴Pjãy ichẽr shång llẽbo twẽ oblẽ kong, pjãy ber lõng song guing llẽme. Eerishko ga pjãy llẽbo ara kjĩshko ga epga kjimtẽmi ga pjłue. Llono ga pjãy llẽye dret ga pjãy kjimte lõk ga pjũ, eshko ga epga llẽbo ara kjĩshko. Eni ga uunkong llẽbo tjok iyado, ¹⁵tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorẽ li eni. Tjłẽ ga

«Eye dli tõno bayo ara ga e beno obi llẽm,
eye omtõno chira ga e beno bek bakoe.»^f

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjõk tjok

¹⁶Tito iara Sbõrẽ bomi woyotjĩk ara, botoya dik. Tja wopjłũ Sbõ tjok e kjĩshko. ¹⁷Ichorwarẽ jek bomi ik llẽm obishko ga jek woydẽ bomi ik ãe shång tjãn. Eni ga ichororwashko ga jõlõ ãe shång wopjłue. ¹⁸Bi kjłara ichẽrwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkẽ Sbõ kong pjłue. E kjĩshko ga Sbõ tjlõkwo kfragaga lõng kẽs li wopjłũ ba tjok. ¹⁹E kjrara Sbõ tjlõkwo kfragaga lõng lĩrẽ jek borwa tjok Jerusalẽn kjokyo wõ. Eshko ga llẽbo tõng tjeng twẽrwa ba kong wõ li sõrwa jek ba kong. Woydẽrwa ga llẽbo li kjreshko ga Tjlapga poshrẽya lõk ara, ga miydẽ lõk ga epga kjimtẽy woydẽ ara bakoe. ²⁰Shãryẽrwa eni, tjawa lẽba owa, dbur ara tõnwa lõng li kjĩshko llẽm wõ. ²¹Tjawa drõn ara, llẽbo shãryẽrwa ber bek Sbõ bokso wõ dõ llẽm, shãryẽrwa ber bek nopga bokso wõ bakoe.

²²Bi kjłara ichẽrwa jek ba tjok obi. Era pak shãryono Sbõ kong oblẽ oblẽ, ga inwa ga parkẽ woydẽ jlõkoyo. Miyde ga oblẽ kjimtẽmi woydẽ ara kuzong ga jek woydẽ bomi ik bakoe. ²³Tito, era bor yorkaga, parkẽ shång bor tjok, ber pjłũ bomi kong wõ. Pjeyoga do pjõk obi lĩra ichaga Sbõ tjlõkwo kfragaga lõng lĩrẽ, Cristo iẽba ber kẽsbang, tjlwõ ara ba kjĩshko wõ. ²⁴Domerga mya

li woydozi jlökoyo, pjäy läywororwa pjlu li, e eni jloe le Sbö tjlokwo kragaga löng kës lirë wlo.

Shji llëbo twë oblë kong sorë

9 ¹Tjlokwo tër bomi kong, dbur tömi löng bi pjeyoga kong li kjishko llëm ga pjlu. ²Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sopga kong bomi kjishko. Tja tjle ba kong ga «Eeri ga öötong lu pjlara ga Acaya sopga wotjlino llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjlino löng eni bakoe. ³Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjäy kjimte dbur töng wlo. Eni ga tja äär eshkoshko ga pjäy posharyono löng pjir tjän, pjäy läyworor sorë li eni. ⁴Macedonia sopga jek bor tjok, ga pjäy wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjäy läywororwa pjlu kjishko. Eni wleni ga pjäy ber löng lökshko bakoe. ⁵Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjäy kjimte dbur twëmi li töng, löromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tönomi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjäy ichaga ërë llëme.

⁶Oba tjle ga «Ëye dwla dgoni ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgoni chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlokwo ëre woyoshrozia. ⁷Woyde ga pjäy kjlara kjlara llëbo twë, woyotjlëmi bomi pjlushko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjäy ichëba kjishko llëm bakoe. Ëye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae. ⁸Sbö wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte llë pogo go ga pjlu, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo tve bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlu wlo, ⁹tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjle ga

«Nopga löng song li kjimte,
kong llëbo tve ara.
Llëbo pjlu shäryara li,
e ber iyado wlo.»⁸

¹⁰Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjäy kong llëbo tve ara, oblë kjimtëmi ga pjlu wlo, llëbo pjlu wen ara ba kjishko wlo. ¹¹Eni ga pjäy kong llëbo tve oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlu iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeyogarëshko ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok ba kjishko. ¹²Kjimtëromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erë llëme. Nopga ara ber löng wopjlu Sbö tjok bakoe. ¹³Kjimtëromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjäy mär Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlu li kjrëromi. Ga oblë kjimtëromishko ga Cristo kolëromi bakoe. ¹⁴Eshko ga Sbö wopjlu li kjishko ga epga kjimtara ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshë Sbö kong bomi kjishko wopjlu. ¹⁵Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlokwoy drete. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

Pablo läno, e parkë sorë li kjishko

10 ¹Pjäy kjone kjone tjle ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjle bomi kong yötso, pjäy bangkjrer ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjle bomi kong kjang, pjäy bangkjrer llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo,

pjây kong llêbo lër woydê sira yôtso, wopjlú, Cristo tjîêno sorê ga eni. ²Pjây kjone kjone wotjîlik ga tjawa jêk lông nopga Sbô miydê llêm wleniyo dik lêmi. E kjîshko ga tja âärshko ga ëye wotjîlik eni ga wlon jîokoyo kjîluwe. Rokër bomi kong ga tja iêmi bomi wlong eni llême. ³Tjawa lông kjok ëre kjing go, gueniyo tjawa êngkjwê nopga kjok ëre so dik llême. ⁴Tjawa êngkjwê llêbo tjeng kjok ëre kjing go go llême. Tjawa kong kjok miydê twe Sbörê, llêbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵Nopga wotjîlik oblê oblê, shji ie ber lông Sbô tjîokwo miydê llêm wlo le li zanwa pjir Sbô kjok miydê li go. Nopga pinwa wotjîlik oblê, ber lông Cristo kolê wlo shara. ⁶Înwa ga pjây beno lông Cristo kolê pjîushko ga ëye beno Cristo tjîokwo llê kolê llêm ga shdunwa eshko.

⁷Pjây llêbo ilgwek, llêbo îgômi wêlê li go erôe. Kjone kjone tjîê ga «Cristo nopga li tjawa erôe» lê. Gueniyo tjawa Cristo î bakoe. Woydêr ga e miyde lok pjîûe. ⁸Tja kong dbo twara Sbörê, pjây ichêr wlo. Tja krê ba kjîshko ara kjwe ga e lökyokjrêr llême. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jîokoyo wlo, pjây dir wlo llême. ⁹Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llême. ¹⁰No kjone kjone tjîê ga tja tjîê kjang anmoyô bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi tjokshko ga tja tjîê ma, tjîokwo lër li llêno llêm wleni le. ¹¹Ëye tjîê eni ga woyde ga lông sjêke. Tjawa lông pjola ga tjawa tjîêno ba kong borwa tjîokwo go sorê ga tjawa âär lông ba tjokshko ga tjawa tjîê ba kong eni bakoe.

¹²No kjone kjone opposhrêk om go äe. Tjawa tjwîlo ara baîya dik lërwa llême. Gueniyo llêbo shärye lok kâ llêm wleni, optjîlik lok ba tjîikklo shäryara om go li go, ga êng tjîlik eni êng tjok bakoe. ¹³Tjawara opposhrêk om go llême. Tjawa krê, pak twara Sbörê borwa kong li kjîshko erôe. Ga tjawa öör Corinto kjokyo li ichaga erê. ¹⁴Tjawa öör bomi îk llêm kjwe ga tjawa krê bomi kjîshko ga äe. Gueniyo tjawa öör Cristo roy pjîú lê bomi kong kuzong ga tjawa krê, pak shäryororwa bomi tjok li kjîshko ga llêbo owa shäryërwa lông llême.

¹⁵Tjawa krê, pak shäryara oblêrê li kjîshko llêm bakoe. Woydêrwa ga pjây mär Cristo go jek kègong kègongshko ga tjawa parkê bomi tjok jek kègong kègong eni bakoe. ¹⁶Eni ga tjawa âär Sbô tjîokwo roy pjîú lê kjok shto oblê oblê, pjây lông lîshko jek kègong obi, ëye äätê llêm obishko. Pak shäryara oblêrê lîshko ga tjawa krê woydê pak shäryororwa eshko li kjîshko llême. ¹⁷Gueniyo ga «Ëye krê woydê ga krê Tjîapga kjîshko dey.»¹⁸ Shji ber pjîú wlo ga woyde ga shji poshrêga ber Tjîapgarê. Shji opposhrêk om go ga llêno llême. Ëye opposhrêk om go ga ber pjîú llême. Ëye poshrêga Tjîapgarê ga era ber pjîú jlôe. Nopga ber tjwîlo ara wlo ga opposhrêk om go llêm, e poshrêga ber Tjîapgarê dey.

No kjone kjone tjîê ga «Tja Sbô tjîokwo roy îaga Jesús äska» lê, miga jyô erä

11 ¹Tjîokwo lër shäng bomi kong li kuzî jek obi, kumi ga tja tjîê kâ llêm wleni gueniyo. ²Pjây ymoyotkêr ara, pjây ymoyotke Sbörê sorê ga eni. Kjoglo domer miydoydê llêm obi wleniyo twêba domer kjîlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baîya erôe. Pjây twêr woydê

Cristo kong eni bakoe. ³Dënashko ga Eva jyāpgwara dgur lîrê. Ga bangkjrê ga pjây jyāpgwêba eni bako, pjây mâr ber lōng Cristo go jîokoyo ame wlo lër. ⁴Olô ga no âar bomi shwoy ga tjlôkwo lê bomi kong owa wleni. Jesús roy oblê lê bomi kong, lōrorwa bomi kong sorê lî dik lîlême. Sëya oblê twe woydê bomi kong lê. Tjlôkwo oblê lê bomi kong bakoe. Eshko ga tjlôkwo lî kjrêmi woydê jekdo, gueniyo tjlôkwo kjrêmi lîlêm dey. ⁵Epga wotjlîk ga Sbô tjlôkwo roy laga Jesús âska tjlwô arayo lî epga om go lê. Gueniyo lër bomi kong ga tjlwô ara bor kjinmo lîlême. ⁶Miydêr ga tja oppino tjlê pjîlú wlo lîlême. Gueniyo tja kjok miydê ara. E înomi lîlêbo shâryororwa oblê oblê lî go.

⁷Sbô tjlôkwo roy pjîlú lōror bomi kong, gueniyo tjlwô shiror lîlême. ¿Tja opyono beno tjlwô ara lîlê, pjây iêr ber lōng tjlwô ara wlo eni lî, e lîlêbo owa shâryotê lêmîrê? ⁸Tja parkê shâng bomi tjokshko ga tja potjwlêga Sbô tjlôkwo kjrâgaga lōng kjok shto oblê lîrê. ⁹Tja shâng bomi tjokshko ga tja lîlêye dretshko ga êye barworor lîlê, bi pjeyoga Macedonia so ôor bor shwoy, ga lîlêye woydoror lî twara lōk bor kong. Eni ga lîlêye rokoror bomi kong lîlê, ga rokêr bomi kong lîlêm îyado. ¹⁰Cristo tjlôkwo bek lî miydêr pjîlú. Miydêmi lōng pjîlú ga e jîlôe. Ga tja krê tjlôkwo shiror lîlê lî kjîshko Acaya kjokyo kjok kjwang jîkong, tja slōngga êrê lîlême. E jîlô eni bakoe. ¹¹Tja tjlê eni, pjây woydêr lîlêm kjîshko lêmî lîlême. Miyde Sbôrê ga pjây woydêr ara.

¹²No kjone kjone tjlê ga pak shârye lōng lî tjlwô ara, pak shâryêrwa lōng lî dik lê. E kjîshko ga lîlêye shâryêr shâng lî shâryêr shâng îyado eni, epga krê eni ga â wlo. ¹³Epga opkjîlpswê ber lōng so Sbô tjlôkwo roy laga Jesús âska kjoyo, miga jyô erâ. To lōng jyôrkê erâ. Îkoba ga parkê lōng Cristo kong wleni, miga jyôrkokdo lōng. ¹⁴Gueniyo ga pjây opshgawê ba kjîshko lîlême. Â om go lî opkjîlpswê ber shâng so Sbô parkaga kjok dogo so kâlâ lîletlet kjoyo eni bakoe. ¹⁵Eni ga ba parkagaga opkjîlpswê ber lōng so Sbô parkagaga pjîlô bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawê e kjîshko lîlême. Lîlono ga epga shdûya Sbôrê, lîlêbo shâryara kês lî kjîshko.

Pablo krono, lîlêbo weno ba kong owa lî kjîshko

¹⁶Lîlêbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kâ lîlême lêmî lîlême. Gueniyo woyot-jlîmi eni wleni ga tja iozi ber shâng tjlê kâ lîlêm wleni, tja krê sira obi wlo. ¹⁷Miydêr ga tja krê eni ga tja tjlê shâng kâ lîlêm wleni, tja tjlê shâng Tjîlapga Jesús dik lîlême. ¹⁸Nopga ara krê eni, nopga Sbô miydê lîlêm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krê eni bakoe. ¹⁹Pjây kjok miydê ara lêmî, gueniyo lîlêye lê nopga kâ lîlêm wleniyorê lî kumi kjîng erâ. ²⁰Pjây ichêba parkê, bomi lîlêbo dôkoba, pjây jyāpgwêba, oba opyê lōng bomi bâm go, pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Lîlêbo shâryê enishko ga kumi lōng kjîng erâ. ²¹Tjawara opshâryono bomi tjok kjang eni lîlême. ¿Pjây shdunorwa eni lîlêm kuzong ga pjây wotjlîk ga tjawa lōkkjrê wlo lêmîrê?

Oblê krê lîlê kjîshko ga tja krê e kjîshko bako, tja tjlê kâ lîlêm wleni gueniyo. ²²Epga hebreoga lê, ga tja bakoe. Epga Israel tjêyoga lê, ga tja bakoe. Epga Abraham tjêyoga lê, ga tja bakoe. ²³Epga Cristo parkaga lê, ga tja ba parkaga jîokoyo. (Tja tjlê eni ga tja skwê wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lōk. Tja iaraba shâng kjêrshko pjîloglô ara, ba kjinmo lōk. Tja shporaba no shpokkîlo go dbo ara, ba kjinmo lōk. Tja zrôkoba woydê lêba ara. ²⁴Tja shpora judío-garê no shpokkîlo go pjîloglô shkêng (5) dbaryo oblê oblêe. Pjîlara pjîlara ga tja

shpora öötong pjiloglo sak mya kjingsho shkaw (39). ²⁵Tja shporaba kyor go pjiloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Pjlara ga tja löraaba ak go, tja zrökoba wlo lëba. Tja jek sök kjyong kësbang roshko ga tja piktong pjiloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Tja beno buk dlung roshko shkër kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke. ²⁶Tja jëktong ara kjok shto oblë oblë. Tja jëktong shäng shto owashko ara. Tja di këskes zono ara. Tja jëktong shäng lügwang löngshko. Tja zröya woydë bor nopgarë. Tja zröya woydë nopga judío llëm wleniyorë bakoe. Tja tjlökwö löno nopga arashko ga tja zrökoba woydë. Tja tjlökwö löno nopga ara llëmshko ga tja zrökoba woydë bakoe. Tja sök dlung kjing goshko ga tja woiono seke. No kjone kjone Sbö tjlökwö kjruga lë, miga jyö. Epga ëmdë ga tja zröya lok woydë. ²⁷Tja dröno shäng ara pak kjang shäryë. Tja pono llëm shkër kjwöböso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llëm dbar kop ara bakoe. Olö ga tja smo kuno, tja shwong dret kjishko. ²⁸Tja song, llëbo tjeng kës ëre kjishko, gueniyö erö llëme. Tja woydë ara, Sbö tjlökwö kjrugaga löng kjok shto oblë oblë li kjishko iyado. ²⁹Roy kuror ga nopga dbo llëm ga tja woydë ara ba kjishko. Roy kuror ga nopga ichëba llëbo owa shäryë ga tja iirkë ara eshko.

³⁰Woyde ga tja krë sira obi, gueniyö tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo. ³¹Tjlapga Jesús Sbö, ba Data li poshrëkko iyado wlo. Era ommiydë ga tja jyörkë llëme. ³²Pjlara ga tja shäng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkë sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bäng bäng no opshikklo dë, tja shaya lok wlo. ³³Gueniyö tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjëryö poglo go pjlor kalëkong. Tja döktong ba wloshko dwayo eni.

Liëbo pina Sbörë Pablo kong, shji yoïno wleni

12 ¹Tja krë ga llëye shir e go llëme. Eni ëmdë ga tja krë obi kjluwe. Llëye pina Tjlapga Jesúsde bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara. ²⁻³Domer shäng kjlara, Cristo tjlökwö kjruga wleniyö.ⁱ Eeri ga öötong lu pjiloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga e söra Sbörë jem öötong sök kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.^j Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommiydë. Ga miydër ga ⁴söra öötong shäng kjok ko Paraíso^k lishko. Eshko ga tjlökwö kura, lako nopga löng kjok ëre kjing go kong llëm wleniyö. ⁵Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlu, gueniyö tja krë bor kjishko om goshko ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. ⁶Gueniyö tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlä shäng bomi kong ka llëm wleni llëm, tjlökwö lër shäng li bek kjishko. Gueniyö tja krono eni kjwe ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi tjreko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llëme.

⁷Gueniyö tja opposhrek om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Ärë wleni, beno bor barwoklo iyadoe. ⁸Tja kjloshtono Tjlapga kong pjiloglo mya, llëbo owa

i 12.2-3 Domer lë Pablorë shäng li, e Pablo om go layde. j 12.2-3 Eshko ga epga tjläno ga kjok dogo tjeng kjinggwö mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.

k 12.4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

li döya bor kong wlo. ⁹Kuya ga tjlä bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwlo ara. Gueniyö pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjishko, dbo twe Cristorë bor kong wlo. ¹⁰Eni ga tja wopjlü, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyö tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjishko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjlü.

Corinto sopga woyotjlina Pablorë ara

¹¹Tja tjläno shäng kä llëm wleni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlík ga Sbö tjlökwö roy läga Jesús äska tjwlo arayo li epga le. Gueniyö tjara tjwlo ara ba kjinmo lok, tja tjwlo llëm gueniyö. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. ¹²Eye Sbö tjlökwö roy läga Jesús äska ga llëbo tjdëba llëm wleniyö shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjlökwö roy läga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyö. ¹³Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjlökwö kjrägaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwlek llëme. Pjäy ioror beno tjwlo oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ëre iozi ber tjwlo llëm bor kong.

¹⁴Tja wotjlík jek bomi ik pjlära obi. Ère tjok ga pjloglo mya. Gueniyö tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga waga, e dbur töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba waga kong dey. ¹⁵E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlü bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlü bomi kjishko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? ¹⁶Miydëmi pjü ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlík ga pjäy jyäpgworor e go le. ¹⁷Nopga ichoror bomi kong kjlöbö. ¿Pjäy wotjlík ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmi? Eni llëme. ¹⁸Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlära obi tjok. Miydëmi pjü ga pjäy kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlík kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

¹⁹¿Pjäy wotjlík ga tjawa tjlä eni, pjäy ber wopjlü borwa tjok wlo lëmi? Eni llëme. Tjawa töno beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjlä löng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjäy mär Cristo go jek këgong wlo. ²⁰Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlen löng woydër dik llëm, ga tjawa imi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjäy wlen löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjäy ënglë kar kar, pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy iirkë ëng tjok, pjäy tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjäy krë ara, pjäy wlëp ëng tjok llëm bakoe. Pjäy wlen woydë löng eni llëme. ²¹Dënashko ga pjäy kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjäy pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlen löng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

Nopga poshduna Pablorë

13 ¹Pjây ïn jek ëre tjok ga pjlogllo mya. Ëye oblë rotëshko ga ïaga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjlokwo kjrëy llëme.¹ ²Dënashko ga tja öör bomi ïk pjlara. Tja jek öör bomi ïk obishko ga pjây löng llëbo owa shäryë, pjây poshdunor pjire. Eerishko ga pjây uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ïk obi ga pjây wlen löng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjây songe lër ame. ³Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlä bor kjishko miydëmi wëllë wlo ïoromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlä bomi kong yotso ame, tja tjlä bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlä bi kong yotso llëm, tjlä dbo ara go erä. ⁴Zröraba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baiya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wlo.

⁵Pjây opmiydos om go, pjây mär löng Cristo Jesús go jlokoyore miydëmi wlo. ïmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wleni ga miydëmi e go ga pjây mär löng ba go llëme. ⁶Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär löng ba go jlokoyo. ⁷Rokërwa Sbö kong ga pjây kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llëme. Rokërwa eni, pjây jëk löng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸Llëbo shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjlokwo bek li ber kësbang, tjwlo ara wlo. Tjawa löng tjlokwo bek li wloyoga llëme. ⁹Pjây mär löng Cristo go jlokoyoshko ga tjawa wopjlu, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong iyado ga pjây ie jëk löng pjlo bek. ¹⁰Tjlokwo ëre tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoy-shko ga tja tjlä bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlokoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

Kjibokwo pjirzlöng

¹¹Era eni ga pjeyoga, pjây ber löng wopjlu, pjây jëk pjlo bek, pjây poshdunor li kolozi, pjây wotjlis kjrinaso, pjây ber löng wopjlu ëng tjok bakoe. Shäryëmi eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte ber löng wopjlu ëng tjok bakoe.

¹²Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjluë.

Bi pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» lë bomi kong.

¹³⁻¹⁴Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte ara. Rokër Sbö kong ga pjây woyde. Rokër Sbö Sëya kong ga pjây ie ber löng wopjlu ëng tjok bakoe.^m

1 13.1 Deuteronomio 19.15. **m 13.13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyä taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlokwo tak lok kjring pjök li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas

Kjibokwo ëre tara Pablorë Galacia sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö läga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li, epga judíoga llëm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llëm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok llëme. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjüü lë ba kongshko ga tjläno ba kong ga ëye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llëme lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judíoga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go lë, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpgwara lok tjlökwö bek llëm li go. Tjläno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjölkwö kjrono. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjölkwö kjrägaga li jëk löng ba tjölkwö bek llëm li go ame wlo.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja ichaga norë llëme. Tja kjräga Jesucristorë, ba woshraga Data Sbö lirë bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjölkwö roy läga Jesús äska.

² Jesús tjölkwö kjrägaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Pjeyoga tjölkwö kjrägaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» lë bomi kong.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjläpaga Jesucristo kong ga ba wopjüü li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wläp bakoe. ⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llëbo owa tjeng kjok ëre kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbörë sorë li eni. ⁵ Data Sbö li, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjölkwö pjüü kjrinaso

⁶⁻⁸ Dënashko ga Cristo roy pjüü lorowa bomi kong. Ga Sbö wopjüü li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjölkwö li kjroromi. Eni ga tja wotjläno ga pjäy jëk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, kosher sök dik llëme. Roy kuror ga pjäy Sbö rayono maling, ga tjölkwö oblë sömirë shara. Gueniyo tjölkwö pjüü jökoyo li, e kjrinaso döe. Tjölkwö kjroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omöno bomi kong, pjäy kä llgwäya wlo. Cristo roy pjüü li kjlöpswe lok woydë ber oblë. Rokër Sbö kong ga ëye tjölkwö lë bomi kong, lororwa bomi

kong dēnashko dik lîlēm ga shdūya. Ľaga tjawarē, Ľaga Sbō parkaga kjok dogo sorē eni wlēni ěmdē ga tjłōkwo oblē Ľaga Ľi shdungga ber Sbōrē iyado wlo. ⁹Łoror bomi kong tjān, gueniyo Ľēr jek bomi kong obi. Rokēr Sbō kong ga ěye tjłōkwo Ľē bomi kong, Ľororwa bomi kong dēnashko dik lîlēm ga shdungga ber Sbōrē iyado wlo.

¹⁰Nopga ber wopjłú bor tjok Ľi wlēntē Ľlēme. Sbō ber wopjłú bor tjok Ľi wlēntē erōe. Tja parkē nopga ber łōng wopjłú bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga Ľlēme.

Pablo beno shāng Sbō tjłōkwo roy Ľaga Jesús āska sorē

¹¹Pjeyoga, tjłōkwo roy pjłú Ľi Ľoror bomi kong dēnashko Ľi, e Ľaga norē bām go Ľlēme. Ľēr bomi kong, miydēmi wlo. ¹²E Ľara norē bor kong Ľlēm, tja pingga norē Ľlēm bakoe. E Ľaga Jesucistorē om go bor kong.

¹³⁻¹⁵Shāryono eni. Tja wentē Ľlēm obishko ga tja kjrara Sbōrē, ga tja rokara ber shāng ba parkaga wlo, ba wopjłú Ľi kjishko. Gueniyo tja dēna shāng judíoga tjłōkwo sōkshko ga tja roy sorē miydoromi tjān. Eshko ga tja Jesús tjłōkwo kjrágaga wloyo. Ľlēbo shāryoror ba kong Ľok ara, pjir ber dret wlo Ľoror. Borwa tjłapgaga tek dēnashko so tjłōkwo Ľi sōror pjłú, owa Ľlēm, bor pjeyoga Ľuyo bor tjok bēy Ľi kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ba Wa pina Sbōrē bor kong, miydēr wlo, roy Ľēr nopga judío Ľlēm wlēniyo kong wlo. Eshko ga Ľlēbo kjakrokroror nopga kong Ľlēme. ¹⁷Eshko ga Sbō tjłōkwo roy Ľaga Jesús āska łōng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkē łōng eni bor bām go ěmdē ga tja āātē Ľan ba tjok eshko guing Ľlēme. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo irōng obi.

¹⁸Łu pjłogłō mya irgo ga tja jek ōōtong shāng Jerusalén kjokyo Pedro^a Ľk, ga tja beno sōk ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkēng (15). ¹⁹Tjłapga Jesús Ľēng Santiago Ľi Ľnor eshko bakoe. Gueniyo Sbō tjłōkwo roy Ľagaga Jesús āska Ľlamo Ľi Ľnor Ľlēme. ²⁰Łēr bomi kong jłōkoyo Sbō bokso ga tjłōkwo ěre, e jłōe.

²¹E irgo ga tja ōōr jong Síría kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²²Eshko dbaryo ga Jesús tjłōkwo kjrágaga łōng Judea kjokyo Ľi, tja iyde Ľok Ľlēm obi. ²³Tja roy kura Ľok erōe. No kjone kjone tjłē łōng ba kong ga «Bi irpjangga dēnashko to shāng Jesús roy pjłú Ľi pjik wlo Ľara. Gueniyo eerishko ga to shāng e roy shdōk oba kong shara» Ľe Ľok ba kong eni. ²⁴Eshko ga Sbō poshrēra Ľok ara bor kjishko.

Pablo włokjrara Sbō tjłōkwo roy Ľagaga Jesús āska Ľirē

2 ¹Łu pjłogłō sak kjwara kjingsho pkēng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabē tjok, Tito tjok bakoe. ²Tja to jek eshko, Ľara Sbōrē bor kong eni kjishko. Tja ōōtong shāng eshko ga tja tōno Jesús tjłōkwo kjraga kāgāyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjłú Ľēr nopga judío Ľlēm wlēniyo kong sorē Ľi Ľoror ba kong pjire. Shāryoror eni, pak shāryēr shāng Ľi ber tjwłō Ľlēm wlo Ľlēme. ³Tja Ľano ba tjok pjir ga ěye ichara Ľok doyo jyā tē Ľlēme. Tito, e judío Ľlēm kjishko ga e doyo jyā tak Ľlēme. Ga jēk shāng bor tjok ěmdē ga ichara Ľok doyo jyā tē Ľlēm bakoe. ⁴Gueniyo nopga łōng eshko kjłōbō. Epga

mär löng Jesús go ìe, gueniyo jyō erā. Löng borwa tjok lütshko, borwa ìk wlo. Shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga shji dōra, shji iara beno löng kjok līgwekklo tara Moisésdē ìi kolē ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydē epgarē ber löng kjok līgwekklo ìi kolē irōng obi. Tjlē lok ga «Ëye mär woydē Jesús go ga woyde ga doyo jyā tak pjir guing» ìe lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llēme. Tjlōkwo pjlu kjroromi, sömi löng ìi, e beke. E kjlo-pswako llēme. Epga kolororwa llēm e kjishko.

⁶ Jesús tjlōkwo kjraga kägäyoga löng eshko ìi tjwlo ara lēba. Gueniyo Sbō kong ga shji uunkong tjwlo beke. E kjishko ga epga tjwlo ara lēba ëmdē ga bor kong ga tjwlo oblē kjinmo llēme. Gueniyo epga ëmdē ga tjlōkwo roy pjlu ìi lēr shäng ìi kjingsho llēye iara lok llēme. ⁷⁻⁸ Dēnashko ga Pedro ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy pjlu ìe judfoga kong Jesús āska, ga kjimtara ara. Ga tja shäng eshkoshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbōrē eni bako, ga tja ichara ba tjlōkwo roy pjlu ìe nopga judfo llēm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,^b Juan, e löng eshko. Jesús tjlōkwo kjraga kägäyoga tjwlo arayo lēba ìi epga. Tja, Bernabē, tjawa kjimtara Sbōrē ara ìi miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wopjlu ëng tjok ìi loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjlōkwo ìe nopga judfo llēm wleniyo kong, ga epga beno löng tjlōkwo ìe judfoga kong. ¹⁰ Tjawa kong llēbo rokara kjrina dōe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llēm, shäryēr eni iyado kjishko.

Pedro wloa Pablörē

¹¹ Pjlara ga Pedro öör na Antioquía kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llēbo shärye shäng owa kjishko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga iē nopga judfo llēm wleniyo tjok, jyā tak lok llēm gueniyo. Era pjluē. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlōbō, ichaga Santiagorē. Jerusalén kjokyoshko ga judfoga löng kjlōbō, wotjlik ga ëye mär woydē Jesús go ga woyde ga doyo jyā tak pjir guing ìe lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorē ga iē nopga judfo llēm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirē, nopga wotjlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo ìi kong. E kjishko ga eshko jek lēkong ga opkjono nopga judfo llēm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkjono eni ìi, e owa. Judfoga oblē löng ìi omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabē ëmdē ga omshäryono baiya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga ìn ga tjlōkwo pjlu ìi söya lok bek llēm kuzong ga tja tjlēno Pedro kong nopga uunkong bokshto. Tja tjlē ga «Pja judfo, gueniyo pja jēk shäng nopga judfo llēm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblē judfo llēm wleniyo ichēp woydē dbo go ber löng judfo wleni ega?

¹⁵ »Nopga judfo llēm wleniyo jēk löng llēbo owa shäryē. Gueniyo shji judfoga jlōe. ¹⁶ Eni ëmdē ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbō bokso, kjok līgwekklo ìi söy kjishko llēme. Shji ber pjlo bek Sbō bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judfo llēm wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judfoga ëmdē ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbō bokso wlo. Ëye ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, kjok līgwekklo ìi sök kjishko llēme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbō bokso, shji tōno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber löng kjok līgwekklo ìi sök ame kuzong ga judfoga kjone kjone

b 2.9 Grecia so tjlōkwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowēba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

wotjĩk ga shji beno lõng lõbo owa shäryë ðe lõk eni. Gueniyi shji iche Cristorë lõbo owa shäryë, e lotë lõme. E eni lõme. ¹⁸ Bām goshko ga tja tjlēno ga shji ber pjlo bek Sbo bokso, kjok lõgwekklo li sōy kjishko lõme loror. Gueniyi sōy, shji ber pjlo bek Sbō bokso wlo lēr bomi kong eeri kjwe ga lõbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdungglo tak pjang kjok lõgwekklo go li, e potjwēk pjir tjan. Tja zrōra kjok lõgwekklo lirë wleni. E kjishko ga lõye shärye bor kong ga ä tjan. Tja jēk shäng Sbō tjok shara. ²⁰ Cristo zrōraba pjang kjlōs goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosōga erë shara. Tja woydara Sbō Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sōk kjok ēreshko obi ga tja mār ba go erōe. ²¹ Sbō wopjlū li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyi shji ber pjlo bek Sbō bokso, kjok lõgwekklo li sōy kjishko kjwe ga Cristo wolono li tjwlo lõm, Sbō wopjlū li tjwlo lõm bakoe» lēr.

Shji dār, shji mār Sbō go kjishko dōe

3 ¹ ĴGalacia sogga, pjāy kā kjange! ĴPjāy iaga ēro? Ĵloror bomi kong wēlē ga Jesucristo zrōraba pjang kjlōs go. ² Woydēr ga lõbo kjakrokēr bomi kong pjāra li dboryozī bor kong. ĴBomi go Sbō Sēya shrono beno kēsbang bomi tjok li lõ kjishko? ĴKjok lõgwekklo li sōromi kjishkore, de Jesús tjlokwo kjroromi li kjishko? ³ ĴPjāy kā kjangdo? Soyoromi jēk Sbō tjok, ba Sēya go. Gueniyi eerishko ga pjāy jēk woydē ba tjok bomi dbo om go li go. ⁴ Pjāy mār Jesús go kjishko ga lõbo weno bomi kong owa ara. ĴEerishko ga beno lõno lõm wlore? ⁵ ĴBa Sēya iche Sbōrē tjwe bomi go ber kēsbang bomi tjok wlo ega? ĴLõbo ðydēba lõm wleniyi shärye bomi tjrēko ega? ĴKjok lõgwekklo li sōromi kjishkore, de pjāy mār Jesús go li kjishko?

⁶ Abrahamda Sbō tjlokwo kjrono, ga mār beno shäng ba go. E kjishko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso. ⁷ Eni ga shji ber Abraham tjēyoga jlōkoyo wlo ga woyde ga shji mār Sbō go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judío lõm wleniyi mār Sbō go li, e ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso. Dēnashko ga tak pjang Sbō kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjlokwo roy pjlu lara Sbōrē Abraham kong, tjlē ba kong ga «Tjēyoga kjimtēr uunkong bop kjishko»^d ðe. ⁹ Abraham mār Sbō go, ga kjimtara. Eni ga ēye mār Sbō go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok lõgwekklo li go Sbō tjlokwo tak pjang eni: «Ēye kjok lõgwekklo ēre sōk uunkong bēy ðyado lõm ga e shdungko.»^e Eni ga ēye dār woydē, kjok lõgwekklo li sōya kjishko ðe ga e shdungko. ¹¹ Tjlokwo tak pjang e go kjwara obi tjlē ga «Ēye mār Sbō go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»^f E kjishko ga ēye ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, kjok lõgwekklo li sōya kjishko lõme. ¹² Tjlokwo tak pjang e go kjwara obi tjlē ga «Ēye mār woydē kjok lõgwekklo ēre go ga e sōya bēy ðyado dey.»^g E kjishko ga ēye dār woydē, kjok lõgwekklo li sōya kjishko ðe ga mār shäng Sbō go lõm, Sbō woyotjlīya shäng lõm kjishko.

¹³ Sbō tjlokwo tak pjang eni bakoe: «Ēye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»^h Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjlōs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok lõgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dōra bi

c 3.6 Génesis 15.6. d 3.8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. e 3.10 Deuteronomio 27.26.

f 3.11 Habacuc 2.4. g 3.12 Levítico 18.5. h 3.13 Deuteronomio 21.23.

shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴Dēnashko ga Sbō tjlēno Abraham kong jlōkoyo ga nopga judío llēm wleniyo kjimte ĩara. Eni ga shji dōra Cristo Jesúsdē, tjlōkwo ĩara li ber jlōkoyo wlo. Eni ga shji mār ba go kjishko ga ba Sēya iche ĩara Sbōrē bi kong jlōkoyo li tjwe bi go ber kēsbang bi tjok ga pjłúe.

Tjlōkwo ĩara Sbōrē jlōkoyo li kjara kjok ĩlgwekklo ĩrē llēme

¹⁵Pjeyoga, tjlōkwo ĩēr bomi kong llēbo jyāglo go. Domer shāng kjłara tjlōkwo twē oblē kong, ber ĩyado wlo ga tjlōkwo li lōngga ērē llēme. ¹⁶Dēnashko ga Sbō tjlēno Abraham kong, ba tjēyo tek ber ba ĩrgo li kong jlōkoyo. Tjlōkwo tak pjang Sbō kjibokwoyo go li, e «ba tjēyoga» ĩe llēme. Tak pjang li, e «ba tjēyo» ĩe. E no kjłaraso łoklo, e Cristo ĩayde. ¹⁷Tjlōkwo ĩēr shāng li ēre. Sbō tjlōkwo łono Abraham kong, beno ĩyado wlo bām goshko. Ōōtong lu pjłoglo sak dbāw pjłoglo pkēng kjingsho sak myashko (430) ga kjok ĩlgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjlōkwo twara bām go li kjara kjok ĩlgwekklo ĩrē llēme. E ie ber tjwłō llēm wlo ga āe. ¹⁸Shji kjimte Sbōrē, kjok ĩlgwekklo li sōy kjishko kjwe ga shji kjimte tjlōkwo twara bi kong, beno ĩyado wlo li kjishko llēme. Gueniyo Sbō wopjłú li kjishko ga tjlōkwo twara Abraham kong, ga kjimtara ĩguing.

¹⁹¿Eni ga kjok ĩlgwekklo li llēno? Twara Sbōrē judío ga kong, llēbo shārye łok owa li miydoklo, āar jong Abraham «tjēyo» tjwe ĩara jlōkoyo li shrono guing. Ga kjok ĩlgwekklo li ĩara Sbōrē ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omłono Moisés kong. Ga Moisés omłono nopga kong. Eni ga Moisés beno shāng Sbō tjlōkwo ĩaga nopga kong, beno shāng nopga tjlōkwo ĩaga Sbō kong bakoe. Kjok ĩlgwekklo li weno eni. ²⁰No parkē eni ga kāgāyo kjłaraso llēm, e parkē shāng oblē oblē li tjlōkwo ĩaga kjishko. Gueniyo Sbō tjlōkwo łono Abraham kong jlōkoyoshko ga ĩaga erē shāng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwłēk lōng pjir wleniyo dik ame

²¹Kjok ĩlgwekklo li, tjlōkwo ĩara Sbōrē Abraham kong jlōkoyo li, e ber ēng wloyo łotē llēme. Shji ie kjok ĩlgwekklo llērē ber lōng sē ĩyado Sbō tjok ga pjłú kjwe ga shji beno pjło bek Sbō bokso kjok ĩlgwekklo li kjishko tjān. ²²Gueniyo Sbō tjlōkwo tak pjang li tjłē ga shji uunkong lōng bi wotjłık owa li dbo dorko, nopga lōng kjērshko wleni. Shāryara Sbōrē eni, tjlōkwo ĩara Sbōrē jlōkoyo li tjwe ber ēye mār Jesucristo go li kong wlo.

²³Nopga mār Cristo go dbaryo āātē llēm obishko ga tjawa ichaga kjok ĩlgwekklo ĩrē. Ga tjawa beno lōng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴Shji dara kjok ĩlgwekklo ĩrē, āar jong Cristo shrono guing, shji mār ba go wlo, shji ber pjło bek Sbō bokso e kjishko wlo. ²⁵Eerishko ga shji mār Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok ĩlgwekklo ĩrē ame.

²⁶Pjāy mār lōng Cristo Jesús go kuzong ga pjāy uunkong Sbō wapga. ²⁷Pjāy waraba jer di roshko, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjāy jēk ber lōng Cristo dik. ²⁸Eni ga Sbō kong ga pja judío, de pja judío llēmde, e llēno llēm, pja parkagaga tjwłēk shāng pjir wleniyo, de eni llēmde, e llēno llēm, pja domerde, de walēre, e llēno llēm bakoe. Pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjāy uunkong tjwłō beke. ²⁹Pjāy Cristo ĩ ga pjāy Abraham tjēyoga jlōkoyo. Ga tjlōkwo ĩara Sbōrē ba kong jlōkoyo dēnashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4 ¹Tjłökwö lër shäng li eni: Domer tjwłö ara li wa, lïebo uunkong ba data i, e lïono ga ber baiya ëmdë ga kjwozir obishko ga tjwłö parkaga tjwłëk shäng pjir wleniyo dik, äär jong ba luyo go guing. ²E wopro ga nopga iara ba datarë beno löng ba dë, epga köle wło, äär dbar lïono lara ba datarë guing.

³Shji uunkong eni bakoe. Tjłökwö bek li miydoydë lïëm obishko ga shji sgara löng lïebo shäryë, nopga Sbö miydë lïëm wleniyo dik, parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo dik. ⁴Gueniyo dbar öötongshko ga Sbö ba Wa ichono, ga wena walërë. Eshko ga kjok lïgwekkłö tara Moisésdë li shäryara ba Wa lïrë uunkong bëy, ⁵shji uunkong tjeng kjok lïgwekkłö dbo dorko li döya wło, shji ber Sbö wapga wło. ⁶Ga pjây Sbö wapga kjishko ga ba Wa Sëya li ichara beno bomi go, ber kësbang bomi tjok wło. Ga Sbö kowëy bi Data ga pjłú, ba Sëya kjishko. ⁷Eni ga pjây parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo dik ame, pjây Sbö wapga shara. E kjishko ga lïebo twe Sbörë ba wapga kong li twe bomi kong bakoe.

Pablo woydë ara Galacia sopga kjishko

⁸Sbö miydomirë lïëm obishko ga pjây parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo dik, pjây parkë löng sböpga oblë kong, gueniyo sböpga oblë li, e sböpga jlökoyo lïëme. ⁹Gueniyo eerishko ga pjây Sbö miydë, pjây kar miyde Sbörë bakoe. Nopga Sbö miydë lïëm wleniyo mär ba wotjłik owa li go. ¿Enira pjây mär woydë nopga Sbö miydë lïëm wleniyo wotjłik owa, lïëno lïëm li go obi ega? ¿Pjây opyë woydë ber löng parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo dik obire? ¹⁰Oba sgara löng dbar shrëk sorë ga pjây dbar shrëk woydë eni bakoe. Dbar lïë, mok lïë, lu lïë, e shrëmi woydë, Sbö ber wopjłú bomi tjok wło lëmi. ¹¹Bangkrër ga pak shäryoror bomi tjok li, e beno lïëno lïëme lër.

¹²Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjây opshäryos botoya dik, tja opshäryono bomipjây dik sorë ga eni. Lïëye owa shäryoromi bor kong lïëme. ¹³Miydëmi pjłú ga tjłökwö roy pjłú li loror bomi kong bäm goshko ga tja öör eshko, tja swło ara kjishko. ¹⁴Eshko ga tja swło ara li, e beno bomi kong kjange. Eni ëmdë ga tja iywomi shjiktëng lïëme. Tja tjłökwö kjroromi, tjłökwö li laga Sbö parkaga kjok dogo sorë wleni, laga Cristo Jesúsde om go wleni bakoe. ¹⁵Eshko ga pjây wopjłú erä. ¿Eerishko ga pjây oto? Miydër ga eshko dbaryo ga lïëye woydër sorë ga shäryoromi bor kong. Pjây rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtokłö loror bomi kong kjwe ga shäryoromi bor kong löng wopjłúe. ¹⁶¿Eerishko ga pjây opyë woydë ber löng bor moskwo, tjłökwö bek li loror bomi kong kjishko lëmiro?

¹⁷Nopga löng eshko kjłöbö, woyde lok jlökoyo ga pjây tön löng ba tjok, ba tjłökwö sömi jlökoyo wło, gueniyo e ber bomi kong pjłú lïëme. Woyde ga tjawa rayëmi, pjây ber löng ba woyotjłik jlökoyo wło shara. ¹⁸Woydër ga tja shäng bomi tjokde, de lïemde, pjây lïebo pjłú shäryë löng iyado. Pjây wotjłik lïebo shäryë jlökoyo li, e pjłú jlö, gueniyo lïebo pjłú shäryëmi wło eröe. ¹⁹Pjây bor wapga wleni. Walë włoshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara. Pjây bangyo bor kong ara eni bako, äär jong pjây löng Cristo dik guing. ²⁰Tja iana shäng eshko, tja tjłë bomi kong yötso wło. Gueniyo lïëye shäryër bomi tjok li miydër lïëme.

Agar, Sara

²¹Pjây mär woydë kjok lïgwekkłö go li, ¿lïëye tak pjang ba go li miydëmi lïëmdo? ²²Tak pjang eni: Abraham wapga do pjök, wa kjłara ba parkaga

tjwîék shäng pjir wîeniyo li tjok, wa kjîara obi ba boy tjok. ²³Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norë. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbörë, tjîokwo îara jîokoyo li kjîshko.

²⁴Ëre îlëbo jyäglo. Walëga do pjök ëre, e tjîokwo kjring pjök li îoklo. Agar, e kjok îlgwekklo twak Sinaî dlupyoshko li îoklo. Ëye mär woydë kjok îlgwekklo ëre go ga ber löng Agar tjëyoga tek beno ba irgo wîeni. Epga, e parkagaga tjwîék löng pjir wîeniyo dik. ²⁵Agar, e Sinaî dlupyo jong Arabia kjokyo li îoklo bakoe. E nopga löng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li îoklo bakoe. E kjîshko ga Agar, e ba mekë wîeni. ²⁶Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrina obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjwîék löng pjir wîeniyo dik îlëme. Ga eshko sopga li, e shji. ²⁷Sbô tjîokwo tak pjang eni:

«Llono ga walë rayak beno sök li wapga ara,
walë beno shäng ba îanma tjok luyo ara li kjinmo.
E kjîshko ga walë kjrong, wapga îlëm,
pja wopjîlúe.

Wloshko tjeng döröshko bang sorë miydëp îlëm,
öö los, pja wopjîlú dey.»ⁱ

²⁸Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjîokwo îara jîokoyo li kjîshko. Pjây iara Sbörë beno baiya dik, tjîokwo twara jîokoyo li kjîshko eni bakoe. ²⁹Dëna-shko ga tjîokwo îara Sbörë jîokoyo li kjîshko ga Isaac ichara Sbô Sëyarë wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok îlgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰Sbô tjîokwo tak pjang eni: «Walë parkaga tjwîék shäng pjir wîeniyo li ichos to kjok shto oblë ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba îlëbo tjeng kës li ber ba wa jîokoyo li kong eröe. Îlëye ber ba parkaga li wa kong îlëme.»^j ³¹Eni ga shji walë parkagaga tjwîék löng pjir wîeniyo li wapga wîeni îlëm, shji domer boy li wapga wîeni.

Shji döra Cristorë

5 ¹Shji döra Cristorë, kjok îlgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjîshko ga pjây wokjang, pjây opyë ber löng parkagaga tjwîék löng pjir wîeniyo dik ame.

²Tja Pablo, tja tjîokwo kuzîa. Pjây doyo jyã të, pjây ber pjîlo bek Sbô bokso wlo wîeni ga Cristo beno bomi kong tjwîlô îlëme. ³Lër jek bomi kong obi ga domer îlë doyo jyã të, ber pjîlo bek Sbô bokso wlo ga ber shäng kjok îlgwekklo îlamo li kolë wlo bakoe. ⁴Pjây mär kjok îlgwekklo li go, pjây ber pjîlo bek Sbô bokso wlo wîeni ga pjây löng Cristo tjok îlëm, ga Sbô wopjîlú li ber bomi kong tjwîlô îlëme. ⁵Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbô Sëyarë, shji ie ber pjîlo bek Sbô bokso dbaryo li koshë löng wopjîlú wlo. ⁶Shji tîono beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwîlô ara bi kong. Ga shji mär ba go kjîshko ga shji oblë woydë îyado. Gueniyo Sbô kong ga shji doyo jyã tëre, de îlëmde, e îlëno îlëme.

⁷Bäm go ga pjây jëk löng Sbô tjok pjîlúe. ¿Tjîokwo bek li sömi ame laga ërë bomi kong? ⁸Pjây rokara Sbörë tjîokwo pjîlú li sök wlo. E kjîshko ga bomi songga li ichaga erë îlëme. ⁹Oba tjîe ga «Pjîlung shosho uukklo^k chira dö ëmdë ga pjîlung

i 4.27 Isafas 54.1. j 4.30 Génesis 21.10. k 5.9 Pjîlung shosho uukklo îe li, e tjîokwo söya löng owa li îoklo.

shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰Gueniyo miydër pjîlú ga pjây Tjlapga Jesús i. E kjishko ga miydër ga wop ä ga pjây wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, ë ga eni.

¹¹Pjeyoga, shji doyo jyä të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judögarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjishko li ber tjwlo llëme. ¹²Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyä të dö llëme. Woydër ga epga opkë lok om go dey.

¹³Pjeyoga, pjây rokara Sbörë ber löng ichaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjây beno löng kjok ilgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjây beno jëk löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây ëng kjimtos bakoe. ¹⁴Kjok ilgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.» ¹⁵Gueniyo pjây sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjây löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shär-yëmi löng eni ga pjây ëng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbö Sëya go

¹⁶Eni ga lër bomi kong ga pjây mär Sbö Sëya go. Enira pjây jëk bomi wotjlik owa li go llëme. ¹⁷Bi wotjlik owa li, e owa Sbö Sëya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llëye woyde Sbö Sëyarë li wloyo wleni. Wotjlik kjing pjök li, e oblë oblë, ëngkjwë ëng tjok wleni. E kjishko ga olö ga llëye shäryëmi woydë pjîlú li, e shäryëmi ga äe. ¹⁸Gueniyo pjây mär Sbö Sëya go ga pjây ichaga kjok ilgwekklo lirë ame.

¹⁹Nopga jëk ba wotjlik owa li goshko ga llëye shärye löng li igöy wëlee. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Llëbo owa shäryako llëm li shärye. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä. ²⁰Sböpga jyäglo, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë iywa shjiktëng. Englë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjishko eröe. Engkjwë oblë tjok. Tön dboy dboy. ²¹Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Nelötkë, bërkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shärye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga ëye sgara shäng eni ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme.

²²Gueniyo shji kjimte Sbö Sëyarëshko ga shji llëbo shäryë oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjluë. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlu oblë tjok. Shji oblë kjimtë. Llëye loroy li shäryë eni. ²³Shji llëbo shäryë oblë kong yotso. Shji llëbo shäryë ga woyotjliy yotso guing. Llëbo ëre shäryë ga pjîlú, ilgwekklo drete. ²⁴Ëye Cristo Jesús i ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa li, e löra beno pjang kjlös go wleni. ²⁵Shji iara Sbö Sëyarë beno löng së jlokooyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go. ²⁶Gueniyo shji krë llëm, shji englë kar kar llëm, shji wotjlik owa ëng tjok bi llëbo kjishko llëm bakoe.

Shji ëng kjimtë

6 ¹Pjeyoga, pjây mär löng Sbö Sëya go. Eni ga pjây kjlara llëbo owa shäryono ga poshdüzî yotso. Gueniyo pjây sjëk, pjây dir baiya dik llëm wlo. ²Pjây kjlara îmi ga song ga kjimtoziä. Eni ga pjây pina Cristorë sorë ga

shäryëmi löng eni. ³Ëye tja tjlwö ara, oblë kjinmo ìe, tjlwö ara llëm ëmdë ga opjyäpgwë shäng om go. ⁴Pjäy llëbo shäryono pjläre, de oware, pjäy kjlära kjlära opmiydos om go. Shäryoromi pjlä ga pjäy ber wopjlä ga pjläe. Gueniyo shäryoromi pjlä, oblë kjinmo lëmi llëme. ⁵Pjäy kjlära kjlära pak llë ga miydaga ber erë om go.

⁶Ëye, shji piya Sbö tjlökwo goshko ga woyde ga llëbo tjeng bi tjok li shdöy ba tjok.

⁷Sbö jyäpgwëy ga äe. E kjishko ga pjäy opjyäpgwë llëm bakoe. Llëye dgoroy ga e bo kjroydë. ⁸Ëye jëk ba wotjlik owa li goshko ga ber shäng shdüya iyado wlo. Ëye mär Sbö Sëya go ga ie Sbö Sëyarë ber shäng së iyado Sbö tjok. ⁹Eni ga shji sjen llëbo pjlä shäryë llëme. Shji wosonkë llëm, äär bi potjwlekklo dbaryo lishko ga shji potjwleäy pjläe. ¹⁰E kjishko ga kuy ga shji oblë kjimtë ga bue ga kjimtëy dey. Ga Cristo tjlökwo kjragera löng li kjimtëy ara anmoyö.

Shji iara Sbörë beno tjaqlën wleni

¹¹Tja Pablo, tjlökwo ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Ìmi ga tjlökwo jyäglö ëre kjwo këskëse.

¹²Pjäy tjlä ga pjäy döya Sbörë, Cristo wolono pjang kjlös go li kjishko lëmi. Gueniyo ëye omlë eni ga shdungoba e kjishko. E kjishko ga bomi ichaga doyo jyä të li, pjäy iche lök eni ga ikoba ga ber löng wopjlä ba tjok wlo, shdungoba eni llëm wlo. ¹³Epga doyo jyä tak pjir ëmdë ga kjok lligwekklo tjeng kës li kolë lök llëme. Gueniyo woyde lök ga epga kolëmi, ga pjäy doyo jyä të ber löng baiya dik, epga krë ara bomi kjishko wlo. ¹⁴Gueniyo tjara krë llë kjishko llëme. Tja krë Tjlapga Jesucristo zröraba pjang kjlös go li kjishko eröe. Ba kjishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go tjlwö bor kong ame, ga nopga kjok ëre so kong ga tja tjlwö llëm bakoe.

¹⁵Sbö kong ga shji doyo jyä tak pjirde, de llëmdë, e llëno llëme. Shji kjlöpswara beno tjaqlën wleni li, tjlwö ara li e.

¹⁶Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre sömi wleni ga pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga, judioga kjrara dënashko wleni. Eni ga rokër Sbö kong ga pjäy uunkong eni li songe le iyado, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

¹⁷Era eni ga tjara doyo bäng lök, tja shporaba ara, Jesús kjishko. E kjishko ga woydër ga eeri jek lëkong ga ëye llëbo shäryë tjwe bor barwoklo ame.

¹⁸Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlä li kjishko ga pjäy kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios

Kjibokwo ère tara Pablorë Éfeso sopga kong

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłokwo łaga Jesús āska włeniyo. Éfeso kjokyo, e tjwłō ara. Eshko ga sbōpga jyāgłō syō uyo łok ara. Tjwłō arayo łi, e ba sbō ko Artemisa łi syō uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorë łi eni. Dēnashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjłú łē kjok shto oblē oblēshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorë łi eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llēme. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga łi ping Sbö tjłokwo go lu pjłogłō mya, tak pjang Hechos 19 go sorë łi eni.

Kjibokwo ère go ga Sbö wopjłú łi kjishko ga llēbo shāryara pjłú bi kong oblē oblē sorë łi tara ba kong. Woyde ga Sbö iēy ber kēsbang, tjwłō ara sorë łi tara ba kong. Judíoga, nopga judío llēm włeniyo, e iara Sbörë beno tjēyo kjrinaso, ga woyde ga ber lōng wļēp ēng tjok shara, ber lōng ēng kjimtē kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjērshko Roma kjokyo, Jesús roy pjłú łara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë łi eni.

1 ¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno ba tjłokwo roy łaga Cristo Jesús āska.

Sbö nopga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lōng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichēr jek bomi kong.

² Rokēr bi Data Sbö kong, Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjłú łi kjishko ga pjāy kjimte łok ara, pjāy ie ber lōng wļēp bakoe.

Sbö poshrëy ara, ba wopjłú łi kjishko

³ Sbö, Tjłapga Jesucristo Data łi poshrëy ara. Shji tōna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llēbo twe ba nopga kong ba kjimtokłō włō łi twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shāryayde llēm obishko ga shji tōno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörë, shji ber tjeng baiya włō, shji pogo llēye dret ba bokso włō bakoe. Shji woyde Sbörë ara kjishko ga ⁵ dēnashko ga wotjłik ga shji ie Jesucristorë ber lōng ba wapga włō łē, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara łi twara bi kong. Eni ga ba wopjłú łi pina bi kong, iy wēłē włō, ga poshrëy ara.

⁷ Sbö wopjłú ara anmoyō. Ba wopjłú łi kjishko ga Cristo wolono, srēng kwono. E kjishko ga shji dōra bi shdungłō dbo dorko dwayo, owa pjang bi go

li lõna beno dret bakoe. ⁸Shji kong kjok miydë twara ara, ba tjłokwo miydëy wëlë wlo. Shäryara eni ba wopjłú li kjishko. ⁹Dënashko ga Sbō wotjłik llëbo shäryë Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo ëye ommydono llëme. Gueniyo e pina bi kong pjir tjän, ¹⁰e dbaryo öötongshko ga llëbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llëbo tjeng kës li ichaga, llëbo tjeng kjok dogo, llëbo tjeng kjok ëre kjing go bakoe.

¹¹Lëye woyotjłina Sbörë shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dënashko ga wotjłik llëbo shäryë bi kong le. Eni ga shji kjrara, tona beno tjeng Cristo tjok, ¹²ga shji lõng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbō poshrëkoba ba dbo kalä kjishko wlo. ¹³Shji döya Sbörë sorë roy pjłú li, tjłokwo bek li e. Ga kuromishko ga tjłokwo kjroromi, ga pjäy tōno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjäy go ba Sëya iche ber bomi tjok lara jłokoyo li, e shrono beno kësbang bomi tjok. Eni ga pjäy jyä tara beno lõng wleni. Miydëy e go ga pjäy beno Sbō i. ¹⁴Ba Sëya twara bi kong kjishko ga miydëy e go ga llëye pjłú shärye bi kong lara li, e shärye eni jłokoyo, nopga baiya li dōra pjir guing. Eshko ga Sbō poshrëy ara, ba dbo kalä kjishko.

Pablo syōshtono Sbō kong

¹⁵Pjäy roy kuror ga pjäy mär lõng Tjłapga Jesús go, ga Sbō nopga uunkong woydëmi lõng ara bakoe. E kjishko ga ¹⁶tja syōsthtë Sbō kong bomi kjishko-shko ga tja wopjłú ba tjok enido. ¹⁷Data Kësbangyo li, e Tjłapga Jesucristo Sbō. Ga rokër ba kong ga pjäy kong kjok miydë twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydëmi jek këgong wlo. ¹⁸Pjäy kjrara Sbörë, llëbo pjłú twe bomi kong kësbang wlo. Eni ga rokër ba kong obi ga pjäy kong kjok miydë twe äar bomi pjłúshko wlo, llëbo pjłú koshëmi lõng twe ba nopga kong li llë miydëmi wëlë wlo, ¹⁹Sbō dbo ara li miydëmi wëlë wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llëm, ëye äar baiya dik llëm bakoe. Ga shji mär lõng Cristo go ëre kjimte ba dbo go. ²⁰E go ga Cristo buk shinmoga tjrëkoshko ga wosh-rara iröng obi, ga sōra öötong sök ba orkwo këlëkong kjok dogo. ²¹Eshko ga iara beno tjwłō ara, sëya llë dbo ara wleniyo kjinmo, oblë ichagaga wleniyo kjinmo, llëbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, iyado wlo bakoe. ²²Llëbo uunkong iara beno tjeng ba włoshko, ga iara beno sök ba tjłokwo kjrägaga lõng kës li ichaga. ²³Epga, e ba doyo wleni. Epga lõng së ba kjishko. Llëbo tjeng kës së li lāga erë.

Shji wolono lõng wlenishko ga shji iara Sbörë beno lõng së jłokoyo

2 ¹Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjäy wolono lõng wleni, llëbo owa shäryëmi lõng li kjishko. ²Eshko ga nopga Sbō miydë llëm wleniyo lõng llëbo owa shäryë sorë ga pjäy omshäryë lõng eni bakoe. Lëye le Äre li kolomirë. Sëyaga owa jek lõng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to lõng Sbō kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjłik owa erä, shji jek lõng bi wotjłik owa li go bakoe. E kjishko ga Sbō iirkono ara bi tjok, ga shji lõng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara anmoyō bakoe. ⁵E kjishko ga shji wolono lõng wleni, llëbo owa shäryëy lõng li kjishkoshko ga shji iara beno lõng së jłokoyo, ga shji iara beno lõng mär Cristo go shara. Ba wopjłú li

kjishko ga shji dōra eni. ⁶Cristo Jesús woshrra irōng obi, ga sōra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji tōna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji woshrra eni wleni, ga shji sōra öötong löng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷Shäryara eni Cristo Jesús kjishko, llono ga ba wopjlú kēsbang li pīya oba kong iyado wlo. ⁸Ba wopjlú li kjishko ga pjāy dōra, pjāy mär löng Cristo Jesús go kjishko. Pjāy dōra li, e bomi sēngglo, e wlenomi om go llēme. ⁹Shäryara eni, llēbo pjlu shäryoromi kjishko llēm, ēye opposhrēk e kjishko llēm wlo. ¹⁰Shji eerishko ga sorē, shji shäryara Sbörē yōtso beno löng eni kjishko. Shäryara eni, shji tōna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llēbo pjlu lara dēnashko shäryēy wlo li, e shäryēy eni wlo.

Shji tjēyo kjrinaso, shji tōno beno tjeng Cristo tjok kjishko

¹¹E kjishko ga pjāy nopga judío llēm wleniyo, pjāy dēna ga sorē woyoshroziā. Eshko ga pjāy kowe judfogarē «nopga jyā tak llēm wleniyo» lē. Epgara opkowē lok «nopga jyā tak pjir wleniyo» lē, gueniyo jyā taga norē ba doyoshko erā. ¹²Woyoshrozi ga dēnashko ga pjāy löng Cristo tjok llēme. Tjlokwo twara Sbörē Israel tjēyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjāy Israel tjēyoga llēm kuzong ga e beno bomi kong llēm, pjāy shto oblē so wleni erā. Eshko ga Sbō miydēmi löng llēm, pjāy dōya li koshēmi löng llēm bakoe. ¹³Pjāy löng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjāy sōra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srēng kwono li kjishko.

¹⁴Dēnashko ga judiōga, nopga judío llēm wleniyo, e löng dboy dboy. E ēng iywō lok shjiktēng erā. Gueniyo shji iara Cristorē beno tjeng wlēp ēng tjok, shji iara beno löng tjēyo kjrinaso shara. ¹⁵Kjok llgwekklo tara Moisésdē li goshko ga llēbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno löng ichaga erē ame. Shäryara eni, tjēyoga kjrīng pjök li tōya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlēp ēng tjok eni. ¹⁶Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjēyoga kjrīng pjök li iara beno tjeng tjēyo kjrinaso, ga iara beno löng wlēp Sbō tjok, ēng iywō lok shjiktēng ame wlo. ¹⁷Cristo öör ēreshko ga tjlēno uunkong kong ga shji ber löng wlēp Sbō tjok ga pjlu lara. Lara eni judiōga, Sbō miydē pjlu wleniyo li kong, nopga judío llēm, Sbō miydē llēm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbō Sēya kjllaraso lirē uunkong äär Data Sbō shwoy ga pjluē.

¹⁹E kjishko ga pjāy nopga judío llēm wleniyo, pjāy shto oblē so wleni ame. Pjāy beno löng Sbō nopga jlokoyo, pjāy ba wapga bakoe. ²⁰⁻²²Shji u shäryē akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iēy tōshko bām go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjīng go jem jōng ēng kjīng go. Sbō nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bām go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblē oblē iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbō tjlokwo roy lagaga Jesús āska li loklo, Sbō tjlokwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjāy mär löng Cristo go kuzong ga pjāy uunkong tōng tjeng ba tjlokwo kjragaga oblē tjok, akkwo jem tjeng ēng kjīng go wleni. Shji uunkong tōng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbō u wleni wlo, ba Sēya ber sök u li roshko iyado wlo.

Pablo ichara Sbörē ba tjlokwo roy pjlu lē nopga judío llēm wleniyo kong

3 ¹E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjērshko, Cristo Jesús tjlokwo roy pjlu lēr pjāy nopga judío llēm wleniyo kong kjishko. ²Miydēmi ga Sbō wopjlú li

kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le bomi kong. ³Tjlokwo li miydeba llem, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ere go sira sorë ga eni. ⁴⁻⁵Eni ga kjibokwo ere lemishko ga miydeba e go ga Cristo, e sorë miydeba llem emde ga lara Sbore bor kong, ga miydeba pjir tjan. Denashko ga e lara e kong lleme. Gueniyo eerishko ga ba tjlokwo roy lagaga Jesus aska li, ba tjlokwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Seya ichara ba tjlokwo roy pjlu le ba kong lok. ⁶Ba tjlokwo pjlu miydeba llem li ere: Eeri jek lekong ga judfoga kjimte Sbore ero ame; eye tono beno tjeng Cristo Jesus tjok ga kjimte Sbore, judfoga, nopga judio llem wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno long tjeyo kjrinaso, doyo kjaraso wleni, llebo twe lara Sbore ba nopga kong jlökoyo li beno uunkong li kong kjishko.

⁷Sbo wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le oba kong, ga tja kjimte ara ba sharye ba dbo ara go. ⁸Tja twlo Sbo nopga long kes li dorko. Eni emde ga ba wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le nopga judio llem wleniyo kong. Tja tje ba kong ga epga mar long Cristo go wleni ga llebo twe Sbore ba kong ara, pjir lleme ler ba kong eni. ⁹Damar ga llebo uunkong sharyara Sbore. Eshko ga wotjlik llebo sharye le, gueniyo lara e kong lleme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba le oba kong, sharye sorë miydeba welle wlo. ¹⁰Woydara ga lleye sharye Jesus tjlokwo kragaga kong li, e iya seya lle dbo ara wleniyo, oble ichagaga wleniyore, ga miyde lok e go ga Sbo kjok miyde ara anmoy. ¹¹Ere sharyara Sbore bi Tjlapga Cristo Jesus tjok, woyotjina kjok sharyayde llem obishko sorë li eni. ¹²Shji тона Sbore beno tjeng Cristo tjok, ga shji mar beno long ba go. E kjishko ga shji aar Sbo shwoy ga wlep, lleye bangkrej lleme. ¹³E kjishko ga roker bomi kong ga tja shdungoba shang song bomi kjishko emde ga pjay wosonke lleme. Llebo wen bor kong jushko li, e ber bomi kong pjlu wlo.

Pablo syoshtono Sbo kong Efeso sogpa kjishko

¹⁴E kjishko ga tja kjok tok, syoshte Data Sbo kong. ¹⁵E ba nopga long kes kjok dogo li Data, ba nopga long kes kjok ere kjing go li Data bakoe. ¹⁶E llebo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga roker ba kong ga ba Seya iche bomi kjimte ba dbo kesbang go, pjay ber long wokjang wlo, ¹⁷Cristo ber sok bomi tjok iyado wlo, pjay mar long ba go kjishko. Roker ba kong obi ga pjay kjimte eng woyde ara kar kar jlökoyo iyado, ¹⁸shji woyde Cristore kjome li miydeba wlo, ba tjlokwo kragaga long kes li tjok. Jlokoyo ga shji woyde ara anmoy. ¹⁹E tjlly ga aar llem emde ga roker ba kong ga e piya bomi kong, miydeba wlo, lleye sharyemi do lishko ga pjay wotjlik aar Sbo dik wlo.

²⁰Sbo dbo ara kjishko ga llebo woyotjly, rokey ba kong li sharye ga pjlu, ga sharye e kjinmo anmoy go pjlu bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ere go. ²¹Llebo sharye ara Cristo tjlokwo kragaga go, Cristo Jesus go bakoe. E kjishko ga iey ber kesbang, twlo ara iyado wlo. Ber eni.

Shji ie Cristore ber doyo kjaraso wleni

4 ¹Tja sok kjersho Tjlapga Jesus kjishko. Pjay rokara Sbore beno ba nopga. Era twlo ara. Eni ga roker bomi kong ga pjay jek pjlo beke. ²Pjay ber long wotoye. Pjay tje eng tjok yotso. Pjay iirke maling lleme. Llebo sharye oblere lle pogoshko ga pjay ber long wlep, wopjlu ba tjok era. ³Pjay

drön ëë, jëk löng ëng tjok wîëp, pjây wotjîlik ber löng kjrinaso wîo, pjây iara Sbô Sëyarë wotjîlik sorë ga eni. ⁴Shji Cristo tjîokwo kjrägaga löng kës ëre doyo kjîlaraso wîeni, shji Sëya kjîlaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga llëbo koshëy löng li kjrinaso. ⁵Shji Tjîlapga kjîlaraso. Tjîokwo söy löng li kjrinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llëbo kjrinaso löklo. ⁶Shji Sbô kjîlaraso. Shji data kjîlaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok iyado.

⁷Cristo wopjîlú li kjîshko ga shji kjîlara kjîlara kong kjok miydë twara oblë oblë, pak twe bi kong li shäryëy pjîlú wîo. ⁸E kjîshko ga Sbô tjîokwo tak pjäng eni:

«To jem kjókshkoshko ga

ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo,

ga oblëra kong llëbo twara ara.»^a

⁹«To jem» le li, e llë löklo? To ter öör shäng bäm go kjok ëre kjing go li löklo. ¹⁰Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwîo ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, llëbo uunkong ichë wîo. ¹¹Shji kong pak twara om go, shäryëy wîo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbô tjîokwo roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbô tjîokwo laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbô tjîokwo roy pjîlú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹²Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li shärye lok pjîlú wîo, dbokjrë lok jek këgong këgong wîo. ¹³Woyde ga shji uunkong Sbô Wa miydë pjîlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjirshko ga shji ber löng wotjîlik kjrinaso wîo, shji ber löng wotjîlik këkboga dik wîo, shji äär ber löng Cristo dik wîo.

¹⁴Eshko ga shji wotjîlik kjwozirga dik ame. Shji jyäpgwëba tjîokwo oblë oblë go ame, kjyong iöya dlung kjing go bakwe pjîlukdë llaw pogo wîeni, no kjone kjone wotjîlik ara, shji jyäpgwe wîo le gueniyo. ¹⁵Tjîokwo bek li lëy wopjîlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo li e, ¹⁶ga shji uunkong ba doyo wîeni. Doyo dbogîo smok lok ëng go ba kgyungyo go, ber doyo kjîlaraso wîo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjîlaraso wîeni eni bakoe. Eni ga shji ëng woydë ara kar kar, ga shji kong pak twara kjîlara kjîlara li shäryëy ga pjîlue.

Shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga shji jëk löng tjaglën wîeni

¹⁷Eni ga pjây ichër Tjîlapga Jesús ko go ga pjây jëk löng owa, nopga Sbô miydë llëm wîeniyo dik ame. Epga jëk löng ba wotjîlik tjwîo llëm, llëno llëm li go erä. ¹⁸Epga Sbô miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjîshko. E kjîshko ga tjîokwo bek li llë löklo miyde lok llëm, ga epga ie Sbörë ber löng së jîlökoyo llëm bakoe. ¹⁹Opyono beno jëk löng ba wotjîlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga löng wopjîlú erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰Gueniyo pjây Cristo tjîokwo roy kunoshko ga pjây oppino jëk eni llëme.

²¹Cristo tjîokwo roy bek li kuromi, ga pjây mär beno löng ba go. E kjîshko ga miydër ga pjây oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni. ²²Dënashko ga pjây jëk löng bomi wotjîlik owa li go. Bomi wotjîlik eshko li, e owa. Pjây jyäpgwara ara, llëbo owa shäryëmi wîo. Gueniyo pjây oppino ba rayë, ²³pjây kjîlopswe Sbörë ber löng wotjîlik oblë wîo, ²⁴pjây ie ber löng tjaglën wîeni wîo. Llëbo pjîlú shäryaga iyado li, e Sbô. Ga pjây kjîlopswara beno jëk löng eni, baïya dik.

²⁵Eni ga shji uunkong doyo kjälaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjäy tjlä bëy ëng kong dey. ²⁶Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek löng bi iir li tjok llëm, ²⁷shji jyäpgwe Arë llëm wlo. ²⁸Ëye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song li kjimte ga pjlu wlo.

²⁹Tjlokwo owa lëy ëng kong llëme. Tjlokwo pjlu lomirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlu ba kong wlo. ³⁰Pjäy jyä tara Sbö Sëyarë wleni beno Sbö i, äär jong bi dözlong dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbö Sëya iëy ber shäng woydë llëme. ³¹Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkwë oblë tjok ame, oblë läywëy owa ame, shji oblë iywö shjiktëng ame bakoe. ³²Pjäy pjlu ëng tjok. Oblë songe lözia. Llëbo shärye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozi ber tjwlo llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjishko sorë ga eni.

Shji jëk pjlo bek

5 ¹Pjäy Sbö wäpaga, ga pjäy woyde ara. E kjishko ga pjäy opshäryos baïya dik. ²Shji woydara Cristorë ara, ga optwono wolono bi kjishko, öng wlëp ushko so zrökoba, sho sukoba Sbö poshrëkklo li lö pjläblë ba kong wleni. Woyde ga pjäy ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shäryako llëm li shäryëy llëm bakoe. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e llëbo jyäglö poshrëy löng wleni. Pjäy Sbö nopga kjishko ga llëbo eniyo shäryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo läko llëm lëy ë kong llëm, llëbo tjwlo llëm lëy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjlokwo owa go llëm bakoe. Pjäy löng wopjlu Sbö tjok li lanyotkomirë oblë kong dey. Llono ga Cristo, Sbö, epga ber löng no pjlyoga iyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong. Gueniyo ëye opshäryë owa eni ga äär eshko llëme.

⁶Pjäy jyäpgwëba tjlokwo tjwlo llëm go llëme. Llono ga nopga llëbo owa shäryono eni li shdüya Sbörë, kolara lök llëm kjishko. ⁷E kjishko ga pjäy tön nopga eniyo tjok llëme.

⁸Dënashko ga pjäy jëk löng kjok ro si roy^a wleni. Gueniyo eerishko ga pjäy mär löng Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy jëk löng kjok shjiy roy^c wleni shara. E kjishko ga pjäy jëk löng, woyde Sbörë sorë li eni. ⁹Ëye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjlu oblë tjok, jëk pjlo bek, ga tjläshko ga tjlokwo bek li layde. ¹⁰Ga pjäy opping llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li go. ¹¹Shji jëk oba jëk löng kjok ro si roy wleni llëme. Llëye shärye lök li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shärye löng li owa lözi ba kong dey, miyde lök wlo. ¹²Sbö kole lök llëme. Llëbo owa shärye löng lütshko li lanyotkëy ëmdë ga lökyo ara. ¹³Gueniyo iök pïy llëbo owa li go ga e ber wëllë. ¹⁴Eshko ga igöy wëllë, iök shjiy li kjishko. E kjishko ga oba tjlä ga

«Pja buk pë,

pja wollenzong,

pja kojös shinmoga tjeng li tjräko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorë ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

¹⁵Pjäy drön jëk löng nopga kjok miydë ara wleniyo dik, nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. ¹⁶Shji löng dbar owa. E kjishko ga llëye wen tjwe

b 5.8 Jëk löng kjok ro si roy lë li, e tjlokwo pjlu miyde löng llëm li löklo. **c 5.8** Jëk löng kjok shjiy roy lë li, e tjlokwo pjlu miyde löng li löklo.

bomi kong shäryëmi pjǎu wloshko ga shäryozia. ¹⁷Shji lïëbo shäryë nopga kjok miydë lïëm wleniyo dik lïëme. Pjây oppis lïëye woyde Tjlapgarë li shäryë. ¹⁸Shji nelötkë lïëme. Shji nelötkë ga shji iche lïëbo owa shäryë. Pjây ichaga ber Sbö Sëya pjang bomi go lirë dey. ¹⁹Pjây tos ëng tjok Sbö kong tükwo oblë oblë go. Ga Tjlapga poshrëzï bomi tükwo li go. ²⁰Pjây ber löng wopjǎu Data Sbö tjok lïëbo uunkong kjishko. Łozï ba kong iyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok löng pjir ga jëk ëng tjok sorë

²¹Cristo bangkjrëmi kjishko ga pjây ëng kolozong.

²²⁻²³Cristo beno ba tjökwö kragaga uunkong kägäyo, ba döga bakoe. Domergara beno ba boyga kägäyo eni bakoe. E kjishko ga walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozï, Tjlapga Jesús kolëmi löng wleni. ²⁴Cristo kolë ba tjökwö kragagarë sorë ga bomi lanmaga kolozï iyado eni bakoe.

²⁵Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, ba tjökwö kragaga woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjökwö kragaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjishko, ²⁶ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjökwö li go ga epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ber löng ba nopga kalä shjiy wleni wlo, ber tjeng baiya wlo, pogo lïëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Eyë ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰Eyë ba doyo om go li iywö shjiktëng lïëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjökwö kragaga, shji ba doyo wleni. E kjishko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjilaraso wleni. ³²Ëre lïë löklo miydëy wëllë lïëme. Lër eni li, Cristo, ba tjökwö kragaga, e lotë. ³³Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjrözia.

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

6 ¹Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozia. ²⁻³Sbö tjökwö tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrözï, iozi ber tjwlo ara, lïëbo jek pjǎu bomi kong wlo, lu ïmi kop ara kjok ëre kjing go wlo bakoe.»^e Eni ga kjok lïgwekklo ëre koloroy wleni ga lïëbo pjǎu shäryë Sbörë bi kong lara jlökoyo. Lïëbo lara jlökoyo eni eshko kjiwë jä.

⁴Dataga, pjây lïëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo lïëme. Poshdüzi, pizi jëk löng, woyde Tjlapga Jesüsdë sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵Parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozia. Bangkjrözï löng wopjǎu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶Pjây iya löngshkoshko ga epga kolëmi pjǎu, ber löng wopjǎu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö lïëme. Pjây parkos ba kong pjǎu iyado, pjây Cristo parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo dik. Lïëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozï wopjǎu. ⁷Pjây parkos löng wopjǎu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë

lõng Tjlapga Jesús kong wleni, pjäy parkë lõng nopga kong wleni llème. ⁸Miydëmi pjlu ga ëye llëbo pjlu shäryono ga potjwllënga Tjlapgarë, parka-gaga tjwllëk lõng pjir wleniyo ëmdë ga potjwllëya.

⁹Parkagaga sogoga, pjäy opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoy-wëy llème. Miydëmi pjlu ga pjäy, bomi parkagaga, pjäy kägäyo sök kjlaraso kjok dogo, ga shji uunkong llgweya beke.

Llëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwllikoklo wleni

¹⁰Era eni ga pjeyoga, pjäy mär ber lõng Tjlapga Jesús go iyado, pjäy mär ber lõng ba dbo ara go iyado bakoe. ¹¹Engkwagaga opwllikë ba opwllikoklo go sorë ga pjäy opwllikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjäy jyäpgwe Äreshko ga kumi kjang wlo, jlö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹²Shji lõng dbonik nopga tjok llëm, shji lõng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa lõng kjok ëre kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³E kjishko ga pjäy opwllikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjäy tök llëm wlo, pjäy ber lõng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴Eni ga pjäy wokjange. Sbö tjlokwo bek li sözi, e bomi dop pjrikklo wleni. Pjäy jëk pjlo bek, e bomi worbu wllikoklo wleni. ¹⁵Sbö tjlokwo pjlu li, shji ie ber lõng wlëp Sbö tjok. Pjäy poshäryos e go, tjlokwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶Pjäy mär ber lõng Tjlapga Jesús go, e bomi kõnkowo shtokjoklo wleni. Pjäy löya Äre ba kõnkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo. ¹⁷Miydozi ga pjäy döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kä wllikoklo wleni. Sbö tjlokwo shazi bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸Ga pjäy syöshtos, kjlöshtos Sbö kong iyado, pjäy pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjäy sjëke. Pjäy syöshtos Sbö nopga kjishko iyado. ¹⁹Pjäy syöshtos bor kjishko bako, tja tjleshko ga tja kong tjlokwo lë Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlokwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe. ²⁰Tja ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjäy syöshtos bor kjishko, ba tjlokwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²²Bor kjlara Tíquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, lõng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjäy wosonkë llëm wlo.

²³Pjeyoga, tja syöshtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjäy ie ber lõng wlëp, pjäy kjimte eng woydë ara kar kar, pjäy kjimte mär ber lõng Cristo go iyado bakoe. ²⁴Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy Tjlapga Jesucristo woydë jlökoyo li kjimte iyado.

Carta a los Filipenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë Filipos sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłökwö łaga Jesús āska włeniyo. Dēna-shko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjłú ĩë. Eshko ga nopga ara omtjłökwö kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë ĩi eni. Pjłara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjłú łara kjışhko. Epga ommydonoshko ga ĩlëbo ichara łok ba kjimtokłö, dbur bakoe. Ichara łok domer kjłara ko Epafrodito tjok. E kjışhko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjłú ba kong ĩi łokłö.

Eshkoshko ga Jesús tjłökwö kragaga lõng Filipos kjokyo ĩi shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjłú ĩi roy jyā tara, epga dbokjrë e go włö. Ga epga ichara ber lõng wotöshko, ga ëng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judłoga kjone kjone to lõng tjłë ga shji dār włö ga woyde ga shji mār Jesús go dö ĩlëm, woyde ga kjok ĩlgwekkłö tara Moisésdë ĩi sōy bakoe ĩë lõng eni, miga jyö erä. E kjışhko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjłökwö kragaga ĩi ichara Pablorë ber lõng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzłong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjłú łara kjışhko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë ĩi eni.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbö nopga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lõng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë lõng bomi tjok ĩi kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjłú ĩi kjışhko ga pjäy kjimte łok ara, pjäy ie ber lõng włëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Filipos sopga kjışhko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjłú ĩë bomi kong dämärshko tek ĩëkong ga pjäy lõng parkë Jesús kong bor tjok pjłú iyado. E kjışhko ga pjäy woyotjłınshko ga tja wopjłú Sbö tjok, ga tja syöshtë ba kong bomi kjışhko wopjłú. ⁶ Sbö tjłökwö pjłú ĩi kjroromishko ga ĩlëbo pjłú shäryara Sbörë bomi pjłúshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe irõng obi guing.

⁷ Sbö wopjłú ĩi kjışhko ga «Jesús roy pjłú ĩi, e jłöë» ĩër to shäng tjłapgaga këskes bokshtoshko ga pjäy iara Sbörë beno lõng bor kjimtaga. Ga tja bängzak

shäng ëreshko orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjây löng bor kjimte obi. E kjishko ga pjây uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlú bomi kjishko li, e pjíúe. ⁸Pjây uunkong in woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjây woydër ara, shji woyde Cristo Jesúsde sorë ga eni.

⁹Tja syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga rokër ba kong ga pjây kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjây opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlík pjíú li go bako, ¹⁰llëbo pjíú anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjây ber löng pjílo bek, pogo llëye dret Sbö bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹Ga rokër ba kong ga pjây kjimte Jesucristorë jëk löng pjílo bek iyado, pjây ikoba wlo, Sbö poshrëkoba bomi kjishko wlo, Sbö iëba ber tjwlo ara anmoyö bomi kjishko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjíökwö roy pjíú le kjishko

¹²Pjeyoga, llëye weno bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjíú shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³Eerishko ga no dagaga parkë löng no lligwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjishko. ¹⁴Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbö tjíökwö roy le jílökoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷No kjong kjong Cristo roy le wopjlú go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjishko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjíökwö roy pjíú li, e jlöe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlík löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjishko, äär ber tjwlo ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlík pjíúre, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlú e kjishko.

Llëbo weno bor kong owa ara ëre kjishko ga pjây syöshtë löng Sbö kong bor kjishko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjishko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlú ara anmoyö e kjishko. ²⁰Bor kong ga Cristo tjíökwö lökyokjrër kjwe ga tja ber lok ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjíle Cristo kjishko sorë ga tja tjíle eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlo ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sërë, de tja zrörabare, lëba eni iyado. ²¹Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjíú anmoyö. ²²Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimtër jek këgong ga pjíúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³Bor kong ga pjíúyo kjone dey lër ga kjange. Tja wotjlík kjrina ga tja woion dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjíú anmoyö. ²⁴Gueniyo tja wotjlík kjrina obi ga ber pjíú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ëre kjing go obi dey. ²⁵Miydër pjíú ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber löng wopjlú ara anmoyö. ²⁶Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây löng wopjlú Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjíú li kjröromi kuzong ga woydër ga pjây jëk pjílo bek e go, Cristo roy pjíú li tjwlo ara lëba wlo. Eni ga tja äär bomi ikde, de pjây roy kur eröre, miydër ga pjây löng wotjlík kjrinaso, pjây löng parkë uunkong no kjílaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong

kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Lëbo sharyara Sbörë bomi kong pjłúe. Pjāy iara beno lõng mār Cristo go. Gueniyo erō llëme. Pjāy iara beno shdunghoba song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjłú bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bang-kjreṁi sira llëme. E goshko ga miyde lõk ga to jeno wlo, ga pjāyda dār wlo. E ļaga Sbörë eni. ³⁰ Dēnashko ga tja shdunaba sorē li ĩnōmi wēlēe. Eerishko ga roy kumi lõng ga tja shdunghoba shāng e kjoyo obi. Ga miydēr ga sharyēba lõng bomi kong eni bakoe.

2 ¹ Eni ga pjāy tōno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjāy kong dbo twe ĩyado. Pjāy woyde ara kjishko ga pjāy woydē llëme. Sbō Sēya tjeng bomi tjok ĩyado. Pjāy songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lēr bomi kong li shāryozīa. Pjāy wotjlīs jong kjrinaso, llëye woyotjlīmi kēs li shāryēmi ga pjłú wlo. Pjāy ēng woydos ara kar kar, pjāy ber lõng ēng tjok wopjlú wlo. Shāryoromi eni ga tja ber wopjlú kēsbang eshko. ³ Pjāy llëbo sharyē, pjāy āar ber tjwłō ara wlo lēmi llëme. Pjāy opyē tjwłō ara oblē kjinmo llëme. Oblē iozī ber tjwłō ara bomi kjinmo dey. Pjāy ber wotōshko. ⁴ Pjāy llëbo wlēk pjłú bomi kong dō llëme. Wlēzī ber pjłú oblē kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlīk sorē ga pjāy wotjlīk eni bakoe.

⁶ Kjoy sharyayde Sbörë llēm obishko ga e Sbō jlōkoyo, tjwłō baīya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sōk jūshko tjwłō ara ĩyado wlo» ļara llëme.

⁷ Opyono beno shāng tjwłō llēm,
parkaga tjwlēk shāng pjir wleniyo dik,
weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shāng wotōshko anmoyō.

Ba Data kolara kjishko ga
opyono beno wołon pjang kjłōs go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwłō ara anmoyō,
oblēga kēs li kjinmo.

¹⁰ Sharyara eni, uunkong kjōk tok ba kong wlo,
ēye lõng kjok dogo, ēye lõng kjok ēre kjing go, ēye lõng klung ēre
dorko bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjłuyo jlōe» le lõk uunkong.
Eni ga Data Sbō ber tjwłō ara bakoe.

Shji llëbo sharyē pjłúe

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbō, e drōn ēē bomi tjok, llëye le li shāryēmi eni wlo. Tja shāng bomi tjokshko ga tja kolōromi pjłúe. Era eerishko ga tja shāng pjola ga woyde ga pjāy drōn ēē, Sbō kolē, bangkjre ĩyado wlo. Pjāy dōra llëbo pjłú ēre kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shāryēmi dō ga shāryozī lõng wopjlúe. Shji kjłoshtē llēm, shji ēng dboryē kar kar llēm bakoe. Eni ga pjāy lõng pjłō bek, pogo llëye dret Sbō bokso. Pjāy Sbō wapga tjan, pjāy lõng nopga owa jēk lõng pjłō bek llēm li tjreko gueniyo. E kjishko ga pjāy llëbo owa sharyē llëme. Eni ga shji ber lõng sē jlōkoyo sorē tjłōkwoyo li lēmi nopga kongshko ga pjāy ĩya lõk ga oblē, dbala lõk shjiy kjok ro sī roshko wleni. Eni ga Cristo tje irōng obishko ga tja wopjlú bomi kjishko, pak shāryoror li beno tjwłō ara kjishko. ¹⁷ Pjāy mār lõng Jesús go kjishko ga pjāy shdunghoba lõng songe. Ga miydēr ga tja

kjwe zrökoba, tjlökwö loror bomi kong kjishko. Eni ëmdë ga tja wopjlúe. Tja wopjlú bomi kjishko bakoe. ¹⁸Pjlú wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjây löng wopjlúe. Ga pjây ber wopjlú bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹Pjây roy miydër woydë, tja ber wopjlú wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsdë ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjây roy söya bor kong wlo lër. ²⁰Llëbo ber pjlú bomi kong sorë li woyotjlíya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Ëye oblë, pjây woyotjlíya eni llëme. ²¹Llamo löng ëreshkora, llëbo baiya woyotjlíyde. Llëbo Jesucristo i, e woyotjlíya löng llëme. ²²Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlú lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. ²⁴Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

²⁵Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlú, dröno ara bor kjimtë Cristo roy lë. Gueniyo pjlú wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶Pjây iya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. ²⁷Öör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyo songe lara Sbörë, ga kjimtara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlú bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, ñomishko ga pjây ber löng wopjlú obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹⁻³⁰Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozí löng wopjlú, bomi kjlara wleni. Ëye parkë baiya dik ga bangkjrozí bakoe.

Shji mär Cristo Jesús go

3 ¹Era eni ga pjeyoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlú e go. Tjlökwö toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwëya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

²Pjây sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjlöshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» lë lok eni. ³Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryë om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyo e kjishko.

⁴Shji där llëbo shäryë li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlú shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyo. E kjishko ga Jesús tjlökwö kragaga irpjanor, shdunor ara. Kjok ilgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjúe

⁷Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwlo drete. ⁸Cristo

Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjłúe. Tjwłō ara anmoyō li e. Lłebo oblē kēs li, e ber bor kong ga tjwłō drete. Cristo kjishko ga lłebo kēs li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwłō ame, lłebo dburoy włeni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹Woydër ga tja ber baıya. Tja ber pjłō bek Sbō bokso włō ga woyde ga tja jek pjłō bek kjok lłgwekkłō tara Moisésdē li go lłeme. Woyde ga tja mār Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbōrē ber pjłō bek ba bokso. ¹⁰Cristo, e miydër woydë pjłúe. Cristo woshrra Sbōrē irōng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wēlēe. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrōrabae. Woydër ga tja shdungoba eni bako, ga tja wolōn woydë baıya dik bebi. ¹¹Woydër eni, lłono ga nopga woshre Sbōrē irōng obishko ga tja woshre ba tjok bako włō.

¹²Tjłōkwo lōror kēs ēre włenor pjir, e lōtē lłeme. Tja iara Sbōrē beno pjłō bek tjan, e lōtē lłēm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesúsdē, e miydër pjłú włō. E kjishko ga tja drōn ara, e miydër włō. ¹³Pjeyoga, tja öötong tjan, e lōtē lłeme. Gueniyo tja wotjłino to katōe. Lłeye shāryono tjan li, e woyotjlin ame, lłebo wen tjwe li woyotjlintē. ¹⁴Tja tōna Sbōrē beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sōk ba tjok iyado włō, lłebo twe ber bor kong włō. E kjishko ga tja drōn ara, kjrēr włō.

¹⁵Woyde ga shji wotjłik kēkboga dik. Pjāy kjone kjone wotjłik oblē sira włeni ga pjłú li piya Sbōrē bomi kong, miydēmi włō. ¹⁶Lłeye shāryēy kjone pogo ga woyde ga shji jek lōng tjłōkwo bek miydoroy tjan li go.

¹⁷Pjeyoga, tja omshāryē shāng sorē ga pjāy omshāryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone lōng bomi tjrēko omshāryē lōng pjłú borwatoy dik. Pjāy omshāryos baıya dik bakoe. ¹⁸Tjłōkwo lōror bomi kong ara tjan li, e lēr bomi kong jek pjłara obi, ga tja slār ēēe. Nopga ara omshāryē pjłú lłeme. Cristo wolono pjang kjłōs go li, ba kong ga tjwłō lłeme lē lōk włeni. ¹⁹E beno tjeng shdungko iyado włō. Wotjłik Sbō lłeme. Wotjłik lłebo tjeng kjok ēre kjing go erōe. Wotjłik lōng lłebo ber pjłú ba doyo kong li shāryayde. Zok ga lłebo owa shāryara li, e kjwe lōkyokjre ara, gueniyo eni lłeme. Roy shdōya lōk wopjłúe.

²⁰Gueniyo ga shjira kjok ēre so ame. Shji iara Sbōrē beno lōng kjok dogo so tjan, lłono ga shji āār ber lōng ba tjok eshko włō. Bi dōga tjwe eshko dwayo li koshoydē lōng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹E dbo ara, lłebo tjeng kēs li iche ga pjłú włō. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwłō lłēm ēre kjłopswe ber wolēso, baıya dik, e sōk kjok dogo doyo sorē ga eni.

4 ¹Era eni ga pjeyoga, pjāy wokjang, pjāy lōng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjāy woydër ara. Pjāy in woydë ara. Tja iēmi ber wopjłúe. Pjāy beno bor potjwłēkkłō włeni, tja parkono Sbō kong ara kjishko.

Pablo lāno pjeyoga oblē oblē kjishko

²Walēga tjeng eshko do pjōk ko Evodia, Síntique. Rokēr ba kong ga tōno beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jek lōng wopjłú ēng tjok, epenga dō włeni. ³Pja bor kjłara, ga woydër ga pja ber shāng ba kjimtaga. Epga parkono lōng Jesús roy pjłú shdōk bor tjok pjłúe. Clemente, bi pjeyoga oblē, epga parkono lōng bor tjok eni bakoe. Ēye ber lōng sē iyado Sbō tjok włō ga ba ko, e tak pjang Sbō kjibokwoyo go. Ga pjāy ko tak lōk e go bakoe.

⁴Pjāy lōng mār Tjlapga Jesús go kuzong ga pjāy ber lōng wopjłúe. Lēr jek obi ga pjāy ber lōng wopjłúe. ⁵Lłebo shāryozī oblē kong yōtso, pjāy lōng

wopjǵú oba kong lēba wlo. Tǵlapga Jesús, e tjwe dōrōe. ⁶Shji woydē lē kjǵi lēme. Pǵāy sorēborē ga pǵāy syōshtos Sbō kong, «Tǵawa kjimtozong» lōzǵ ba kong. Ga pǵāy syōshtēshko ga «Tǵawa wopjǵú bop tjok» lōzǵ ba kong eni bakoe. ⁷Eni ga pǵāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pǵāy ie Sbōrē ber lōng wlēp, pǵāy woydē ame wlo. Shji nopga kong ga shārye eni li, e lēbo kēsbang, e shay uunkong ber tjeng bi kā roy ga āe.

⁸Era eni ga pǵeyoga, lēbo bek li, e woyotǵlǵzǵ erōe. Bangkjrako li, bek li, owa lēm li, wolēso li, woydako li, roy pǵlǵ li, e woyotǵlǵmirē. ⁹Lēye lōror bomi kong kuromi li, e shāryozǵ eni. Lēye shāryoror īnomi sorē ga pǵāy omshāryos eni bakoe. Eni ga pǵāy ie Sbōrē ber lōng wlēpe.

Pablo wopjǵú, lēbo twara lōk ba kong li kjǵshko

¹⁰Tja kong lēbo shāryēmi kjwlē jā. E go ga miydēr ga tja woyotǵlǵmi lōnge. E kjǵshko ga tja iara Tǵlapga Jesús dē beno sōk wopjǵúe. Tja woyojeromie lēr lēme. Miydēr ga tja woyotǵlǵmi lōng īyado. Tja kjimtēmi lōromi ara, gueniyo tja kjimtēmi ga ā ōōtong dbar kop ara. ¹¹Lēr bomi kong eni, lēbo woydēr obi kjǵshko lēme. Tja sorē pogo ga tja oppino sōk wopjǵúe. ¹²Shji lēye dret ga e sorē miydēr. Shji lēbo ara ga e sorē miydēr bakoe. Tja dli arare, de tja pǵli ara, tja lēbo arare, de tja lēye dret, eshko ga tja oppino sōk wopjǵú īyado. ¹³Tja kjimte Tǵlapga Jesús dē kjǵshko ga lēbo uunkong eniyo shāryēr ga pǵlǵe.

¹⁴Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pǵlǵe. ¹⁵Jesús roy pǵlǵ lēr soyēr shāng pǵāy Filipos sopga kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklō. Tǵlōkwo kǵragaga shto oblē so lǵra, tja kjimtara kǵlara lēme. E miydoromi tǵān. ¹⁶Tja sōk Tesa-lōnica kjokyo ēmdē ga dbur ichoromi bor kjimtoklō pǵlaraso lēme. ¹⁷Tja wotǵlǵk lēbo ichoromi li kǵrē erō lēme. Woydēr ga pǵāy kong lēbo twe Sbōrē ara e kjǵshko. ¹⁸Lēbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kǵroror pǵir tǵān. E tjok ga ōōtong woydoror li kǵinmo, lēye woydēr ame. Lēbo ichoromi li, e beno Sbō kong pǵlǵ, lō pǵlēblē, ōng zrōraba, sho suraba, pǵono dret, ba poshrēkklō wlēni. ¹⁹Bor Sbō, e lēbo ara. Eni ga lēye woydēmi li, e twe bomi kong pǵir, pǵāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjǵshko. ²⁰Bi Sbō, e bi Data. E poshrēy, iēy ber kēsbang, tǵwlō ara īyado wlo. Ber eni.

Kǵibokwo pǵirzlong

²¹«ǵYonde?» lēmi Sbō nopga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lōng li kong. Pǵeyoga lōng bor tjok ēreshko li, «ǵPǵāy yonde?» lē bomi kong.

²²Jesús tǵlōkwo kǵragaga lōng kēs li, «ǵPǵāy yonde?» lē bomi kong.

Tǵlōkwo kǵragaga parkē lōng pǵlǵ kēsbangyo ushko li, «ǵPǵāy yonde?» lē bomi kong bakoe.

²³Rokēr Tǵlapga Jesucristo kong ga ba wopjǵú li kjǵshko ga pǵāy kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë Colosas sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlára ko Pablo. E Sbö tjlökwö lága Jesús áska wleniyo. Domer shäng kjlára obi ko Epafras. Dénashko ga Jesús roy pjílú lára Colosas kjokyo. Pablo om go lí tjlökwö lono eshko llëme.

Gueniyo lú to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjílú lára kjok shto oblë oblë kjîshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë lí eni. Ga Epafras öör eshko ba ík, ga llëbo owa shärye Jesús tjlökwö kragaga löng Colosas kjokyo lírë lí lára ba kong pjire. Tjlë ba kong ga no kjone kjone to löng tjlë ga kjok uunkong shäryara Sbörë Jesús go llëm; Jesús tjwölö ara llëm; tjwölö arayo lí, e judío sdëkwö le löng eni le, miga jyö erä.

E kjîshko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, Jesús roy pjílú lí wlîkoklô. Jesús iara Sbörë beno tjwölö ara, llëbo tjeng kës lí kjinmo lí tara ba kong. Eýe dâr kjok llgwekkló kjok ëre so lí go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörë ga shji jëk ba bokso sorë lí tara ba kong bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlára Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörë beno ba tjlökwö roy lága Cristo Jesús áska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwö kragaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Pjây Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlú lí kjîshko ga pjây kjimte ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Colosas sopga kjîshko

³⁻⁵ Dénashko ga tjlökwö bek lí kuromi, ga kjroromi. Sbö tjlökwö roy pjílú lí e. Eerishko ga pjây roy kurorwa ga pjây mâr löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydëmi ara bakoe. Shäryëmi löng eni, bomi potjwlëkkló jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarë bomi kong le lí kjîshko. E kjîshko ga tjawa syöshtë Sbö kongshko ga tjawa wopjlú ba tjok bomi kjîshko. Sbö, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dénashko ga llëye shäryara Sbörë bi kong ba wopjlú kjîshko lí roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjlökwö bek lí shdöktong jek këgong, kjok kjwang jîkong. Kuya nopgarë ga tjlökwö kjre, ga epga kjlopswe ber jëk löng oblë, pjây omshäryono sorë ga eni. ⁷ Tjlökwö lága bomi kong bäm go lí, e borwa kjlára Epafras. E woydërwa ara. E parkë shäng Cristo kong borwa tjok, pjây kjimte wlo. ⁸ Pjây kjimte Sbö Sëyarë ëng woydë ara kar kar lí roy söga borwa kong lí e.

⁹E kjishko ga pjây roy kurorwa tek lëkong ga tjawa beno lëong syöshtë bomi kjishko iyado. Rokërwa Sbö kong ga ba kjok miydë li twe ba Sëyarë bomi kong, llëye woyde shäryëmi li miydëmi wëllë wlo. ¹⁰Rokërwa ba kong eni, llëbo pjllü shäryëmi iyado wlo, e miydëmi jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjllü bomi kong, pjây jëk nopga baiya dik kjishko. ¹¹Dbo ara li, e Sbö eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjây kjimte ara, llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayëmi llëm wlo, pjây ber lëong wotöy, wopjllü wlo. ¹²Sbö sök no pjlluyo iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjây iara Data Sbörë beno lëong llëbo twe ba nopga kong eshko li kjrë wlo. Woydërwa ga pjây ber lëong wopjllü ba tjok e kjishko. ¹³Shji lëong kjok ro sî roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjlluyo shara. ¹⁴Ba kjishko ga shji dëktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjwlo ara anmoyö

- ¹⁵ Sbö, e igöy llëme.
 Gueniyo Cristora inoy,
 ga e so Sbö kjoyoe.
 Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga
 Cristo sök tjän.
 Llëbo shäryara Sbörë kës li,
 e iara beno tjeng ba wloshko.
- ¹⁶ Ba go ga llëbo uunkong shäryara Sbörë.
 Llëbo tjeng kjok dogo,
 llëbo tjeng kjok ëre kjing go,
 llëbo wëllë,
 llëbo igöy llëm,
 sëya llë dbo ara wleniyo,
 oblë ichagaga wleniyo,
 e shäryara ba go uunkong,
 ga uunkong li twara beno ba kong bakoe.
- ¹⁷ Llëbo shäryak llëm obishko ga e sök tjän.
 Llëbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.
 Cristo llëm ga e tjeng ame.
- ¹⁸ Ba tjlokwo kragaga, e ba doyo wleni,
 ga ba kägäyo li e.
 Epga iaga ber lëong së jlokoyo li e.
 E woshrono iröng obi,
 nopga wolono oblë li bäm go.
 E kjishko ga beno tjwlo ara,
 llëbo oblë kjinmo.
- ¹⁹ Woydara Sbörë ga
 e om go ber pjang Cristo go jlokoyo.
- ²⁰ E ichara Sbörë
 srëng kwong pjang kjlös go,
 llëbo uunkong ber tjeng wlep Sbö tjok wlo,
 ber tjeng bëy ba tjok iröng obi wlo,

llëbo tjeng kjok dogo,
llëbo tjeng kjok ëre kjing go bakoe.

²¹Dënashko ga pjây löng bëy Sbô tjok llëme. Eshko ga llëbo owa shäryëmi löng ara kjishko ga pjây ba moskwoga wleni. ²²Gueniyo Cristo wolono jllö-koyo kjishko ga pjây iara Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba bokso wlo. ²³Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng Cristo go. Tjlokwo pjlu kjroromi li, e jyö lëmi sira llëme. Tjlokwo pjlu ëre roy shdöktong kjok kjwang jikong. Tjlokwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlokwo kjragaga kong

²⁴Llëbo weno bor kong owa bomi kjishko. Tja wopjlu e kjishko. Cristo Jesús tjlokwo kjragaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdunaba ara ba kjishko. Eerishko ga tjara shdungoba shara, ga tja wopjlu e kjishko. ²⁵Tja iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjlokwo kjragaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlokwo kës li lë bomi kong. ²⁶Tjlokwo ëre jnena Sbörë tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba nopga baiya löng li kong. ²⁷Shäryara eni, woydara ga tjlokwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây nopga judfo llëm wleniyo lirë wlo. Tjlokwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba nopga kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸Cristo roy lërwa nopga kong, ga epga poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa eni, nopga töno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, iya Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹Tja parkë ara e kjishko. Tja drön ara, e shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2 ¹Tja shäng parkë kjang bomi kjishko, Laodicea sopga kjishko, nopga oblë tja iye lök llëm wleniyo kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ²Tja parkë eni, epga dbokjrë wlo, ëng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlokwo li llë löklo miyde lök pjir, e jyö lë lök llëm wlo, Cristo miyde pjlu wlo. Tjlokwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³Sbô kjok miydë li tjwlo ara. E miyde lök Cristo go eröe. ⁴Lër bomi kong eni, tjlokwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäpgwëba e go llëm wlo. ⁵Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjlaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jllökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado. ⁷Pjây mär ber löng mämä ba go jllökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbô tjok iyado bakoe.

⁸Kjone kjone mär löng tjlokwo oblë oblë go. Tjlokwo li, nopga kjok ëre so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjlokwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpgwe lök llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlokwo baiya li go llëm wlo.

⁹Cristo go Sbô beno pjang kësbang ba tjok, igöy weë wlo. ¹⁰Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llëye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹Pjây töno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo

jiyā tēshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyō pjāyda jyā tak eni lileme. Pjāy jyā te Cristorē wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹²Pjāy waraba jer di roshkoshko ga pjāy wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrra Sbōrē irōng obi, ba dbo ara go. Ga pjāy mār Sbō dbo ara go kjishko ga pjāy opshik tēm di roy dwayoshko ga pjāy woshrra irōng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³Bomi wotjlik owa li kjayde Cristorē lilem obishko ga pjāy wolono lōng wleni, bomi owa li tjok. Gueniyō eshko ga pjāy iara Sbōrē beno lōng Cristo tjok, sē wleni. Eshko ga owa pjang bi go li lōna beno drete.

¹⁴Dēnashko ga shji pogo tjwlo ara, lilebo owa shāryoroy li kjishko. Gueniyō e kjara Sbōrē bi kong, lōra beno pjang kjlōs go wleni. ¹⁵Cristo wolono pjang kjlōs goshko ga sēya lile dbo ara wleniyo, oblē ichagaga wleniyo, ba dbo li dōra Sbōrē pjire. Epga zana beno lōng song, oba uunkong bokshto.

¹⁶Eni ga lilebo uako, iako lilem lēba bomi kong ga jlo lēmi lileme. Pjāy ichēba dbar lile shrēk Sbō kong ga jlo lēmi lilem, mok mite dbaryo, woshtozlong dbaryo emdē ga jlo lēmi lilem bakoe. ¹⁷Cristo tjwayde lilem obishko ga lilebo uunkong ēre tjwlo ara, beno ēye tjwe le li jyāglo kjishko. Gueniyō Cristo shrono oōr tjan kuzong ga kjok lilegwekklo uunkong ēre beno tjwlo ame.

¹⁸Kjone kjone to lōng tjle ga «Woyde ga shji opyē lōng wotōshko, Sbō parka-gaga kjok dogo so poshrēk wlo. Lilem ga shji lilebo owa shāryono» le lōng eni. Gueniyō jlo lēmi lileme. Ba wotjlik owa li kjishko ga krē lok ara, tjle ga «Sbō tjlokwo lono borwa kong» le, ga mār lōng e go. Miga jyō erā. ¹⁹Epga mār lōng Cristo go lileme. Bi doyo iche bi kagārē sorē ga shji Cristo tjlokwo kragaga iche Cristorē eni bakoe. Eni ga shji no kjlaraso wleni. Shji mār lōng ba go, ga shji kong dbo twe Sbōrē, lileye woyde li shāryēy wlo.

Shji ie Cristorē ber lōng sē jlokoyo

²⁰Pjāy wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjāy beno lōng ichaga kjok lilegwekklo kjok ēre so lirē ame. «Eni ga pjāy jek lōng kjok lilegwekklo li kolē wleni ega? ²¹Kjok lilegwekklo tak lok li tjle ga «Lilebo kjwe kjrēy bi wloshko lileme. Lilebo kjwe uēy lileme. Lilebo kjwe porwēy lileme.» ²²Lilebo tjeng kēs ēre pjir drete. Ga kjok lilegwekklo uunkong ēre laga norē erōe. ²³Shji jek lōng bi wotjlik owa li go lilem wlo ga shji iche kjok lilegwekklo ērerē drōn ara, shji iche ber lōng wotōshko wleni, gueniyō shji wotōshko jlokoyo lilem, bi doyo, e shdūya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok lilegwekklo ēre lagaga kjok miydē ara. Miga shji kjimte kjok lilegwekklorē bi wotjlik owa li rayē lileme.

3 ¹Eerishko ga Cristo sirkeno sōk kjok dogo Sbō orkwo kēlēkong. Eni ga pjāy woshrra Sbōrē Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjāy ber lōng lilebo kjok dogo so woyotjlik erōe. ²Lilebo tjeng kjok ēre kjing go li woyotjlimi ame. Lilebo kjok dogo so li woyotjlimirē erōe. ³Pjāy wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjāy de Sbōrē, pjāy ber lōng sē jlokoyo Cristo tjok wlo. ⁴Ga pjāy ie Cristorē ber lōng sē jlokoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kalā goshko ga pjāy wen ba tjok eshko bakoe.

⁵E kjishko ga bomi wotjlik owa kēs li rayozia. Pjāy jek e go ame. Shji orkwosmono ē tjok lilem ga shji pē ba tjok lileme. Lilebo shāryako lilem li shāryēy lileme. Shji wotjlik lilebo owa shāryē oblē tjok lileme. Shji wotjlik dbur tōng bi kong erō lilem, e sbōpga jyāglo poshrēy lōng wleni kjishko. ⁶Ēye sgara shāng lilebo shāryē eni ga shāng Sbō kolē lilem, ga lono ga shdūya

Sbörë kjange. ⁷Dënashko ga pjây omshâryono eni bakoe. ⁸Gueniyo eerishko ga llëbo kës ëre rayozî pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shâryëy oblë kong ame. Oblë lâywëy owa ame. Tjłokwo łako llëm li lëy ame. ⁹Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjłik owa dënashko li go ame kjishko ga llëbo kës ëre shâryëy ame. ¹⁰Pjây kjłopswara Sbörë beno llong wotjłik oblë, ga dbar jek ga pjây kjłopswe jek këgong këgong ber baıya dik wlo, e miydëmi pjłú anmoyô wlo. ¹¹Eerishko ga pja judıore, de pja judıo llëmde, e llëno llëme. Pja doyo jyâ tak pjırde, de llëmde, e llëno llëme. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llëme. Pja parkaga tjwłëk shâng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwłô tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹²Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjırara beno ba nopga baıya. E kjishko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjây wopjłú oblë tjok, pjây wotöy, pjây wotjłik oblë kjishko iyado, pjây iirkë maling llëm bakoe. ¹³Pjây ëng włëk kar kar llëm, pjây włëp ëng tjok dey. Llëbo shâryara oblërë bomi kong owashko ga iozî ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shâryozî eni bakoe. ¹⁴Ga pjây ëng woydos ara kar kar jłokoyo. Tjwłô arayo li e. Shâryëmi eni ga pjây ber llong no kjılaraso wleni.

¹⁵Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjłú wlo, pjây ber no kjılaraso wleni wlo. E kjishko ga pjây mâr ber llong Cristo go, shâryëmi eni wlo. Ga pjây llong wopjłú Sbô tjok iyado. ¹⁶Cristo tjłokwo pjłú li woyotjłizî iyado. Pjây ëng pıs e go. Pjây ëng poshdûs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos llong wopjłú Sbô kong. Poshrëzî tëkwo oblë oblë go. ¹⁷Llëye lëmi, llëye shâryëmi dö ga shâryozî Tjłapga Jesús ko go, ga pjây llong wopjłú Data Sbô tjok iyado ba kjishko.

Shji jëk oblë tjok sorë

¹⁸Walëga orkwosmok llong pjir, bomi łanmaga kolozî, pjây Tjłapga Jesús tjłokwo kjraga kjishko.

¹⁹Domerga orkwosmok llong pjir, bomi boyga woydozıa. Pjây kjang ba tjok llëme.

²⁰Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekëga, e kolozî iyado. Eni ga Tjłapga ber sôk wopjłúe.

²¹Dataga, pjây tjłë bomi wapga kong yôtso, iirkë łok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²²Parkagaga tjwłëk llong pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozî iyado. Pjây iya llongde, de llëmde, pjây parkos ba kong jłokoyo, Tjłapga Jesús bangkjërëmi kjishko, bomi sogoga ber llong wopjłú bomi tjok wlo llëme. ²³⁻²⁴Miydëmi pjłú ga pjây potjwłëga Tjłapgarë. Llëbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shâryëmi dö ga shâryozî yôtso, shâryëmi llong Cristo kong wleni, shâryëmi llong nopga kong wleni llëme. ²⁵Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjishko ga ëye llëbo owa shâryono ga shdüya, llëbo owa shâryara li kjishko.

4 ¹Parkaga sogoga, pjây kägäyo sôk kjłara kjok dogo, e woyotjłizıa. E kjishko ga pjây opshâryos bëy bomi parkagaga tjok.

²Pjây uunkong syôshtë Sbô kong iyado, pjây sjen llëme. Pjây llong sjëk iyado. Pjây llong wopjłú Sbô tjok iyado. ³Pjây syôshtë borwa kjishko bako, Cristo tjłokwo jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sôk kjërshko e

kjishko. ⁴Woyde ga tjłokwo li lër yõtso, kukoba wëlë wło. E kjishko ga rokozi Sbō kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵Pjāy lōng tjłokwo kragaga llem li tjokshko ga pjāy opshāryos bēy, Sbō tjłokwo roy pjłú lēmi ba kong ga pjłúshko ga lōzī iyado, pjāy dbar jek llēme.

⁶Woyde ga pjāy lan ba tjok yõtso, kuya lok ga ber wopjłú wło. Woyde ga llēye kjakroke bomi kong dō ga dboryēmi sorē miydēmi lōng pjir tjan.

Kjibokwo pjirzlong

⁷⁻⁸Bi kjłara Tíquico, e parkē shāng Tjłapga Jesús kong bor tjok pjłú iyado. E woydēr ara. E ichēr jek bomi shwoy bor roy sōk bomi kong, pjāy ber lōng wopjłú wło, pjāy wosonkē llem wło. ⁹Bi kjłara Onésimo, e bi kjłara jłokoyo. E woydēr ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichēr jek Tíquico yorkē. Llēbo jēk jong na sorē lāywe bomi kong drete.

¹⁰Aristarco shāng na kjērshko bor tjok bakoe. «¿Pjāy yonde?» lē bomi kong. Bernabé kjłarayo ko Marcos, «¿Pjāy yonde?» lē bomi kong. Jek āār bomi shwoy ga włokjrozī yõtso, e lōror bomi kong tjan. ¹¹«¿Pjāy yonde?» lē Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkē shāng Sbō ber no pjłuyo sorē li roy lē oba kong. Bor kjimtagaga lōng li tjrēko, judioga lōng domerga doglō mya ēre dōe.

¹²«¿Pjāy yonde?» lē Epafrasde bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkē Cristo Jesús kong. E syōshhtë Sbō kong bomi kjishko jłokoyo iyado, pjāy mār Sbō go jłokoyo wło, llēye woyde Sbōrē li miydēmi pjłú wło, shāryēmi eni iyado wło bakoe. ¹³İnor om go ga parkē bomi kong kjang iyado, parkē Laodicea sogga, Hierápolis sogga kong eni bakoe.

¹⁴Lucas, no dwłomnega woydēr ara li, «¿Pjāy yonde?» lē bomi kong. Demas omlē bomi kong eni bakoe.

¹⁵«¿Yonde?» lēmi Laodicea sogga kong, Ninfa^a kong, Jesús tjłokwo kragaga tōn lōng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶Kjibokwo ēre lōromi pjirshko ga ichēmi jek Jesús tjłokwo kragaga lōng Laodicea kjokyo kong, lē lok eshko bako wło. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong li lēmi pjāydē bakoe.

¹⁷Pjāy tjłē Arquipo kong ga «Pak twara Tjłapgarē bop kong li shāryos pjire» lēmi ba kong eni.

¹⁸Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sōk kjērshko woyojemi llēme.

Rokēr Sbō kong ga ba wopjłú li kjishko ga pjāy kjimte ara.

Primera Carta a los Tesalonicenses

Kjibokwo ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłökwö łaga Jesús āska włeniyo. Dēna-shko ga öör Jesús roy pjłú lë Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjłara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llēm włeniyo iirkono ara ba kong, ga Pablo tōktong ey dwayo.

Jesús tjłökwö kjaragaga lōng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjışhko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjrë e go wlo.

Llëbo shāryara Sbörë epga kong pjłú, ga Pablo beno wopjłú e kjışhko li tara ba kong. Epga shdungoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dēnashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mār Jesús go jek kēgong kēgong. Epga ichara Jesús tjwe irōng obi dbaryo li koshë wopjłú bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano,^a Timoteo tjok.

Jesús tjłökwö kjaragaga lōng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjāy Data Sbö nopga, pjāy Tjłapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjłú li kjışhko ga pjāy kjimte ara, pjāy ie ber lōng włëp bakoe.

Llëbo shāryara Tesalónica sopgarë pjłú Sbö kong ara

²⁻³ Pjāy mār Tjłapga Jesucristo go kjışhko ga pjāy parkë pjłú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjışhko ga llëbo pjłú shāryëmi ba kong. Bi Tjłapga Jesucristo, e koshëmi lōng wopjłú iyado kjışhko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjāy wosonkë llēm, pjāy pak shāryë pjłú iyado. E kjışhko ga tjawa wopjłú Sbö tjok iyado. Tjawa syōstëshko ga tjawa syōstë bomi kjışhko, ga llëye pjłú shāryëmi lōng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjāy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjłökwö roy pjłú lōrorwa bomi kongshko ga kuromi dö llēm, Sbö dbo ara li ĩnomi bako, ga pjāy kjimtara Sbö Sëyarë tjłökwö li kjrë jłökoyo. Miydërwa e go ga pjāy kjaraga Sbörë om go. Tjawa lōng bomi tjokshko ga tjawa opshāryono bomi kong sorë li, e miydëmi lōng pjłúe. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjāy kjimtara Sbö

a 1.1 *Silvano*, e kowëba *Silas* bakoe.

Sëyarë beno löng wopjlúe. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesús opshäryono sorë li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷Eni ga llëye shäryoromi pjílú li, e beno pjílú Jesús tjölkwö kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo. ⁸Bomi kjishko ga Tjlapga Jesús tjölkwö roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjäy mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjäy roy lërwa ë kong ame ga pjílú, kura lok tjän kjishko. ⁹⁻¹⁰Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomi shwoyshko ga tjawa wlojkroromi löng wopjlúe. Eshko ga bomi sböpga jyäglö tjeng li rayoromi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök së jlokoyo li kong, pjäy parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sbörë iröng obi. E bi döga, no shdüzlong dbaryoshko ga shji shdüya Sbörë llëm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirë löng. Pjäy roy lëba löng eni.

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

2 ¹Pjeyoga, miydëmi pjílú ga tjawa jek öör tjeng bomi ik li beno pjílú, owa llëme. ²Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomi shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimtara Sbörë ba tjölkwö roy pjílú lë bomi kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³Tjawa tjölkwö löno pjlo bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë ë tjok llëme. Eyë jyäpgwërwa wlo lororwa llëm bakoe. ⁴Dënashko ga tjawa tjläna Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjölkwö roy pjílú laga oba kong. Tjawa tjläno, nopga ber löng wopjlú borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjläno, Sbö ber wopjlú borwa tjok wlo, shji wotjlík löng llë iya sök wëlë kjishko.

⁵Miydëmi pjílú ga tjölkwö wolëso ber pjílú oba kong wlo li lorwarë llëme. Miyde Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe. ⁶⁻⁷Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjölkwö roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjäy kjwe ichororwa borwa kjimtë dbo go ga pjílúe. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomi tjok, mekëga ba wapga dë wleni. ⁸Pjäy woydërwa ara. Sbö tjölkwö roy pjílú lororwa bomi kong wopjlúe. Gueniyo erö llëme. Tjawa wopjlú bomi tjok kjishko ga tjawa opyono beno löng llë pogo shäryë bomi kong wlo. ⁹Pjeyoga, tjawa löng Sbö tjölkwö roy pjílú lë bomi kongshko ga eyë kong pak twërwa woydë llëme. E kjishko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa dröno däw, dli llë wlek borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llëmdo?

¹⁰Pjäy omïno löng, ga Sbö omïno bakoe. Tjawa löng pjäy Jesús tjölkwö kjrägaga tjokshko ga tjawa jëk löng pjlo bek, tjawa pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹Miydëmi pjílú ga dataga opshäryë ba wapga tjok sorë ga tjawa opshäryono pjäy kjlära kjlära tjok eni bakoe. ¹²Pjäy poshdunorwa, pjäy dbokjrë wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe. Sbö, e tjwlo ara, ga pjäy roke ber löng ba tjok, sök no pjiluyo iyado lishko. E kjishko ga pjäy löng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbö ber sök wopjlú bomi tjok wlo.

¹³Sbö tjölkwö roy pjílú li, e nopga i llëme. E Sbö i. Ga kuromishko ga tjölkwö li kjroromi jlokoyo eni. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado.

Tjłökwo li kjroromi kjishko ga pjây kjłopswara beno wotjłik oblë. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so lirë. Sbö tjłökwo kragaga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lōng Judea kjokyo li shdunga ba pjeyoga judioga obi lirë eni bakoe. ¹⁵ Judioga ëre, e Tjlapga Jesús zrōga, Sbö tjłökwo lagaga tek dēnashko so li zrōga bakoe. Tjawara ichara łok to kjok shto oblë. Sbö wopjłu ba tjok łok llëme. Epga lōng nopga uunkong włoyo. ¹⁶ Tjawa tjłë woydë nopga judio llëm wleniyo kong, dōya Sbörë włoshko ga tjawa ichara łok ba shäryë llëme. Eni ga llëbo owa shärye łok jek kēgong kēgong. E kjishko ga Sbö iirkë ara ba kong, ga epga shdūya dōrōe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bāng dwayo dbar kjwōbö ga shji ëng ik llëm, gueniyo pjây woyotjłinwa ara. Ga pjây ĩnwa woydë ara kjishko ga tjawa drōno ara jek bomi ik włö. ¹⁸ Tjawa wotjłino jek bomi ik łororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ik łoror pjłöböso, gueniyo tja sona Ärë. ¹⁹ Tjawa lōng Tjlapga Jesús tjwe irōng obi li koshë lōng wopjłue. Eshko ga tjawa ĩan wopjłu bomi kjishko ba tjok, tjłökwo łororwa bomi kong li kjroromi jłökoyo kjishko. ²⁰ Jłökoyo ga bomi kjishko ga tjawa lōng wopjłu, woowa llëme.

Timoteo öör ba ik

3 ¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ik, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjłara, e parkë shāng Sbö kong, Cristo roy pjłü lë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimtë, pjây mār Jesús go jek kēgong włö, ³ llëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjłik Jesús rayë llëm włö. Shji shdungoba song eni, e miydëmi lōng pjłue. ⁴ Tjawa lōng bomi tjok obishko ga llëbo wen tjwe bi kong owa ara łororwa bomi kong. Ga miydëmi ga shäryono eni. ⁵ E kjishko ga llëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ik, pjây mār lōng Jesús gore ĩya włö. Pjây woyotjłin ara, pjây jyāpgwara Ärë ga pak shäryororwa li beno tjwłö ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shāng irōng obishko ga pjây roy sōra pjłue. Pjây mār lōng Jesús go iyado lë. Pjây ëng woydë ara kar kar lë. Tjawa woyotjłimi, woydëmi lōng iyado lë. Tjawa ĩmi woydë ara, pjây ĩnwa woydë sorë ga eni lë bakoe.

⁷ Pjeyoga, llëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber lōng wopjłu, pjây mār lōng Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mār lōng Tjlapga Jesús go jłökoyo li roy kurorwa. E kjishko ga tjawa beno lōng wopjłu anmoyō. ⁹ Tjawa wopjłu Sbö tjok ara bomi kjishko. Tjawa syōsthtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjłu erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äär bomi ik obi włö, pjây kjimterwa mār Jesús go jek kēgong włö bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydërwa ga bi Data Sbö, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äär bomi ik włö. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek kēgong, pjây kjimte oblë woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber lōng wokjang jek kēgong, pjây jek lōng pjłö bek włö, Tjlapga Jesús tjwe irōng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjokshko ga pjây pogo llëye dret bi Data Sbö bokso włö. Rokërwa uunkong eni.

Shji jêk sorë, Sbë ber wopjîú bi tjok wîo

4 ¹Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjîókwo lê bomi kong kjrina obi. Dênashko ga pjây pinorwa jêk sorë, Sbë ber wopjîú bomi tjok wîo, ga shâryëmi lîng eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga shâryëmi eni jek kègong kègong anmoyô. ²Miydëmi pjîú ga tjîókwo îororwa bomi kong-shko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³Lîeye woyde Sbërë li, e eni: Pjây jêk lîng pjîo bek ba bokso îyado; shji orkwosmono ë tjok lîem ga shji pê ba tjok lîeme; ⁴lîebo owa shâryëy bi doyo om go li go lîeme; pjây opdë yôtso, pjîo bek dey; ⁵nopga Sbë miydë lîem wleniyo sôya ba wotjîik owa lîrë, lîebo owa shâryë ba doyo go, gueniyo shji omshâryë baiya dik lîeme. ⁶Shji shdûya Sbërë jîókoyo lîebo ëre kjîshko. E îororwa bomi kong tjân. E kjîshko ga lîebo shâryëy eni oblë kong lîem, ëye jyâpgwëy, lîebo owa shâryë wîo lîem bakoe. ⁷Shji rokara Sbërë, shji ber lîng lîebo bëy shâryë wîo, shji ber lîng lîebo owa shâryë wîo lîeme. ⁸Eni ga ëye tjîókwo ëre kjrë woydë lîem ga lîebo owa shâryë shâng nopga kong lîem, shâryë shâng Sbë kong. Sbë Sëya twaga bomi kong li, Sbë li e.

⁹Pjây pina Sbërë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dô wleni. Eni kuzong ga lîebo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjîshko lîeno lîeme. ¹⁰Shâryëmi lîng eni pjeyoga lîng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shâryozî eni jek kègong kègong anmoyô. ¹¹⁻¹²Pjây parkos wîep bomi orkwo om go go, oblë barwëmi lîem wîo. Pjây mâr oblë go lîem, pjây mâr bomi pak om go li go shara, îororwa bomi kong sorë li eni. Shâryozî eni, pjây bangkjre nopga oblërë wîo.

Tjîlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga lîeye wen ba tjok dô li woydërwa ga miydëmi. Ëye woîonoshko ga pjây ber lîng woydë, nopga lîebo koshë lîng lîem wleniyo dik lîeme. ¹⁴Miydëy pjîú ga Jesús woîono, ga woshrra Sbërë iröng obi. E kjîshko ga miydëy ga ëye mâr lîng Jesús go ga woîono ga woshre Sbërë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵E kjîshko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji lîng së obi li jem woîono tjeng li bâm go lîeme. Tjîókwo ëre îaga Tjlapga Jesúsde. ¹⁶Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga ôö lê jîókoyo, bi ichokîo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjîë. Sbë wîi, e pjîukyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tîono beno tjeng Cristo tjok, ga woîono tjeng ga woshre bâm go. ¹⁷E irgo ga shji beno lîng së li, shji sôya jem ba tjok pjâng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber lîng ba tjok. ¹⁸Tjîókwo ëre lôzî ëng kong, pjây wokjang wîo.

5 ¹Pjeyoga, lîebo ëre shâryë îlono, kjok orë, e tërwa bomi kong lîeno lîeme. ²Miydëmi pjîú ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy lîng lîemshko, oba tjwe îürkë shkë wleni. ³«Shji lîng pjîú» lëbashko ga ba pjikkîo li tjwe eshko, walë wîoshko dôro ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye dâr kjîlara lîeme.

⁴Pjeyoga, nopga tjwe lîebo îüyotkëshko ga shji wîëya lîng «îLîë!» lëy. Gueniyo pjây lîng kjok ro sî roy wleni lîeme. E kjîshko ga Tjlapga li tjweshko ga pjây wîëya lîng «îLîë!» lëmi eni lîeme. ⁵Pjây dba so, shji shkë so lîeme.

⁶E kjishko ga e woyotjłimi lōng iyado. Nopga oblē omwoyotjłik lłēm, lōng pē włeni. Gueniyo pjāy opshāryē eni lłēme. Woyde ga shji lōng sjēk iyado. Lłēbo shāryēyshko ga woyde ga woyotjłiy yōtso guing. ⁷Ēye pē ga pē shkē. Ēye nelōtkē ā ga nelōtkē shkē. ⁸Gueniyo shji dba so ēre, woyde ga shji lłēbo shāryē ga woyotjłiy yōtso guing. Shji mār Jesús go, nopga woydēy ara bakoe. Shāryēy eni, shji opwłikē włō, ēngkjwagaga opwłikē ba worbu włikokłō go włeni. Shji dōya Sbōrē lłono, e koshoydē. Shāryēy eni, shji opwłikē włō, ēngkjwagaga opwłikē ba kā włikokłō go włeni.

⁹Shji kjrara Sbōrē, shji dōya Tjłapga Jesucristorē włō, shji shdūya włō lłēme.

¹⁰Jesucristo wołono bi kjishko. E kjishko ga tjwe irōng obishko ga shji wołono tjeng lı, shji lōng sē obi lı, shji sōya uunkong ber tjeng ba tjok iyado włō. ¹¹E kjishko ga pjāy ēng kjimtos kar kar, pjāy wokjankē jek kēgong kēgong włō, tek shāryēmi lōng sorē ga eni.

Jesús tjłōkwo kjragera jēk ēng tjok sorē

¹²⁻¹³Pjeyoga, nopga kjrara Tjłapga Jesúsdē parkē bomi tjreko włō. Epga, e bomi kągāyo, bomi poshdungga bakoe. Lōng parkē ara. E kjishko ga bangkjrozı, tjwłō ara łozı, woydozı ara bakoe. Pjāy lōng wopjłū ēng tjok kar kare. ¹⁴Rokērwa bomi kong ga nopga parkē woydē lłēm lōng lı poshdūzı jlōkoyo. Nopga kjimtako lı kjimtozia. Nopga wosong lı kjimtozi, wokjankē włō. Pjāy kwłeya oblē kjimtē maling lłēme. ¹⁵Pjāy sjēke. Lłēbo owa shāryēba bomi kongshko ga pjāy omshāryē ba kong eni lłēme. Pjāy lłēbo shāryos pjłū ēng kong iyado, shāryozı oblē kong eni bakoe.

¹⁶Pjāy lōng wopjłū iyado. ¹⁷Pjāy syōstē Sbō kong kjok orē pogo. ¹⁸Pjāy wopjłū Sbō tjok lłēbo uunkong kjishko. Woyde Sbōrē ga ēye tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshāryē eni.

¹⁹Sbō Sēya pak lı, e sōy lłēme. ²⁰«Tjłōkwo łara Sbō Sēyarē bor kong lı lēr bomi kong» lē ērēshko ga kuy lłēme lēy lłēme. ²¹E kuzı, woyotjłizı yōtso dey. E irgo ga tjłōkwo lı bek włeni ga e kjromirē, ²²gueniyo tjłōkwo lı owa włeni ga e kjrēy lłēme.

²³Shji lōng włēp łaga Sbōrē. Ga woydērwa ga pjāy ie Sbōrē om go ber tjeng dboy ba kong, pjāy jēk lōng pjłō bek ba bokso włō. Ga bomi sēya, bomi wotjłik, bomi doyo, e de yōtso, bi Tjłapga Jesucristo tjwe irōng obi dbaryoshko ga pjāy pogo lłēye dret ba bokso włō. ²⁴Pjāy rokara Sbōrē, ga pjāy raye lłēme. Shārye eni e kjishko.

Kjibokwo pjirzłōng

²⁵Pjeyoga, pjāy syōstē Sbō kong borwa kjishko.

²⁶Pjāy woydērwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lłēmi ēng kong wopjłūe.

²⁷Rokēr bomi kong ga kjibokwo ēre lłēmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjłapga Jesúsdē eni.

²⁸Rokēr Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjłū lı kjishko ga pjāy kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë Tesalónica sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjlökwo łaga Jesús āska włeniyo. Jesús wołono, ga woshara Sbörë iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlë ba tjlökwo kragaga kong ga łlono ga tjwe iröng obi łe. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlë ga Jesús shrono shäng iröng obi tjan, e kjishko epga parkë ame ga pjłue łe eni. Kuya łok ga Jesús tjlökwo kragaga löng eshko łi kjone kjone omtjlökwo kjrono, ga parkono łok ame.

E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo ëre llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorë łi miyde łok wlo. Jesús tjawyde iröng llëm obi łi tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjłara obi Ā dbo łi tjok, ga nopga jyāpgwe ara łi tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga eye mār löng Jesús go llëm łi shdüya kjang łi tara ba kong. Ga epga ichara ber löng parkë, Jesús shrono iröng obi guing.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë epga kong kjwara. Ēre tjok ga kjwo pjök.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Silvano,^a Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kragaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Pjāy Data Sbö nopga, pjāy Tjłapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbö kong, Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjlú łi kjishko ga pjāy kjimte łok ara, pjāy ie ber löng wļep bakoe.

Tjłapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjāy mār Jesucristo go jek kēgong, pjāy uunkong eng woydë ara kar kar jek kēgong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjāy shdungkoba ara. Gueniyo ga pjāy mār ber löng Jesús go iyado, ba tjlökwo rayëmi llëme. E kjishko ga tjawa lan Sbö tjlökwo kragaga tjok kjok shto oblë oblëshko ga pjāy lanyotkërwa wopjlue.

⁵ Pjāy shdungkoba eni kjishko ga miydëy ga Sbö tjwe no llgweya łi, e pjło beke. Nopga llgweyashko ga pjāy ie Sbörë ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdunggaga löng łi shdüya, ⁷ ga pjāy shdung löng łi ie woshtë, tjawa

a 1.1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsdë wen iök pjë jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä. ⁸Tjwe ëye Sbö miydë woydë llëm li, Tjlapga Jesucristo tjlokwo pjlu li kjrono llëm li, e shdungga. ⁹Epga, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bokshto dwayo. Ba dbo kälä iga lok ame. ¹⁰Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrëya ba nopga baiyarë. Eshko ga yëy le lok ba tjlokwo kragaga uunkongdë, pjäy omle eni bako, tjlokwo lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

¹¹Eni ga tjawa syöshtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbörë ber ba nopga wlo, ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte jëk pjlo bek, e ber wopjlu bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjlu shäryë woydë Sbö kong. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjlu li shäryëmi wlo. ¹²Pjäy jëk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko iëba ber kësang, tjwlo ara bomi kjishko. Ga pjäy ie ber tjwlo ara bakoe. Llëbo uunkong ère shäryë bi Sbö wopjlu li kjishko, Tjlapga Jesucristo wopjlu li kjishko bakoe.

Liëbo owa li sogo

2 ¹⁻²Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi, shji töya ber löng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjle ga «Tjlapga li shrono iröng tjan» le. Laga Sbö Sëyarë le bomi kong, laga tjawarë le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarë le bomi kong bakoe. Gueniyo jlo lëmi llëm, pjäy opshgawë e go llëm bakoe. ³Pjäy jyäpgwëba llë kjy llëme. Bäm go ga nopga opyë ber Sbö wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li äätë llëm obishko ga llëbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shäng jer wlo li e. ⁴E opyë ber Sbö wloyo, llëbo poshrëkoba Sbö wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrëdëba döe. Eshko ga opzrëk jëk aär ber sök Sbö u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjle oba kong ga «Sbö li tja» le.

⁵Tja shäng bomi tjok obishko ga llëbo ère loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llëmdo? ⁶Dbar iara Sbörë, llëbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shäng kjlara, ba dbar li äätë llëm obi wopro ga tjwe llëm wlo. Ba shaga li ë miydëmi tjan. ⁷Sbö moskwoga löng parkë ara tjan, gueniyo ga llëbo owa sogo li wen tjwe llëm, ba shaga li kjara Sbörë guing. ⁸Eni ga llëbo owa sogo li wen eshko jä. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dö ga e pjiya ber drete. Ikoba e goshko ga ba dbo li kësang anmoyö.

⁹Llëbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ärë. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye oblë oblë. Ga oba jyäpgwe e go. ¹⁰⁻¹²Owa shärye llë pogo, nopga pjir tjeng li jyäpgwe e go wlo. Nopga li pjir, tjlokwo bek li woydara llëm kjishko. Tjlokwo li kjrara kjwe ga döktong e go. Gueniyo tjlokwo bek li kjrara llëme. Llëbo owa shäryara löng wopjlu. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpgwe llëbo owa lirë, tjlokwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang iyado

¹³⁻¹⁴Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Pjäy kjrara tek dämärshko, pjäy döya wlo. Ga Jesús tjlokwo roy pjlu lororwa bomi kong. E go ga pjäy rokara Sbörë, ga tjlokwo bek li kjroromi, ga pjäy iara Sbö Sëyarë jëk löng pjlo bek Sbö bokso. Pjäy döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjwlo ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁵Eni ga pjeyoga, pjäy löng wokjang iyado. Tjlokwo lororwa bomi kong li, tjlokwo tororwa, ichororwa jëk bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjlü li kjishko ga shji ie lok dbokjrë iyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshe wopjlü wlo bakoe. ¹⁷Eni ga woydërwa ga pjây ie lok dbokjrë, pjây wosonkë llëm wlo, ba tjlokwo roy pjlü lëmi iyado wlo, llëbo pjlü li shäryëmi iyado wlo bakoe.

«Pjây syöshtë borwa kong» lara Pablorë

3 ¹Era eni ga pjeyoga, pjây syöshtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjlokwo roy shdär kjone pogo wlo, tjlokwo li kjrëba wopjlü wlo bako, pjây omkjrono sorë ga eni. ²Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjây syöshtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjây ie ber löng wokjang iyado, pjây wlike, pjây lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo. ⁴Miydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlokwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng iyado, ga rayëmi llëme. ⁵Woydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjây kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjây wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjrëko, tjlokwo pinorwa bomi kong li kolë löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlokoyo ga pjây jëk lok ba tjok llëme. ⁷Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjlüe. Bëy wlo ga pjây jëk eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸Ëye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, ëye barwërwa llëm wlo. ⁹Pjây ichororwa borwa kjimtë dbo go kjwe ga pjlüe. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa imi wlo, pjây omshäryë eni bako wlo. ¹⁰Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjlä bomi kong ga «Ëye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹Gueniyo roy kurorwa ga pjây kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹²Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjwleya lok e go wlo.

¹³Pjeyoga, pjây kwleya llëbo pjlü shäryë llëme. ¹⁴Ëye kjibokwo tororwa bomi kong ëre kolë llëm ga pjây jëk lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo. ¹⁵Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzï bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶Shji löng wlep laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok iyado, ga pjây ie ber löng wlep, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlü li kjishko ga pjây uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo

Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö läga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lära Pablorëshko ga tjökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga parkë shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjökwö kjrägaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkoshko ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong. Woyde ga Jesús tjökwö kjräga kägäyoga parkë sorë li tara ba kong. Nopga wley pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Lëbo owa shärye Jesús tjökwö kjrägaga löng eshkorë li lligweya sorë li tara ba kong bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjökwö roy läga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorë li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlep bakoe.

Nopga oba ping tjökwö bek llem li go wleniyo

³⁻⁴ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjökwö bek llem li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoshko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjle nopga löng eshko li kong ga «Tjökwo bek llem li ley ame. Lëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li ley ame. E jyö bakoe. Ga pjäy kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, ley ga pjir lëme. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba englë kar kar erä. Woyde Sbörë ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryë wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjökwö kjrägaga eng woydë ara kar kar wlo. Shji eng woydë wlo ga woyde ga lleye owa woyotjliy llem, lëbo pjlu miydëy li shäryëy eni, shji mär Jesús go jökoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryë löng ame. Lëbo tjwlo llem li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyë woydë ber löng no pingga kjok lligwekklo tara Moisésdë li go. Le löng jlo wleni, gueniyo jökoyo ga lleye le löng li, e lë loklo miyde löng lëme.

⁸ Miydëy pjlu ga kjok lligwekklo li, e pjluë. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlu guing. ⁹ Kjok lligwekklo li, e twara Sbörë beno oba jek löng pjlo

bëy li ilgwekklo llëm, e twara beno oba jëk löng llëbo owa shäryë li ilgwekklo. E beno ëye kjok ilgwekklo kolë llëm li ilgwekklo, ëye llëbo owa shäryako llëm li miydë pjlu gueniy o shärye enido li ilgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwlo llëm li ilgwekklo, ëye owa shäryë enido li ilgwekklo, ëye Sbö kolë llëm li ilgwekklo, ëye Sbö bangkrë llëm li ilgwekklo, ëye ba data, ba mekë zrök li ilgwekklo, ëye no oblë zrök li ilgwekklo, ¹⁰ ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm tjok li ilgwekklo, domer pë domer oblë tjok li ilgwekklo, ëye no shak ga soyneya oblë kong ä li ilgwekklo, ëye jyörkë ä li ilgwekklo, ëye tjlä jlokoyo gueniy o oblë jyöyotke shdungoba wlo ä li ilgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlokwo bek li shäryayde löng llëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu lë oba kong. Sbö, e wopjlue.

Pablo kjimtara Tjlapgarë ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbö läywër shäng owa, ba tjlokwo kragaga irpjan shäng, llëbo owa shäryër ba kong wlo. Gueniy o eshko ga tja songe lara Sbörë, llëye shäryër shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlokwo kjrotë llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdë ga tja ina bi pjluo Cristo Jesüsdë ga parkaga pjlu wleniy o, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryër wlo. E kjishko ga tja wopjlu ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblë woydë ara baïya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ëre kjing go nopga owa li döga» lëba eni iyadoe. E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjishko ga tja songe lara Sbörë, ga tja kjimtara, iya nopga mär löng ba go lirë wlo. E go ga miydë lok ga Jesucristo, e iirkë bi kong maling llëm, ga ëye omtjlokwo krë ga kjimte, ga ie ber löng së iyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbö, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado. Bi pjluo sök iyado, wolon llëm, igöy llëm, Sbö kjilaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño bi kong. Tjlokwo lër bop kong shäryëp wlo li ëre, e lër bop kong, pak lara lok tek dënashko li shäryëp pjlu anmoyö wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlokoyo, ga llëbo pjlu miydëp li shäryëp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jëk Sbö tjok ame. ²⁰ Himeneo omshäryono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbö, e läywe owa ame wlo.

Shji syöshtë sorë

2 ¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshtos Sbö kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlu shäryara li kjishko ga pja tjlä ba kong ga «Tja wopjlu bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syöshtë pjlunga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlep wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbö poshrëy ga pjlu, llëye woyde Sbörë li shäryëy ga pjlu bakoe. ³ Shji syöshtë eni, e pjluë. Shäryëy eni ga Sbö bi döga ber wopjlu bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlokwo bek li miydë lok wëlë bakoe. Tjlokwo bek li, e eni: ⁵ Sbö, e kjilaraso; bi iaga ber löng wlep Sbö tjok li, e kjilaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwëkklo wlo, epga där wlo. Tjlokwo ëre

dbaryo iara Sbörë beno li öötong tjän. ⁷E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjökwö roy läga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llême. Tja tjlä shäng beke. Tja ichara tjökwö bek li roy lë nopga judfo llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syöshtë Sbö kong. Gueniyo ga orkwo poyong syöshtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë ë kong llëm, ëng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötso. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, iya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo lë ga käkzong poshäre ara anmoyö, dbur sho shöylör pje ara, shwong tjwlo ara wleniyo pjüya ga owa. ¹⁰Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlu shäryade dey. Walëga Sbö poshrëga lë ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹Ëye shäng Sbö tjökwö roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dboryë lok llême. ¹²Nopga ëng töno löng Sbö tjökwö roy lë ëng kongshko ga walëga ichër domerga ping llême. Domerga ichaga ber walërë llême. E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä. ¹³Adán, e shäryara Sbörë bäm go. Eva, e shäryara ba irgo. ¹⁴Jyäpgwara Ärë li, e Adán llême. Evara jyäpgwara, ga llëbo owa shäryara. ¹⁵Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbö go, oba woydë pjlu, jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ikoba pjlu wlo. Shärye lok enira där.

Jesús tjökwö kjruga kägäyoga

3 ¹Oba tjlä ga «Ëye wotjlik opyë ber sök Jesús tjökwö kjruga kägäyo ga wotjlik llëbo shäryë pjluë» lëba eni. E eni jlöe. Tjökwö ëre kjrako. ²Eni ga ëye pak ëre shäryë wlo ga woyde ga e llëbo owa shäryono lëba ga äe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjliya yötso guing, jëk shäng yötso, pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga ëbo tjwe ba shwoy ga wlo-kjre sök wopjlu iyado. Woyde ga oba ping pjlu wleniyo. ³Woyde ga nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm bakoe. Woyde ga shäng wopjlu wleniyo, ëng dboryë oblë tjok ä wleniyo llëm, dbur siyo llëm wleniyo bakoe.

⁴Woyde ga ba pjeyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e köle, bangkjre ba wapgarë pjluë. ⁵Shärye ba ushko eni llëm ga Sbö tjökwö kjruga de sorëro?

⁶Jesús tjökwö kjruga löng kjwle jä wleniyora, e iëy ber no kägäyo wlo llême. Llëm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlo ara» lë ba pjlushko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷Woyde Ärë ga Sbö tjökwö iëba ber tjwlo llême. E kjishko ga woyde Sbörë ga tjökwö kjruga kägäyo li, e bangkjre tjökwö kjruga llëm wleniyo lirë bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbö tjökwö iëba ber tjwlo ara wlo.

Jesús tjökwö kjruga kägäyo kjimtaga

⁸Woyde ga Jesús tjökwö kjruga kägäyo li kjimtagaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga tjlä bëy wleniyo, nelötkë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁹Woyde ga tjökwö pina Sbörë bi kong li, e söya lok jlökoyo, jëk e go. Woyde ga llëbo pjlu miyde li shärye eni iyado bakoe. ¹⁰Woyde ga tjliy bäm go guing. Inoy ga llëye owa shärye llëm ga ber tjökwö kjruga kägäyo kjimtaga eshko jä.

¹¹Woyde ga walëga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bang-kjrëba wlo. Woyde ga no läywe owa ä wleniyo llëme. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjliya yotso guing wleniyo. Woyde ga llëye le ë kong ga shärye eni wleniyo bakoe.

¹²Tjlokwo kjraga kägäyo kjimtaga li, e woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³Llëbo pjlu shäryara ba pakshko ga iëba ber tjwlo ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorë le oba kong, ga llëye bangkjre llëme.

Jesús tjlokwo, e tjwlo ara anmoyö

¹⁴⁻¹⁵Tja wotjlik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono miydër llëme. E kjishko ga tja jek aär maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jek bop kong, woyde Sbörë ga ba wapga jëk sorë li miydër kjibokwo ëre go wlo. Shji Jesús tjlokwo kjrägaga, shji Sbö wapga. Sbö sök iyado. Ga ba tjlokwo bek li, e twara beno bi kong, söy wlo, e jlöe lëy oblë kong wlo bakoe.

¹⁶Ba tjlokwo jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjlokwo ëre tjwlo ara anmoyö jlokoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ëre kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E ina Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy lara ba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwang jikong.

Tjlokwo kjararaba kjok ëre kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

Tjlokwo bek llëme

4 ¹Sbö Sëya tjle bi kong wëlë ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlokwo pimi löng li, e söya lok ame. Eshko ga jyäpgwe Ä sëyagarë, ga sëya li tjlokwo kjayde shara» le. ²Tjlokwo owa li, e laga nopga jyö ä wleniyorë. Llëbo owa shärye lokshko ga bangyo ba kong ame. ³Epga tjle ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llëme» le eni bakoe. Eshko ga jyörkonoe. Dli llë pogo, e iara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjlokwo bek li kjraga, dli llë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syöshtë ba kong, tjle ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» lëy eni. ⁴⁻⁵Llëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjlu, Sbö tjlokwo tak beno pjang eni kjishko, dli li syöyoshtoroy kjishko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llëme» lëy llëme. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjlu ba tjok dli li kjishko.

Timoteo poshduna Pablörë

⁶Bi pjeyoga Jesús tjlokwo kjraga li, e pīs tjlokwo ëre go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjlokwo bek söp shäng li goshko. ⁷Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong, shji kjimte Sbö kolë llëm wleniyo, tjwlo llëm wleniyo, e läywëba bop kongshko ga tjlokwo kup llëme. Pja drön ëë, pja opsguë jëk shäng pjlo bek Sbö bokso wlo dey. ⁸Shji drön ëë, bi doyo iëy ber kjlo kjang wlo, e ber bi kong pjlu jlokoyo. Eni gueniyo ga shji jëk shäng pjlo bek Sbö bokso, e tjwlo e kjinmo anmoyö. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ëre kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹Lëba eni li, e eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako.

¹⁰E kjishko ga shji parkë drön ara. Sbö sök iyado, no döga li e, ga ëye mär ba go ga döya uunkong. E kjishko ga shji löng ba koshë.

¹¹Pja to shäng oba ping tjökwö ëre go, ga ichos ba shäryë. ¹²«Pja mite jä. Tjökwo lëp borwa kong llëm e kjishko» lëba bop kongshko ga kolëp llëme. Pja tjökwo lëp pjü, pja jëk pjlo bek, oblë woydos pjü, pja mär Sbö go, llëbo owa shäryëp llëm bakoe. Shäryos eni, iya Jesús tjökwo kragaga löng lirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo. ¹³Tja äätë llëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjökwo buk li lë oba kong, oba pim tjökwo li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë li lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjökwo kraga kägäyo orkwo iono lok bop dü kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado.

¹⁵Tjökwo ëre woyotjlip ara, shäryëp yotso, pja jëk shäng ba shäryë jek këgong këgong ikoba uunkong wlo. ¹⁶Pja jëk pjlo bek, oba pim tjökwo bek li go eröe. Pja opdos yotso, e shäryëp wlo, ga rayëp llëme. Enira pja där, oba bop kuga li, e där bakoe.

Shji opshäryë ëng tjok sorë

5 ¹Tjlapga këkboga, e llëbo owa shäryono ga wlo kjang llëm, poshdüs yotso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop lënga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. ²Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlik llëbo owa shäryë ba tjok sira llëme.

³Syāpgara, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga kjimtozong. ⁴Gueniyo ga wapga, tjërğa tjok wleni ga kjimtaga ber epgarë. Sbö bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öotong këskëse. Era ba mekë, ba tjëtë beno syā li, e kjimtaga ber epgarë shara. ⁵Syā jlökoyo, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga e mär ber Sbö go eröe. Ber shäng syöshtë ba kong shkë dba, kjimte wlo.

⁶Gueniyo syā, e wotjlik Sbö llëm, to shäng llëye wen ba pjlushko li shäryë wleni ga e twlō ame, no wolono buk wleni. Era kjimtako llëme.

⁷Tjökwo ëre los Jesús tjökwo kragaga kong, llëbo shäryara lok owa lëba ga ä wlo. ⁸Ëye ba pjeyoga löng ba ushko li kjimtë llëm ga tjökwo kjrara li, e shärye shäng llëme. Sbö tjökwo kragaga llëm löng li ëmdë ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰Jesús tjökwo kragaga kjimtëy wlo li, e ko tëy kjibokwo go. Syāpga, e ko tëy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lëkong eröe. Woyde ga öör sök ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llëbo pjü shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjlo bek, ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjü, Jesús tjökwo kragaga äar ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjü wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syāpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹²Gueniyo ga syāpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llëme. Ko tëyshko ga tjë ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong

eröe» le jłókoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlőkwo łara Cristo kong jłókoyo li, e shärye łok ame. E shärye eni ga e lłëbo owa shäryayde. ¹³E shäryayde dö lłëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba łäywe, tjlőkwo łako lłëm li le bakoe. ¹⁴E kjishko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, łäywe bi włoyogarë lłëm wło. ¹⁵Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlőkwo rayono tjan, beno jëk löng Á tjok. Tjlőkwo ëre lër bop kong e kjishko.

¹⁶Eni ga walëga Jesús tjlőkwo kjruga, ba pjeyoga syäpga tjok włeni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjlőkwo kjruga obłë li kong lłëm wło, syäpga kjimtaga ërë lłëm löng li kjimte łok ga pjlú wło.

¹⁷⁻¹⁸Sbõ tjlőkwo tak pjang li tjlë ga «Sõgła parkoklo włeniyo, e ichëy dwła kjwokäkshko ga kjamo kbrochako lłëm, dwła li ue ga pjlú wło.»^a Tjlë obi ga «Ëye parkë ga e potjwłëkko.»^b E kjishko ga tjläpgaga Jesús tjlőkwo kjruga kägäyo parkë pjlú włeni ga woyde ga bangkjrëba pjlú, potjwłëkoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbõ tjlőkwo go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjrëba, potjwłëkoba pjlú, obłë obłë li kjinmo.

¹⁹Jesús tjlőkwo kjruga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjaraso dörë włeni ga tjlőkwo kjrëp lłëme. Woyde ga no sõya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E inorwa om go jłókoyo» le łok wło. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰Eshko ga lłëbo owa shäryono jłókoyo włeni ga woyde ga włongko oba bokso, bangkjrëba wło, omshäryë łok eni lłëm wło.

²¹Ëye lłëbo owa shäryono ga woydër ga lıgwes yõtso, beke. «Kjwe woydër ara kjishko ga shdun lłëme» lëy bi pjlúshko lłëme. «Kjwe woydër lłëm kjishko ga shdun ara» lëy lłëm bakoe. Sbõ, Cristo Jesús, Sbõ parkagaga kjok dogo so, e löng bop iga.

²²Jesús tjlőkwo kjruga kägäyo kjrëpshko ga shäryëp małing lłëme. Jëk shäng pjlo bekde ip yõtso guing. Lłëm ga shäng lłëbo owa shäryë włeni ga owa shärye shäng li ber pjlú bop kong lëba eni. Ga pja om go li lłëbo owa shäryë lłëme. ²³Gueniyo ga pja bögwõ bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdë dö lłëm, kjillgwo bo dyo dbo ara iopdë sira bakoe.

²⁴Kjone kjone lłëbo owa shäryono li miydëy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni lłëme. Miydëy lłëm, jëk sorë inoy yõtso guing. ²⁵Lłëbo pjlú shäryëy li, e eni bakoe. Olõ ga ikoba wëlë jekdo. Olõ ga igaba lłëm, gueniyo dbar tjwe kwara ga miydëba eshko jä.

6 ¹Ëye parkagaga tjwłëk löng pjir włeniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jłókoyo iyado, Sbõ łäywëba lłëm wło, tjlőkwo lëy löng li łäywëba lłëm wło bakoe. ²Ba sogo, e Jesús tjlőkwo kjruga włeni ga woyde ga bangkjre, parkë ba kong pjlú anmoyõ, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeyo Jesús tjlőkwo kjruga woyde ara włeniyo kjishko. Tjlőkwo lëp nopga kong wło, shärye łok wło li e.

Lłëbo tjwłõ ara

³Tjlőkwo łara bi Tjlapga Jesucristorë shäryëy wło li, e beke. Shji jëk pjlo bek Sbõ bokso sorë li miydëy e go. Ëye oba ping tjlőkwo obłë bek lłëm włeniyo go

ga ⁴krë ä wleniyo, llëye miyde llëme. Llëbo twjło llëm wleniyo le ëng kong kar kar ä, go swło wleni. Tjłe eni kjishko ga wotjłik owa oblë kong ba llëbo kjishko, ëng dboryë kar kar iir go, ëng lăywë owa, «Kjłara kjwe owa» le ba pjłushko iyado. ⁵Eppa ëngkwë ëng tjok li pjir llëm, wotjłik owa kjishko. Tjłokwo bek li miyde ame. Oba pıya łok Sbō tjłokwo go, dbur shak e go wło eröe.

⁶⁻⁷Shji jëk pjło bek Sbō bokso li, e twjło ara jłokoyo. Gueniyo woyde ga shji lōng wopjłú bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llëye sōroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye sōy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji lōng wopjłú bi llëbo tjeng li tjok. ⁸Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji lōng wopjłúe. ⁹Gueniyo ëye opyë woydë dbur ara ga llëbo owa shärye. Opsrek lōng ara ba wotjłik owa li go, gueniyo miyde lōng llëme. Eshko ga beno lōng song erä, to pjir wło. ¹⁰Ëye dbur woydë ara anmoyō ga dbur włëk wło ga llëbo owa shärye llë pogo. Kjone kjone wotjłik dbur włëk erä kjishko ga beno lōng măr Sbō go ame, beno lōng song erä.

Pablo tjłëno Timoteo kong, Timoteo dbokjrë wło

¹¹Gueniyo pja Sbō i kuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjłú li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjło bek Sbō bokso. Pja măr Sbō go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yōtso. ¹²Pja drōn ëë, pja măr Sbō go wło, łorop nopga ara kong dënashko sorë li eni, pja ber shäng së iyado Sbō tjok wło. Pja rokara Sbörë e kong wło. ¹³Rokër bop kong ga tjłokwo łos bor kong jłokoyo. Miydaga ber Sbörë, shji lōng së, llë pogo lōng së, e łaga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsde bako, era tjłokwo łono pjłú, Poncio Pilato bokshto. ¹⁴Llëye łoror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjłapga Jesucristo tjwe irōng obi guing. ¹⁵Dbaryo li wlëna Sbörë om go, ga öōtongshko ga tjwe eshko jă, ichak Sbörë.

Sbō, e wopjłúe.

Kjok ëre uunkong ichaga li e eröe.

Pjłupga uunkong pjłuyo li e.

No kăgăyoga uunkong kăgăyo li e

¹⁶Wolōn llëm sōk iyado li e eröe.

Iōk jong kjwara shjiy, kălă lletllet wleniyo,

ëye äär eshko ga äe.

Sbō sōk iōk shjiy li roshko.

Ëye omıydë llëm,

ıgöy llëm bakoe.

Poshrëkko iyado li e.

Dbo ara iyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹No kjone kjone dbur ara kjok ëreshko. Pja tjłe ba kong ga «Bomi dbur kjishko ga pjây twjło ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e iyado llëm kjishko ga pjây măr bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbō, e sōk iyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber lōng wopjłú wło. E kjishko ga pjây măr ba go erö dey. Llëbo pjłú shäryozıa. Shäryoromi eni li, e twjło ara, bomi dbur kjinmo. Oblë imi ga song ga bomi llëbo shdözı ba tjok wopjłúe. Eni ga llëbo twjło ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjây ie Sbörë ber lōng së iyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjlokwo roy lë oba kong wlo. Eni ga shäryos yotso. Lëbo tjwlo llem lanyotkeba löng li, e jyö erä. Tjle löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga kjok miyde lok sira lëme. Ba tjlokwo li kup lëme.

²¹No kjone kjone, tjlokwo ere kjrara, ga beno löng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo

Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłökwö łaga Jesús āska włeniyo. Domer shäng kjłara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sők Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjłú łara Pablorëshko ga tjłökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjłú lë kjok shto oblë oblë.

Pjłara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjłú łara kjishko. E irgo ga döraba ey dwayo. Łu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyōshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjishko, ga woyde ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo sők Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjłökwö kjrägaga shduna ara kjone pogo. E kjishko ga Timoteo ichara Pablorë ber shäng măr Jesús tjłökwö go jłökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjishko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kjwara. Ëre tjok ga kjwo pjök.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjłökwö roy łaga Cristo Jesús āska, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok li roy lë oba kong wło.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor wa włeni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjłapga Cristo Jesús kong ga ba wopjłú li kjishko ga pja kjimte łok ara, pja songe le iyado, pja ie łok ber shäng włëp bakoe.

Tjłapga Jesús lōkyokjrëy lłëme

³ Tja parkë Sbö kong jłökoyo, bor tjłapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Lłëbo pjłú miydër li shäryër eni lër bor pjłushko. Shkë dba ga tja syöshtë ba kong bop kjishko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydë jłökoyo, tja ber wopjłú wło. ⁵ Woyoshrër ga pja măr Sbö go. Bop tjëtë Loida, bop mekë Eunice, e opyono löng măr Sbö go bām go, ga miydër ga pja măr ba go jłökoyo bakoe.

⁶Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbõ kong wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakwo-roy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷Bi go Sbõ Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjërë llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlík pjlo bek wlo bakoe. ⁸E kjishko ga pja tjle oba kong bi Tjlapga Jesús kjishkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjishko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbõ dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹Shji döra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjishko llëm, shäryara eni, woydara eni kjishko. Ba wopjlú li kjishko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjlino Cristo Jesús ichë bi kong. ¹⁰Dbar eerishko ga ba wopjlú li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Woñon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së iyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlokwo pjlu li go, ga beno wëlle.

¹¹Tja kjrara beno shäng tjlokwo pjlu ëre roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹²Eerishko ga tja shäng song, llëbo ëre kjishko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlu, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjishko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrër llëme.

¹³Tjlokwo li lep oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja töno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjishko ga oba woydëp ara iyado. ¹⁴Tjlokwo pjlu li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yotso. Pja go Sbõ Sëya, ga pja kjimte tjlokwo li dë.

¹⁵Miydëp pjlu ga Jesús tjlokwo kragaga löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷Gueniyo Tjlapga Onesiforora, tja iya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjre llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wëna guing. E kjishko ga ba pjeyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde iyado. ¹⁸Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Éfeso kjokyo kjöme, e miydëp tjan.

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkwaga pjlu wleni

2 ¹Pja bor wa wleni. Sbõ wopjlú li pina bi kong, shji töna beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozon. ²Dënashko ga tjlokwo loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlokwo li los oblë kong, nopga wotjlík bek, oba ping pjlu wleniyo kong.

³Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkwaga pjlu wleni. ⁴Ëngkwagaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlokwo söyde dö, ber wopjlú ba tjok wlo. ⁵Eni wleni ga ëye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwëkklo wleya lok ba kong llëme. ⁶Ëye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjraga erë bäm go. ⁷Tjlokwo lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsde llë loklo miydëp uunkong wëlle.

⁸Jesucristo woshara Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlokwo ëre woyoshros iyado. Tjlokwo roy pjlu lër shäng li e. ⁹Tjlokwo ëre kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjrochak

piir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyi Sbö tjlökwö lïra shaga ërë eni llëme. ¹⁰E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjüü nopga kjrara Sbörë ber baiya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjüü, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³Oba tjlä ga

«Shji wolono ba tjok ga

shji ber löng së iyado ba tjok.

Llëbo owa li kuroy kjang ga

kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba shwoy eshko tjok.

E ë miydëy llëme lëy ga

shji ë miyde llëme le eni eshko bakoe.

Llëye lëy li shäryoroy llëm ga

era, llëye lara li shärye eni,
e opkjlopwë llëm kjishko» lëba eni.

E eni jlöe. Tjlökwö ëre kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴Tjlökwö lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owae» los ba kong eni. ¹⁵Pja parkos Sbö kong jlökoyo, tjlökwö bek li roy los bek, llono ga pja äar shäng Sbö boksoshko ga ber wopjüü bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo le nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Eye omle ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlökwö kjranga tjreko ga tjlökwö owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸Tjlökwö bek li söya lok ame, to löng tjlä ga «Shji woshrra Sbörë piir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlökwö e go, mär ber löng Jesús go ame wlo. ¹⁹Gueniyi Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlökwö tak pjang e go li eni. Tjlökwö tak pjang kwara tjlä ga «Sbö, nopga baiya kjone dey, e miyde pjire.»^a Tjlökwö tak pjang kwara obi tjlä ga «Eye mär woydë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»^b

²⁰U jong kwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöylör, pjüüb-lün go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwlo ara shäryëyshko ga shäryëy llëbo tjwlo ara go. Llëbo tjwlo ara llëm lïra, llë pogo shäryëy e go. ²¹Shji Jesús tjlökwö kjranga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono piir llëme. Gueniyi eye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlo ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlo ara shäryë ga pjüü wlo.

²²Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjlökwö lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wlëp nopga uunkong tjok. ²³Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlo llëm kjishko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe. ²⁴Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjüü

oba uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjlë kukoba wëë wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Äre beno löng kjërshko wlëni. Epga iche ba kolë erä. E kjërshko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydëy ga epga kjlospwaga ber Sbörë, tjlokwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

Kjok pjir lëshko

3 ¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjlik llëbo pjlu shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlu shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kole llëme. Llëbo pjlu shäryak ba kong li woyotjliya llëme. Sbö, e ba kong ga tjwlo llëme. ³ Wopjlu ë tjok llëme. Eye songe le llëme. Oblë laywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjlu lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjlu jlo wlëni, ba moskwo gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjliya guing llëme. Opkuk ga tjwlo ara le. Sbö wlëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjlu ba kong li wlëyde erä. ⁵ Llëbo pjlu shärye ara, ga Sbö tjlokwo söya löng jlokoyo lëba. Gueniyo wotjlik ga Sbö dbo ara, epga kjimte jëk löng pjlo bek wlo llëme le. Pja jëk nopga eniyo tjok llëme.

⁶⁻⁷ Walëga kjone kjone kjok miydë ara llëme. Llëbo owa shäryara li woyotjliya kjër, gueniyo wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Tjlokwo roy pjlu li kuya enido, gueniyo jlöe le llëme. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjlokwo bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjërshko ga oba jyäpgwe kjër llëm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdungglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlokwo lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llëm, oba woydër ara, llëbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llëm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llëbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llëbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Listra kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesüsdë, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlokoyo, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjlokwo pingga bop kong li, tjawa jyörkë llëm, ga tjlokwo li bëy jlöe lëp jlokoyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjlokwo bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji där wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjërshko ga pja jëk shäng tjlokwo li go iyado. ¹⁶ Tjlokwo tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjlokwo kjragaga uunkong kong. Tjlokwo li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdungglo, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjlokwo kjragaga opping ara e go wlo, llëbo pjlu oblë oblë shärye ga pjlu wlo.

4 ¹Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjũyo, nopga lõng sê li, no wolono lõng li, e lĩgwegwa. Eni ga tjłkwo lēr bop kong jłkoyo ba bokso, Sbō bokso bako, shāryēp wlo. ²Sbō tjłkwo to lēba. Woydēbare, de llēmde, los ba kong iyado, pja slān llēme. Ēye wotjlik owa ga poshdūs, jēk bēy wlo, dbokjrē e go wlo. Tjłkwo li los yōtso iyado, pja sjen ba lē llēme.

³Dbar tjwe kjwara ga tjłkwo bek li kuya woydē ērē ame. Eshko ga no ping-gaga wen lõng ara, ga tjłkwo kuya woydē nopgarē li, e lē lok ba kong eni. Eni ga nopga āar ara ba tjłkwo li kuk. ⁴Tjłkwo bek li kuya lok ame. Llēbo tjwlo llēm li kuyde shara. ⁵Gueniyo pja wotjlik bēy iyado. Llēbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing erōe. Pja to shāng tjłkwo roy pjlu li lē, nopga tjłkwo kjroydē llēm obi lõng li kong erōe. Bop pak li shāryos uunkong yōtso.

⁶Bor pak shāryoror ara li, e ba pjitoē. Tja wolon dbaryo li dōrōe. ⁷Bor dbo kēs li go ga pak twara Sbōrē bor kong li shāryoror jłkoyo. Shāryoror pjir, ōōtong ba dbo go. Tjłkwo pjlu li doror yōtso. ⁸Tja shāng Tjlapga Jesús, no lĩgwegwa pjlo bek li koshē shāng woowa llēme. Miydēr ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwĩngglo li twe bor kong, nopga uunkong lõng ba koshē wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblē oblē

⁹Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik wop āe. ¹⁰Demas, llēbo tjeng kjok ēre kjing go li woyde ara kjishko ga tja tōywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹Beno shāng bor tjok li Lucas erōe. Marcos, tja kjimte bor pak shāryē ga pjluē. Wĩep ga tek sōp bop tjok. ¹²Tíquico ichoror jek Ēfeso kjokyo. ¹³Bor shwong kop lēkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek sōp bor kong. Bor kjibokwo tek sōp bor kong bakoe. Shāryak tjeng ōng kwota go li woydēr ara.

¹⁴Domer shāng kjlara ko Alejandro. E llēbo shāryaga drōng shosho go. Llēbo shāryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwĩlga ber Tjlapga Jesúsdē. ¹⁵E opyono beno shāng tjłkwo lēy lõng li wloyo. E kjishko ga pja sjēk ba tjok bakoe.

¹⁶Tja sōraba, ōōtong shāng tjlapgaga shwoy jushko bām goshko ga tja kjimtara ērē llēme. Jesús tjłkwo kragaga lõng eshko li, tja tōywara uunkong. Gueniyo woydēr ga llēye owa shārye Tjlapga Jesúsdē ba kong llēme. ¹⁷Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirē om go. Ba tjłkwo kēs li kuya nopga judío llēm wĩeniyo lirē wlo ga tja kjimtara ba lē ba kong. Ga tja dōra ey dwayo, tja zrōraba llēme. ¹⁸Eni ga llēbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja dōya, tja sōya āar sōk kjok dogo, pjlu sōk iyado lishko. E iēy ber kēsbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹«¿Yonde?» lēp Prisca, Aquila kong, Onesíforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰Erasto beno shāng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo āatē llēm obishko. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjłkwo kragaga lõng uunkong li, «¿Pja yonde?» lē lok bop kong.

²²Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ber shāng bop tjok iyado, ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito

Kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlokwo laga Jesús aska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlu lara Pablorë ba kong, ga tjlokwo kjrara, ga beno shäng parkë ba tjok, tjlokwo li ë.

Pjlara ga parkono ëng tjok dlung tjreko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikotong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkë eshko ba aska. Eshko dbaryo ga Creta sogga ara llebo owa sharyono ara.

E irgo ga kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong. Nopga wley pak oblë oblë sharyë sorë li tara ba kong. Tjlokwo bek llem lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Lleye sharyëy ba tjok ga pjlu li tara ba kong bakoe.

1 ¹Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja Sbö parkaga. Tja kjrara beno ba tjlokwo roy laga Jesucristo aska. Tja ichara ba tjlokwo roy ë, nopga kjrara ber baiya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlokwo bek soy löng li, e miyde lok pjlu wlo bakoe. ²⁻³Kjok ëre damär, lleye llem obishko ga tjlokwo lara Sbörë bi kong jlökoyo, tjle ga llono ga shji ber löng së iyado ba tjok ga pjlu ë. Sbö, e jyörkë lleme. Ga tjlokwo ëre roy wen oba kong dbaryo iara li ootong tjan, ga tja iara bi döga Sbörë beno shäng ba ë, miydeba wlo.

⁴Tito, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Tjlokwo li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlep bakoe.

Tito iara beno shäng pak sharyë Creta kjokyo

⁵Pja ioror beno shäng dlung tjreko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llebo beno eshko sharyak llem obi li sharyë. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlep kjlobö kjlobö, ber löng parkë Jesús tjlokwo kragaga löng kjok kjrina kjrina li kagäyo. Noyo woyde sorë li loror bop kong pjir tjan.

⁶Woyde ga pogo lleye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbö tjlokwo kjrono bakoe. Woyde ga ba wapga jek löng pjlo bek, ka llem wleniyo llem, leba llem wlo. ⁷Jesús tjlokwo kjruga kagäyo li, e iaga Sbörë ba pak baiya sharyë. E kjishko ga woyde ga pogo lleye dret Sbö bokso. Woyde ga krë ä wleniyo llem, eye kuya woydë llem wleniyo llem bakoe. Woyde ga iirkë maling wleniyo llem, nelötkë ä wleniyo llem, engkjwë ä wleniyo llem, dbur shak jyö go ä wleniyo llem bakoe. ⁸Woyde

ga llëbo pjllü shärye dëy. Woyde ga ëye tjwe ba shwoy ga wlokre sök wopjllü iyado. Woyde ga llëbo shäryono pjllü ga ber sök wopjllü. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjllüya yotso guing. Woyde ga jëk shäng pjllü bek Sbö bokso. Woyde ga wotjllik owa tjwe ba kongshko ga shärye llëme. ⁹Woyde ga tjllökwo bek li kura sorë ga oblë piya eni bako, epga dbokjrë e go wlo, tjllökwo li wlike ba wloyoga kong ga pjllü wlo bakoe.

Jesús tjllökwo kjruga kägäyoga woyde pjllü wleniyo ega

¹⁰Eshko ga nopga ëye kolë woydë llëm wleniyo arae. Tjllë lok ara, gueniyo llë loklo llëm, oba jyäpgwoklo erä. Epga li tjreko ga judioga löng ara, wotjllik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo. ¹¹Tjllökwo le löng li, e bek llëm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjllökwo bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjllökwo owa ëre lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹²Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydë ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjllë ga «Creta sopga, e jyörkë ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llëye woyotjllüya dö li shäryë, äya kjloshko so wleni» le eni. ¹³Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jllökoyo iyado, tjllökwo bek li söya lok jllökoyo wlo. ¹⁴Eni ga llëbo dënashko so bek llëm li läywe judiogarë löng li, e tjllökwo kjre lok llëm, ga nopga Sbö tjllökwo kuk woydë llëm li, e kolë lok llëm bakoe.

¹⁵Nopga wotjllik bëy li kong ga llëbo uunkong ber ba kong pjllü. Gueniyo nopga wotjllik bëy llëm, mär Jesús go llëm li kong ga llëye pjllü drete. Wotjllik lok owa erä, ga llëbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llëme. ¹⁶«Tja Sbö miydë» le, gueniyo miydëy llëbo shärye li go ga e jyö. Oba iywa lok shjiktëng, Sbö kolë llëm, llëbo pjllü shärye ga äe.

Tito ichara oba ping

2 ¹Pjara, tjllökwo bek li löpdë oba kong eröe.

²Domerga këkboga pimshko ga pja tjllë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjllüzi yotso guing. Pjäy jëk yotso pjllü bek, pjäy bangkjrëba wlo. Tjllökwo bek li sözi jllökoyo. Oblë woydozi ara. Llëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

³⁻⁵Walëga këkboga pimshko ga pja tjllë ba kong ga «Pjäy opshäryë walëga Sbö bangkjrë wleniyo dik. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjllü li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba wapga woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjllüya yotso guing, llëbo pjllü shäryë dö, ba u dë pjllü, jëk löng wopjllü oba tjok, ba lanma kolë pjllü, Sbö tjllökwo läywëba owa ba kjishko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶Domerga sbë obi pimshko ga pja tjllë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjllüzi yotso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjllü bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjllökwo lëp ba kong yotso, beke. ⁸Woyde ga pja tjllë bëy, tjllökwo li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjrë eshko.

⁹⁻¹⁰Parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjllë ba kong ga «Bomi sogoga kolozi iyado, ber löng wopjllü bomi tjok wlo. Epga dboryëy llëme. Llëbo

bi sogo i li lüyotkëy ilëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, “Kjwe parkë pjüë” le bomi pjüyorë wlo. Eni ga Sbö bi döga, e tjlokwo bangkjreba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbö wopjüü li kjishko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. ¹² Ba wopjüü li kjishko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woydë ilëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjüy yötso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshëy löng wopjüü. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kalä goshko. E bi döga, bi Sbö bakoe. ¹⁴ E shäng kjok ëre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjishko, shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baiya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjüü shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pis tjlokwo lër shäng bop kong ëre go. «Shäryozü eni» lös ba kong. Eye omshäryë eni ilëm ga poshdüzong. Pja tjles ba kong jlokooyo, pja bangkjre lok wlo. Pja twjwö llëme le ëborë bop kong ga jlo lëp ilëm.

Shji jëk sorë

3 ¹⁻² Pja tjle Jesús tjlokwo kjragera uunkong kong ga «Bi pjüupga, e bangkjako, tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e bangkjako bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjây löng llëbo pjüü shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkjwë oblë tjok llëme. Pjây wotjlik oblë tjok pjüü dey. Pjây löng wotöshko iyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni iyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kâ llëm baiya dik bakoe. Sbö koloroy llëme. Shji jeno löngë. Eshko ga shji wotjlik llëbo owa shäryë llë pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Shji iywaba shjiktëng, shji ëng iywö shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbö bi döga, ba wopjüü li pina bi kong, ga iy ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi döga. Ba kjishko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjüü shäryoroy kjishko llëme. Shji songe le, ga shji döra e kjishko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlospwara ba Sëyarë beno tjaqlën, shji weno eshko kwilë jä wleni. ⁷ Sbö wopjüü li kjishko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlokwo lër shäng bop kong ëre, e eni jlöe. E kjrako. Ga woydër ga tjlokwo ëre lëp oba kong iyado, nopga mär löng Sbö go li llëbo pjüü shäryë iyado wlo. Tjlokwo ëre, e pjüü, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo twjwö llëm kjishko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjishko, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kjishko, llëbo oblë oblë kjishko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E twjwö llëm, ëye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlokwo kjragera shäng kjlara tjle oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlo le llëm wleni ga wlokrëp tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shärye shäng li go ga miydëy ga e shdungsko.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjlik jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokrë, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor ik eshko malinge.

¹³Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjłara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok lıgwekklo go. Kjłara obi ko Apolos. Opshik toe ıe wleni ga kjimtozong. Lıeyeyoyde dö lı wlıs ba kong.

¹⁴Woyde ga bi pjeyoga opping lıebo pjlı şharyë, oblë kjimtë, epga ber löng tjwıo tjok wlo.

¹⁵Nopga löng bor tjok jushko uunkong, «¿Pja yonde?» ıe lok bop kong. Bi pjeyoga tjlokwo kragaga löng eshko lı kong, «¿Pjāy yonde?» ıerwa ba kong bakoe.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlı lı kjıshko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón

Kjibokwo ëre tara Pablorë Filemón kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Pablo. E Sbö tjłokwo łaga Jesús āska włeniyo. Domer shäng kjłara obi ko Filemón. Dēnashko ga Jesús roy pjłú łara Pablorë ba kong, ga tjłokwo kjrara. E kjışhko epga jėk lōng ěng tjok pjłú iyado.

Domer shäng kjłara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwłėk shäng pjir włeniyo. Pjłara ga ba sogo łi lłėbo lūyotkara, ga tōktong ey dwayo, jek öōtong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga ěye lłėbo lūyotkono ga włėkoba ga zrōkoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sōk kjērshko Roma kjokyo, Jesús roy pjłú łara kjışhko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë łi eni. Eshko ga Jesús roy pjłú łara Onésimo kong, ga tjłokwo kjrara. Eni ga jek woydë irōng ba sogo łi shwoy, lłėbo shāryara owa łi lłgweya ba tjok włō.

E kjışhko ga kjibokwo ëre tara Pablorë Onésimo kong, sōya jek ba sogo łi kong włō, włėpyotke włō. Lłėbo pjłú shāryara Jesúsdë Filemón kong ara, owa pjang ba go łi lōna beno dret łi łara ba kong. Eni ga ichara lłėbo owa shāryara ba parkagarë ba kong łi ie ber tjwłō lłēm, ga ber shäng wopjłú ba tjok shara.

¹Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjłara Timoteo tjok. Tja sōk kjērshko. Tja bāngzak shäng jūshko, Cristo Jesús tjłokwo kjışhko.

Filemón, pja parkë shäng borwa tjok, ga pja woydërwa ara. Kjibokwo ëre ichërwa jek bop kong, ²borwa dor Apia kong, borwa kjłara Arquipo kong, Jesús tjłokwo kjrágaga tōn lōng bop ushko łi kong bakoe. Arquipo parkë shäng Jesús kong borwa tjok.

³Rokër bi Data Sbö kong, Tjłapga Jesucristo kong ga ba wopjłú łi kjışhko ga pjāy kjimte łok ara, pjāy ie ber lōng włėp bakoe.

Nopga woydara Filemóndë ara

⁴⁻⁵Filemón, pja roy kuror ga pja mār shäng Tjłapga Jesús go, ba tjłokwo kjrágaga woydëp ara bakoe. E kjışhko ga tja syōsthtë Sbö kongshko ga pja woyotjłīn ga tja wopjłú bor Sbö tjok bop kjışhko. ⁶Rokër Sbö kong ga pja kjimte jėk pjłú tjłokwo kjrágaga łi tjok jek kėgong, lłėbo pjłú twe Cristorë bi kong łi miydëp uunkong włō. ⁷Pja bor kjłara. Tjłokwo kjrágaga łi kjimtëp ara, ga epga lōng wopjłú bop kjışhko. E kjışhko ga tja wopjłú, woowa lłēme.

Pablo tjlëno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹E kjishko ga llëbo rokër bop kong. Tja kong dbo twara Cristorë kjishko ga pja ichër ba shäryë dbo goshko ga pjluë. Gueniyo ga shji ëng woydë ara kar kar kuzong ga pja ichër woydë eni llëme. Tja tjläbla tjan, ga tja bängzak shäng kjërshko, Cristo Jesús tjlökwo kjishko. ¹⁰Eni ga llëbo rokër bop kong Onésimo^a kjishko. Tja sök kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwo kjrono, ga beno bor wa wleni e kjishko. ¹¹Dënashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llëno llëme. Gueniyo eerishko ga e beno tjlwlo ara bop kong shara, tjlwlo ara bor kong bakoe.

¹²E ichër jek bop kong iröng obi, woydër ara bor wa wleni gueniyo. ¹³Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwo roy pjlu li kjishko. Eni ga pja shäng jushko kjwe ga miydër ga tja kjimtëp. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska. ¹⁴Gueniyo ga shäryër eni llëme. E bopoya kjishko ga llëbo shäryër woydë ba tjok llëm, kjakrokër bop kong guing. Tja kjimtëpshko ga woydër ga shäryëp bop woshko, pja ichoror ba shäryë dbo go kjishko llëme.

¹⁵Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjluë lër. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶Ber bop parkaga tjlwlek shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydëp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydë ara, gueniyo ga woydër ga pja omwoydë e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjishko. Woydër ga pja omwoydë ara e kjishko.

¹⁷Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lëp wleni ga Onésimo wlokrëp, tja wlo-kjrorop wleni. ¹⁸Llëbo shäryara bop kong owa, pogo tjlwlo bop kong wleni ga ba tjlwlo li rokëp ba kong llëm, rokëp bor kong dey. ¹⁹Tja Pablo, tjlökwo ëre tër bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjlwlo bop kong kjöme li tjlwënga tjarë bop kong. Pja döktong, tjlökwo loror bop kong li kjishko. E kjishko ga pja pogo tjlwlo bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshrër woydë bop kong llëme. ²⁰Pja bor kjlara. Ga shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga llëye rokër bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlu eshko. ²¹Miydër ga llëye rokër bop kong li, e shäryëp eni. Miydër ga shäryëp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ëre tër bop kong e kjishko.

²²Llëbo rokër bop kong kjrina obi. Pja syöshhtë Sbö kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlep kjrina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shotoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³Bor kjlara Epafra, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdung shäng bor tjok ëreshko, Cristo Jesús tjlökwo kjishko. ²⁴Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» le lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak shäryë.

²⁵Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos

Kjibokwo ëre tak hebreoga kong

Kjibokwo ëre sorë

Kjibokwo ëre tak beno pjang hebreoga mär Jesús go ìi kong. Hebreoga ìi, e kowëba Israel tjëyoga, e kowëba judfoga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowëba oblë oblë eni.

Kjibokwo ëre taga ërë miydëy ìlëme. Kjone kjone tjlë ga taga Pablorë ìe. Kjone kjone tjlë ga taga Bernabérë ìe. Kjone kjone obi tjlë ga taga Apolosdë ìe. Gueniyo taga ërë miydëy yôtso ìlëme.

Eshko dbaryo ga hebreoga mär löng Jesús go ìi shdungoba ara. E kjishko ga kjone kjone Jesús rayë woydë, mär ber löng kjok ìlgwekklo tara Moisésdë ìi go iröng obi wlo. No kjone kjone to löng tjlë ga ëye döya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye ìe. E kjishko ga kjibokwo ëre taraba, epga dbokjrë e go wlo.

Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ba tjlokwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlëno ba Wa Jesús go ìi taraba ba kong. Dënashko ga Sbö tjlë ba nopga kong ga ìlono ga tjlokwo twe ba kong tjaglën, ber pjlu, tjlokwo bäm go ìi kjinmo ìe, ga shäryara eni Jesús go ìi taraba ba kong. Owa pjang bi go ìi löya Sbörë kjok ìlgwekklo tara Moisésdë ìi kjishko ìlëm, gueniyo Jesús wolono pjlaraso, owa pjang bi go kës ìi löya Sbörë ber dret wlo, ga shji ie ber löng pjlo bek ba bokso e kjishko ga pjlu ìi taraba ba kong. Lëbo shäryara Jesúsde bi kong ìi kjishko ga shji äär Sbö bokshto kjok dogo ba pjlu wlo ìi taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mär Jesús go jlökoyo, lëbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbö Wa, e tjwlo ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo

1 ¹Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlokwo lagaga oblë oblë kong, ìe lok bi tjlap-gaga kong wlo. Tjlëno eni kop ara, ga tjlëno oblë oblë bakoe. ²Gueniyo ga dbar pjir ìe dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlëno bi kong om go shara. Ba Wa ìi go ga kjok shäryara Sbörë uunkong, ga ìlono ga lëbo tjeng kës ìi ber baïya. ³Ba dbo kälä, e so Sbö i kjoyo, e so e kjoyo kjishko. Lëbo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlokwo dbo ara ìi go, srer ìlëm wlo. E wolono, lëbo owa shäryara nopgarë ìi potjwlëkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbö orkwo këlekong kjok dogo. ⁴Eni ga öötong sök tjwlo ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlo ara ba kjinmo bakoe.

⁵Miydëy eni, lëbo lara Sbörë ba kong ìi kjishko. Tjlëno ga

«Pja bor Wa;

eri ga tja öötong beno sök bop Data.»^a

Ľara eni ba Wa kong, gueniyo Ľara ba parkagaga kjok dogo so kong eni Ľeme. Ga tjlěno obi ga

«Tja ber sök ba Data;
era ber sök bor Wa.»^b

⁶Ga ba Wa Ľi ichara kjok ěre kjing goshko ga tjlě ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,
bor Wa, e poshrězi unkong.»^c

⁷Ga tjlěno ba parkagaga kjok dogo so kjishko. Tjlěno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,
e sharyara beno so pjluk kjoyo,
so iök kjoyo bakoe.»^d

⁸Gueniyo tjlěno ba Wa kong ga

«Pja Sbö,
pja ber sök no pjľuyo Ľyado wľo,
ga kjok Ľigwep beke.

⁹Ľľebo pjľu sharyěbashko ga pja wopjľu eshko.

Gueniyo Ľľebo owa sharyěbashko ga pja woydě ara eshko.
E kjishko ga pja ioror beno sök wopjľu,
bop pjeyoga ľong kěs Ľi kjinmo.
Tja bop Sbö jľökoyo.»^e

¹⁰Ga tjlěno ba kong obi ga

«Tjľapga, kjok ěre dămārshko ga
kjok unkong sharyaga pjarě,
kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹²Ľľebo kěs ěre pjir,

gueniyo pjara ber sök Ľyado.
Shwong kěguěshko ga dbuy,
Ľľeno ame kjishko.

Pja opsharyě Ľľebo kěs ěre tjok eni wľeni.

Gueniyo pjara kjľopswě Ľľem,
pja ber sök Ľyado.»^f

¹³Ga tjlěno ba kong obi ga

«Pja tek wľar ber sök bor orkwo kěľekong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga iěr ber tjeng bop wľoshko.»^g

Ľara eni ba Wa kong, gueniyo Ľara ba parkagaga kjok dogo so kong eni Ľeme.

¹⁴Epga sěyaga to ľong parkě Sbö kong eröe. Ga epga iche nopga dār wľo Ľi kjimtě.

Sbö tjlökwo woyotjľiy yötso

2 ¹Woyde ga Sbö tjlökwo kuroy Ľi woyotjľiy yötso, shji opkwě sira sira ey dwayo Ľľem wľo. ²Děnashko ga Sbö tjlökwo sōra ba parkagaga kjok dogo sorě bi tjľapgaga kong, ga Ľľeye Ľara ba kong Ľi, e kolako. Ęye omkolono

a 1.5 Salmo 2.7. b 1.5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. c 1.6 Deuteronomio 32.43.

d 1.7 Salmo 104.4. e 1.8-9 Salmo 45.6-7. f 1.10-12 Salmo 102.25-27. g 1.13 Salmo 110.1.

llem ga shduna Sbörë beke. ³Shji där sorë tjëlkwoyo lîra, e kësband, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llem ga shji shdüya eni llem sorëro? Tjëlkwö ëre laga Tjlapga Jesúsdë bäm go. E irgo ga ba tjëlkwö kugaga omłono bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. ⁴Ga lilebo iydeba llem wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjëlkwö li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok lligwek lileme. ⁶Llëbo tak pjang Sbö tjëlkwö go, dbar lërwa löng li kjishko. Tjlä ga

«No^h tjwlö ara lileme.

¿Eni ga woyotjlip ara ega?

¿Tjwlö ara lëp ega?

⁷Bäm go ga iorop beno tjwlö

bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kësband, tjwlö ara,

⁸iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»ⁱ

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llem wleniyo tjok obi. ⁹Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjläe. Bäm go ga iara Sbörë beno tjwlö ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlü li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kësband, tjwlö ara.

¹⁰Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara beke.

¹¹Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data kjälaraso. E kjishko ga epga lökyokjre Jesúsdë llem, kowe ba pjeyoga. ¹²Tjläno Sbö kong ga

«Bop roy lër bor pjeyoga kong.

Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.»^j

¹³Ga tjläno obi ga

«Tja mär Sbö go.»^k

Ga tjläno obi ga

«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»^l

¹⁴Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E kjishko ga Jesús öotong beno shäng no, ga wolone. Shäryara eni, Ä zäya wlo, ¹⁵nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangkjre ame wlo. ¹⁶Jlökoyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llem, shrono shäng Abraham tjëyoga kjimtaga. ¹⁷E kjishko ga iara Sbörë beno shäng ba pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba kong eni wlo, epga sorë miyde pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlä, ga parkë syöshtaga kësbandygo wleni ba kjishko ga pjlä bako, e äär ber llëbo owa shäryara li potjwlekklo wlo. ¹⁸Ga öör shäng song, tjläna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjäya Äre enishko ga epga kjimte ga pjläe.

Jesús tjlwō ara, Moisés kjinmo

3 ¹E kjishko ga pjeyoga, pjāy rokara Sbörē, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlizi iyado. Ichara Sbörē ba tjlōkwo roy lē bi kong li e. Syoshtaga Sbō kong bi kjishko kēsbangyo li e bakoe. Shji mār ba go lēy eni. ²Jesús iara Sbörē beno shäng parkē ba kong, ga parkono pjlu, Moisés parkono pjlu Sbō nopga kong sorē ga eni. ³Gueniyo Jesús, e tjlwō ara, Moisés kjinmo, domer u shāryaga tjlwō ara, u shāryara li kjinmo wleni. ⁴U tjeng kēs li shāryaga tjok, gueniyo llēbo tjeng kēs li shāryaga Sbörē. ⁵Moisés parkono Sbō nopga kong pjlu, parkaga tjlwēk shäng pjir wleniyo dik. Eni ga llēye shāryara li beno llēbo wen llono li jyāglo. ⁶Gueniyo Cristo, e Sbō Wa, ga parkē shäng Sbō nopga ichaga. Tjawa tjlē ga shji mār ba go, ga koshēy iyado lēy eni. Shāryēy eni jlōkoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shāryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mār Sbō go āar jong ba dbo go

⁷⁻⁸E kjishko ga Sbō Sēya tjlē ga

«Eeri ga Sbō tjlōkwo kumi wleni
ga kjrozia.

Bomi tjlapgaga tek dēnashko so,
Sbō kolara lok llēm,
llēye kuya woydē llēm bakoe.

Pjāy opshāryē baīya dik llēme.

Epga lōng kjok dogro no llēmshkoshko ga
Sbō tjlina lok.

⁹Llēbo shāryara Sbörē kēs li ina lok öötong lu pjloglo sak pkēng (40).
Eni emdē ga Sbō tjlina lok ara.

¹⁰E kjishko ga Sbō iirkono ara ba kong,
ga tjlē ga “Jeno lōng iyado, jēk lok woydē bor tjok llēme” lē.

¹¹E kjishko ga Sbō iirkono ara ba kong,
ga tjlē jlōkoyo ga “Epga āar lōng bor woshtozlong kjokyo llēme” lē.^m

¹²Pjeyoga, pjāy sjēke! Sbō, e sök iyado. Eni ga llēbo owa iēmi āar ber tjeng bomi pjlušhko llēm, Sbō rayēmi llēm wlo. ¹³Dbar kjwobi go ga pjāy ēng kjimtos dbokjrē dey. Dbar kowēy «eeri» li pjang obishko ga pjāy opshāryos eni, pjāy jyāpgwe llēbo owa lirē llēm wlo, Sbō rayēmi llēm wlo. ¹⁴Shji mār lōng Cristo go bām go sorē ga woyde ga shji mār ber lōng ba go eni āar jong ba dbo go. Shāryoroy eni ga shji āar ber lōng ba tjok iyado, ¹⁵tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

«Eeri ga Sbō tjlōkwo kumi wleni ga
kjrozia.

Bomi tjlapgaga tek dēnashko so,
Sbō kolara lok llēm,
llēye kuya woydē llēm bakoe.

Pjāy opshāryē baīya dik llēme.»ⁿ

¹⁶¿Nopga öör lōng Sbō tjlōkwo kuno, gueniyo kolara lok llēm li ē? Nopga shira Moisésdē tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷¿Sbō iirkono öötong

lu pjloglo sak pkeng (40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga woiono tjeng kjok dogro no llëmshko li kong. ¹⁸ «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» lara Sbörë jlökoyoshko ga ë layde shäng? Nopga ba tjlokwo kolono llëm li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llëm, epga mär Sbö go llëm kjishko.

Sbö nopga äär ber löng ba woshtozlong kjokyo

4 ¹ Tjlokwo lara Sbörë ba kong lok jlökoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë äär ber löng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjishko ga shji sjëk, shji äär ber löng eshko wlo. ² Sbö tjlokwo pjlu li kuroy wëlë, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbö go llëm kuzong ga beno ba kong ga llëno llëme. ³⁻⁵ Shji äär ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong,

ga tjlë jlökoyo ga “Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme” ë.»^o

Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjlokwo go. Tjlë ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko ga woshtonoë.»^p E irgo ga tjlë ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» ë. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjan.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjluë. Gueniyo nopga Sbö tjlokwo pjlu li kuno bäm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjlëno David kong. Eshko ga dbar iara beno kwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlokwo lara jlökoyo loror bomi kong tjan li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë ga

«Eeri ga Sbö tjlokwo kumi wleni ga
kjrozia.

Pjây opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme»^q ë.

⁸ Epga iara Josuéë beno löng woshtë jlökoyo kjwe ga dbar iara Sbörë kwara obi llëme. ⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kwara obi, woshtë jlökoyo wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jlökoyo, Sbö woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjlokwo, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk ronge. Sbö tjlokwo li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjlushko. E go ga shji wotjlik pjluë, de owa, e miydëy wëlë. ¹³ Llëbo jney, iga Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong iya wëlë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo. ¹⁵ E tjliä Ärë ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjliä Ärë sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji

sorë li miyde shäng pjłú, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjłúe. ¹⁶E kjishko ga shji jek äär Sbö bokshto lan ba tjok wlo, llëye bang-kjrëy llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjłú li kjishko.

5 ¹Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko kësksëyo kjrara Sbörë kjłobi nopga li tjërëko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ²Nopga li kjok miydë ara llëm, ga ölo ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjłú, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. ³E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴Pak ëre tjwłö ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni. ⁵Cristo opyono pak tjwłö ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjłëno ba kong ga

«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»

⁶Ga tjłëno ba kong obi ga

«Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo,

Melquisedec dik.»^s

⁷Jesús shäng kjok ëre kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjłoshtono ba kong jłökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjrrara ara kuzong ga llëye lara li kura. ⁸Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbö kolë jłökoyo. ⁹Ga llëye woydara Sbörë shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga öötong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së iyado wlo, ¹⁰ga iara Sbörë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë llëme

¹¹Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ëre kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjäy kã kjang kjishko. ¹²Pjäy mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjäy oppino pjłú kjwe ga eerishko ga pjäy opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbö tjłökwö kjrëmi löng li llë loklo miydëmi löng llëm obi. Woydëmi ga pjäy pıya oblërë tjłökwö wëlë go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydë llëme. Pjäy so e kjoyo, tjłökwö kjang li kumi woydë llëm kjishko. ¹³Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjłö bek sorë li miydayde lok llëm obi. ¹⁴Gueniyo tjłökwö kjang li, e dli wleni, ga nopga so këkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjłüre, de owa, e miyde löng pjłúe.

6 ¹⁻²Bäm go ga tjłökwö laraba bomi kong ara. Cristo tjłökwö wëlë li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryë löng li, e rayëy sorë, shji wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorë, e laraba bomi kong. Shji wë sorë, e laraba bomi kong. Shji orkwö ië ëng kjing go sorë, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshre iröng obi sorë, e laraba bomi kong. Lłono ga nopga shdüya Sbörë iyado wlo sorë, e laraba bomi kong bakoe. Tjłökwö uunkong ëre laraba bomi kong pjir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping

tjłokwo kjang li go dey, nopga wotjłik kėkboga dik wleni. ³Woyde Sbörë wleni ga shäryëy eni.

⁴⁻⁶Ëye tjłokwo li kjrono, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Lłebo owa shärye löng li, e owa jlöe le ame, ga raye ame bakoe. Lłebo twara Sbörë ba kong li kjrara lok tjän. Epga eng dowlëno Sbö Sëya tjok. Miydara lok pjir tjän ga Sbö tjłokwo, e pjłue. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorë, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbö Wa li rayarashko ga e zröra lok lok pjang kjłos go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷Kjok buk kjrina. Shunyo shrë ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirë, ga dwla botjyono pjłü, nopga parkë löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjłü kjok li tjok. ⁸Gueniyo e wen shkö sho, kjlo sho oblë oblë llëno llëm wleniyo ga Sbö ber wopjłü ba tjok llëme. Lłono ga e sukoba pjire.^t

⁹Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni ëmdë ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Ëye dōktong ga woyde ga llëbo shärye pjłue. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni. ¹⁰Sbö woydëmi ara kjishko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbö wotjłik bek iyado, ga llëbo shäryëmi löng li woyoyeya llëme. ¹¹Woydërwa ga pjây omshäryë eni jłokoyo, äar jong llëbo koshëmi löng li shäryono pjir guing. ¹²Woydërwa ga pjây opyë löng shmi jong wleni llëme. Ëye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jłokoyo. Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjłokwo lara Sbörë jłokoyo li, e shäryë eni

¹³Ëye tjwłö ara Sbö kjinmo llëme. E kjishko ga Sbö tjłëno Abraham kong jłokoyo dënashko ga tjłokwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴Eshko ga tjłë ga «Pja kjimtır ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär trāk llëme»^u le. ¹⁵Kuya ga beno shäng ba koshë wopjłü, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶Nopga tjłokwo le oblë kong jłokoyoshko ga tjłokwo le oblë tjwłö ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. ¹⁷Eni ga Sbö tjłëno jłokoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjłokwo li shärye jłokoyo, ga kjłopswe llëme. E kjishko ga tjłokwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸Sbö jyörkë llëme. Lłëye le jłokoyo li, e shärye kjluwe. Lłëye le ba ko go li, e shärye kjluwe bakoe. Ga shji töktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji döya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shärye eni kuzong ga shji beno löng wopjłue. ¹⁹⁻²⁰Eni ga miydëy pjłü ga llëye koshëy löng li, e shäryë eni. E kjishko ga shji wotjłik oblë oblë llëm, shji wotjłik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E öötong sök Sbö bokshto kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syöshtaga kësbangyo iyado bi kjishko, Melquisedec dik.

Syöshtaga Sbö kong ko Melquisedec

7 ¹Melquisedec, e dënashko ga Salem so pjłuyo, syöshtaga Sbö Tjwłö Kës-bangyo kong ba pjeyoga kjishko bakoe. Pjłara ga Abraham öör shäng engkjwë pjłupga oblë tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko

^t 6.7-8 Kjok le li, e nopga łoklo. Shunyo le li, e llëbo shärye Sbörë nopga kong pjłü li łoklo. Eni ga llëbo shärye Sbörë nopga kong pjłushko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjłü ga Sbö ber wopjłü bi tjok. Gueniyo shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbö ber wopjłü bi tjok llëm, ga shji shdüya.

^u 6.14 Génesis 22.17.

wlo ga wlokrara Melquisedecde, ga tjleno beno pjlu ba kong. ²Eshko ga llebo wlena Abrahamde kes li shtara aar ba saky (10) go, ba saky (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluo, llebo pjlo bek sharyaga li loklo. Ga Salem, e wlep loklo. Eni ga koweba Salem so pjluo li, e beno no pjluo, nopga iaga ber long wlep loklo. ³Data e, meke e, kjokega e, e miydey lleme. Weno buk ilonoshko, wolono ilonoshko, e miydey lem bakoe. Eni ga beno syoshtaga iyado, Sbõ Wa dik.

⁴E tjwlo kjom li woyotljizia. Abraham, e bi tjlapga tek denashko so tjwlo ara anmoyõ emde ga pjlunga zanashko ga llebo wlena kes li twara ba kong kjrina. ⁵Syoshtagaga Levi tjeyo lira, llebo tak pjang kjok ilgwekklo tara Moisesde li go ba kjishko. Tjle ga Abraham tjeyoga llebo wlekshko ga woyde ga shte lok, ga aar ba saky (10) go, ba saky (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga do gueniyo. ⁶Gueniyo domer li, e Levi tjeyo lleme. Ga Sbõ tjleno jloko li, e beno Abraham kong. Eni emde ga llebo wlena Abrahamde li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjleno beno pjlu ba kong. ⁷Miydey ga eye tjleno beno pjlu oble kong ga e tjwlo ara ba kjinmo.

⁸Llebo tweba syoshtagaga Levi tjeyo kong eni. Gueniyo miydey ga ilono ga epga wolon. Domer kong llebo twara Abrahamde li, era wolono sorẽ, ilonoshko, e tak pjang Sbõ tjlokwõ go lleme. E kjishko e sok se obi wleni. ⁹⁻¹⁰Tjwlo shigaga li, e Levi tjeyoga, ga Levi, e Abraham tjeyo. Abraham wlokrara domer lirershko ga Abraham wapgga lem obi. Eshko ga Levi, ba tjeyoga kes, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjishko ga llebo twara Abrahamde ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹Kjok ilgwekklo twara Sbõre nopga li kongshko ga Levi tjeyoga iara beno long syoshtaga ba kong nopga li kjishko. Eshko ga domer iara beno syoshtaga kesbangyo bam go li, e Aarõn. Gueniyo eye ie syoshtaga eniyorẽ ber pjlo bek Sbõ bokso ga ae. E kjishko ga syoshtaga woydara oble wleniyo, gueniyo Aarõn dik lem, Melquisedec dik shara. ¹²Eni ga syoshtaga bam go wleniyo li kje Sbõre, aska ie ber oble wleniyo wlo ga woydara ga kjok ilgwekklo bam go wleniyo li kje bako, ga aska ie ber oble wleniyo. ¹³⁻¹⁴Syoshtaga oble wleniyo tak pjang Sbõ tjlokwõ go ere, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Levi tjeyo lleme. Miydey pjlu ga e Judã tjeyo, ga epga iara Moisesde parkẽ syoshtaga Sbõ kong ong sho sukko jong lishko lleme.

¹⁵Syoshtaga weno shang kjlara oble wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ere miydey wele e kjishko. ¹⁶Kjok ilgwekklo li tjle ga eye aar ber shang syoshtaga wlo ga woyde ga e Levi tjeyo. Gueniyo Jesús õotong shang syoshtaga e kjishko lleme. E õotong shang syoshtaga, e wolon ame kjishko, ¹⁷tak pjang Sbõ tjlokwõ go sorẽ li eni. Tjleno beno eni:

«Pja ber shang syoshtaga iyado wlo,
Melquisedec dik.»^v

¹⁸⁻¹⁹Kjok ilgwekklo tek denashko so li, eye ie ber pjlo bek Sbõ bokso ga ae. E lleno lem wleni. E kjishko ga iara Sbõre beno tjwlo ame, aska iara beno oble, pjlu ba kjinmo. Ere go ga eerishko ga shji aar ber long Sbõ bokshto, lan ba tjok wlo ga pjluẽ.

²⁰ Sbö om go tjîlêno jîôkoyo, Jesús kjîshko. Tjîlêno eni, syöshtaga tek dëna-shko so li kjîshko îlême. ²¹ Jesús iara beno shäng syöshtaga îlishko ga tjîlê ga

«Tjîlapga tjîlêno jîôkoyo,
ga opkjîlopswë ber wotjîlik oblê îlême.

Tjîlê ga

“Pja ber shäng syöshtaga îyado wîo” îe.»

²² Miydëy e go ga tjîôkwo tjaglên ère ie Jesúsdë ber pjîú, tjîôkwo bäm go li kjinmo.

²³ Syöshtagaga tek dënashko so li arae. Èye parkë ber löng îyado wîo ga ä, epga uunkong wolôn kjîshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsdä sök îyado, ga ber shäng syöshtë Sbö kong, nopga mär ba go äär Sbö bokshto wîo li kjîshko îyado. E kjîshko ga epga döya ber löng îyado wîo ga pjîúe.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo woydëy wîeniyo li e. E jëk shäng pjîo bek îyado, pogo îlêye dret Sbö bokso, nopga owa dik îlême. Ga iara Sbörë beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjwîô ara, îlêbo tjeng kës li kjinmo. ²⁷ E syöshtagaga kësksëyo oblê dik îlême. Tek bäm goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjë drete. Bäm go ga shärye eni, owa shäryara om go li potjwîëkkîo. E irgo ga shärye eni, owa shäryara nopgarë li potjwîëkkîo bakoe. Jesúsdä opshäryë eni îlême. E optwono pjîlaraso, beno îlêbo owa shäryara nopgarë kës li potjwîëkkîo. ²⁸ Domerga iara kjok îlgwekkîo îirë beno löng syöshtagaga kësksëyo li, e dbo ara îlêm, jëk löng pjîo bek ga äe. Gueniyo kjok îlgwekkîo li twara Sbörë irgo ga tjîôkwo îara oblê jîôkoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syöshtaga kësbangyo îyado wîo. Era öötong beno pjîo bek îyado.

Syöshtaga kësbangyo oblê wîeniyo, tjîôkwo oblê wîeniyo

8 ¹ Îlêye îër shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kësbangyo sök kjîlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo këlëkong, shtoyo tjwîô ara anmoyô îlishko, ² ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U li shäryaga Tjîlapgarë, shäryaga norë îlême.

³ Syöshtagaga kësksëyo uunkong iara beno löng îlêbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjîshko ga woydara ga îlêbo twe Jesúsdë Sbö kong bakoe. ⁴ Kjok ère kjing goshko ga syöshtagaga tjok, ga parkë löng îlêbo twë Sbö kong, tak pjang kjok îlgwekkîo go sorë li eni. E kjîshko ga Jesús sök kjok ère kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga îlême. ⁵ Syöshtagaga li parkë löng Sbö u jong kjok ère kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äär eni îlêm, e ba jyäglo erä. E kjîshko ga Sbö u shäryak öng kwota go li shärye Moisésdë shäng kjwîëshko ga Sbö tjîlê ba kong ga «Shäryos yôtsö. Îlêbo jyäglo pinor bop kong dîup go sorë ga shäryos eni» îe. ⁶ Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjwîô ara, pak shärye syöshtagagarë li kjinmo. E parkë syöshtaga, tjîôkwo twara Sbörë tjaglên, beno îyado wîo li kjîshko. Ga tjîôkwo ère tjwîô ara, tjîôkwo twara bäm go li kjinmo.

⁷ Tjîôkwo twara Sbörë bäm go li, îlêbo uunkong shäryara pjîú kjwe ga tjîôkwo woyde oblê îlême. ⁸ Gueniyo îna Sbörë ga nopga li pjîú îlême. Tjîlê ga «Tjîlapga tjîlê ga

- “Dbar tjwe kjwara ga
 Israel tjëyoga kong,
 Judá tjëyoga kong,
 tjlökwo twër kjrına obi tjağlën.
⁹ Dënashko ga ba tjlapgaga,
 e orkwo sharor wleni,
 ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.
 Eshko ga tjlökwo tworor ba kong, beno iyado wlo,
 gueniyo kolara lok llëme.
 E kjishko ga tja opkjono ba shwoy dwayo.
 E kjishko ga tjlökwo twër tjağlën li,
 e ber tjlökwo tworor ba kong dënashko li dik llëme” le.
 Tjlapga tjle obi ga
¹⁰ “Tjlökwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.
 E irgo ga tjlökwo twër Israel tjëyoga kong, ber iyado wlo li eni.
 Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba wotjlik li go,
 tër ber pjang ba pjlugwo go bakoe.
 Tja ber ba Sbö,
 ga epga ber bor nopga bakoe.
¹¹ Eshko ga tja miyde nopga uunkongdë,
 nopga tjwlo chira äär jong nopga tjwlo ara go.
 E kjishko ga ëye oblë ping bor tjlökwo go ame,
 ëye ba kjlara ichë bor miydë ame bakoe.
¹² Eshko ga owa pjang ba go li lön ber dret,
 ga owa li woyoshre ame” le.”^x
¹³ Tjlökwo ëre kowara tjağlën kuzong ga miydëy e go ga tjlökwo bäm go li
 iara beno tjwlo ame. Ga llëye këguë, tjwlo llëm ga wop ä ga jeno pjire.

Sbö u jong kjok ëre kjing go

9 ¹ Tjlökwo twara Sbörë, beno iyado wlo bäm go li kjibokwoyo goshko ga
 tjlökwo tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok
 ëre kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara
 öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök
 shjiy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö
 kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang
 kara kësange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek
 anmoyö. ⁴ Eshko ga llëbo lö pjleblë sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho
 shöylör go. Sbö tjlökwo woyoshroklo bapkwö poglo shtik dbur sho shöylör
 go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bapkwö shäryak dbur
 sho shöylör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjlara li buk eshko, ak
 kjwangyo goshko tjlökwo twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵ Tjlökwo
 woyoshroklo bapkwö li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wle-
 niyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjlökwo woyoshroklo
 bapkwö kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni
 tjok ga llëye lër e kjishko wlo ame.

⁶ Lëbo uunkong ëre shäryara lok pñir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li, ba pak li shärye döloy döotongshko ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷ Gueniyo ëye opzrëk jek kjër jong këm kjwara obi li roshko llëm, syöshtaga kësbangyo li eröe. Lu pñlobi go ga opzrëk jek eshko pñlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwëkklo bakoe.

⁸ Lëbo uunkong ëre shäryara lok eni, tjlokwo twara Sbörë ba kong bäm go li kjishko. Ère go ga shji pñya Sbö Sëyarë ga tjlokwo bäm go li pjang obishko, Sbö u li jong obishko ga ëye opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga miydëy e go ga öng llë tworoy, sho suroy Sbö kong eni ga shji opyë ber löng wotjlik pñlo bek ba bokso e go wlo llëme. ¹⁰ Tjlokwo tak lok bäm ëre go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äär Sbö poshrëk ba ushko ga pñlú wlo. Gueniyo tjlokwo li beno tjwlö tjok, äär jong tjlokwo tjaglën li tjweshko jä.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga döotong beno shäng syöshtaga kësbangyo bi kjishko. Lëbo pñlú tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pñlo bek, pñlú anmoyö lishko. Sbö u ëre shäryaga norë llëm, e kjok ëre so llëm bakoe. ¹² Cristo opzrëno jek eshkoshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lïra söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyö jong eshko li roshko pñlaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pñono dret, ba pñlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbö poshrëk ga pñlú wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjishko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök Iyado li kong wlo. ¹⁵ Tjlokwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjishko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjlokwo bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pñlú twe Sbörë ba nopga kong ber iyado wlo lara jlökoyo li kjire lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjlokwo tjaglën ëre, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlö tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlö llëme. ¹⁸ E kjishko ga tjlokwo twara Sbörë bäm go li, e tjwlö tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjlokwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pñirshko ga sögla wënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pñöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjlëbë, pñjira öng wlëp ushko so zok pñlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjlä ga «Tjlokwo ëre lara Sbörë, beno iyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ëre kjishko ga tjlokwo li ber tjwlö tjok»

İe. ²¹Srëng İİ sguina Sbö u jong eshko İİ kjing go, ba İİeksö bokso tjeng eshko kës İİ kjing go bakoe. ²²Srëng kwono İİem ga owa pjang nopga go İİ İöya Sbörë İİeme. E kjİshko ga epga ichara kjok İİgwekkİİo İİrë İİebo İe ber tjeng dboy Sbö kong wİo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni İİebo uunkong tjok seke.

²³İİebo uunkong ëre, e İİebo tjeng kjok dogo İİ jyägİo. E kjİshko ga woydara ga İe ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo İİebo tjeng kjok dogo İİ ber tjeng dboy Sbö kong wİo ga woyde ga shärye İİebo İİwİo ara, öng kjinmo İİ go. ²⁴Sbö u jong kjok ëre kjing go İİ, e Sbö u İİökoyo İİ jyägİo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko İİem, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo İİ roshko, ga beno shäng eshko Sbö bokshto, shji kjimte wİo. ²⁵İu pİlobi ga syö-shtagaga kësksyo opzrëk jek shto zrek anmoyö İİ roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pİlaraso döe. ²⁶Eni İİem kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ëre shäryara Sbörë tek İëkong. Gueniyo weno shäng pİlaraso İyado wİo, optwono woİono, owa pjang nopga go İİ İöya ber dret wİo. ²⁷Shji nopga woİon pİlaraso wİo. E irgo ga shji İİgweya Sbörë wİo. ²⁸Eni wİeni ga Cristo woİono pİlaraso, owa pjang nopga go İİ İöya ber dret wİo. Ga İİono ga wen jek pİlara obi, gueniyo İİwe shäng owa pjang nopga go İİ İöngga İİem, İİwe shäng ba koshagaga İöng İİ döga shara.

Cristo woİono pİlaraso, nopga uunkong kjİshko

10 ¹Kjok İİgwekkİİo tara Moİesësdë İİ, e İİebo wen İİwe pİİü İİ jyägİo eröe. İİebo wen İİwe pİİü İİ, e obİë. E kjİshko ga İu pİlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pİë dret Sbö poshrëkkİİo, tak pjang kjok İİgwekkİİo go sorë İİ eni ëmdë ga ëye İe ber pİİo bek Sbö bokso ga äe. ²Epga, owa pjang ba go İİ İöna Sbörë beno dret İyado wİo kjwe ga beno İöng pogo İİeye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho suya ame ga pİİüe. ³⁻⁴Mİga owa pjang oba go İİ İöya Sbörë ber dret, sögİa İİgwokİë srëng kjİshko İİem, shwİİng ushko so srëng kjİshko İİem bakoe. E kjİshko ga öng zröya, sho suya İu pİlobi go. E ber epga pogo İİebo owa tjok İİ miydokİo.

⁵E kjİshko ga Cristo shrono shäng kjok ëre kjing goshko ga İİİë Sbö kong ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong İİ woydorop İİem, İİebo twaraba bop kong İİ woydorop İİem bakoe.

E äska doyo poshäryorop bor kong.

⁶Öng zröraba, sho suraba, pİono dret bop poshrëkkİİo İİ, öng zröraba, sho suraba, İİebo owa shäryaraba İİ potjwİëkkİİo İİ, e beno pİİü bop kong İİeme.

⁷E kjİshko ga İİa İİİë ga «Sbö, İİa shäng na, ga İİa shrono shäng İİeye woydëp ga shäryër İİ, e shäryaga, tak pjang bor kjİshko bop kjİbokwo go sorë İİ eni» İër eni» İe.²

⁸Bäm go ga İİİë ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong İİ, İİebo twaraba bop kong İİ, öng zröraba, sho suraba, pİono dret bop poshrëkkİİo İİ, öng zröraba, sho suraba, İİebo owa shäryaraba İİ potjwİëkkİİo İİ, e woydorop İİem, beno pİİü bop kong İİem bakoe» İe eni. İİİëno eni, epga ichara kjok İİgwekkİİo İİrë ba shäryë eni gueniyo. ⁹E irgo ga İİİë ga «İİa shäng na, ga İİa shrono shäng

llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjlökwo twara Sbörë bäm go li kjara, äska tjlökwo tjaqlën li shärye wlo. ¹⁰Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lök dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo.

¹²Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlkong. ¹³Eshko tek lekong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso iyado wlo.

¹⁵Sbö Sëya tjlëno bi kong ëre kjishko bakoe. Tjlë ga

¹⁶«Tjlökwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjlökwo lër ba kong jlokoyo li eni.

Bor kjok ilgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go,

tër ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.^a

¹⁷Ga tjlë obi ga

«Llëbo owa shäryara lök li,

e woyoshrër ame» le.^b

¹⁸Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go iyado wlo

¹⁹Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlu, llëye bangkjërë llëme. ²⁰E wolono li, e irbo tjaqlën wleni, ga e go ga shji jek äar Sbö sök lishko ga pjlu, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

²¹Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjishko.

²²Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdre go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlokoyo. ²³Tjlökwo laga bi kong jlokoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyde ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlokoyo. ²⁴Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlu shäryë wlo bakoe. ²⁵No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. Iy ga Tjlapga Jesús tje iröng obi dbaryo li dorö ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶Tjlökwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng ilgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸⁻²⁹Dënashko ga ëye, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kole woydë llëm ga iga pjökde, myare dö ga zröya lök jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö Wa tjlökwo li kole woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno twllo llëm, ga Sbö Sëya wotjlino ba kjimtë lara, gueniyo kar läywara owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. ³⁰Miydëy ga Sbö tjlëno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga ilgweya ber tjarë, shdungga ber

tjarë bakoe.»^c Ga tjlëno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baiya li lligwega.»^d ³¹ Sbö sök iyado. Eye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlu llëme.

³² Tjlokwo kuromi, kjrromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshrozia. Eshko ga kuromi kjange. ³³ Olö ga pjäy läywaraba owa nopga uunkong bokshto, pjäy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li inomi ga pjäy tönö ba tjok, llëye bangkjrromi llëme. ³⁴ Sbö nopga löng kjërshko li^e songe loromi. Bomi llëbo döraba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjlu, miydoromi ga pjäy llëbo tjeng kjok dogo pjlu anmoyö, pjir llëm wleniyo kjishko.

³⁵ Eni ga pjäy wosonkë llëm, pjäy mär Sbö go iyado dey. Shäryoromi eni ga pjäy potjwlëya ara. ³⁶ Llëye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llëye woyde Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo, ³⁷ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Eye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
tjwe döröe.

³⁸ Eye mär bor go ga
era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyo mär bor go ame wleni ga
tja ber shäng wopjlu ba tjok llëme.»^f

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjir. Shji baiya dik llëme. Shji mär ber löng ba go, ga llono ga shji där.

Shji mär Sbö go

11 ¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye igöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyo lëy. ² Bi tjlapgaga tek dënashko so mär ba go kjishko ga Sbö beno wopjlu ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjishko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlokwo go, llëbo iy löng li shäryara llëbo igöy llëm li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go kjishko ga llëbo sura ba kong pjlu, llëbo sura Caíndë li kjinmo. Mär ba go kjishko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbö beno wopjlu ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjishko ga shji opping ba go ga pjlu obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go kjishko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llëme. Wlënaba llëm, söra kjishko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlu Sbö kong. ⁶ Eye mär Sbö go llëm ga llëbo shärye ber pjlu ba kong ga äe. Eye äar Sbö shwoy wlo ga woyde ga woyotjliya ga sök jlöe le guing, woyde ga woyotjliya ga ëye omwlek ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷ Dënashko ga Noë mär Sbö go kjishko ga Sbö tjlëno ba kong llëbo iydë llëm obi li kjishkoshko ga tjlokwo kjrara, Sbö bangkjrara, ga kjoyong shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbörë wlo, gueniyo Noëra iara beno pjlo bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö go kjishko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong lishkoshko ga kolara, ga to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino

c 10.30 Deuteronomio 32.35. d 10.30 Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. e 10.34 Sbö nopga löng kjërshko le li, e Sbö nopga löng kjërshko mär Jesús go kjishko li löklo.
f 10.37-38 Habacuc 2.3-4.

jeke. ⁹⁻¹⁰Ga mär Sbö go kjishko ga öötong beno sök kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shäryaga Sbörë ber iyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdë, äär ber sök eshko wlo. E kjishko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjökwö lara Sbörë Abraham kong jököyo li twara ba kong lok eni bako kjishko. ¹¹Ga Abraham mär Sbö go kjishko ga tjäblashko ga ba boy Sara kjröng ëmdë ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbörë ba kong jököyoshko ga tjökwö kjrara domer lirë, miydara ga llëye le li shärye eni iyado kjishko. ¹²Eni ga luyo ara, wolon to ëmdë ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³Nopga uunkong ëre wolonoshko ga llëbo twe Sbörë ba kong le jököyo li kjrara lok llëme. Gueniyö mär Sbö go kjishko ga ina lok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjü e kjishko. Löng kjok ëre kjing go obishko ga tjë oba kong ga epga om go li shto oblë so wleni, kjok ëre so llëme le löng eni. ¹⁴Miydëy e go ga to löng kjok wlëk, ber baiya jököyo wlo. ¹⁵Tek opshino kjokyo baiya li woyotjirye löng kjwe ga san jek iröng obi ga pjüe. ¹⁶Gueniyö kjok buk kjrina kjok dogo pjü anmoyö wleniyö li wleyde löng. E kjishko ga kjok shärya Sbörë ba kong eni, ga «Pja borwa Sbö» le lok ba kongshko ga lökyokjre Sbörë llëme.

¹⁷⁻¹⁸Abraham mär ba go jököyore miyde Sbörë wlo ga ichara ba wa kjlara raso li zrök, sho suk ba kong, ba tjlikklo. Bäm go ga Sbö tjë ba kong jököyo ga «Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jököyo eröe» le. Eni ëmdë ga mär Sbö go kjishko ga wotjüno ba zrök lara. ¹⁹Wotjüik ga woshre Sbörë iröng obi ga pjüe le, ga wlojrrara iröng obi, wolono, woshrrara iröng obi wleni.

²⁰Dënashko ga Isaac mär Sbö go kjishko ga tjëno beno pjü ba wapga Jacob, Esaü kong, llëye wen ba kong llono li kjishko.

²¹Dënashko ga Jacob mär Sbö go kjishko ga wolon döröshko ga tjëno beno pjü José wapga kong. Eshko ga kojono shäng ba kjorkung go, ga Sbö poshrëra.

²²Dënashko ga José mär Sbö go kjishko ga wolon döröshko ga Israel tjëyoga ichara beno ba doyo sök ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³Dënashko ga Moisés data, mekë, e mär Sbö go kjishko ga chida li jnena öötong mölö mya. Ina lok ga wolësowa, ga tjökwö lara pjürë li bangkjrara lok llëme.

²⁴Moisés mär Sbö go kjishko ga öötong këguë ga kuna pjü wa walë lirë ëmdë ga woydara ga kowëba ba wa llëme. ²⁵Woydara ga ber shäng wopjü dbar kjwöbö, llëbo owa shäryara kjishko llëme. Eni ga opyono beno shäng shdungoba Sbö nopga tjok shara. ²⁶Beno shäng potjwlëya Sbörë li koshë. E kjishko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjishko li tjwlo ara, llëbo tjwlo ara tjeng Egipto kjokyo kës li kjinmo. ²⁷Mär Sbö go kjishko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjü iirkë ba kong li bangkjrara llëme. Eshko ga miyde ga Sbö igöy llëm li jek shäng ba tjok. E kjishko ga sano iröng llëme. ²⁸Mär Sbö go kjishko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo

li shäryara, ga nopga ichara öng wļēp ushko so zrök, ga srēng sguing u bāng bāng worbo shakklo li go, Israel wapga domerga bām iyo li zröya no pjiga lirē llēm wļo.

²⁹Dēnashko ga Israel tjējoga mār Sbō go kjīshko ga dipzono tek Dļung Srēzrēn kjwo na lēkong, jēk lōng kjok dogro kjing go wļeni. Gueniyo Egipto soppa omshāryē eni wļo lārashko ga shteno lōk drete. ³⁰Ga Israel tjējoga mār Sbō go kjīshko ga dbar kjwobi go ga Jericō kjokyo kopjrina lōk pjiribi shtōk öötong dbargwo kjāk (7). E irgo ga kjok li kjēryo shāryak ak go li dļōktong, sho ter lōno tōshko.

³¹Eshko ga walē shāng kjlāra ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wļeniyo. Mār Sbō go kjīshko ga kjok īgaga öötong ba shwoy li wļokjrara. E kjīshko ga nopga Sbō kolono llēm li zrōrabashko ga era zrōraba llēme.

³²Ķlēye lēr obi ga pjļū? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeōn, Barac, Sansón, Jeftē, David, Samuel, Sbō tjļōkwo lāgaga, e lānyotkēr bomi kong bakoe.

³³Mār Sbō go kjīshko ga llēbo shāryara ba kong oblē oblē. Kjone kjone ēng-kjwono pjļupga dbo ara wļeniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjļo bek. Kjone kjone, llēbo twe Sbōrē ba kong lāra jļōkoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino. ³⁴Kjone kjone, iōk pjē jong trāk llēm ga sjēra. Kjone kjone zrōkoba drōng go lēbashko ga dōktonge. Kjone kjone dbo llēm ga öötong beno dbo ara. Kjone kjone ēngkjwēshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ēng-kjwagaga shto oblē so zana songe. ³⁵Walēga kjone kjone, ba pjeyoga woļono li woshrono irōng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zrōraba, gueniyo opdōk woydē llēm, llono ga woshre Sbōrē irōng obi li ber pjļū anmoyō ba kong wļo. ³⁶Kjone kjone lāywaraba owa, shporaba no shpoklō go bakoe. Kjone kjone pjiraba drōng sho go, iaraba beno lōng kjērshko. ³⁷Kjone kjone zrōraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbēshko. Kjone kjone zrōraba drōng go. Kjone kjone to lōng llaw pogo, doyono öng kwota go, dbur llēm, shdunaba ara, wosong īyado. ³⁸Nopga eniyo tjwļō ara, nopga Sbō miydē llēm wļeniyo li kjinmo anmoyō. To lōng kjok dogro no llēmshko, dļup go bakoe. Beno lōng guēng jong öōng roshko, klung öōng roshko bakoe.

³⁹Nopga uunkong ēre mār Sbō go kjīshko ga Sbō beno wopjļū ba tjok, gueniyo llēbo twe Sbōrē ba kong lāra jļōkoyo li kjrara llēme. ⁴⁰Shāryono eni, woydara Sbōrē ga llēbo ber bi kong pjļū anmoyō kjīshko. Epga ie woydē ber pjļo bek ba bokso, gueniyo ie woydē ber eni bi tjok bakoe.

Sbō, ba wapga lļgweya

12 ¹Epga mār Sbō go kjīshko ga pak twara ba kong li shāryara lōk pjire. Shji opping mār Sbō go ba kjīshko ga pjļū. E kjīshko ga pak twara bi kong li shāryēy āar jong ba dbo go, shji sjen llēme. Llēbo lōk bi go kwing ara, bi sēnggļo wļeni li dōy, ga rayēy. Llēbo owa, shji iche jēk pjļū llēm li rayēy bakoe. ²Jesús woyotjļiydē erōe. Bi iaga ber lōng mār Sbō go li e, ga shji mār ber lōng ba go īyado ba kjīshko bakoe. Lōk pjang kjļōs goshko ga kura kjinge. Woļon eni li lōkyo ara ēmdē ga lōkyotkara llēme. Llono ga ber shāng wopjļū sorē li woyotjļiyde pjang erōe. E irgo ga öötong sirkeno sōk Sbō tjok, ba orkwo kēlēkong. ³Llēbo shāryara nopga owarē ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjļīzī īyado, pjāy sjen llēm wļo, pjāy wosonkē llēm wļo bakoe.

⁴ Pjāy drōn lōng ara, pjāy opkjē līēbo owa līshko dwayo wlo, gueniyo pjāy zrōydēba e kjīshko līēm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlōkwo lāra Sbōrē beno ba wapga kong kjrīna. E woyojeromi tjan. Tjlēno beno eni:

«Pja bor wa.

Ēye woyde Tjlapgarē ara ga līgweya, opping wlo.

Ēye kjrara beno ba wa wleni ga shdūya.

E kjīshko ga pja līgweyashko ga
ios ber tjwlo ara, pja opping wlo.

Pja wloyashko ga

pja wosonkē līēme.»^h

⁷ Wapga uunkong līgweya ba datarē, opping wlo. Eni ga līēbo wen bomi kong owashko ga miydozī ga pjāy līgweya Sbōrē shāng, pjāy opping wlo. Shārye bomi kong eni, pjāy ba wapga kjīshko. ⁸ Ba wapga līgweya uunkong. Eni ga pjāy līgweya līēm wleni ga pjāy ba wapga jlōkoyo līēme. ⁹ Bi dataga lōng kjok ēre kjing go li, shji līgweya, ga bangkjrēy e kjīshko. Eni ga shji līgweya bi Data, bi iaga beno lōng sē jlōkoyo līrēshko ga woyde ga kolēy. ¹⁰ Shji līgweya bi dataga lōng kjok ēre kjing go līrē dbar kjwōbō, woydara ga ber pjlu bi kong kjīshko. Gueniyo shji līgweya Sbōrēshko ga era pjlu bi kong iyado, shji āar ber lōng pjlo bek baīya dik wlo. ¹¹ Shji līgwekobashko ga shji lōng wopjlu līēm, shji lōng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber lōng jēk pjlo bek, wlēp bakoe.

¹² E kjīshko ga pjāy opyos wokjang, pjāy so no jēk ga dre dbo līēm, kjrēk kjrēk erā li kjoyo līēm wlo. ¹³ Pjāy wotjlik jēk pjlo bek erā, nopga mār Sbō go jlōkoyo līēm li opping jēk pjlo bek wlo, e raye līēm wlo.

Sbō tjlōkwo kuy yōtso

¹⁴ Pjāy drōn ēē, pjāy ber lōng wlēp nopga uunkong tjok wlo. Pjāy jēk pjlo bek erā. Līēm ga Tjlapga īmi līēme. ¹⁵ Sbō wopjlu li wlōkjrozī pjāy uunkongdē, rayēmi līēme. Pjāy kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjluē. Pjāy sjēk, e shāryē eni līēm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ē tjok līēm ga shji pē ba tjok līēme. Sbō bangkjrōzia. Shji opshāryē Esaú dik līēm bakoe. Dēnashko ga Sbō bangkjrara līēm kuzong ga ba wa kēguēyo shtoyo li soynena dli kjrīna kjīshko. ¹⁷ Miydēmi pjlu ga e irgo ga woydara ga ba data tjlē ber pjlu ba kong, gueniyo jlō lāra līēme. Slatong ara ēmdē ga līēye shār- yara li kjlopswe obi ga āe.

¹⁸ Pjāy oōtong lōng Sbō shwoy, Israel tjēyoga dik līēme. Epga oōtong lōng dlup jong kjwara līshko. Dlup li porwako līēm, pjē jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yēt, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lōk. Eshko ga Sbō tjlē ba kong lōk ga «Ēye dlup jong ēre porwono ga e zrōkko jekdo ak go, ōng līē ēmdē ga omporwono ga e zrōkko eni bakoe»ⁱ lē. Kuya lōk ga bangkjrara lōk ara, tjlōkwo beno ba kong kjang anmoyō kjīshko. E kjīshko ga kjloshtono lōk ara, līēye lē ba kong ame wlo. ²¹ Moisés ēmdē ga līēye īna li bangkjrara ara bakoe. Tjlē ga «Bangkjrēr shāng dete erā»^j lē.

²² Gueniyo kjok buk kjrīna kjok dogo ko Jerusalén, e buk Sión dlupyo jong eshko li go. Kjok ēre, e Sbō Sōk Īyado li ī. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo

so tōno lōng trāk lēm, wopjlúe. Pjāyda öötong lōng kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjłokwo kragaga woyde Sbörē ara wleniyo lōng eshko uunkong, ko tak łok kjok dogo li epga. Ga pjāy tōno beno tjeng ba tjok łok eshko Sbō bokshto wleni. Nopga uunkong ligwega li e. Nopga jektong lōng pjło bek dēnashko li iara Sbörē beno pjło bek ba bokso, ga ba sēya li lōng eshko. Ga pjāy tōno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjāy öötong lōng Jesús shwoy wleni bakoe. Tjłokwo tja-glēn shāryaga li e. Ba srēng kwona li kjrōromi, owa pjang bomi go li lōya Sbörē ber dret e kjishko wlo. Srēng ēre tjwłō ara, Abel i li kjinmo.

²⁵ Pjāy sjēke. Sbō tjłē bomi kongshko ga kuzi yōtso. Dēnashko ga tjłēno Israel tjēyoga kong kjok ēre kjing go dwayoshko ga kura łok lēm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjłē bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy lēm wleni ga jłokoyo ga shji shdūya bakoe. ²⁶ Tjłēno dēnashkoshko ga klung iano jek dete erā. Gueniyo eerishko ga tjłē bi kong jłokoyo ga «Łono ga klung iēr ian jek obi, kjopkwo iēr ian eni bakoe» ĩe. ²⁷ Miydēy e go ga kjok shāryara kēs li, e kje eshko, gueniyo llēbo wir lēm li, era ber iyadoo.

²⁸ Sbō sök no pjłuyo iyado kjokyo li, e wir llēme. Ga łono ga shji āar ber lōng eshko iyado wlo. E kjishko ga shji wopjlú ba tjok dey, ga woyde ga poshrēy, bangkjrēy, woyde sorē li eni. ²⁹ «Bi Sbō, e iök kjok pjikkło wleni.»^k

Kjibokwo pjirzłong

13 ¹ Pjāy ēng woydos ara kar kar, epenga dō wleni iyado. ² Nopga miydēmi lēm wleniyo āar bomi shwoyshko ga włokjrozī lōng wop-jlúe. No kjone kjone omshāryono Sbō parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara łok lēm gueniyo. ³ Nopga lōng kjērshko li' woyoshrozī, pjāy lōng ba tjok eshko wleni. Nopga shdunogba lōng li woyoshrozī, pjāy shdunogba lōng ba tjok wleni.

⁴ Pjāy orkwosmok lōng pjir, tjłokwo łoromi ēng kong jłokoyo li bangkjrōzīa. Pjāy pē bomi łanma, bomi boy tjok erōe. Ėye pē no orkwosmono ba tjok lēm li tjok ga shdūya Sbörē.

⁵ Sbō tjłēno bi kong ga
«Pjāy rayēr lēm,
pjāy kjimtēr iyado»^m ĩe.

E kjishko ga shji dbur woydē ara lēm, pjāy wopjlú tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjłē ga

«Tjłapga, e bor kjimtaga.
E kjishko ga
llēye shārye nopgarē bor kong li,
e bangkjrēr llēme»ⁿ lēy eni.

⁷ Sbō tjłokwo roy łara bomi kāyayogarē bomi kong. E kjishko ga epga woyoshrozīa. Epga jektong lōng mār Sbō go sorē li, e woyotjłizī, ga pjāy omshāryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dēnashko sorē ga eerishko ga eni, ga ber eni iyado. ⁹ E kjishko ga tjłokwo oblē lēba bomi kongshko ga jłō lēmi llēme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mār Sbō wopjlú li go, shji mār kjok ligwekkło, shji iche

k 12.29 Deuteronomio 4.24. l 13.3 Nopga lōng kjērshko ĩe li, e nopga lōng eshko mār Jesús go kjishko li łokło. m 13.5 Deuteronomio 31.6. n 13.6 Salmo 118.6-7.

dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme. ¹⁰Syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko parkë löng Sbö u jong li, öng zröya, sho suya Sbö kongshko ga sjëngna li ue lök ga pjluë. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbö kong wleni, gueniyö e ber syöshtagaga li kong llëme.

¹¹Syöshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyö roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shäryara nopgarë li potjwëkklo, gueniyö öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmshko. ¹²Eni wleni ga Jesús, e söraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmshko bako, nopga ie ber löng pjlo bek Sbö bokso ba srëng go wlo. ¹³Eye wołono eni ga lökyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji läywëba owa e kjishko gueniyö. ¹⁴Kjok ëre kjing go ga shji kjok buk iyado wlo drete. Gueniyö shji löng kjok eniyö tjwe li koshë.

¹⁵E kjishko ga shji kjimtaga ber Jesúsdë, Sbö poshrëy iyado wlo, shji măr Cristo go lëy iyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶Gueniyö llëbo pjlu shäryozë iyado, oblë kjimtozë bomi llëbo li go iyado bakoe. Shäryoroy eni li, e Sbö kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷Sbö tjlokwo kjruga kägäyoga, e kolozia. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjishko. Epga kolozë, ba pak li shärye lök wopjlu wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlu bomi kong llëme.

¹⁸Pjäy syöshtos Sbö kong borwa kjishko. Miydërwa pjlu ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbö bokso lërwa eni borwa pjlu shko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlu miydërwa li shäryërwa eni iyado wlo. ¹⁹Rokër bomi kong ga pjäy syöshtos Sbö kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰Bi Tjlapga Jesucristo wołonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlokwo shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlep ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlep li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga ²¹llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlu wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjishko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

²²Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ëre, pjäy dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ëre tjlokwoyö ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlokwo kjrozia.

²³Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ik.

²⁴«¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjäy yonde?» lë Italia soga lirë bomi kong.

²⁵Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

Carta de Santiago

Kjibokwo ëre tara Santiagorë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Santiago. Woyotjłıkoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjłokwo kfragaga kës li kägäyo. Sbö tjłokwo łagaga Jesús aska li tön lōng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judıoga ara lōng ba kjok baıya lışhko lilem, öötong beno lōng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ëre tara Santiagorë ba kong lok.

Shji lōng së obishko ga shji mär Jesús go li kjışhko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber lōng shdungoba wlo, shji aär jek lōng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga lilebo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go lilem li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjłë yotso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwłö bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de lilemde, shji jek lōng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjłapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kjrınggwo sak kjwara kjıngsho pjök (12) Jesús tjłokwo kfragaga shdöktong lōng kjok kjwang jikong, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

Lilebo wen bi kong owa ara, shji tjłıkoba ara

² Pjeyoga, lilebo wen bomi kong owa oblë oblë Tjłapga Jesús kjışhkosho ga pjây wopjlu ara anmoyö. ³ Miydëmi pjlu ga pjây tjłıkoba, pjây mär lōng Tjłapga li go jlökoyo miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjây opping lilebo owa kuk kjang. ⁴ Pjây oppino lilebo owa kuk kjang pjir ga pjây aär ber lōng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga lileye woydëmi ame.

⁵ Pjây kjok miydë woydë wleni ga rokozı Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyo, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wıöya lileme. ⁶ Gueniyo lilebo rokëmi ba kongshko ga woyotjłızı jlökoyo ga pjây kjimte, pjây kjimte lileme lëmi lileme. Eye lilebo rokë Tjłapga kong, ga wotjlik ga kjimte lileme lë wleni ga e iöya bakwe pjłukdë llaw pogo dlung kjıng go wleni. ⁷ Eye wotjlik eni ga kjimte Tjłapgarë lileme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, lileye woyde li miydë lōng lileme.

⁹Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlú, Sbö kong ga twjwö ara kjishko. ¹⁰Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, ilono ga löng ame kjishko, kjlo sho lönggwo wleni. ¹¹Dlo wen tem kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, lönggwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹²Ëye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlú, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tjëno jlökoyo ga ëye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga ëye tjliya eni llëm bakoe. ¹⁴Shji tjliya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryë. E irgo ga llëbo owa shäryë jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶Pjeyoga, pjäy jyäpgwëba lëba ga jlo lëmi llëme. ¹⁷Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kalä kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸Shji iara beno löng së jlökoyo, ba tjlokwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baiya wlo. E irgo ga oblë kjayde shara.

Tjlokwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰Pjeyoga, tja kuzia. Ëye tjle bomi kong ga kuzi yotso. Pjäy tjleshko ga woyotjlizi yotso guing. Shji iirkeshko ga llëye woyde Sbörë li shäryë löng llëme. E kjishko ga shji iirkë maling llëme. ²¹E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozia. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryë ame. Tjlokwo lara Sbörë bomi kong, pjäy döya wlo li, e kjozi wotöy dey.

²²Gueniyo tjlokwo li kumi dö llëm, kolozi bako, pjäy opjyäpgwë llëm wlo. ²³⁻²⁴Domer shäng kjlara, opik kjok ikklo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woyo ba kong ame. Ëye, tjlokwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵Tjlokwo bek li, shji döya. Ga ëye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjlizi iyado ga era kjimte Sbörë e kjishko.

²⁶Ëye Sbö bangkjrë, Sbö tjlokwo sök le, gueniyo tjle owa wleniyo ga opjyäpgwë shäng om go. Sbö poshrëya le li twjwö llëme. ²⁷Shji Sbö bangkjrë woydë jlökoyo ga shji woyde bi Data Sbörë jek löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäpga löng song wleniyo li kjimtëy, ga shji opdë yotso, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li shäryë llëm wlo.

No kjone kjone twjwö ara, oblë kjinmo lëy llëme

2 ¹Pjeyoga, pjäy mär löng Jesucristo, bi Tjlapga twjwö ara anmoyö li go kuzong ga pjäy wotjlik ga no kjone kjone twjwö ara, oblë kjinmo lëmi llëm dey. ²Pjäy tönö löng wlenishko ga imi ga nopga tjwe löng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shäryak dbur sho shöylör go, doyono shäng shwong wolëso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shäng shwong owa go. ³Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrëmi pjlu, «Pja sök na shto pjlu ëre go» lëmi ba kong, gueniyo pjäy tjle kjlara song li kong ga «Pja ber sök kjweshko kjoko» lëmi ba kong, llëm ga «Pja sök töshko kjweshko» lëmi ba kong

eni. ⁴Shäyromi eni wleni ga kjlara li woydemi löng pjlu, obli li kjinmo, woyotjlimi löng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵Pjeyoga, tja kuzia. Nopga song wleniyo kjok ere kjing go li kjrara Sböre, mär ber löng ba go wlo, äär ber löng no pjluo sök iyado lishko wlo, llebo twe lara ba woydagaga kong jlokoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llemdo? Shji mär ba go li, e tjwlo ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁶Gueniyo nopga song wleniyo iemi löng tjwlo lleme. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi söga äär no llgwezlong shtoyo bomi llebo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyoré llemdo? ⁷Pjāy Cristo i, ga ba ko tjwlo ara, gueniyo laywe lok owa era.

⁸Bi pjluo Sbö, ba tjlokwo tak pjang eni: «Pja opwoyde soré ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»^a Kjok llgwekklo tjwlo keshbang li e. Pjāy omsharyé eni ga pjāy jek löng pjlo beke. ⁹Gueniyo pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwlo ara, obli kjinmo lēmi wleni ga llebo owa shāyomiré löng, ga kjok llgwekklo buk li sömi löng lleme. ¹⁰Eye kjok llgwekklo li kolé uunkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdüya Sböre, e diktong shäng uunkong go wleni. ¹¹Sbö tjlēno ga «Shji pē oma boy obli tjok lleme»^b lara, «Shji no zrök lleme»^c lara bakoe. Eni ga no zröromi wleni ga pjāy pono oma boy obli tjok llem emde ga Sbö kjok llgwekklo li koloromi lleme.

¹²Tjlokwo bek li, shji döya. Ga pjāy llgweya Sböre ba tjlokwo bek li go. Eni ga pjāy tjle pjlo bek, pjāy opshāryos pjlo bek bakoe. ¹³Shāryozī eni, eye, obli songe le llem ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sböre ba kong llem bako kjishko. Eye, obli songe le ga eshko ga sök wlepe.

Shji mär Cristo go, shji llebo pjlu shāryé

¹⁴Pjeyoga, ¿ebo mär Cristo go jlokoyo le, gueniyo llebo pjlu shārye llem ga e llenoro? ¿Wotjlik eni ga där lēmiro? ¹⁵¿Imi ga bomi pjeyo shäng kjlara, shwong llem, dli llem wlenishko ga ¹⁶pjāy tjle ba kong ga «Pja nom sök wopjlu bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja iē pjlu bakoe» lēmi ba kong, gueniyo sēnomi llem ga e llenoro? ¹⁷Eni wleni ga «Tja mär Cristo go jlokoyo» lēmi, gueniyo llebo pjlu shāryēmi llem ga e llēno lleme.

¹⁸No kjone kjone tjle ga «Kjlara mär Cristo go, kjlara llebo shāryé pjlué» le eni. Tja tjle ba kong lok ga «Tja llebo pjlu shāryé. ¿Pja llebo pjlu shāryé llem ga pja mär Cristo go jlokoyo li miydēr soré? Tjara mär Cristo go jlokoyo li miydēp, llebo pjlu shāryēr shäng li go» lēr ba kong eni. ¹⁹Miydēp ga Sbö, e kjlarasoe lep eni. Eni ga pjlué. Gueniyo Ä sēyagara ommiydē bako, ga Sbö bangkjre lok dete era.

²⁰Pja kjok miydē lleme. Ebo mär Cristo go jlokoyo le, gueniyo llebo pjlu shārye llem ga e llēno lleme lēr shäng bop kong. ¿Woydēp ga llebo lēr bop kong jek obi, tjlokwo ere kjrēp wlore? ²¹Dēnashko ga bi kjokē Abraham, ba wa Isaac shara, zröya, sho suya Sbö poshrēkklo wlo lara. Sbö kolara eni kjishko ga e iara Sböre beno pjlo bek ba bokso. ²²Miydēp e go ga Abraham mär shäng Sbö go jlokoyo lara dö llem, llebo pjlu shāryara bakoe. Ga llebo shāryara li kjishko ga beno shäng mär Sbö go jlokoyo. ²³Eni ga Sbö tjlokwo tak pjang li beno jlōe. Tjle ga «Sbö tjlokwo kjrara Abrahamdē, ga mär beno

shäng ba go. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.»^d Ga Abraham kowara Sbörë ba kjälarayo. ²⁴Miydëp e go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär Cristo go lëy li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo pjlu shäryëy bako li kjishko.

²⁵Eni wleni ga dënashko ga walë shäng kjälar ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Nopga kjok iga wleniyo li shrono löng ba ushkosho ga wlokrara, ga ichara to jek irbo oblë go, shakoba llëm wlo. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ²⁶Shji doyo tjok, gueniyo shji sëya dret ga shji löng së llëm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mär Cristo go jlökoyo lëy, gueniyo llëbo pjlu shäryëy llëm wleni ga e llëno llëme.

Bi kjoyorkwo

3 ¹Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörë kjang, oblë kjinmo. E kjishko ga pjäy ara wotjlik äär ber no pingga llëme. ²Shji uunkong dir llëbo oblë oblë go. Gueniyo ëye dir ba tjlä li go llëm ga era pjlo bek, opdë dir llëm wlo ga pjluë.

³Kwomgla, e kjamo pjriy pjir, shji kole wlo. Eni ga söy llaw pogo ga pjluë. ⁴Kjyong kësks jëk tjeng dlung kjing go li woyotjlizä. Kësks, bakwe pjlukdë dbo ara ëmdë ga söya ba sögarë llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go. ⁵Bi kjoyorkwo ëre eni bakoe. Chirawa ëmdë ga shji krë ara e go. Iök sëya woyotjlizä. Chirawa ëmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjluë. ⁶Bi kjoyorkwo ëre iök sëya wleni. Llëbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjlokwo le bi kjoyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Äre, shji suya wlo wleni.

⁷Äya kjloshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber löng tjëkso wlo ga pjlu, sënwa llë, dgur llë, llëbo dlung roy so bakoe. ⁸Gueniyo bi kjoyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa söy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrökklo wleni.

⁹Sbö, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shäryara so e kjoyoe. Ga bi kjoyorkwo li go ga Sbö poshrëy, gueniyo nopga läywëy owa e go bakoe. ¹⁰Tjlokwo pjlu, tjlokwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjlu llëme. ¹¹¿Di pjleblë, di kë ara, e tur tjwe di bökko kjwaraso go llëm llëmdo? ¹²Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjillgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjleblë shjiy di bäng buk pjlek roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjring pjök

¹³Pjäy kjok miydë ara, wotjlik pjlu wleniyo lëmi ga pjäy eni miydëba wlo ga pjäy jëk pjlo bek, llëbo shäryëmi wotöy, woyotjlimi bomi kjok miydë li go guing. ¹⁴Gueniyo pjäy wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, pjäy wotjlik ber löng bäm go wleni ga pjäy kjok miydë llëm, pjäy krë llë go wlo llëm bakoe. ¹⁵Ëye wotjlik eni ga ba kjok miydë li twaga Sbörë llëm, e kjok ëre so i, twaga Äre om go ba kong. ¹⁶Nopga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko wleniyo löng lishko ga llëbo owa shärye lok oblë oblë. Nopga wotjlik ber löng bäm go wleniyo löng lishko ga nopga ëngkjwë ëng tjok ara.

¹⁷Gueniyo kjok miydë twe Sbörë bi kong li, e eni llëme. Ëye kong kjok miydë eniyo twe Sbörë ga era jëk shäng pjlo beke. E ëngkjwë llëm, wotjlik oblë kong pjlu, oblë kole, oblë songe le, llëbo pjlu shärye oblë kong ara, no

kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lē llēm, wotjłik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjłik ber lōng wļēp ēng tjok lē ga eshko ga jēk lōng pjłō bek erā.

Shji Sbō kolē

4 ¹ Pjāy ēnglē kar kar, pjāy ēngkwē ēng tjok kar kar ega miydēmi llēmdo? ² Šhāryēmi eni, pjāy ie bomi wotjłik owa līrē llēbo oblē oblē woydē ber bomi kong, pjāy ber lōng wopjłū wlo kjišhko llēmdo? ³ Lēye woydēmi ber bomi kong li wlēmi llēme. E kjišhko ga oblē zrōmi, ba llēbo li kjrēmi ber bomi kong wlo. Llēbo oma ī, e koīmi. E kjišhko ga pjāy ēnglē kar kar, pjāy ēngkwē ēng tjok kar kar, ba llēbo li kjrēmi ber bomi kong wlo. Pjāy llēbo dret, rokēmi Sbō kong llēm kjišhko. ⁴ Ga llēbo rokēmi ba kongshko ga rokēmi bomi wotjłik owa li go, ber bomi kong pjłū wlo erā. E kjišhko ga llēbo twe bomi kong llēme.

⁴ Pjāy so domer orkwosmok shāng pjir, gueniyo jēk shāng walē oblē tjok kjoyoe. Pjāy tōn nopga Sbō miydē llēm wlēniyo tjokshko ga pjāy ber lōng Sbō moskwo miydēmi llēmdo? Ēye wotjłik jēk nopga owa wlēniyo dik ga opyono beno lōng Sbō moskwo. ⁵ Sbō tjłōkwo tak pjang li tjlē ga Sēya twara Sbōrē beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jēk Sbō tjok jłōkoyo. Pjāy pjang eni li tjwłō llēme lēmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjłū li kjišhko ga shji kjiimte ara anmoyō. E kjišhko ga Sbō tjłōkwo tak pjang li tjlē ga

«Ēye krē ā ga Sbō wotjłik owa ba kong.

Ēye wotōy ga kjiimte ara, ba wopjłū li kjišhko.»^e

⁷ Eni ga pjāy optwos Sbō kong, ga kolōzīa. Jłō lēmi Ā kong llēm, ga e tōk pjolae. ⁸ Pjāy jēk lōng Sbō tjok ga Sbō jēk shāng bomi tjok bakoe. Pjāy llēbo owa shāryaga, llēbo owa shāryēmi lōng li rayozīa. Pjāy wotjłik lōng kjingr pjōk wleni ga bomi wotjłik owa li rayozī, pjāy ber lōng wotjłik bek wlo erōe. ⁹ Pjāy woydos, pjāy slarżong, pjāy kjloshtos bakoe. Pjāy jar ame, pjāy ber lōng slar ēē shara. Pjāy wopjłū ame, pjāy ber lōng woydē shara. ¹⁰ Pjāy opyos ber lōng wotōy Tjłapga bokso. Eni ga pjāy ie ber tjwłō ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ēnglē owa ēng kong kar kar llēme. Bomi kjłara lāyworomi owa, llēm ga e owa lōromi wleni ga Sbō kjok līgwekkłō li owa lōromi wleni. Eshko ga kjok līgwekkłō li kolēmi lōng ame, pjāy opyono beno lōng tjwłō ara, kjok līgwekkłō li kjinmo, kjok līgwekkłō li pjłūre, de oware īga wleni. ¹² Kjok līgwekkłō twaga li kjłaraso. No līgwega li kjłaraso bakoe. Bi dōga, bi shdunga li e. Bomi kjłara pjłūre, de oware lāga ber pjāydē llēme.

Shji krē llēme

¹³ Tja kuzīa. Pjāy kjone kjone tjlē ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblē. Shji ber lōng eshko lū pjłara llēbo soynek, dbur shak ara wlo» lēmi eni.

¹⁴ Gueniyo llēye wen tjwe bomi kong bong li llē miydēmi lōng llēme. Pjāng sho lōn tjwe tōy ga wop sira ga beno drete. Pjāy lōng sē li, pjāy so pjāng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjāy tjlē ga «Woyde Tjłapgarēra, shji ber lōng wopjłū, llēbo shāryēy oblē oblē bakoe» lēmi eni dey. ¹⁶ Gueniyo pjāy krē ā iyado. Ēye krē ga llēbo owa shāryayde. ¹⁷ Ēye, llēbo pjłū shāryako li miyde, gueniyo shārye llēm ga llēbo owa shāryayde lōng.

Nopga dbur ara wleniyo llëbo owa shäryono

5 ¹Nopga dbur ara wleniyo, tja kuzia. Pjây slarzong, pjây kjłoshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjishko. ²Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete. ³Bomi dbur sho shöylör, pjublün, e dyano tjeng. E iya Sbörë, ga miyde e go ga ëye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjishko ga pjây suya iök go, e bomi shdungglo wlo. ⁴Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlenomi llëme. E kjishko ga kjlosh-tono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjläe. ⁵Kjok ëre kjing go ga pjây löng owa llëm, llë pogo shäryo-romi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjây löng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjlämi löng llëme. ⁶Nopga pjlo bek li shdunomi, zröromi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

⁷Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi löng wopro ga pjây ber löng wlëp, pjây woydë llëme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wlëp, dwla li botjyë wlo. ⁸Pjây ber löng wlëp eni bakoe. Pjây opyos wokjang, wosonkë llëm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li döro kjishko. ⁹Pjeyoga, pjây ëng läywë owa ëng kong kar kar llëm, llëm ga pjây shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwega shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰Pjeyoga, Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko so li woyotjlizia. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyo kura lok löng wlëp, woydono lok llëme. ¹¹No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlëpe. Epga kjimtara Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjlizia. Dënashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlëpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjläe. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹²Pjeyoga, llëbo lër bomi kong tjwlo ara. Shji tjlä jlokoyo ë ko go llëme. Shji tjlä jlokoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok ëre so ko go llëm bakoe. Pjây tjläshko ga «Eng» loromi ga shäryozë eni, «Llëme» loromi ga shäryozë eni bako, pjây shdüya Sbörë llëm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshtë Sbö kong sorë

¹³Pjây kjone kjone löng woydë ga pjây syöshtos Sbö kong. Pjây kjone kjone löng wopjlu ga pjây tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴Pjây kjone kjone swlo ara ga tjlap-gaga Jesús tjlokwo kjruga kägäyoga rokozi, syöshtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjây poshtiya lok kjo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlokoyo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶E kjishko ga pjây llëbo owa shäryono ga lözi ëng kong, ga pjây syöshtos ëng kjishko, pjây popte Sbörë wlo. Ebo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shärye Sbörë ba dbo ara go. ¹⁷Dënashko ga domer shäng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlokoyo, shunyo shrë llëm wlo, ga shunyo shrono llëm öötong lu pjilölo mya kjingsho bëye. ¹⁸E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klüng kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹Pjeyoga, ëye diktong, tjlokwo bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shäryono ba kong kësbang, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

Primera carta de Pedro

Kjibokwo ère tara Pedrorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjłara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwłö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjłökwo łaga Jesús āska włeniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjłökwo kjrägaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjłökwo kjrägaga shdungoba ara. E kjışhko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llem, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö noga jłokoyo tara ba kong bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjłökwo roy łaga Jesucristo āska. Nopga kjrara Sbörë ber baiya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjāy kjok ère so ame, pjāy shdöktong beno löng kjok shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baiya wlo le. E irgo ga pjāy kjrara, ga pjāy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjāy beno löng Jesucristo kolë, ga pjāy dōra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlū li kjışhko ga pjāy kjimte ara, pjāy ie ber löng włëp bakoe.

Sbö poshrëy, lłëbo shāryara bi kong kësbang li kjışhko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjłapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe łara kjışhko ga Jesucristo wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaglën włeni ba kjışhko wlo, shji ber löng lłëbo jnena Sbörë tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshe löng wopjlū wlo. Lłëbo ère pjir llem, srer llem, an llem bakoe. Poshrëy ara e kjışhko. ⁵ Shji mār Sbö go kjışhko ga shji de ba dbo ara go, āär jong kjok pjir dbaryo lışhko jā. Eshko dbaryo ga pjāy dōya, woyotjłina dëna-shko sorë li eni.

⁶ E kjışhko ga eerishko ga lłëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjāy löng wopjlū ara anmoyō. Lłëbo owa li, e bomi tjłikkłö erā.

⁷ Dbur sho shōylōr iëy iök roy, e roshko lłëbo oblë tjok li pjë dret wlo, ber

dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga lloño ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjây mär Sbö go li, e tjwlo ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjây mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjây roy ber pjlu, ga pjây ie Sbörë ber tjwlo ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, inomi llëm gueniyo. Eerishko ga imi löng llëm ëmdë ga pjây mär löng ba go, pjây döya wlo. Ga pjây döya shäng. E kjishko ga pjây wopjlu ara anmoyö, bomi wopjlu li sorë lëy ga äar llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjlokwo lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjlokwo lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë lloño, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjleno ba kong lok ga tjlokwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjlokwo pjlu tara lok beno pjang li roy le bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga ommydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlis bëy, pjây llëbo shäryë ga woyotjlizi yotso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây jëk löng bomi wotjlis owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozë shara, waga ba data kolë pjlu wleni. ¹⁵ Pjây kjrara Sbörë beno ba nopga baiya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjây ber löng pjlo bek baiya dik bakoe.

¹⁶ Ba tjlokwo tak pjang eni: «Pjây ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»^a

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong lligweya beke. E kjishko ga pjây löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go obishko ga Sbö bangkjrozë iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjây jëk löng llëno llëm wleni, pjây pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjây tjwlëna, döra Sbörë. Pjây tjwlëna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjlu lün go llëm bakoe. Llëbo ëre ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjây tjwlëna Cristo srëng tjwlo ara li go. E so öng wlep ushko so lligwoklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjây mär löng Sbö go. E woshrra Sbörë iröng obi, ga iara beno kësang, tjwlo ara. E kjishko ga pjây mär Sbö go, ga koshëmi löng wopjlue.

²² Tjlokwo bek li kolëmi löng kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng dënashko li rayoromi pjire. Pjây beno löng bomi pjeyoga woydë jlökoyo shara. E kjishko ga pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. ²³ Pjây weno bukshko ga pjây wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbö tjlokwo, era së, pjir llëme. Kjrromi kjishko ga pjây weno tjaqlën wleni, ga pjây iara beno löng wolon wlo ame, pjây beno löng së iyado wlo shara. ²⁴ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana lönggwo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjlo sho wleni.

Nopga tjwłō ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjłōkwo,
e pjir llem, pjang iyado.»^b

Tjłōkwo pjłū lak bomi kong li ere.

2 ¹E kjishko ga lłebo owa sharyemi llong oblē kong li, e rayozī uunkong. Oblē jyāpgwēy ame. Shji lłebo pjłū sharyē, shji ikoba wlo dō ame, lłebo pjłū li sharyozī, woyotjłimi bomi pjłushko eni kjishko shara. Shji wotjłik owa oblē kong ba lłebo kjishko ame. Oblē lāywēy owa ame bakoe. ²Chida wen buk kwłē ga nā iē woydē sorē ga Sbō tjłōkwo włēzī eni bakoe. Eni ga pjāy dōya Sbōrē sorē li miydēmi jek kēgong kēgong. ³Miydoromi pjłū ga Tjlapga woyjłū bomi tjok li, e pjłū anmoyō.

Akkwo u shakkłō

⁴⁻⁵Shji u sharyē akkwo go ga akkwoyo iēy tōshko bām go, ber ba shakkłō wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong eng kjing go. Sbō shäng u sharyē wleni. Pjāy jek llong Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bām go u shakkłō kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sök sē. E woydara nopga ararē llem, gueniyo kjrara Sbōrē beno ba kong tjwłō ara anmoyō. Ga pjāy mār llong Jesucristo go kjishko ga pjāy iara Sbōrē beno llong syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjāy ber llong syōshtë ba kong wlo. Pjāy so akkwo iak jem jong eng kjing go li kjoyo, gueniyo pjāy llong sē bakoe. ⁶Sbō tjłōkwo tak pjang eni:
«Akkwo iēr buk kjwara Sión^c kjokyo li izia.

E tjwłō ara anmoyō.

Kjroror, ioror beno buk u shakkłō bām go li e.

Ėye mār ba go ga

lłeye koshe li włēya jłōkoyo.»^d

⁷Pjāy mār llong ak lēr shäng li go. Bomi kong ga tjwłō ara anmoyō. Gueniyo lłebo tak pjang Sbō tjłōkwo go, ėye mār ba go llem li kjishko. Tjłeno beno eni:

«Akkwo woydara u sharyagagarē llem li,
e iak beno buk bām go, u shakkłō kjangyo wleni.»^e

⁸Ga tjłē obi ga

«Ak li, e no lłrinyokłō, no sabyokłō bakoe.»^f

Epga sabyē, tjłōkwo roy pjłū li kole łok llem kjishko, lara Sbōrē dēnashko ba kjishko sorē li eni.

Nopga kjrara Sbōrē beno baiya

⁹Dēnashko ga pjāy jek llong kjok ro sī roy^g wleni, gueniyo pjāy kjrara Sbōrē beno ba nopga baiya, syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, lłebo pjłū sharyara li roy lēmi wlo. Pjāy jek beno llong kjok shjiy roy^h wleni shara.

¹⁰«Dēnashko ga pjāy tjēyo kjrinaso llem,

b 1.24-25 Isaiás 40.6-8. **c** 2.6 Sión kjokyo, e kowēba *Jerusalén* bakoe. **d** 2.6 Isaiás 28.16. **e** 2.7 Salmo 118.22. **f** 2.8 Isaiás 8.14. **g** 2.9 *Kjok ro sī* le li, e *lłebo owa* łokłō. **h** 2.9 *Kjok shjiy* li, e *lłebo pjłū* łokłō.

gueniyo eerishko ga pjây Sbô i shara.

Dënashko ga pjây songe lara llëm, pjây kjimtara llëm,

gueniyo eerishko ga pjây songe lê, pjây kjimte bakoe.»ⁱ

¹¹ Pjeyoga, pjây lōng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây wotjlik tjwe owa ga shäryëmi llëme. Wotjlik owa li, e bomi wloyo. ¹² Pjây jëk lōng pjlo bek nopga Sbô miydë llëm wleniyo bokso. Eni ga pjây rote lok ara ëmdë ga llëbo pjlu shäryëmi lōng li iya lok, ga Sbô tjweshko ga e poshrëya lok ara bomi kjishko.

Kjok llëwegaga kolozia

¹³ Tjlapga kjishko ga kjok llëwegaga kjok ëre kjing go lōng kës li kolozia. Bomi pjluwo kolozia. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozï bakoe. Epga parkë lōng nopga llëbo owa shäryë li shdungga, nopga llëbo pjlu shäryë li poshrëga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbörë ga pjây llëbo pjlu shäryë, Sbô tjlokwo li llëno llëme lê nopga wotjlik llëm wleniyorë ame wlo. ¹⁶ Dënashko ga pjây parka-gaga tjwëk lōng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjây dora Sbörë kjok llëwegaklo tara Moisésdë li dbo dorko dwayo. Eni ga pjây jëk lōng nopga ichaga ërë llëm wleni, gueniyo pjây llëbo owa shäryë e kjishko llëme. Pjây jëk lōng nopga ichaga Sbörë wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozi beke. Bomi pjeyoga Jesús tjlokwo kjraga woydozi ara. Sbô bangkjrozia. Bomi pjluwo bangkjrozi bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjwëk lōng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozï, bangkjrozi bakoe. Wotjlik bomi tjok pjluwe, de oware, e kolozï, bangkjrozi bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llë kjiy llëm, ga kuy kjing Sbô kjishko ga Sbô ber wopjlu bi tjok eshko. ²⁰ Pjây shdungoba llëbo owa shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga Sbô ber wopjlu bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjishko, ga woyde ga pjây omshäryë baiya dik eni bakoe. ²² E llëbo owa shäryono llëm, e jyörkono ë kong llëm bakoe. ²³ Äyo-shtëba owashko ga dboryara llëme. Shdungobashko ga kroyoywara llëm bakoe. Opyono beno tjeng Sbô wloshko, era kjok llëweg beke. ²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlös goshko ga owa shäryoroy li, e beno pjang ba go. Shäryara eni, shji ber lōng llëbo owa shäryë ame wlo. Woydara ga shji ber lōng së tjaqlën wleni, shji jëk lōng llëbo pjlu shäryë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjishko ga shji poptara beno lōng swlo ame. ²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno lōng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek irōng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

Shji orkwosmok lōng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

3 ¹⁻² Walëga orkwosmok lōng pjir, bomi lanmaga kolozï eni bakoe. Kjone kjone lōng tjlokwo kjroydë llëm obi wleni ga iya lok ga bangkjrempi pjlu, llëbo uunkong shäryëmi pjlu bakoe. Eni ga tjlokwo li kjre bebi kjwe, tjlokwo li lëmi ba kong guing llëme. ³ Woydëmi ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây kâkzong poshäryë oblë oblë llëm, pjây doyë shwong tjwlo ara go llëm, pjây doyë llëbo wolësowa shäryak dbur sho shöylör go llëm bakoe. ⁴ Pjây

wolësowa Sbö bokso iyado wlo ga woyde ga pjây wleþ, wotöye. Lëbo wolësowa eni li wen tēm bomi pjłúshko dwayo, e pjir llem, ga Sbö kong ga tjwlo ara. ⁵Dēnashko ga walēga mār löng Sbö go li ber wolësowa wlo ga omshār-yono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tļapga. Eni ga pjây jek pjlo bek, lleye bangkjrēmi llem ga pjây ba wapga wleni.

⁷Domerga orkwosmok löng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozi, pjây dbo ara ba kjinmo kjishko. Sbö wopjlu li kjishko ga pjây iara beno löng sē jlōkoyo, bomi boyga tjok. E kjishko ga epga bangkjrozi. Shāryozī eni, bomi syō li kuya Sbörē wlo.

Shji jek eng tok sorē

⁸Era eni ga pjây jek löng wopjlu eng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblē songe lozi eng kong, pjây eng woydos ara kar kar epenga dō wleni, pjây wotjlis eng tjok pjlu, pjây wotöy eng tjok bakoe. ⁹Lëbo owa shāryaraba bomi kongshko ga pjây kar omshāryē eni llem. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar omłanyotkē eni llem bakoe. Eshko ga kong lëbo pjlu shāryozī dey. Pjây rokara Sbörē e kong wlo, lëbo pjlu shārye bomi kong wlo. ¹⁰Sbö tļōkwo tak pjang eni:

«Woydēmi ga pjây löng wopjlu dbar kjwobi go ga

pjây opdē lëbo owa lē llem,

pjây jyōrkē llem bakoe;

¹¹lëbo owa shāryēmi ame,

lëbo pjlu shāryomirē shara;

pjây drōn ēē, pjây ber löng wopjlu oblē tjok wlo.

¹²Ēye jek pjlo bek ga

īya Sbörē sök wopjlu,

ba syō li kuya bakoe.

Gueniyo ēye jek owa ga

Sbö wotjlik owa ba kong.»¹

¹³¿Pjây drōn ara, lëbo pjlu shāryēmi wlo erā ga lëbo owa shāryēba bomi kong llem llemdo? ¹⁴Gueniyo pjây shdungoba lëbo pjlu shāryoromi kjishko emdē ga pjây kjimte Sbörē. Pjây kroyowēbashko ga bangkjrēmi llem, pjây woydē e kjishko llem bakoe. ¹⁵Cristo bangkjromirē bomi pjłúshko dey, e bomi Tļapga kjishko.

Pjây poshāryos, pjây löng sjek iyado, pjây löng lē koshē lēba bomi kongshko ga dboryēmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjrozi, dboryozī wotöye.

¹⁶Lëbo pjlu miydēmi li shāryozī eni. Eni ga ēye, pjây ļaywe owa, pjây tōno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga lökkjrē lok om go, lëbo ļara lok owa li kjishko. ¹⁷Shji shdungoba woyde Sbörē wleni ga woyde ga shji shdungoba lëbo pjlu shāryoroy kjishko, lëbo owa shāryoroy kjishko llem. ¹⁸Cristo wolono pļaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlekklo. Kļara pjlo bek li wolono, oblē pjlo bek llem li kjishko, pjây sōya āār Sbö shwoy wlo. Ba doyo li zrōraba, gueniyo woshara Sbö Sēyarē irōng obi, ¹⁹ga kjimtara tļōkwo lē sēyaga löng kjērshko li kong. ²⁰Dēnashko ga Noē shāng kjyong

kësbang li shäryëshko ga koshe Sbörë sök wopjlúe. Eshkoshko ga sëyaga lïra Sbö kolono llëme. Nopga dôktong shtena dirë llëm li beno doglo kjwong (8) erä. ²¹Di li, e shji we jer di roshko li löklo. Shji we, shji wotjlïno jëk löng pjlo bek Sbö bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdre wlo llëme. Eni ga shji döya Sbörë, Jesucristo woshara iröng obi kjishko. ²²Era to jem kjok dogo, öötong sök Sbö orkwo këlëkong. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

Shji llëbo shäryë Cristo dik

4 ¹Miydëy pjlu ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjäy opyos wokjang, pjäy wotjlïk baiya dik bakoe. Eye shdunaba ga wotjlïk llëbo owa shäryë ame, ²jëk löng ba wotjlïk owa li go ame, ber löng wotjlïk llëye shärye woydë Sbörë li shäryë erä. ³Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlïk llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lök woydë oblë oblë, nelötkë, bërkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sböpga jyäglö zrëyo buk li poshrëya lök bakoe. Pjäy omshäryono eni tek dëna tjän, gueniyo shäryëmi löng eni ame. ⁴Eerishko ga epga wotjlïk lök ga pjäy opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjäy läywe lök owa e kjishko. ⁵Gueniyo Sbö poshäryak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e llgwegä erë. ⁶E kjishko ga Sbö tjlokwo roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga eye omtjlokwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng iyado, Sbö i dik.

⁷Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlïk llë pogo llëm, pjäy wotjlïk bek erö, pjäy syöshtë ga pjlu wlo.

⁸Llëbo lër bomi kong tjwlo ara. Oblë woydëy ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlo llëm ga pjluë. E kjishko ga pjäy ëng woydos ara anmoyö.

⁹Pjäy ëng wlokjros kar kar bomi ushko löng wopjlú, ga pjäy kjloshtë e kjishko llëme.

¹⁰Pjäy kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjäy ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlú li ikoba welë wlo. ¹¹Eye beno shäng tjle wlo ga woyde ga Sbö tjlokwo layde. Eye beno oblë kjimte wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozë, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjishko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹²Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjäy opshgawë e go llëm, e llëbo imirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikklo eröe. ¹³Dëna-shko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baiya dikshko ga woyde ga pjäy löng wopjlúe. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjäy wopjlú ara anmoyö, ba dbo kalä piya nopga uunkong kong kjishko.

¹⁴Pjäy läywëba owa Cristo kjishko wleni ga pjäy ber wopjlú, Sbö sëya pjlu li shäng bomi tjok kjishko. ¹⁵Eye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono

oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. ¹⁶Pjây shdungoba, pjây mär Cristo go kjishko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjây nopga baiya kjishko. ¹⁷No lligwezlong dbaryo li öötongshko ga Sbö nopga lligweya bäm go. ¿Shji lligweya bäm go eni ga ëye Sbö tjlokwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?»*

¹⁹Llëye le Sbörë li shärye eni iyado. Eni ga pjây shdungoba, woyde Sbörë ber eni kjishko ga pjây mär ber löng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozï iyado bakoe.

Tjlapgaga Jesús tjlokwo kjraga kägäyo

5 ¹Tjlapgaga Jesús tjlokwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjlokwo kjraga kägäyo bomipjôy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ïnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. ²Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlep ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjlu, bomi woshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjishko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. ³Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozï pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sengglo tjwlo ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

⁵Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozia.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjluë.»¹

E kjishko ga pjây uunkong ber löng wotöy ëng kong iyado. ⁶Sbö dbo ara. E kjishko ga pjây opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjây ie ber löng tjwlo ara wlo. ⁷Pjây de Sbörë. E kjishko ga bomi woydë kës li iozi ber tjeng ba wloshko.

⁸Pjây sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizi yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjlrö, dli shak, ue wlo wleni. Pjây wleya woydë to shäng eni le. ⁹Miydëmi pjlu ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjishko ga pjây drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjây mär Jesús go jlökoyo wlo.

¹⁰Pjây rokara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo, pjây tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga llëbo weno bomi kong owa dbar kjwöbö li pjirshko ga pjây ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

¹¹E dbo ara iyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹²Domer sök kjlara jushko ko Silvano,^m e bor kjlarayo parkë pjlu wleniyo. Tja kjimtaga erë kjibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong,

pjāy dbokjrë e go wlo, pjāy wosonkë llëm wlo, pjāy woyde Sbörë sorë li miydëmi pjłú wlo bakoe. Pjāy mär ber löng tjłökwo ëre go jlökoyo.

¹³ Jesús tjłökwo kjragera löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjōy dik.

«¿Pjāy yonde?» le Marcosdë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjāy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjłúe. Rokër Sbō kong ga pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlëpe.

Segunda Carta de Pedro

Kjibokwo ëre tara Pedrorë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlo arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ëre tarashko ga miyde ga e wolon döro, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorë li eni. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Jesús tjlokwo kragaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjlokwo bek li woyotjliya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jek löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjlokwo bek llëm li lë, Jesús tjlokwo kragaga li jyapgwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörë li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

1 ¹ Kjibokwo ëre taga tja Simón Pedrorë. Tja parkë Sbö tjlokwo roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwlo ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjlu kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji jëk pjlo beke

³ Sbö, e pjlu, kësbang, tjwlo ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng së iyado wlo, shji jëk löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjluë. Llëye woydëy oblë llëme. ⁴ Eni ga tjleno bi kong jlokoyo ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwlo ara. E go ga pjäy wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjlu, pjäy wotjlik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirë dik ame.

⁵ E kjishko ga pjäy mär ba go dö llëm, pjäy jëk pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjäy oppis llëye woyde Sbörë li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjlizi yotso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li, e shäryozia. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjäy jëk löng ëng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jek këgong këgong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjlu li ber bomi kong tjwlo ara, pjäy llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo ëye llëbo lër bomi kong ëre shäryë

llem ga e no kjok igö yotso llem wleni, e no kjok igö llem wleni bakoe. Owa pjang ba go tek denashko li löna Sböre ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰E kjishko ga pjeyoga, pjäy drön ëë, jëk löng pjlo bek wlo, pjäy rokara, kjrara Sböre li miydeba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjäy dir llem, Sbö rayëmi llem, ¹¹ga lono ga pjäy äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjluoy iyado lishko ga pjäy wlojre wopjlue.

Sbö tjlokwo weno sorë

¹²E kjishko ga tjlokwo bek ëre woyoshrër bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjlu gueniyo. ¹³Tja sök së obishko ga e woyoshrër bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴Gueniyo tja wolön döroe. Lara Tjlapga Jesucristorë bor kong eni tjan. ¹⁵E kjishko ga llebo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjäy ber löng tjlokwo ëre woyotjlik iyado wlo.

¹⁶Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga lono ga tje iröng obi. E lororwa bomi kong eni, inorwa om go ga e kësbang, tjwlo ara kjishko. Tjlokwo ëre shirorwa borwa woshko lleme. ¹⁷E iaga Data Sböre beno kësbang, tjwlo ara. Tjlëno ba kjishko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok»^a lara eni. ¹⁸Sbö tjläno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹Miydëy e go ga tjlokwo lara Sbö tjlokwo lagagarë denashko li, e jlöe. Kjok ro sishko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jä, Dbar Kjöklö wenshko. Tjlokwo tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tje iröng obishko jä. E kjishko ga tjlokwo li woyotjlizi yotso. ²⁰Miydozi ga tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagagarë beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarë om go lleme. ²¹Llebo tara lok li shira ba woshko llem bakoe. Tjlokwo lara Sböre ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

Nopga, «Tja Sbö tjlokwo laga» le, gueniyo ichaga Sböre llem wleniyo

2 ¹Dënashko ga Israel tje yoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjle ga «Tja Sbö tjlokwo laga» le, gueniyo ichaga Sböre lleme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwläna, döra Tjlapga Jesúsde pjir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwo. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjishko ga wop ä ga shdüya Sböre. ²Nopga ara llebo owa shäryako llem wleniyo shäryë baiya dik. E kjishko ga tjlokwo bek li läywëba owa. ³Epga wotjlik löng dbur töng ba kong eröe. E kjishko ga pjäy jyäpgwe lok tjlokwo shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdüya sorë li lara Sböre tek denashko pjir tjan. Ga lono ga shdüya jlökoyo.

⁴Sbö parkagaga kjok dogo so llebo owa shäryono kjishko ga shduna Sböre, dbura jer iök pjë jong ri ri sjer llem shtoyo li roshko, pjirira dröng sho go, beno löng kjok ro si roy, ba ligwezlong dbaryo tje li koshë. ⁵Dënashko ga nopga llebo owa shäryono kjishko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbö tjlokwo bek li laga. E kjishko ga döra beno ba pjeyoga doglo kjäk (7) li tjok. ⁶Sodoma sopga, Gomorra sopga, e llebo owa shäryono kjishko ga shduna, ba kjok li sura iök go, pjono beno pjlung sho erä. ⁷⁻⁸Gueniyo Lot, era pjlo

bek. E kjishko ga dōra. Sōk nopga Sbō kolē llēm wleniyo li tjērko obishko ga llēbo shārye lōk owa li ina, kura sōk dbar kjwobi go, ga wosonkono sōk ara e kjishko. ⁹ Miydēy e go ga llēbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga dōya Sbōrē ga pjluē. Gueniyo nopga owa li shdūya lōng iyado, āar jong ba līgwezlong dbaryo lishko. ¹⁰ Ēye jēk lōng ba wotjlik owa li go, ga Sbō kole llēm ga shdūya eni bakoe.

Nopga eniyo llēbo owa shāryēshko ga llēye bangkjre lōk llēme. Epga krē ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo sopga lāywe owa li, e llēye llēme. ¹¹ Sbō parkagaga kjok dogo so tjwlo ara, dbo ara, no kjinmo. Eni emdē ga kjok dogo sopga oblē li lāywe Sbō bokshto eni llēme. ¹² Nopga eniyo omllāywē owashko ga llēye lāywe lōng li, e llē miyde lōng llēme. Epga so ōng llē kjoyo, llēbo shārye ga woyotjīya llēme. Wotjlik tjwe llē ga shāryayde erōe. Ga llono ga pjir ōng dik bakoe. ¹³ Llēbo shāryara oblē kong owa li kjishko ga kar shdūya Sbōrē eni bakoe.

Lōng wopjlu wlo ga woyde ga wotjlik tjwe llē li shāryē. Ikoba wēlē emdē ga llēbo owa shārye lōk dbashko, ga lökyokjre llēme. Ga woyde lōk ga pjāy omshāryē eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llēbo owa wleni, iē lōk bomi tjok li ber lökyo ara bakoe. ¹⁴ Walē ē pogo iya ga wotjlik pē ba tjok erā. Sjen llēbo owa shāryē llēme. Nopga mār Sbō go jlōkoyo llēm ga jyāpgwe ara. Wotjlik dbur tōng ba kong erō bakoe. Epga shdungko jlōkoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dēnashko ga domer shāng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjllino dbur shak llēbo owa li go erā. Pjlara ga to shāng llēbo owa shāryē wloshko ga wlonā Sbōrē, ōng so kwomgla kjoyo dre tōshko tjlē llēm wleniyo, e ichara kjlara tjlē ba kong no dik, llēbo owa li shārye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lēr shāng li, irbo pjlo bek li rayara, beno jēk lōng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bāng dano pjir kjoyo, so pjāng sho bakwe pjlukdē llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber lōng kjok ro sī anmoyō li roshko. ¹⁸ Epga tjlēshko ga llēye lē li tjwlo ara lē, gueniyo tjwlo llēm, llēno llēme. Ga nopga wotjlik llēbo owa shāryē ame lē kwlē wleni li jyāpgwe, jēk ber lōng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjāy dōktonge. Llēye shāryēmi woydē li shāryēmi ga pjluē» lē lōk ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llēbo owa shārye lōng li dbo dorko. Shji ichaga llērē ga shji ber lōng parkagaga tjwlek lōng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Ēye bi dōga Tjlapga Jesucristo miydē llēm ga e songe. Gueniyo miydara-shko ga e dōktonge. Eshko ga beno lōng llēbo owa shāryē ame. Gueniyo opyē llēbo owa shāryē obi wleni ga ber tjeng llēbo owa shārye lōng li dbo dorko irōng obi. Eshko ga ber lōng song anmoyō. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbōrē ba kong, jēk ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jlōe. Miydara llēm kjwe dey. ²² Epga beno lōng llēbo tak pjāng Sbō tjlokwo go wleni. Tjlēno beno eni:

«Shjiti yarwono sōk ga

dōni ga tek tjwe ba uē irōng obi.»

Kōchi wak sōk drēpdre ga

opdik buk tjā tjā di shāng roy jek obi.»

Tjlapga Jesús dbaryo dōrōe

3 ¹ Pjeyoga, kjibokwo tēr bomi kong ēre tjok ga kjwo pjōk tjān. E goshko ga pjāy poshdun wotjlik bēy wlo. ² Tjlokwo tara Sbō tjlokwo lagagarē

dënashko li beno buk bomi kong. Ga tjłökwö lara bi Tjłapga, bi döga Jesús lîrë, e lörorwa tjawa Sbö tjłökwö roy łagaga Jesús askarë bomi kong bakoe. Woydër ga tjłökwö uunkong ëre woyoshrozî iyado.

³Woydër ga llëbo ëre miydëmi bäm goshko. Kjuk pjir lëshko ga nopga Sbö tjłökwö joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk lōng ba wotjlik owa li go. ⁴Eshko ga tjłë ga «¿Cristo tjwe irōng obi lara llëmdo? ¿Eni ga tjwayde llëm ega? Borwa tjłapgaga tek dënashko so wolono pjir, ga kjuk ëre shäryak dämärshko tek lëkong ga llëye kjłopswoydë llëme» le. ⁵Gueniyo llëye shäryara Sbörë dämärshko li miyde woydë llëme. Eshko ga kjopkwo shäryara, ga kjuk dogro ichara wen tēm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjrëko. Uunkong ëre shäryara ba tjłökwö go. ⁶E irgo ga kjuk buk eshko li pira di go drete. ⁷Ga Sbö tjłë ga kjopkwo pjang eerishko li, kjuk ëre, e ber, aär jong no lligwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iök go, ga nopga owa li pjiaja dret bakoe.

⁸Pjeyoga, Tjłapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbäw dbäw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbäw dbäw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llëme. ⁹Tjłapga Jesús tjłëno bi kong jłökoyo ga llono ga tjwe irōng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyō le. Shji songe le, ga woyde ga shji uunkong, llëbo owa shäryëy lōng li, e owa jłöe lëy, ga rayëy, ëye pjir llëm wlo. E wopro ga sök bi koshë wopjlúe. Tjwe maling llëm e kjishko.

¹⁰Tjłapga Jesús, e tjwe, koshëy lōng llëmshko, oba tjwe lürkë wleni. Eshko ga llëbo kuy pjłuk ara kjuk dogo, ga llëbo tjeng kës kjopkwo go li suya iökdë dret, ber iğöy ame. Llëbo tjeng kjuk ëre kjing go li suya dret eni bako, kjuk ëre kës li tjok.

¹¹Llëbo uunkong pjir ber eni. E kjishko ga woyde ga pjäy jëk pjło bek, woyde Sbörë sorë li eni. ¹²Eerishko ga pjäy lōng Tjłapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbörë li koshë. Woyde ga pjäy drōn llëbo shäryë, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llëbo tjeng kës kjopkwo go, e suya iökdë drete. ¹³Gueniyo kjopkwo shärye tjağlën, kjuk shärye tjağlën bako, lara Sbörë bi kong jłökoyo sorë li eni. Eshko ga llëbo pjło bek erä. E koshoydë lōng wopjlúe.

¹⁴E kjishko ga pjeyoga, llëbo ëre koshëmi lōng wopro ga pjäy drōn jëk pjło bek, pjäy pogo llëye dret Sbö bokso wlo. Pjäy jëk lōng ëng tjok wlep bakoe. ¹⁵Woyoshrozî ga shji koshe Tjłapgarë sök wopjlú, shji döya wlo. Bi kjłara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjuk miydë twara Sbörë ba kong li go. ¹⁶Ga tjłökwö tara bomi kong sorë ga tara nopga oblë oblë kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjłökwö tara kjone kjone llë lōklo miydëy wlo ga kjangë. No kjone kjone kjuk miydë ara llëm, mār Sbö go jłökoyo llëm bakoe. Eni ëmdë ga tjłökwö li llë lōklo miyde lōk pjłue le, gueniyo llë lōklo le li eni llëme. Shärye Sbö tjłökwö oblë oblë tjok eni bakoe. E kjishko ga epga oppjik lōk om go.

¹⁷E kjishko ga pjeyoga, nopga eniyo sorë miydëmi lōng pjir tjän kuzong ga pjäy sjëk ba tjok, pjäy jyāpgwe nopga Sbö kolë llëm wleniyo lîrë llëm wlo, pjäy jëk lōng ba wotjlik owa li go llëm wlo, tjłökwö bek li rayëmi llëm wlo bakoe. ¹⁸Woyde ga pjäy kjimte bi Tjłapga, bi döga Jesucristo lîrë jek këgong, ba wopjlú li kjishko. Woyde ga e miydëmi jek këgong bakoe. E iëy ber kësbang, tjwłö ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan

Kjibokwo ère tara Juandë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlāra ko Juan. Dēnashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshara Sbörë irōng obi irgo ga Juan beno shäng Sbō tjlōkwo lāga Jesús āska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlōkwo kragaga lōng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjlāblā tjan.

Shji woyde Sbörë ara li tara ba kong. Shji èng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbō nopga jlōkoyo, eni ga woyde ga shji èng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to lōng tjlōkwo bek llēm li lē, Jesús tjlōkwo kragaga li jyāpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjlē Sbō Sëya gore, de llēm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlōkwo li weno borwa kong

1 ¹Shäng kjlāra ko Tjlōkwo.^a Kjibokwo ère tērwa bomi kong ba kjīshko. Kjok ère dāmār, llēye llēm obishko ga sōk tjan. Bi iaga ber lōng sē jlōkoyo li e. E kurorwa wēlē, īnorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lōrwarē bomi kong. ²E weno borwa kong, ga llēye īnorwa li lōrwarē bomi kong. Eni ga lērwa bomi kong ga Sōk Iyado li e. Dēnashko ga sōk Data Sbō tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwōbō. ³Tjawa jēk lōng wlēp Data Sbō tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llēye īnorwa, kurorwa li lērwa bomi kong, pjāy jēk lōng wlēp borwa tjok eni bako wlo. ⁴Ga tjlōkwo ère tērwa bomi kong, tjawa ber lōng wopjlū anmoyō wlo.

Shji jēk pjlo bek, Sbō dik

⁵Jesucristo tjlōkwo lōno borwa kong, ga llēye lāra li ère: Sbō, e pjlū, pjlo bek, llēye owa drete. ⁶Shji lōng wlēp ba tjok lēy, gueniyo shji jēk lōng pjlo bek llēm ga shji lōng jyōrkē, ga shji mār lōng tjlōkwo bek li go llēme. ⁷Gueniyo shji jēk lōng pjlo bek baiya dik ga shji lōng wlēp èng tjok, ga owa pjang bi go kēs li lōya Sbörë ber dret, ba Wa Jesucristo srēng kwono li kjīshko.

⁸Shji llēbo owa shāryono llēme lēy wleni ga shji opjāpgwē lōng om go, ga tjlōkwo bek li miydëy lōng llēme. ⁹Gueniyo Sbō, e pjlo bek, llēye lāra li

a 1.1 Tjlōkwo lē li, e Jesucristo lōklo.

shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe löröy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga Sbö, e jyö äe löydë, ga ba tjlokwo li miydëy löng llëme.

2 ¹Pjäy bor wapga wleni, tjlokwo ëre tër bomi kong, pjäy llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ²E wolono, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ga pjlu wlo, owa pjang nopga löng kjok ëre kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlu wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlokwo tjaqlën wleni

³¿Sbö miydëy pjläre miydëy sorë? Tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjläre. ⁴Gueniyo ëye Sbö miydë pjläre le, gueniyo kolë llëm ga shäng jyörkë, ga tjlokwo bek li miyde shäng llëme. ⁵Gueniyo ëye Sbö tjlokwo kolë ga Sbö woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni: ⁶Ëye töno ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷Pjeyoga, tjlokwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlokwo tjaqlën totë llëme. Dämärshko ga tjlokwo ëre twaraba bomi kong, ga kuromi tjän. ⁸Gueniyo eerishko ga beno tjaqlën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjäy jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlokwo ëre llë löklo miydëba wëlle.

⁹Ëye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë iywa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro si roy wleni obi. ¹⁰Gueniyo ëye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, ëye iche dir llëm bakoe. ¹¹Gueniyo ëye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro si roy wleni, ga llëye iga llëme. E kjishko ga jongya kjone miyde shäng llëme.

¹² Pjäy bor wapga wleni,
owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret,
llëye shäryara Jesucristorë li kjishko.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjäy këkboga,
kjok ëre shäryayde Sbörë llëm obishko ga Jesucristo sök tjän,
ga pjäy ommydë eni tjän.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy dwlasga,
Ä zanomie.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹⁴ Pjäy bor wapga wleni,
Data Sbö miydoromi.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.
Pjäy këkboga,
sök së tek dämärshko dwayo li miydoromi.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.
Pjäy dwlasga,
pjäy wokjang,
Sbö tjlokwo miydëmi löng,

Ä zanomi bakoe.

Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹⁵ Lëbo tjeng kjok ëre kjing go Sbö wloyo wleniyo, e woydako llëme. Ëye omwoyde ara ga Data Sbö, e woyde llëme. ¹⁶ Lëbo eniyo, e laga Data Sbörë llëme. No wotjlik owa, llëbo ina pjlu li woyde ber ba kong, no krë ara ba llëbo kjishko bakoe. ¹⁷ Lëbo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo ëye Sbö kolë ga ber sök së iyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjây bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li döröe. Cristo wloyo tjwe kjlara li roy kuromi, ga Cristo wloyoga oblë weno löng ara tjän. Miydëy e go ga kjok pjir dbaryo li döröe. ¹⁹ Dënashko ga epga löng bi tjok, gueniyo tjlokwo li kjrara lok jlokoyo llëm, e rayarae. Tjlokwo li kjrara lok jlokoyo kjwe ga beno löng bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga miydëy e go ga tek dënashko ga tjlokwo li kjrara lok jlokoyo llëme.

²⁰ Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbö kong. Ga pjây go ba Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga tjlokwo bek li miydëmi löng pjluë. ²¹ Tjlokwo miydëmi llëm wleniyo totë bomi kong llëme. Tjlokwo bek li miydoromi tjän, ga miydëmi ga tjlokwo bek lishko ga jyö eshko drete. Tjlokwo ëre tër bomi kong e kjishko. ²² Ëye jyörkë ga igöy wëllë. Ëye no pjluo iche lë Sbörë li, e Jesús llëme lë oba kong ga jyörkaga li e. Nopga eniyo mär löng Data Sbö go llëm, mär löng ba Wa go llëm bakoe. E kjishko ga epga Cristo wloyo. ²³ Ëye tjleno ba Wa kjishko eni ga sök Data Sbö tjok llëme. Ëye mär ba Wa go lë oba kong ga era sök Data Sbö tjok.

²⁴ Tjlokwo kuromi dämärshko li woyotjlizi iyado. Shäyromi eni ga pjây mär löng Sbö Wa go, Data Sbö go bakoe. ²⁵ Ga llono ga shji ie Sbö Warë ber löng së iyado Sbö tjok, lara jlokoyo sorë li eni.

²⁶ Tjlokwo ëre tër bomi kong, nopga to löng bomi jyäpgwë lë li kjishko. ²⁷ Gueniyo pjâyda go Sbö Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok iyado. Tjlokwo bek laga li e, ga pjây piya llë pogo go. E kjishko ga pjây pingga woydë oblë ame. Eni ga pjây mär ber löng Jesucristo go, pjây pina ba Sëyarë sorë li eni.

Sbö wapga

²⁸ Pjây bor wapga wleni, pjây mär ber löng ba go iyado, wen tjwe iröng obishko ga shji löng wlep ba tjok wlo, shji ber lökshko llëm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydëmi wleni ga miydozi ga nopga jëk pjlo bek kës li, e Sbö wapga.

3 ¹ Shji kowe Data Sbörë ba wapga, ga shji ba wapga jlokoyo. Miydëy e go ga shji woyde ara anmoyö. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo, shji Sbö wapga li miyde lok llëme. ² Pjeyoga, shji Sbö wapga shara, llono ga shji sorë miydëy llëm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorë iy wëllë eshko. Eni ga shji ber baiya dik shara. ³ Ëye löng ba koshë eni ga eerishko ga jëk woydë pjlo bek, baiya dik.

⁴ Sbö tjlokwo kolëy llëmshko ga shji löng llëbo owa shäryë. E kjishko ga ëye llëbo owa shäryë ga Sbö tjlokwo kolë shäng llëme. ⁵ Gueniyo miydëmi pjlu ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Ga llëye

owa shäryara llëme. ⁶Ëye mär ba go ga llëbo owa shärye enido llëme. Ëye llëbo owa shäryë enido ga Jesucristo miyde löng llëm, kar miyde llëm bakoe.

⁷Pjây bor wapga wleni, pjây jyâpgwëba llëme. Jesucristo llëbo shäryë pjlo bek iyado. E kjishko ga ëye llëbo shäryë pjlo bek ga e pjlo bek, baiya dik. ⁸Gueniyo Ära llëbo owa shäryë iyado tek dämärshko dwayo. E kjishko ga ëye llëbo owa shäryë ga e Ä i. Sbö Wa öör kjok ëre kjing go, llëbo shärye Äre li pjiga. ⁹Ëye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame, e iara Sbörë beno shäng së jlökoyo baiya dik kjishko. Eni ga e Sbö wa kjishko ga llëbo owa shärye enido ga äe. ¹⁰Ëye Sbö ware, de Ä wa, e miydëy eni: Ëye llëbo shäryë pjlo bek llëm ga e Sbö wa llëm; ëye ba kjlara woydë llëm ga e Sbö wa llëm bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

¹¹Tjlökwo kuromi tek dämärshko dwayo li ëre: Bek ga shji ëng woydë ara kar kare. ¹²Dënashko ga domer shäng kjlara ko Caïn, e Ä i. Caïn li llëbo owa shäryono, gueniyo ba lëngda llëbo shäryono pjlo bek. Ba lëng li zröra e kjishko. Shji opshäryë baiya dik llëme. ¹³Pjeyoga, nopga Sbö miydë llëm wleni, pjây iywa lök shjiktëngshko ga pjây opshgawë e go llëme. ¹⁴Dënashko ga shji wolono löng wleni, gueniyo eerishko ga shji löng së jlökoyo. Miydëy ga shji eni, bi pjeyoga woydëy ara kjishko. ¹⁵Ëye ba kjlara iywö shjiktëng ga e no zröga wleni. Ga miydëmi pjlu ga ëye no zrök ga äär ber löng së iyado Sbö tjok llëme.

¹⁶Shji oblë woydë sorë li miydoroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjishko. Bek ga shji optwë wolon bi kjlara kjishko eni bakoe. ¹⁷Shji llëbo ara, ga bi kjlara llëbo dret wleni ga woyde ga songe lëy, ga kjimtëy. Shäryoroy eni llëm ga Sbö woydëy llëme. ¹⁸Pjây bor wapga wleni, shji oblë woydë ara lëy dö llëm, oblë kjimtozi wopjlu go dey, shji kjimte Sbörë sorë ga eni. ¹⁹⁻²⁰Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär löng Sbö tjlokwo bek li go. Sbö tjwlo ara, bi wotjlik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjishko ga shji llëbo owa shäryono lëy bi pjlushko ëmdë ga miydëy ga shji löng wlëp ba tjok.

²¹Pjeyoga, shji löng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjlushko ga shji löng wlëp ba tjok. ²²Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjlokwo kolëy löng pjlu kjishko, llëye woyde li shäryëy löng eni kjishko bakoe. ²³Ba tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ëng woydë ara kar kare. ²⁴Ëye ba tjlokwo kolë ga mär ba go jlökoyo, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësband bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyo.

Nopga tjlë Sbö Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

4 ¹Pjeyoga, nopga ara to löng tjlë ga «Tjawa tjlë Sbö Sëya go» lë lök eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjishko ga epga uunkong li tjlokwo kjrëy llëm, woyde ga e tjliy bäm go guing. ²Ëye tjlë Sbö Sëya go jlöre miydëy eni: Ëye tjlë ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go no wleni lë ga e ichaga Sbörë; ³ëye omläywë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ëre kjing go.

⁴Pjây bor wapga wleni, pjây Sbö i, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ëre kjing go li kjinmo. E kjishko ga Sbö wloyoga tjeng kës

li zanomie. ⁵Epga kjok ëre so, ga tjlë nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik e kjishko, ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omkuk löng wopjluë. ⁶Gueniyo shjira Sbö i, ga ëye Sbö miydë ga shji kuya löng wopjlü, gueniyo ëye Sbö i llëm ga shji kuya llëme. Ëye tjlë Sbö Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

⁷⁻⁸Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woydë ara wlo li, e Sbö. E kjishko ga bek ga shji ëng woydë ara kar kare. No woydaga jlökoyo li, e Sbö. Miydëy e go ga ëye oblë woydë ara ga e Sbö wa, ga Sbö miyde bakoe. Ëye oblë woydë llëm ga Sbö miyde llëme. ⁹Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjlaraso ichara öör kjok ëre kjing go bi kjimtë, shji ber löng së jlökoyo ba kjishko wlo. ¹⁰Shji woydara Sbörë ara anmoyö. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjlu wlo, shji ber löng shdunkgo ame wlo. Shji Sbö woydë ara li aär e go llëme.

¹¹Pjeyoga, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydë ara kar kar bakoe. ¹²Ëye Sbö ino llëme. Gueniyo shji ëng woydë ara kar kar ga Sbö shäng bi tjok. Eni ga shji Sbö woydë jlökoyo li ikoba wëlleë.

¹³Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär löng ba go jlökoyo, e shäng bi tjok bakoe. ¹⁴Data Sbö, ba Wa ichara öör kjok ëre kjing go, ber no döga wlo. Tjawa omīno, ga llëye inorwa li lorwarë löng oba kong. ¹⁵Jesús, e Sbö Wa. Ëye tjlökwo ëre kjrono ga mär shäng Sbö go, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. ¹⁶Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jlökoyo, shji mär löng ba go bakoe.

No woydaga jlökoyo li, e Sbö. Ëye oblë woydë ara ga mär shäng Sbö go, Sbö shäng ba tjok bakoe. ¹⁷Shji oblë woydë jlökoyo, shji opsharyë Jesucristo dik kjok ëre kjing go wleni ga no ligwezlong dbaryoshko ga shji ber löng wlep, llëye bangkjrëy llëme. ¹⁸Shji oblë woydë eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji löng oblë woydë jlökoyo llëme.

¹⁹Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjishko ga Sbö woydëy ara, oblë woydëy ara bakoe. ²⁰Ëye tjlë ga «Tja Sbö woydë ara» le, gueniyo ba kjlara iywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjlara li iğa wëlle, gueniyo Sböra iğa llëme. ¿Eni ga ba kjlara li woyde llëm ga Sbö woyde sorëro? ²¹Ba tjlökwo lara bi kong sharyëy wlo li ëre: Sbö woydozi ara, bomi kjlara woydozi eni bakoe.

Shji mär Sbö Wa go

5 ¹Ëye, no pjluoyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbö wapga jlökoyo. Ëye Data Sbö woydë ara ga ba wapga woyde eni bakoe. ²¿Gueniyo ba wapga woydëy ara li miydëy sorë? Shji Sbö woydë ara, ga ba tjlökwo kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woydëy ara bakoe. ³Shji Sbö woydë jlökoyo wleni ga ba tjlökwo kolëy. Ga ba tjlökwo, e kjang bi kong llëme. ⁴Sbö wapga uunkong li, llëbo owa sharye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zây. ⁵¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbö Wa jlöe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

⁶Jesucristo öör shäng kjok ëre kjing go. E wara Juandë di go, ga wolono-shko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbö Wa. E waraba dö llëm, e srëng

kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbö Sëyarë bi kong bako, ga tjëlkwö bek li layde döe. ⁷⁻⁸Eni ga Jesús, e Sbö Wa jlöe miydëy llëbo kjinggwö mya go: Sbö Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. ⁹Tjëlkwö le nopgarë bi kongshko ga tjëlkwö kjrëy, tjwlo ara bi kong kjishko. Gueniyö tjëlkwö le Sbörë li tjwlo ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbö om go. ¹⁰Ëye mär Sbö Wa go ga tjëlkwö lara Sbörë li kjrara jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga Sbö jyö äe layde, ba Wa roy lara li tjëlkwö kjrara llëm kjishko. ¹¹Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo le eni. ¹²Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³Pjäy mär löng Sbö Wa go, kjibokwo ëre tër bomi kong, pjäy iara Sbörë beno löng së iyado ba tjok li miydëmi pjlu wlo. ¹⁴⁻¹⁵Eni ga llëbo woyde Sbörë wleniyö rokëy ba kongshko ga miydëy ga shji kuya. Ga miydëy ga shji kuya wleni ga llëbo rokoroy ba kong li shärye bi kong eni. E kjishko ga rokëy ba kongshko ga llëye bangkjrëy llëme.

¹⁶Ëye ba kjlara ik shäng llëbo owa shäryë ga woyde ga syöshtë Sbö kong ba kjlara li kjishko. Llëbo owa lër shäng li, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyö lotë. Llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo wleniyö tjok. Ëye llëbo owa eniyö shäryono ga shji syöshtë ba kjishko llëme. ¹⁷Llëbo owa shäryoroy llë pogo ga e owa. Gueniyö llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyö tjok.

¹⁸Ëye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame. E de Sbö Warë. E kjishko ga llëye shärye Ärë ba kong ga äe. ¹⁹Miydëy ga shji Sbö wapga. Miydëy ga nopga Sbö miydë llëm wleniyö li ichaga Ärë. ²⁰Miydëy ga Sbö Wa öör shäng kjok ëre kjing go, ga shji kong kjok miydë twara, Sbö bek li miydëy pjlu wlo. Shji mär löng Sbö bek li go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbö bek li e. Bi iaga ber löng së iyado ba tjok li e bakoe.

²¹Pjäy bor wapga wleni, shji sböpga jyäglö poshrëk llëme.

Segunda Carta de Juan

Kjibokwo ëre tara Juandë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlokwo bek llëm li lë, Jesús tjlokwo kfragaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë, Jesús tjlokwo kfragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹⁻² Kjibokwo ëre taga tja bomi tjäpagarë.

Sbö tjlokwo kfragaga, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlokwo bek li kroroy beno tjeng bi pjläushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlokwo bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlä li kjishko ga shji mär Sbö tjlokwo bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wļëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlokwo bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlä anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjlokwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlokwo tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlokwo ëre twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlokwo lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ëre kjing go oba jyäpgwë. Tjlä ga «Jesucristo shrono kjok ëre kjing go no wleni llëme» le löng eni. Eye tjlä eni ga e Cristo wloyo. ⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlekklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlekklo li jer llëm wlo.

⁹ Eye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Eye jëk shäng tjlokwo pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe. ¹⁰ Eye äär bomi shwoy ga Cristo tjlokwo bek ëre le bomi kong llëm ga wlokrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Eye omwlokrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja lilebo le woyde ara bomi kong, gueniyo ter woyde kjibokwo go lileme. Pjaye in woyde, shji lan eng tjok wlo, shji ber long woplu anmoye wlo.

¹³ Bomi pjeyoga Jesus tjlwkwo kjraka, kjrara Sbore wleniyo li, «¿Pjaye yonde?» le bomi kong.

Tercera Carta de Juan

Kjibokwo ëre tara Juandë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjłara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjłokwo łaga Jesús āska włeniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjłabla tjän.

Domer shäng kjłara obi ko Gayo. Pjłara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjłú ľë ba kong. Gueniyo domer shäng kjłara eshko ko Diótrefes, e domer tjwłō ara włeniyo. E kjışhko ga nopga ichara Juandë ľi włokjre woydë ľlëme. E kjışhko ga kjibokwo ëre tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótrefes tjok włō. Gueniyo nopga ichara ľi włokjrara Gayorë wopjłú kuzong ga Juan beno shäng wopjłú ba tjok, ga woyde ga włokjre eni jek obi ľi tara ba kong.

¹Kjibokwo ëre taga tja bomi tjłapgarë.

Gayo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor kjłara, pja woydër ara jłō-koyo.

²Pja bor kjłara. Miydër pjłú ga pja jëk shäng pjłú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjłú eni bako włō. ³Pja roy sōra bi pjeyoga kjone kjonerë bor kong. Kuror ga pja mār shäng Jesús go jłōkoyo, pja jëk shäng tjłokwo bek ľi go bakoe. E kjışhko ga tja wopjłú anmoyō. ⁴Roy kur ga bor wapa włeni jëk lōng tjłokwo bek ľi goshko ga tja wopjłú anmoyō.

⁵Pja bor kjłara. Tjłapga Jesús tjłokwo kjrագaga kjimtëp enido, pjeyoga miydëp ľlëm ëmdë ga kjimtëp bakoe. ⁶Epga kjimtorop sorë ľi łara łok Jesús tjłokwo kjrագaga lōng ľi kong. Epga āār eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë ľi eni. ⁷To lōng Jesucristo pak shāryë, kjimtara nopga Sbö miydë ľlëm włeniyo ľirë ľlëme. ⁸E kjışhko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga włokjrëy lōng wopjłú, tjłokwo bek ľi shdār jek këgong włō.

⁹Kjibokwo ichoror jek Jesús tjłokwo kjrագaga lōng ľi kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjłara eshko ko Diótrefes. Tjawa kōle woydë ľlëm, nopga oblë ichë ā kjışhko. ¹⁰Tjawa jyōyotke ara. Bi pjeyoga włokjre woydë ľlëm bakoe. Ėye omwłokjrōno ga iche tōn tjłokwo kjrագaga lōng ľi tjok ame. E kjışhko ga tja jek āār eshko ga włon kjłuwe.

¹¹Pja bor kjłara. Ėp ga no oblë ľlëbo owa shāryë ga pja omshāryë eni ľlëme. Ėľëbo pjłú shāryōpdë erōe. Ėye ľlëbo pjłú shāryë ga e Sbö ĩ. Ėye ľlëbo owa shāryë ga Sbö miydë ľlëme. ¹²Domer shäng kjłara ko Demetrio. Era pjłúe ľë nopga uunkongdë eni. Tjawa omľë eni bakoe. Miydëp pjłú ga tjawa tjľë beke. Ga miydër pjłú ga tjłokwo ľë shäng ľi, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme.

¹⁴ Pja ñn woydë wop ä, shji ñan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe.

Bop pjeyoga löng jūshko li, «¿Pja yonde?» lë lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas

Kjibokwo ëre tara Judasdë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe lê. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe lê. Gueniyo miydëy pjëlú ga kjibokwo ëre taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlökwo bek llëm li lê, Jesús tjëlökwo kjaragaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Judasdë, Jesús tjëlökwo kjaragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng. Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjây woyde Data Sbörë ara, ga pjây de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjây songe lê iyado, pjây ie ber löng wlëp, pjây woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji dëra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ëre go. Gueniyo kur ga tjëlökwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjëlú li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjluë lê. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjluvo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjëlökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjrëko, pjây jyäpgwe wlo lê. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjëlökwo roy pjëlú li wlikozia. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber iyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshrër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirira Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro si roy, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ⁷ Dënashko ga Sodoma sogga, Gomorra sogga, kjok shto oblë oblë löng ba soshko sogga, e pono no orkwos-mono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go iyado wlo li miydoklo.

⁸Nopga owa löng bomi tjërko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shärye löng owa ba doyo go, lara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga ërë llëme le, ga kjok dogo sopga laywe lok owa bakoe. ⁹Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ënglono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä laywara owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjilë ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe. ¹⁰Gueniyo nopga ërera, llëbo laywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye laywe löng li, e ilë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹Epga opshäryë owa, Caïn dik.^a Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.^b Ba Sbö kolë lok llëm kjishko ga llono ga pjir, Coré dik.^c E kjishko ga epga song jlöe!

¹²Pjäy tön, ië ëng tjok, pjäy wopjlu Sbö tjok kjishkoshko ga llëbo shärye lok owa li lökyokjre lok llëm, gueniyo bomi kong ga llëbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoytjlik löng om go erö, öng daga opseng om go erö wleni. Llëbo le lok ara, gueniyo llëbo pjlu shärye lok llëm, pjäng sho roshko di llëm, bakwe pjlukdë llaw pogo wleni. Eye kjimte llëme. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor llë botjyono llëm ga e llëno llëm, kjëtong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jlökoyo. Nopga ëre so e kjoyo bakoe. Eye kjimte llëme. ¹³Epga so dlung iöya dbo ara kjoyo, llëbo owa shärye li igöy wëllë, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng llëm kjoyoe. Epga löng shdungko kjok ro si anmoyö li roy iyado wlo.

¹⁴Dënashko ga domer shäng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öotong kjringgwo tjer (6).^d Eshko dbaryo ga Enoc tjëno nopga ëre kjishko. Tjilë ga «Tja kuzia! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äär llëme. ¹⁵E tjwe nopga uunkong lligwega, nopga owa li shdungga, llëbo owa shäryara kës li kjishko, tjilökwo lara lok owa ba kjishko kës li kjishko bakoe» le. ¹⁶Nopga ëre kjloshtë llë pogo kjishko, llë pogo laywe owa bakoe. Jëk löng ba wotjlik owa li go erä. Krë lok ara om goshko, ga oblë jyäpgwe lok tjilökwo wolëso go, llëye woyde li wlëya wlo.

Pjäy sjëke

¹⁷Pjeyoga, llëye lara Sbö tjilökwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo äskarë bomi kong li, e woyoshrozia. ¹⁸Tjilëno lok ga «Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjilökwo joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go» lara lok eni. ¹⁹Nopga eniyo löng bomi tjërko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰Gueniyo pjeyoga, pjäy ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy kjimtaga ber ba Sëyarë. ²¹Pjäy woyde Sbörë ara, ga pjäy songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjishko ga llono ga pjäy ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjilökwo ëre woyoshrozia. ²²Eye, tjilökwo kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe lozia. ²³Eye, tjilökwo bek llëm li kjre woydë kjwlë ga dözi, nopga tek shiy iök

a 1.11 Génesis 4.1-16. b 1.11 Números 22.2-24.25. c 1.11 Números 16.1-50. d 1.14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjäng Génesis 5.3-18 go sorë li eni.

roy dwayo wleni. Llamoga songe lözi, gueniyo pjäy sjëk, pjäy opshäryë baiya dik llëm wlo. Woyotjlizi ga llëbo owa shäryara li kjishko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjäy kjimte dir llëm wlo ga pjluë. Pjäy ie äär ber löng ba bokshto ga pjlu bakoe. Eshko ga pjäy pogo llëye dret, pjäy wopjlu anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjishko ga e iëy ber bi pjluo kësbang, tjwlo ara, dbo ara iyado. Ber eni.

Apocalipsis

Ĺlĕbo ěre pina Jesucristorĕ Juan kong, shji yo ĩno wĕni

Kjibokwo ěre sorĕ

Domer shāng kjĭlara ko Juan. Dĕnashko ga e Jesús oppingga. Jesús woĭono, ga woshrra Sbĕrĕ irōng obi irgo ga Juan beno shāng Sbĕ tjĭlĕkwo ĩaga Jesús āska wĕniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shāng dĭlung tjĕrĕko ko Patmos ĩshko, ba shdungĭlo, Jesús roy pjĭlŭ ĩara kjĭshko. Pjĭlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga ĩlĕbo pina ba kong, shji yo ĩno wĕni, ga ichara ba tĕ, ĩlĕbo ĩi miyde nopga uunkongdĕ wĭo.

Bām go ga ichara kjibokwo tĕ Jesús tjĭlĕkwo kjrágaga kjrīnggwo kjāk (7) tjeng kjok shto oblĕ oblĕ Asia kjokyo ĩi kong. (Eri ga kjok eshko ĩi ko Turquía.)

E irgo ga ĩlĕbo wen ĩlono ĩi pina ba kong. Nopga owa ĩi shdŭya Sbĕrĕ sorĕ ĩi pina ba kong. Ā ěngkjwĕ Sbĕ nopga tjok sorĕ ĩi pina ba kong. E zāya Jesúsdĕ sorĕ ĩi pina ba kong. Ĺlono ga nopga uunkong ber ĩōng sorĕ ĩi pina ba kong bakoe.

Ĺlĕbo ĩna Juandĕ kĕs ěre tara beno Jesús tjĭlĕkwo kjrágaga kong.

1 ¹Ĺlĕbo ěre pina Sbĕrĕ Jesucristo kong, piya ba parkagaga kong wĭo, ĩlĕbo wen dĕrĕ ĩi miyde ĩok wĭo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorĕ ter shrono shāng bor kong, ĩlĕbo ěre piya bor kong wĭo. ²Ĺlĕbo ĩnor ĩi tĕr uunkong bomi kong, Sbĕ tjĭlĕkwo roy ĩara Jesucristorĕ bor kong ĩi tĕr bomi kong bako, ber ba miydokĭlo wĭo. ³Ėye kjibokwo ěre ĩĕ oblĕ kong ga ber wopjĭlŭ. Ėye tjĭlĕkwo ěre kuk, ga koĭe ga ber wopjĭlŭ bako, dbar ĩĕr shāng ĩi dĕrĕ kjĭshko.

⁴⁻⁵Kjibokwo ěre taga tja Juandĕ.

Jesús tjĭlĕkwo kjrágaga kjrīnggwo kjāk (7) tjeng kjok shto oblĕ oblĕ Asia kjokyo, kjibokwo ěre ichĕr jek bomi kong.

Rokĕr Sĕk ĩyado ĩi^a kong, sĕyaga dogĭlo kjāk (7) tjeng ba pjĭlŭ sĕkkĭlo jong ĩi bokshto ĩi^b kong, Jesucristo kong ga ba wopjĭlŭ ĩi kjĭshko ga pjāy kjimte ĩok ara, pjāy ie ber ĩōng wĭĕp bakoe. Jesucristo, e Sbĕ tjĭlĕkwo kura ĩi ĩaga jĭlĕkoyo, woshrra bām go ĩi e, pjĭlupga ĩōng kjok ěre kjing go ichaga ĩi e bakoe.

a 1.4-5 Sĕk ĩyado ĩe ĩi, e Data Sbĕ ĩokĭlo. b 1.4-5 Sĕyaga dogĭlo kjāk (7) ĩe ĩi, e Sbĕ Sĕya dbo oblĕ oblĕ ĩi ĩokĭlo.

Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluvo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber kësang, tjwlo ara, dbo ara iyado wlo. Ber eni.

⁷Tja kuzia. Lono ga Cristo ter pjäng sho roshko,
iga uunkongdë,

ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸Tjlapga Sbö tjle ga «Tja so tjlokwo toklo ko *Alfa*^c kjoyo, tja so tjlokwo toklo ko *Omega*^d kjoyo bakoe. Lëye llem obishko ga tja sök tjän. Lëbo uunkong pijitong dret ga tja sök obi. Sök Iyado li tja. Lëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlokwo kjraga. Shji mär bi pjluvo Jesús go kjishko ga shji shdungoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjlokwo roy lara Jesüsdë bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjreko ko Patmos lishko. ¹⁰Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo^e ga tja go Sbö Sëya jlökoyo. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni.

¹¹Tjle bor kong ga «Lëye ip li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlokwo kjragaga ktringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. Ichos jek Éfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹²Eshko ga tja bojongö in iröng, ëye ybö kuror tjle li ë miydr wlo. Eshko ga in ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³tjreko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äär ba kju kjing go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlu kjing go. ¹⁴Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjluöln so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjluölnyo dik. ¹⁶Orkwo këlekong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwö kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷In jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlekong go, ga tjle bor kong ga «Lëye bangkjrep lëme. Lëye llem obishko ga tja sök tjän. Lëbo uunkong pijitong dret ga tja sök obi. ¹⁸Sök Iyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së iyado wlo. Shinmoga shtoyo u bang bang dökklo tjeng bor wloshko, epga woshrer iröng obi ga pjluë.

¹⁹»Lëye inop li tozong. Eni tjok ga lëye shäryë li tos, lëye wen tek iröng li tos bakoe. ²⁰Dbala inop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlekong ëre, iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e lë loklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwö kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjlokwo kjraga ktringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë li jyäglö. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy

c 1.8 Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko *Alfa*, e ba bäm iyo, tjlokwo toklo ko *A* wleni.

d 1.8 Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko *Omega*, e ba pjirshko, tjlokwo toklo ko *Z* wleni.

e 1.10 *Tjlapga Jesús Dbaryo* le li, e *dbar sondëshko* loklo, e woshrra Sbörë e dbaryo kjishko.

sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjölökwö kjraga kjringsgwo kjäk (7) kong li jyäglö bakoe.

Kjibokwo tak pjang Jesús tjölökwö kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong

2 ¹»Roy söga kjok dogo so shäng kjlära, bor tjölökwö kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kji-bokwo li tos eni:

»«Shäng kjlära, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jëk shäng iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjëlë bomi kong ga ²«Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjëlëno ga «Tja Sbö tjölökwö roy läga Jesús äska» lära eni. Eshko ga tjälënomi yötso, ga miydëromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jëk löng bomi tjok ame. ³Bor kjishko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kuromi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

⁴»«Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrina. Pjäy mär löng bor go kjwleshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame. ⁵Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotjälëzia. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jlöe lözi, ga rayozë, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjölökwö kjrëromi kjwleshko li shäryozë eni iröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwö jong li kjë bomi shjiryo. ⁶Gueniyo llëbo ber pjälü bomi kong, llëbo owa shärye nicolaítagarë löng li iywor shjiktëng, ga pjäy omiýwö shjiktëng eni bakoe.

⁷»«Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjölökwö le Sbö Sëyarë bor tjölökwö kjrägaga kong li kuya yötso. Sbö kjok buksko ga kjor jong kjlära, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ga ëye llëbo owa li zano ga ichër kjor bo li uë' le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjölökwö kjrägaga löng Esmirna kjokyo li kong

⁸»Roy söga shäng kjlära obi, bor tjölökwö kjrägaga löng Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlära, llëye llëm obishko ga sök tjän, llëbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono iröng obi. E tjëlë bomi kong ga ⁹«Pjäy shdungoba sorë, e miydër. Pjäy song jlöe. Gueniyo jlökoyo ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjëlë ga «Tjawa judlöga» le, miga jyö, epga Ä nopga erä. ¹⁰Llëbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjërëmi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong ie Äre om go ber löng no shdüzlöng uyo roshko, pjäy tjliya wlo, llëbo owa shäryëmi wlo le, ga pjäy shdüya song äar jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äar jong pjäy wolono guing. Shäryoromi eni ga pjäy iër ber löng së iyado Sbö tjok.

¹¹»«Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjölökwö le Sbö Sëyarë bor tjölökwö kjrägaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme' le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjölökwö kjrägaga löng Pérgamo kjokyo li kong

¹²»Roy söga shäng kjlära obi, bor tjölökwö kjrägaga löng Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlära, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlä bomi kong ga ¹³“Miydër ga pjäy löng lishko ga nopga pjłuyo li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go iyado. Dënashko ga domer shäng kjlära eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjłúe. E zröraba bomi tjřëkoshko ga tja rayo-romi llëme.

¹⁴”Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë Israel tjëyoga jyäpgwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë. Epga ichara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Pjäy kjone kjone jëk löng tjłokwo ëre go. ¹⁵Pjäy kjone kjone jëk löng tjłokwo owa le nicolaítagarë li go bakoe. ¹⁶E kjışhko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe łozı, ga rayozıa. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkjwë bomi tjok, dröng tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷”Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjłokwo le Sbö Sëyarë bor tjłokwo kjrägaga kong li kuya yötsö. Ëye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li/ twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjłublún twër kjwara bako, goshko ko jyä tak pjang tjaglën, miydaga ëre llëm, miyde ba kjraga lirë eröe’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjłokwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong

¹⁸»Roy söga shäng kjlära obi, bor tjłokwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjiy kjoyo bakoe. E tjlä bomi kong ga ¹⁹“Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy ëng woydë ara, pjäy mär bor go, pjäy parkë bor kong pjłú, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjäy löng llëbo pjłú shäryë ara, pjäy mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

²⁰”Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrına. Walë shäng kjlära ko Jezabel. E tjlä ga “Tja Sbö tjłokwo laga” le, gueniyo jyö erä. Tjłokwo le shäng li go ga bor parkagaga jyäpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. ²¹Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. ²²E kjışhko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Ëye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tjłokwo kjrägaga löng kës li ommydë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjłú, ga pjäy kjlära kjlära potjwlën, llëbo shäryoromi li kjışhko.

²⁴”Gueniyo pjäy kjone kjone jëk löng Jezabel tjłokwo li go llëme. Pjäy oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjäyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵Pjäy mär ber löng tjłokwo kjrörömi li go erä.

²⁶”Ëye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjëyoga uunkong iche wlo, ²⁷dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga “epga iche kjang; kolë lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs

włeni.”²⁸ Ga kong dbala ko Dbar Kjeklō ò ò twèr ber ba kong bakoe. ²⁹Èye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo òe Sbō Sëyarē bor tjlōkwo kragaga kong ò kuya yōtso’ òe.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlōkwo kragaga lōng Sardis kjokyo ò kong

3 ¹»Roy sōga shāng kjlāra obi, bor tjlōkwo kragaga lōng Sardis kjokyo ò kong. Kong kjibokwo tos kwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo ò tos eni:

»“Shāng kjlāra, wloshko tjeng Sbō Sëyaga doglō kjāk (7),^a dbala kjwo kjāk (7) bakoe. E tjlē bomi kong ga ‘Pjāy jēk lōng sorē, e miydēr. Pjāy lōng sē lēba, gueniyo pjāy wolono lōng włeni. ²Pjāy wollenzong! Pjāy dbo beno sira dō, ga jetoe. E kjishko ga pjāy dbokjrozong. Ìn ga pjāy jēk lōng pjlo bek bor Sbō bokso lēme. ³Tjlōkwo kuromi, kjoromi ò, e woyoshrozī, kolozī irōng obi. Llēbo owa shāryēmi lōng ò, e owa jlōe lōzī, ga rayozīa. Pjāy wollen lēm ga tja koshēmi lōng lēmshko ga tja jek bomi shwoy, no lū ā włeni.

⁴”Pjāy kjlōbō, bomi shwong shtimirē wliwli włeni lēm obi. Pjāyda omshāryono eni kjishko ga pjāy iēr ber jēk lōng bor tjok, doyē shwong ko pjilublūn go. ⁵Èye lēbo owa ò zano ga doyē shwong ko pjilublūn go, baīya dik. Èye ber sōk sē iyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbō kjibokwoyō ò go. Ga èye lēbo owa ò zano ga ba ko lōn kjibokwo ò go dwayo lēme. Ba kjishko ga tja tjlē bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga “Kjwe botoya” iēr ba kong lok eni. ⁶Èye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo òe Sbō Sëyarē bor tjlōkwo kragaga kong ò kuya yōtso’ òe.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlōkwo kragaga lōng Filadelfia kjokyo ò kong

⁷»Roy sōga shāng kjlāra obi, bor tjlōkwo kragaga lōng Filadelfia kjokyo ò kong. Kong kjibokwo tos kwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo ò tos eni:

»“Shāng kjlāra, e erōe. Tjlōkwo bek lāga ò e bakoe. Pjlu David u bāng bāng dōkklo tjeng ba wloshko. U bāng bāng dōra ga bāngzaga èrē lēm, u bāng bāng bāngzara ga dōga èrē lēm bakoe. E tjlē bomi kong ga ⁸‘Pjāy jēk lōng sorē, e miydēr. Izīa. U bāng bāng dōror jong bomi bokshto, bāngzaga èrē lēme. Miydēr ga pjāy dbo ara lēm, gueniyo bor tjlōkwo kolōromi, tja rayoromi lēm bakoe. ⁹Pjāy lōng lishko ga nopga lōng kjlōbō, tjlē ga “Tjawa judōga” òe, miga jyō, epga ā nopga erā. Lōno ga epga ichēr kjōk tjok bomi bokshto, ga tjlē lok bomi kong ga “Nopga woyde Jesūdē ara ò pjāy” òe bomi kong eshko. ¹⁰Dbar tjwe kwara ga lēbo wen nopga lōng kjok kwang jikong ò kong owa, epga tjlīn wlo. Dēnashko ga tja tjlēno bomi kong ga “Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjang, tja rayēmi lēme” òror bomi kong eni, ga tjlōkwo ò kolōromi. E kjishko ga dbar owa ò tjweshko ga pjāy dēr yōtso, pjāy dār wlo.

¹¹”Tja āar malinge. Llēye tjeng bomi tjok ò jnezī, bomi potjwēkklo ò dōga èrē bomi shjiryō lēm wlo. ¹²Èye lēbo owa ò zano ga iēr ber shāng Sbō u shwēyo włeni, ga ber shāng eni iyado. E go ga bor Sbō ko ò tēr, bor Sbō kjokyo ko ò tēr, bor ko ò tēr bakoe.ⁱ Ba kjokyo ò, Jerusalén kjokyo

g 2.27 Salmo 2.9. h 3.1 Sbō Sëyaga doglō kjāk (7) ò ò, e Sbō Sëya dbo oblē oblē ò loklo.

i 3.12 Sbō ko ò tak lok ba go, epga baīya kjishko.

tjagiñen li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjłokwo le Sbō Sēyarē bor tjłokwo kjrագaga kong li kuya yōtso' le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjłokwo kjrագaga lōng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴»Roy sōga shāng kjłara obi, bor tjłokwo kjrագaga lōng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sōya jek ba kong wło. Kjibokwo li tos eni:

»“Shāng kjłara, ‘Ber eni’ łaga li e. Lłēye le li shārye eni iyado. Lłēye ina li le jłokoyo. Lłēbo shāryara Sbōrē kēs ichaga li e bakoe. E tjłē bomi kong ga ¹⁵‘Pjāy jēk lōng sorē, e miydēr. Pjāy zengteng anmoyō włeni lłēm, pjāy kjłik ara anmoyō włeni lłēm bakoe. Woydēr ga pjāy kjłik włeni, lłēm ga pjāy zengteng włeni.

¹⁶Gueniyo pjāy kjłikjli włeni erō kjishko ga pjāy tjwēr bor kjak roy dwayo włeni.

¹⁷Pjāy tjłē ga “Tjawa dbur sho ara. Lłēbo włenorwa ara. Lłēye oblē woydērwa lłēme” lēmi eni. Gueniyo pjāy song jłō, pjāy lłēye dret, pjāy kjok igō lłēm, pjāy shwong lłēm bakoe. ¿Pjāy opkugō lōng lłēmde? ¹⁸E kjishko ga lēr bomi kong ga dbur sho shōylōr suk pjir beno pjłł włeniyo tjwłēzī bor kong, ber bomi kong wło, pjāy ber lōng dbur ara jłokoyo wło. Shwong ko pjłublūn tjwłēzī bor kong, ber bomi kong wło, pjāy doyē e go wło, pjāy lōng kjłop dret li lōkyo jnemi e go wło. Ga bokkwo dwłoyo tjwłēzī bor kong, ber bomi kong wło, pjāy kjok igō pjłł wło.

¹⁹”Ëye woydēr li jēk owashko ga włon, ga poshdun, opyē jēk pjłō bek irōng wło. Eni ga lłēbo owa shāryēmi lōng li, e owa jłōe lozī, ga rayozia.

²⁰Kuzīa. Tja shāng na bomi u bāng bāng bomi rokē, tja iēmi opzrēk jek bomi tjok wło. Ëye, tja kura, ga u bāng bāng li dōra bor kong ga tja opzrēk jek ber sōk ba tjok, ga tjawa iē ēng tjok.

²¹”Lłēbo owa li zanor, ga tja öötong sōk bor Data tjok, ba pjłł sōkkłō kjing go. Ëye lłēbo owa li zano ga kong dbo twēr āar ber sōk bor tjok, bor pjłł sōkkłō kjing go eni bako wło. ²²Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjłokwo le Sbō Sēyarē bor tjłokwo kjrագaga kong li kuya yōtso' le.”»

Pjłł sōkkłō jong kjwara kjok dogo

4 ¹E irgo ga inor jek obi, ga in ga u bāng jong oojong kjwara kjok dogo. Ga ybō kuror pjłara pjłluk wli bakworoy włeni li tjłēno bor kong obi. Tjłē ga «Pja tēmō. Lłēye wen ēre irgo li pin bop kong» le. ²Jekdo eshko ga tja go Sbō Sēya jłokoyo. Eshko ga pjłł sōkkłō in jong kjwara kjok dogo, kjing go ēbo sōk kjłara. ³Sōk li so akkwo wolēsowa ko *jaspe*, *cornalina*, e kjoyoe. Sōkkłō li sor go, donku pjang pjribri, kālā kēsong, akkwo wolēsowa ko *esmeralda* kjoyoe. ⁴Sōkkłō li sor go, pjłupga sōkkłō lōk sak pjōk kjingsho pkēng (24), tjłapga kjok lłgwega włeniyo sōk kjłara kjłara sōkkłō li kjing go, doyono sōk shwong pjłublūn go, pjłł dlu ioklo shāryak dbur sho shōylōr go jong ba dlu kjing go. ⁵Sōkkłō jong roworbēshko li roy dwayo, lłgwłēng tur jong lletilet lław pogo, kjrik ri ri le ara bakoe. Sōkkłō li bokshto ga iōk pjē lōk ri ri ba bapkwō roy kjwo kjāk (7). Sbō Sēyaga dogłō kjāk (7) li⁴ e. ⁶Ga lłēbo in buk sōkkłō li bokshto oblē, so dlung shāryak batlē sho go kjoyo, roigōy wēlēe.

j 3.15-16 Eshko dbaryo ga di bāng tjeng kjłik ara anmoyō, ga nopga dwłomnek di kjłik li go.

Di bāng tjeng obi zengteng anmoyō, ga di eniyo li ie lōk, ber lōng wopjłł wło. Gueniyo di bāng tjeng kjłikjli lłē, e ba kong ga lłēno lłēme. k 4.5 Sbō Sēyaga dogłō kjāk (7) le li, e Sbō Sēya dbo oblē oblē li lōklo.

Sökklo li worbo go pjlor kar kar, äya löng sê wleniyo tjeng kjlara kjlara. Doglo pkëng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bäm lë, iröng lë bakoe. ⁷Kjlara so dbong kjoyo, kjlara so söglä kjoyo, kjlara bokkwo so no kjoyo, kjlara so döbung dbuk pjang kjoyoe. ⁸Kjlara kjlara sjägä lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjägä li dorko bakoe. Shkë dba ga tjlä löng iyado. Tjlä ga

«Tjlapga Sbö, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjläe.

Pja eröe. Pja eröe. Pja eröe.

Pja sök iyado» lë lok eni.

⁹Sök pjlu sökklo kjing go li sök iyado. E poshrëya äya löng sê lirë ara, e ie lok ber kësbang, tjwlo ara. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa wopjlu bop tjok iyado» lë eni. Lë lok enishko ga ¹⁰tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng li kjök tok sök li bokshto. Ga poshrëya lok eni wopro ga ba pjlapga dlu ioklo ie ba sökklo li bokshto, ga tjlä lok ga

¹¹«Borwa Tjlapga, borwa Sbö,

llëbo tjeng kës li shäryaga pjarë,

woydrop eni kjishko.

Ga beno löng sê li äga pjarë bakoe.

E kjishko ga pja tjwlo ara,

pja iërwa ber kësbang, tjwlo ara wlo,

pja bangkjrërwa wlo,

dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» lë lok eni.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, kjibokwo

5 ¹Eshko ga in ga sök pjlu sökklo kjing go li orkwo këlëkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjo kjäk (7), roshwing llëm wlo. ²Ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjläno dbo go, tjlä ga «¿Ëye tjwlo ara, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwiya wlo?» lë. ³⁻⁴Gueniyo ëye tjwlo ara, kjibokwo li roshwiya, iya wlo dret, ëye sök kjok dogo eniyo llëm, ëye sök kjok ëre kjing go eniyo llëm, ëye sök klung ëre dorko eniyo llëm bakoe. E kjishko ga tja slar ëëe. ⁵Gueniyo tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kjlara tjlä bor kong ga «Pja slar ame. Judä tjëyo li dbongyo sök kjwe izong. Kjwe David tjëyo. Llëbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlu, kjibokwo kjwe roshwiya ga pjlu bakoe» lë.

⁶Eshko ga in ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li kojono sök pjlu sökklo lishko, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng li, e tjrëko. Ga in ga zröraba kjoyoe. Öng li sjö kjang kjäk (7), bokkwo kjo kjäk (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),¹ ichak kjok kjang jikong li löklo. ⁷Eshko ga jek pjlu sökklo li zlóng, ga sök pjlu sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlëkong li kjrara Öng lirë ey dwayo. ⁸Kjrarashko ga äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e kjök tono tjeng Öng li bokshto. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shoylör go tjeng kjwöbö, roshko llëbo lö pjläblëe.

1 5.6 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) lë li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li löklo.

Llëbo lõ pjëlëblë li, e Sbõ nopga syõ li lõklo. ⁹⁻¹⁰ Eshko ga tono lõk tẽkwo tjaglẽn, tẽkwoyo eni:

«Pja zrõraba,

ga bop srẽng kwonop li go ga nopga tjwĩenop Sbõ kong.

Nopga tjwĩenop li tjẽyoga oblẽ oblẽ uunkong, tjĩe tjĩlõkwo oblẽ oblẽ uunkong, kjok shto oblẽ oblẽ uunkong sopga bakoe.

Nopga li iorop beno lõng syõshtagaga parkẽ lõng Sbõ, borwa pjũuyo li kong,

ga ber lõng nopga lõng kjok ẽre kjing go li ichaga iỹado wlo.

E kjĩshko ga pja tjwlo ara,

kjibokwo kjwe kjrẽp wlo,

kjibokwo smokklo iak lõk ba kjarbo go li dõp wlo bakoe» ãe.

¹¹ Eshko ga inor jek obi, ga in ga Sbõ parkagaga kjok dogo so lõng tråk lĩem, shtẽy ga aar lĩem wĩeni. Lõng pjlu sõkklo li, aya lõng sẽ li, tjlapgaga li, e pjlor kalẽkong pjribrie. ¹² Ga tjĩeno lõk dbo ara. Tjĩe ga

«iOng zrõraba kjwe tjwlo ara,

dbo ara li ber ba kong wlo,

lĩebo tjwlo ara tjeng kẽs li ber ba kong wlo,

kjok miydẽ ara li ber ba kong wlo,

bangkjrẽba wlo,

iẽba ber kẽsbang, tjwlo ara wlo,

poshrẽkoba wlo bakoe!» ãe.

¹³ Eshko ga lĩebo tjeng kẽs sharyara Sbõrẽ kjok dogo, kjok ẽre kjing go, klũng ẽre dorko, dũlung tjrẽko, e tjĩeno lõk uunkong bakoe. Tjĩe ga

«iSõk pjlu sõkklo kjing go kjwe, Ong kjwe,

e poshrẽrwa iỹado,

bangkjrẽrwa iỹado,

iẽrwa ber lõng kẽskẽs, tjwlo ara iỹado,

dbo ara li ber ba kong iỹado bakoe!» ãe.

¹⁴ Ga aya lõng sẽ doglo pkẽng (4) li tjĩe ga «Ber eni» ãe, ga tjlapgaga li kjõk tono, ga sõk pjlu sõkklo kjing go li, Ong li, e poshrẽra lõk.

Kjibokwo smokklo iak lõk kjibokwo kjarbo go

6 ¹ E irgo ga in ga Ong Wlẽp Ushko So Lĩgwoklẽ li, kjibokwo smokklo iak lõk kjibokwo go kjwo kjäk (7) li dõra kwara. Ga kur ga aya lõng sẽ li kjlara tjĩeno dbo go, kjrik wĩeni. Tjĩe ga «iPja tegõ!» ãe. ² Ga inor jek obi, ga in ga kwomgla sõk kjlara kjlo pjluublũn. Kjlara sõk ba kjing go wlõshko sbõng tjeng kwangna. Ga kong pjlu dũ ioklo twaraba kwara. E irgo ga jek sõk kwomgla li kjing go, oba zang wlo ãe wĩeni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo dõra Ong lĩrẽ kwara obi. Eshko ga kur ga aya lõng sẽ li kjlara obi tjĩe ga «iPja tegõ!» ãe. ⁴ Eshko ga kwomgla wen sõk kjlara obi, kjlo srẽzrẽn. Kjlara sõk ba kjing go. Ga kong drõng twaraba kwangna kẽsbange. Ga kong dbo twaraba lĩebo wlẽp kjok ẽre kjing go li pjia wlo, nopga ber lõng ẽng zrõk wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo dõra Ong lĩrẽ kwara obi, e tjok ga õõtong kjwo mya. Eshko ga kur ga aya lõng sẽ li kjlara obi tjĩe ga «iPja tegõ!» ãe. Ga inor jek obi, ga in ga kwomgla wen sõk kjlara obi, kjlo si. Kjlara sõk ba kjing

go, wloshko lilebo tjlökklo tjeng kjwara. ⁶ Ga kur ga ëbo tjlëno äya löng sê doglo pkëng (4) löng lishko dwayo. Tjlë ga «Nopga iëy ber löng parkë dbar kjwara, dwla kjrina bayo gök tjung wleni^m äska dö, lilem ga dwla kjrina obi bayo gök tjung wleni kjwo mya äska döe. Gueniyo kjyo, kjilgwo bo dyo, e iëy srer lileme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjlë ga «Pja tegö!» le. ⁸ Ga inor jek obi, ga in ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwëshwë. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kägäyo, ga kjlara obi jek shäng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjek kjwang jikong li shdöktong beno ktringgwo pkëng (4), ga epga kong dbo twaraba nopga löng kjok kjrina li zrök pjir wlo. Ga zröra dröng go, pjli go, swlo go, äya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo shkëng (5). Eshko ga in ga shinmoga sëya löng lilebo lö pjilëbë sukklo jong eshko li dirko. Epga löng sê obishko ga Sbö tjlökwo kjrara lök, ga lara oba kong, ga zröraba e kjishko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlëno dbo go. Tjlë ga «Tjlapga, lileye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Pja eröe. Pja pjlo bek bakoe. Äär jong lono ga nopga löng kjok kjing go li shdum, tjawa zröra lök li kjishko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjilublün, ga ëbo tjlë ba kong lök ga «Koshozi sira obi, bomi pjeyoga Sbö parkagaga zrökoba bomipjöy dik wlo li, e zröraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga inor jek obi, ga in ga yo tjwe pjang kësbang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yët, shwong ko yët wleni, mok kworkwono beno pjang srëzrën, srëng wleni, ¹³ dbala lono ter lök kjok ëre kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjilukdëshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjok dogo jek jëktëng erä, kjibokwo diroy wleni, ga dlup lile, di tjreko lile, dlung tjreko lile, e opkwono lök kjok shto oblë uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjilupga löng kjok ëre kjing go, nopga tjwlo ara wleniyo, ëng-kjwaga kägäyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlek löng pjir wleniyore, de lilemde, e töktong löng uunkong guëng lök ööng roshko, ak këskes tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlë löng dlup kong, ak kong ga «Pjäy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezi bomi dorko, tjawa wleya sök pjlu sökklo kjing go lirë lilem wlo, tjawa shdüya Öng lirë ba iir ara li go lilem wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdüzlöng dbaryo laraba li öötonge. Eye omkuk kjang ga äe» le löng eni.

**Nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho
sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw
pjloglo pkëng (144,000) iak lök lilebo jyäglo go**

7 ¹ E irgo ga in ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), kojono löng kjok pjir worbo ktringgwo pkëng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bänkira, kjok lile, dlung lile, kjor lile, e pjiya lilem wlo. ² Epga kong dbo twaraba, kjok ëre pjiya wlo, dlung bakoe. Ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi tek tjwe shäng dlo wen tëm shwo lekong dwayo, wloshko Sbö Sök Iyado li jyäglo. Ga tjlëno parkagaga doglo pkëng (4) löng li kong. Tjlë ga ³ «Kjek lile, dlung lile, kjor lile, e pjimi lilem, äär jong lilebo jyäglo ioroy Sbö

parkagaga löng kës li bokdo go guing» ë. ⁴Eshko ga kur ga Israel tjëyoga iak lok llëbo jyäglo go li doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000).

⁵ Judá tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Rubén tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Gad tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

⁶ Aser tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Neftalí tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Manasés tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

⁷ Simeón tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Leví tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Isacar tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

⁸ Zabulón tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

José tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Benjamín tjëyoga iak lok doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pjök (12,000).

Nopga ara doyono löng shwong ko pjublún

⁹E irgo ga ñnor jek obi, ga ñn eshko pjlu sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng träk llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjëyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjok oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong pjublún go, kjlara kjlara wloshko mek korga. ¹⁰Ga tjlëno dbo go. Tjlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök pjlu sökklo kjwe kjing go!

¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» ë.

¹¹Sbö parkagaga kjok dogo so kojono löng pjlu sökklo li, äya löng së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjribri li, e kujono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok. ¹²Tjlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrërwa ñyado,

e iërwa ber kësbang, tjwëlö ara ñyado,

kjok miydë ara li ber ba kong ñyado,

“Tjawa wopjlú ba tjok” iërwa ñyado,

dbo ara li ber ba kong iyado bakoe!

¡Ber eni!» Ìe.

¹³ Eshko ga tɬlapgaga löng li kɬlara tɬlê bor kong ga «¿Löng shwong ko pɬlub-lún kjwe ë, kjone so, e miydêpde?»

¹⁴ «Tɬlapga, kjwepga ë miydêr lîeme» lîer ba kong.

Kuya ga tɬlê bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jîo, lîebo weno owa kësbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srêng li go beno pɬlublûne. ¹⁵ E kɬishko ga löng Sbô pɬlu sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkê ba u roy shkê dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörê om go. ¹⁶ Beno löng pɬli kuk ame, wodogro ame, suya dlorê ame, barwe kjok kɬlikdê ame bakoe. ¹⁷ Öng sök pɬlu sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng sê jîokoyo wleniyo buk lîshko. Ga ba boryo kröya Sbörê, ber löng slar ame wlo» Ìe.

Lîebo lö pɬlêblê bapkwô

8 ¹ E irgo ga kɬibokwo smokklo döra Öng lîrê kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kɬäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kɬing wop tjoke.

² E irgo ga ïn ga Sbô parkagaga kjok dogo so doglo kɬäk (7) löng Sbô bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbô parkaga kjok dogo so tek shäng kɬlara obi, wloshko lîebo lö pɬlêblê bapkwô shäryak dbur sho shöylör go, ga öötong shäng lîebo lö pɬlêblê sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong li zlong. Eshko ga kong lîebo lö pɬlêblê twaraba ara, suya Sbô nopga syô li tjok, lîebo lö pɬlêblê sukklo jong pɬlu sökklo bokshto li kɬing go wlo. ⁴ Ga lîebo lö pɬlêblê li yô jem pjang Sbô parkaga li orkwo dwayo Sbô bokshto, Sbô nopga syô li tjok.

⁵ Eshko ga iök sêya kɬrara Sbô parkaga lîrê kjwöbô, lîebo lö pɬlêblê sukklo li dwayo, ga iara lîebo bapkwô li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sêya tjeng ba bapkwô roy li dbura jer kjok ëre kɬing go. Eshko ga kɬrik ri ri Ìe ara, lîgwîlêng tur jong lîetlîet lîaw pogo, yo iano bakoe.

wli

⁶ E irgo ga Sbô parkagaga doglo kɬäk (7) li poshäryono löng pɬir, ba wli li bakwê wlo.

⁷ Sbô parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kɬing go, di zeng kjwołong tjok, srêng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jikong li shdöktong beno kɬringgwo mya, ga kjok kɬrina li sura pɬir, kɬor lîe, kɬlo sho lîe tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbô parkaga kɬlara obi, ba wli bakwara, ga lîebo so dɬup kësbang pjê jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kɬringgwo mya, ga dlung kɬrina li kworkwono beno srêng eröe. ⁹ Ga lîebo tjeng sê ba roy li kɬetong dret, kɬyong jêk tjeng ba kɬing go li pɬitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbô parkaga kɬlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pɬloglo mya. Eshko ga di lîe, di bäng lîe, e shdöktong beno kɬringgwo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kɬrina li kɬing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kɬrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kɬishko ga nopga wołono arae.

¹² E irgo ga Sbô parkaga kɬlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kɬringgwo mya, ga kɬrina li kworkwono beno yê, mok kälä shdöktong

ko azufre tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjrिंगwo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ëre kjishko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kaga tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok iga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ëre, e rayara lok llëme.

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

10 ¹ E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba düu kjing bakoe. Ba bokkwo so dö kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlkong iara dlung kjing, ga mlëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjrik kjwang kjäk (7) li dlöktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjlokwo lara kjrik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjlushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjläno jlökoyo. Tjlä ga «Llëye koshëy ame! Llëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlokwo lagaga kong dëna-shko. Malng ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjläno enishko ga tjläno jlökoyo, Sök İyado li ko go. Kjok dogo, klung ëre, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek obi, tjlä bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjrozong. Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara» le. ¹⁰ Eni ga kjroror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlä bor kong ga «Llëbo wen tjëyoga oblë oblë tjok li, llëbo wen kjok shto oblë oblë sopga tjok li, llëbo wen nopga tjlä tjlokwo oblë oblë tjok li, llëbo wen pjlungga oblë oblë tjok li, e los jek obi» le.

Sbö tjlokwo lagaga do pjök

11 ¹ Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjläkklo wleni, ga tjlä bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjlik, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ² Gueniyo ba u bäng kjako li tjlip llëm, e twak beno tjeng nopga judío llëm

włeniyo li kong. Sbō kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjölkwō roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjöglō pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» lë.

⁴Kjok ëre Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwō lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwō li, e nopga do pjök li jyäglo. ⁵Ëye tjwe ba shdung lëshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Ëye ba shdung woydë ga wolon eni kjluwe. ⁶Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbō tjölkwō lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlopswë ber srëng wlo, swlo oblë oblë ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷Sbō tjölkwō lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjlebgwo jong rong anmoyō lishko li shrono shäng ëngkwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjle tjölkwō oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo ëye wotjilno ba doyo tjeng li jnek lileme. ¹⁰Eshkoshko ga nopga löng kjok ëre kjing go beno löng wopjlu, ga lilebo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbō tjölkwō lagaga lirë ara kjishko.

¹¹Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrra Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. Iya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyō. ¹²Eshko ga ybō kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjileno dbo go. Tjlë ba kong ga «Pjäy tëmō» lë. Ga iya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjingrgwo sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li toktong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbäw dbäw pjöglō kjäk (7,000). Beno löng së li, Sbō sök kjok dogo li bangkjrara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁴Lilebo owa anmoyō pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjöglō kjäk (7). Eshko ga ëbo tjileno lok dbo ara kjok dogo. Tjlë ga

«Bi Tjlapga, ba Cristo,
e öötong beno löng nopga löng kjok kjing go li pjlyoga,
ga iche lok iyado» lë.

¹⁶E irgo ga tjlapgaga kjok ligwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbō bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tono, ga Sbō poshrëra lok, ¹⁷tjlë ga

«Tjlapga Sbō,
lileye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.

Pja sök iyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlú bop tjok e kjishko.

¹⁸ Tjèyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga lîgwezlong dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlokwo lagaga, ba potjwîezlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlö ara, tjwlö chira, bop ko bangkjrägaga löng kës, epga potjwlêp pjire.

Ga kjok pjiga li pjip drete» lê.

¹⁹ Eshko ga Sbö u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong oojong, ga roshko ba tjlokwo woyoshroklo bapkwö buk li inor. Eshko ga lîgwîeng tur jong lîetlîet llaw pogo, kjrik ri ri lê ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwo-long ara bakoe.

Walë, äya so Ööka kjoyo

12 ¹ E irgo ga lîlëbo jyäglo weno pjang kësbang kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso lîlëm, ga ay lê ara, chida buk döro kjishko. ³ Eshko ga lîlëbo jyäglo weno pjang kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrén, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjrînggwo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo lê.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llonö ga tjèyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no lîlëmshko lîshko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbaw dbaw kjingsho sak dbaw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e töno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoe. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë lîlëm wleniyo jyäpgwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjlëno dbö go kjok dogo. Tjlë ga

«Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire.

Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö bokshto li,
e dburaba jer kjok ëre kjing go.

E go ga Sbö dbö ara, Cristo dbö ara,
e iy wëlëe.

Ga Sbö beno sök bi pjlujo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogarë pjir,

Öng Wlêp Ushko So Lîgwoklë srëng li go,

Sbö tjłökwö łara łok li go bakoe.
 “Tjawa măr Öng li go” le łok,
 ga wołon li bangkjre łok lłeme.
¹² E kjışhko ga pjây lōng kjok dogo,
 pjây wopjlúe.
 Gueniyō pjây lōng kjok kjing go,
 pjây lōng dlung roy,
 pjây song jlōe.
 Ä to jer öötong shāng bomi shwoy,
 ga iirkē ara,
 dbar ba kong beno sira dö kjışhko.
 Pjây lōng song jlō e kjışhko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ere kjing go eni. Miydarashko ga to shāng chida li mekē irpjang. ¹⁴ Gueniyō walē li kong, sjāgā twara Sbörē ko pjök, kēskēs, döbung sjāgā wleni. E irgo ga sjāgā li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shāryara Sbörē ba kong kjok dogro no lłemshko lışhko, shaya dgur lırē ga ä lışhko, ga dara Sbörē eshko, lu pjloglō sak mya kjingsho bēy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lırē tur ba kjak roy dwayo, di kēs wleni, walē li söya di lırē wlo le. ¹⁶ Gueniyō walē li kjimtara klung lırē, jyā dloktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjışhko ga äya li iirkono ara walē li kong, ga to engkjwē ba tjēyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjłökwö kołaga măr lōng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya lıra beno sök dlung sor go erä.

Äya weno tēm dlung roy dwayo kjłara

13 ¹ E irgo ga in ga äya wen tēm sök kjłara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjłupga dlu ioklō iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyā tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö lāywoklō owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjłoshko so sok kēsbang zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lırē beno sök ba pjlu sökkłō kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ In ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyō pjano irōng. İya nopga lōng kjok ere kjing go lırē ga yēy le łok erä, ga uunkong tōno łok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrēra łok, dbo twara Äya li kong kjışhko. Äya weno tēm dlung roy dwayo li poshrēra łok bakoe. Tjlē łok ga «Ĵēye äär äya kjwe dikdo? Ĵēye äya kjwe zangdo?» le łok eni.

⁵ Äya li iara Äre krē ara wlo, tjlē tjłökwö Sbö lāywoklō owa wleni wlo, oba ichē moglō sak pkēng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶ Eshkoshko ga Sbö lāywara owa jlōkoyo, Sbö ko, ba u, nopga lōng kjok dogo, e lāywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Äre to engkjwē Sbö nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörē, kjok shto oblē oblē uunkong sopga, tjēyoga oblē oblē uunkong, nopga tjlē tjłökwö oblē oblē uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga lōng kjok ere kjing go kēs ko tak pjang Öng Wlēp Ushko So Llgwoklē zrōraba li kjibokwoyo go lłem wleniyō, Äya li poshrēra łok. Kjok shāryayde Sbörē lłem obishko ga ēye ber sök sē iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak łok kjibokwo ere go tjan.

⁹ Ĵēye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso.

¹⁰ Ĵēye shakoba, sökoba kjok shto oblē wlo ga

shakoba, sökoba kjok shto oblë.
 Eye zrökoba dröng go wlo ga
 zrökoba dröng go.

Miydëy tjökwö ëre go ga lïëbo wen Sbö nopga kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbö raye lïëm bakoe.

Äya weno tëm klung roy dwayo kjlara

¹¹E irgo ga ïn ga äya wen tëm sök kjlara, klung roy dwayo. Äya li sjö kjwang pjök, so öng wlep ushko so lïgwoklë sjö kjoyo, gueniyo tjle äya so Öoka kjoyo li dik. ¹²Era parkono Äya zak pjano li dbo go, ga nopga löng kjok ëre kjing go kës li iara ba poshrëk. ¹³Eshko ga lïëbo iydëba lïëm wleniyo shäryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ëre kjing go oba bokshto. ¹⁴Lïëbo eni li shäryara äya bäm iyo li kong. E go ga nopga löng kjok kjing go li jyäpgwara uunkong. Ga epga iara äya bäm iyo li jyäglo shäryë kjlara, ie lök ber kësbang, tjwlo ara wlo. Äya bäm iyo li kjupashko ga zaraba dröng go, gueniyo wolono lïëm, pjano iröng obi. ¹⁵Äya weno tëm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, äya jyäglo shäryara nopgarë li iche tjle wlo. Eshko ga eye äya jyäglo li poshrëra lïëm ga ichara zrökoba wlo. ¹⁶Ga nopga iara uunkong lïëbo jyäglo ie ba bokdo go, lïëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlo ara wleniyo, nopga tjwlo chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, nopga eni lïëm wleniyo, e iara uunkong ba shäryë eni. ¹⁷Eni ga eye lïëbo jyäglo li iak lök lïëm ga lïëye tjwleya ga ä, lïëye soyneya ga ä bakoe. Lïëbo jyäglo li, e äya ko li löklo, ba ko li shtoroy ga äar bayo kjöm li löklo bakoe.

¹⁸Ba ko li shtëy ga äar bayo kjöm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Eye kjok miydë ara ga shte ga pjlu, ga äar ber sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li löklo.

**Öng Wlep Ushko So Lïgwoklë, nopga doglo sak dbaw dbaw
 pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng
 kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000)**

14 ¹E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn ga Öng Wlep Ushko So Lïgwoklë li sök Siön dlupyo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data li ko jyä tak pjang bakoe. ²Eshko ga kur ga lïëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjlubunyo li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo tëba löng li kjoyo bakoe. ³Ga nopga löng li tono lök tükwo tjaglën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, äya löng së doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok lïgwega wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong löng kjok ëre kjing go li epga. Eye oblë të ba tükwo li go ga äe. ⁴⁻⁵Epga lïëbo owa shäryono walëga tjok lïëm, jyörkono lïëm bakoe. Beno löng pogo lïëye dret Sbö bokso erä. Ga to löng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döraba nopga

lõng kës li tjërko dwayo, ga twaraba Sbõ kong, Öng li kong, ba sëngglo, bo kwirkono bäm iyo li kjaraba, twaraba ba kong wleni.

Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶Eshko ga in ga Sbõ parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlokwo pjlu ber iyado wlo li söya tjeng nopga lõng kjok ere kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjile tjlokwo oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga ilgweya Sbörë dbaryo li öötonge. E kjishko ga Sbõ bangkjrozi, iozi ber kësang, tjwlo ara, poshrëzi bakoe. Kjok uunkong sharyaga li e, kjopkwo, kjok ere, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjile ga «¡E pitonge! ¡Babilonia kjokyo tjwlo ara li pitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa sharyë oblë oblë li e. Epga ichara Sbõ rayë bakoe. E pitong e kjishko» le.

⁹Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Ëye äya li poshrëk, ëye ba jyäglo li poshrëk, ëye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang ga ¹⁰Sbõ iirkono ara ba kong. E kjishko ga ëye Sbõ iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbõ parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹Epga shdüya eni iyado, ba iök li sjer llëm shkë jik, dba jik. Sharyë eni, äya li poshrëra lok kjishko, ba jyäglo li poshrëra lok kjishko, bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang kjishko bakoe» le.

¹²Miydëy tjlokwo ere go ga llëbo wen Sbõ nopga, ba kolagaga li kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye llëm bakoe.

¹³Eshko ga kur ga ybõ ter kjok dogo dwayo pjlara, tjile ga «Tjlokwo ere tozong. Eeri jek lëkong ga ëye mär beno lõng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjlue» le.

Kuya Sbõ Sëyarë ga tjile ga «Ëng, eni. Epga sjenõ parkorbo, ga potjwlëya Sbörë ba pak li kjishko» le.

Dwla bo skoziõng dbaryo, kjilgwõ bo skoziõng dbaryo

¹⁴Eshko ga inor jek obi, ga in ga pjäng sho wen pjang kjrina pjlublün, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, dlu kjing go pjlu dlu ioklo pjang kjwara sharyak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng. ¹⁵Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara, Sbõ u jong li roy dwayo, ga tjëno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skoziõng dbaryo öötonge. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ere kjing go kës li zakza tas erä.

¹⁷Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbõ u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸E irgo ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri llëbo lo pjleblë sukklo kjing go li dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklo jong li shwoy dwayo, ga tjëno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlë ga «Kjilgwõ bo kwirkono tjän. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja

nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» ië. ¹⁹Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo llruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li löklo, ëye Sbö iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰Kjillgwo bo llruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äär jong pjolae. Shji äär ba pjlarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.^o

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdungglo kjinggwo kjäk (7)

15 ¹E irgo ga in ga llëbo jyäglo wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjinggwo kjäk (7) ba tjok. Sbö iir li pjir e go. ²Eshko ga llëbo in buk so dlung shäryak batlë sho go kjoyo, roshko iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lök, ba jyäglo li zana lök, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lök bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo twara Sbörë kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko. ³Eshko ga tono lök Sbö parkaga tek dënashko so Moisés li tÿkwo, Öng li tÿkwo bako, tÿkwoyo eni:

«Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjüë.

Bop pak shäryorop li,

e kësbang, wolëso.

Llëbo bek li,

e shäryopdë.

Tjÿyoga kës pjluo iyado li pja eröe.

⁴Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlo ara llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlo bek li beno wëlë,

tjÿyoga tjeng kës li äär bop poshrëk e kjishko.»

⁵E irgo ga inor jek obi, ga in kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oojong.

⁶Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjinggwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjublün, drëpdre, pjlu, tjwlo ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlu kjing go. ⁷Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, epga kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbö Sök Iyado li iir. ⁸Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö dbo kälä tjeng eshko kjishko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äär jong no shdungglo kjinggwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

16 ¹Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjlara, tjläno Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlä ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di

^o 14.20 Shji jëk dbargwo sak kjwara dik ië li, e kilómetro kjinggwo sak dbaw pjloglo mya (300) löklo.

ioklö kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ²Kuya lök ga Sbö parkaga bäm iyo li, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyā tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës dlung roy li kjëtong drete.

⁴E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng. ⁵⁻⁶Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga li e. Tjlë ga

«Sbö, pja sök iyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,

bop nopga srëng li shira,

bop tjlökwö lagaga srëng li shira bakoe.

E kjishko ga

iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.

Kjok ilgwerop eni li,

e beke» le.

⁷Eshko ga kur ga llëbo lö pjleblë sukklo jong li öö le, tjle ga

«Eng, Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.

Kjok ilgwerop sorë li,

e beke» le.

⁸E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo. ⁹Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlo ara llëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbörë ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li läywë owa erä.

¹⁰E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona ter äya pjlu sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjyorkwo uë. ¹¹Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li läywë owa erä, ba bang ara li kjishko, ba üta li kjishko bakoe.

¹²E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona jer Éufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjlpuga tek dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlu wlo.

¹³Eshko ga in ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Öoka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe. ¹⁴Eshko ga sëyaga owa li to löng llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë oblë oblë. Ga pjlpuga löng kjok kjwang jikong li tona lok, ëngkjwë Sbö tjok, no ilgwezlong dbaryo lishko. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

¹⁵ Cristo tjökwö woyoshroziä. Tjläno ga «¡Pjây sjêke! Tja tjwe, oba tjwe lürkë ä wleni. Eyë sök bor koshtë jlököyo, sök sê, ba shwong shäryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjlü eshko. Eshko ga to shäng kjwor wleni llëm, llëye lökyotke llëm bakoe» lära eni.

¹⁶ Eni ga pjłupga li tōna lök pjir, söra lök öötong löng kjok kjrınashko. Hebreo tjökwö go ga kjok eshko li ko Armagedón.

¹⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklö roshko li kwona jek aan, pjłuk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjłoglö kjäk (7). Ga ëbo tjläno dbo go pjłü sökklo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjlä ga «Uunkong li shäryono pjire» le. ¹⁸ Eshko ga llgwläng tur jong lletllet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek lëkong ga yo iyde eni llëme. ¹⁹ Babilonia kjokyo tjwłö ara li, e shdöktong beno kjrıngwo mya, ga tjëyoga oblë oblë li kjokyo pjıtong dret bakoe. Babilonia soppa shduna Sbörë ba iir ara li go eni, llëbo owa shäryara lök ara li kjışhko. ²⁰ Dlung tjrëko llë, di tjrëko llë, dlup llë, e jer piktong drete. ²¹ Ga di zeng shrono ter kjwołong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbäw (100) wleni dik.^p Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyö eni kuzong ga Sbö läywe lök owa erä.

Walë owa kjlara, äya kjlara

17 ¹⁻² Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglö kjäk (7), włoshko tjeng di ioklö kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjlä bor kong ga «Kjok buk kjrına, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjłupga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbö rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li ip wlo» le.

³ Eshko ga tja go Sbö Sëya jlököyo, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no llëmshko. Eshko ga in ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyä tak lök oblë oblë llaw pogo, Sbö läywoklo owa wleni.

⁴ Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lök ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwłö ara wleniyo oblë oblë bakoe. Włoshko di ioklö tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako llëm shäryara li, e tjeng ba roshko. ⁵ Lëbo jyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo llë löklo miydëba llëme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwłö ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.» ⁶ In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjışhko. Sbö nopga to löng Jesús roy le oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä bor kong ga «¿Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë löklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë löklo lër bop kong bakoe. ⁸ Äya inop li dënashko ga sök sê, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjłëbgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo. E kjışhko ga

nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li iya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹»Llëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjłupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjłupga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjoyayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjłu kjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjłupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo bakoe.

¹²»Sjö kjwang sak kjwara (10) inop li, e pjłupga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjłuyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴Ga ëngkjwë lok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjłupga uunkong pjłuyo li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go iyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵»Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li inop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjle tjłokwo oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li iywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷Epga wotjlıno kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e äga Sbörë, ära eni tek dënashko kjishko. Ga shärye lok eni, äär jong llëye ära Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸»Walë inop li, e kjok tjwlo ara loklo, pjłupga löng kjok ëre kjing go ichaga sök lishko» le.

Babilonia kjokyo pjitonge

18 ¹E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ëre kjing iara ba kalä ara lirë beno buk shjiye. ²⁻³Eshko ga tjleño dbo go. Tjle ga

«iE pjitonge!

iBabilonia kjokyo tjwlo ara li pjitonge!

Tjëyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,

e shäryara lok pjir,

Sbö rayara lok bakoe.

Pjłupga löng kjok ëre kjing go kjłobi li,

e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ëre so li,

e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjishko.

E kjishko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sëyaga shtoyo shara,

sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,

e usho shäryë lõk eshko bakoe»^q ìe.

⁴ Eshko ga kur ga ybõ ter kjok dogo dwayo pjłara, tjłe ga

«Bor nopga, pjāy opshis kjok kjweshko dwayo,
lłebo owa shārye nopga lõng kjweshkorë li shāryemi lłem wło,
kjwepga shdūya Sbörëshko ga pjāy shdūya eni lłem bako wło.

⁵ Nopga lõng kjweshko li go owa ara,
kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdūya Sbörë ara,
lłebo owa shāryara kës li kjīshko» ìe.

⁶ Eshko ga ybõ li tjłeno nopga shdunggaga li kong. Tjłe ga

«Nopga kjwe lłebo shāryono oblë kong owa sorë ga
shāryozī ba kong eni pjlogło pjök.

Oblë shduna sorë ga
nopga kjwe shdūzī eni pjlogło pjök bakoe.

⁷ Lłebo shāryara ba kong om go ara, dbur zano ara,
ber lõng wopjłū wło.

Eni ga lłebo shāryozī ba kong owa bayo eni,
ber lõng woydë ara wło.

Eerishko ga to lõng krë ara. Tjłe ga
“Tjawa pjłū boy włeni, tjawa āar ber syā włeni lłem,
lłeye wen borwa kong owa wło drete” ìe.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga lłebo wen ba kong owa oblë oblë,
kjone kjone wolon,
kjone kjone slar ara,
kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdūya Tjlapga Sbörë, ba dbo ara go,
ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber dret wło» ìe.

⁹ Pjłupga lõng kjok ëre kjing go pono walë li tjok włeni li, lłebo shāryara ba
kong om go ara, dbur zano lõk ara bakoe. Shāryara lõk eni, ber lõng wopjłū
baīya dik wło. Eni ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yō sho jem li iya lõk ga
slar ara, kjłoshtë ara ba kjishko. ¹⁰ Eshko ga walë li shdūya Sbörë ara eni li iya
ga bangkjre lõk ara. Ber lõng kjłoshtë ara pjolae. Tjłe lõk ga

«iBabilonia sopga, pjāy tjwłō ara, dbo ara,
gueniyo pjāy shduna ara, ga pjāy pjitong malinge!
iPjāy song jlōe!

iPjāy song jlōe!» ìe lõk eni.

¹¹ Eshko ga lłebo soynegaga kjok ëre so li slar ara, kjłoshtë ara, lłebo tjwłë-
koba eshko ame kjishko. ¹² Dbur sho shōylōr, dbur sho pjłubłūn, akkwo
wolësowa tjwłō ara włeniyo oblë oblë, e tjwłëkoba eshko ame. Shwong ko
pjłubłūn, pjłū tjwłō ara włeniyo, shwong ko dingding shwëshwë, shwong pjłū
włeniyo ko seda, shwong ko srëzrën, e tjwłëkoba eshko ame. Kjorkwang lõ
pjłëblë włeniyo oblë oblë, lłebo wolësowa oblë oblë shāryak lłebo ko *marfil*
go, shāryak kjorkwang tjwłō ara włeniyo go, shāryak dröng sho so klung sho
kjoyo go, shāryak dröng sho go, shāryak ak ko *mármol* go, e tjwłëkoba eshko

q 18.2-3 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłe ga «... e
usho shäryë lõk eshko, ga āya owa, woydëy lłem włeniyo, e lõng eshko bakoe.»

ame. ¹³Dli mokyö oblë oblë, llëbo lö pjëblë suy wlo, dwlo poshtikklo lö pjëb-
lë oblë oblë, poshtikklo lö pjëblë wleniyo oblë oblë, kjillgwo bo dyo dbo ara,
kjoy pjlu wleniyo, pjlung shosho pjlu wleniyo, e tjwlekoba eshko ame. Söglä,
öng wlep ushko so, kwomglä, jëkklo dopshiga kwomglarë wleniyo, parkagaga
tjwlek löng pjir wleniyo, nopga oblë oblë, e tjwlekoba eshko ame.

¹⁴Eshko ga llëbo soynegaga li tjle lok ga

«iBabilonia sopga,
llëbo woydoromi ara li,
e pjitong drete.
Llëbo oblë oblë tjwlo ara bomi kong li,
e pjitong dret bakoe.
iPjây song jlöe!
iPjây song jlöe!» le lok eni.

¹⁵Eshko ga epga shdüya Sbörë ara eni li iya llëbo ëre soynegaga löng lirë ga
bangkjre lok ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae. ¹⁶⁻¹⁷Tjle lok ga

«iBabilonia sopga,
pjây doyono löng shwong ko pjublün, pjlu tjwlo ara wleniyo go,
shwong ko dingding shweshwë go
shwong ko srëzrën go bakoe!
iPjây obrikkwo wolësowa oblë oblë
shäryak dbur sho shöylör go,
shäryak akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë go bakoe!
Gueniyo llëbo tjwlo ara tjeng kës li pjitong malinge!
iPjây song jlöe!
iPjây song jlöe!» le lok eni.

Eshko ga kjoyong kësks sögaga, ba kägäyoga, nopga jek löng kjoyong kësks
go, e ber löng pjola bakoe. ¹⁸Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem li
iya lok ga slar ara ba kjishko. Tjle lok ga «Kjok oblë äar tjwlo ara, kjok kjweni
dik llëme» le lok eni. ¹⁹Eshko ga klung sho iara ba kä kjing go, löng woydë
ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë ara. Tjle lok ga

«Babilonia sopga,
pjây dbur ara kjishko ga
kjoyong kësks sogoga kës li dbur shano ara.
iGueniyo pjây pjitong malinge!
iPjây song jlöe!
iPjây song jlöe!

²⁰iGueniyo kjok dogo so,
Sbö nopga,
Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska,
Sbö tjlokwo lagaga,
pjây shduna lok ara kuzong ga
epga shduna Sbörë ara bakoe!
iPjây löng wopjlu e kjishko!» le.

²¹Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo kjlära apkwo kjrono
kjawara kësbang, bayo dwla kjwokäkklo apkwoyo wleni, ga dbura jer dlung
roy, ga tjle ga

«Apkwo dburor li piktong dret,

beno ĭgöy ame.

Babilonia kjokyo ĭi pjir dret,

ber ĭgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tēy or go wĕniyo, dbonmo, wĭi,
e tēba eshko ame,

ga ēye tē eshko ame bakoe.

Ėye parkē eshko ame,

ga oba parkē löng ĭi pjĭlukyo kuy eshko ame bakoe.

²³ İök shjiy eshko ame,

ēye orkwosmok eshko ame bakoe.

Dēnashko ga ĭlēbo soynegaga kjok eshko so ĭi tĵwĭō ara.

Ga tĵēyoga oblē oblē jyāpgwara ba nopgarē ba ybi sho ĭi go.

²⁴ Sbō tĵlōkwo ĭagaga, Sbō nopga, nopga oblē,

e zrōraba ara kjok eshko» le.

Shji Tĵĭlapga poshrēk ara

19 ¹⁻² E irgo ga kur ga nopga trāk ĭlēm, öö ĭe ara kjok dogo. Tĵĭlē ĭok ga
«ĭShji Tĵĭlapga poshrēk ara!

Walē to shäng opsoynek domerga oblē oblē kong wĕniyo ĭi,
nopga löng kjok kjing go ĭi ichara ĭlēbo owa shäryē oblē oblē,
ichara Sbō rayē bakoe.

Sbō nopga zrōra ara kjĭshko ga

walē ĭi shduna Sbörē.

Kjok ĭlgwera sorē ĭi,

e beke.

Bi Sbō,

e kēsbang, tĵwĭō ara, dbo ara bakoe.

Bi döga kjĭlaraso ĭi e» ĭe.

³ Ga öö ĭe ĭok obi, tĵĭlē ga

«ĭShji Tĵĭlapga poshrēk ara!

Walē ĭi doyo pjē ber buk ĭyado,

pjē yōyo jem jong ĭi ślan ĭlēme» ĭe.

⁴ Eshko ga tĵlapgaga kjok ĭlgwega wĕniyo dogĭo sak pjök kjingsho pkēng
(24) ĭi, e kjök tono, ga Sbō sök pjĭu sökkĭo kjing go ĭi poshrēra. Tĵĭlē ĭok ga

«ĭBer eni!

ĭShji Tĵĭlapga poshrēk ara!» ĭe.

⁵ Eshko ga ēbo tĵlēno pjĭu sökkĭo jong ĭishko dwayo. Tĵĭlē ga

«ĭSbō parkagaga,

Sbō bangkjragaga,

pjāy tĵwĭō arare, de ĭlēmde, e ĭlēno ĭlēme.

Bi Sbō poshrēzĭ pjāy uunkongdē!» ĭe.

⁶ Eshko ga kur ga nopga trāk ĭlēm, öö ĭe ara, pjĭluk ĭi so di kēs pjĭlubĭluno ĭi
pjĭlukyo kjoyo, so kjrik ri ri ĭi pjĭlukyo kjoyo bakoe. Tĵĭlē ĭok ga

«ĭShji Tĵĭlapga poshrēk ara!

Bi Tĵĭlapga Sbō,

ĭlēye shärye woydē ĭi shärye ga pjĭlue.

Öötong sök nopga uunkong pjĭluyo tĵän.

⁷ Shji wopjǎu e kjǎshko,
iëy ber kësbang, tjwǎo ara bakoe.

Öng Wǎep Ushko So Lǎgwoklë orkwosmozlǒng dbaryo li öötong,
ba boy poshǎryono pjir,
sök ba koshë.

⁸ Kong shwong twara Sbörë doyë e go wǎo.

Shwong li ko pjǎublún, pjǎu tjwǎo ara, drëpdrë, stek wǎeniyo» ië.
(Shwong ië li, e llëbo pjǎo bek shǎryara Sbö nopgarë oblë oblë li löklo.)

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjǎe bor kong ga «Tjǎokwo ëre tozong.
Ëye mana Sbörë tek Öng Wǎep Ushko So Lǎgwoklë orkwosmozlǒng dǎiyo li uë
ga ber wopjǎu» ië. Ga tjǎe obi ga «Tjǎokwo ëre ǎara Sbörë li, e beke» ië.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li bokshto, ga poshrër loror. Gueniyo tjǎe bor
kong ga «Kjwe shǎryëp llëme! Tja parkaga Sbö kong eröe! jPja, bop pjeyoga
mǎr löng Jesús tjǎokwo go li, pjǎy eni bakoe! jËye Jesús tjǎokwo roy lë ga e
Sbö tjǎokwo ǎaga! jE kjǎshko ga Sbö poshrëpdë dey!» ië.

Kjǎlara sök kwomgǎ kjǎo pjǎublún kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino beno jong ojong, ga in ga kwomgǎ sök
kjǎlara kjǎo pjǎublún. Kjing go sök kjǎlara. Llëye lë li shǎrye eni iyado lëba,
tjǎokwo bek ǎaga li e lëba bakoe. Kjok lǎgweya bek, ga ëngkjwë ba wǎoyoga
tjok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo so iök pjë lök ri ri kjoyo, ba kǎ kjing go pjǎupga
dǎu iöklo lök ara. Ko jyǎ tak pjang ba go kwara, miydaga erë om go eröe.
¹³ Doyono sök shwong pöraba srëng go pjir li go. E ko Sbö Tjǎokwo. ¹⁴ Eng-
kjwagaga kjok dogo so uunkong li jek löng kwomgǎ kjǎo pjǎublún kjing go
ba irgo, doyono löng shwong ko pjǎublún, pjǎu tjwǎo ara, drëpdrë, stek wǎe-
niyo go. ¹⁵ Dröng tur jong sök kwomgǎ kjing go li kjak roy kwangna, kowo
stek, tjeyoga oblë oblë tjeng kës li pjiya e go wǎo. Llëye shǎrye woydë Sbörë
li shǎrye ga pjǎu, ga iirkono ara nopga löng li kong. E kjǎshko ga domer li
ichara ba shdung kjang, shji kjǎllgwo bo shglëroy bi dre go wǎeni. Jǎokoyo ga
epga iche kjange. ¹⁶ Ko jyǎ tak pjang kjrina, ba shwong pjang li go, ba kworbo
do li go bakoe. Ko li tak pjang eni «Pjǎupga Uunkong Pjǎuyo, No Kǎgǎyoga
Uunkong Kǎgǎyo.»

¹⁷ Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so shǎng kojong kjǎlara, dǎo kjing
go. Ga tjǎeno sënwa sjëng uaga dbuk lök kjok dogo kës li kong dbo go. Tjǎe ga
«Pjǎy tǎnzong, Sbö dǎiyo kësbang li uëmi wǎo. ¹⁸ Eshko ga pjǎupga doyo sho,
ëngkjwaga kǎgǎyoga doyo sho, nopga tjwǎo ara wǎeniyo doyo sho, kwomgǎ
doyo sho, ba sögaga doyo sho, e uëmi ga pjǎu, nopga uunkong tjwǎek löng pjir
wǎeniyore, de llëmde, tjwǎo arare, de chirare, uunkong li doyo sho uëmi ga
pjǎu» ië.

¹⁹ Eshko ga in ga pjǎupga löng kjok ëre kjing go, ba ëngkjwagaga kës li tǎna
lök ǎaya owa li tjok, ëngkjwë sök kwomgǎ kjing go li tjok wǎo, ëngkjwë ba
ëngkjwagaga jek löng ba tjok li tjok wǎo bakoe. ²⁰ Eshko ga ǎaya owa li shara
ba wǎoyoga lirë, ga dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko,
ba dboryaga owa wǎeniyo li tjok. Shto, e kësbang, so dǎlung kjoyoe. Kjupǎbǎ-
shko ga ba dboryaga li, llëbo iydëba llëm wǎeniyo shǎryara oblë oblë ba kong,
ga nopga jyǎ tak lök ǎaya jyǎglo go, ǎaya poshrëgaga löng li, e jyǎpgwara e
go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga nopga tǎno tjeng ǎaya owa tjok li, e zröra dret,

dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sënwa li löno ba sho beno tjeng li uë, beno löng bökö tjung ara, no sho li go.

Lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000)

20 ¹Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlebgwo jong rong anmoyö li dökklo, no shak-klo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kësbang bakoe. ²⁻³Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirira, ber buk eni lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlebgwo jong rong anmoyö li roshko, kjing bängzara yötso, tjëyoga oblë oblë jyäpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴Eshko ga in ga nopga sirkeno tjeng kjlobö, pjlu sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga llgwek wlo. Dënashko ga nopga kä zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbö tjlokwo roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyäglö li poshrëra lok llëm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyäglö go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga inor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrra Sbörë iröng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000). ⁵Nopga woshrra Sbörë bäm go li epga. Llamö woshrra llëm, äär jong lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) li pjitong guing. ⁶Woshrra Sbörë bäm go li ber wopjlü, iak beno tjeng dboy Sbö kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syöshtaga Sbö kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷Äär lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlöng shtoyo jong li dwayo, ⁸ga opshino to shäng oba jyäpgwë kjok kjwang jikong, töya engkwë wlo. Tjëyoga jyäpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹Eshko ga töno löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbö nopga löng li kjokyo kopjrina lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko. Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰Eshko ga Ä, nopga jyäpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, iyado wlo.

Nopga llgweraba löng pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjublün li bokshto

¹¹Eshko ga in ga pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno igöy ame. ¹²Ga in ga nopga wolono tjeng kës li löng pjlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwlo ara, nopga tjwlo chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li llgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjishko. ¹³Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko.

Nopga wołono beno tjeng sakshko ga lõng eshko. Nopga wołono beno tjeng shinmoga shtoyo ga lõng eshko. Ga kjłara kjłara lıgweraba, lıebo sharyara dõ li kjishko. ¹⁴⁻¹⁵ Eye ber sõk sã iyado Sbõ tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbõ kjibokwoyo li go. Gueniyo eye ko wlenaba tak pjang e go llem ga dburaba jer beno tjeng iõk pjẽ jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wołono tjeng li wołon jek obi wleni eshko.

Jerusalén kjokyo tjağlën

21 ¹ E irgo ga in ga kjopkwo pjang tjağlën, klung buk tjağlën bakoe. Kjopkwo këguẽ li, klung këguẽ li, dlung këguẽ li, e jeno uunkong, lıebo këguẽ li beno ame. ² Ga in ga kjok ter pjang kjrına, Sbõ sõk kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e sharyak tjağlën, kjok iak beno buk dboy Sbõ kong li e. Kjok li sharyak wolësowa, walẽ posharyono orkwosmok dõrõ wlo wleni. ³ Eshko ga ybõ kuror tek pjlu sõkklo jong lishko dwayo pjłara, tjłẽ ga «Sbõ ber sõk nopga lõng lishko shara. E ber sõk ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbõ om go li ber sõk ba tjok, ga ber ba Sbõ. ⁴ Ba boryo krõya Sbõrẽ, ber lõng slar ame wlo. Eshko ga lıebo këguẽ li pjitong kjishko ga eye wołon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» lẽ.

⁵ Eshko ga sõk pjlu sõkklo kjing go li tjłẽ bor kong ga «Lıebo kës sharyer shang ere tjağlën erõ. Tjłõkwo loror li, e bek, nopga mår ba go ga pjłũ. E kjishko ga tozong. ⁶ Uunkong li sharyono pjire! Tja so tjłõkwo toklo ko *Alfa* kjoyo, tja so tjłõkwo toklo ko *Omega* kjoyo bakoe. Sõk bãm go li tja. Pjirshko ga ber sõk li tja bakoe. Di icher tur di bokkwo roy dwayo, eye omiono ga ber sõk sã iyado bor tjok. Eye di ere iẽ woydẽ ga kong twer, ga tjwlo shir lıeme. ⁷ Eye lıebo owa li zano ga lıebo kës ere ber ba kong, ga tja ber ba Sbõ, e ber bor wa bakoe.

⁸ «Gueniyo nopga kjok bangkjre wleniyo, nopga mår bor go llem wleniyo, nopga lıebo sharyako llem li sharyẽ wleniyo, nopga oblẽ zrõk wleniyo, nopga pẽ no orkwosmono ba tjok llem li tjok wleniyo, nopga parkẽ ybi wleniyo, nopga lıebo jyaglo poshrẽk wleniyo, nopga lürkẽ ä wleniyo, era dbukoba jer ber lõng akkwo ko *azufre* pjẽ jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wołono tjeng li wołon jek obi wleni eshko» lẽ.

⁹ Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdungglo tjeng kjinggwo kjäk (7) kjłara li tek shrono shang bor zlong, ga tjłẽ bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walẽ orkwosmok Öng Wlẽp Ushko So lıgwoklẽ tjok wlo li pin bop kong» lẽ. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbõ Seya jlõkoyo, ga tja sora parkaga lirẽ jem dlup jong kësbang, kjõkshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrına, ter pjang Sbõ sõk kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbõ kong li e. ¹¹ Sbõ sõk eshko kjishko ga kjok li kälã bolo ara, so akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo kälã kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kälã kjoyo, roıgõy welẽ, so batlẽ sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjeryo sharyak pjiribri kjõkshko, kjer li shklukyo kjinggwo pkeng (4), ga kjer li pjlor kar kar, u bang bang lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjõk (12). U bang bang daga Sbõ parkaga kjok dogo

sorë kjłara kjłarae. U bång bång kjwara kjwara ñi go Israel tjëyoga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) ñi ko jyã tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴Kjok ñi shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), kjwara kjwara ñi go Sbö tjlökworo y laga Jesús aska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) ñi ko jyã tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵Parkaga ñan shäng bor tjok ñi, wloshko llëbo tjlikklo shäryak dbur sho shoýlör go tjeng kjwangna, kjok ñi, u bång bång ñi, kjër ñi, e tjliya e go wlo. ¹⁶Kjok ñi tjliya ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjliya llëbo tjlikklo ñi go ga beno kësband anmoyö. Shji jëk shklok kjrina dwayo äar shklok kalëkong wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik. Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe. ¹⁷Kjër ñi tjliya, llëbo tjliya norë wleni ga shtëgro orkwo jyäglo^v pjloglo sak dbaw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144). ¹⁸Kjër ñi shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok ñi shäryak dbur sho shoýlör go, ga roigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe. ¹⁹Kjok ñi shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm ñi shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ágata* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *esmeralda* go. ²⁰Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ónice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisólito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisopraso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go. ²¹U bång bång kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ñi kjarashko kjarashko shäryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo ñi wolësowa tjwlo ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësband jek buk kjok roshko ñi shäryak dbur sho shoýlör go, roigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe.

²²Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë ñi shärye ga pjliu. Kjok eshko ga ba u, e poshrëkoba eshko wlo ñor llëm, sök om go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ñi sök eshko kjishko bakoe. ²³Kjok eshko ga dlo kalä shjiy ñi, mok kalä shjiy ñi, e woyde llëme. Kjok ñi ber shjiy, Sbö dbo kalä shjiy ñi go, Öng ñi dbo kalä shjiy ñi go bakoe. ²⁴Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ëre kjing go ñi jëk löng iök shjiy ñi go, ga ba pjliuyoga, ba llëbo tjwlo ara ñi tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵Dbä ga kjok eshko ñi u bång bång lok ojong iyado, ga eshko ga shkë dret, kjok shjiy iyado. ²⁶Tjëyoga oblë oblë, ba llëbo tjwlo ara ñi tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷Ga llëye ber Sbö bokshto ga ä ñi, e äar eshko llëm, ëye wotjlik owa wleniyo llëm, ëye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng ñi kjibokwoyo go ñi, epga äar eshko eröe. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go.

Di pjang pjłara, di ñi, shji ie ber löng së iyado

22 ¹E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ñi, tja kong di pina pjłara, di ñi ioroy ga shji ber löng së iyado Sbö tjok. Di ñi tur ter Sbö, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, e löng lishko dwayo, ²ga jer buk irbo kësband jek buk kjok roshko ñi tjrëko. Di pjang ñi kjwo kar kar, kjor jong kjłara, ba bo uoroy

u 21.16 Shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik ñe ñi, e kilómetro kjingggwo sak dbaw dbaw pjloglo pjök kjingsho sak dbaw pjloglo pjök (2,200) loklo. v 21.17 Orkwo jyäglo pjłara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

ga shji wołon lîeme. Lû pjłobi go ga kyor li botjyë pjłogło sak kjwara kjingsho pjök (12), mok kjłarashko kjłarashko botjyë iyado. Kyor li korga, e tjëyoga oblë oblë li dwłomnekkło.

³ Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbö sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë iyado. ⁴ Sbö bokkwo iya lok om go, ga Sbö ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkë drete. Iök shjiy woyde lok lîem, dlo woyde lok lîem bakoe. Kjoy shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga iyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjłë bor kong ga «Tjłökwö löror li, e bek, nopga mär ba go ga pjłúe. Dënashko ga Sbö tjłëno ba tjłökwö łagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, lłëbo wen dörö li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjłë bor kong ga «Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Eye tjłökwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjłúe» le.

Kjibokwo pjiržlong

⁸ Tja Juan, lłëbo uunkong ëre inor, kuror tjarë om go. Lłëbo uunkong ëre inor, kuror pjir ga tja kjök tonon Sbö parkaga li bokshto, ga poshrër löror.

⁹ Gueniyö tjłë bor kong ga «Kjwe shäryëp lłëme! Tja parkaga Sbö kong eröe! Pja, bop pjeyoga Sbö tjłökwö laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre kolaga li, pjây eni bakoe! Sbö poshrëpdë dey!» le.

¹⁰ Eshko ga tjłë bor kong ga «Tjłökwö tak pjang kjibokwo ëre go li dbaryo äätoe. E kjışhko ga tjłökwö li jnep ber lütshko lłëme. ¹¹ Eye löng lłëbo owa shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; eye löng lłëbo shäryako lłëm li shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; eye löng lłëbo pjłú shäryë ga pjłú li shärye eni jek këgong; eye iak beno tjeng dboy Sbö kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjłë bor kong ga «Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlëkkło tek sör bor tjok, ga kjłara kjłara li potjwlën eshko, lłëbo shäryara dö li kjışhko. ¹³ Tja so tjłökwö tokło ko *Alfa*» kjoyo, tja so tjłökwö tokło ko *Omega*» kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »Kjoy taglën lışhko ga kyor jong kjłara, ba bo uoroy ga shji wołon lîeme. Eye shwong kwoshkwono beno drëpdre wleni ga ie Sbörë ber wopjłú, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kyor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵ Gueniyö nopga owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyö, nopga pë no orkwosmono ba tjok lłëm li tjok wleniyö, nopga oblë zrök wleniyö, nopga lłëbo jyägłö poshrëk wleniyö, nopga lürkë ä wleniyö, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjłökwö ëre le bop kong wlo, roy shdöp bor tjłökwö kjragaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwłö arayo li tja. Dbala ko Dbar Kjoyklo li kalä bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbö Sëya, Öng boy, e tjłë ba kong ga «Pja tegö!» le.

Ëye omkuno ga tjîlê ba kong ga «Pja tegö!» îe.

Di buk pjîlara, di ioroy ga shji wolon îlême. Ëye wodogro wîeni ga tjwe di îi iê ga pjîlû, ga tjwîlô shiya êrê îlême.

¹⁸Ëye tjîlökwo tak pjang kjibokwo êre kuk ga kong îlêbo îer wêîê, miyde îok wîo. Tja tjîlê ba kong ga «Ëye kjibokwo êre kjingsho tjîlökwo iono obi ga îlêbo owa wen nopga owa kong tak îok kjibokwo êre go îi kjingsho ie Sbörê obi ba kong bakoe. ¹⁹Tjîlökwo tak pjang kjibokwo êre go kjrina, tjîlê ga kjor jong kjîlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono îlême îe eni. Ëye kjibokwo êre tjîlökwo löno kjwara dö êmdê ga kong dbo twe Sbörê, kjor bo îi ue wîo îlême» îer ba kong eni.

²⁰Tjîlökwo êre îaga tjîlê ga «Ëng, tja tjwe maling iröng obi» îe.

Ber eni, Tjîlapga Jesús. Pja tegö.

²¹Rokër Tjîlapga Jesús kong ga ba wopjîlû îi kjîshko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.

Naso tjļōkwo oblē oblē tak beno lōk siwa go sorē

āya kjļoshko so sok kēsbang zok ara: **oso**

ber eni: **amén**

boy oblē, parkaga wļeniyo: **concupina**

dbo kālā: **gloria**

di bāng buk kēsbang, shkung, so dļung kjoyo: **lago**

doyo jyā tē: **circuncidar**

drōng sho so kļung sho kjoyoe: **bronce**

kjilļgwo bo: **uva**

kjilļgwo bo dyo dbo ara: **vino**

kjok buk kjrina, kjēryo shāryak ak go pjribri kjókshko: **ciudad**

kjok dogro no lļēmshko: **desierto**

kjorkwang shāryak jong kjiyo tjok tēy or go wļeniyo: **arpa**

ie ber dboy Sbō kong: **consagrar, santificar**

iē lļēm Sbō kong: **ayunar**

iōk pjē jong ri ri sjer lļēm shtoyo: **Hades, infierno**

Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkkļo: **Pascua**

Jesús tjļōkwo kjrāgaga: **creyentes, cristianos, iglesia (la gente)**

judfoga syō uyo: **sinagoga**

kjor jong kjlāra, ba bo uoroy ga shji woļon lļēme: **árbol de la vida**

kjor jong kjlāra, lļēbo pjļú, lļēbo owa, e miydokļo: **árbol de conocimiento del bien y mal**

lļēbo iydēba lļēm wļeniyo: **milagro**

lļēbo īk, shji yo īno wļeni: **tener una visión**

mār oblē go: **tener fe en otro**

no pjļuyo iche lē Sbōrē lī: **Cristo, Mesías**

no pogļo go swļo ara, sho an do jīkong: **lepra**

no to ter kjok dogo dwayo: **Hijo del Hombre**

nopga judfō lļēm wļeniyo: **gentiles**

oblē ie ber kēsbang, tjwļō ara: **glorificar**

ōng jēkkļo sok kēsbang: **camello**

ōng sho sukkļo: **altar**

ōng so kwomgļā kjoyo dre tōshko: **burro**

öng wļēp ushko so: **oveja**

öng wļēp ushko so lļgwokļē: **cordero**

öng zrök, sho suk, pjē dret Sbō poshrēkkļō: **holocausto**

öng zrök, sho suk, sjēng lī shdök, löng wopjļū Sbō tjok lī jyāgļō: **sacrificio de comunión**

opshāryē äär Sbō poshrēk ba ushko ga pjļū wļō: **purificarse**

parkaga tjwļēk shāng pjir wļēniyo: **esclavo**

pjļū kēsbangyo sōk Roma kjokyo: **emperador romano**

Sbō ber no pjļuyo: **reino de Dios**

Sbō parkaga kjok dogo so: **ángel**

Sbō syō uyo: **iglesia (la casa)**

Sbō tjļōkwo ļaga: **profeta**

Sbō tjļōkwo ļaga Jesús āska: **apóstol**

Sbō tjļōkwo woyoshrokļō bapkwō: **arca del pacto**

Sbō u: **templo**

Sbō u shāryak öng kwota go: **tabernáculo**

Sbō wopjļū lī kjīshko: **por la gracia de Dios**

sbōpga jyāgļō: **ídolos**

shte äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shiya kjrīna kjrīna, ga twe ber
oblē kong: **dar un diezmo**

shto zrek: **lugar santo**

shto zrek anmoyō: **lugar santísimo**

shwļing ushko so: **chivo**

syōshtaga Sbō kong nopga kjīshko kēsbangyo: **sumo sacerdote**

syōshtaga Sbō kong nopga kjīshko: **sacerdote**

tjēyo tek ber ba irgo lī: **descendiente**

tjļōkwo lē ber pjļū ba kong: **bendecir**

tjļōkwo lē lļēbo jyāgļō go: **hablar en parábolas**

tjļōkwo roy ļaga: **pastor**

tjļōkwo twak beno iyado wļō: **pacto**

Sbö, shji woyde jëk löng sorë li pina bi kong, ba tjëlkwö ëre go

Sbö tjëlë nopga ba miydë llëm li kong eni

- A. Ëye pjlo bek Sbö bokso llëme Ìe. — Romanos 3.23
- B. Ëye äär ber pjlo bek Sbö bokso ba wotjlik om go li go ga äe Ìe. — Gálatas 2.16
- C. Ëye äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga mär Jesucristo go eröe Ìe. — Juan 14.6

**Sbö tjëlë nopga ba miydë kong ga llëbo wen ba kong
owashko ga woyde ga opshäryë sorë**

- A. Llëbo wen bi kong owashko ga woyde ga shji wosonkë llëme Ìe. — Juan 14.1
- B. Shji shdungoba, shji mär Jesucristo go kjishkoshko ga woyde ga shji löng wopjlúe Ìe. — Mateo 5.11-12
- C. Shji wotjlik llëbo owa shäryëshko ga shji kjimte Sbörë llëbo owa li shäryë llëm wlo Ìe. — 1 Corintios 10.13
- D. Llëbo owa shäryëy llëme Ìe li llë Ìe. — Gálatas 5.19-21
- E. Shji llëbo owa shäryonoshko ga llëye shäryëy eshko li Ìe. — 1 Juan 1.8-9
- F. Llëye shäryëy, shji jëk pjlu Sbö tjok wlo Ìe. — Colosenses 1.10
- G. Sbö tjëlkwö bek li miydëy sorë Ìe. — 2 Timoteo 3.16-17
- H. Shji syöshtë Sbö kong sorë Ìe. — Hebreos 4.16
- I. Shji jëk oblë tjok sorë Ìe. — Mateo 7.12
- J. Shji opshäryë Jesús tjëlkwö kragaga tjok sorë Ìe. — Gálatas 6.10
- K. Llëye shäryara Jesucristorë kjok ëre kjing go Ìe. — 1 Corintios 15.1-8

Sbö, shji woyde jëk löng sorë li pina bi kong pjir, ba tjëlkwö ëre go

Sbö tjëlë nopga ba miydë llëm kong eni

- A. Ëye pjlo bek Sbö bokso llëme Ìe.
 - 1. Llëbo owa shäryara bi tjlapga Adándë tek dënashko li kjishko ga shji beno löng wlep Sbö tjok ame. — Romanos 5.12-19

2. Lëbo owa shäryoroy om go li kjishko ga shji beno löng wļëp
Sbō tjok ame bakoe. — Romanos 1.18-32; Romanos 2.1-5;
Romanos 3.9-18, 23; Romanos 8.5-9; Gálatas 3.22; Efesios 2.3;
1 Juan 1.8-10
 3. Shji shdūya Sbörë, shji löng wļëp ba tjok llëm kjishko. —
Mateo 10.14-15, 28; Romanos 1.18; Romanos 6.23; Romanos 9.22;
Gálatas 6.7-8; Colosenses 3.5-6; 1 Tesalonicenses 4.6;
2 Tesalonicenses 1.8; Hebreos 10.26-31; Judas 1.7;
Apocalipsis 20.11-15
- B. Ėye äär ber pjlo bek Sbō bokso ba wotjlik om go li go ga äe ĩe.
1. Shji äär ber pjlo bek Sbō bokso shji jëk bëy kjishko llëm, llëbo
pjlu shäryëy kjishko llëm bakoe. — Romanos 3.20; Gálatas 2.16;
Santiago 2.10-11
 2. Shji äär ber pjlo bek Sbō bokso bi tjlapgaga tek dënashko so
sdëkwo li kjishko llëme. — Juan 3.18; Juan 3.36; Efesios 2.8-9;
Filipenses 3.4-9; Hebreos 9.22
 3. Shji äär ber pjlo bek Sbō bokso shji weno nopga tjwlo ara tjëyo
kjishko llëme. — Lucas 3.8-9; Juan 3.6-7; Juan 3.18; Juan 14.6;
Hechos 4.12; Filipenses 3.4-9; Hebreos 2.3
- C. Ėye äär ber pjlo bek Sbō bokso wlo ga woyde ga mär Jesucristo go erë
ĩe.
1. Shji woyde Sbörë ara kjishko ga shji dōya woydë bi shdungglo
lishko dwayo. — Lucas 19.10; Juan 3.16; Juan 6.37; Romanos 5.8;
2 Pedro 3.9
 2. Jesús opyono shdunaba bi äska, owa pjang bi go li löya wlo. —
Juan 3.16; Gálatas 3.13; Colosenses 1.14; Hebreos 9.28; 1 Pedro 2.24;
1 Pedro 3.18;
 3. Woyde ga owa shäryoroy li owa jlōe ĩëy, ga rayëy. — Mateo 4.17;
Lucas 13.3; 2 Corintios 7.10; 2 Pedro 3.9
 4. Woyde ga shji mär Jesucristo go, owa pjang bi go li löya wlo.
— Juan 3.15-18; Juan 6.47; Hechos 16.30-31; Romanos 3.28;
Romanos 10.9; Gálatas 2.16; Efesios 2.8-9
 5. Shji mär Jesucristo go wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso,
llëbo shäryara Jesucristorë li kjishko. — Juan 1.12; Juan 3.16;
Juan 20.31; Romanos 5.6-11; 2 Corintios 5.17-19; Gálatas 2.21;
Efesios 1.7; 1 Juan 5.11-13
 6. ¿Shji Sbō miydë sorë? ¿Shji äär ber Sbō wapga sorë? — Juan 1.10-13;
Juan 3.1-21; Juan 14.6; 1 Juan 5.20
 7. ¿Shji öotong beno Sbō wapga miydëy sorë? — Romanos 5.5;
Romanos 8.14-16; 1 Corintios 2.14-15; Gálatas 5.22-24;
1 Juan 2.3-6, 20, 27; 1 Juan 3.10; 1 Juan 3.18-19, 24;
1 Juan 5.10-12, 20;
 8. ¿Shji mär Cristo goshko ga shji ber sorë? — Juan 5.24; Juan 14.27;
Hechos 10.43; Hechos 13.39; Romanos 3.28; Romanos 5.1;
Romanos 8.1; 1 Corintios 1.30; 1 Corintios 6.19; 2 Corintios 5.17;
Gálatas 1.4; Gálatas 4.7; Efesios 1.3-14; Efesios 2.4-6, 11-13

**Sbö tjľe nopga ba miydě kong ga ľľebo wen ba kong
owashko ga woyde ga opshäryě sorě**

- A. Ľľebo wen bi kong owashko ga woyde ga shji wosonkě ľľeme ľe.
1. Shji ľľebo bangkjřě arashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Lucas 12.32; Juan 14.1, 27; Romanos 8.15; 1 Juan 4.18
 2. Shji wolon ľi bangkjřěy arashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Romanos 14.7-9; 1 Corintios 15.26, 56-57; 2 Corintios 5.1-10; Filipenses 1.21; 1 Tesalonicenses 4.13-18; Hebreos 2.14-15
 3. Shji shdungoba ľi bangkjřěy arashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Lucas 12.4-7; Romanos 8.31; Hebreos 13.6; 1 Pedro 3.13-15;
 4. Shji yoľk owashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Marcos 1.27; Romanos 8.31-39; 1 Juan 4.1-3
 5. Ľľeye shärye ybipgarě bi kong Ā dbo go ľi bangkjřěy arashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Lucas 4.33-36; Hechos 16.16-18; Romanos 8.31-39; 1 Juan 3.8
 6. Ā, Ā sěyaga, e bangkjřěy arashko ga shji kjimte Sbörě, ľľeye bangkjřěy ľľem wľo. — Marcos 1.27; Lucas 4.1-13; Lucas 8.27-36; Lucas 22.31-32; Efesios 6.10-18; Colosenses 2.15; Santiago 4.7
 7. Ľľebo wen bi kong owashko ga shji kjimte Sbörě, shji wosonkě ľľem wľo. — Santiago 1.2-4, 12; Santiago 5.10-11; 1 Pedro 1.6-7; 1 Pedro 3.14-17
 8. Ľľebo owa ľi tjwe döröshko ga shji kjimte Sbörě, shji dbokjřě wľo. — Mateo 8.23-27; Lucas 12.4-7; Romanos 8.18-39; 2 Corintios 11.23-28; 2 Timoteo 4.18; 2 Pedro 2.5-9
 9. Shji woydě ara, ľľebo wen ľľono ľi kjřshkoshko ga shji kjimte Sbörě, shji woydě ame wľo. — Mateo 6.25-34; Romanos 8.26-28, 31, 37; Filipenses 4.6-7; Hebreos 10.35-36; Santiago 1.2-4, 12; 1 Pedro 5.7
 10. Shji swľo arashko ga shji kjimte Sbörě, shji dbokjřě wľo. — Corintios 5.1-10; 2 Corintios 12.7-10; Santiago 5.14-16
 11. Shji slär eě, ľľebo owa weno bi kong kjřshko, ľľem ga ěye wolono křshko ga shji kjimte Sbörě, shji slär ame wľo. — Mateo 5.4; Juan 11.25-26; Juan 14.1-3; Efesios 2.4-7; 1 Tesalonicenses 4.13-18; 1 Pedro 1.6-9
 12. Shji wosonkono, ľľebo owa weno bi kong ara ľi kjřshko ga shji kjimte Sbörě, shji dbokjřě wľo. — Mateo 11.28-30; Romanos 8.26-28; Romanos 15.4-6; 2 Corintios 4.16-18; 2 Corintios 6.10; Filipenses 4.4; Colosenses 1.11-12; Santiago 1.2-4
 13. Kuy ga shji ľong tjoksa wľenishko ga shji kjimte Sbörě, shji dbokjřě wľo. — Mateo 28.20; Juan 14.15-21; Romanos 8.32; 2 Corintios 4.9; 2 Corintios 13.14; Apocalipsis 3.20;
- B. Shji shdungoba, shji măr Jesucristo go kjřshkoshko ga woyde ga shji ľong wopľľue ľe.
1. ¿Shji shdungoba, shji măr Jesucristo go kjřshkoshko ga woyde Sbörě ga shji wotjľľik sorě? — Mateo 5.11-12; Juan 15.18-21;

Romanos 5.3-4; Romanos 8.18; Hebreos 12.3; Hebreos 13.13-14; Santiago 5.7-11; 1 Pedro 4.12-19

2. ¿Shji shdungoba, shji mār Jesucristo go kjishkoshko ga woyde Sbörë ga llëye shäryëy? — Mateo 5.11-12; Marcos 13.9-11; Lucas 12.4-9; Romanos 12.14; 1 Pedro 3.14-17
3. Shji shdungoba, shji mār Jesucristo go kjishkoshko ga woyde Sbörë ga rayëy llëme. — 1 Corintios 15.58; 2 Corintios 4.8-18; 2 Corintios 12.10; Santiago 1.2-4, 12
4. Woyde Sbörë ga ba tjökwö lëy oblë kong ga lökyotkëy llëme. — Mateo 10.29-33; Lucas 12.6-9; Romanos 1.16; 1 Corintios 2.2-5; 2 Timoteo 1.6-12; Hebreos 13.6; 1 Pedro 3.14-15

C. Shji wotjlik llëbo owa shäryëshko ga shji kjimte Sbörë llëbo owa li shäryë llëm wlo le.

1. ¿Shji Jesús tjökwö kragaga jëk löng pjlo bek Sbö bokso sorë? — Juan 3.16-21; Romanos 3.24-25; Romanos 5.1-2; Romanos 7.24-25; Romanos 8.1-3
2. ¿Shji mār ber löng Cristo go sorë? — Juan 15.1-10; Romanos 8.6; Santiago 4.8; 1 Pedro 5.8-11
3. ¿Shji Sbö rayë llëm wlo ga sorë? — Romanos 6.11-14; Romanos 8.4-6; 1 Corintios 5.7-8; Gálatas 5.24-26; Hebreos 12.1-2; Santiago 1.21; Santiago 4.5-10
4. Shji wotjlik ga llëye woyde Sbörë li shäryëy ga äe lëyshko ga shji kjimte, shji dbokjrë wlo. — Mateo 11.28-30; Romanos 8.26-28; 1 Corintios 1.8; 2 Corintios 1.3-4; Hebreos 12.1-4; 1 Pedro 5.10
5. ¿Shji wotjlik llëbo owa shäryëshko ga llëye shäryëy ga pjlu? — 1 Corintios 10.13; Gálatas 6.7-10; Santiago 1.13-15
6. ¿Ä, e sorë? — Juan 8.43-44; 2 Corintios 11.14; Hebreos 2.14-15; 1 Pedro 5.8; 1 Juan 3.7-8
7. ¿Ä, Ä sëyaga, e bangkjrëy arashko ga llëye shäryëy ga pjlu? — Efesios 6.10-18; Colosenses 2.10, 15; 2 Tesalonicenses 3.3; Hebreos 2.14-15; 1 Juan 4.4
8. ¿Ä, e zây sorë? — Efesios 6.10-18; Hebreos 2.14-18; Hebreos 3.12-13; Hebreos 4.15-16; Santiago 4.7; 1 Pedro 5.8-11; 1 Juan 3.7-8; 1 Juan 5.5, 18; Judas 1.24-25

D. Llëbo owa shäryëy llëme le li llë le.

1. ¿Llëbo owa li, e llë? — Romanos 1.18-32; Romanos 3.10-18, 23; Gálatas 5.16; Santiago 4.17; 1 Juan 3.3-4
2. ¿Shji iirkë ara oblë kongshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Mateo 5.21-22; Efesios 4.26-27, 31-32; Colosenses 3.7-8; Santiago 1.19-20
3. ¿Shji oblë iywö shjiktëngshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Mateo 5.43-45; Romanos 12.19-21; Gálatas 5.14-15; Efesios 4.31-32 — 1 Juan 4.19-21
4. ¿Shji ëngkwë oblë tjokshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Efesios 4.3, 31-32; 2 Timoteo 2.23-25; Tito 3.2; Santiago 4.1-3; 1 Pedro 3.9

5. ¿Shji oblë läywë owashko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — 1 Corintios 6.9-11; Colosenses 3.7-8; Tito 3.2; Santiago 3.2-12; Santiago 4.11
 6. ¿Shji krëshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Romanos 12.16; 1 Corintios 4.7; 2 Corintios 10.17-18; Efesios 4.1-3; Santiago 4.6; 1 Pedro 5.3-6
 7. ¿Shji jyörkëshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Efesios 4.25; Colosenses 3.9-10; 1 Pedro 3.10-12
 8. ¿Shji oblë ië ybishko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Lucas 6.28; Romanos 12.14; 1 Corintios 4.12; 1 Timoteo 4.12; Santiago 3.9-10
 9. ¿Shji tjökwö owa lëshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Efesios 5.4; Colosenses 3.8; 1 Timoteo 4.12; Santiago 3.9-10
 10. ¿Llëbo owa tjwö llëm li lanyotkëyshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Mateo 12.33-37; Efesios 4.29; Efesios 5.4; 1 Timoteo 4.12
 11. ¿Domerga pë walë orkwosmono ba tjok llëm li tjokshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Mateo 5.27-28; 1 Corintios 6.9-11, 15-20; Efesios 5.3; Colosenses 3.5-6; 1 Tesalonicenses 4.3-8
 12. ¿Walëga pë domer orkwosmono ba tjok llëm li tjokshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — 1 Corintios 6.9-11, 17-20; Efesios 5.3; Colosenses 3.5-6; 1 Tesalonicenses 4.3-8
 13. ¿Domerga pë domerga tjokshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Romanos 1.25-27; 1 Corintios 6.9-11; 1 Timoteo 1.8-11
 14. ¿Walëga pë walëga tjokshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Romanos 1.25-26; 1 Corintios 6.9-11; 1 Timoteo 1.8-11
 15. ¿Llëbo owa woyotjliyshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Marcos 7.20-23; 1 Corintios 10.6; Filipenses 4.8; Colosenses 3.1-5; 1 Tesalonicenses 5.22; Santiago 1.14; 1 Pedro 1.14-15
 16. ¿Shji nelötkëshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — 1 Corintios 5.11; 1 Corintios 6.10; Gálatas 5.19-21; Efesios 5.18; 1 Pedro 4.3
 17. ¿Shji lürkëshko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Efesios 4.28; Tito 2.10; 1 Pedro 4.15
 18. ¿Bi llëbo kjok ëre kjing go li woyotjliy arashko ga llëye woyotjliya Sbörë eshko? — Mateo 6.25-34; Lucas 12.15; Lucas 12.32-34; Filipenses 4.10-13; 1 Timoteo 6.6-10; Hebreos 13.5; Santiago 1.9-11
- E. Shji llëbo owa shäryonoshko ga llëye shäryëy eshko li ië.
1. ¿Shji Jesús tjökwö kfragaga llëbo shäryono owashko ga llëye shäryëy eshko? — 2 Corintios 7.8-10; Santiago 4.9-10; 1 Juan 1.8-9
 2. ¿Shji Jesús tjökwö kfragaga shdüya Sbörë, llëbo owa shäryoroy li kjishkoshko ga woyde ga shji wotjlik sorë? — Hebreos 12.5-13
 3. ¿Ëye llëbo owa shäryono dënashko, ga löna Sbörë pjir ëmdë ga shäng ba woyotjlik iyado ga llëye shärye eshko? — Romanos 8.31-39; 1 Corintios 6.9-11; Filipenses 3.12-14; Colosenses 1.13-14; Tito 3.3-7; 1 Juan 1.8-9; 1 Juan 5.10-13
 4. ¿Shji llëbo owa shäryono nopga Sbö miydë llëm li kong wlëni ga shji Sbö wapga llëme ië ga pjiluré? — Mateo 5.25-26; Romanos 8.1; Romanos 8.31-34; 1 Juan 1.8-9

F. Lläye shäryëy, shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ìe.

1. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga shji syöshtë ba kong ÿyado, shji Ìan bi pjeyoga tjok sorë ga eni. — Mateo 6.5-15; Marcos 11.24-25; Lucas 18.9-14; Juan 14.13-14; Juan 16.23-24; Efesios 5.20; Efesios 6.18; 1 Tesalonicenses 5.17; 1 Timoteo 2.1-4
2. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga ba tjǵokwo ìëy dbar kjwobi go, llëye woyde Ìi miydëy e go wǵo. — Mateo 24.35; Juan 5.39 — Hechos 17.11; 2 Timoteo 3.15-17; Hebreos 4.12; 1 Pedro 2.2; 2 Pedro 1.19-21
3. Shji Jesús tjǵokwo kjragaga ìëy ga woyde ga Sbö tjǵokwo kolëy ÿyado. — Mateo 7.21-27; Lucas 8.15; Juan 14.15, 21; Romanos 6.16-18; Gálatas 2.20; 2 Timoteo 3.16; Santiago 4.17
4. Shji jëk woydë pjǵo bek Sbö bokso wleni ga woyde ga shäryëy ba dbo go. — Hechos 1.8; 1 Corintios 1.8; 2 Corintios 10.3-5; 2 Corintios 12.9-10; Efesios 1.18-20; Efesios 4.16-19; Efesios 5.18; Efesios 6.10-18; Colosenses 1.11; 2 Tesalonicenses 1.11; 2 Timoteo 1.6-8; 2 Pedro 1.3
5. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga shji jëktong dënashko sorë Ìi woyojey drete. — Mateo 6.24; Romanos 6.1-23; Romanos 7.1-8.2; 2 Corintios 5.17; Gálatas 2.20; Gálatas 5.16; Efesios 4.22-24; Colosenses 3.1-10; Santiago 4.4
6. Shji mär Jesús go kjwlëshko ga llëbo uunkong miydëy jekdo llëme. Eni ga woyde ga shji opping Jesús go jek këgong këgong ÿyado. — Efesios 4.12-16; Filipenses 3.12-15; 2 Pedro 1.5-11; 2 Pedro 3.18
7. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga Jesucristo kolëy ÿyado. — Romanos 10.9-10; Romanos 12.1-2; Filipenses 2.11; Colosenses 2.6;
8. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga woyotjǵiy ga Jesucristo, e no uunkong tjǵapga. — Lucas 6.5; Romanos 10.12 — Romanos 14.9; 1 Corintios 12.3; Filipenses 2.9-11; Colosenses 1.15-19; Colosenses 2.9-10; Hebreos 1.8; 1 Pedro 3.22
9. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga llëye wen bi kong llë pogoshko ga shji wopjǵú ba tjok ÿyado. — Lucas 17.11-19; Efesios 5.20; Filipenses 1.3; Filipenses 4.6; Colosenses 3.17; 1 Tesalonicenses 2.13; 1 Tesalonicenses 5.18; 1 Timoteo 2.1
10. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga poshrëy. — Hechos 16.25; Romanos 11.36; Filipenses 2.9-11; Hebreos 13.15; Santiago 5.13; Judas 1.24-25; Apocalipsis 5.12; Apocalipsis 19.5
11. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga woyotjǵiy ga llëye Ìe Ìi shärye eni ÿyado. — Romanos 4.2-5; Romanos 5.1-2; Romanos 10.17; 2 Corintios 1.19-20; Efesios 2.8-9; Hebreos 11.1-13; Santiago 1.3-5; Santiago 2.14-26
12. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga llëye woydëy Ìi rokëy ba kong. — Lucas 10.2; Lucas 11.9-12; Juan 14.12-14; Juan 15.7; Juan 15.16; Juan 16.26-27; Santiago 1.5-8; Santiago 4.3
13. Shji jëk pjǵú Sbö tjok wǵo ga woyde ga llëye woydëy Ìi rokëy ybipga kong llëm, sböpga jyagǵo kong llëm, llëbo oblë Ä Ìi kong llëm bakoe. — Hechos 14.15-17; Hechos 17.29-31; Hechos 19.18-19;

- Romanos 1.18-23; 1 Corintios 10.7; 1 Corintios 10.19-22;
 Gálatas 1.8-9; Gálatas 5.19-21; Colosenses 2.18-19;
 1 Tesalonicenses 1.9; Santiago 4.1-3; Apocalipsis 9.20-21;
 Apocalipsis 21.8
14. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga ybipga bangkjǝrëy ǎlëme. —
 Hechos 16.16-18; Hechos 19.13-19; Gálatas 1.8-9; Gálatas 5.19-21;
 Apocalipsis 9.20-21; Apocalipsis 21.8
15. Shji jëk pjǎú Sbō tǝokshko ga ǎlëye wen bi kong ǎlë pogoshko ga
 woyde ga kuy kjang, ga shji mǎr Jesús go ǎyado. — Mateo 5.10-12;
 Mateo 10.22; Romanos 8.17-18; Filipenses 1.28-29; 2 Timoteo 2.12;
 2 Timoteo 3.12; Santiago 1.2-4; 1 Pedro 2.19-21
16. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga shji sjëk, Jesucristo rayëy
 ǎlëm wǎo. — Mateo 26.41; 1 Corintios 10.12-13; Efesios 5.15-17;
 Efesios 6.18; Colosenses 2.2-4; Colosenses 2.8-10; Colosenses 2.16-19;
 2 Tesalonicenses 2.15; 1 Timoteo 4.16; 1 Timoteo 6.6-11;
 Hebreos 6.11-12; Hebreos 10.23
17. Shji Jesús tǝlǝkwo kǝragaga ǝlǝkoyo ga woyde ga oblë woydëy
 ara. — Mateo 5.44; Mateo 22.39; Juan 13.34-35; Juan 15.12, 17;
 1 Corintios 13.1-13; 1 Juan 2.9-11; 1 Juan 3.14; 1 Juan 4.7-11, 20-21
18. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga ǎlëbo shǎryara oblëre bi
 kong owa ǎi ǎey ber tǝwǎlǝ ǎlëme. — Mateo 6.14-15; Mateo 18.15-17;
 Mateo 18.21-35; 2 Corintios 2.5-11; Colosenses 3.13
19. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga Jesús tǝlǝkwo kǝragaga kjimtëy
 wopǝlǝue. — Mateo 20.26-28; Hebreos 10.24; Santiago 2.14-17;
 1 Juan 3.16-18
20. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga shji parkë ba kong.
 — Mateo 25.34-40; Hechos 10.42; 1 Corintios 3.10-15;
 1 Corintios 15.58; 2 Corintios 5.9-10
21. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga Jesús roy pjǎú ǎey nopga Sbō
 miydë ǎlëm ǎi kong. — Mateo 28.18-20; Hechos 8.4; Hechos 11.20-21
22. Shji Jesús tǝlǝkwo kǝragaga ǝlǝkoyo ga woyde ga shji tǝn ba tǝlǝkwo
 kǝragaga oblë tǝok, Sbō poshrëy wǎo, shji syöshtë wǎo, shji ëng kjimtë
 dbokjǝrë wǎo bakoe. — 1 Corintios 11.17-34; 1 Corintios 14.26;
 1 Timoteo 4.13; Hebreos 10.25
23. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga shji kjǎra kjǎra parkë, ǎlëbo
 wǎek bi kong wǎo, ǎlëbo wǎek bi pjeyoga long bi ushko ǎi kong wǎo
 bakoe. — 1 Tesalonicenses 4.11-12; 2 Tesalonicenses 3.6-12;
24. Shji Jesús tǝlǝkwo kǝragaga ǝlǝkoyo ga woyde ga ǎlëbo twëy Sbō kong
 wopǝlǝue. — Mateo 6.2-4; Lucas 6.38; Lucas 21.1-4; 2 Corintios 9.7
25. Shji jëk pjǎú Sbō tǝok wǎo ga woyde ga shji pogo tǝwǎlǝ oblë kongshko
 ga potǝwǎlëy mǎlinge. — Romanos 13.7-8; Santiago 5.4;
26. Shji wotǝlǝk pjǎo bek Sbō bokso wǎo ga woyde ga ǎlëbo tak ǎok ba
 tǝlǝkwo ëre go ǎi woyotǝlǝy ǎyado. — Mateo 6.1-4; Mateo 16.24-25;
 Juan 13.1-17; Romanos 8.31-39; 1 Corintios 15.55-58;
 Filipenses 2.3-11; Filipenses 3.13-15; Filipenses 4.8-9;
 Colosenses 3.1-4; 1 Timoteo 4.12; 1 Timoteo 6.6-8; Tito 2.7-8;
 Hebreos 13.5-6; 1 Juan 4.16-21

27. Shji Jesús tjłökwö kjrägaga jłökoyo ga woyde ga shji ber löng Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshê wopjlúe. — Mateo 24.3-51; Hechos 1.11; 1 Corintios 15.50-58; 1 Tesalonicenses 4.13-18; 1 Tesalonicenses 5.1-11; 2 Tesalonicenses 2.1-3; 2 Pedro 3.3-13; Apocalipsis 1.7; Apocalipsis 22.7; Apocalipsis 22.12-14, 20

G. Sbö tjłökwö bek li miydëy sorë ñe.

1. ¿Tjłökwö lëbashko ga e Sbö i jłöre miydëy sorë? — Juan 1.17-18; Juan 14.6; 2 Timoteo 3.16-17; 2 Pedro 1.20-21; Apocalipsis 22.18-19
2. ¿Shji kjimte Sbö tjłökworë sorë? — Juan 20.31; Romanos 15.4; 2 Timoteo 3.16-17; Hebreos 4.12; Santiago 1.22-25; 1 Juan 5.13
3. ¿Ëye äär ber Sbö wapga sorë? — Juan 1.10-13; Juan 3.1-21; Juan 14.6; 1 Juan 5.20
4. ¿Shji Jesús tjłökwö kjrägaga jłökoyo miydëy sorë? — Romanos 5.5; Romanos 8.14-16; 1 Corintios 2.14-15; Gálatas 5.22-24; 1 Juan 2.3-6, 20, 27; 1 Juan 3.10; 1 Juan 3.14; 1 Juan 3.18-19, 24; 1 Juan 4.13; 1 Juan 5.11-12, 20
5. ¿Shji mär Jesús goshko ga shji kjłöpswë ber sorë? — Juan 5.24; Juan 14.27; Hechos 10.43; Hechos 13.39; Romanos 3.28; Romanos 5.1; Romanos 6.14-23; Romanos 8.1; 1 Corintios 1.30; 1 Corintios 6.11; 1 Corintios 6.19; 2 Corintios 5.17; Gálatas 1.4; Gálatas 3.29; Gálatas 4.7; Efesios 1.3-14; Efesios 2.13; 1 Tesalonicenses 1.9-10; 1 Pedro 4.1-5; 1 Juan 3.14
6. ¿Obłë kjimtëy, Sbö miyde wlo sorë? — Mateo 28.18-20; Marcos 16.15; Romanos 10.14-17; 2 Corintios 5.17-21
7. ¿Llëye lara Sbörë Jesús tjłökwö kjrägaga kong jłökoyo li llë? — Mateo 6.33; Mateo 7.7; Mateo 11.28-30; Mateo 28.20; Marcos 11.24; Juan 8.12; Juan 14.13-14; Juan 15.7; Romanos 8.32; 1 Corintios 10.13; Efesios 3.20; Filipenses 4.7, 19; Colosenses 1.14; Hebreos 2.18; Hebreos 7.25; Santiago 4.8; Santiago 5.16; 1 Pedro 5.6; 1 Juan 3.2; Judas 1.24; Apocalipsis 21.3-4; Apocalipsis 22.3-5
8. ¿Jesús tjłökwö kjrägaga wołonoshko ga llëye wen ba kong eshko? — 1 Corintios 15.12-28, 35-57; 2 Corintios 5.1-10; Filipenses 1.21-23; 1 Tesalonicenses 4.13-18
9. ¿Nopga Sbö miydë llëm li wołonoshko ga llëye wen ba kong eshko? — Marcos 9.43-48; Lucas 16.22-31; Judas 1.7; Apocalipsis 20.11-15
10. ¿Ëye äär ber Jesús tjłökwö kjräga kägäyo wlo ga woyde ga e sorë? — Hechos 6.3; 1 Timoteo 3.1-13; Tito 1.5-9
11. ¿Jesús tjłökwö kjräga kägäyoga, woyde ga jëk sorë? — Lucas 22.24-27; Juan 13.12-17; Hechos 20.28-31; 1 Timoteo 4.6-7, 11-16; 1 Timoteo 6.20-21; 2 Timoteo 2.14-16; 2 Timoteo 2.24-26; Tito 2.1; 1 Pedro 5.1-4
12. ¿Tjłökwö pingoba li jłöre, de jyö, e miydëy sorë? — Mateo 7.15-23; Marcos 7.6-9; Juan 7.16-17; Hechos 17.11; 1 Corintios 15.12; Gálatas 1.8-9; Filipenses 3.18-19; Colosenses 2.8, 16-23; 2 Tesalonicenses 2.1-5; 2 Tesalonicenses 2.9-12; 1 Timoteo 4.1-3; 1 Timoteo 6.3-5; 2 Timoteo 3.5-9; Tito 1.15-16; 2 Pedro 2.1-3;

- 2 Pedro 2.10-22; 2 Pedro 3.3-7; 1 Juan 2.18-19; 1 Juan 2.22-23;
1 Juan 3.10; 1 Juan 4.1-6; Judas 1.4-19
13. ¿Ëbo tjwe tjlókwo bek llem li lëshko ga llëye shäryëy?
— 1 Timoteo 1.3-4; 1 Timoteo 4.7; 1 Timoteo 5.20-21;
2 Timoteo 2.23-26; Tito 1.11; Tito 3.9-11; 2 Pedro 3.17-18;
2 Juan 1.7-11
14. ¿Jesucristo woshrra Sbörë iröng obi li go ga shji opping llë? —
Romanos 6.3-11; 1 Corintios 15.1-58
- H. Shji syöshtë Sbö kong sorë ñe.
1. ¿Shji syöshtë Sbö kong sorë? — Marcos 11.23-24; Lucas 11.1-4;
Efesios 6.18; Colosenses 1.12; Colosenses 4.2; 1 Tesalonicenses 5.17;
Hebreos 4.16; Santiago 1.5-6; 1 Juan 3.21-22; 1 Juan 5.14-15
 2. ¿Shji syöshtë oblë kjishko sorë? — Efesios 1.15-21; Efesios 3.14-21;
Colosenses 1.9-11; 1 Timoteo 2.1-4
 3. ¿Shji syöshtë Sbö kongshko ga kuy ga shji kjimte llem ga llëye shäryëy?
— Mateo 21.21-22; Colosenses 4.2; Santiago 4.2-3; 1 Pedro 3.7
 4. Shji syöshtë Sbö kongshko ga woyde ga shji wopjlú ba tjok
iyado, llëbo shäryara bi kong kës li kjishko. — Lucas 17.11-19;
Juan 6.11; Romanos 6.17; 1 Corintios 15.57; 2 Corintios 2.14;
2 Corintios 9.12, 15; Filipenses 1.3; Colosenses 2.7;
Colosenses 3.16-17; 1 Tesalonicenses 2.13; 1 Tesalonicenses 5.18;
1 Timoteo 1.12; 1 Timoteo 4.4-5
- I. Shji jëk oblë tjok sorë ñe.
1. ¿Llëye shäryëy, shji jëk pjllú oblë tjok wlo? — Romanos 12.10;
Efesios 4.31-32; Santiago 3.17-18; 1 Pedro 3.8
 2. ¿Llëbo owa shärye oblërë bi kongshko ga llëye shäryëy? —
Marcos 11.25-26; Lucas 6.32-36; Lucas 17.3-4; Efesios 4.2;
1 Tesalonicenses 5.15; 1 Pedro 3.8-9
 3. ¿Shji jëk bi moskwoga tjok sorë? — Mateo 5.43-48; Lucas 6.27;
Juan 15.18-19
 4. ¿Shji orkwosmok löng pjir ga shji jëk bi lanma, bi boy tjok sorë? —
Mateo 19.4-6; 1 Corintios 7.1-40; Hebreos 13.4
 5. ¿Shji domerga orkwosmok löng pjir ga shji jëk bi boy tjok sorë? —
Efesios 5.25-33; Colosenses 3.19; 1 Pedro 3.7
 6. ¿Shji walëga orkwosmok löng pjir ga shji jëk bi lanma tjok sorë? —
Efesios 5.22-24; Colosenses 3.18; Tito 2.4-5; 1 Pedro 3.1-6
 7. ¿Bi lanma, bi boy, e rayëy woydë ga llëye woyotjlüya Sbörë eshko?
— Mateo 5.31-32; Marcos 10.2-12; Lucas 16.18; Romanos 7.1-3;
1 Corintios 7.10-17, 39
 8. ¿Llëye shäryëy, shji jëk pjllú bi wapga tjok wlo? — Efesios 6.4;
Colosenses 3.21; Tito 2.4-5
 9. ¿Bi wapga jëk bëy wlo ga shdüy sorë, poshdüy sorë? —
Hebreos 12.7-11
 10. ¿Wapga jëk ba data, ba mekë tjok sorë? — Efesios 6.1-3;
Colosenses 3.20; 1 Timoteo 5.4
 11. ¿Shji jëk bi pjlluyoga tjok sorë? — Romanos 13.1-7; 1 Timoteo 2.1-2;
Tito 3.1; 1 Pedro 2.13-15

12. ¿Shji jék Jesús tjłökwö kjraga kägäyoga tjok sorë? — 1 Corintios 4.6; Gálatas 6.6; 1 Tesalonicenses 5.12-13; Hebreos 13.17; 1 Pedro 5.5
13. ¿Shji parkë obļë kong sorë? — Efesios 6.5-8; Colosenses 3.22-24; 1 Timoteo 6.1-2; Tito 2.9-10; 1 Pedro 2.18-20
14. ¿Obļë parkë bi kongshko ga shji jék ba tjok sorë? — Efesios 6.9; Colosenses 4.1; Santiago 5.1-6

J. Shji opshäryë Jesús tjłökwö kjrägaga tjok sorë ĩe.

1. ¿Jesús tjłökwö kjraga kjimtëy woydëshko ga shäryëy sorë? — Lucas 6.31; 1 Corintios 10.23-24; Gálatas 6.10; Efesios 4.2-3; Efesios 5.21; 2 Tesalonicenses 3.13; Hebreos 3.13; Santiago 3.17-18; 1 Pedro 4.9-11
2. ¿Īy ga Jesús tjłökwö kjraga shäng song ga ĩļëye shäryëy? — Romanos 12.13; Santiago 2.14-17; 1 Juan 3.16-18
3. ¿Īy ga Jesús tjłökwö kjraga ĩļëbo owa shäryono ga ĩļëye shäryëy? — Mateo 18.15-17; Lucas 17.3-4; Gálatas 6.1-2; 1 Tesalonicenses 5.14; 2 Timoteo 2.23-26; Judas 1.22-23
4. ¿Īy ga Jesús tjłökwö kjraga woydëshko ga ĩļëye shäryëy? — Romanos 12.15; 2 Corintios 1.4; 1 Tesalonicenses 5.11

K. ĩļëye shäryara Jesucristorë kjok ëre kjing go ĩe.

1. ¿Jesús weno buk sorë? — Mateo 1.18-2.18; Lucas 1.5-2.38
2. ¿Jesús tjłina Ärë sorë? — Mateo 4.1-11; Lucas 4.1-13
3. ¿Jesús oba pino Sbö ber no pjłuyo ĩi kjışhko sorë? — Mateo 5.1-7.28
4. ¿Jesús ba oppingaga pino syöshtë Sbö kong sorë? — Mateo 6.9-13; Lucas 11.2-4
5. ¿Jesús iono ba oppinggaga tjok, wołon döröshko ga ĩļëye shäryono eshko? — Mateo 26.17-30; Marcos 14.12-26; Lucas 22.7-20; 1 Corintios 11.23-34
6. ¿Jesús wołon döröshko ga ĩļëye pina ba oppinggaga kong? — Juan 13.1-16.33
7. ¿Jesús syöshtono Sbö kong ba oppinggaga kjışhko sorë? — Juan 17.1-26
8. ¿Jesús ĩłgweraba, shdunaba, zröraba sorë? — Mateo 26.47-27.66; Marcos 14.43-15.47; Lucas 22.47-23.56; Juan 18.1-19.42
9. ¿Jesús woshrara Sbörë irong obi sorë? — Mateo 28.1-15; Marcos 16.1-14; Lucas 24.1-35; Juan 20.1-29; Hechos 1.1-11
10. ¿Jesús tjwe iröng obi ĩłono? ¿Tjwe sorë? — Mateo 24; Marcos 13; Juan 14.3; 1 Tesalonicenses 4.13-5.3; 2 Tesalonicenses 2.1-12; 1 Juan 3.2; Apocalipsis 19.11-21

Leer el Nuevo Testamento diariamente

Enero

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Mateo 1.1-2.12	17	Mateo 12.1-21
2	Mateo 2.13-3.6	18	Mateo 12.22-45
3	Mateo 3.7-4.11	19	Mateo 12.46-13.23
4	Mateo 4.12-25	20	Mateo 13.24-46
5	Mateo 5.1-26	21	Mateo 13.47-14.12
6	Mateo 5.27-48	22	Mateo 14.13-36
7	Mateo 6.1-24	23	Mateo 15.1-28
8	Mateo 6.25-7.14	24	Mateo 15.29-16.12
9	Mateo 7.15-29	25	Mateo 16.13-17.9
10	Mateo 8.1-17	26	Mateo 17.10-27
11	Mateo 8.18-34	27	Mateo 18.1-22
12	Mateo 9.1-17	28	Mateo 18.23-19.12
13	Mateo 9.18-38	29	Mateo 19.13-30
14	Mateo 10.1-23	30	Mateo 20.1-28
15	Mateo 10.24-11.6	31	Mateo 20.29-21.22
16	Mateo 11.7-30		

Febrero

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Mateo 21.23-46	15	Marcos 1.1-28
2	Mateo 22.1-33	16	Marcos 1.29-2.12
3	Mateo 22.34-23.12	17	Marcos 2.13-3.6
4	Mateo 23.13-39	18	Marcos 3.7-30
5	Mateo 24.1-28	19	Marcos 3.31-4.25
6	Mateo 24.29-51	20	Marcos 4.26-5.20
7	Mateo 25.1-30	21	Marcos 5.21-43
8	Mateo 25.31-26.13	22	Marcos 6.1-29
9	Mateo 26.14-46	23	Marcos 6.30-56
10	Mateo 26.47-68	24	Marcos 7.1-23
11	Mateo 26.69-27.14	25	Marcos 7.24-8.10
12	Mateo 27.15-31	26	Marcos 8.11-9.1
13	Mateo 27.32-66	27	Marcos 9.2-29
14	Mateo 28.1-20	28	Marcos 9.30-10.12

Marzo

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Marcos 10.13-31	17	Lucas 2.36-52
2	Marcos 10.32-52	18	Lucas 3.1-22
3	Marcos 11.1-26	19	Lucas 3.23-38
4	Marcos 11.27-12.17	20	Lucas 4.1-30
5	Marcos 12.18-37	21	Lucas 4.31-5.11
6	Marcos 12.38-13.13	22	Lucas 5.12-28
7	Marcos 13.14-37	23	Lucas 5.29-6.11
8	Marcos 14.1-21	24	Lucas 6.12-38
9	Marcos 14.22-52	25	Lucas 6.39-7.10
10	Marcos 14.53-72	26	Lucas 7.11-35
11	Marcos 15.1-47	27	Lucas 7.36-8.3
12	Marcos 16.1-20	28	Lucas 8.4-21
13	Lucas 1.1-25	29	Lucas 8.22-39
14	Lucas 1.26-56	30	Lucas 8.40-9.6
15	Lucas 1.57-80	31	Lucas 9.7-27
16	Lucas 2.1-35		

Abril

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Lucas 9.28-50	16	Lucas 18.1-17
2	Lucas 9.51-10.12	17	Lucas 18.18-43
3	Lucas 10.13-37	18	Lucas 19.1-27
4	Lucas 10.38-11.13	19	Lucas 19.28-48
5	Lucas 11.14-36	20	Lucas 20.1-26
6	Lucas 11.37-12.7	21	Lucas 20.27-47
7	Lucas 12.8-34	22	Lucas 21.1-28
8	Lucas 12.35-59	23	Lucas 21.29-22.13
9	Lucas 13.1-21	24	Lucas 22.14-34
10	Lucas 13.22-14.6	25	Lucas 22.35-53
11	Lucas 14.7-35	26	Lucas 22.54-23.12
12	Lucas 15.1-32	27	Lucas 23.13-43
13	Lucas 16.1-18	28	Lucas 23.44-24.12
14	Lucas 16.19-17.10	29	Lucas 24.13-53
15	Lucas 17.11-37	30	Juan 1.1-28

Mayo

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Juan 1.29-51	8	Juan 5.24-47
2	Juan 2.1-25	9	Juan 6.1-21
3	Juan 3.1-21	10	Juan 6.22-40
4	Juan 3.22-4.3	11	Juan 6.41-71
5	Juan 4.4-42	12	Juan 7.1-29
6	Juan 4.43-54	13	Juan 7.30-52
7	Juan 5.1-23	14	Juan 7.53-8.20

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
15	Juan 8.21-30	24	Juan 13.31-14.14
16	Juan 8.31-59	25	Juan 14.15-31
17	Juan 9.1-41	26	Juan 15.1-27
18	Juan 10.1-21	27	Juan 16.1-33
19	Juan 10.22-42	28	Juan 17.1-26
20	Juan 11.1-53	29	Juan 18.1-24
21	Juan 11.54-12.19	30	Juan 18.25-19.22
22	Juan 12.20-50	31	Juan 19.23-42
23	Juan 13.1-30		

Junio

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Juan 20.1-31	16	Hechos 10.34-48
2	Juan 21.1-25	17	Hechos 11.1-30
3	Hechos 1.1-26	18	Hechos 12.1-23
4	Hechos 2.1-47	19	Hechos 12.24-13.12
5	Hechos 3.1-26	20	Hechos 13.13-41
6	Hechos 4.1-37	21	Hechos 13.42-14.7
7	Hechos 5.1-42	22	Hechos 14.8-28
8	Hechos 6.1-15	23	Hechos 15.1-35
9	Hechos 7.1-29	24	Hechos 15.36-16.15
10	Hechos 7.30-50	25	Hechos 16.16-40
11	Hechos 7.51-8.13	26	Hechos 17.1-34
12	Hechos 8.14-40	27	Hechos 18.1-21
13	Hechos 9.1-25	28	Hechos 18.22-19.12
14	Hechos 9.26-43	29	Hechos 19.13-41
15	Hechos 10.1-33	30	Hechos 20.1-38

Julio

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Hechos 21.1-16	17	Romanos 4.1-12
2	Hechos 21.17-36	18	Romanos 4.13-5.5
3	Hechos 21.37-22.16	19	Romanos 5.6-21
4	Hechos 22.17-23.10	20	Romanos 6.1-23
5	Hechos 23.11-35	21	Romanos 7.1-14
6	Hechos 24.1-27	22	Romanos 7.15-8.6
7	Hechos 25.1-27	23	Romanos 8.7-21
8	Hechos 26.1-32	24	Romanos 8.22-39
9	Hechos 27.1-20	25	Romanos 9.1-21
10	Hechos 27.21-44	26	Romanos 9.22-10.13
11	Hechos 28.1-31	27	Romanos 10.14-11.12
12	Romanos 1.1-17	28	Romanos 11.13-36
13	Romanos 1.18-32	29	Romanos 12.1-21
14	Romanos 2.1-24	30	Romanos 13.1-14
15	Romanos 2.25-3.8	31	Romanos 14.1-23
16	Romanos 3.9-31		

Agosto

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Romanos 15.1-21	17	1 Corintios 11.2-16
2	Romanos 15.22-16.7	18	1 Corintios 11.17-34
3	Romanos 16.8-27	19	1 Corintios 12.1-26
4	1 Corintios 1.1-17	20	1 Corintios 12.27-13.13
5	1 Corintios 1.18-2.5	21	1 Corintios 14.1-17
6	1 Corintios 2.6-3.4	22	1 Corintios 14.18-40
7	1 Corintios 3.5-23	23	1 Corintios 15.1-28
8	1 Corintios 4.1-21	24	1 Corintios 15.29-58
9	1 Corintios 5.1-13	25	1 Corintios 16.1-24
10	1 Corintios 6.1-20	26	2 Corintios 1.1-11
11	1 Corintios 7.1-24	27	2 Corintios 1.12-2.11
12	1 Corintios 7.25-40	28	2 Corintios 2.12-17
13	1 Corintios 8.1-13	29	2 Corintios 3.1-18
14	1 Corintios 9.1-18	30	2 Corintios 4.1-12
15	1 Corintios 9.19-10.13	31	2 Corintios 4.13-5.10
16	1 Corintios 10.14-11.1		

Setiembre

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	2 Corintios 5.11-21	16	Gálatas 2.17-3.9
2	2 Corintios 6.1-13	17	Gálatas 3.10-22
3	2 Corintios 6.14-7.7	18	Gálatas 3.23-4.20
4	2 Corintios 7.8-16	19	Gálatas 4.21-5.12
5	2 Corintios 8.1-15	20	Gálatas 5.13-26
6	2 Corintios 8.16-24	21	Gálatas 6.1-18
7	2 Corintios 9.1-15	22	Efesios 1.1-23
8	2 Corintios 10.1-18	23	Efesios 2.1-22
9	2 Corintios 11.1-15	24	Efesios 3.1-21
10	2 Corintios 11.16-33	25	Efesios 4.1-16
11	2 Corintios 12.1-10	26	Efesios 4.17-5.2
12	2 Corintios 12.11-21	27	Efesios 5.3-33
13	2 Corintios 13.1-14	28	Efesios 6.1-24
14	Gálatas 1.1-24	29	Filipenses 1.1-26
15	Gálatas 2.1-16	30	Filipenses 1.27-2.18

Octubre

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Filipenses 2.19-3.6	8	Colosenses 3.18-4.18
2	Filipenses 3.7-4.1	9	1 Tesalonicenses 1.1-2.9
3	Filipenses 4.2-23	10	1 Tesalonicenses 2.10-3.13
4	Colosenses 1.1-20	11	1 Tesalonicenses 4.1-5.3
5	Colosenses 1.21-2.7	12	1 Tesalonicenses 5.4-28
6	Colosenses 2.8-23	13	2 Tesalonicenses 1.1-12
7	Colosenses 3.1-17	14	2 Tesalonicenses 2.1-17

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
15	2 Tesalonicenses 3.1-18	24	2 Timoteo 2.22-3.17
16	1 Timoteo 1.1-20	25	2 Timoteo 4.1-22
17	1 Timoteo 2.1-15	26	Tito 1.1-16
18	1 Timoteo 3.1-16	27	Tito 2.1-14
19	1 Timoteo 4.1-16	28	Tito 2.15-3.15
20	1 Timoteo 5.1-25	29	Filemón 1.1-25
21	1 Timoteo 6.1-21	30	Hebreos 1.1-14
22	2 Timoteo 1.1-18	31	Hebreos 2.1-18
23	2 Timoteo 2.1-21		

Noviembre

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	Hebreos 3.1-19	16	Hebreos 13.1-25
2	Hebreos 4.1-13	17	Santiago 1.1-18
3	Hebreos 4.14-5.14	18	Santiago 1.19-2.17
4	Hebreos 6.1-20	19	Santiago 2.18-3.18
5	Hebreos 7.1-19	20	Santiago 4.1-17
6	Hebreos 7.20-28	21	Santiago 5.1-20
7	Hebreos 8.1-13	22	1 Pedro 1.1-12
8	Hebreos 9.1-10	23	1 Pedro 1.13-2.10
9	Hebreos 9.11-28	24	1 Pedro 2.11-3.7
10	Hebreos 10.1-18	25	1 Pedro 3.8-4.6
11	Hebreos 10.19-39	26	1 Pedro 4.7-5.14
12	Hebreos 11.1-16	27	2 Pedro 1.1-21
13	Hebreos 11.17-31	28	2 Pedro 2.1-22
14	Hebreos 11.32-12.13	29	2 Pedro 3.1-18
15	Hebreos 12.14-29	30	1 Juan 1.1-10

Diciembre

<i>fecha</i>	<i>selección</i>	<i>fecha</i>	<i>selección</i>
1	1 Juan 2.1-17	17	Apocalipsis 8.1-13
2	1 Juan 2.18-3.2	18	Apocalipsis 9.1-21
3	1 Juan 3.3-24	19	Apocalipsis 10.1-11
4	1 Juan 4.1-21	20	Apocalipsis 11.1-19
5	1 Juan 5.1-21	21	Apocalipsis 12.1-18
6	2 Juan 1.1-13	22	Apocalipsis 13.1-18
7	3 Juan 1.1-15	23	Apocalipsis 14.1-20
8	Judas 1.1-25	24	Apocalipsis 15.1-8
9	Apocalipsis 1.1-20	25	Apocalipsis 16.1-21
10	Apocalipsis 2.1-17	26	Apocalipsis 17.1-18
11	Apocalipsis 2.18-3.6	27	Apocalipsis 18.1-24
12	Apocalipsis 3.7-22	28	Apocalipsis 19.1-21
13	Apocalipsis 4.1-11	29	Apocalipsis 20.1-15
14	Apocalipsis 5.1-14	30	Apocalipsis 21.1-27
15	Apocalipsis 6.1-17	31	Apocalipsis 22.1-21
16	Apocalipsis 7.1-17		